,Un thriller psihoistc/jjMjşictură shakespeareană

NEW YORK

TIME^W

INTERPRETAREA CRIMEI

Nr. l în Marea Britanie Bestseller *Wall Street* şi *Los Angeles Times*

In 1909, Sigmund Freud, însoţit de discipolul şi rivalul Cari Jung, face prima şi ultima vizită în Statele Unite. O vizită care lasă urme adânci: mai târziu, Freud va spune că această călătorie l-a traumatizat, îi va numi pe americani „sălbatici". Povestea începe în seara fierbinte de august când Freud ajunge la New York. în Manhattan, într-un apartament de lux, este găsit cadavrul mutilat al unei femei. A doua zi, altă tânără, frumoasa Nora Acton, scapă ca prin minune din mâinile aceluiaşi asasin, dar nu-şi aminteşte nimic. Doctorul Stratham Young, unul dintre cei mai înfocaţi susţinători ai lui
Freud în America, îl atrage pe maestru în anchetă, dar curând se pomeneşte el însuşi prizonier în labirintul unui mister tot mai complicat, atras în conflictul dintre Freud şl Jung, dominat de o încântătoare pacientă şi uimit să constate că propria sa teorie despre motivaţiile lui Hamlet este greşită. în acest roman spectaculos, la fel de fascinant
ca duelul dintre psihanalist şi mintea omenească este New Yorkul începutului de secol XX. 0 metropolă care se ridică din propriile ei vise şi coşmaruri, în care primii zgârie-nori şi saloanele strălucitoare ale milionarilor coexistă cu bordelurile oribile şi cu pivniţele înecate în fum de opiu din Chinatown.

lată o carte pe care o veţi lăsa jos doar pentru a vă gândi mai mult la ea MATTHEW PEARL, autorul

romanului *Clubul Dante*
.Amestecă perfect ficţiunea **şi realitatea...**
Intriga inteligentă şi sinuoasă creează un teren propice **pentru** interpretarea lumii după Freud."
BOOKLIST

„Un roman inteligent şi sofisticat, care ne delectează, ne instruieşte şi ne înfioară
SUNDAYIUtfiitfj^A.
thrilleţnystery
www.thriller.roîn prezent profesor la Universitatea Yale, Jed Rubenfeld este unul dintre cei mai reputaţi specialişti americani în dreptul constituţional. A studiat filozofia la Princeton şi dreptul la Harvard, iar subiectul primei sale lucrări de diplomă a fost nimeni altul decât Sigmund Freud. în 1980-l982 a luat lecţii de actorie la celebra Juilliard School, unde a făcut o pasiune pentru Shakespeare. A citit sute de articole şi cărţi despre istoria fascinantă a New Yorkului. Toate aceste experienţe au fost topite cu măiestrie în creuzetul romanului *Interpretarea crimei (The Interpretation o/Murder,* 2006), care a devenit în scurt timp un bestseller internaţional.

JED RUBENFELD

Interpretarea crimei

Traducere din engleză şi note de RADU VANCU
H UÎMAN IT A S
Coperta
DANIEL IONESCU
JED RUBENFELD
THE INTERPRETATION OF MURDER Copyright.©
2006 by Jed Rubenfeld All rights reserved.
© HUMANITAS FICTION, 2007, pentru prezenta

versiune românească
EDITURA HUMANITAS FICTION Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România tel. 021/3171819, fax 021/31718 24 ww w.humanitas .ro
Comenzi CARTE PRIN POŞTĂ: tel. 021/311 23 30, fax 021/313 50 35, C.P.C.E. – CP 14, Bucureşti e-mail: cpp@humanitas.ro
www.Iibrariilehumanitas.ro
Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
RUBENFELD, JED
Interpretarea crimei / Jed Rubenfeld; trad.: Radu Vancu. – Bucureşti, Humanitas Fiction, 2007 ISBN 978-973-689-l80-9
I. Vancu, Radu (trad.)
821.11l-31=135.1*Pentru Amy, doar pentru ea, mereu, şi pentru Sophia şi Louisa*

în 1909, Sigmund Freud, însoţit de Cari Jung, pe atunci discipolul lui, a făcut prima şi singura sa vizită în Statele Unite, pentru a susţine o serie de cursuri de psihanaliză la Universitatea Clark din Worcester, Massachusetts. Gradul de doctor onorific care i-a fost acordat la Clark a fost prima recunoaştere publică primită vreodată de Freud pentru opera sa. în pofida marelui succes al acestei vizite, în anii următori Freud a vorbit întotdeauna despre ea ca şi când ar fi suferit o traumă în Statele Unite. Ii numea pe americani „sălbatici" şi punea pe seama călătoriei indispoziţii fizice care de fapt începuseră să îl afecteze cu multă vreme înainte de 1909. Biografii lui Freud au stăruit îndelung asupra misterului, făcând tot felul de speculaţii în legătură cu un eveniment necunoscut care ar fi putut genera această reacţie, altfel inexplicabilă.

PARTEA ICAPITOLUL ÎNTÂI

FERICIREA NU ESTE învăluită în mister.

Oamenii nefericiţi sunt toţi la fel. O rană suferită cu mult timp în urmă, o dorinţă neîmplinită, o lovitură dată mândriei, o scânteie pâlpâitoare de iubire înăbuşită de dispreţ – sau, mai rău, de indiferenţă – se agaţă de ei, sau ei de ea, şi astfel

trăiesc fiecare zi înfăşuraţi în vălul zilelor trecute. Omul fericit nu se uită înapoi. Nu priveşte înainte. Trăieşte în prezent.

Şi chiar aici e problema. Prezentul nu poate niciodată să ofere un anumit lucru: sensul. Căile fericirii şi cele ale sensului nu sunt identice. Ca să găsească fericirea, omul trebuie să trăiască doar în limitele clipei prezente; să trăiască doar *pentru* clipă. Dar dacă vrea sens – sensul viselor, al secretelor, al vieţii sale trebuie să-şi locuiască din nou trecutul – oricât ar fi de întunecat, şi să trăiască pentru viitor – oricât ar fi de nesigur. Astfel, natura ne flutură prin faţa ochilor fericirea şi sensul, cerându-ne doar să alegem.

In ce mă priveşte, am ales întotdeauna sensul. Aşa am şi ajuns, bănuiesc, să aştept în arşiţa şi învălmăşeala portului Hoboken, în seara duminicii de 29 august 1909, sosirea vasului cu aburi *George Washington* al companiei Norddeutsche Lloyd din Bremen, aducându-l la ţărmul nostru pe omul pe care voiam să-l cunosc cu orice preţ.

La orele 19.00 nu se vedea încă nici urmă de vapor. Abraham Brill, prieten şi coleg într-ale medicinei, aştepta în port din acelaşi motiv ca mine. Abia se stăpânea, se tot foia şi fuma neîncetat. Zăduful era ucigător, aerul îngroşat duhnea a peşte. O ceaţă nefirească se ridica din apă, ca şi când marea ar fi scos aburi. Sirenele sunau înăbuşit în larg, dar vasele rămâneau invizibile. Chiar şi pescăruşii tânguitori puteau fi numai auziţi, nu văzuţi. O premoniţie ridicolă îmi spunea că *George Washington* se pierduse în ceaţă şi cei două mii cinci sute de pasageri europeni se înecaseră la picioarele Statuii Libertăţii. Se însera, dar temperatura nu scădea. Am aşteptat în continuare.

Deodată, vasul alb şi uriaş se ivi – nu ca un punct la orizont, ci ca un mamut ieşind din ceaţa risipită brusc înaintea ochilor noştri. Cu un suspin

colectiv, toată mulţimea de pe dig se dădu înapoi în faţa apariţiei. Insă vraja a fost ruptă de explozia de strigăte ale angajaţilor portului, de aruncarea şi prinderea parâmei, de tărăboiul şi zarva care au urmat. în câteva minute, o sută de docheri descărcau marfa.

Brill, strigându-mi să-l urmez, se folosi de umeri şi de coate ca să ajungă pe pasarelă. Tratativele lui pentru a urca la bord nu dădură nici un rezultat; nimeni nu avea voie să urce sau să coboare de pe vas. Mai trecu încă o oră până ce Brill mă trase de mânecă şi îmi arătă cu degetul trei pasageri care coborau de pe punte. In fruntea grupului mergea un gentleman distins, cu aspect impecabil, cu părul şi barba grizonate, despre care am ştiut pe dată că era psihiatrul vienez, doctorul Sigmund Freud.

LA ÎNCEPUTUL SECOLULUI XX, un paroxism arhitectural a zguduit oraşul New York. Turnuri gigantice, numite „zgârie-nori", se ridicau unul după altul, mai înalte decât tot ce construise până atunci mâna omului. La o tăiere de panglică pe Strada Liberty, în 1908, domnii cu jobenuri l-au aplaudat pe primarul McClellan care a declarat clădirea Singer, cu patruzeci şi şapte de etaje îmbrăcate în cărămidă roşie şi piatră vânătă, cea mai înaltă structură din lume. Optsprezece luni mai târziu, primarul a trebuit să repete ceremonia pe Strada 24, la turnul Metropolitan Life, de cincizeci de etaje. Totuşi, chiar în acel moment, în centru se săpa fundaţia impresionantului zigurat de cincizeci şi opt de etaje al domnului Woolworth.

Lângă fiecare bloc apăreau schelete enorme din bare de oţel pe terenuri care, cu o zi înainte, fuseseră pustii. Scrâşnetul şi urletul excavatoarelor nu înceta nicicând. Această frenezie putea fi comparată numai cu transformarea Parisului întreprinsă de Haussmann cu o jumătate de secol mai devreme, dar în New York nu se afla nici o

viziune unitară în spatele scenei, nici un plan unificator, nici o autoritate care să disciplineze eforturile. Capitalul şi specula conduceau totul, eliberând energii fantastice, americane şi individualiste.

Masculinitatea întregului spectacol era incontestabilă. La sol, implacabila grilă a Manhattanului, cu cele două sute de străzi numerotate de la est la vest şi cu cele douăsprezece bulevarde orientate nord-sud, conferea oraşului o pecete de ordine rectilinie absolută. Deasupra, la înălţimea ameţitoare a turnurilor înzorzonate ca nişte păuni, totul era ambiţie, speculaţie, competiţie, dominaţie, chiar lăcomie – de înălţime, de poziţie şi, întotdeauna, de bani.

Clădirea Balmoral de pe Bulevard – newyorkezii numeau pe atunci „Bulevard" porţiunea din Broadway care se întindea de la Strada 59 până la Strada 155 – era una dintre impunătoarele construcţii noi. însăşi existenţa ei era rezultatul unui rămăşag. în 1909, cei foarte bogaţi mai locuiau în case, nu în apartamente. „Păstrau" apartamente în oraş pentru şederi ocazionale sau sezoniere, dar nu pricepeau cum poate cineva trăi permanent în ele. Balmoral era un pariu, şi anume că milionarii pot fi convinşi să-şi schimbe părerea dacă locuinţele sunt suficient de opulente.

Balmoral se înălţa pe şaptesprezece etaje, mai mare şi mai impunătoare decât orice clădire cu apartamente – orice clădire rezidenţială – ridicată înainte. Cele patru aripi ale sale ocupau un întreg cvartal. Holul, în care câteva foci se zbenguiau într-o fântână romană, strălucea de la marmura albă de Carrara. în fiecare apartament scânteiau candelabre din cristal de Murano. Cel mai mic apartament avea opt camere; cele mai mari se mândreau cu paisprezece dormitoare, şapte băi, o sală de bal cu tavanul la şase metri înălţime şi cu serviciile complete ale unei cameriste. Erau închiriate pentru

ameţitoarea sumă de 495 de dolari pe lună.

Proprietarul clădirii Balmoral, domnul George Banwell, se bucura de poziţia de invidiat de a nu putea pierde bani cu clădirea. Investitorii lui vărsaseră pentru construcţie un avans de 6 000 000 de dolari, din care el nu păstrase nici un penny, remiţând scrupulos întreaga sumă antreprenorului, Compania Americană pentru Oţel şi Construcţii. Proprietarul acestei firme era, totuşi, acelaşi domn George Banwell, iar costul real al construcţiei fusese de 4 200 000 de dolari. La 1 ianuarie 1909, cu şase luni înainte ca Balmoral să se deschidă, domnul Banwell anunţase că toate apartamentele, mai puţin două, fuseseră rezervate. Anunţul era pură fantasmagorie, însă fusese crezut şi, ca urmare, în trei săptămâni lucrurile chiar stăteau astfel. Domnul Banwell cunoştea marele adevăr că adevărul însuşi, precum clădirile, poate fi construit.

Exteriorul lui Balmoral purta amprenta Şcolii Beaux-Arts în tot ce avea ea mai flamboaiant. Linia acoperişului era încoronată cu un cvartet de arcade din beton înalte de patru metri, acoperite de sus până jos cu sticlă, câte una la fiecare colţ al imobilului. Cum aceste mari ferestre arcuite dădeau înspre cele patru dormitoare principale de la ultimul etaj, oricine putea arunca de afară o privire cât se poate de compromiţătoare. Sâmbătă seara, în 29 august, scena pe care cineva ar fi văzut-o din afara Aripii de Alabastru ar fi fost într-adevăr şocantă. înăuntru se afla o tânără zveltă, în jurul căreia licăreau vreo zece lumânări, sumar îmbrăcată, minunat proporţionată, cu încheieturile mâinilor legate deasupra capului şi cu gâtul prins în altă legătură, o cravată bărbătească din mătase albă, pe care o mână puternică o strângea violent, tot mai violent.

Trupul lucea în arşiţa insuportabilă de august. Picioarele lungi îi erau dezgolite, braţele la fel. Umerii eleganţi erau şi ei aproape goi. îşi pierdu

treptat cunoştinţa. încercă să vorbească. Trebuia să pună o întrebare, îi veni în minte, dispăru. Apoi se întoarse.

— Numele meu, murmură ea. Cum mă numesc?

DOCTORUL FREUD, AM constatat uşurat, nu arăta deloc ca un nebun. Ţinuta îi era autoritară, forma capului regulată, iar barba ascuţită – îngrijită şi profesională. Avea cam 1,75 m şi era rotunjor, dar în formă şi solid pentru un bărbat de 53 de ani. Costumul său era croit dintr-o stofă de cea mai bună calitate şi purta ceas cu lanţ şi cravată după stilul continental. Una peste alta, arăta remarcabil de bine pentru un om care făcuse o călătorie de o săptămână pe mare.

Ochii lui spuneau cu totul altă poveste. Brill mă avertizase în privinţa lor. Pe măsură ce Freud cobora pe rampa vasului, ochii i se vedeau tot mai înfricoşători, ca şi când omul ar fi fost pradă unei mânii turbate. Calomniile îndurate multă vreme în Europa îi imprimaseră, probabil, un rictus de permanentă nemulţumire. Sau poate că nu-i făcea deloc plăcere să se afle în America. Cu şase luni în urmă, când preşedintele Universităţii Clark, domnul Hali – şeful meu, – îl invitase prima dată în Statele Unite, Freud ne refuzase. Nu ştiam sigur de ce. Hali insistase, explicându-i că Universitatea Clark voia să-i confere cea mai înaltă distincţie academică, să-l facă piesa de rezistenţă a celei de-a douăzecea aniversări pe care urma să o sărbătorim cu fast şi că doream să susţină o serie de cursuri de psihanaliză, primele de acest fel din America. în cele din urmă, Freud acceptase. îşi regreta oare acum hotărârea?

Toate speculaţiile acestea, după cum am înţeles repede, erau neîntemeiate. Păşind pe cheu, Freud îşi aprinse un trabuc – primul lui gest pe pământ american – şi din clipa aceea încruntarea dispăru, un zâmbet larg i se născu pe chip şi toată furia lui aparentă secă pe loc. Trase aer adânc în piept şi se uită în jur, observând vastitatea şi haosul portului cu

o expresie care mi s-a părut amuzată.

Brill îl salută călduros. Se cunoşteau din Europa. Brill fusese chiar acasă la Freud, în Viena. îmi povestise despre seara aceea – fermecătoarea casă vieneză înţesată cu obiecte de artă, copiii iubiţi şi iubitori, orele de conversaţie electrizantă – mi-o descrisese atât de des, încât învăţasem totul pe de rost.

O mână de reporteri răsări ca din senin; se îmbulziră toţi în jurul lui Freud şi începură să-i arunce tot soiul de întrebări, mai ales în germană. Le răspunse bine dispus, dar părea uimit că un interviu se poate face la voia întâmplării. într-un târziu, Brill îi alungă şi mă împinse înainte.

— Dă-mi voie, zise Brill, să ti—I prezint pe doctorul Stratham Younger, tânăr absolvent al Universităţii Harvard. Acum predă la Clark şi a fost trimis de Hali cu misiunea specială să aibă grijă de tine în săptămâna pe care o vei petrece la New York. Younger e, fără îndoială, cel mai talentat psihanalist american. Bineînţeles, e şi *singurul* psihanalist american.

— Cum adică, îi spuse Freud lui Brill, tu nu te consideri analist, Abraham?

— Nu mă consider american, răspunse Brill. Sunt unul dintre cei pe care domnul Roosevelt îi numeşte „americani numai în al doilea rând" şi pentru care, după cum tot el susţine, nu e loc în ţara asta.

Freud mi se adresă:

— Sunt întotdeauna încântat, rosti el într-o engleză excelentă, să întâlnesc un nou membru al micii noastre mişcări, şi mai ales aici, în America, în care îmi pun atâtea speranţe.

Mă rugă să-i mulţumesc preşedintelui Hali pentru onoarea acordată de Clark.

— Noi suntem onoraţi, domnule, am răspuns, dar mi-e teamă că doar cu greu aş putea fi luat drept psihanalist.

— Nu fi prost, zise Brill, sigur că eşti. Mi-i prezentă apoi pe cei doi însoţitori ai lui Freud. Younger, fă cunoştinţă cu eminentul Sândor Ferenczi din Budapesta, al cărui nume e sinonim în Europa cu studiul tulburării mentale. Iar celălalt este şi mai eminentul Cari Jung din
Ziirich, a cărui *Dement ia* va fi cândva cunoscută în toată lumea civilizată.

— Foarte încântat, spuse Ferenczi cu un puternic accent unguresc, foarte încântat. Dar te rog să-l ignori pe Brill, toţi facem aşa, te asigur.

Ferenczi era un tip afabil, încărunţit prematur, înspre patruzeci de ani, strălucind în costumul lui alb. Se putea vedea că el şi Brill erau prieteni la cataramă. Fizic vorbind, alcătuiau un contrast plăcut. Brill era unul dintre cei mai scunzi oameni pe care-i cunoşteam, cu un cap mare şi turtit şi ochi apropiaţi. Ferenczi, deşi nu era înalt, avea braţe şi degete lungi, iar linia părului îi bătea în retragere, ceea ce îi alungea faţa.

L-am plăcut imediat pe Ferenczi, însă nu mai strânsesem niciodată o mână care să nu ofere nici un fel de rezistenţă, nici măcar cât o halcă de carne la măcelărie. A fost stânjenitor: a strigat şi şi-a retras repede degetele de parcă i le-aş fi strivit. Mi-am cerut mii de scuze, dar el a insistat că era bucuros să cunoască „de la bun început solida construcţie americană", remarcă la care n-am putut decât să dau din cap în semn de încuviinţare politicoasă.

Jung, care avea pe atunci în jur de treizeci şi cinci de ani, făcea o impresie sensibil diferită. Avea peste un metru optzeci, ochi albaştri, păr negru, nas acvilin, mustaţă subţire, ca trasată cu creionul, şi o frunte neobişnuit de largă – genul care atrage femeile, aş fi zis, deşi îi lipsea dezinvoltura lui Freud. Mâna îi era sigură şi rece, ca de oţel. Drept ca o prăjină, l-ai fi putut confunda cu un locotenent din Garda Elveţiană dacă n-ar fi purtat micii ochelari rotunzi de savant. Afecţiunea pe care Brill o nutrea

în mod limpede pentru Freud şi Ferenczi nu se mai vădi nicicum când strânse mâna lui Jung.

— Cum a fost traversarea, domnilor? întrebă Brill. Nu puteam merge nicăieri, trebuiau luate cuierele oaspeţilor. N-a fost prea obositoare?

— Devastatoare, zise Freud. N-o să-ţi vină să crezi: am surprins un steward citindu-mi *Psihopatologia vieţii cotidiene.*

— Nu se poate! răspunse Brill. Ferenczi trebuie să-i fi cerut asta.

— Să-i cer? strigă Ferenczi. N-am făcut asemenea...

Freud nu băgă în seamă comentariu] lui Brill.

— E posibil să fi fost cel mai înălţător moment al vieţii mele profesionale. Recunoaşterea se îndreaptă către noi, prieteni. Recunoaşterea, încet, dar sigur.

— A durat mult traversarea, domnule? am întrebat prosteşte.

— O săptămână, răspunse Freud, şi am petrecut-o în cel mai productiv mod cu putinţă: ne-am analizat unul altuia visele.

— Sfinte Dumnezeule, zise Brill. Aş vrea să fi fost de faţă. Care au fost rezultatele?

— Păi, ştii, răspunse Ferenczi, analiza e ca şi cum te-ai dezbrăca în public. După ce treci peste umilinţa iniţială, e destul de reconfortant.

— Asta le spun şi eu tuturor pacienţilor mei, zise Brill, mai ales femeilor. Dar tu, Jung? Şi ţie ţi s-a părut că umilinţa e reconfortantă?

Jung, cu aproape treizeci de centimetri mai înalt decât Brill; îl privi de sus în jos, ca pe un specimen de laborator.

— Nu-i întru totul exact, zise el, să spunem că ne-am analizat visele unul altuia.

— Corect, confirmă Ferenczi. Mai degrabă Freud ne-a analizat, în timp ce eu şi Jung am încrucişat spadele interpretării.

— Cum? exclamă Brill. Vrei să spui că n-aţi îndrăznit nici unul să-l analizaţi pe Maestru?

— Nici unul n-a avut voie, spuse Jung, fără să trădeze vreo urmă de emoţie.

— Da, da, zise Freud cu un zâmbet atotştiutor, în schimb mă analizaţi cu toţii de îndată ce întorc spatele, nu-i aşa, Abraham?

— Chiar asta facem, într-adevăr, răspunse Brill, pentru că suntem toţi fii buni şi ne cunoaştem datoria oedipiană.

DEASUPRA ORAŞULUI, ÎN apartament, un set de instrumente era aşezat pe patul din spatele fetei legate. De la stânga la dreapta, erau aliniate următoarele: un brici bărbătesc cu mâner de os, deschis în unghi drept; o cravaşă din piele neagră, lungă cam de şaizeci de centimetri; trei bisturie, în ordinea crescătoare a mărimii; şi, în fine, o fiolă micuţă, pe jumătate plină cu un lichid transparent. Agresorul ezită puţin, apoi luă unul dintre instrumente.

Văzând umbra briciului care se mişcă pe peretele opus, fata scutură din cap. încercă iar să strige, dar strânsoarea din jurul gâtului îi transformă ţipătul într-o şoaptă.

Din spatele ei se auzi o voce gravă:

— Vrei să aştept?

Ea dădu din cap.

— Nu pot.

încheieturile victimei, încrucişate şi atârnate deasupra capului, erau atât de fragile, degetele atât de graţioase, picioarele lungi atât de cuviincioase.

— Nu pot să aştept.

Fata tresări când cea mai blândă dintre loviturile posibile căzu pe una dintre coapsele ei goale. Mai precis, o lovitură a briciului, care lăsă o urmă de un purpuriu aprins acolo unde atinsese pielea. Se cutremură, cu spatele curbat în exact acelaşi arc ca ferestrele înalte, cu părul negru ca pana corbului curgându-i pe spate. Altă lovitură, pe cealaltă coapsă, şi fata ţipă iar, mai ascuţit.

— Nu, o mustră vocea liniştită. Fără ţipete.

Fata nu mai avea decât puterea să dea din cap,

fără să înţeleagă.

— Trebuie să scoţi alt sunet.

Fata scutură din nou din cap. Voia să vorbească, dar nu era în stare.

— Da. Trebuie. Ştiu că poţi. Ţi-am spus cum. Nu-ţi aduci aminte?

Briciul era acum din nou pe pat. Pe peretele îndepărtat, în lumina tremurândă a lumânărilor, fata văzu umbra cravaşei de piele ridicându-se în locul lui.

— Vrei. Trebuie să arăţi că vrei. Trebuie să scoţi sunetul acela.

Blând, dar implacabil, legătura de mătase se strânse şi mai tare în jurul gâtului fetei.

— Hai.

încercă să facă ce i se ceruse: gemu încetişor – un geamăt femeiesc, un geamăt rugător, altfel decât înainte.

— Bine. îmi place.

Ţinând capătul cravatei albe într-o mână şi cravaşa de piele în cealaltă, agresorul o coborî pe cea din urmă pe spatele fetei. Din nou sunetul acela. O altă lovitură, mai puternică. Arsura aproape că o făcu să ţipe, dar se stăpâni şi scoase în schimb sunetul acela.

— Mai bine.

Următoarea lovitură căzu nu pe spate, ci mai jos. Deschise gura, însă în aceeaşi clipă cravata se strânse mai tare, sufocând-o. Sufocarea, la rândul ei, îi făcea geamătul să pară mai autentic, mai frânt, efect care, era limpede, îi plăcea călăului. O altă lovitură, apoi încă una şi încă una, mai puternice şi mai dese, căzură pe cele mai moi părţi ale trupului ei, sfâşiindu-i hainele, lăsându-i urme aprinse pe pielea albă. La fiecare şfichiuire, în ciuda durerii arzătoare, fata gemea cum i se ceruse, scâncetele ei devenind şi ele tot mai puternice şi mai dese.

Ploaia de lovituri se opri. S-ar fi prăbuşit demult,

dar frânghia prinsă de tavan şi legată în jurul încheieturilor o ţinuse în picioare. Trupul îi era acum acoperit de răni. într-un loc sau două izbucnise sângele. Pentru o clipă, totul se întunecă în faţa ochilor ei; apoi lumina pâlpâitoare reveni. O stflitură un fior.

Deschise ochii. Buzele îi fremătară.

— Spune-mi cum mă numesc, încercă să şoptească, dar n-o auzi nimeni.

Studiind gâtul încântător al victimei sale, agresorul slăbi legătura de mătase. Două-trei clipe fata respiră în voie, cu capul încă dat pe spate şi cu părul negru coborând în valuri spre talie. După care cravata se strânse din nou în jurul gâtului ei.

Fata nu mai vedea limpede. Simţi o mână atingându-i gura, degete care-i urmăreau uşor conturul buzelor. Apoi, aceleaşi degete strânseră şi mai tare cravata, încât până şi gâfâiala ei anevoioasă încetă. Lumina dispăru din nou. De data asta nu se mai întoarse.

— AVEŢI UN TREN *pe sub* râu? întrebă Sândor Ferenczi neîncrezător.

Nu numai că aveam, îl asigurarăm Brill şi cu mine, dar chiar urma să mergem cu el. Pe lângă noul tunel care traversa râul Hudson, metroul din Hoboken se lăuda cu încă o inovaţie: serviciul complet pentru bagaje. Tot ce trebuia să facă un călător care sosea în Statele Unite era să scrie pe bagaj numele hotelului din Manhattan la care stătea. Hamalii stivuiau geamantanele în vagonul de bagaje al trenului, iar angajaţii de la celălalt capăt al liniei făceau restul. Profitând de această înlesnire, am ieşit pe platforma de deasupra râului. După apus, ceaţa se ridicase, dezvăluind la orizont profilul neregulat al Manhattanului, împânzit de lumini electrice. Oaspeţii noştri priviră spectacolul, uimiţi de suprafaţa oraşului şi de vârfurile care străpungeau norii.

— E centrul lumii, zise Brill.

— Am visat Roma aseară, adăugă Freud.

Aşteptam ca pe ace – cel puţin eu – să-şi continue
gândul.

Freud trase din trabuc.

— Mă plimbam, singur, zise. Tocmai se înnoptase, ca şi acum. Am ajuns în faţa unei vitrine în care era o cutie de bijuterii. Asta, bineînţeles, semnifică o femeie. Am privit în jur. Spre stânjeneala mea, mă plimbam printr-un cartier de bordeluri.

Discutarăm apoi dacă doctrina lui Freud dicta sfidarea moralităţii sexuale convenţionale. Jung susţinea că da; de fapt, considera că persoana care nu reuşeşte să vadă această implicaţie nu l-a înţeles pe Freud. Teza centrală a psihanalizei, spunea el, este aceea că prohibiţiile impuse de societate simt inculte şi nesănătoase. Numai laşitatea i-ar putea determina pe oameni să se conformeze moralei civilizate şi după ce au înţeles descoperirile lui Freud.

Brill şi Ferenczi erau pe deplin împotrivă. Psihanaliza îi cere omului să fie conştient de adevăratele sale dorinţe sexuale, nu să cedeze în faţa acestora.— Cârid ascultăm visul unui pacient, zise Brill, îl interpretăm. Nu-i spunem pacientului să-şi împlinească dorinţele pe care le exprimă inconştient. Eu nu, în orice caz. Tu faci asta, Jung?

Am observat că atât Brill, cât şi Ferenczi trăgeau cu coada ochiului către Freud în timp ce îşi dezvoltau ideile – sperând, bănuiam eu, să primească sprijin. Jung nu făcea niciodată asta. Avea sau se prefăcea că are încredere deplină în poziţia lui. Cât despre Freud, nu intervenea nici de o parte, nici de cealaltă, în aparenţă mulţumindu-se să urmărească desfăşurarea discuţiei.

— Unele vise nu necesită interpretare, zise Jung, necesită acţiune. Să luăm în discuţie visul domnului

profesor Freud de aseară, cel cu prostituatele. Sensul lui nu admite nici o îndoială: libido reprimat, stimulat de sosirea noastră anticipată într-o lume nouă. N-are nici un rost să vorbim despre un astfel de vis. Aici, Jung se întoarse spre Freud: De ce să nu acţionăm conform lui? Suntem în America, putem face tot ce dorim.

Pentru prima dată, Freud interveni în conversaţie:

— Sunt un om însurat, Jung.

— Ca şi mine, ripostă Jung.

Freud îşi arcui o sprânceană, dădu din cap şi nu-i răspunse. I-am anunţat că era timpul să ne urcăm în tren. Freud aruncă o ultimă privire peste balustradă. O rafală puternică de vânt ne biciui feţele. In timp ce priveam cu toţii luminile din Manhattan, Freud zâmbi.

— Dacă ar şti măcar ce le aducem...

CAPITOLUL DOI

ÎN 1909, UN aparat micuţ începuse să se răspândească în New York, accelerând comunicarea şi schimbând pentru totdeauna natura relaţiilor umane: telefonul. La ora 8 a dimineţii de luni, 30 august, managerul lui Balmoral ridică receptorul de sidef din furca de alamă şi efectuă un apel secret şi urgent către proprietarul clădirii.

Domnul George Banwell preluă apelul la şaisprezece etaje deasupra managerului, în micuţa cameră cu telefon a apartamentului *penthouse* din Aripa de Travertin, pe care-l păstrase pentru sine. Fu informat că domnişoara Riverford din Aripa de Alabastru era moartă în camera ei, victimă a unei crime sau poate chiar mai rău. O găsise o cameristă.

Banwell nu-i răspunse pe loc. Linia rămase tăcută atât de mult timp, încât managerul principal spuse:

— Mai sunteţi acolo, domnule?

Banwell zise cu o voce scrâşnită, ca şi când ar fi

mestecat pietriş:

— Scoate-i pe toţi afară. încuie uşa. Nu intră nimeni acolo. Şi spune-le oamenilor tăi să-şi ţină gura dacă vor să-şi păstreze slujbele.

Apoi îi telefonă unui vechi prieten, primarul New Yorkului. La finalul convorbirii, Banwell zise:

— Nu-mi permit să primesc nici picior de poliţist în clădire, McClellan. Nici o uniformă. O să înştiinţez chiar eu familia. Am fost coleg de şcoală cu Riverford. Da, da, cu tatăl ei, bietul nenorocit.
— DOAMNĂ NEVILLE, STRIGĂ primarul către secretară după ce închise telefonul. Dă-mi-l pe Hugel. Urgent.

Charles Hugel era medicul legist al oraşului New York. Datoria lui era să examineze cadavrul în fiecare caz în care exista suspiciunea de crimă. Doamna Neville îi reaminti primarului că domnul Hugel aştepta în anticameră încă de dimineaţă.

McClellan închise ochii şi dădu din cap, dar spuse:

— Excelent. Trimite-l înăuntru.

înainte ca uşa să se închidă în urma lui, legistul Hugel se lansă într-o tiradă plină de indignare împotriva condiţiilor de la morga oraşului. Primarul, care mai auzise litania, îl întrerupse. îi descrise situaţia de la Balmoral şi-i ceru să ia o maşină fără însemne şi să meargă în centru. Locatarii nu trebuiau să afle nimic despre prezenţa poliţiei. Un detectiv urma să vină mai târziu.

— Eu? întrebă coronerul. O'Hanlon, omul meu, poate face asta.

— Nu, răspunse primarul, vreau să te duci personal. George Banwell şi cu mine suntem prieteni vechi. Am nevoie de un om cu experienţă – şi de un om pe a cărui discreţie să pot conta. Eşti unul dintre puţinii care mi-au rămas.

Hugel mormăi ceva, dar în cele din urmă cedă.

— Cu două condiţii. Mai întâi, persoana care conduce operaţiunile în clădire să fie informată

imediat că nimic nu trebuie atins. Nimic. Nu mi se poate cere să rezolv o crimă dacă dovezile sunt distruse sau sustrase înainte să ajung acolo.

— Cât se poate de logic, răspunse primarul. Altceva?

— Să am un control deplin asupra anchetei, inclusiv în alegerea detectivului.

— S-a făcut, zise primarul. Poţi să-l iei pe cel mai experimentat om din poliţie.

-— Exact ce nu-mi trebuie, îl contrazise Hugel. Aş fi mulţumit ca măcar o dată să am un detectiv care să nu vândă cazul după ce-l rezolv. E un băiat nou... Litllemore. Pe el îl vreau.

— Littlemore? Excelent, spuse primarul, îndreptându-şi atenţia spre vraful de hârtii de pe biroul uriaş. Bingham zice că e unul din cei mai sclipitori tineri pe care-i avem.

— Sclipitor? E complet idiot. Primarul nu-şi ascunse surprinderea:

— Dacă asta crezi, Hugel, de ce-l vrei pe el?

— Pentru că nu poate fi cumpărat. Cel puţin nu încă.

CÂND CORONERUL HUGEL ajunse la Balmoral, i se spuse să-l aştepte pe domnul Banwell. Hugel detesta să aştepte. Avea cincizeci şi nouă de ani, iar pe ultimii treizeci îi petrecuse în serviciul municipal, cei mai mulţi în sălile nesănătoase ale morgilor oraşului, de unde şi nuanţa cenuşie a feţei lui. Purta ochelari cu lentile groase şi o mustaţă supradimensionată îi unea obrajii supţi. Era complet chel, cu excepţia unui smoc sârmos care se iţea de după fiecare ureche. Hugel se enerva uşor. Chiar şi când se odihnea, umflăturile de pe tâmple parcă prevesteau începutul unei crize de apoplexie.

Funcţia de coroner în New Yorkul anului 1909 era una specială, o anomalie în lanţul ierarhic. Parţial medic legist, parţial anchetator criminalist, parţial procuror, coronerul răspundea direct în faţa

primarului. Nu dădea socoteală nimănui din poliţie, nici chiar comisarului; în schimb, nici lui nu i se subordona vreun poliţist, nici măcar cel mai amărât membru al unei patrule de stradă. Hugel nu simţea decât dispreţ pentru departamentul de poliţie, pe care îl considera, cu o anumită îndreptăţire, ca fiind format în mare măsură din inepţi şi corupţi. Se împotrivise felului în care primarul aranjase pensionarea inspectorului-şef Byrnes, care se îmbogăţise în mod limpede din mită. Se împotrivise şi numirii noului comisar, care nu părea să aibă nici urmă de respect pentru arta sau importanţa unei anchete bine conduse. De fapt, se împotrivise fiecărei decizii a departamentului pe care o luase la cunoştinţă, cu excepţia cazului în care o luase el însuşi. îşi cunoştea însă meseria. Deşi, tehnic vorbind, nu era medic, făcuse trei ani de şcoală medicală şi putea să efectueze o autopsie cu mai multă competenţă decât oricare doctor care îi servea drept asistent.

După cincisprezece minute revoltătoare, domnul Banwell apăru în sfârşit. Nu era, de fapt, mult mai înalt decât Hugel, dar părea să se aplece către el.

— Iar dumneavoatră sunteţi...? începu el.

— Coronerul primăriei din New York, zise Hugel, încercând să exprime condescendenţă. Numai eu ating cadavrul decedatei. Orice contaminare a probelor va fi considerată obstrucţionare a justiţiei. S-a înţeles?

George Banwell era mai înalt, mai chipeş, mai bine îmbrăcat şi mult, mult mai bogat decât coronerul – şi era limpede că ştia asta.

— Prostii, spuse el. Vino cu mine. Şi vorbeşte încet câtă vreme te afli în clădirea mea.

Banwell îl conduse la ultimul etaj al Aripii de Alabastru. Coronerul îl urmă, scrâşnind din dinţi. Nu schimbară nici un cuvânt în lift. Hugel, holbându-se cu hotărâre la podea, observă pantalonii în dungi,

perfect călcaţi şi pantofii strălucitori de Oxford, care doar ei costau mai mult decât costumul, vesta, cravata şi ghetele coronerului la un loc. Un angajat care stătea de pază în faţa apartamentului domnişoarei Riverford le deschise uşa. Fără să scoată o vorbă, Banwell îi conduse pe Hugel, pe managerul şef şi pe angajat în dormitorul fetei.

Trupul aproape gol era întins pe podea, cu faţa lividă, cu ochii închişi, cu luxuriantul păr negru răsfirat pe modelul complicat al unui covor oriental. Fata era încă uimitor de frumoasă – braţele şi picioarele ei îşi păstraseră graţia, – însă de jur-împrejurul gâtului se vedea o dungă roşie urâtă, iar pe faţă avea urme de biciuire. încheieturile mâinilor îi rămăseseră legate deasupra capului. Coronerul se îndreptă energic către cadavru şi îşi lipi degetul gros de încheietură, acolo unde ar fi trebuit să simtă pulsul.

— Cum a fost... cum a murit? întrebă Banwell, cu acceaşi voce ca un scrâşnet de pietriş şi cu braţele încrucişate la piept.

— Nu vă daţi seama? răspunse coronerul.

— Aş mai fi întrebat dacă mi-aş fi dat seama?

Hugel se uită sub pat. Se ridică şi se uită la cadavru
din mai multe unghiuri.

— Aş zice că a fost sugrumată până a murit. Foarte lent.

— Şi a fost...? Banwell nu îşi sfârşi întrebarea.

— Poate, spuse coronerul. Nu voi şti sigur până n-o voi examina.

Cu o bucată de cretă roşie, Hugel trasă un cerc cu diametrul de doi metri şi jumătate în jurul trupului fetei şi anunţă că nimeni nu are voie să calce în el. Cercetă apoi camera. Totul era în perfectă ordine, chiar şi aşternuturile scumpe erau scrupulos aranjate şi întinse. Coronerul deschise dulapurile, biroul, cutiile de bijuterii. Nimic nu părea

în neregulă. Rochiile cu paiete stăteau aliniate în şifonier. Desuurile de dantelă erau împăturite cu grijă în sertare. O diademă cu diamante, cu cercei şi'colier asortate alcătuiau o compoziţie armonioasă într-o cutie de catifea albastru închis de pe birou.

Hugel întrebă cine intrase în cameră. Numai camerista care găsise cadavrul, îi răspunse managerul. De atunci, apartamentul fusese încuiat şi nu mai intrase nimeni. Coronerul trimise după cameristă, dar femeia refuză la început să treacă de pragul dormitorului. Era o italiancă drăguţă, de nouăsprezece ani, cu fustă lungă şi şorţ alb.

— Domnişoară, întrebă Hugel, ai atins vreun lucru din cameră?

Camerista clătină din cap.

In ciuda cadavrului de pe podea şi a prezenţei patronului, se ţinea dreaptă şi îşi privea anchetatorul în ochi.

— Nu, domnule, zise ea.

— Ai adus ceva înăuntru, ai scos ceva afară?

— Nu sunt o hoaţă, spuse fata.

— Ai mişcat mobila sau îmbrăcămintea?

— Nu.

— Foarte bine, zise coronerul Hugel.

Fata se uită la domnul Banwell, dar acesta nu-i făcu semn să plece. în schimb, îi spuse coronerului:

— Termină odată cu asta.

Hugel se uită cu ochii mijiţi la proprietarul Balmoralului. Scoase din buzunar un stilou şi hârtie.

— Numele?

— Al cui nume? zise Banwell, cu un rictus care îl înspăimântă pe manager. Al meu?

— Al decedatei.

— Elizabeth Riverford.

— Vârsta? întrebă Hugel.

— De unde să ştiu eu?

— Am înţeles că îi cunoaşteţi familia.

— îl ştiu pe tatăl ei, spuse Banwell. Un tip din Chicago. Bancher.

— înţeleg. Nu aveţi cumva adresa lui? întrebă coronerul.

— Bineînţeles că o am.

Cei doi se uitară lung unul la celălalt.

— Aţi fi aşa de bun să mi-o daţi?

— O să i-o dau lui McClellan, zise Banwell.

Hugel începu iar să scrâşnească din dinţi.

— Eu conduc ancheta asta, nu primarul.

— Mai vedem noi cât timp o conduci, răspunse Banwell, şi îi ceru iar coronerului să-şi termine treaba. Familia Riverford, îi explică Banwell, voia ca trupul fetei să fie trimis acasă, datorie de care el voia să se achite imediat.

Coronerul ripostă că nu putea în nici un caz să aprobe asta: în caz de omucidere, corpul persoanei decedate trebuia, conform legii, să fie reţinut pentru autopsie.

— Nu şi corpul de faţă, insistă Banwell. îi spuse coronerului să-l sune pe primar dacă avea nevoie să i se explice ordinele.

Hugel îi răspunse că nu primea ordine decât de la un judecător. Indiferent cine ar încerca să-l oprească să ia cadavrul domnişoarei Riverford pentru autopsie, se va îngriji ca respectivul să sufere toate rigorile legii, fără excepţie. Când se dovedi că ameninţarea lui nu-l impresionase deloc pe domnul Banwell, coronerul adăugă că ştia un reporter de la *The Herald* care considera crima şi obstrucţionarea justiţiei subiecte demne de a fi publicate oricând. Banwell cedă cu greu.

Coronerul îşi adusese aparatul de fotografiat vechi şi masiv. începu acum să-l folosească, înlocuind placa expusă cu una nouă după fiecare detonare fumegândă a magneziului. Banwell făcu o remarcă potrivit căreia, dacă fotografiile ar fi ajuns la *The Herald,* coronerul putea fi sigur că nu va mai angajat nici în New York, nici altundeva. Hugel nu-i răspunse; în clipele următoare, o lamentaţie bizară umplu camera, un fel de scâncet liniştit de violină

întins pe nota cea mai înaltă. Nu părea să vină dintr-un anumit punct, ci de peste tot şi de nicăieri. Deveni din ce în ce mai puternic, până ajunse aproape un vaiet. Camerista ţipă. Când se linişti, nu se mai auzea nimic.

Domnul Banwell rupse tăcerea.

— Ce naiba a fost asta? îl întrebă el pe director.

— Nu ştiu, domnule, răspunse. Nu-i prima dată. Poate vreo instalaţie în pereţi?

— Află, îi ordonă Banwell.

Când coronerul termină cu fotografiatul, îi înştiinţă că pleacă şi că ia cadavrul cu el. Nu avea intenţia să interogheze personalul sau pe cei care locuiau în apartamentele învecinate – nu era treaba lui, nici să-l aştepte pe detectivul Littlemore. Pe căldura asta, le explică el, descompunerea s-ar instala rapid dacă trupul nu ar fi pus imediat la rece. Cu ajutorul celor doi liftieri, cadavrul fetei a fost coborât la subsol într-un ascensor de marfă şi de acolo dus pe o alee din spate, unde aştepta şoferul coronerului.

Când, două ore mai târziu, sosi detectivul Jimmy Littlemore – îmbrăcat în civil, – rămase complet buimăcit. Curierilor primarului le luase ceva vreme să-l găsească pe Littlemore; detectivul era în subsolul sediului de poliţie de pe Centre Street, încă în construcţie, verificându-şi tirul pistolului. Littlemore primise ordinul de a cerceta minuţios scena asasinatului. Nu numai că nu găsise nici o scenă, dar nu găsise nici măcar victima. Domnul Banwell refuza să discute cu el.
Personalul era de asemenea surprinzător de necomunicativ.

Şi mai era o persoană căreia detectivul Littlemore nu avusese şansa să-i pună câteva întrebări: camerista care găsise cadavrul. După ce coronerul Hugel plecase, dar înainte de venirea detectivului, managerul o chemase pe tânără în birou şi îi dăduse un plic cu plata pe o lună – mai

puţin o zi, fireşte, din moment ce era 30 august. O informă că era concediată.

— îmi pare rău, Betty, îi spuse el. Chiar îmi pare rău.

ÎNAINTE SĂ SE trezească ceilalţi, am răsfoit ziarele de luni dimineaţa în rotonda opulentă a hotelului Manhattan, în care Universitatea Clark ne găzduia pe Freud, Jung, Ferenczi şi cu mine pe durata acelei săptămâni. (Brill, care locuia în New York, nu avea nevoie de cazare.) Nici un ziar nu dădea vreo ştire despre Freud sau despre viitoarele lui cursuri la Clark. Numai *New Yorker Staats-Zeitung* publicase ceva, şi anume o notiţă anunţând sosirea lui „Dr. Freund din Viena".

Nu intenţionasem nicicând să devin doctor. Era dorinţa tatălui meu, iar dorinţele lui se presupunea că erau porunci pentru noi. Când aveam optsprezece ani şi încă locuiam în casa părinţilor mei din Boston, i-am spus că voiam să fiu primul specialist al Americii în opera lui Shakespeare. Puteam să fiu şi ultimul savant în opera lui Shakespeare, mi-a răspuns el, dar, prim sau ultim, dacă nu aveam de gând să fac o carieră în medicină, trebuia să-mi plătesc educaţia la Harvard din propriul meu buzunar.

Ameninţarea lui n-a avut nici un efect. Nu-mi păsa câtuşi de puţin de tradiţia harvardiană a familiei, şi aş fi fost fericit, i-am spus, să-mi închei studiile altundeva. A fost ultima discuţie de orice fel pe care am avut-o cu el.

Ca o ironie, am vrut să dau ascultare dorinţei tatălui meu abia după ce nu mai avea ce bani să-mi refuze. Prăbuşirea băncii colonelului Winslow în noiembrie 1903 a fost un fleac în comparaţie cu panica din New York de patru ani mai târziu, dar a ajuns cu vârf şi îndesat pentru tata. A pierdut totul, până şi puţinul pe care l-a pus deoparte mama. A îmbătrânit peste noapte cu zece ani; riduri adânci i-

au apărut, neanunţate, între sprâncene. Mama a zis că trebuia să-mi fie milă de el, dar nu mi-a fost niciodată. La înmormântarea lui – eveniment la care un Boston plin de compasiune a evitat cât a putut să-şi trimită mulţimile – am ştiut pentru prima dată că aveam să merg mai departe pe calea medicinei, în cazul în care măcar reuşeam să-mi urmez studiile. Dacă hotărârea mi-a fost influenţată de vreo chestiune nouă cu caracter practic, n-aş mai putea spune.

Aşa cum au evoluat lucrurile, se pare că eu eram cel care merita compătimire, iar Harvardul chiar asta a făcut. După înmormântarea tatălui meu, am înştiinţat universitatea că mă retrag la sfârşitul anului, taxa de două sute de dolari fiind acum mult peste puterile mele. Totuşi, rectorul Eliot a anulat-o. Probabil a conchis că interesul pe termen lung al Universităţii ar fi mult mai bine servit nu prin închiderea uşii în nas celui de-al treilea Stratham Younger care voia să-şi tocească şi el coatele pe băncile şcolii, ci prin anularea taxei de studii pentru semiorfan în vederea unor recompense ulterioare. Oricare ar fi fost motivul, am să fiu mereu recunoscător Harvardului pentru că m-a lăsat să-mi urmez drumul.

Numai la Harvard puteam să asist la celebrele cursuri de neurologie ale profesorului Putnam. Eram deja bursier la medicină, dar mă dovedeam un viitor doctor foarte neinspirat. într-o dimineaţă de primăvară, într-o de altfel aridă descriere a bolilor nervoase, Putnam s-a referit la „teoria sexuală" a lui Sigmund Freud ca fiind singura lucrare interesantă care aborda subiectul nevrozelor isterice şi obsesionale. După curs, am cerut bibliografie. Putnam m-a trimis la Havelock Ellis, care acceptase cele mai radicale două descoperiri ale lui Freud: existenţa a ceea ce el numea „inconştient" şi etiologia sexuală a nevrozei. Putnam m-a prezentat şi lui Morton Prince, care tocmai îşi lansase revista

de psihologie. Prince avea o colecţie vastă de publicaţii străine; s-a dovedit apoi că îl cunoscuse pe tata şi m-a angajat pe postul de corector. Prin mijlocirea lui, mi-a trecut prin mână aproape tot ce publicase Freud, de la *Interpretarea viselor* până la zguduitorul *Trei eseuri.* Germana mea era bună şi m-am pomenit devorând opera lui Freud cu o aviditate pe care nu o mai simţisem de ani buni. Erudiţia lui Freud îţi tăia răsuflarea. Se vădea în scrisul lui ca în filigran. Ideile lui, dacă erau corecte, aveau să schimbe lumea.

Ancora a rămas înţepenită pe veci, totuşi, abia când am dat peste soluţia lui Freud la *Hamlet.* Pentru Freud era doar ceva pasager, o digresiune de două sute de cuvinte în miezul tratatului său despre vise. Şi, cu toate acestea, iată-l: un răspuns nou-nouţ la cea mai faimoasă enigmă din literatura occidentală.

Hamlet al lui Shakespeare se jucase de mii şi mii de ori, mai mult decât orice piesă din orice limbă. E opera despre care s-a scris cel mai mult din toate timpurile. (Nu pun la socoteală Biblia, fireşte.) Şi, totuşi, un vid, un gol straniu se află în inima lucrării: toată acţiunea se întemeiază pe incapacitatea eroului de a acţiona. Piesa constă dintr-o serie de evaziuni şi scuze ale melancolicului Hamlet menite să justifice amânarea răzbunării pe ucigaşul tatălui său (unchiul lui, Claudius, acum rege în Danemarca şi soţ al mamei lui Hamlet), punctate de solilocvii angoasate în care se învinovăţeşte pentru propria-i paralizie, dintre care cel mai cunoscut începe, desigur, cu *A fi...* Numai după ce amânările şi împleticelile îl conduc la dezastru – sinuciderea Ofeliei; asasinarea mamei sale, care bea otrava pregătită de Claudius pentru Hamlet; rana fatală pe care i-o provoacă sabia, de asemenea otrăvită, a lui Laertes, – numai atunci Hamlet, în scena finală a piesei, îi ia unchiului său viaţa de trei ori vinovată.

De ce nu acţionează Hamlet? Nu din lipsă de

ocazii: Shakespeare îl pune în cele mai propice circumstanţe cu putinţă pentru a-l ucide pe Claudius. Hamlet chiar recunoaşte asta („Acum aş putea să o fac"), şi totuşi renunţă. Ce îl opreşte? Şi cum a reuşit această ezitare inexplicabilă – această slăbiciune aparentă, aproape laşitate – să fascineze publicul din toată lumea timp de trei secole? Cele mai strălucite minţi literare ale epocii noastre, Goethe şi Coleridge, au încercat, dar au eşuat, să smulgă această Excalibur din piatră, iar sute de alte minţi mai puţin luminate s-au chinuit fără succes să facă acelaşi lucru.

Nu mi-a plăcut răspunsul dat de Freud prin Oedip. De fapt, am fost chiar dezgustat de el. Nu voiam să-l cred, nu mai mult decât voiam să cred în însuşi complexul lui Oedip. Simţeam nevoia să dezaprob teoriile şocante ale lui Freud, să le găsesc hibe, dar nu eram în stare. Cu spatele sprijinit de vreun copac, stăteam ceasuri întregi în fiecare zi în curtea universităţii, cufundat în lectura lui Freud şi a lui Shakespeare. Diagnoza pe care Freud o făcuse lui *Hamlet* începea să mi se pară din ce în ce mai irezistibilă, şi asta nu pentru că cedam primei soluţii complete a enigmei piesei, ci pentru că aşa se explica şi de ce nimeni nu mai reuşise s-o rezolve, şi universala ei atracţie hipnotică. Iată un savant care îşi aplica descoperirile pe opera lui Shakespeare. Iată medicina în contact cu sufletul. Când am citit cele două pagini din *Interpretarea viselor* a doctorului Freud, viitorul meu a fost hotărât. Dacă nu puteam respinge psihologia lui Freud, trebuia să-i dedic întreaga mea viaţă.

CORONERULUI CHARLES HUGEL nu-i plăcuse zgomotul ciudat care se auzise din pereţii dormitorului domnişoarei Riverford, ca un soi de tânguire a unui spirit zidit acolo, care îşi plânge viaţa pierdută. Coronerul nu şi-I putea scoate din minte. Mai mult, ceva nu era în regulă în camera aceea, era sigur. Pe drumul de

întoarcere, Hugel chemă un curier şi îl puse să alerge după detectivul Littlemore.

Un alt lucru care nu-i plăcea lui Hugel era locaţia biroului său. Coronerul nu fusese invitat să se mute în splendidul sediu nou al poliţiei sau în secţia recent construită pe Old Slip, amândouă urmând să fie dotate cu telefoane. Judecătorii îşi obţinuseră şi ei
Parthenonul nu cu mult timp în urmă. Cu toate acestea, el – nu doar medicul legist-şef al oraşului, dar şi magistrat, după lege, şi cu mare trebuinţă de utilităţi moderne – fusese lăsat în clădirea Van den Heuvel, aflată în descompunere, cu tencuiala ei fărâmiţată, cu mucegaiul ei şi, mai ales, cu tavanele ei pătate de apă. Nu mai suporta să vadă petele acelea cu margini maron-gălbui. II dezgustau mai ales în acea zi; i se părea că se măriseră şi se întrebă dacă era posibil ca tavanul să se crape şi să-i cadă în cap. Firește că un coroner trebuie să fie în preajma unei morgi; înţelegea asta. Dar nu putea nicicum să priceapă de ce nu se construise o morgă nouă şi modernă în sediul nou al poliţiei.

Littlemore intră agale în biroul coronerului. Detectivul avea douăzeci şi cinci de ani. Nici înalt, nici scund, Jimmy Littlemore nu arăta rău, dar nici bine. Părul tuns scurt nu era nici de culoare închisă, nici de culoare deschisă; dacă i se putea preciza vreo culoare, aceasta se apropia de roşu. Faţa lui era cât se poate de americană, deschisă şi prietenoasă şi, cu excepţia câtorva pistrui, nu ieşea cu nimic în evidenţă. Dacă ai fi trecut pe lângă el pe stradă, nu l-ai mai fi recunoscut prea uşor după aceea. Ţi-ai fi amintit eventual zâmbetul sau papionul roşu pe care-i plăcea să-l etaleze când purta pălărie de paie.

Hugel îi ceru lui Littlemore să-l pună la curent cu descoperirile făcute în cazul Riverford, încercând cât putea el mai bine să folosească un ton de comandă, fără drept de apel. Coronerul era pus să conducă o anchetă numai în situaţii cu adevărat

excepţionale. Voia ca Littlemore să înţeleagă gravele consecinţe care ar urma în cazul în care detectivul nu ar obţine rezultate corespunzătoare.

Tonul de sus al coronerului nu reuşi, se vedea limpede, să-l impresioneze pe detectiv. Deşi Littlemore nu mai lucrase niciodată cu coronerul, ştia fără îndoială, ca toţi ceilalţi, că Hugel nu era în graţiile noului comisar, că fusese poreclit „Vârcolacul" din cauza râvnei cu care îşi executa consulturile post-mortem şi că nu avea o putere reală în departament. Insă Littlemore, un om prin excelenţă de bun-simţ, nu arătă nici un strop de lipsă de respect faţă de coroner.

— Ce informaţii legate de cazul Riverford am? răspunse. Păi, mai nimic, domnule, decât că asasinul are peste cincizeci de ani, un metru şaptezeci şi cinci, e necăsătorit, e obişnuit cu vederea sângelui, stă spre capătul lui Canal Street şi a vizitat portul în timpul ultimelor două zile.

Lui Hugel îi căzu faţa.

— De unde ştii toate astea?

— Glumesc, domnule Hugel. Nu ştiu absolut nimic despre criminal. Nu ştiu nici măcar de ce s-au obosit să mă trimită acolo. N-aţi luat amprente, nu-i aşa?

— Amprente? întrebă coronerul. Sigur că nu. Tribunalele n-ar admite niciodată amprentele drept dovezi.

— Ei bine, era deja prea târziu când am ajuns acolo. Locul fusese perfect curăţat. Toate lucrurile fetei dispăruseră.

Hugel luă foc. Strigă că asta se numea distrugere de probe.

— Dar trebuie să fi aflat ceva despre fata asta, Riverford, insistă el.

— Era nouă, zise Littlemore. Stătea acolo numai de o lună sau două.

— Au deschis în iunie, Littlemore. *Toată lumea* stă acolo numai de o lună sau două.

— Aha.

— Asta-i tot?

— Păi, era o femeie liniştită. Nu se prea afişa în public.

— A fost văzut cineva ieri cu ea? întrebă coronerul.

— A venit pe la opt, singură. N-a primit musafiri. A intrat în apartament şi n-a mai ieşit, aşa spun toţi.

— Avea musafiri care veneau regulat?

— Nu. Nimeni nu-şi aminteşte s-o fi vizitat vreodată cineva.

— De ce locuia singură în New York – la vârsta ei şi într-un apartament aşa de mare?

— Asta am încercat să aflu, zise Littlemore. Au cam făcut toţi pe niznaiul la Balmoral. Am vorbit totuşi serios cu portul, domnule Hugel. Am găsit pământ pe podeaua dormitorului. Destul de proaspăt. Cred că era din port.

— Pământ? De ce culoare?

— Roşu, destul de nisipos.

— Ăla nu era pământ, Littlemore, spuse coronerul, dându-şi ochii peste cap, era creta mea.

Detectivul se încruntă.

— Mă întrebam eu de ce era aranjat în cerc.

— Ca să ţină oamenii departe de cadavru, zevzecule!

— Glumesc, domnule Hugel. Nu era creta dumneavoastră. Am văzut creta. Pământul era aproape de şemineu. Două urme mici. Am avut nevoie de lupă ca să-l văd. L-am luat acasă ca să-l compar cu mostrele mele; am o colecţie întreagă. Seamănă mult cu pământul roşu de pe digurile din port.

Hugel îşi notă informaţia. Se întrebă dacă era cazul să fie impresionat.

— Pământul din port e chiar atât de special? N-ar putea fi de altundeva – din Central Park, de exemplu?

— Din parc nu, zise detectivul. Ăsta e pământ de

râu, domnule Hugel. In parc nu sunt râuri.

— Dar din Hudson Valley?

— Se poate.

— Sau din Fort Tyron, înspre nord, unde Billings a întors totul cu susul în jos?

— Credeţi că acolo mai e pământ?

— Te felicit, Littlemore, pentru remarcabila ta muncă de detectiv.

— Mulţumesc, domnule Hugel.

— Din întâmplare, te-ar interesa să auzi o descriere a criminalului?

— Sigur că da.

— E de vârstă mijlocie, înstărit şi dreptaci. Părul: grizonat, însă şaten închis la origine. înălţimea: între un metru optzeci şi trei şi un metru optzeci şi cinci. Şi cred că se cunoştea cu victima – ba chiar se cunoşteau bine.

Littlemore îl privi uluit.

— Cum...?

— Iată trei fire de păr pe care le-am luat de pe trupul fetei. Coronerul îi arătă o mică lamelă dreptunghiulară dublă de pe birou, lângă un microscop: între cele două bucăţele de sticlă erau strânse ca într-un sandviş firele de păr. Sunt negre, dar striate cu cenuşiu, indicând un om de vârstă mijlocie. Pe gâtul fetei erau fire de mătase albă – cel mai probabil de la o cravată bărbătească, folosită în mod evident ca s-o stranguleze. Mătasea e de cea mai bună calitate. Omul nostru are bani. Cât priveşte lateralitatea, nu încape nici o îndoială: toate rănile au fost provocate de lovituri dinspre dreapta spre stânga.

— Lateralitatea?

— Faptul că e dreptaci, domnule detectiv.

— Totuşi, de unde ştiţi că se cunoşteau?

— Nu *ştiu.* Bănuiesc. Răspunde-mi la întrebarea asta: în ce poziţie era domnişoara Riverford când a fost biciuită?

— N-am văzut-o deloc, se plânse detectivul. Nici

măcar cauza morţii n-o cunosc.

— Strangularea ligaturii, confirmată de fractura osului hioid, cum am constatat când am deschis-o. O fractură superbă, dacă pot spune asta, ca un iadeş perfect rupt. într-adevăr, un piept feminin minunat, fără cusur: coastele perfect formate, iar plămânii şi inima, odată scoase la lumină, imaginea însăşi a unui ţesut sănătos acum asfixiat. E o plăcere să le ţii în mână. Dar să revenim la subiect: domnişoara Riverford stătea în picioare când a fost biciuită. Ştim asta pentru că sângele i-a curs din răni direct în jos. Mâinile îi erau, fără îndoială, legate deasupra capului cu o frânghie groasă, aproape sigur prinsă de dispozitivul din tavan. Am văzut fire de frânghie agăţate de dispozitivul ăla. Le-ai văzut şi tu? Nu? Păi, du-te înapoi şi uită-te. întrebare: De ce un om care are o frânghie zdravănă ar folosi mătase delicată ca să-şi stranguleze victima? Deducţie, domnule Littlemore: nu voia să pună ceva atât de grosolan în jurul gâtului fetei. Şi de ce nu voia asta? Ipoteză, domnule Littlemore: pentru că nutrea anumite sentimente pentru ea. Acum, în ce priveşte înălţimea bărbatului, ne întoarcem la certitudini. Doamna Riverford avea un metru şaizeci şi opt. Judecând după rănile ei, biciuirea a fost administrată de cineva cu circa cincisprezece sau şaptesprezece centimetri mai înalt decât ea. Prin urmare, înălţimea asasinului e situată undeva între un metru optzeci şi trei şi un metru optzeci şi cinci.

— Asta în cazul în care nu stătea pe ceva, zise Littlemore.

— Pe ce?

— Pe un taburet sau altceva.

— Pe un taburet? repetă coronerul.

— E posibil, zise Littlemore.

— Un bărbat nu stă pe un taburet în timp ce biciuieşte o femeie, domnule detectiv.

— De ce nu?

— Pentru că-i ridicol. Ar cădea.

— Nu şi dacă s-ar ţine de ceva, spuse Littlemore. O lampă, poate un raft pentru pălării.

— Un raft pentru pălării? spuse Hugel. De ce s-ar fi urcat pe ceva?

— Ca să ne facă să credem că e mai înalt.

— Câte cazuri de crimă ai anchetat? întrebă coronerul.

— Ăsta e primul, zise Littlemore cu o emoţie nedisimulată, primul ca detectiv.

Hugel dădu din cap.

— Măcar ai vorbit cu femeia de serviciu, presupun.

— Femeia de serviciu?

— Da, femeia de serviciu. Camerista domnişoarei Riverford. Ai întrebat-o dacă a observat ceva neobişnuit?

— Nu m-am gândit că...

— Nu vreau să gândeşti, zise tăios Hugel. Vreau să anchetezi. întoarce-te la Balmoral şi vorbeşte cu femeia. Ea a intrat prima în cameră. Cere-i să-ţi descrie exact ce a văzut când a intrat. Să obţii toate amănuntele, m-ai înţeles?

LA INTERSECŢIA BULEVARDULUI 5 cu Strada 53, într-o cameră în care nici o femeie nu intrase vreodată, nici măcar ca să şteargă praful sau să scuture draperiile, un valet turna dintr-o carafă strălucitoare în trei cupe de cristal gravat. Cupele erau migălos lucrate şi atât de adânci, încât încăpea în ele o sticlă întreagă de Bordeaux. Valetul turnă câte un deget de vin roşu în fiecare.

Paharele fură oferite Triumviratului.

Cei trei oameni stăteau în fotolii largi de piele aranjate în jurul unui şemineu central. încăperea era o bibliotecă cu mai mult de trei mii şapte sute de volume, majoritatea în greacă, latină sau germană. De o parte a şemineului în care nu ardea focul se afla un bust al lui Aristotel pe un piedestal din marmură de culoarea jadului. De partea cealaltă era

un vechi bust al unui hindus. Pe antablamentul de deasupra căminului era pictat un şarpe lung, curbat ca o undă sinusoidă, pe un fundal de flăcări. Dedesubt era gravat cu majuscule cuvântul CHARAKA.

Fumul de la pipele bărbaţilor mângâia tavanul aflat mult deasupra lor. Bărbatul din mijloc făcu o mişcare abia perceptibilă cu mâna dreaptă, pe care purta un inel de argint, mare şi ciudat. Avea cam şaizeci de ani şi era elegant, supt la faţă şi vânos, cu ochi şi sprâncene negre, păr argintiu şi degete de pianist.

în chip de răspuns la semnul lui, valetul aprinse focul, folosind teancul gros de hârtii dinăuntru. Curând, şemineul licărea şi trosnea, plin de flăcări portocalii.

— Ai grijă să păstrezi cenuşa, spuse stăpânul.

Valetul dădu din cap şi se retrase tăcut, închizând
uşa după el.

— Numai într-un singur fel te poţi lupta cu focul, continuă bărbatul cu degete de pianist. Ridică paharul: Domnilor…

Când ceilalţi doi bărbaţi ridicară şi ei cupele de cristal, un observator ar fi putut constata că purtau pe mâna dreapta inele de argint identice. Unul dintre gentlemeni era trupeş, roşu în obraji şi avea favoriţi lânoşi. El completă toastul bărbatului elegant:

— Tot cu foc.

Şi îşi goliră paharele.

Al treilea gentleman era zvelt, avea un început de chelie şi ochi pătrunzători. Nu spuse nici o vorbă, doar îşi bău vinul, un Château Lafite din 1870.— îl cunoaşteţi pe baron? întrebă domnul elegant, întorcându-se către cel cu început de chelie. Bănuiesc că sunteţi rude.

— Rothschild? răspunse afabil bărbatul. Nu l-am întâlnit niciodată. Noi avem legături cu ramura

engleză.

CAPITOLUL TREI

CA PRIMĂ DESTINAŢIE a lui Freud în America, dintre toate locurile posibile Brill alesese Coney Island. Am pornit pe jos spre staţia Grand Central, la un cvartal de hotelul nostru. Pe cer nu era nici un nor, soarele deja dogorea, străzile erau sufocate de traficul de luni dimineaţa. Maşinile cu motor accelerau nerăbdătoare printre furgoanele trase de cai. Conversaţia era imposibilă. Peste drum de hotel, pe Strada 42, se ridicase deja un schelet colosal pe locul unde urma să apară o clădire nouă, şi burghiele pneumatice făceau un zgomot asurzitor.

In staţie era linişte. Freud şi Ferenczi se opriră, copleşiţi. Ne aflam într-un tunel fabulos din sticlă şi oţel, lung de peste două sute de metri şi înalt de treizeci şi cinci, cu candelabre masive cu gaz atârnate pe întreaga lungime a tavanului arcuit. Era o mostră de inginerie depăşind cu mult turnul din Paris al domnului Eiffel. Numai Jung părea să nu fie impresionat. M-am întrebat dacă se simţea bine: era cam palid şi distrat. Freud fu şocat, cum fusesem şi eu, când auzi că voiau să demoleze staţia. însă ea fusese construită pentru vechile locomotive cu aburi, iar epoca aburului se sfârşise.

în timp ce coboram scara spre staţia IRT, Freud se posomorî.

— E îngrozit de trenurile voastre subterane, îmi şopti la ureche Ferenczi. Un piculeţ de nevroză neanalizată. Aşa mi-a spus aseară.

Starea de spirit a lui Freud nu se amelioră când trenul nostru opri violent între staţii şi luminile se stinseră, cufundându-ne într-un întuneric ca smoala.

— Clădiri în cer, trenuri în pământ, zise Freud pe un ton iritat. Pe voi, americanii, vă conduce Virgiliu: dacă nu puteţi coborî cerul, sunteţi hotărâţi să aduceţi iadul pe pământ.

— Ăsta e epigraful dumneavoastră, nu? întrebă

Ferenczi.

— Da, dar nu era menit să fie *epitaful* meu, răspunse Freud.

— Domnilor! strigă Brill din senin. N-aţi auzit încă analiza lui Younger pentru mâna paralizată.

— E istoria unui caz? zise Ferenczi entuziasmat. Trebuie s-o auzim, cu orice preţ.

— Nu, nu. E incompletă, am spus.

— Prostii, mă contrazise Brill. E una dintre cele mai perfecte analize pe care le-am auzit. Confirmă fiecare punct al psihanalizei.

Fără să am prea mult de ales, le-am povestit micul meu succes, în timp ce aşteptam în bezna sufocantă ca trenul să se întoarcă la viaţă.

AM ABSOLVIT HARVARD în 1908, obţinând nu numai o diplomă în medicină, ci şi una în psihologie. Profesorii, impresionaţi de rezultatele mele, m-au recomandat lui G. Stanley Hali, primul care a primit vreodată o diplomă în psihologie la Harvard, fondator al Asociaţiei pentru Psihologie din America, acum rector al Universităţii Clark din Worcester. Ambiţia lui Hall era să facă din Clark, bogată şi minunat înzestrată, instituţia cea mai avansată în cercetarea ştiinţifică la nivel naţional. Când mi-a oferit poziţia de lector în psihologie şi posibilitatea să încep practica medicală – şi să plec din Boston, am acceptat pe loc.

O lună mai târziu, aveam primul pacient pentru analiză: o fată, căreia o să-i spun Priscilla, în vârstă de şaisprezece ani, adusă în biroul meu de mama ei, complet disperată. Hali era responsabil pentru decizia familiei de a o aduce la mine. Nu pot spune mai multe fără să trădez identitatea fetei.

Priscilla era mică şi îndesată, dar avea o faţă plăcută şi o fire răbdătoare. O chinuiau de un an crize acute de sufocare, migrene ocazionale care o incapacitau şi o paralizie totală a mâinii stângi – toate astea o încurcau şi o stânjeneau. Isteria era

indicată limpede de paralizie, care îi afecta mâna în întregime, inclusiv încheietura. După cum arătase Freud, paraliziile de acest tip nu se conformează nici unei inervaţii autentice la nivel dermic, prin urmare nu pot avea o bază fiziologică reală. De exemplu, o afecţiune neurologică adevărată poate să imobilizeze câteva degete, însă nu şi încheietura. Sau e posibil ca degetul mare să nu mai poată fi folosit, însă celelalte rămân neafectate. Dar când paralizia cuprinde o întreagă parte a corpului, cu toate reticulaţiile ei neurale diferenţiate, nu fiziologia, ci psihologia trebuie consultată, pentru că respectivul tip de afecţiune corespunde numai unei idei, unei imagini mentale – în cazul Priscillei, imaginea mâinii ei stângi.

Doctorul fetei nu găsise, firește, nici o motivaţie organică pentru neplăcerile ei. Nici specialistul în chirologie adus din New York nu găsise nimic; îi recomandase odihnă şi retragerea completă din diferitele ei activităţi, ceea ce aproape sigur îi agravase starea. Chemaseră chiar şi un osteopat, care bineînţeles că nu rezolvase nimic.

După ce am eliminat toate posibilităţile neurologice şi ortopedice – paralizie, boala lui Kienböck a osului semilunar şi aşa mai departe, – am hotărât să încerc psihanaliza. La început nu am făcut nici un progres. Motivul era prezenţa mamei. Nici o aluzie n-a fost suficientă pentru a o convinge pe această bună doamnă să lase doctorului şi pacientei intimitatea pe care o cere psihanaliza. După a treia vizită, am anunţat-o că nu voi putea s-o ajut pe Priscilla, nici s-o accept în viitor ca pacientă, decât dacă ea – mama, adică – n-o mai însoţea. Chiar şi atunci, nu am putut s-o conving de la început pe Priscilla să vorbească. Urmând descoperirile cele mai recente ale lui Freud, i-am spus să stea întinsă şi cu ochii închişi. I-am cerut să se gândească la mâna ei paralizată şi să spună cu voce tare tot ce-i venea în minte în asociere cu acel simptom, să dea glas

oricăror gânduri, indiferent care erau ele, indiferent cât de irelevante, inadecvate sau chiar nepoliticoase i se păreau. Priscilla răspundea invariabil numai repetându-mi descrierea foarte superficială a începutului suferinţelor sale.

Ziua critică, după cum îmi povestea de fiecare dată, fusese cea de 10 august 1907. îşi amintea data exactă pentru că era a doua zi după înmormântarea adoratei ei surori mai mari, Mary, care locuise în Boston cu soţul ei, Bradley. în vara aceea, Mary murise de gripă, lăsându-I pe Bradley să îngrijească singur doi copii mici. Iar în ziua de după înmormântare, Priscilla fusese însărcinată de mama ei să trimită scrisori de mulţumire prietenilor şi rudelor care îşi exprimaseră, în număr mare, condoleanţele. în seara respectivă, a început să simtă dureri ascuţite în mâna stângă – mâna cu care scria. Nu a văzut nimic neobişnuit în asta, pe de o parte pentru că scrisese foarte multe scrisori, pe de alta pentru că aceeaşi mână o mai duruse din când în când în ultimele luni. Totuşi, în noaptea care a urmat, s-a trezit pentru că nu mai putea respira. Când dispneea s-a mai potolit, a încercat să adoarmă iar, dar n-a mai reuşit. Dimineaţa suferea deja de prima dintre migrenele care urmau să o bântuie tot restul anului. Mai rău, a descoperit că stânga îi era complet paralizată. Şi aşa i-a şi rămas, atârnând inertă de la încheietură.

Datele acestea, şi câteva altele mi le repeta constant. Urmau tăceri lungi. Indiferent cât de persuasiv o asiguram că mai erau detalii pe care voia să mi le dezvăluie – pentru că era imposibil să nu-i fi rămas absolut nimic în memorie insista încăpăţânată că nu mai găsea nimic altceva de spus.

Eram tentat s-o hipnotizez. Se vedea limpede că era o fată sugestionabilă. însă Freud respinsese ferm hipnoza. Fusese o tehnică favorită în vremurile de la început, când lucra încă cu Breuer, dar descoperise

că hipnoza nu avea un efect de lungă durată şi nici nu activa porţiuni credibile ale memoriei. Am decis, totuşi, că pot folosi în deplină siguranţă aceeaşi tehnică pe care Freud o utilizase după ce abandonase hipnoza. Aşa am înregistrat progrese.

I-am spus Priscillei că îi voi pune palma pe frunte. Am asigurat-o că era o amintire care voia să iasă la lumină, o amintire de importanţă fundamentală pentru tot ce-mi spusese şi fără de care nu am fi înţeles nimic. I-am spus că ştia foarte bine despre ce amintire era vorba, chiar dacă nu ştia că ştie şi că va ieşi la suprafaţă de îndată ce îmi voi aşeza mâna pe fruntea ei.

Am făcut asta cu o oarecare nelinişte, pentru că în joc era chiar autoritatea mea. Dacă n-ar fi ieşit nimic din asta, m-aş fi aflat într-o poziţie şi mai proastă decât înainte. Dar, de fapt, amintirea chiar a apărut – exact cum se spunea în lucrările lui Freud că trebuia să fie – din clipa în care a simţit presiunea palmei pe cap.

— Ah, domnule doctor Younger, strigă, am văzut-o!

— Ce?

— Mâna lui Mary.

— Mâna lui *Mary?*

— în sicriu. A fost groaznic. Ne-au pus să ne uităm la ea.

— Continuă, am spus.

Priscilla nu mai spuse nimic.

— Ce nu era în regulă cu mâna lui Mary? am întrebat.

— A, nu, domnule doctor. Era perfectă. A avut mereu mâini perfecte. Putea să cânte minunat la pian, nu ca mine. Priscilla se lupta cu o emoţie pe care n-o puteam descifra. Culoarea obrajilor şi a frunţii ei mă îngrijora: erau aproape stacojii. Era încă aşa de frumoasă... Chiar şi sicriul era frumos, numai catifea şi lemn alb. Arăta ca frumoasa din pădurea adormită. Dar ştiam că nu dormea.

— Ce era cu mâna lui Mary?

— Cu mâna ei?

— Da, cu mâna ei, Priscilla.

— Vă rog, nu-mi cereţi să vă povestesc, zise. Mi-e prea ruşine.

— N-are de ce să-ţi fie ruşine. Nu putem răspunde de sentimentele noastre; prin urmare, nici un sentiment nu ne poate provoca ruşine.

— Chiar aşa, domnule doctor Younger?

— Chiar.

— Dar a fost aşa de neplăcut pentru mine.

— E vorba de mâna stângă a lui Mary? am riscat.

A dat din cap de parcă ar fi mărturisit o crimă.

— Povesteşte-mi despre mâna ei stângă, Priscilla.

— Inelul, şopti cu o voce cât se poate de slabă.

— Da, am spus. Inelul.

Acest *da* era o minciună. Speram că o va face pe Priscilla să creadă că înţelesesem deja totul, când în realitate nu pricepusem nimic. Actul acesta de inducere în eroare a fost singurul aspect din toată afacerea pe care l-am regretat. M-am surprins însă repetând aceeaşi înşelătorie, sub o formă sau alta, în fiecare şedinţă de psihanaliză pe care am efectuat-o de atunci încoace.

A continuat:

— Era inelul de aur pe care i-l dăduse Brad. Şi eu m-am gândit: Ce risipă. Era o risipă să o îngropi cu inelul.

— Nu-i nici o ruşine în asta. Simţul practic e o virtute, nu un viciu, am asigurat-o cu acuitatea mea obişnuită.

— Nu înţelegeţi, zise. II voiam pentru mine.

— Da.

— Voiam să-l *port,* domnule doctor, ţipă ea. Voiam ca Brad să se însoare *cu mine.* Nu puteam şi eu să am grijă de copii? Nu puteam să-l fac fericit? îşi lăsă capul în palme şi suspină. Eram bucuroasă că

murise, domnule doctor Younger. Eram *bucuroasă.* Pentru că acum el era liber să mă ia pe mine.

— Priscilla, am spus, nu pot să-ţi văd faţa.

— îmi pare rău.

— Vreau să spun că nu pot să-ţi văd faţa pentru că o acoperă mâna ta stângă.

Fata gâfâia. Era adevărat: îşi folosea mâna stângă pentru a-şi şterge lacrimile. Simptomul isteric dispăru din clipa în care ea îşi redobândi amintirea a cărei reprimare îl cauzase. Trecu apoi un an, iar paralizia nu reveni, nici dispneea, nici migrenele.

Reconstituirea poveştii a fost destul de simplă. Priscilla se îndrăgostise de Bradley de când acesta venise prima dată în vizită la Mary. Priscilla avea pe atunci treisprezece ani. Nu voi şoca pe nimeni, sper, dacă voi face observaţia că iubirea unei fete de treisprezece ani pentru un tânăr poate include dorinţe sexuale, chiar dacă nu complet recunoscute ca atare. Priscilla nu-şi admisese nicicând aceste dorinţe, şi nici gelozia pe care o simţea în consecinţă pentru sora ei, fapt care, în chip irezistibil, a produs în mintea copilului gândul îngrozitor, dar oportun, că, dacă Mary ar muri, calea ei ar fi deschisă. Toate sentimentele acestea au fost reprimate, chiar şi din conştientul ei. Reprimarea respectivă era, fără dubiu, sursa originală a durerilor ocazionale pe care le simţea în mâna stângă, care au început probabil chiar în ziua nunţii, de când a văzut inelul de aur pus pe degetul surorii ei. Doi ani mai târziu, vederea inelului pe degetul lui Mary în sicriu i-a trezit aceleaşi gânduri, care aproape că au apărut – sau, poate, pentru o clipă chiar au apărut – în conştientul Priscillei. Acum însă, la sentimentele interzise de dorinţă şi gelozie se adăugase şi complet nepermisa satisfacţie provocată de moartea timpurie a surorii ei. Rezultatul: necesitatea unei noi reprimări, infinit mai puternică decât prima.

Rolul jucat de scrisorile de mulţumire e mai

complex. Ne putem doar imagina cât trebuie să fi suferit Priscilla la vederea mâinii ei stângi, neîmpodobită de verighetă, asociată în mod repetat cu actul exprimării suferinţei legate de decesul surorii ei. E posibil ca Priscilla să nu fi fost în stare să suporte această contradicţie. în acelaşi timp, scrierea laborioasă a mesajelor a oferit poate un suport fiziologic pentru ceea ce a urmat. în orice caz, mâna stângă devenise pentru ea o ofensă, amintindu-i atât de condiţia de femeie necăsătorită, cât şi de dorinţele inacceptabile.

Trei obiective erau prin urmare vitale. Mai întâi, nu trebuia să aibă o astfel de mână; trebuia să scape de o mână care nu avea verighetă pe locul unde ar fi trebuit să se afle una. în al doilea rând, trebuia să se pedepsească pentru dorinţa de a înlocui pe Mary în calitate de soţie a lui Bradley. în al treilea rând, trebuia să facă imposibilă consumarea acestei dorinţe. Fiecare obiectiv a fost atins cu ajutorul simptomelor de isterie; economia cu care inconştientul îşi face treaba e minunată. Din punct de vedere simbolic, Priscilla se eliberase de mâna ofensatoare, îndeplinindu-şi în acelaşi timp dorinţa şi pedepsindu-se pentru aceasta. Transformându-se într-o invalidă, se asigurase de asemenea că nu mai putea avea grijă de copiii lui Bradley sau, cum se exprimase ea cu tact, „să-l facă fericit".

De la început până la sfârşit, tratamentul Priscillei a durat cam două săptămâni. După ce am asigurat-o iar că dorinţele ei erau perfect naturale şi că nu le putea controla, nu numai că simptomele au dispărut, dar fata a devenit chiar radioasă. Ştirea despre vindecarea invalidei s-a răspândit prin Worcester de parcă Mântuitorul ar fi redat vederea vreunuia dintre orbii lui Isaia. Povestea oamenilor suna aşa: Priscilla se îmbolnăvise din dragoste, iar eu o vindecasem. Palma pusă pe fruntea ei era încărcată cu tot soiul de puteri cvasimistice. Dacă reputaţia mea a fost consolidată astfel, iar practica

mea medicală a prosperat, au existat totuşi şi consecinţe mai puţin plăcute. Un şir de treizeci sau patruzeci de aşazişi pacienţi doritori de psihanaliză a dat buzna în cabinetul meu, fiecare dintre ei pretinzând că suferă de simptome tulburător de asemănătoare cu cele ale Priscillei, fiecare aşteptând diagnosticul de dragoste neconsumată şi vindecarea prin coborârea palmei pe frunte.

CÂND AM ÎNCHEIAT povestea, trenul tocmai oprea în staţia de la primărie. A trebuit să schimbăm acolo şi să luăm autobuzul până la Park Row, de unde un tren de suprafaţă ne-a dus până la Coney. Nimeni nu a comentat nimic despre cazul Priscillei şi am început să cred că mă făcusem de râs. Brill m-a salvat. I-a spus Iui Freud că meritam să aflu ce crede „Maestrul" despre analiza mea.

Freud se întoarse spre mine cu ceea ce am îndrăznit cu greu să cred că era un licăr în ochi. îmi spuse că, în afară de câteva puncte minore, analiza mea era cum nu se putea mai bună. Adăugă că era chiar sclipitoare şi îmi ceru permisiunea să se refere la ea în lucrările lui viitoare. Brill mă bătu pe spate. Ferenczi, zâmbind, îmi strânse mâna. Nu era clipa cea mai plină de satisfacţii din viaţa mea profesională; era clipa cea mai plină de satisfacţii din *întreaga* mea viaţă.

Până atunci nu-mi dădusem niciodată seama cât de splendidă era staţia de la primărie, cu candelabrele ei de cristal, cu frescele ei gravate şi cu arcadele ei boltite. Toţi îi remarcarăm frumuseţea – cu excepţia lui Jung, care ne anunţă brusc că nu vine cu noi. Jung nu făcuse nici un comentariu, nici în timpul prezentării cazului, nici după aceea. Acum zise că trebuia să se ducă la culcare.

— La culcare? se miră Brill. Aseară te-ai dus la culcare la nouă.

în timp ce noi, ceilalţi, rămăseserăm până binişor după miezul nopţii după ce cinaserăm

împreună la hotel, Jung se retrăsese în camera lui de îndată ce ajunseserăm şi nu mai coborâse.

Freud îl întrebă pe Jung dacă se simţea bine. Când Jung îi răspunse că era doar aceeaşi durere de cap, Freud mă ragă să-l duc înapoi la hotel. însă Jung refuză să fie însoţit, insistând că putea să reconstituie uşor traseul. Prin urmare, Jung luă trenul înapoi, iar noi continuarăm fără el.

CÂND DETECTIVUL JIMMY Littlemore se întoarse la Balmoral luni seara, unul dintre portari tocmai intrase în tură. Omul, Clifford, muncise în tura de la cimitir cu o seară înainte; Littlemore îl întrebă dacă o cunoştea pe decedata domnişoară Riverford.

Se părea că portarul nu primise ordinul să-şi ţină gura.

— Sigur, îmi aduc aminte de ea, zise. Ce frumuseţe...

— Ai vorbit cu ea? întrebă Littlemore.

— Nu prea vorbea – nu cu mine, în orice caz.

— îţi aduci aminte ceva special legat de ea?

— I-am deschis uşa în unele dimineţi, zise Clifford.

— Ce-i aşa de special în asta?

— Eu ies din tură la şase. Singurele fete pe care le vezi la ora aia sunt fetele care produc, şi domnişoara Riverford nu arăta ca ele, dacă înţelegi ce vreau să spun. Ieşea pe la... nu ştiu, poate cinci, cinci jumate.

— Unde se ducea? întrebă Littlemore.

— Habar n-am.

— Dar noaptea trecută? Ai observat pe cineva sau ceva neobişnuit?

— Cum adică neobişnuit? întrebă Clifford.

— Ceva diferit, ceva ce n-ai mai văzut înainte.

— Păi, a fost un tip, zise Clifford. A plecat pe la miezul nopţii. în mare grabă. L-ai văzut pe tipu' ăsta, Mac? Nu prea părea în regulă, după mine.

Portarul vorbea cu Mac, care dădea din cap.

— Fumezi? spuse Littlemore către Clifford, care

acceptă ţigara şi o puse în buzunar, pentru că nu avea voie să fumeze în timpul serviciului. De ce nu părea în regulă?

— Aşa. Era străin, cred. Clifford nu putea să-şi articuleze mai distinct suspiciunea, dar afirmă că era absolut sigur că bărbatul nu locuia la Balmoral. Littlemore notă descrierea: brunet, înalt, zvelt, bine îmbrăcat, frunte înaltă, între treizeci şi cinci şi patruzeci de ani, purta ochelari şi avea o servietă neagră. S-a urcat într-o birjă în faţa Balmoralului şi a plecat spre centru. Littlemore îi mai interogă pe portari încă zece minute – nici unul nu-şi amintea să-l fi văzut pe brunetul lui Clifford intrând în clădire, dar putea foarte bine să fi urcat neobservat împreună cu unul dintre locatari, apoi întrebă unde putea să le găsească pe cameriste. îi spuseră să coboare.

La subsol, Littlemore ajunse într-o cameră supraîncălzită, scundă, cu ţevi de-a lungul zidurilor, în care câteva femei de serviciu împătureau rufe. Toate ştiau cine era fata care avea grijă de camera domnişoarei Riverford: Betty Longobardi. în şoaptă, îi destăinuiră detectivului că n-o va găsi pe Betty nicăieri în clădire. Plecase. Betty plecase devreme, fără să-şi ia rămas-bun de la nimeni. Nu ştiau de ce. Betty era nărăvaşă, dar altfel tare de treabă. Nu înghiţea nici o nedreptate, nici chiar de la directorul aripii, îi spuseră femeile lui Littlemore. Poate că se certase iar cu el. Una dintre ele ştia unde locuia Betty. După ce culese aceste informaţii, Littlemore se întoarse să plece. Abia atunci îl observă pe chinez.

îmbrăcat într-un maiou alb şi pantaloni scurţi negri, bărbatul intrase în cameră cărând un coş de răchită plin până la refuz cu cearşafuri proaspăt spălate. După ce mută conţinutul coşului pe o masă plină cu articole asemănătoare, porni spre ieşire, şi atunci atrase atenţia detectivului. Littlemore se uită lung la gambele groase ale bărbatului şi la sandalele

lui. Acestea nu erau deloc interesante în sine, şi nici mersul lui, care nu însemna mai mult decât alunecarea unui picior în faţa celuilalt. Rezultatul, totuşi, era remarcabil. Două dungi umede rămâneau pe podea în urma bărbatului, iar dârele erau presărate cu pământ de un roşu închis, strălucitor.

— Hei, tu de colo! strigă Littlemore.

Bărbatul încremeni, cu spatele la detectiv şi cu umerii încordaţi. însă în clipa următoare porni în goană şi dispăru după colţ, trăgând în continuare coşul după el. Detectivul ţâşni pe urmele lui şi dădu colţul la timp ca să-l vadă trecând prin uşile batante de la capătul unui coridor lung. Littlemore străbătu în fugă coridorul, trecu de uşi şi se pomeni în spălătoria cavernoasă şi zgomotoasă a Balmoralului, printre bărbaţi care munceau la mese de călcat, plăci de spălat, prese cu abur şi maşini acţionate manual. Erau negri şi albi, italieni şi irlandezi, feţe de toate felurile – nu şi chinezi, însă. Un coş de răchită gol se clătina încet pe jos, lângă o masă de călcat, ca şi când ar fi fost lăsat acolo cu puţin timp în urmă. Podeaua era udă, ascunzând orice urme. Littlemore îşi împinse pălăria de paie pe spate şi clătină din cap.

GRAMERCY PARK, LÂNGĂ Lexington Avenue, era singurul parc privat din Manhattan. Numai proprietarii caselor de vizavi de gardul delicat din fier forjat aveau dreptul să intre acolo. Odată cu locuinţa, oamenii primeau şi o cheie de la poarta parcului, obţinând acces la micul paradis de flori şi verdeaţă.

Pentru fata care ieşea din una dintre aceste case în seara de luni, 30 august, cheia aceea fusese mereu un obiect magic, auriu şi negru, delicat şi totuşi incasabil. Când era numai o fetiţă, bătrâna doamnă Biggs, servitoarea lor, o lăsa să ducă ea cheia în gentuţa albă în timpul plimbării pe stradă.

Era prea mică pentru a putea să răsucească singură cheia, dar doamna Biggs o ţinea de mână şi o ajuta. Când poarta de fier ceda, era ca şi când lumea însăşi i se deschidea în faţă.

Parcul se micşorase tot mai mult pe măsură ce ea creştea. Acum, la şaptesprezece ani, putea bineînţeles să întoarcă singură cheia – şi aşa şi făcea în fiecare seară, – apoi intra şi mergea încet până la banca ei, cea pe care se aşeza de fiecare dată. Avea în braţe câteva manuale şi exemplarul ei secret din *Casa bucuriei*[1] îi plăcea încă banca ei, chiar dacă parcul devenise într-un fel sau altul, pe măsură ce crescuse, mai degrabă o anexă a casei părinţilor decât un refugiu. Mama şi tatăl ei erau plecaţi. Plecaseră la ţară cu cinci săptămâni în urmă, lăsând-o pe fată cu doamna Biggs şi cu soţul ei. Fusese încântată să-i vadă plecând.

Era încă groaznic de cald, dar banca se afla la umbra răcoroasă a unei sălcii şi a unui castan. Cărţile rămăseseră nedeschise lângă ea. Peste două zile începea septembrie, luna pe care o aşteptase o veşnicie, cel puţin aşa i se părea. Iar peste o săptămână împlinea optsprezece ani. Trei săptămâni după aceea, urma să se înscrie la Colegiul Barnard. Era una dintre fetele care, în ciuda dorinţei fervente de a trăi o altă viaţă, îşi amânase cât putuse mai mult feminitatea, agăţându-se de animalele de pluş chiar şi atunci când colegele de şcoală discutau deja despre ciorapi, rujuri şi întâlniri. La şaisprezece ani, animalele de pluş fuseseră în cele din urmă surghiunite pe rafturile de sus ale debaralei. La şaptesprezece ani era suplă, cu ochi albaştri şi frumoasă de îţi lua răsuflarea. îşi purta încă părul

---

[1] House of Mirth, roman publicat în 1905 de autoarea americană Edith Wharton, care descrie condiţia femeii în societatea victoriană. (N. tr.).

lung şi blond prins la spate cu o panglică.

Când clopotele Capelei Calvary bătură ora şase, îi văzu pe domnul şi doamna Biggs coborând grăbiţi de pe veranda casei, alergând la magazin înainte să închidă, îi făcură cu mâna şi ea le răspunse. Câteva minute mai târziu, ştergându-şi lacrimile, porni încet către casă, strângând manualele la piept, privind iarba şi trifoiul şi albinele. Dacă s-ar fi întors la stânga, ar fi putut vedea, în capătul opus al parcului, un bărbat care se uita la ea de dincolo de gardul de fier forjat.

Bărbatul o privea de multă vreme. Avea o servietă neagră şi era îmbrăcat în negru – prea îmbrăcat, de fapt, dată fiind arşiţa. Nu-şi luă ochii de la fată în timp ce ea traversa strada şi urca scările casei, o clădire arătoasă din piatră de var, cu doi lei în miniatură, care asigurau o pază ineficientă de fiecare parte a uşii de la intrare. O văzu deschizând uşa fără să o descuie.

Bărbatul îi observase şi pe cei doi servitori care plecaseră mai devreme. Privi în stânga, în dreapta, apoi în spate şi porni. Se apropie repede de casă, urcă treptele, încercă uşa şi constată că nu era încuiată.

O jumătate de oră mai târziu, liniştea serii de vară din Gramercy Park fu sfâşiată de un ţipăt – ţipătul unei fete. Străbătu strada de la un capăt la altul, plutind în aer, atârnând acolo mai mult decât s-ar fi crezut că e fizic posibil. Puţin după aceea, bărbatul ţâşni pe uşa din spate a casei. Un obiect de metal nu mai mare decât o monedă îi căzu din mână când se împiedică de treptele de jos. Bănuţul se lovi de o dală de ardezie şi ricoşă surprinzător de sus. Bărbatul, la rândul lui, aproape că se prăbuşi la pământ, dar îşi recăpătă echilibrul, trecu în goană pe lângă şopronul cu unelte pentru grădinărit şi ieşi din curte pe aleea din spate.Domnul şi doamna Biggs auziră ţipătul. Tocmai se întorceau, încărcaţi cu plase pline cu zarzavaturi şi flori, înspăimântaţi,

se năpustiră în casă şi urcară scara cât putură de repede. La etaj, uşa dormitorului mare era deschisă, aşa cum n-ar fi trebuit să fie. O găsiră în cameră. Plasele cu cumpărături căzură din mâinile domnului Biggs. O jumătate de kilogram de făină se risipi în jurul pantofilor lui negri, ridicând un norişor de praf alb, iar o ceapă galbenă se rostogoli până la picioarele goale ale fetei.

Stătea în mijlocul dormitorului părinţilor, îmbrăcată numai într-un furou şi în lenjerie de corp care nu se cuvenea să fie văzută de servitori. Picioarele îi erau goale. Braţele ei lungi şi zvelte erau întinse deasupra capului, iar încheieturile îi erau legate cu o frânghie groasă, prinsă de un cârlig din tavan de care atârna un mic candelabru. Degetele fetei aproape că atingeau prismele de cristal ale acestuia. Furoul era sfâşiat şi în faţă, şi în spate, ca şi când ar fi fost lovită cu un bici sau cu un baston subţire. O cravată bărbătească lungă şi albă – sau o eşarfă – îi era răsucită strâns în jurul gâtului şi gurii.

Nu era totuşi moartă. Ochii priveau sălbatici, ficşi, fără să vadă. Se uita la bătrânii servitori ai familiei nu cu uşurare, ci cu un fel de teroare, ca şi când ar fi fost asasini sau demoni. Tremura din tot corpul, în ciuda arşiţei. încercă iar să ţipe, dar nu scoase nici un sunet. Rămăsese fără glas.

Doamna Biggs îşi veni prima în fire şi îi ceru soţului ei să iasă din cameră şi să cheme doctorul şi poliţia. Se îndreptă grijulie către fată, încercând să o liniştească, şi desfăcu cravata. Când gura îi fu liberă, fata făcu toate mişcările care însoţesc în mod normal vorbirea, dar tot nu emise nici un sunet, nici un cuvânt, nici măcar o şoaptă.

Când poliţiştii sosiră în sfârşit, constatară neplăcut surprinşi că fata nu putea să vorbească. îi aştepta însă o surpriză şi mai mare. îi dădură fetei hârtie şi creion şi o rugară să le povestească în scris ce se întâmplase. *Nu pot,* scrise ea. De ce nu?

întrebară. Răspunsul ei: *Nu-mi amintesc.*

CAPITOLUL PATRU

SE FĂCUSE APROAPE şapte în acea seară de luni în care Freud, Ferenczi şi cu mine ne-am întors la hotel. Brill se dusese acasă, obosit şi fericit. Coney Island este, cred, locul preferat al lui Brill din întreaga Americă. Mi-a spus odată că, atunci când ajunsese întâia oară în ţara asta, la cincisprezece ani, fără nici un sfanţ şi singur, îşi petrecea zile întregi pe trotuarul din scânduri de pe plajă, şi unele nopţi dedesubtul lui. Cu toate acestea, nu îmi era clar de ce găsise necesar ca primele experienţe ale lui Freud la New York să includă spectacolul incubatorului bebeluşilor născuţi prematur sau pe Jolly Trixie, doamna de 342 de kilograme promovată cu răpitorul slogan: CERULE MARE – E GRASĂ! E ÎNGROZITOR DE GRASĂ.

Freud păruse totuşi încântat, comparând totul cu marele bâlci al Vienei din Prater – „dar la scară gigantică", precizase el. Brill îl convinsese chiar să închirieze un costum de baie şi să ni se alăture în bazinul uriaş cu apă sărată din Steeplechase Park. Freud se dovedise un înotător mai bun decât Brill şi Ferenczi, dar după-amiază avusese un atac de disconfort prostatic. Ne-am aşezat deci la o cafenea pe plajă, unde, punctată de zdrăngăneala unui *montagne russe* şi de larma constantă a valurilor, am purtat o discuţie pe care n-o voi uita niciodată.

Brill ironizase tratamentul femeilor isterice, aşa cum era el practicat de doctorii americani: cure de masaj, cure cu vibraţii, cure cu ape.

— E jumătate şarlatanie şi jumătate industrie sexuală, spunea.

Descrise o enormă maşină pentru vibraţii cumpărată recent – cu patru sute de dolari – de un doctor pe care-l cunoştea, pe deasupra profesor la Columbia.

— Ştii ce fac doctorii ăştia de fapt? Nimeni nu

recunoaşte, dar induc pacientelor orgasmul.

— Pari surprins, răspunse Freud. Avicenna făcea exact acelaşi lucru în Persia acum nouă sute de ani.

— Şi s-a îmbogăţit din asta? întrebă Brill, cu o notă de amărăciune în glas. Unii dintre ei câştigă mii de dolari pe lună. Mai rea e însă ipocrizia lor. I-am arătat odată unui august doctor, care se întâmplă să fie chiar superiorul meu ierarhic, că, dacă tratamentul lui funcţionează, asta era o demonstraţie în favoarea psihanalizei, stabilind legătura dintre sexualitate şi psihanaliză. Trebuia să-i fi văzut expresia. Nu e nimic sexual în tratamentul lui, mi-a spus, absolut nimic. îşi lasă pur şi simplu pacienţii să-şi descarce excesul de tensiune nervoasă. Dacă sunt de altă părere, asta dovedeşte doar efectul corupător al teoriilor lui Freud. Am avut noroc că nu m-a concediat.

Freud se mulţumi să zâmbească. Nu avea nimic din amărăciunea lui Brill, nimic din atitudinea lui defensivă. Nu puteai să-l învinovăţeşti pe ignorant, zise el. Pe lângă dificultatea inerentă a descoperirii adevărului despre isterie, mai erau şi reprimări puternice, acumulate de-a lungul mileniilor, pe care nu ne puteam aştepta să le eliminăm peste noapte.

— E la fel ca în orice boală, spuse Freud. Numai când înţelegem cauza avem dreptul să pretindem că înţelegem boala, şi abia după aceea putem să o tratăm. Deocamdată, cauza le rămâne ascunsă, aşa că au încremenit în evul întunecat, luându-le sânge pacienţilor şi numind asta medicină.

Şi atunci conversaţia noastră luă întorsătura aceea remarcabilă. Freud ne întrebă dacă am dori să auzim unul dintre cazurile lui recente, despre un pacient obsedat de şobolani. Am spus, fireşte, că da.

Nu auzisem niciodată un om vorbind precum Freud. A relatat cazul cu atâta fluenţă, erudiţie şi pătrundere, încât ne-a ţinut concentraţi mai bine de trei ore. Brill, Ferenczi şi cu mine îl întrerupeam

periodic, atacându-i ipotezele cu obiecţii sau întrebări. Freud răspundea atacului înainte chiar ca interlocutorul care punea întrebarea să apuce să o rostească în întregime. M-am simţit mai viu în aceste trei ore decât în oricare altă perioadă a vieţii mele. Printre ţipetele crainicilor, ale copiilor şi ale căutătorilor de senzaţii tari din Coney Island, simţeam că noi patru redesenam limitele înseşi ale cunoaşterii de sine a omului, cuceream teritorii nicicând descoperite, croiam drumuri care nu apăreau pe nici o hartă, dar pe care lumea urma să meargă cândva. Tot ceea ce omul credea că ştie despre sine – visele, conştientul, dorinţele cele mai secrete – urma să se schimbe pentru totdeauna.

întorşi la hotel, Freud şi Ferenczi se pregăteau să meargă să ia cina la Brill. Din nefericire, eu trebuia să plec altundeva. Jung ar fi trebuit să-i însoţească, dar era de negăsit. Freud mă puse să bat la uşa lui, fără nici un rezultat. Au aşteptat până la opt, apoi au plecat la Brill fără el. M-am schimbat repede şi nervos în hainele de seară. M-ar fi nemulţumit în orice condiţii perspectiva participării la un bal, dar să pierd o cină cu Freud din cauza asta era jignitor dincolo de orice închipuire.

SOCIETATEA NEWYORKEZĂ DIN epoca de aur a sfârşitului de secol XIX era, în esenţă, creaţia a două femei putred de bogate, doamna William B. Astor şi doamna William K. Vanderbilt, şi a ciocnirii titanice dintre ele în anii 1880.

Doamna Astor, născută Schermerhorn, era de viţă aleasă; doamna Vanderbilt, născută Smith, nu. Familia Astor îşi putea urmări descendenţa şi averea până la aristocraţia olandeză din New Yorkul secolului al XVIII-lea. Ca să fim drepţi, termenul de „aristocraţie" folosit mai sus e un pic exagerat, pentru că negustorii de blănuri olandezi din Lumea Nouă nu fuseseră chiar prinţi în Lumea Veche. Doamnele şi domnii din Europa se prea poate să nu-l

fi citit pe Tocqueville, însă diferenţa dintre Statele Unite şi Bătrânul Continent asupra căreia căzuseră cu toţii de acord era că America, spre ghinionul ei, nu avea o aristocraţie. Totuşi, în a doua jumătate a secolului al XlX-lea, familia Astor, fabulos de bogată, a fost primită la Curtea regală britanică şi pretenţiile ei aristocratice au fost curând confirmate de titluri englezeşti de nobleţe, superioare de departe celor olandeze – dacă vor fi existat vreodată unele olandeze.

Prin contrast, un Vanderbilt era un nimeni. Cornelius „Commodore" Vanderbilt era doar cel mai bogat om din America – adică cel mai bogat om din lume. La mijlocul secolului al XlX-lea, dacă valorai un milion de dolari erai un om foarte avut; Cornelius Vanderbilt valora o sută de milioane când a murit, în 1877, iar fiul lui valora dublu un deceniu mai târziu. Dar Commodore era tot unul dintre vulgarii magnaţi ai vaselor cu aburi şi ai căilor ferate, care îşi datorau bogăţia industriei, iar doamna Astor nu voia să aibă de-a face nici cu ei, nici cu prietenii lor.

Doamna Astor n-ar fi pus în ruptul capului piciorul mai ales în casa tinerei doamne William K. Vanderbilt, soţia nepotului lui Commodore. Nu i-ar fi dat nici măcar cartea de vizită. Aşa s-a stabilit că familia Vanderbilt nu avea ce căuta în casele cu reputaţie bună din Manhattan. Doamna Astor făcuse cunoscut că doar patru sute de bărbaţi şi femei în tot oraşul New York puteau să intre într-o sală de bal – numărul acela reprezentând, din întâmplare, cantitatea oaspeţilor care încăpeau confortabil în sala de bal a doamnei Astor. Familia Vanderbilt nu era printre Cei Patru Sute.

Doamna Vanderbilt nu era răzbunătoare, era însă inteligentă şi tenace. Nici un penny nu trebuia economisit pentru anularea interdicţiei familiei Astor. Prima ei măsură, îndeplinită cu o doză liberală

din largheţea soţului ei, a fost să-şi procure o invitaţie la Balul Patriarhilor, un eveniment semnificativ în calendarul social al New Yorkului, la care participau cei mai influenţi cetăţeni ai oraşului. Totuşi, era încă exclusă din cercul mai rarefiat al doamnei Astor.

Al doilea pas a fost să-i ceară soţului ei să-i construiască o casă nouă. Urma să fie ridicată la colţul Bulevardului 5 cu Strada 52, şi cu totul diferită de casele pe care le văzuse până atunci oraşul. Proiectată de Richard Morris Hunt – nu doar cel mai faimos arhitect al timpului său, ci şi un oaspete bine primit de familia Astor, – clădirea de pe Bulevardul 5 numărul 660 era un castel franţuzesc din piatră albă, în stilul celor de pe valea Loarei. Foaierul de la intrare, lung de douăzeci de metri, avea un tavan cu boltă dublă şi la capătul lui se înălţa o magnifică scară sculptată de Caen. Printre cele treizeci şi şapte de camere se găseau o sufragerie pretenţioasă luminată de vitralii, o sală enormă de sport pentru copii, care ocupa al treilea şi al patrulea etaj, şi o sală de bal ce putea găzdui opt sute de invitaţi. Casa era înţesată cu tablouri de Rembrandt, Gainsborough, Reynolds, de tapiserii Gobelin şi de mobilă care aparţinuse Măriei Antoaneta.

In 1883, când conacul era aproape gata, doamna Vanderbilt a anunţat o petrecere de inaugurare la care urma să cheltuiască suma de 250 000 de dolari. Cel mai inteligent mod de a-şi folosi resursele a fost, de departe, asigurarea anticipată a participării unor oaspeţi de seamă, puţini dar achiziţionabili, care să nu respecte regulile doamnei Astor, inclusiv câteva doamne din aristocraţia englezească, o brumă de baroni teutonici, o mână de conţi italieni şi un fost preşedinte al Statelor Unite. Făcând aluzii la aceste confirmări în avans şi totodată la distracţiile somptuoase şi nemaiauzite, doamna Vanderbilt a adunat în total o mie două sute de invitaţi. Balul în

pregătire devenise subiectul favorit de discuţie al oraşului.

Unul dintre participanţii nerăbdători la petrecere era din întâmplare Carrie Astor, fiica preferată a doamnei Astor, care pregătise toată vara cu prietenele ei un cadril în stea pentru balul doamnei Vanderbilt. însă, din cele o mie două sute de invitaţii, nici una n-a ajuns la Carrie Astor. Toate prietenele lui Carrie fuseseră invitate – îşi alegeau deja însufleţite rochiile pentru cadril, – nu şi înlăcrimata Carrie. Oricui o asculta, doamna Vanderbilt îi prezenta mila ei pentru starea bietei fete, dar cum *ar fi putut* ea să o invite pe Carrie, întreba gazda pe toată lumea, când nu făcuse nicicând cunoştinţă cu mama ei?

Aşa s-a făcut că doamna William Backhouse Astor s-a dus într-o după-amiază de iarnă a anului 1883 la caleaşca ei şi îşi trimise lacheul, îmbrăcat într-o livrea albastră, să prezinte cartea ei de vizită la reşedinţa de pe Bulevardul 5 numărul 660. Faptul îi dădea doamnei Vanderbilt şansa fără precedent să o snobeze pe marea Caroline Astor, şansă care ar fi fost irezistibilă pentru orice femeie mai puţin clarvăzătoare. însă doamna Vanderbilt i-a răspuns imediat, trimiţând la reşedinţa Astor o invitaţie la bal, şi prin urmare Carrie a putut până la urmă să participe la eveniment, însoţită de mama ei – care purta un corsaj cu diamante în valoare de 200 000 de dolari – şi de restul celor Patru Sute ai doamnei Astor.

Până la sfârşitul secolului, societatea din New York se transformase dintr-un bastion al newyorkezilor pursânge într-un amalgam nestatornic de putere, bani şi celebritate. Oricine valora o sută de milioane putea să-şi cumpere biletul de intrare. Domnii de societate se amestecau cu actriţe. Doamnele de societate îşi părăseau soţii. Nici chiar doamna Vanderbilt nu a rămas doamna Vanderbilt: a obţinut un divorţ şocant în 1895 ca să

devină doamna Oliver H.P. Belmont. Fiica doamnei Astor, Charlotte, mamă a patru copii, a fugit în Anglia cu alt bărbat. Trei fii şi un nepot ai multimilionarului Jay Gould s-au căsătorit cu actriţe. James Roosevelt Roosevelt s-a însurat cu o prostituată. Chiar şi un ucigaş de ocazie putea să devină persoană publică dacă se dovedea că era de familie bună. Harry Thaw, moştenitorul unei averi destul de modeste compusă din câteva mine din Pittsburgh, nu ar fi cunoscut nicicând celebritatea la New York dacă nu l-ar fi ucis în 1906 pe renumitul arhitect Stanford White pe acoperişul lui Madison Square Garden. Chiar dacă Thaw îl împuşcase pe White direct în faţă, în timp ce acesta stătea pe scaun, în văzul a o sută de participanţi la cină, doi ani mai târziu juriul l-a achitat pe motiv de nebunie. Unii observatori au spus că nici un juriu american nu l-ar condamna pe un bărbat care ar ucide licheaua strecurată în patul nevestei sale; totuşi, dacă vrem să fim corecţi cu White, legătura lui cu tânăra în chestiune a avut loc când ea era doar o fată nemăritată, în vârstă de şaisprezece ani, şi nu respectabila doamnă Harry Thaw. Alţii au opinat că juriul respectiv era în mod special dispus să nu condamne, întrucât primise o sumă prea mare de la avocatul lui Thaw ca să se simtă liber, în consecinţă, să-i respingă pledoaria finală.

Vara, bogătaşii din Manhattan se retrăgeau în palatele de marmură din Newport şi Saratoga, unde principalele lor ocupaţii se legau de iahturi, de călărie şi de jocul de cărţi. în acele zile, familiile de elită puteau încă să demonstreze de ce erau cele mai bune din ţară. Tânărul Harold Vanderbilt, care crescuse în casa de la numărul 660 de pe Bulevardul 5, a apărat de trei ori cu succes Cupa Americii împotriva asalturilor britanice. Tot el a inventat şi contractul în bridge.

Cum se apropia luna septembrie a anului 1909, un nou sezon stătea să înceapă. Toată lumea era de

acord că recolta de debutante din anul acela era printre cele mai reuşite din ultimul timp. Domnişoara Josephine Crosby, observaseră cei de la *Times,* era o fată deosebit de frumoasă, înzestrată cu o voce minunată de soprană. Chipeşa domnişoară Mildred Carter se întorsese cu tatăl ei de la Londra, unde dansase cu regele. Domnişoara Hyde, moştenitoarea, era tot la prima apariţie în public, ca şi tinerele Chapin şi Rutherford, cea din urmă fiind văzută ultima dată ca domnişoară de onoare a verişoarei ei, fostă White, la căsătoria cu contele Sheer-Toss.

Evenimentul inaugural al sezonului a fost un bal de caritate dat de doamna Stuyvesant Fish în seara de luni, 30 august, ca să strângă fonduri pentru noul spital de copii al oraşului. Pe atunci era la modă să organizezi petrecerile Ia marile hoteluri din oraş. Petrecerea doamnei Fish trebuia să aibă loc la Waldorf-Astoria.

Hotelul, situat la intersecţia Bulevardului 5 cu Strada 34, era situat pe locul unde locuise doamna Astor cu un sfert de secol în urmă, pe când era surclasată de doamna Vanderbilt. în comparaţie cu strălucitorul conac Vanderbilt, casa Astor, din cărămidă bună şi veche, devenise brusc mică şi cenuşie. Prin urmare, doamna Astor a demolat-o fără fasoane şi a construit treizeci de blocuri mai la nord un castel franţuzesc supradimensionat – nu în stilul Loara, ci după moda mai respectabilă a celui de-al doilea imperiu – cu o sală de bal suficient de încăpătoare pentru o mie două sute de persoane. Pe terenul lăsat liber de doamna Astor, fiul ei a ridicat hotelul cel mai mare din lume şi cel mai luxos din oraş.

Lumea bună intra în Waldorf-Astoria de pe Strada 34 printr-un coridor larg şi lung de o sută de metri, cunoscut sub numele de „Aleea Păunului". Cu ocazia câte unui bal cu ştaif, portari îmbrăcaţi în

albastru salutau trăsurile care se apropiau, iar pe Aleea Păunului se aliniau sute şi sute de spectatori, public de rând pentru procesiunea averilor şi funcţiilor care-şi făceau intrarea solemnă în hotel. „Grădina cu Palmieri" era restaurantul cu dom masiv şi poleit al hotelului Waldorf, cu pereţi de sticlă care asigurau continuitatea vizibilităţii în lumea exterioară şi cu oglinzi mari peste tot pentru ca domnii şi doamnele dinăuntru să se vadă mai des unii pe alţii decât îi puteau vedea cei de afară. Pentru ca petrecerea să fie completă, doamna Stuyvesant Fish nu rezervase numai „Grădina cu Palmieri", ci şi „Sala imperială", „Sala cu mirt" în aer liber şi întreaga orchestră şi companie a Operei Metropolitane.

Acordurile acestei muzici îl salutară pe Stratham Younger în timp ce străbătea Aleea Păunului la braţ cu verişoara sa, domnişoara Belva Dula, o jumătate de oră după ce oaspeţii lui europeni plecaseră să ia masa la Brill.

MAMA MEA ERA O Schermerhorn. Sora ei se măritase cu un Fish. Aceste două măreţe acte genealogice îmi dădeau dreptul să fiu invitat la fiecare bal regal din Manhattan.Faptul că locuiam în Worcester, Massachusetts, era o scuză suficientă pentru a refuza cele mai multe invitaţii de acest fel. Trebuia totuşi să fac o excepţie pentru petrecerile date de excentrica mea mătuşă Mamie – doamna Stuyvesant Fish – care, deşi nu era cu adevărat mătuşa mea, insistase să-i spun astfel încă de când eram mic şi-mi petreceam verile în casa ei din Newport. După ce tata murise, mătuşa Mamie fusese cea care se asigurase că mama putea să stea liniştită mai departe în casa aceea din Back Bay în care îşi trăise căsnicia. Prin urmare, nu puteam spune „nu" când mătuşa Mamie mă invita la una dintre galele ei. Pe lângă obligaţia aceasta, mai era şi verişoara Belva, pe care acceptasem s-o însoţesc pe Alee.

— Asta ce mai e? mă întrebă Belva, referindu-se la muzică, în timp ce străbăteam holul nesfârşit, flancat de mulţimile de spectatori.

— E *Aida* domnului Verdi, am răspuns, iar noi suntem animalele care mărşăluiesc.

îmi arătă o femeie corpolentă, însoţită de soţul ei, nu mult în faţa noastră.

— A, uite, familia Arthur Scott Burden. N-am mai văzut-o niciodată pe doamna Burden cu turban stacojiu. Probabil că trebuie să ne gândim la elefanţi.

— Belva!

— Şi uite-i şi pe Conde Nast. Pălăria ei *Directoire* e mult mai potrivită, nu crezi? Şi cu gardeniile sunt de acord, dar nu sunt aşa de sigură în ce priveşte penele de struţ. Ar putea îndemna oamenii să-şi vâre capetele în nisip când trece pe lângă ei.

— Fii cuminte, Belva.

— îţi dai seama că o mie de oameni se uită probabil la noi în clipa asta? Belva adora în chip vădit să fie în centrul atenţiei. Pariez că nu aveţi aşa ceva în Boston.

— Suntem teribil de înapoiaţi în Boston, am spus.

— Cea cu grămada aia perfectă de bijuterii în păr e baroneasa von Haefton, care m-a exclus iarna trecută din petrecerea ei pentru marchizul de Charette. Iar grupul de acolo este familia John Jacob Astor – se vorbeşte că el a fost văzut peste tot cu Maddie Forge, care n-are nici cu un minut mai mult de şaisprezece ani – şi gazdele noastre, Stuyvesant Fishii.

— Fish.

— Pardon?

— Pluralul de la Stuyvesant Fish, am explicat, e tot Stuyvesant Fish. Se spune „familia Fish", nu „Fishii". Rar puteam să o corectez pe Belva în chestiuni legate de eticheta din New York.

— Nu cred nici o iotă, răspunse ea. Totuşi, doamna Fish pare ea însăşi „pluralĕ" în seara asta.

— Fără vorbe rele despre mătuşa mea, Belva.

Verişoara Belva avea aproape exact vârsta mea şi o
cunoşteam din copilărie. Dar sărăcuţa de ea, slăbănoagă şi urâţică, îşi făcuse ieşirea în lume aproape cu zece ani în urmă şi nimeni nu muşcase momeala. La douăzeci şi şapte de ani era, mă tem, cam disperată, şi lumea o asociase deja cu statutul de fată bătrână.

— Cel puţin, am adăugat, mătuşa Mamie nu şi-a adus şi câinele în seara asta.

Mătuşa Mamie dăduse odată un bal în Newport pentru noul ei pudel franţuzesc, care îşi realizase intrarea făcând sluj pe un covor roşu, cu o zgardă încrustată cu diamante.

— Ba nu, şi-a adus câinele, observă încântată Belva, şi încă mai poartă zgarda de diamant. Mi-o arătă pe Marion Fish, fata cea mică a mătuşii Mamie, la al cărei debut extraordinar în societate Belva nu fusese invitată.

— Până aici, verişoară. De-acum eşti pe cont propriu.

Ajungând la capătul coridorului, m-am despărţit de
Belva, sau mai degrabă mătuşa Mamie m-a smuls de lângă ea, cuplându-mă în schimb cu o domnişoară Hyde, care se vedea limpede că era bogată, dar avea puţine alte farmece. Am dansat cu mai multe alte domnişoare, inclusiv cu înalta şi graţioasa Eleanor Sears, care era destul de drăguţă, dar trebuia mereu să-i ocolesc pălăria de forma şi mărimea unui sombrero. Şi, bineînţeles, am dansat o dată şi cu sărmana Belva.

După indispensabilul cocteil cu stridii, ni s-a servit
- conform meniului cu margini aurite – un *buffet*

russe, carne de oaie de munte prăjită, cu piure de castane şi asparagus, şerbet de şampanie, friptură de ţestoasă „spate-de-diamant" din Maryland şi raţă arămie cu salată de portocale. Era abia prima din cele două mese de seară, a doua urmând să fie servită după miezul nopţii. După al doilea supeu, programul de dansuri urma să meargă mai departe, cu dansuri formale – probabil „Oglinda", după cât o cunoşteam pe mătuşa Mamie, – începând cu ora unu şi jumătate dimineaţa.

De fapt, nu mă prea deranjau petrecerile ocazionale în New York. încetasem să mă mai achit de obligaţiile sociale la Boston, unde nu aş fi scăpat de şoaptele şi ocheadele provocate de circumstanţele morţii tatălui meu. Diferenţa dintre Boston şi New York era următoarea: la Boston scopul era să nu faci nimic altceva decât ce se făcuse deja şi înainte; la New York trebuia să surclasezi orice mai fusese făcut. însă simplul spectacol al unei petreceri newyorkeze – şi, bineînţeles, se presupunea că trebuia să faci şi tu parte din spectacol

- era un aspect cu care sângele meu de bostonian nu s-a obişnuit cu adevărat niciodată. în special debutantele, deşi sensibil mai multe decât în Boston şi evident mai arătoase, erau prea strălucitoare pentru gustul meu. Erau o eflorescenţă de diamante şi perle – pe corsaje, în jurul gâturilor, atârnându-le de urechi, drapate pe umeri, cuibărite în păr – şi, cu toate că articolele respective erau fără îndoială autentice, nu-mi puteam reprima senzaţia că vedeam nişte falsuri.

— Aici erai, Stratham! strigă mătuşa Mamie. O, de ce trebuie să fii văr cu Marion? Te-aş fi însurat cu ea de ani buni. Acum ascultă-mă. Domnişoara Crosby i-a întrebat pe toţi unde eşti. A împlinit optsprezece ani anul ăsta, e a doua fată din New York ca frumuseţe, iar tu încă eşti cel mai burlac

arătos... vreau să spun cel mai arătos burlac. Trebuie să dansezi cu ea.

— Am dansat cu ea, i-am răspuns, şi ştiu cu certitudine că vrea să se mărite cu domnul de Menocal.

— Dar eu nu vreau să se mărite cu de Menocal, a zis mătuşa Mamie. Vreau ca de Menocal să se însoare cu nepoata lui Franz şi Ellie Sigel, Elsie. Din păcate, ea a fugit în Washington. Eu ştiam că oamenii fug *din* Washington. Unde i-o fi fost capul? Putea la fel de bine să fugă şi în Congo. L-ai salutat deja pe Stuyvie?

Stuyvie era, bineînţeles, soţul ei, Stuyvesant. Cum nu schimbasem încă salutări cu unchiul Fish, mătuşa Mamie mă conduse la el. Lângă unchiul Fish l-am văzut pe Louis J. de G. Milhau, pe care-l cunoscusem în studenţie la Harvard. Celălalt bărbat, în vârstă poate de patruzeci şi cinci de ani, îmi părea familiar, dar nu ştiam de unde să-l iau. Era brunet, tuns scurt, avea o privire inteligentă, nu purta barbă şi afişa un aer de autoritate. Mătuşa Mamie mă scoase din încurcătură când adăugă printre dinţi:

— Primarul. Să te prezint.

A reieşit că primarul McClellan tocmai pleca. Mătuşa Mamie strigă în semn de protest, obiectând că îl va pierde pe Caruso. Mătuşa Mamie detesta opera, dar ştia că restul lumii o considera o culme a bunului gust. McClellan se scuză, mulţumindu-i cordial pentru binefacerea pe care o aduce New Yorkului şi se jură că nu ar pleca la o asemenea oră dacă nu ar fi la mijloc o chestiune foarte serioasă care îi solicită pe loc atenţia. Mătuşa Mamie obiectă şi mai înflăcărat, de data asta la auzul expresiei „chestiune foarte serioasă" folosită în prezenţa ei. Nu voia să audă nimic despre nici o chestiune serioasă, zise, învăluindu-ne într-un nor de şifon.

Spre surprinderea mea, Milhau îi spuse atunci primarului:

— Younger, aici de faţă, e doctor. De ce nu

vorbiţi cu el?

— 'Mnezeule, exclamă unchiul Fish, aşa-i. Doctor de Harvard. Younger va şti cine-i omul potrivit pentru asta. Povesteşte-i, McClellan.

Primarul mă măsură cu privirea, luă un fel de decizie interioară şi începu cu o întrebare:

— îl cunoşti pe Acton, Younger?

— Lordul Acton? am zis.

— Nu, Harcourt Acton din Gramercy Park. E vorba de fiica lui.

Se părea că domnişoara Acton fusese victima unui atac violent ceva mai devreme în seara aceea, chiar acasă, în timp ce părinţii ei lipseau. Infractorul nu fusese prins, nici nu fusese văzut de altcineva. Primarul McClellan, care cunoştea familia, voia cu tot dinadinsul să obţină de la domnişoara Acton o descriere a acestuia, dar fata nu putea nici să vorbească, nici să-şi aducă aminte ce i se întâmplase. Primarul se întorcea chiar atunci la sediul poliţiei; fata era încă acolo, însoţită de doctorul de familie, care declarase că starea ei era de neînţeles. Nu găsise nici o leziune fizică ce i-ar fi putut produce asemenea simptome.

— Fata e isterică, am zis. Suferă de criptoamnezie.

— Criptoamnezie? repetă Milhau.

— Pierderea memoriei produsă de reprimarea unui episod traumatic. Termenul a fost inventat de doctorul Freud din Viena. Starea este esenţial isterică şi este asociată cu afonia – pierderea vorbirii.

— 'Mnezeule, zise iar unchiul Fish. Pierderea vorbirii, ai spus? Asta-i!

— Doctorul Freud, am continuat, a scris o carte despre disfuncţiile de vorbire. Monografia lui Freud despre afazii fusese citită în America mult înainte ca scrierile lui psihologice să devină cunoscute. E probabil autoritatea numărul unu din lume pe tema aceasta şi a demonstrat în special o asociere cu

trauma isterică – mai ales trauma sexuală.

— Păcat că doctorul Freud al tău e în Viena, zise primarul.

CAPITOLUL CINCI

AM BĂTUT LA uşa lui Brill până ce, în cele din urmă, mi-a deschis soţia lui, Rose. Ardeam de nerăbdare să le spun nu numai că aranjasem prima consultaţie a lui Freud în America, dar şi că o maşină cu şofer ne aştepta jos să-l ducem acolo, trimisă de însuşi primarul New Yorku-lui. Totuşi, scena peste care am dat era atât de plină de bună dispoziţie şi de agreabilă, încât nu am fost în stare să o întrerup pe loc.

Apartamentul lui Brill se afla la al cincilea etaj al unui bloc din Central Park West. Şi era mic – numai trei camere, fiecare dintre ele chiar mai mică decât camera mea din Manhattan. Dădea însă direct înspre parc, şi aproape fiecare palmă era ticsită cu cărţi. în aer plutea un miros domestic de ceapă prăjită.

Jung era acolo, şi Brill, Ferenczi şi Freud, înghesuiţi cu toţii în jurul unei măsuţe în mijlocul camerei principale, care servea în acelaşi timp drept bucătărie, sufragerie şi salon. Brill strigă că trebuia să mă aşez şi să gust din pieptul de pui gătit de Rose; mi se turnă vin înainte să apuc să-i răspund. Brill şi Ferenczi erau în toiul unei poveşti despre cum e să fii analizat de Freud, iar Brill juca rolul Maestrului. Toată lumea râdea, chiar şi Jung, a cărui privire, am observat, zăbovea asupra soţiei lui Brill.

— Hai, prieteni, spuse Freud, asta tot nu răspunde la întrebarea: de ce America?

— întrebarea, Younger, mă lămuri Brill, e următoarea. Psihanaliza este excomunicată peste tot în Europa. Şi totuşi aici, în America puritană, Freud e pe cale să primească primul titlu academic şi e chemat să ţină cursuri la o universitate prestigioasă. Cum vine asta?

— Jung spune, adăugă Ferenczi, că e din cauză că voi, americanii, nu înţelegeţi teoriile sexuale ale lui Freud. Odată ce le veţi pricepe, zice el, veţi arunca psihanaliza cât colo, ca pe un ou fierbinte.

— Nu cred, l-am contrazis. Cred că se va răspândi cât ai zice peşte.

— De ce? întrebă Jung.

— Tocmai din cauza puritanismului nostru, am răspuns. E însă altceva ce...

— Asta-i pe dos, zise Ferenczi. O societate puritană ar trebui să ne respingă.

— Vă *va* respinge, spuse Jung râzând în hohote, de îndată ce îşi va da seama ce spunem.

— America puritană? interveni Brill. Diavolul era mai puritan.

— Linişte, toată lumea, interveni Rose Brill, o brunetă cu privire hotărâtă şi directă. Lăsaţi-l pe doctorul Younger să se explice.

— Nu, staţi puţin, zise Freud. Younger vrea să ne spună altceva. Ce anume, tinere?

AM COBORÂT CELE patru rânduri de trepte cât de repede am putut. Cu cât auzea mai mult despre chestiune, cu atât Freud era mai intrigat, iar când află despre implicarea personală a primarului, deveni la fel de nerăbdător ca şi mine să ajungă în centru, în ciuda orei târzii. Maşina fiind cu patru locuri, aveam unul în plus, aşa că Freud hotărî ca Ferenczi să ne însoţească. Freud îl invitase mai întâi pe Jung, care părea ciudat de neinteresat. Acesta refuzase şi nici măcar nu coborîse în stradă.

Chiar înainte să plecăm, Brill spuse:

— Nu-mi place că-l lăsaţi pe Jung aici. Să mă duc să-l iau; puteţi să-l înghesuiţi cu voi în maşină şi să-l lăsaţi la hotel.

— Abraham, răspunse Freud, cu o severitate neaşteptată, ţi-am spus de mai multe ori ce cred despre asta.

Trebuie să-ţi depăşeşti ostilitatea faţă de Jung. E mai

important decât noi toţi la un loc.

— Cerule, nu-i vorba de asta, protestă Brill. L-am primit pe om în casa mea, la cină, nu-i aşa? E... *starea* lui. Despre asta vorbesc.

— Ce stare? întrebă Freud.

— Nu-i în regulă. E înfierbântat, aproape excitat. Acum îi e cald, în clipa următoare îi e frig. Sunt sigur că aţi observat. Unele lucruri pe care le spune n-au nici o noimă.

— A băut vinul tău.

— Asta-i altă problemă, spuse Brill. Jung nu se atinge niciodată de alcool.

— Era sub influenţa lui Bleuler, remarcă Freud. L-am vindecat de ea. Nu te deranjează faptul că Jung bea, nu, Abraham?

— Sigur că nu. Orice e mai bine decât un Jung treaz. Să-l ţinem beat tot timpul. Dar altceva mă nelinişteşte la el, chiar de când a intrat înăuntru. L-ai auzit când a întrebat de ce e aşa de moale podeaua mea – podeaua de lemn?

— îţi imaginezi tu, zise Freud. Iar dincolo de imaginaţie e întotdeauna o dorinţă. Jung nu e obişnuit cu alcoolul, pur şi simplu. Asigură-te doar că ajunge cu bine la hotel.

— Foarte bine. Brill ne ură noroc. Când plecarăm, strigă după noi: Dar există, poate, şi dorinţa de a *nu* îţi imagina!

ÎN MAŞINA DESCOPERITĂ, în timp ce coboram grăbiţi pe Broadway, Ferenczi mă întrebă dacă în America era normal să mănânci un melanj de mere, nuci, ţelină şi maioneză. în mod evident, Rose Brill le servise oaspeţilor ei o salată Waldorf.

Freud se cufundase în tăcere. Părea că meditează. M-am întrebat dacă îl deranjaseră comentariile lui Brill; eu însumi începusem să cred că ceva nu era în regulă cu Jung. M-am întrebat de asemenea la ce se gândise
Freud când spusese că Jung era mai important decât

noi ceilalţi la un loc.

— Brill e paranoic, spuse brsuc Ferenczi, adresându-i-se lui Freud. Nu-i nimic.

— Paranoicul nu greşeşte niciodată în întregime, răspunse Freud. Ai remarcat scăparea lui Jung?

— Ce scăpare? întrebă Ferenczi.

— Scăparea de limbaj, răspunse Freud. A spus: „America o să vă respingă" – nu *pe noi,* ci *pe voi.*

Freud se închise iar în tăcere. Am mers pe Broadway până la Union Square, apoi pe Bulevardul 4 până la Bowery Road, prin Lower East Side. Trecând pe lângă dughenele închise ale pieţei din Strada Hester, a trebuit să încetinim. Deşi era aproape ora unsprezece, evreii umpleau străzile, cu bărbile lor lungi şi costumele tradiţionale, negre din cap până-n picioare. Poate că era prea cald ca să doarmă în cămăruţele lor ieftine, strâmte şi fără aer în care trăiau atât de mulţi dintre imigranţii oraşului. Mergeau braţ la braţ sau în grupuri mici, cu gesticulaţie abundentă şi discuţii aprinse. Sunetul germanei lor vulgare şi corcite, pe care evreii o numesc idiş, era peste tot.

— Deci asta-i Lumea Nouă, observă Freud de pe locul din faţă, pe un ton nu prea favorabil. De ce naiba vin atât de departe numai ca să refacă ce au lăsat în urmă?

M-am hazardat să-l întreb:

— Nu sunteţi religios, domnule doctor Freud?

A fost o tentativă nefericită. Ferenczi îmi răspunse în locul lui:

— Depinde ce înţelegi prin *religios.* Dacă, de exemplu, a fi religios înseamnă să crezi că Dumnezeu e o iluzie gigantică inspirată de un complex colectiv al lui Oedip, Freud e foarte religios.

Freud mă fixa acum pentru întâia oară cu privirea aceea ascuţită pe care o văzusem pe cheu.

— O să-ţi spun care a fost procesul gândirii tale ca să ajungi să mă întrebi asta, zise el. Am întrebat de ce au venit evreii ăştia aici. Ai vrut să spui *Au*

venit aici pentru libertate religioasă, dar te-ai gândit mai bine, pentru că era prea evident. Apoi ai considerat că dacă eu, un evreu, n-am putut să-mi dau seama că au venit aici pentru libertate religioasă, trebuie că religia nu înseamnă prea mult pentru mine – de fapt, înseamnă atât de puţin, încât n-am reuşit să înţeleg cât de importantă e pentru ei. De aici întrebarea ta. Am dreptate?

— Pe deplin, am răspuns.

— Nu te îngrijora, interveni Ferenczi. Face asta cu toată lumea.

— Aşa. Mi-ai pus o întrebare directă, zise Freud; eu îţi dau un răspuns direct. Sunt cel mai profund necredincios. Orice nevroză e o religie pentru cel afectat de ea, iar religia e nevroza universală a omenirii. De asta nu ne putem îndoi: caracteristicile pe care le atribuim lui Dumnezeu reflectă spaimele şi dorinţele pe care le simţim când suntem sugari şi, mai târziu, copii mici. Cine nu înţelege atâta lucru nu poate înţelege nici cea mai elementară noţiune legată de psihologia umană. Dacă eşti în căutarea religiei, nu urma drumul meu.

— Freud, sunteţi nedrept, zise Ferenczi. Younger nu a spus că e în căutarea religiei.

— Tânărul e interesat de ideile mele, atunci are dreptul să ştie care sunt implicaţiile lor. Freud mă examină lung. Deodată, severitatea dispăru şi mă privi aproape părinteşte. Şi se poate ca şi eu să fiu interesat de *ideile lui.* Iţi întorc întrebarea: eşti un om religios, Younger?

Spre stânjeneala mea, n-am ştiut ce să-i răspund.

— Tata era, am spus.

— Răspunzi la o întrebare, replică Ferenczi, diferită de cea care ţi s-a pus.

— însă îl înţeleg, spuse Freud. Vrea să zică: pentru că tatăl lui credea, el înclină să se îndoiască.

— E adevărat, am zis.

— Dar se întreabă, adăugă Freud, dacă o îndoială astfel fundamentată e una bună. Ceea ce îl face să încline înspre a crede.

Nu puteam decât să îl privesc înmărmurit. Ferenczi îi puse întrebarea care ar fi trebuit să fie a mea.

— Cum e posibil să ştiţi asta?

— Totul decurge din ce ne-a spus aseară: că a fost dorinţa tatălui său să urmeze medicina, nu a lui. Şi, pe lângă asta, adăugă el, trăgând satisfăcut din trabuc, în tinereţe şi eu simţeam la fel.

Cu FAŢADA LUI grandioasă de marmură, cu frontoanele greceşti şi cu domul extravagant, luminat blând de lampadare, noul sediu al poliţiei de pe Centre Street, numărul 240, părea mai degrabă un palat decât o clădire municipală. Trecând de uşile masive de stejar, am dat de un bărbat în uniformă în spatele unui birou semicircular înalt până la nivelul pieptului. Luminile electrice aruncau în jurul lui o ceaţă gălbuie. Folosi telefonul şi în curând furăm salutaţi de primarul McClellan, însoţit de un domn mai în vârstă, îngrijorat şi cu o burtă în formă de oală, care se numea Higginson şi care se dovedi a fi doctorul familiei Acton.

Dând mâna cu fiecare dintre noi, McClellan se scuză îndelung faţă de Freud pentru teribila neplăcere pe care i-o cauza.

— Younger îmi spune că sunteţi expert şi în Roma antică. O să vă dau cartea mea despre Veneţia. Dar trebuie să vă invit sus. Domnişoara Acton e în starea cea mai proastă cu putinţă.

Primarul ne conduse la o scară de marmură. Doctorul Higginson ne vorbi pe larg despre măsurile pe care le luase – nici una nu părea dăunătoare, deci aveam ceva noroc în privinţa asta. Am intrat într-o încăpere spaţioasă, decorată în stil clasic, cu fotolii de piele, alămuri peste tot şi un birou impozant. în spatele biroului, părând mult prea mică pentru el,

era aşezată o tânără înfăşurată într-o pătură subţire, cu câte un poliţist de fiecare parte.

McClellan avea dreptate: era într-o stare deplorabilă. Plânsese din belşug, faţa îi era groaznic de roşie şi umflată. Părul ei lung şi blond era despletit şi încâlcit. Se uită în sus la noi cu cei mai mari şi mai temători ochi pe care i-am văzut vreodată – temători şi neîncrezători.

— Am încercat în toate felurile, declară McClellan. Poate să ne spună în scris tot ce s-a întâmplat înainte şi după. în ce priveşte însă... ăăă... incidentul, nu-şi aminteşte nimic.

Primarul făcu prezentările. Fata se numea Nora. O lămuri că eram nişte doctori speciali care, spera el, vor putea să o ajute să-şi recapete vocea şi memoria. Vorbea cu ea de parcă ar fi fost un copil de şapte ani, confundând poate dificultatea de vorbire cu o dificultate de înţelegere, deşi puteai să-ţi dai seama imediat după ochi că n-avea nici un impediment de această natură. în mod previzibil, intrarea a încă trei bărbaţi străini îi provocă o emoţie şi mai puternică. Ochii i se umplură de lacrimi, dar şi le reţinu. In cele din urmă îşi ceru scuze în scris, ca şi când ar fi fost vinovată de propria ei amnezie.

— Vă rog, domnilor, începeţi, spuse McClellan.

Freud vru mai întâi să verifice dacă exista o bază
fiziologică pentru simptome.

— Domnişoară Acton, zise, aş dori să mă asigur că n-aţi suferit o leziune la cap. îmi permiteţi?

Fata încuviinţă. După o examinare meticuloasă, Freud conchise:

— Nu există nici un fel de vătămare a craniului.

— Cauza afoniei ar putea fi o leziune a laringelui, am remarcat, referindu-mă la pierderea vocii.

Freud dădu din cap şi mă invită cu un gest să o examinez eu însumi.

Apropiindu-mă de domnişoara Acton, mă simţeam inexplicabil de agitat. Nu puteam identifica sursa acestei anxietăţi; poate că îmi era teamă să nu apar drept lipsit de experienţă în ochii lui Freud, deşi efectuasem examinări infinit mai complicate – şi încă în faţa profesorilor mei de la Harvard – fără să simt o asemenea nelinişte. I-am explicat domnişoarei Acton că era important să determin dacă o vătămare corporală ar fi putut provoca incapacitatea ei de a vorbi. I-am cerut să-mi ia mâna şi să o plaseze pe gât astfel încât disconfortul să se minimalizeze. Mi-am apropiat mâna, cu două degete întinse. Fără prea multă tragere de inimă, o conduse către gât, aşezând totuşi degetele mele pe claviculă. I-am spus să ridice capul. Se supuse şi, în timp ce mi-am mişcat degetele spre laringe, am remarcat, în ciuda rănilor, liniile perfecte şi delicate ale gâtului şi bărbiei, parcă sculptate în marmură de Bernini. Când am exercitat presiune asupra unor diverse puncte, închise ochii, dar nu-şi trase capul.

— Nu găsesc nici un semn de traumă a laringelui, am constatat.

Domnişoara Acton părea chiar mai neîncrezătoare decât atunci când intraserăm. N-o învinovăţeam. Uneori e mai neplăcut să afli că nu e nimic în neregulă cu corpul tău decât că e. în acelaşi timp, era singură, despărţită de familie, înconjurată de bărbaţi străini. Părea să ne evalueze unul câte unul.

— Draga mea, îi spuse Freud, eşti neliniştită de pierderea memoriei şi a vocii. Nu trebuie să fii. După un asemenea accident amnezia nu e ceva ieşit din comun, şi am văzut deseori oamenii pierzându-şi capacitatea de a vorbi. Când n-a fost vorba de leziune fizică permanentă – şi la tine nu e cazul, – am reuşit întotdeauna să elimin ambele neplăceri. Prin urmare, o să-ţi pun câteva întrebări, dar nici una despre ce ţi s-a întâmplat azi. Vreau numai să-mi

spui cum te simţi acum. Vrei să bei ceva?

Fata dădu din cap recunoscătoare; McClellan îşi trimise unul dintre ofiţeri şi acesta se întoarse în scurt timp cu o ceaşcă de ceai. între timp, Freud începuse o conversaţie cu fata – el vorbind, ea scriind, – dar numai despre aspecte cât se poate de generale, cum ar fi, de pildă, că urma să devină boboacă la Barnard luna viitoare. în cele din urmă, domnişoara Acton scrise că îi părea rău că nu putea răspunde întrebărilor domnilor poliţişti şi că voia să meargă acasă.

Freud ne făcu semn că voia să vorbească cu noi fără ca fata să audă. Astfel, o trupă de bărbaţi mărşăluind grav – Freud, primarul McClellan, Ferenczi, doctorul
Higginson şi cu mine – se îndreptă spre colţul opus al spaţiosului birou, unde Freud întrebă în şoaptă:

— A fost violată?

— Nu, slavă Domnului, răspunse McClellan.

— însă rănile ei, zise Higginson, sunt în mod evident concentrare în jurul... părţilor intime. îşi drese vocea, în afară de rănile de pe spate, se pare că a fost biciuită repetat pe şezut şi... ăăă... pelvis. în plus, are pe fiecare coapsă câte o tăietură făcută cu un cuţit ascuţit sau un brici.

— Ce fel de monstru ar face aşa ceva? întrebă McClellan.

— întrebarea e de ce nu se întâmplă mai des, zise încet Freud. Satisfacerea unui instinct sălbatic produce incomparabil mai multă plăcere decât a unuia civilizat, în orice caz, modul optim de acţiune în această seară este inactivitatea. Nu simt convins că amnezia ei este de natură isterică. Asfixierea severă ar fi putut produce acelaşi efect. Pe de altă parte, e clar că suferă de o autoînvinovăţire profundă. Ar trebui să doarmă. S-ar putea să se trezească asimptomatică. Dacă simptomele persistă, e necesară o analiză.

— Autoînvinovăţire? întrebă McClellan.

— Vinovăţie, zise Ferenczi. Fata suferă nu numai din pricina atacurilor, ci şi din cauza vinovăţiei resimţite în legătură cu ele.

— De ce naiba s-ar simţi ea vinovată? exclamă primarul.

— Din multe motive posibile, spuse Freud. Dar un element al autoînvinovăţirii e aproape invariabil în cazurile de atac sexual asupra persoanelor tinere. Şi-a cerut deja de două ori scuze pentru pierderea memoriei. Pierderea vocii e şi mai uimitoare.

— A fost sodomizată, poate? întrebă Ferenczi în şoaptă. *Per os?*

— Dumnezeule mare, interveni McClellan, tot în şoaptă. E posibil?

— E posibil, răspunse Freud, dar nu probabil. Dacă penetrarea orală ar fi sursa simptomelor, inabilitatea ei de a-şi folosi gura ar fi de aşteptat să privească ceea ce ajunge *înăuntru.* Veţi observa însă că a băut ceaiul fără nici o dificultate. Bineînţeles, de asta am întrebat-o dacă îi era sete.

Ne-am concentrat câteva clipe asupra problemei. McClellan vorbi iar, acum fără să mai şoptească:

— Domnule doctor Freud, vă rog să-mi iertaţi ignoranţa, însă amintirea evenimentului mai există, sau a fost, ca să spun aşa, ştearsă?

— Presupunând că e vorba de isterie amnezică, amintirea sigur există, răspunse Freud. Ea este cauza.

— Amintirea e cauza amneziei? întrebă McClellan.

— Amintirea atacului, alături de alte amintiri mai vechi activate de ea, e inacceptabilă. Prin urmare, şi-a reprimat-o, producând astfel aparenţa unei amnezii.

— Amintiri mai vechi? repetă primarul. Nu vă înţeleg.

— Un episod precum cel suferit de ea, zise Freud, oricât de brutal, oricât de groaznic, nu

provoacă în mod normal amnezie, nu la vârsta ei. Victima şi-l aminteşte ca să demonstreze că e totuşi sănătoasă. Insă atunci când victima a suferit şi înainte un alt episod traumatic – atât de traumatic, încât amintirea lui a fost suprimată cu totul din conştient, – un atac poate cauza amnezia, pentru că atacul recent nu poate fi amintit fără a trage după sine amintiri ale episodului mai vechi, ceea ce conştientul ei nu poate permite.

— Dumnezeule, spuse primarul.

— Ce-i de făcut? întrebă Higginson.

— Puteţi s-o vindecaţi? îl întrerupse primarul. Numai ea ni-l poate descrie pe atacator.

— Hipnoză? sugeră Ferenczi.

— Sunt ferm împotriva ei, spuse Freud. Nu ar ajuta-o, iar amintirile relevate sub hipnoză nu sunt credibile.

— Dar asta... această *analiză,* cum îi spuneţi? întrebă primarul.

— Am putea începe de mâine, răspunse Freud. Dar trebuie să vă avertizez: psihanaliza e un tratament intensiv. Pacientul trebuie tratat zilnic, cel puţin o oră pe zi.

— Nu văd nici o dificultate în asta, zise McClellan. întrebarea e ce-i de făcut cu domnişoara Acton în seara asta.

Părinţii fetei, retraşi pe timpul verii la casa lor din Berkshire, nu putuseră fi contactaţi. Higginson sugeră să fie chemaţi nişte prieteni de familie, dar primarul spuse că nu era o soluţie.

— Acton nu va vrea să se audă nici un cuvânt despre episodul ăsta. Oamenii ar putea crede că fata a suferit o vătămare permanentă.

Aproape sigur, domnişoara Acton auzi ultimul comentariu. Am văzut-o scriindu-ne un nou bilet. M-am dus la ea şi l-am luat. *Vreau să merg acasă,* scria. *Acum.*

McClellan îi spuse imediat fetei că nu putea

permite asta. O avertiză că, după cum se ştia, criminalii se întorceau la locul faptei. Era posibil ca atacatorul să spioneze casa chiar şi acum. Temându-se că ea putea să-l identifice, ar fi putut să creadă că singura lui speranţă de a scăpa de mâna justiţiei era să o ucidă. Prin urmare, întoarcerea la Gramercy Park ieşea din discuţie, cel puţin până când tatăl ei revenea în oraş ca să-i garanteze siguranţa. Auzind acestea, expresia domnişoarei Acton se schimbă din nou şi schiţă un gest trădând o emoţie pe care n-am reuşit să o identific.

— Am găsit, ne anunţă McClellan.

Domnişoara Acton, zise el, urma să fie dusă la hotelul Manhattan, unde stăteam noi. Primarul era gata să plătească el însuşi pentru camerele ei. Trebuia să fie cazată acolo împreună cu doamna Biggs, bătrâna menajeră, care se putea îngriji ca toate hainele şi celelalte obiecte personale necesare să ajungă acolo din Gramercy Park. Domnişoara Acton va sta la hotel până ce se vor întoarce părinţii ei de la ţară. Aranjamentul nu era numai cel mai sigur, ci şi cel mai convenabil în vederea începerii tratamentului.

— A mai rămas o problemă, interveni Freud. Psihanaliza îi cere doctorului o perioadă de timp substanţială, în mod evident, eu nu o am. Nici colegul meu, doctorul Ferenczi. Dar tu, Younger? îţi asumi tu aşa ceva?

Freud înţelese din ezitarea mea că voiam să-i răspund în particular. Mă luă deoparte.

— Ar trebui să fie Brill, am spus, nu eu.Freud mă fixă iar cu privirea aceea care putea sfredeli şi pietre. Răspunse încet:

— Nu am nici o îndoială în ce priveşte abilităţile tale, dragul meu. Istoria acelui caz le probează. Vreau să preiei tu cazul.

Era în acelaşi timp un ordin pe care nu puteam să nu-l ascult şi expresia unei încrederi al cărei efect

asupra mea nu-l pot descrie. Am acceptat.
— Bine, spuse el cu glas tare. E a ta. Eu voi supraveghea cazul câtă vreme voi rămâne în America, dar doctorul Younger va face analiza. Presupunând, bineînţeles, adăugă el, întorcându-se către domnişoara Acton, că şi pacienta noastră e la fel de dispusă la acest aranjament ca şi noi.PARTEA A ll-A
CAPITOLUL SASE
i
OBRAJII SCOFÂLCIŢI AI coronerului Hugel, observă detectivul Littlemore marţi dimineaţa, păreau şi mai supţi ca de obicei. Pungile de sub ochi aveau la rândul lor alte pungi, iar cearcănele întunecate alte cearcăne. Litllemore era sigur că descoperirile lui vor ridica moralul coronerului.

— Ei bine, domnule Hugel, spuse detectivul, m-am întors la Balmoral. Să auziţi numai ce am aflat.

— Ai vorbit cu camerista? întrebă imediat Hugel.

— Nu mai lucrează acolo, răspunse detectivul. A fost concediată.

— Ştiam eu! exclamă coronerul. Ai făcut rost de adresa ei?

— A, am dat chiar de ea. Dar, în primul rând, m-am întors în dormitorul domnişoarei Riverford ca să mă uit la garnitura din tavan – ştiţi, chestia aceea ca o minge de bowling de care ziceaţi că a fost legată. Aţi avut dreptate. Au rămas pe ea fire de la frânghie.

— Bun. Le-ai luat, sper? zise Hugel.

— Le-am luat. De fapt, am luat toată mingea, zise Littlemore, provocându-i coronerului o grimasă neplăcută şi rău prevestitoare. Detectivul continuă: Nu mi s-a părut prea rezistentă, aşa că m-am urcat pe pat, am smucit-o zdravăn şi s-a rupt.

— Nu ţi se părea că arăta prea zdravăn, repetă coronerul, aşa că ai smucit zdravăn şi s-a rupt. Ai făcut o treabă excelentă, domnule detectiv.

— Mulţumesc, domnule Hugel.

— Poate că data viitoare reuşeşti să distrugi

toată camera. Ai mai distrus şi alte dovezi?

— Nu, răspunse Littlemore. Dar nu înţeleg de ce s-a rupt aşa de uşor. Cum de a putut să o ţină?

— Păi, în mod evident, a putut.

— Mai e ceva, domnule Hugel, ceva important. Două lucruri, de fapt.

Littlemore descrise bărbatul necunoscut care plecase de la Balmoral duminică, pe la miezul nopţii, cu o servietă neagră.

— Ce ziceţi de asta, domnule Hugel? întrebă detectivul mândru. Ar putea fi el, nu?

— Sunt siguri că nu era cineva care locuia în hotel?

— Siguri. Nimeni nu-l mai văzuse înainte.

— Avea o geantă, zici? întrebă Hugel. în care mână?

— Clifford nu ştie.

— L-ai întrebat?

— Normal că da, zise Littlemore. Trebuia să verific dexteritatea tipului.

Hugel mârâi a respingere.

— Nu, nu-i omul nostru.

— De ce nu?

— Pentru că, Littlemore, omul nostru e grizonat şi locuieşte în clădire. Coronerul se însufleţi. Ştim că domnişoara Riverford nu primea vizitatori regulaţi. Ştim că nici un oaspete din afară nu a intrat în clădire în noaptea aceea. Cum a ajuns atunci criminalul în apartamentul ei? Uşa nu era forţată. Există numai o posibilitate. El a bătut; ea a răspuns. Acum, o fată care stă singură ar deschide chiar oricui? Noaptea? Unui străin? Mă cam îndoiesc. Ar deschide însă unui vecin, cuiva care locuia acolo – cuiva pe care-l aştepta, poate, cuiva căruia-i mai deschisese şi înainte.

— Unui tip de la spălătorie! zise Littlemore.

Coronerul se uită lung la detectiv.

— Asta-i altă chestiune, domnule coroner. Ascultaţi. Eram jos, în subsol, la Balmoral, când văd un chinez care lăsa pe jos urme de pământ – de pământ roşu. Am luat o mostră; e acelaşi pământ pe care l-am văzut sus, în camera domnişoarei Riverford, sunt sigur. Poate că *el* e asasinul.

— Un chinez, spuse coronerul.

— Am încercat să-l opresc, dar mi-a scăpat. Muncitor la spălătorie. Poate că tipul făcea un transport de haine la domnişoara Riverford duminică seara. Ea i-a deschis, iar el a omorât-o. Apoi s-a întors la spălătorie şi nimeni nu şi-a dat seama.

— Littlemore, spuse coronerul, respirând adânc, ucigaşul n-a fost un chinez de la spălătorie. E un om bogat. Ştim asta.

— Nu, domnule Hugel, aţi crezut asta pentru că a strangulat-o cu o cravată de mătase scumpă, dar cine lucrează într-o spălătorie curăţă mereu cravate de mătase. Poate chinezul a furat una de acolo şi a strangulat-o pe domnişoara Riverford cu ea.

— Şi care ar fi motivul? întrebă coronerul.

— Nu ştiu. Poate că-i place să omoare fete, aşa, ca tipului din Chicago. Păi, domnişoara Riverford se trage din Chicago. Nu credeţi că...

— Nu, domnule detectiv, nu cred. Şi nu cred nici că a avut ceva de-a face chinezul ăsta al tău cu asasinarea domnişoarei Riverford.

— Dar pământul...

— Scoate-ţi din minte pământul.

— Dar chinezul a fugit când...

— Nici un chinez! Mă auzi, Littlemore? Nici un chinez nu planifică aşa o crimă. Asasinul are cel puţin un metru optzeci şi trei. E alb: firele de păr pe care le-am găsit pe corpul ei provin de la un caucazian. Camerista – camerista e cheia. Ce ţi-a spus?

AM AJUNS LA micul dejun cu vreo cincisprezece minute mai devreme de ora stabilită pentru vizita la domnişoara Acton. Freud şedea pur şi simplu. Brill şi

Ferenczi erau deja la masă, Brill cu trei farfurii goale în faţă şi muncind de zor la a patra. îi spusesem cu o zi înainte că Universitatea Clark plăteşte dejunul. în mod evident, recupera timpul pierdut.

— Ei, *asta-i* America, zise el către Freud. începi cu ovăz prăjit în zahăr şi frişcă, continui cu pulpă fierbinte de miel cu cartofi prăjiţi, apoi cu biscuiţi crescuţi bine cu unt proaspăt, şi la urmă plăcinte cu hrişcă şi cu sirop de arţar din Vermont. Sunt în paradis.

— Eu nu, răspunse Freud. Suferea în mod clar de o indispoziţie digestivă. Mâncarea noastră, ne zicea, era prea grea pentru el.

— Şi pentru mine, se plânse Ferenczi, care nu avea în faţă decât un ceai. Adăugă nefericit: Cred că e de la salata cu maioneză.

— Unde-i Jung? întrebă Freud.

— Habar n-am, răspunse Brill, dar ştiu unde s-a dus duminică seara.

— Duminică seara? Duminică seara s-a dus la culcare, zise Freud.

— A, ba nu, ba nu, răspunse Brill cu un ton care era evident că se voia persiflant. Ştiu şi cu cine a fost. Uitaţi-vă la asta.

Brill scoase de sub scaun un teanc gros de hârtii, prins cu fâşii de cauciuc, cam de trei sute de pagini. Pe prima pagină scria: *„Studii alese despre isterie şi alte psihonevroze* de Sigmund Freud, traducere si prefaţă de A.A. Brill".

— Prima ta carte în engleză, zise Brill, dându-i manuscrisul lui Freud şi strălucind de mândrie cum nu-l mai văzusem până atunci. Va face senzaţie, o să vezi.

— Sunt copleşit, Abraham, spuse Freud, înapoindu-i manuscrisul. Chiar sunt. Dar ne povesteai despre Jung.

Lui Brill îi căzu faţa. Se ridică de pe scaun, ridică nasul în vânt şi declară arogant:

— Deci aşa tratezi opera vieţii mele din ultimele

douăsprezece luni. Unele vise nu cer interpretare, cer acţiune. Adio.

Apoi se aşeză iar.

— Scuze, nu ştiu ce mi-a venit, zise. O clipă am crezut că eram Jung.

Felul în care Brill îl imitase pe Jung – şi care fusese remarcabil – îl făcu pe Ferenczi să râdă în hohote, dar îl lăsă rece pe Freud. Dregându-şi glasul, Brill ne atrase atenţia asupra numelui editorului, Smith Ely Jelliffe, scris pe prima pagină.

— Jelliffe conduce de trei ani *Revista de boli nervoase,* zise Brill. E doctor, bogat precum Cressus, are foarte multe relaţii şi e adeptul cauzei noastre, mulţumită mie. Pentru Dumnezeu, o să fac din Gomora asta un adevărat paradis pentru psihanaliză. O să vedeţi. Oricum, prietenul nostru Jung a avut un *rendez-vous* secret cu Jelliffe duminică seara.

Reieşi că dimineaţa, când Brill luase manuscrisul de la el, Jelliffe pomenise de cina luată la el acasă cu Jung duminică seara. Jung nu ne spusese nimic despre această întâlnire.

— Se pare că subiectul principal de conversaţie a fost locaţia celor mai bune bordeluri din Manhattan, dar ascultaţi ce urmează. Jelliffe i-a cerut lui Jung să ţină o serie de cursuri despre psihanaliză săptămâna viitoare la Universitatea Fordham, la şcoala iezuită.

— Dar asta-i o veste excelentă! exclamă Freud.

— Chiar aşa? întrebă Brill. De ce Jung şi nu tu?

— Abraham, eu am cursuri în fiecare zi în Massachusetts, începând cu marţea viitoare. Mi-ar fi imposibil să ţin cursuri la New York în acelaşi timp.

— Şi de ce tot secretul ăsta? De ce ar ascunde Jung întâlnirea lui cu Jelliffe?

La întrebarea asta nu aveam nici unul răspuns. Totuşi, Freud rămase netulburat, remarcând doar că reticenţa lui Jung avea fără îndoială un motiv bun.

în tot acest timp ţinusem în mână manuscrisul gros al lui Brill. Am parcurs primele două pagini, am

trecut la următoarea şi am fost surprins să văd că era aproape goală. Avea doar cinci rânduri, scrise pe mijloc, cu majuscule cursive. Erau nişte versete biblice.

— Ce-i asta? am întrebat, arătând pagina.

Ferenczi îmi luă hârtia din mână şi citi cele de mai jos:

LOCUITORI AI IERUSALIMULUI,
LEPĂDAŢI ÎNVĂRTOŞAREA INIMII VOASTRE,
CA NU CUMVA SĂ IZBUCNEASCĂ MÂNIA MEA CA FOCUL
ŞI SĂ ARDĂ NESTINSĂ
DIN PRICINA RĂUTĂŢII FAPTELOR VOASTREI

— Ieremia, nu? zise Ferenczi, demonstrând o cunoaştere a Scripturii mult mai bună ca a mea. Ce caută Ieremia într-o carte despre isterie?

Şi mai ciudat, în partea de jos a paginii – pe care acum Ferenczi o aşezase în mijlocul mesei – era imaginea imprimată cu cerneală a unei feţe. Un înţelept oriental, cu chip ascetic, cu turban pe cap, nas lung, barbă şi mai lungă şi ochi larg deschişi, hipnotizanţi.

— Un indian? întrebă Ferenczi.

— Sau un arab? am sugerat.

încă şi mai ciudat, pagina următoare a manuscrisului era exact la fel – albă, cu excepţia pasajului biblic din centru, – dar fără capul cu turban şi cu ochii larg deschişi. Am răsfoit repede restul paginilor. Erau toate la fel, mai puţin faţa.

— E o glumă, Brill?

Judecând după expresia lui Brill, nu era.

DETECTIVUL LITTLEMORE ERA crunt dezamăgit de lipsa de înţelegere arătată de coroner faţă de descoperirile lui, dar îl lăsă pe Hugel să schimbe subiectul şi să se întoarcă la camerista domnişoarei Riverford, care îi furnizase şi ea informaţii interesante.

— A ieşit rău pentru ea, domnule Hugel; aş vrea să pot face ceva pentru ea, zise detectivul. De fapt, făcuse. Văzând că la început Betty nu prea se

arătase doritoare să vorbească cu el, Littlemore o scosese la un suc. Când îi spusese că ştia că fusese dată afară, ea izbucnise în legătură cu nedreptatea pe care o suferise. De ce o concediaseră? Nu făcuse nimic rău. Câteva fete furau din apartamente – de ce nu o concediaseră pe una dintre ele? Şi acum ce să mai facă? Aflase că tatăl lui Betty murise cu un an în urmă. în ultimele două luni, Betty întreţinuse toată familia – mama şi trei fraţi mai mici – cu salariul de la Balmoral.

— Ce ţi-a spus, domnule detectiv? întrebă coronerul, muşcându-şi buza.

— Betty mi-a zis că nu-i plăcea să intre în apartamentul domnişoarei Riverford. Spunea că e bântuit. De două ori a fost sigură că a auzit un copil plângând, dar nu era nici un copil acolo. Apartamentul era gol. Zice că domnişoara Riverford era ciudată. Şi-a făcut apariţia din senin cam acum o lună. Nici un camion cu lucruri, nimic. Apartamentul fusese mobilat înainte să ajungă ea acolo. Era genul de persoană tăcută, extrem de secretoasă. Nici un scandal, niciodată. îşi făcea întotdeauna patul şi îşi ţinea lucrurile în ordine – unul dintre dulapurile ei era mereu încuiat. A încercat într-un rând să-i dăruiască lui Betty o pereche de cercei. Betty a întrebat dacă erau adevărate – diamante adevărate, adică – şi, când domnişoara Riverford i-a spus că da, Betty n-a vrut să ia cerceii. Dar Betty nu se întâlnea cu ea aproape niciodată. A lucrat o vreme în turele de noapte şi atunci a văzut-o pe domnişoara Riverford de două ori. Altfel, se trezea mereu şi ieşea înainte de ora şapte, când ajungea Betty acolo. Unul dintre portari mi-a spus că domnişoara Riverford a ieşit de două ori din hotel înainte de ora şase. Ce să însemne asta, domnule Hugel?

— înseamnă, răspunse coronerul, că o să trimiţi un om la Chicago.

— Să vorbească cu familia?

— Exact. Ce ţi-a spus camerista despre dormitor,

cum era când a găsit cadavrul?

— Chestia e că Betty nu-şi aminteşte prea bine partea asta. Tot ce mai ţine minte e faţa domnişoarei Riverford.

— A văzut ceva lângă moartă, sau pe ea?

— Am întrebat-o, domnule Hugel. Nu-şi aduce aminte.

— Nimic?

— îşi aminteşte numai ochii domnişoarei Riverford, deschişi şi ficşi.

— Idioată mică şi slabă de înger.

Littlemore a fost neplăcut surprins.

— N-aţi mai spune asta dacă aţi vorbi cu ea, zise el. Oricum, de ce credeţi că s-a schimbat ceva?

— Ce?

— Ziceţi că s-a schimbat ceva în cameră de când a intrat Betty până aţi ajuns dumneavoastră. Eu credeam că au încuiat imediat apartamentul şi l-au pus pe valetul ăla în hol ca să-i ţină pe toţi la distanţă până ajungeţi acolo.

— Şi eu am crezut la fel, răspunse coronerul, măsurând preocupat cu pasul biroul său înghesuit. Aşa ni s-a spus.

— Şi atunci de ce credeţi că a intrat cineva în cameră?

— De ce? repetă Hugel, încruntându-se. Vrei să ştii de ce? Foarte bine, domnule Littlemore. Urmează-mă.

Coronerul ieşi din încăpere. Detectivul îl urmă pe cele trei rânduri de scări şi prin labirintul de coridoare întortocheate şi ajunseră în cele din urmă la morgă. Coronerul descuie o uşă boltită. Când o deschise, Littlemore simţi o pală de aer rânced şi îngheţat, apoi văzu şirurile de cadavre pe rafturi de lemn, unele dezbrăcate şi expuse în văzul tuturor, altele acoperite cu cearşafuri. Nu se putu abţine să nu se uite la părţile lor intime şi fu cuprins de repulsie.

— Nimeni altcineva, declară coronerul, nu i-ar fi examinat cadavrul îndeajuns de amănunţit ca să observe indiciul ăsta. Nimeni. Se duse în partea din spate a încăperii şi se opri lângă cadavrul care zăcea pe cel mai îndepărtat raft. Pe cearşaful alb care îl acoperea scria: *Riverford, £.: 29.08.09.* Acum uită-te atent, domnule detectiv, şi spune-mi exact ce vezi.

Coronerul trase cu un gest teatral cearşaful. Ochii lui Littlemore se măriră, dar Hugel părea şi mai surprins decât detectivul. Sub cearşaf nu se afla cadavrul lui Elizabeth Riverford, ci acela al unui bătrân cu dinţi negri şi pielea fleşcăită.

AM LUAT LIFTUL până la etajul la care stătea domnişoara Acton – şi apoi mi-am amintit că trebuia să trec întâi pe la mine, să iau hârtie şi stilou. Bizarul pasaj biblic din manuscrisul său îl afectase profund pe Brill. Părea de fapt chiar înspăimântat. Ne spusese că se întoarce direct la Jelliffe, editorul lui, pentru o explicaţie; am simţit că putea fi vorba de un lucru pe care voia să-l treacă sub tăcere.

Mă aşteptasem ca Freud să fie prezent la primele şedinţe cu domnişoara Acton. în loc să participe, mi-a cerut să-i prezint după aceea un raport. I se părea că prezenţa lui ar submina transferul.

Transferul e un fenomen psihanalitic. Freud l-a descoperit din greşeală şi spre propria lui surpriză. Pacient după pacient, toţi reacţionau la analiză cu veneraţie – sau, ocazional, cu ură. La început, încercase să ignore aceste sentimente, văzându-le ca intruziuni neavenite şi necuvenite în relaţia terapeutică. Cu timpul, totuşi, îşi dăduse seama cât de cruciale erau, atât pentru boală, cât şi pentru vindecarea pacientului. Acesta reconstituia, în cabinetul analistului, exact acele conflicte inconştiente care-i cauzaseră simptomele, *transferând* asupra doctorului dorinţele suprimate care se aflau la originea bolii sale. Faptul nu era

fortuit: boala isteriei, descoperise Freud, consta în transferul realizat de suferind asupra unor persoane, uneori chiar asupra unor obiecte, a unui set de dorinţe şi emoţii ascunse, formate în copilărie dar niciodată eliberate. Disecând acest fenomen cu pacientul – prin evidenţierea transferului şi elucidarea lui, – analiza transformă inconştientul în conştient şi înlătură cauza bolii.

Astfel, transferul se dovedise una dintre cele mai importante descoperiri ale lui Freud. Aş fi avut vreodată o idee de asemenea importanţă? Cu zece ani în urmă, credeam că o aveam deja. Pe 31 decembrie 1899 o anunţam însufleţit tatălui meu, întrerupându-l, de fapt, în camera lui de studiu, cu câteva ore înainte de sosirea oaspeţilor la petrecerea de Anul Nou organizată ca de obicei de mama. Era foarte surprins şi, bănuiesc, iritat că îl deranjam din lucru, deşi, bineînţeles, nu mi-a spus asta. I-am zis că făcusem o descoperire de o uriaşă importanţă potenţială şi i-am cerut permisiunea să-l informez în legătură cu asta. A dat din cap.

— Continuă, a spus.

încă din zorii epocii moderne, am pledat, un fapt ciudat se adeverise în legătură cu toate izbucnirile revoluţionare supreme, de geniu ale omului, fie ele în artă sau în ştiinţă. Fiecare dintre ele a avut loc la finalul secolului sau – încă şi mai specific – în prima decadă a noului secol.

în pictură, poezie, sculptură, ştiinţe naturale, teatru, literatură, muzică, fizică – în fiecare dintre aceste domenii, – ce om şi ce operă, înainte de toate, îşi pot reclama cu cea mai mare îndreptăţire geniul care schimbă lumea, tipul de geniu care schimbă cursul istoriei? în pictură, cunoscătorii indică în mod constant capela Scrovegni, în care Giotto a introdus figurarea tridimensională a lumii moderne. A pictat acele fresce între 1303 şi 1305. în poezie, coroana revine cu siguranţă *Infernului* lui Dante, întâia mare

operă scrisă într-o limbă vernaculară, începută curând după surghiunirea poetului din Florenţa în 1302. In sculptură, nu există decât o alegere posibilă, *Dauid* al lui Michelangelo, sculptat dintr-un singur bloc de marmură în 1501. Acelaşi an a marcat revoluţia fundamentală a ştiinţei moderne, pentru că atunci a călătorit la Padova un anume Nicolaus de Torun, aparent pentru a studia medicina, de fapt, în secret, pentru a-şi continua observaţiile astronomice prin care întrezărise un adevăr interzis; azi îl cunoaştem drept Copernic. în literatură, sorţii trebuie să cadă asupra strămoşului tuturor romanelor, *Don Quijote,* care a atacat prima oară morile de vânt cu lancea în 1604. în muzică, nimeni nu va contesta geniul simfonic deschizător de drumuri al lui Beethoven: a compus *Simfonia I în* 1800, provocatoarea *Eroica* în 1803, *Simfonia a V-a* în 1807.

Aceasta a fost demonstraţia pe care i-am făcut-o tatălui meu. Era juvenilă, ştiu, dar aveam şaptesprezece ani. Mi se părea un lucru mare să trăieşti la sfârşitul secolului. Am prezis apariţia unui val de opere şi idei revoluţionare în următorii câţiva ani. Şi ce n-ar da oricine ca să fie în viaţă la finalul mileniului, peste încă o sută de ani!

— Eşti, cu siguranţă, entuziast, a fost replica flegmatică a tatălui meu. Singura replică. Făcusem greşeala să arăt entuziasm. *Entuziasm* era, pentru tatăl meu, un termen de maximă depreciere.

Insă entuziasmul meu a fost răzbunat. In 1905, un agent elveţian pentru patente, total necunoscut şi de origine germano-evreiască, a produs o teorie pe care a numit-o relativitate. în douăsprezece luni, profesorii mei de la Harvard spuneau că respectivul Einstein schimbase pentru totdeauna ideile noastre despre spaţiu şi timp. în artă, conced, nu s-a întâmplat nimic. în 1903, mulţimea de la St. Botolph a făcut mare vâlvă în legătură cu nuferii unui francez, dar s-a dovedit că erau opera unui artist

care îşi pierdea pur şi simplu vederea. Dacă vine vorba, totuşi, de înţelegerea de sine a omului, predicţiile mele au fost din nou adeverite. Sigmund Freud şi-a publicat *Interpretarea viselor* în 1900. Tatăl meu ar fi luat totul în zeflemea, dar sunt convins că şi Freud ne-a schimbat pentru totdeauna gândirea. După Freud, nu ne vom mai privi niciodată la fel, nici pe noi, nici pe ceilalţi.

Mama ne „proteja" mereu de tata. Era iritant pentru mine; nu aveam nevoie de asta. Fratele meu mai mare avea, dar, în cazul lui, protecţia ei era destul de ineficientă. Ce avantaj e să vii al doilea: am văzut asta limpede. Nu că aş fi fost favorizat, însă atunci când tata a apărut prin preajma mea, învăţasem deja să fiu impenetrabil şi nu mai putea să-mi producă prejudicii serioase. Aveam, cu toate astea, un călcâi al lui Ahile, şi în cele din urmă l-a descoperit. Era Shakespeare.

Tata n-a spus nicicând deschis că fascinaţia mea pentru Shakespeare era excesivă, dar şi-a exprimat clar opinia: era ceva nesănătos în interesul meu pentru ficţiune, în special pentru *Hamlet,* mai mare decât cel pentru realitate, şi ceva arogant, de asemenea. Numai o dată a dat glas acestui sentiment. Când aveam treisprezece ani, crezând că nu e nimeni acasă, am declamat replica lui Hamlet care începe cu *Ce-i e Hecuba lui sau el Hecubei de-o jeluie?* E posibil să fi tăiat un pic prea avântat aerul *la fiară desfrânată, nemernic sângeros;* îmi pot imagina că am ţipat aproape de spargerea urechilor la *O, răzbunare!* sau la *Ruşine! Ptiu!* Tata, fără să bănuiesc, a fost martor la întreaga scenă. Când am terminat, şi-a dres grasul şi m-a întrebat ce era Hamlet pentru mine, sau eu pentru Hamlet, ca să plâng pentru el?

Nu mai e nevoie să spun că nu plânsesem. N-am plâns niciodată, din câte îmi spune memoria conştientă. Ce voia tatăl meu să-mi spună, în cazul în care nu voia pur şi simplu decât să mă pună într-o

situaţie stânjenitoare, era că devoţiunea mea pentru *Hamlet* nu putea însemna nimic în ordinea reală a lucrurilor: nimic pentru viitorul meu, nimic pentru lume. Voia să mă facă să înţeleg de timpuriu asta. A reuşit şi, mai mult, ştiam că are dreptate.

Insă conştientizarea acestui lucru nu a afectat devoţiunea mea pentru Shakespeare. Se va fi observat deja că l-am lăsat pe poetul din Avon în afara listei mele de genii care au schimbat lumea. L-am lăsat în afara ei şi când i-am prezentat demonstraţia tatălui meu în 1899. Omisiunea era strategică. Voiam să văd dacă tata muşcă momeala. I-ar fi plăcut să-l folosească pe „iubitul meu Shakespeare", cum obişnuia să-i spună, împotriva mea. Era mult prea subtil ca să citeze din Dickens sau din Tolstoi: ar fi văzut pe dată că i-aş fi numit giganţi clasici ai mijlocului de secol, maeştri ai formelor existente decât inventatori ai unora noi. Dar şi-ar fi dat seama şi că nu puteam nicicum să refuz titlul de geniu revoluţionar lui Shakespeare, ceea ar fi putut astfel constitui o respingere instantanee şi devastatoare a argumentelor mele.

Poate că tatăl meu mirosise cursa. Poate că ştia şi povestea asta mai bine decât mă aşteptam. în orice caz, nu mi-a pus nici o întrebare, aşa că n-am ajuns să-i spun că *Hamlet* fusese scrisă în 1600.

Dar nici n-am avut şansa să subliniez că eram departe de a fi singurul pasionat de Shakespeare. Oamenii erau cândva gata să moară pentru Hamlet. Tata nu ştia asta – de fapt, aproape toată lumea uitase, – dar mai demult izbucnise o revoltă legată de *Hamlet* chiar în incultele State Unite. Cu doar şase ani în urmă, legendarul actor american Edwin Forrest făcuse un tur al Angliei, unde-l văzuse pe celebrul William Macready, aristocratul tragedian, jucându-l pe prinţul Danemarcei. Forrest şi-a exprimat volubil dezgustul. După Forrest, care avea o constituţie musculoasă şi o ascendenţă pauperă şi

democratică, Hamletul lui Macready ţopăia pe scenă cu paşi mărunţi şi efeminaţi, absurzi în sine şi degradanţi pentru nobilul prinţ.

Aşa a început o ceartă publică din ce în ce mai aprigă între cele două celebrităţi. în Anglia, Forrest a fost alungat de pe scenă, iar când Macready a venit în America favorul i-a fost întors. Ouă de prospeţime îndoielnică, pantofi vechi, monede de aramă şi chiar scaune au fost catapultate din public pe scenă. Punctul culminant al scandalului a fost atins în faţa vechii Case a Operei din Astor Place, în Manhattan, pe 7 mai 1849, când cincisprezece mii de beligeranţi s-au adunat să saboteze un spectacol al lui Macready. Neexperimentatul primar al New Yorkului, care îşi luase în primire funcţia cu doar o săptămână în urmă, a chemat miliţia şi în cele din urmă a dat ordin să se deschidă focul asupra mulţimii, în acea noapte au murit douăzeci sau treizeci de oameni.

Şi, pe deasupra, tata ar fi zis: pentru Hamlet. Dar aşa e întotdeauna. Oamenilor le pasă mai mult de ceea ce este mai puţin real. Pentru mine, medicina ţinea loc de realitate. Nimic din ce am făcut înainte de şcoala medicală nu îmi mai pare real; totul a fost o joacă. De asta trebuie să moară taţii: ca să facă lumea reală pentru fiii lor.La fel stau lucrurile cu transferul: pacientul îşi formează faţă de doctor un ataşament de cea mai înverşunată natură emoţională. Un pacient de sex feminin va suspina pentru doctor; i se va oferi, va fi gata să moară pentru el. Dar totul e o ficţiune, o himeră. în realitate, sentimentele pacientei nu au nimic de a face cu doctorul, asupra căruia îşi proiectează un afect violent şi tulbure direcţionat, în mod normal, în altă parte. Cea mai grosolană eroare pe care o poate face un analist e să confunde aceste sentimente contrafăcute, fie ele de seducţie sau de ură, cu

realitatea. Astfel mă îmbărbătam singur în timp ce străbăteam coridorul către camera domnişoarei Acton.

CAPITOLUL ŞAPTE

BĂTRÂNA MĂ INVITĂ în apartament, strigând:

— A venit tânărul doctor!

Fata era întinsă pe o canapea, lângă fereastră, cu un picior îndoit sub ea, citind ceea ce părea a fi un manual de matematică. întoarse capul, dar nu mă salută – lucru de înţeles, din moment ce nu putea vorbi. Lacrimile de cristal ale candelabrului atârnat de tavan tremurau uşor, ca urmare, poate, a trenurilor subterane ce rătăceau mult sub noi.

Domnişoara Acton era îmbrăcată simplu, într-o rochie albă cu motiv albastru. Nu purta bijuterii. In jurul gâtului, chiar deasupra claviculei delicate, avea o eşarfă de culoarea cerului. Dată fiind căldura, am găsit o singură explicaţie pentru eşarfă: vânătăile de pe gât erau încă vizibile, iar ea voia să Ie ascundă.

Arăta atât de diferit de seara dinainte, încât aş fi putut să nu o recunosc. Părul lung, vraişte cu o noapte în urmă, era acum perfect pieptănat şi lucitor, strâns într-o coadă. Dacă în ziua trecută tremurase incontrolabil, acum era o imagine a graţiei, cu bărbia înălţată mult deasupra gâtului prelung. Numai buzele îi rămăseseră uşor umflate unde fuseseră lovite.

Am scos din servieta neagră câteva caiete, stilouri şi cerneală. Nu erau pentru mine, ci pentru domnişoara Acton, ca să putem comunica prin scris. Urmând sfatul lui Freud, n-am luat niciodată notiţe în cursul unei şedinţe de analiză, ci am transcris ulterior din memorie conversaţia.

— Bună dimineaţa, domnişoară Acton, am spus. Astea simt pentru dumneata.

— Mulţumesc, zise. Pe care să-l folosesc?

— Pe oricare... am început, înainte să înregistrez evidenţa. Poţi vorbi.

— Doamnă Biggs, spuse, îi turnaţi domnului

doctor nişte ceai?

Am refuzat ceaiul. La stânjeneala provocată de faptul că fusesem luat pe neaşteptate se adăuga acum realizarea adevărului că eram un doctor predispus la iritare dacă pacientul se simţea mai bine fără ajutorul lui.

— Ţi-a revenit şi memoria?

— Nu. Dar prietenul tău, doctorul în vârstă, spunea că îmi va reveni în mod natural, nu?

— Doctorul Freud a spus că e posibil ca *vocea* să îţi revină în mod natural, domnişoară Acton, nu memoria.

Mi s-a părut ciudat să spun asta, dat fiind că nu eram deloc sigur că aveam dreptate.

— II urăsc pe Shakespeare, zise ea.

Mă privea în continuare în ochi, dar am văzut ce anume cauzase această remarcă inconsecventă. Exemplarul meu din *Hamlet* se iţea din vraful de caiete pe care i le întinsesem. Am luat cartea şi am pus-o la loc în servietă. Eram tentat să o întreb de ce îl ura pe Shakespeare, dar m-am abţinut.

— începem tratamentul, domnişoară Acton?

Oftând ca un pacient care consultase prea mulţi doctori, se întoarse cu spatele la mine şi se uită pe geam. Evident, se gândea că o să-mi folosesc stetoscopul sau poate că o să-i examinez rănile. Am informat-o că urma doar să discutăm.

Schimbă o privire sceptică cu doamna Biggs.

— Ce fel de tratament e ăsta, doctore?

— Se numeşte psihanaliză. E foarte simplu. Trebuie să o rog pe doamna să se retragă. Apoi, dacă eşti amabilă şi te întinzi, domnişoară Acton, o să-ţi pun nişte întrebări. Trebuie numai să-mi spui ce-ţi vine în minte ca răspuns. Te rog, nu te îngrijora dacă ce gândeşti ţi se pare irelevant sau fără legătură sau chiar nepoliticos.
Spune pur şi simplu primul lucru care-ţi vine în

minte, oricare ar fi el.

Clipi.

— Glumeşti.

— Deloc.

Câteva minute fură necesare pentru a combate ezitarea fetei – apoi alte câteva pentru a combate declaraţia servitoarei cum că n-ar fi auzit niciodată de aşa ceva dar în cele din urmă am convins-o pe doamna Biggs să plece, iar pe domnişoara Acton să se întindă pe canapea. îşi potrivi eşarfa şi îşi netezi rochia. Părea peste măsură de incomodată. Am întrebat-o dacă o stânjeneau rănile de la spate. Spuse că nu. Aşezându-mă pe un scaun în afara razei ei vizuale, am început:

— Poţi să-mi spui ce ai visat aseară?

— Pardon?

— Sunt sigur că m-ai auzit, domnişoară Acton.

— Nu văd ce legătură au visele mele cu asta.

— Visele noastre, i-am explicat, sunt compuse din fragmente ale experienţelor zilei anterioare. Orice vis pe care ţi-l aminteşti te poate ajuta să-ţi recapeţi memoria.

— Şi dacă nu vreau?

— Ai avut un vis pe care ai prefera să nu-l povesteşti?

— N-am spus asta, zise. Dacă nu vreau să-mi aduc aminte? Toţi presupuneţi că vreau să-mi amintesc.

— Eu presupun că *nu* vrei să-ţi aminteşti. Dacă ai vrea, ţi-ai aminti.

— Asta ce mai înseamnă? Se ridică, privindu-mă cu ostilitate făţişă. De obicei, rareori ajung să fiu urât de oamenii pe care abia i-am cunoscut; cazul acesta părea să fie o excepţie. Crezi că mă prefac?

— Nu te prefaci, domnişoară Acton. Uneori nu vrem să ne amintim anumite evenimente pentru că sunt prea dureroase. Aşa că le dăm deoparte, mai

ales amintirile din copilărie.

— Nu sunt un copil.

— Ştiu, am spus. Vreau să spun că s-ar putea să ţii departe de conştient amintiri de acum câţiva ani.

— Despre ce vorbeşti? Am fost atacată ieri, nu acum câţiva ani.

— Da, şi din acest motiv te-am întrebat despre visele de noaptea trecută.

Mă privi cu suspiciune, dar am convins-o cu tot felul de argumente bine alese să se întindă iar. Uitându-se la tavan, spuse:

— Le ceri şi altor paciente să-ţi povestească visele, doctore?

— Da.

— Ce distractiv trebuie să fie, remarcă ea. Şi dacă visele lor sunt monotone? Inventează altele, mai interesante?

— Te rog, nu te mai gândi la asta.

— La ce?

— La faptul că visele tale sunt monotone.

— N-am visat nimic. Sunt sigură că o adori pe Ofelia.

— Poftim?

— Pentru docilitatea ei. Toate femeile lui Shakespeare sunt nişte proaste, dar Ofelia e cea mai cea dintre ele.

Asta m-a surprins. Cred că am adorat-o întotdeauna pe Ofelia. De fapt, simt că tot ce ştiu despre femei am învăţat de la Shakespeare. Domnişoara Acton schimbase în mod limpede subiectul şi, cu toate că poţi fi, bineînţeles, păcălit, în analiză e uneori util să intri în jocul acestor evaziuni, pentru că de multe ori conduc direct în miezul problemei.

— Ce-i reproşezi Ofeliei? am întrebat.

— Se sinucide pentru că a murit tatăl ei – tatăl ei stupid şi fără nici un rost. Tu te-ai sinucide dacă ar muri tatăl tău?

— Tatăl meu chiar a murit.

îşi duse mâna la gură.

— Iartă-mă.

— Şi chiar m-am sinucis, am adăugat. Nu văd ce-i aşa de neobişnuit în asta.

Zâmbi.

— Când te gândeşti la evenimentele de ieri, domnişoară Acton, ce îţi vine în minte?

— Nimic, zise. Cred că asta înseamnă să ai amnezie.

Rezistenţa fetei nu mă surprindea. Unul dintre sfaturile pe care mi le dăduse Freud era să nu renunţ prea uşor. In amnezia isterică, un episod refuzat şi demult uitat din trecutul pacientului, adus la viaţă de un eveniment recent exercită o presiune asupra conştientului, care, la rândul lui, se luptă din răsputeri să ţină la distanţă amintirea inadmisibilă. Psihanaliza ia partea amintirii împotriva forţelor de reprimare; prin urmare, provoacă o ostilitate imediată şi uneori intensă.

— Nu e niciodată posibil să nu ai nimic în minte, am spus. Ce e în mintea ta, în clipa asta?

— Chiar acum?

— Da: nu te gândi; spune pur şi simplu.

— Bine. Tatăl tău n-a murit. S-a sinucis.

Urmă o tăcere de o clipă.

— De unde ştii?

— Mi-a spus Clara Banwell.

— Cine?

— Soţia lui George Banwell, zise. II cunoşti pe domnul Banwell?

— Nu.

— E prieten cu tata. Clara m-a dus la manej anul trecut. Te-am văzut acolo. Aseară ai fost la balul doamnei Fish?

Am încuviinţat.

— Te întrebi dacă familia mea a fost invitată, zise, dar ţi-e frică să mă întrebi, ca nu cumva să afli că nu am fost.

— Nu, domnişoară Acton. Mă întrebam de unde

ştie doamna Banwell circumstanţele morţii tatălui meu.

— E jenant când oamenii ştiu?

— încerci să faci lucrurile jenante?

— Clara spune că toate fetele găsesc asta fascinant – să ai un tată care s-a sinucis. Cred toate că asta îţi dă suflet. Răspunsul e că *am fost* invitaţi, dar nu o să mă duc la vreunul din balurile astea ale tale nici într-o mie de ani.

— Chiar aşa?

— Da, chiar aşa. Mă îmbolnăvesc.

— De ce?

— Pentru că sunt atât de... atât de obositoare.

— Sunt bolnăvicios de obositoare?

— Doctore, ştii ce i se cere unei debutante să facă? Mai întâi, împreună cu mama ei, trebuie să viziteze toate cunoştinţele mamei – vreo sută de case, poate. Mă îndoiesc că îţi poţi imagina ce tortură este asta. în fiecare casă, femeile comentează invariabil despre cât de „matură" arăţi, afirmaţie prin care eu înţeleg ceva... complet dezgustător. Când vine măreaţa zi, eşti expusă ca un animal vorbitor căruia i s-a spus că a fost declarat deschis sezonul de conversaţie. Apoi eşti forţată să suporţi un şir de dansuri şi fiecare bărbat crede că e îndreptăţit să facă dragoste cu tine, indiferent cine e, cât de bătrân sau cât de urât îi miroase gura. Şi nici măcar n-am ajuns să dansez cu ei. încep colegiul luna asta, n-o să-mi fac niciodată ieşirea.

Am ales să nu răspund acestei expuneri care, una peste alta, părea cât se poate de convingătoare. în schimb am zis:

— Spune-mi ce se întâmplă când încerci să-ţi aminteşti.

— Cum adică „ce se întâmplă"?

— Vreau să-mi spui orice gând, să-mi descrii orice imagine sau senzaţie care apare când încerci să-ţi aminteşti ce s-a întâmplat ieri.

Trase adânc aer în piept.

— Acolo unde ar trebui să fie amintirea e doar întuneric. Nu ştiu cum altfel să-ţi spun.

— Eşti acolo, în întuneric?

— Sunt acolo? Vocea îi slăbi. Cred că da.

— Mai e ceva acolo?

— O prezenţă. Se înfioră. Un bărbat.

— La ce te face să te gândeşti?

— Nu ştiu. Mă face să-mi bată inima mai repede.

— Ca şi când ai avea de ce să te temi?

înghiţi greu.

— Teamă? Să mă gândesc. Am fost atacată în propria mea casă. Bărbatul care m-a atacat n-a fost prins. Nici măcar nu se ştie cine este. S-ar putea să-mi supravegheze casa, poate plănuieşte să mă omoare dacă mă întorc. Şi întrebarea ta pătrunzătoare a fost dacă am de ce să mă tem?

Ar fi trebuit să fiu mai înţelegător, dar m-am hotărât să trag singura săgeată pe care o aveam.

— Nu e prima dată când ţi-ai pierdut vocea, domnişoară Acton.

Se încruntă. Am observat, cine ştie de ce, graţioasele linii ale bărbiei şi ale profilului ei.

— Cine ţi-a spus?

— Doamna Biggs a declarat asta ieri, la poliţie.

— S-a întâmplat acum trei ani, spuse ea, roşind uşor. Nu are nici o legătură cu nimic.

— Nu trebuie să-ţi fie ruşine, domnişoară Acton.

— *Mie* să nu-mi fie ruşine?

Am sesizat accentul pe *mie,* dar nu l-am putut descifra.

— Nu suntem răspunzători pentru sentimentele noastre, am zis. Nici un sentiment, deci, nu ne poate provoca ruşine.

— E cea mai puţin inteligentă observaţie pe care am auzit-o în viaţa mea.

— A, da? Dar atunci când te-am întrebat dacă ai de ce să te temi?

— Bineînţeles că sentimentele pot provoca ruşine. Se întâmplă tot timpul.

— Ţi-e ruşine de ce s-a întâmplat atunci când ţi-ai pierdut vocea prima dată?

— Habar n-ai ce s-a întâmplat, spuse.

Deşi vorbise cu glas ferm, mi s-a părut deodată fragilă.

— De asta şi întreb.

— Ei bine, n-o să-ţi spun, răspunse ea şi se ridică de pe canapea. Asta nu e medicină. E... *indiscreţie.* Ridică vocea. Doamnă Biggs? Doamnă Biggs, sunteţi acolo?

Uşa se deschise şi doamna Biggs dădu buzna înăuntru. Probabil că rămăsese tot timpul pe coridor, cu urechea lipită de gaura cheii.

— Domnule doctor Younger, mi se adresă domnişoara Acton, voi ieşi să fac câteva cumpărături, din moment ce nimeni nu ştie cât de mult voi sta aici. Sunt sigură că îţi poţi găsi drumul înapoi spre camera dumitale.

PRIMARUL ÎL LĂSASE pe coronerul Hugel să aştepte o oră în anticameră. Nerăbdător şi în condiţii obişnuite, Hugel părea acum turbat.

— E obstrucţie de gradul întâi, strigă când fu în sfârşit primit în biroul lui McClellan. Cer o investigaţie.

George Brinton McClellan Jr. – fiul celebrului general din Războiul Civil – era, din punct de vedere intelectual, cel mai realizat şi cel mai evoluat bărbat dintre toţi cei care se perindaseră prin biroul de primar al New Yorkului. în 1909, numai o mână de americani erau recunoscuţi ca autorităţi în istoria Italiei; McClellan era unul dintre ei. La patruzeci şi trei de ani, fusese deja editor de ziar, avocat, scriitor, congresmen, lector de istorie europeană la Universitatea din Princeton, membru onorific al Societăţii Arhitecţilor din America şi primar al celui mai mare oraş al ţării. Când membrii consiliului orăşenesc aprobaseră în 1908 o măsură care

interzicea femeilor să voteze în public, McClellan reacţionase cu veto.

Autoritatea lui în treburile primăriei era totuşi fragilă. Până la următoarele alegeri rămăseseră două luni şi, cu toate că nu se numiseră încă oficial candidaţii, McClellan nu avea încă nici o ofertă de nominalizare de la nici un partid sau sindicat important. Făcuse două greşeli politice potenţial fatale. Prima fusese să-l înfrângă îndeaproape în 1905 pe William Randolph Hearst, care umpluse de atunci fără încetare ziarele cu relatări senzaţionale despre corupţia fără margini a lui McClellan. A doua fusese ruperea relaţiilor cu organizaţia Tammany Hali, care îl ura pentru incoruptibilitatea lui. Tammany Hali controla Partidul Democrat din New York, iar democraţii controlau oraşul. Era un aranjament profitabil: Tammany şi conducerea ei uşuraseră de-a lungul anilor oraşul de cel puţin cinci sute de milioane de dolari. McClellan fusese la origine nominalizat de Tammany, însă odată ales, refuzase să dea curs solicitărilor necurate ale patronului societăţii. îi eliminase pe cei mai notorii corupţi dintre oficiali şi lansase acuze împotriva altora. Sperase să scoată partidul de sub controlul celor de la Tammany, dar nu reuşise încă.

Pe biroul din lemn de nuc al primarului, alături de exemplare din toate cele cincisprezece ziare principale ale oraşului se afla şi un set de schiţe. Prezentau un ambiţios pod suspendat, ancorat de două turnuri gigantice, dar minunate. In desene erau arătate tramvaie traversând puntea superioară, iar dedesubt şase benzi de trafic pentru cai, automobile şi vehicule pe şine.

— Ştii, Hugel, zise primarul, că eşti a cincea persoană pe ziua de azi care îmi cere o investigaţie pentru un lucru sau altul?

— Unde a dispărut cadavrul? răspunse Hugel. S-a ridicat şi a plecat pe picioare?

— Uită-te la asta, spuse primarul, privind

schiţele. E podul Manhattan. Construcţia lui costă treizeci de milioane. O să-l inaugurez anul ăsta, chiar dacă va fi ultimul lucrul pe care-l fac stând în acest birou. Arcada de aici, pe partea dinspre New York, e o copie perfectă a porţii Saint Denis din Paris, doar că e de două ori mai mare. Peste un secol, podul ăsta...

— Domnule primar McClellan, domnişoara Riverford...

— *Ştiu* despre domnişoara Riverford, spuse McClellan cu neaşteptată autoritate. îl privi pe Hugel drept în ochi: Ce vrei să-i spun lui Banwell? Şi el ce să spună sărmanei familii a fetei? Răspunde-mi la asta. Bineînţeles că ar fi trebuit să se desfăşoare o investigaţie; ar fi trebuit să o termini demult.

— Eu? întrebă coronerul. Demult?

— Câte cadavre am pierdut în ultimele şase luni, Hugel, incluzându-le pe cele două care nu au mai fost luate în calcul după ce am pus la punct problema? Douăzeci? Ştii la fel de bine ca şi mine că dispar.

— Doar nu sugeraţi că eu...

— Bineînţeles că nu, spuse primarul. Dar cineva din subordinea ta vinde cadavrele şcolilor medicale. Mi s-a spus că se plătesc cinci dolari de căciulă.

— Sunt eu de vină, răspunse Hugel, date fiind condiţiile – nici un fel de protecţie, nici un gardian, cadavrele aşezate unul peste altul într-un spaţiu prea mic, putrezind uneori înainte să fie examinate? In fiecare lună am făcut rapoarte despre condiţiile umilitoare de la morgă. M-aţi lăsat însă în gaura aia de şobolani.

— îmi pare rău pentru starea morgii, zise McClellan. Nimeni n-ar fi putut să se descurce nici măcar pe jumătate aşa de bine ca tine, date fiind resursele. însă te-ai făcut că nu vezi furtul cadavrelor, iar eu sunt pe cale să plătesc preţul pentru asta. Vei interoga fiecare membru al

personalului tău. Vei lua legătura cu fiecare şcoală medicală din oraş. Vreau să fie găsit cadavrul ăla.

— Cadavrul în cauză nu e la o şcoală medicală, obiectă coronerul. îi făcusem deja autopsia. îi ventilasem plămânii, pentru Dumnezeu, ca să confirm asfixierea.

— Şi ce-i cu asta?

— Nici o şcoală nu vrea un cadavru după autopsie. Vor corpul intact.

— Aşa că hoţii au făcut o greşeală.

— N-a fost nici o greşeală, spuse vehement coronerul. Bărbatul care a ucis-o i-a furat cadavrul.

— Controlează-te, Hugel, zise primarul. Ai luat-o razna.

— Mă controlez perfect.

— Nu înţeleg. Spui că asasinul domnişoarei Riverford a pătruns aseară în morgă şi a ieşit cu cadavrul victimei?

— Exact, spuse Hugel.

— De ce?

— Pentru că erau dovezi pe corpul fetei, pe cadavrul ei, dovezi pe care nu vrea să le avem.

— Ce dovezi?

Fălcile coronerului se munceau atât de tare, încât tâmplele îi căpătaseră nuanţa prunei.

— Sunt... sunt... Nu sunt încă sigur ce sunt. Din cauza asta trebuie să obţinem înapoi cadavrul!

— Hugel, spuse primarul, ai încuietori la morgă, nu-i aşa?

— Desigur.

— Bun. Erau forţate azi dimineaţă? Era vreun semn de intrare forţată?

— Nu, admise Hugel în silă. Dar oricine are un şperaclu decent...

— Domnule coroner, zise McClellan, iată ce vei face. Dă de ştire imediat oamenilor tăi că institui o recompensă de cincisprezece dolari pentru oricine o „găseşte" pe domnişoara Riverford la una dintre

şcolile medicale. Douăzeci şi cinci de dolari dacă o găseşte azi. Asta o va aduce înapoi. Acum te rog să mă scuzi, dar sunt foarte ocupat. O zi bună.

Când Hugel se întoarse fără mare entuziasm, primarul îşi ridică brusc privirea din hârtiile de pe birou.

— Aşteaptă o clipă, aşteaptă o clipă. Ai spus că domnişoara Riverford a fost asfixiată?

— Da, spuse coronerul. De ce?

— Asfixiată cum?

— Prin strivirea ligaturii.

— A fost sugrumată?

— Da. De ce?

Primarul ignoră a doua oară întrebarea coronerului.

— Avea şi alte răni pe corp?

— Se găseşte totul în raportul meu, răspunse ofensat Hugel, pentru care descoperirea faptului că primarul nu-i citise raportul era o nouă umilinţă. Fata a fost biciuită. Prezenta răni pe posterior, pe spate şi pe piept. în plus, a fost tăiată de două ori cu o lamă extrem de ascuţită la intersecţia dermatoamelor S2 şi L2.

— Unde? în engleză, Hugel.

— Sus, pe partea interioară a coapsei fiecărui picior.

— Pentru Dumnezeu, spuse primarul.

AM COBORÂT LA un mic dejun târziu, încercând să triez impresiile întâlnirii cu domnişoara Acton. Jung era acolo, citind un ziar american. M-am aşezat lângă el. Ceilalţi plecaseră la Muzeul Metropolitan. Jung rămăsese, mi-a explicat, pentru că trebuia să-l viziteze în acea dimineaţă pe doctorul Onuf, un neuropsihiatru din Ellis Island.

Era prima dată când rămâneam singur cu Jung. Părea să fie într-o dispoziţie însufleţită şi voioasă. Ziua trecută dormise toată după-amiaza, mi-a spus el, şi somnul îndelungat îi făcuse cât se poate de

bine. într-adevăr, paloarea care mă îngrijorase ziua trecută se atenuase vizibil. Părerea lui despre America se ameliorase şi ea.

— Americanilor le lipseşte numai literatura, zise, nu întreaga cultură.

Prin asta lung intenţionase, cred, să-mi facă un compliment. Totuşi, voind să-i demonstrez că americanii nu erau chiar analfabeţi, i-am spus povestea revoltei de la piesa lui Shakespeare jucată la Astor Place.

— Deci americanii voiau un Hamlet american şi musculos, medită Jung, clătinând din cap. Povestea ta îmi confirmă teza. Un Hamlet masculin e o contradicţie în termeni. După cum spunea străbunicul meu, Hamlet reprezintă partea feminină a bărbatului: sufletul intelectual, introvertit, îndeajuns de sensibil pentru a vedea lumea spirituală, dar nu îndeajuns de puternic pentru a suporta povara pe care aceasta o pretinde. Provocarea e să le faci pe amândouă: să auzi vocile celeilalte lumi, dar să trăieşti în asta – să fii un om de acţiune.

Am fost uimit de „vocile" la care se referea Jung – poate inconştientul?, dar încântat să aflu că avea o opinie despre Hamlet.

— îl descrii pe Hamlet aproape exact cum a făcut-o Goethe, am zis. Asta era explicaţia lui Goethe referitoare la incapacitatea lui Hamlet de a acţiona.

— Am menţionat, cred, că era punctul de vedere al străbunicului meu, răspunse Jung, sorbind din cafea.

Mi-a luat câteva clipe să înţeleg.

— Goethe a fost străbunicul tău?

— Freud îl aşază pe Goethe mai presus de toţi poeţii, zise Jung. Jones, în schimb, îl numeşte un *ditirambist.* Poţi să-ţi închipui una ca asta? Doar un englez putea spune aşa ceva. Nu înţeleg ce vede

Freud la el.

Acel Jones la care se referea Jung era cu siguranţă Ernest Jones, adeptul englez al lui Freud, care trăia acum în Canada şi urma să ni se alăture a doua zi. Tocmai trăsesem concluzia că Jung voia să-mi evite întrebarea, când adăugă:

— Da, sunt Cari Gustav Jung al treilea. Primul, bunicul meu, a fost fiul lui Goethe. E un lucru binecunoscut. Acuzaţiile de crimă au fost, bineînţeles, ridicole.

— N-am ştiut că Goethe a fost acuzat de crimă.

— Goethe cu siguranţă nu, răspunse Jung indignat. Bunicul meu. Evident, îi semăn întru totul. L-au arestat pentru crimă, dar a fost doar un pretext. A scris totuşi un roman poliţist, *Suspectul,* destul de bun, despre un om nevinovat acuzat de crimă – sau cel puţin bănuieşti că e nevinovat. Asta a fost înainte ca von Humboldt să-l ia sub protecţia lui. Ştii, Younger, aproape că aş vrea ca universitatea voastră să nu ne fi acordat onoruri egale lui Freud şi mie. E foarte sensibil la asemenea chestiuni.

N-am putut să dau replica potrivită la această schimbare abruptă în conversaţia lui Jung. Clark nu le acordase onoruri egale. După cum ştia toată lumea, Freud era piesa centrală a festivităţilor de la Clark, conferenţiarul de prim rang care susţinea cinci cursuri complete, în timp ce Jung era un substitut de ultimă oră pentru un invitat de pe listă care îşi anulase participarea.

însă Jung nu aştepta un răspuns.

— înţeleg că l-ai întrebat ieri pe Freud dacă e credincios. Inteligentă întrebare, Younger. Asta era altă premieră: Jung nu mai avusese până acum o reacţie favorabilă la ceva spus de mine. Fără îndoială ţi-a răspuns că nu. E un geniu, însă intuiţia lui îl pune în pericol. Cine examinează toată viaţa patologicul, diformul şi elementarul poate pierde din vedere imaculatul, elevatul, spiritualul. Eu unul nu cred că sufletul e în mod esenţial legat de carnal. Tu

crezi asta?

— Nu ştiu, doctore Jung.

— Dar nu eşti atras de idee. Nu ţi se pare prea seducătoare. Lor, da.

A trebuit să-l întreb la cine se referă.

— La toţi, răspunse Jung. La Brill, Ferenczi, Adler, Abraham, Stekel – tot lotul. Se înconjoară cu... cu genul ăsta de oameni. Vor toţi să dărâme orice e măreţ, să reducă totul la genitale şi excremente. Sufletul nu e reductibil la trup. Chiar şi Einstein, care e unul dintre ei, nu crede că Dumnezeu poate fi eliminat.

— Albert Einstein?

— E un oaspete frecvent la cină la mine acasă, răspunse Jung. Dar şi el are aceeaşi înclinaţie spre reducere. Ar reduce întregul univers la legi matematice. Asta este fără îndoială o caracteristică a minţii evreieşti. A bărbatului evreu, adică. Evreica e pur şi simplu agresivă. Nevasta lui Brill este un exemplar tipic pentru rasă. Inteligentă, neatrăgătoare, dar atât de agresivă.

— Cred că Rose nu e evreică, doctore Jung, am spus.

— Rose Brill? Jung râse. O femeie cu acest nume nu poate fi decât de o singură religie.

Nu i-am răspuns. Jung, evident, uitase că pe Rose nu o chemase întotdeauna Brill.

— Arianul, continuă Jung, e mitic de la natură. Nu încearcă să coboare totul la nivelul omului. Aici, în America, există o tendinţă similară spre reducere, dar e diferită. Aici totul e făcut pentru copii. Totul e suficient de simplu pentru a fi înţeles de copii: semnele, reclamele, totul. Chiar şi mersul oamenilor e copilăresc: dau din braţe, cam aşa. Bănuiesc că e rezultatul amestecului cu rasa neagră. Sunt o rasă cu o construcţie naturală bună şi foarte religioasă, dar cu o minte atât de simplă. Exercită o influenţă colosală asupra voastră; am observat că sudiştii voştri vorbesc de fapt cu accent de negri. Tot aşa se

explică şi matriarhatul din ţara voastră. Femeia e fără discuţie figura dominantă în America. Voi, bărbaţii americani, sunteţi oile, iar femeile voastre joacă rolul lupilor.

Nu-mi plăcea culoarea feţei lui Jung. La început o socotisem o ameliorare, acum mi se părea prea aprinsă. Mă îngrijorau şi construcţiile minţii lui, din mai multe motive. Conversaţia îi era dezarticulată, logica precară, insinuările neplăcute. Pe deasupra, m-am gândit că Jung se considera remarcabil de bine informat în legătură cu America pentru cineva care se afla în ţară doar de două zile – în special în privinţa americancelor. Am schimbat subiectul, anunţându-l că tocmai încheiasem prima şedinţă cu domnişoara Acton.

Vocea lui Jung se răci.

— Cum?— A rezervat nişte camere sus.

— Analizezi fata – tu, aici, în hotel?

— Da, doctore Jung.

— înţeleg.

îmi ură succes, nu foarte convingător, şi se ridică să plece. L-am rugat să transmită salutările mele doctorului Onuf. Pentru o clipă, se uită la mine de parcă aş fi îndrugat o prostie. Apoi spuse că era fericit să mă poată îndatora.

CAPITOLUL OPT

PE MALUL ESTIC al râului Hudson, şaizeci de mile mai la nord de New York, se afla o instituţie victoriană masivă şi întinsă, din cărămidă roşie, construită la sfârşitul secolului al XlX-lea, cu şase aripi, cu ferestre mici şi un foişor central. Era Spitalul de Stat Matteawan pentru dementi de tip criminal.

Azilul Matteawan avea un sistem de securitate relativ redus. La urma urmei, cei 550 de oameni internaţi acolo nu erau criminali. Erau doar dementi de tip criminal. Mulţi nu fuseseră acuzaţi de nici o crimă, iar cei puşi sub acuzare nu fuseseră găsiţi vinovaţi.

In 1909, cunoaşterea medicală a dementei nu

era nici pe departe perfectă. La Matteawan, se stabilise că aproximativ zece la sută dintre ocupanţi înnebuniseră ca urmare a masturbării. Cei mai mulţi dintre ceilalţi sufereau, se descoperise, de nebunie ereditară. în privinţa unui număr substanţial de persoane internate, totuşi, doctorii spitalului cu greu ar fi putut spune ce le provocase nebunia sau dacă erau, de fapt, într-adevăr nebuni.

Cei violenţi şi agresivi erau înghesuiţi în camere supraaglomerate, cu pereţi capitonaţi şi ferestre zăbrelite. Ceilalţi abia dacă erau supravegheaţi. Nu li se oferea nici o medicaţie, nici o „vindecare prin conversaţie". Ideea medicală după care era organizat totul era cea de igienă mentală. Astfel, tratamentul consta în deşteptarea dis-de-dimineaţă, urmată de o muncă uşoară, dar care umplea timpul (în principal sădirea şi îngrijirea legumelor în ferma de o mie de acri care înconjura spitalul), o slujbă religioasă duminica, o cină punctuală dar inspidă în refectoriu la ora cinci, jocuri de dame sau alte distracţii sănătoase seara, şi apoi culcarea.

Pacientul din camera 3121 îşi petrecea zilele într-un mod diferit. Omul avea şi camerele 3122-3124. Nu dormea pe un pat de campanie, ca ceilalţi internaţi, ci pe unul dublu. Şi se culca târziu. Nefiind un cititor de cărţi, primea prin poştă mai multe cotidiene din New York şi toate revistele săptămânale, pe care le frunzărea mâncându-şi ouăle fierte în timp ce colegii lui erau mânaţi în masă la fermă pentru munca de dimineaţă. Se întâlnea cu avocaţii lui de mai multe ori pe săptămână. Ceea ce le întrecea pe toate era că un bucătar de la „Dolmenico's" venea cu trenul în fiecare seară de vineri ca să-i pregătească cina, pe care o lua în sufrageria proprie. împărţea darnic şampania şi lichiorul cu mica echipă de gardieni de la Matteawan, cu care juca de asemenea poker noaptea. Când pierdea la cărţi, avea tendinţa să

spargă obiecte: sticle, ferestre, din când în când un scaun. Aşa că gardienii aveau grijă să nu-l lase să piardă mult: cele câteva parale pe care le sacrificau la cărţi erau mai mult decât compensate de şpăgile pe care le dădea ca să-şi asigure scutirea de la regulile spitalului. Şi băgau în buzunare ceea ce pentru ei era o mică avere când îi aduceau fete pentru distracţie.

Asta nu era, totuşi, uşor de făcut. Nu aducerea fetelor era problema. însă pacientul de la 3121 avea gusturi bine definite. îi plăceau fetele tinere şi drăguţe. Cerinţa respectivă făcea deja dificilă sarcina gardienilor. încă şi mai rău, când găseau o fată satisfăcătoare, aceasta nu venea niciodată de mai mult de două ori, în ciuda remuneraţiei generoase. După numai un an, gardienii îşi epuizaseră de-a binelea stocul.

Cei doi gentlemeni care ieşeau din camera 3121 marţi la ora unu, în ultima zi de august a anului 1909, se gândiseră serios la acest impediment şi, spre satisfacţia lor, îl rezolvaseră. Nu erau gardieni. Unul dintre ei era un bărbat corpolent, cu melon, care afişa o expresie de înaltă satisfacţie de sine. Celălalt era mai în vârstă, cu un lanţ de ceas atârnând din buzunarul vestei, cu faţa suptă şi degete de pianist.

DESCRIEREA EVENIMENTELOR DE la reşedinţa Acton, prezentată de primarul McClellan, îl făcu pe coroner să spumege de furie.

— Ce-i cu tine, Hugel? îl întrebă primarul.

— N-am fost informat. De ce nu mi s-a spus?

— Pentru că eşti coroner, spuse McClellan. N-a fost ucis nimeni.

— Dar crimele sunt aproape identice, obiectă Hugel.

— Nu ştiam, zise primarul.

— Dacă mi-aţi fi citit raportul, aţi fi ştiut!

— Pentru numele lui Dumnezeu, linişteşte-te,

Hugel. McClellan îi ordonă coronerului să ia loc. După ce recapitulară crimele în detaliu, Hugel declară că nu mai încăpea nici un dubiu: asasinul lui Elizabeth Riverford şi atacatorul Norei Acton erau unul şi acelaşi.

— Dumnezeule mare, spuse primarul. Trebuie să avertizez lumea?

Hugel râse sarcastic.

— Că un ucigaş al fetelor de societate bântuie pe străzile noastre?

McClellan a fost surprins de tonul coronerului.

— Da, bănuiesc, sau ceva asemănător.

— Bărbaţii nu atacă femeile la întâmplare, declară Hugel. Crimele au un motiv. Cei de la Scotland Yard nu l-au prins pe Spintecător pentru că n-au găsit legătura dintre victime. Nici n-au căutat-o. în clipa în care au decis că au de-a face cu un nebun, cazul a fost pierdut.

— Dumnezeule mare, omule, doar nu vrei să spui că Spintecătorul e aici?

— Nu, nu, nu, răspunse coronerul, ridicând mâinile în semn de exasperare. Spun că atacurile nu sunt făcute la întâmplare. Ceva le leagă. Când vom găsi legătura, vom da şi de omul nostru. Nu trebuie să transmiteţi o avertizare publică, ci să protejaţi fata. O voia moartă, iar acum e singura persoană care l-ar putea identifica la tribunal. Nu uitaţi: el nu ştie că fata şi-a pierdut memoria. Va încerca fără îndoială să-şi termine treaba.

— Mulţumesc cerului că am mutat-o la hotel, spuse McClellan!

— Mai ştie cineva unde e?

— Doctorii, bineînţeles.

— Aţi spus vreunui prieten de familie? întrebă Hugel.

— Sigur că nu, spuse McClellan.

— Bun. Atunci e în siguranţă, deocamdată. Şi-a amintit ceva azi?

— Nu ştiu, zise McClellan grav. N-am reuşit să vorbesc cu doctorul Younger.

Primarul luă în calcul opţiunile. Ar fi vrut să îl poată suna pe bătrânul general Bingham, care fusese multă vreme comisarul poliţiei, dar McClellan îl obligase să se pensioneze cu doar o lună în urmă. Bingham refuzase să reformeze poliţia, dar era el însuşi incoruptibil şi ar fi ştiut ce era de făcut. Primarul ar mai fi vrut ca Baker, noul comisar, să nu se fi dovedit deja un incapabil. Singurul subiect de conversaţie al lui Baker era baseball-ul şi banii care puteau fi storşi din el. Hugel, reflectă primarul, era unul dintre cei mai experimentaţi oameni din poliţie. Ba nu: în chestiunile criminalistice era *cel* mai experimentat. Dacă nu considera că era necesară o avertizare, atunci avea probabil dreptate. Ziarele ar pune paie pe foc, semănând cât mai multă isterie cu putinţă şi făcându-l de râs pe primar de îndată ce ar afla, şi cu siguranţă că ar afla, de pierderea cadavrului primei victime. Şi apoi, McClellan îl asigurase pe Banwell că poliţia va încerca să rezolve cazul fără publicitate. George Banwell era unul dintre puţinii prieteni care îi mai rămăseseră primarului. Hotărî, aşadar, să urmeze sfatul lui Hugel.

— Foarte bine, spuse McClellan. Deocamdată, nici un anunţ. Ar fi bine să ai dreptate, domnule Hugel. Găseşte-mi omul. Du-te imediat acasă la Acton, o să conduci investigaţiile acolo. Şi spune-i lui Littlemore că vreau să-l văd imediat.

Hugel protestă. Ştergându-şi ochelarii, îi reaminti primarului că nu era treaba unui coroner să umble aiurea prin oraş ca un detectiv obişnuit. McClellan îşi înghiţi iritarea. II asigură pe Hugel că numai lui i se putea încredinţa un caz atât de delicat şi de important, pentru că, se ştia bine, avea privirea cea mai ascuţită din toată poliţia. Hugel, clipind într-un fel care părea că exprimă acordul său perfect cu aceste aserţiuni, consimţi să meargă la Acton.

Imediat ce Hugel ieşi din birou, McClellan îşi chemă secretara.

— Sună-l pe George Banwell, îi ceru el.

Secretara îl informă pe primar că domnul Banwell sunase întruna toată dimineaţa.

— Ce voia? întrebă primarul.

— A fost cam grosolan, excelenţă, răspunse secretara.

— E în regulă, doamnă Neville. Ce voia?

Doamna Neville citi din notele ei stenografiate.

— Voia să ştie „cine dracu' a omorât-o pe domnişoara Riverford, de ce-i ia aşa de mult blestematului de coroner să termine autopsia şi unde sunt banii mei".

Primarul oftă din rărunchi.

— Cine, ce şi unde. L-a uitat numai pe „când".

McClellan se uită la ceas. Acest *când* începea să-l preseze şi pe el. In cel mult două săptămâni urma să fie anunţaţi candidaţii pentru funcţia de primar. Nu mai avea acum nici o speranţă de nominalizare din partea celor de Ia Tammany. Singura lui şansă era o candidatură independentă sau în alianţă, dar acest tip de campanie cerea bani. Cerea şi o presă bună, nu ştiri despre o serie de atacuri neelucidate asupra fetelor din înalta societate.

— Sună-l pe Banwell, adăugă, întorcându-se către doamna Neville. Lasă-i vorbă să se întâlnească cu mine într-o oră şi jumătate la hotelul Manhattan. Nu va refuza. Are o afacere în apropiere şi va dori oricum să arunce o privire acolo. Şi cheamă-l la mine pe Littlemore.

O jumătate de oră mai târziu, detectivul îşi vârî capul pe uşa biroului.

— M-aţi chemat, Excelenţă?

— Domnule Littlemore, spuse primarul, eşti conştient că am avut alt atac?

— Da, domnule. Domnul Hugel mi-a spus,

domnule.

— Bun. Cazul acesta e de o importanţă specială pentru mine, domnule detectiv. II cunosc pe Acton, iar George Banwell e un vechi prieten de-al meu. Vreau să previn orice evoluţie proastă. Şi vreau cea mai desăvârşită discreţie. Du-te cât mai repede la hotelul Manhattan. Găseşte-l pe doctorul Younger şi vezi dacă a făcut ceva progrese. Dacă au apărut informaţii noi, telefonează imediat aici. Şi, domnule detectiv, fii cât mai şters. Nu trebuie să se afle nici un cuvânt despre faptul că un potenţial martor al crimei stă în hotel. Viaţa fetei poate depinde de asta. Ai înţeles?

— Da, domnule primar, răspunse Littlemore. Vă raportez dumneavoastră, domnule, sau domnului căpitan Carey de la Criminalistică?

— Vei raporta domnului Hugel, zise primarul, şi mie. Trebuie să rezolv cazul ăsta, Littlemore. Cu orice preţ. Ai descrierea criminalului făcută de coroner?

— Da, domnule. Littlemore ezită. Ăăă... o întrebare, domnule. Dacă descrierea făcută de coroner ucigaşului e greşită?

— Ai vreun motiv să crezi că e greşită?

— Cred... spuse Littlemore. Cred că ar putea fi implicat un chinez.

— Un chinez? repetă primarul. I-ai spus domnului Hugel?

— Nu e de acord, domnule.

— înţeleg. Păi, te sfătuiesc să ai încredere în domnul Hugel. Ştiu că e... sensibil... la anumite subiecte, dar nu trebuie să uiţi cât de greu e pentru un om cinstit să-şi facă treaba într-o relativă obscuritate, în timp ce escrocii obţin averi şi renume. Din cauza asta e aşa de dăunătoare corupţia. Frânge voinţa oamenilor buni. Hugel e extrem de capabil. Şi are o părere cât se poate de bună despre tine, domnule detectiv. A cerut ferm ca tu să fii desemnat pentru acest caz.

— A făcut el asta, domnule?

— Da. Acum pleacă, domnule Littlemore.

IEŞEAM DIN HOTEL când am dat de fată şi de servitoarea ei, doamna Biggs, care plecau la cumpărături. O birjă tocmai trăgea în faţa hotelului pentru ele. Cum strada, acoperită de mizerii şi de noroi uscat, era nepotrivită pentru ele, am ajutat-o pe domnişoara Acton să se urce în trăsură. în timp ce făceam asta, am remarcat stingherit că talia ei subţire încăpea aproape perfect între palmele mele. Am vrut s-o ajut şi pe doamna Biggs, dar inimoasa femeie nu avea câtuşi de puţin nevoie.

I-am spus domnişoarei Acton că aşteptam să ne vedem în dimineaţa următoare. M-a întrebat ce vreau să zic. Mă refeream, i-am explicat, la următoarea şedinţă de psihanaliză. Mâna mi se odihnea pe uşa deschisă a birjei; a tras cu putere uşa, dezechilibrându-mă.

— Nu ştiu ce aveţi toţi, zise. Nu mai vreau nici o şedinţă. O să-mi amintesc totul singură. Lasă-mă în pace, doar atât.

Birja plecă. Mi-ar fi greu să descriu ce sentimente mă încercau în timp ce o priveam îndepărtându-se. Dezamăgire nu ar fi tocmai cuvântul potrivit. Aş fi vrut ca trupul meu, deodată în stare prea solidă, să se descompună şi să se disperseze în mizeria străzii. Brill ar fi trebuit să fie analistul. Un asistent medical, un practician generalist de oraş s-ar fi descurcat mai bine – atât de jalnic făcusem pe psihanalistul.

Eşuasem înainte chiar de a începe. Fata respinsese analiza, iar eu nu fusesem capabil să o determin să se răzgândească. Nu: provocasem respingerea, făcând presiuni prea puternice înainte de a aşeza temelia. Adevărul era că nu fusesem pregătit să aflu că putea vorbi. Uitasem speculaţia lui Freud conform căreia putea să-şi recapete vocea peste noapte. Vocea ei ar fi trebuit să fie un avantaj pentru tratament, cea mai norocoasă dezvoltare

posibilă. în schimb, mă dăduse peste cap. Mă închipuisem în rolul doctorului răbdător şi neînchipuit de grijuliu. în loc să fiu aşa, reacţionasem defensiv la rezistenţa ei, ca un ageamiu.

Ce puteam să-i spun lui Freud?

INTRÂND ÎN HOTELUL Manhattan, detectivul Littlemore trecu pe lângă un tânăr domn care ajuta o domnişoară să se urce într-o birjă. Cele două personaje reprezentau, pentru Littlemore, o lume la care el nu avea acces. Se simţeau amândoi în largul lor, îmbrăcaţi din cap până în picioare în fineţuri pe care numai cei din lumea bună şi le pot permite. Tânărul gentleman era înalt, brunet şi cu pometi bine marcaţi, iar domnişoara semăna cu un înger mai mult decât ar fi crezut Littlemore că e posibil să se întâmple pe pământ. Iar gentlemanul avea un fel de a se mişca, o fluiditate când o ridică pe domnişoară în trăsură, pe care Littlemore ştia bine că nu o are.

Nimic din toate acestea nu-l deranjă însă câtuşi de puţin pe detectiv. Nu-l invidia pe tânărul gentleman şi îi plăcea Betty, camerista, mai mult decât domnişoara angelică. Dar decise că trebuia să înveţe să se mişte precum gentlemanul. Era un aspect ce putea fi observat şi imitat. Se imagină ajutând-o exact la fel pe Betty să urce într-o birjă – asta în cazul în care ar fi ajuns vreodată să ia o birjă, şi cu atât mai puţin să o ia împreună cu Betty.

Un minut mai târziu, după un schimb rapid de replici cu recepţionerul, Littlemore ieşi grăbit şi se opri lângă acelaşi tânăr, care nu se mişcase nici un centimetru. Cu mâinile la spate, privea trăsura care se îndepărta cu o concentrare atât de feroce, încât Littlemore se gândi că era posibil să nu se simtă bine.

— Sunteţi doctorul Younger, nu-i aşa? întrebă detectivul. Nici un răspuns. Te simţi bine, amice?

— Pardon? răspunse tânărul gentleman.

— Eşti Younger, corect?

— Din păcate.

— Sunt detectivul Littlemore. Primarul m-a trimis, în birja aceea era domnişoara Acton?

Detectivul putea să vadă că interlocutorul lui nu-l asculta.

— Scuze, răspunse Younger. Cine spuneai că eşti?

Littlemore se prezentă încă o dată. Explică apoi că
atacatorul domnişoarei Acton omorâse o fată duminică noaptea, dar poliţia nu avea nici un martor.

— Domnişoara şi-a amintit ceva, doctore?

Younger clătină din cap.

— Domnişoarei Acton i-a revenit vocea, dar nu şi amintirile legate de incident.

— Toată chestia mi se pare cam ciudată, spuse detectivul. Oamenii îşi pierd des memoria?

— Nu, răspunse, Younger, dar se mai întâmplă, mai ales după episoade precum cel suferit de domnişoara Acton.

— Uite, se întorc.

Aşa era: trăsura domnişoarei Acton întorsese la capătul cvartalului şi se apropia iar de hotel. în timp ce oprea, domnişoara Acton îi explică lui Younger că doamna Biggs uitase să lase cheia la recepţie.

— Dă-mi-o mie, spuse Younger, întinzând mâna. O duc eu în locul tău.

— Mulţumesc, dar mă descurc şi singură, răspunse domnişoara Acton, sărind din birjă fără ajutor şi trecând pe lângă Younger fără să arunce măcar o privire în direcţia lui. Younger nu lăsă să se vadă nimic, dar Littlemore ştia să recunoască o respingere de natură feminină şi îl compătimi pe doctor. Apoi îi veni altă idee.

— Şi zi, doctore, o laşi pe domnişoara Acton să se plimbe prin jurul hotelului aşa... singură, vreau să zic?

— N-am prea multe de spus în privinţa asta, domnule detectiv. De fapt, n-am nici un cuvânt. Dar

nu, cred că până acum a fost cu servitoarea ei sau cu poliţia aproape în fiecare clipă. De ce? E vreun pericol?

— N-ar trebui să fie, zise Littlemore.

Domnul Hugel îi spusese că asasinul nu cunoştea locul unde se află domnişoara Acton. Totuşi, detectivul nu se simţea în largul lui. Tot cazul o luase razna: o fată moartă, despre care nimeni nu ştia nimic, oameni care îşi pierdeau memoria, chinezi fugari, cadavre care dispăreau de la morgă.

— N-ar strica totuşi să arunc o privire.

Detectivul intră iar în hotel, însoţit de Younger. Littlemore îşi aprinse o ţigară în timp ce o priveau pe miniaturala domnişoară Acton traversând holul circular cu colonade. Un bărbat care ar vrea să-şi lase cheia la recepţie ar pune-o pur şi simplu pe tejghea şi ar pleca, dar domnişoara Acton aştepta răbdătoare în faţa acesteia să fie servită. Locul era înţesat de călători, familii şi oameni de afaceri. Jumătate dintre bărbaţii de acolo, observă detectivul, se potriveau rezonabil cu descrierea coronerului.

Un bărbat îi atrase totuşi atenţia lui Littlemore. Aştepta liftul: înalt, brunet, cu ochelari, cu un ziar în mână. Littlemore nu avea un unghi bun pentru a-i vedea faţa, dar în croiala costumului era ceva străin. Până la urmă, ziarul fu cel care atrase atenţia detectivului. Bărbatul îl ţinea ceva mai sus decât ar fi fost normal. încerca să-şi acopere faţa? Domnişoara Acton înapoiase cheia; acum se întorcea. Bărbatul aruncă o privire iute în direcţia ei – sau chiar către detectiv?, – apoi îşi îngropă iar faţa în ziar. Uşa liftului se deschise; bărbatul intră, singur.

Domnişoara Acton nu acordă nici o atenţie prezenţei doctorului sau a detectivului în timp ce trecu pe lângă ei în drum spre ieşire. Totuşi, Younger o urmă afară, conducând-o până la trăsură.

Littlemore rămase înăuntru. Nu-i nimic important, îşi spuse. Aproape fiecare bărbat din hol

se uitase la domnişoara Acton când aceasta străbătuse neînsoţită pardoseala de marmură. Cu toate astea, Littlemore continuă să se uite la săgeata de deasupra liftului în care intrase bărbatul. Se mişca încet, apropiindu-se de numerele cele mai mari. Littlemore nu văzu totuşi unde anume se opri indicatorul. Acesta era încă în mişcare când auzi un ţipăt pătrunzător venind de afară.

Nu ERA UN ţipăt omenesc. Era nechezatul ascuţit al unui cal în suferinţă. Calul în chestiune era ataşat la o trăsură care tocmai ieşise dintr-un şantier de pe Strada 42, acolo unde se înălţa scheletul din oţel al unei clădiri comerciale de nouă etaje. Bărbatul care conducea trăsura era excelent îmbrăcat, cu joben şi cu un baston elegant aşezat pe genunchi. Era domnul George Banwell.

în 1909, calul era încă la concurenţă cu automobilul pe fiecare mare bulevard din New York. De fapt, bătălia era aproape pierdută. Cu zdruncinăturile şi claxoanele lor, maşinile erau mai rapide şi mai agere decât trăsurile; mai mult, automobilul punea capăt poluării – termen care în acea vreme se referea la bălegarul care împuţea aerul în miezul zilei şi făcea străzile cele mai circulate aproape impracticabile. Deşi lui George Banwell îi plăceau maşinile la fel de mult ca oricărui alt gentleman, în adâncul inimii era un călăreţ. Crescuse cu caii şi nu era pregătit să renunţe la ei. De fapt, insista să-şi conducă singur trăsura, obligându-l pe vizitiu să şadă stânjenit lângă el.

Banwell îşi petrecuse cea mai mare parte a dimineţii pe şantierul lui din Canal Street, unde supraveghea un proiect mult mai vast. La unsprezece şi jumătate, se deplasase pe Strada 42, între Bulevardul 5 şi Bulevardul Madison, la mai puţin de o jumătate de cvartal distanţă de hotelul Manhattan. Terminând inspecţia rapidă a oamenilor care munceau acolo, Banwell se îndrepta acum spre hotel pentru a se întâlni cu primarul. Dar, la o clipă

după ce luase hăţurile, trăsese crunt şi brusc de ele, iar zăbala răni gura nenorocoasei iepe, făcând-o să se oprească şi să necheze. Ţipătul ei nu avu nici un efect asupra lui Banwell. Nici măcar nu părea că-l auzise. Privind fix către un punct situat la mai puţin de o stradă în faţă, continua să înfigă zăbala tot mai adânc în gura iepei, spre disperarea îngrozită a vizitiului.

Iapa scutura din cap într-o parte şi în alta, încercând în van să se elibereze de zăbala tăioasă. în cele din urmă, animalul se ridică pe picioarele din spate şi scoase acel ţipăt extraordinar şi sfâşietor pe care-l auzise Littlemore şi toată lumea din susul şi din josul străzii. Puse picioarele jos, dar imediat se ridică din nou, de data aceasta încă mai sălbatic, şi trăsura se lăsă pe o parte. Banwell şi vizitiul săriră de pe ea ca marinarii de pe un vas ce se scufundă. Trăsura se prăbuşi cu mare zgomot, trăgând şi calul după ea.

Vizitiul se ridică primul. încercă să-şi ajute stăpânul, dar Banwell îl împinse violent la o parte, scuturându-şi praful de pe coate şi de pe genunchi. Lumea se adunase în jurul lor. Şoferii nerăbdători îşi foloseau deja claxoanele. Vraja sub care se aflase Banwell părea să se fi risipit. Nu era genul de om care să tolereze să fie aruncat la pământ de un cal; să fii aruncat din trăsură era de neconceput. Ochii i se roteau furioşi – către şoferi, către mulţimea de gură-cască şi mai ales către calul ameţit, în stare de prostraţie, care încerca fără succes să se ridice.

— Puşca, zise rece către vizitiu. Adu-mi puşca.

— Nu trebuie să o lichidaţi, domnule, obiectă vizitiul care, îngenuncheat lângă iapă, îi descurca din jurul copitelor nişte frânghii încâlcite. N-are nimic rupt. S-a încurcat numai. Iată. Haide, spuse către iapă, ajutând-o să se ridice, n-a fost vina ta.

Fără îndoială, vizitiul avea intenţii bune, dar n-ar fi putut să-şi aleagă mai rău cuvintele.

— N-a fost vina ei, ha? zise Banwell. Se ridică pe

picioarele din spate ca o gloabă fără dresaj şi nu e vina ei? Prinse zăbala şi răsuci brutal gâtul iepei, privind-o în ochi. Văd, spuse către vizitiu cu aceeaşi voce de gheaţă, că n-ai învăţat-o niciodată să-şi ţină capul jos. Ei bine, o s-o învăţ eu.

Desfăcând-i căpăstrul de trăsură, Banwell apucă frâiele şi încălecă iapa neînşeuată. O conduse călare până la şantier şi acolo o plimbă până ajunse la marele cârlig ce se legăna liber, al macaralei înălţându-se spre cer în mijlocul terenului. Apucând cârligul cu amândouă mâinile, Banwell îl fixă sub căpăstrul iepei care era strâns ferm, la rândul lui, în jurul pântecului acesteia. Coborî de pe cal şi strigă către macaragiu:

— Tu, de acolo, ridic-o. Tu, din macara: ridic-o, ţi-am spus. N-auzi? Ridic-o!

Uluit, macaragiul reacţionă lent. în cele din urmă, acţionă mecanismul mătăhăloasei maşinării. Cablul se întinse; cârligul începu să forţeze căpăstrul. Iapa se cabră şi începu să se agite sub impulsul senzaţiei neplăcute. Pentru o clipă, nimic altceva nu se întâmplă.

— Ridică, porcule, urlă Banwell către macaragiu, ridică sau te duci diseară acasă la nevastă-ta fără slujbă!

Macaragiul mişcă iar manetele. Iapa se ridică pieziş de la pământ. Din clipa în care picioarele îi părăsiră pământul, animalul, care nu pricepea ce i se întâmplă, fu cuprins de panică. Necheza şi se zbătea, reuşind numai să se răsucească frenetic în aer, suspendat de cârligul gros al macaralei.

— Dă-i drumul! ţipă o voce de fată, înfuriată şi rănită. Era domnişoara Acton. Urmărind spectacolul în desfăşurare, alergase de-a lungul Străzii 42 şi acum era în faţa mulţimii. Younger era chiar lângă ea, iar Littlemore ceva mai în spate. Strigă iar:

— Las-o jos. Să-l oprească cineva!

— Sus, ordonă Banwell.

Auzi vocea fetei. O privi în ochi o clipă, apoi îşi îndreptă iar atenţia către iapă.

— Mai sus.

Macaragiul făcea ce i se cerea, ridicând biata creatură din ce în ce mai sus: la şapte, la zece, la cincisprezece metri deasupra pământului. Filozofii spun că nu se poate şti dacă animalele au emoţii comparabile cu ale omului, dar oricine a văzut teroarea pură în ochii unui cal nu se mai poate îndoi de asta.

Cum privirile tuturor erau aţintite asupra animalului neputincios care se legăna şi se zbătea, nimeni din mulţime nu băgă de seamă mişcarea traversei de metal de la al treilea etaj al schelăriei. Traversa era asigurată cu o frânghie legată, la rându-i, de cârligul macaralei. Cum frânghia atârnase până acum inertă, bara de oţel rămăsese inofensivă la locul ei pe schelă. Insă, pe măsură ce cârligul se ridica, şi frânghia prinse să se încordeze, încât traversa se rostogoli pe neaşteptate de pe blănile de lemn. Din punctul acela, căzu liber. Fiind prinsă de cârligul macaralei, porni, cum era natural, în direcţia cârligului – adică în direcţia lui George Banwell.Banwell nu apucă să vadă traversa mortală prăvălindu-se spre el tot mai rapid pe măsură ce cobora. Bârna se învârtea inexorabil în aer, venind ţintă spre el, ca o suliţă gigantică aruncată spre abdomenul lui. Dacă l-ar fi lovit, cu siguranţă l-ar fi ucis. întâmplarea făcu să îl rateze cu treizeci de centimetri. Era un mare noroc, nu tocmai atipic pentru Banwell, dar consecinţa fu că bara trecu mai departe, îndreptându-se acum către mulţime, din care izbucniră ţipetele câtorva oameni, şi vreo zece se aruncară la pământ ca să se ferească.

Totuşi, numai o persoană dintre toate ar fi trebuit să se ferească. Aceasta era domnişoara Nora Acton, pentru că traversa de trei metri venea direct către ea. Insă domnişoara Acton nu ţipă şi nici nu se mişcă. Fie că imaginea bârnei apropiindu-se vijelios

o ţintuise cumva locului, fie că îi venea greu să se hotărască în ce parte să se mişte, domnişoara Acton rămase neclintită ca o stană de piatră, văzându-şi moartea cu ochii.

Younger apucă fata de coama lungă şi blondă, trăgând-o puternic – şi nu foarte cavalereşte – în braţele sale. Traversa trecu şuierând pe lângă ei, atât de aproape încât îi simţiră suflul, şi urcă mult în aer în spatele lor.

— Au! zise domnişoara Acton.

— Scuze, spuse Younger. Apoi o trase încă o dată de păr, împingând-o în cealaltă direcţie.

— *Aul* zise iar domnişoara Acton, mai accentuat, când bârna de oţel, în traiectoria de întoarcere, trecu din nou pe lângă ei, de data aceasta ratându-i cu puţin partea din spate a capului.

Banwell privi imperturbabil traversa trecând pe lângă el. Văzu cu dezgust cum planează şi se izbeşte de schela de pe care îşi începuse cursa, distrugând eşafodajul de parcă ar fi fost construit din scobitori, făcând să zboare în toate părţile oameni, unelte şi scânduri. Când praful se risipi, numai iapa mai făcea zgomot, nechezând şi răsucindu-se neajutorată pe deasupra capetelor mulţimii. Banwell îi făcu semn macaragiului să o coboare şi, cu o furie rece, ordonă oamenilor să adune resturile.

— Du-mă înapoi în cameră, te rog, îi spuse domnişoara Acton lui Younger.

MULŢIMEA MAI RĂMASE acolo multă vreme admirând distrugerile şi refăcând iar şi iar filmul evenimentelor. Iapa fu dată din nou în grija vizitiului, de care se apropia acum Littlemore. Detectivul îl recunoscuse pe George Banwell.

— Şi zi, cum e sărmanul dobitoc? îl întrebă Littlemore pe vizitiu. Ce rasă e, Percheron?

— Pe jumătate Percheron, răspunse vizitiul, încercând cum putea mai bine să liniştească animalul care încă mai tremura. Crema, aşa i se

spune.

— E o frumuseţe, asta-i sigur.

— Este, ce-i drept, zise vizitiul, mângâind botul iepei.

— Hm, mă întreb ce-o fi făcut-o să se ridice pe picioarele din spate în halul ăla. Probabil a văzut ceva.

— Mai degrabă *el* a văzut ceva.

— Cum adică?

— N-a fost deloc vina ei, mormăi vizitiul. A fost a lui. A încercat să o facă să meargă cu spatele. Nu poţi face un cal de trăsură să meargă cu spatele. Se adresă iepei. A încercat să te facă să mergi cu spatele, asta a făcut. Pentru că era speriat.

— Speriat? De ce?

— întreabă-l pe el, bine? Nu se sperie uşor, de obicei. Era speriat de parcă l-ar fi văzut pe dracul în persoană.

— Ce zici de asta? spuse Littlemore, înainte să se întoarcă la hotel.

ÎN ACELAŞI TIMP, la ultimul etaj al hotelului Manhattan, Cari Jung stătea pe balcon şi observa scena de jos. Văzuse întâmplările ieşite din comun de pe şantier. Acele întâmplări nu numai că îl îngroziseră, dar îl umpluseră şi de o exaltare profundă şi inflamată, de o natură pe care o mai simţise numai o dată sau de două ori în întreaga viaţă. Se retrase în cameră şi se aşeză amorţit pe podea, cu capul sprijinit de pat, văzând chipuri pe care nimeni altcineva nu le putea vedea, auzind voci pe care nimeni altcineva nu le putea auzi.

CAPITOLUL NOUĂ

CÂND AM AJUNS înapoi în camerele domnişoarei Acton, doamna Biggs o luase cu totul razna. îi ceru mai întâi domnişoarei Acton să se aşeze, apoi să se ridice, apoi să se mişte ca să-şi „recapete culoarea". Domnişoara Acton nu băgă în seamă nici una dintre

aceste cereri. Se îndreptă direct spre micuţa bucătărie a apartamentului ei şi începu să prepare ceaiul. Doamna Biggs ridică braţele în semn de protest, declarând că *ea* trebuie să facă ceaiul. Bătrâna nu tăcu până când domnişoara Acton nu o făcu să se aşeze şi îi sărută mâinile.

Fata avea o capacitate neobişnuită de a-şi păstra calmul după întâmplări cu totul năucitoare sau de a simula un calm pe care nu-l simţea. Termină de făcut ceaiul şi întinse o ceaşcă aburindă doamnei Biggs.

— Ai fi fost omorâtă, Nora, zise bătrâna. Ai fi fost omorâtă dacă nu era tânărul doctor.

Domnişoara Acton mângâie mâna bătrânei, cerându-i să bea ceaiul. După ce doamna Biggs făcu aceasta, fata îi spuse să iasă, pentru că voia să îmi vorbească între patru ochi. După o bună bucată de vreme şi multe tergiversări, doamna Biggs fu convinsă să plece.

Când râmaserăm singuri, domnişoara Acton îmi mulţumi.

— De ce ai poruncit servitoarei să plece? am întrebat.

— Nu i-am „poruncit", replică fata. Voiai să ştii împrejurările în care mi-am pierdut vocea acum trei ani. Sunt gata să îţi povestesc.

Ceainicul începuse să-i tremure în mâini. încercând să toarne, nu reuşea să nimerească ceaşca. Puse ceainicul jos şi îşi încleştă degetele.

— Bietul cal. Cum a putut să facă aşa ceva?

— Nu e vina ta, domnişoară Acton.

— Ce te-a apucat? Mă privi furioasă. De ce ar fi vina mea?

— Nu-i nici un motiv pentru asta. Dar mi s-a părut că te consideri vinovată.

Domnişoara Acton se duse la fereastră. Trase draperia, dezvăluind un balcon aflat după o pereche de uşi franţuzeşti de sticlă, care asigura o vedere

panoramică asupra oraşului de dedesubt.

— Ştii cine era?

— Nu.

— Era George Banwell, soţul Clarei. Prietenul tatălui meu. Fata respira neregulat. Eram lângă lac, la casa lui de vacanţă. Mi-a cerut...

— Te rog, aşază-te, domnişoară Acton.

— De ce?

— Face parte din tratament.

— A, bine.

După ce se aşeză pe canapea, am reluat.

— Domnul Banwell ţi-a cerut să te căsătoreşti cu el... când aveai paisprezece ani?

— Aveam şaisprezece ani, doctore, şi nu m-a cerut în căsătorie.

— Dar ce ţi-a cerut atunci?

— Să... să... Se opri.

— Să ai relaţii cu el? Era întotdeauna delicat să faci aluzii la activitatea sexuală cu pacientele tinere, pentru că nu puteai fi sigur cât de mult cunoşteau din biologie. Dar era şi mai rău să laşi un exces de delicateţe să întărească senzaţia dăunătoare de ruşine pe care o fată o poate asocia cu o asemenea experienţă.

— Da, răspunse. Stăteam la casa lui de la ţară, cu toată familia. Mă plimbam cu el pe o potecă, în jurul iazului. Cumpărase, mi-a spus, încă o căsuţă în apropiere, puteam merge acolo, avea un pat încântător de mare şi puteam fi singuri fără ca altcineva să afle.

— Ce ai făcut?

— L-am pălmuit şi am fugit, zise domnişoara Acton. I-am spus tatălui meu... care nu mi-a luat apărarea.

— Nu te-a crezut? am întrebat.

— S-a purtat de parcă eu eram vinovată. Am insistat să aibă o explicaţie cu domnul Banwell. O săptămână mai târziu mi-a spus că făcuse asta. Domnul Banwell negase acuzaţia, din ce spunea

tata, cu mare indignare. Sunt sigură că avea aceeaşi expresie pe care ai văzut-o azi. A conces numai că îmi pomenise de căsuţă. Susţinea că aş fi tras singură concluzia aceea imorală, datorită... datorită genului de cărţi pe care le citeam. Tata a ales să-l creadă pe domnul Banwell. II urăsc.

— Pe domnul Banwell?

— Pe tata.

— Domnişoară Acton, ţi-ai pierdut vocea acum trei ani, însă îmi descrii un eveniment care s-a petrecut anul trecut.

— Acum trei ani m-a sărutat.

— Tatăl tău?

— Nu, ce dezgustător, zise domnişoara Acton. Domnul Banwell.

— Aveai paisprezece ani? am întrebat.

— A fost grea matematica la şcoală, doctore Younger?

— Continuă, domnişoară Acton.

— Era de Ziua Independenţei, spuse. Părinţii mei se cunoşteau cu familia Banwell doar de câteva luni, dar tata şi domnul Banwell erau deja cei mai buni prieteni. Oamenii domnului Banwell ne renovau casa. Petrecuserăm trei săptămâni cu ei la ţară în timp ce se lucra la casă. Clara era aşa de bună cu mine. E cea mai puternică şi mai inteligentă femeie pe care am cunoscut-o vreodată, doctore Younger. Şi cea mai frumoasă. Ai văzut-o pe Lina Cavalieri jucând-o pe Salome?

— Nu, am răspuns. Lina Cavalieri, celebră pentru frumuseţea ei, jucase rolul respectiv la Casa Operei din Manhattan cu o iarnă în urmă, dar nu putusem să plec din Worcester.

— Clara arată exact ca ea. A jucat şi ea pe scenă, cu ani în urmă. Domnul Gibson i-a făcut portretul. în orice caz, domnul Banwell construia în centru una dintre clădirile lui enorme – Hanovra, cred. Voiam să mergem pe acoperişul clădirii să vedem artificiile. Dar mama s-a îmbolnăvit – mereu

se îmbolnăveşte, – aşa că a rămas acasă. Cumva, în ultima clipă, nici tata n-a mai putut să vină în centru. Nu ştiu de ce. Cred că s-a îmbolnăvit şi el; era o epidemie în vara aceea. în orice caz, domnul Banwell s-a oferit să mă ducă pe acoperiş, din moment ce îmi doream aşa de tare.

— Numai voi doi?

— Da. M-a dus cu trăsura lui. Era noapte. A mânat caii în galop pe Broadway. îmi aduc aminte cum îmi bătea vântul fierbinte în faţă. Am intrat împreună în lift. Eram foarte agitată; era prima dată când intram într-un lift. Abia aşteptam să văd artificiile, dar, când primele tunuri au început să tragă, m-am speriat teribil. Se poate să fi ţipat. Următorul lucru pe care-l ştiu e că mă prinsese în braţe. încă îl simt trăgându-mi... trăgându-mi partea superioară a corpului către el. Apoi şi-a apăsat gura pe buzele mele. Fata făcu o grimasă, ca şi când îi venea să vomite.

— Şi apoi? am întrebat.

— M-am smuls din braţele lui, dar n-aveam unde să fug. Nu ştiam cum să plec de pe acoperiş. Mi-a spus să mă liniştesc şi să îmi ţin gura. Mi-a zis că va fi secretul nostru şi că o să ne uităm doar la artificii. Şi asta am şi făcut.

— Ai povestit cuiva asta?

— Nu. Atunci mi-am pierdut vocea: în seara aceea. Toată lumea a crezut că m-a prins epidemia de febră. Poate că aşa a fost. Vocea mi-a revenit în dimineaţa următoare, exact ca acum. Dar n-am mai spus nimănui, până azi. După aceea, n-am mai acceptat să rămân singură cu domnul Banwell.

Urmă o tăcere lungă. Fata ajunsese evident la capătul amintirilor conştiente.

— Gândeşte-te la ce s-a întâmplat ieri, domnişoară Acton. îţi aminteşti ceva?

— Nu, zise încet. îmi pare rău.

I-am cerut permisiunea să-i transmit cele spuse

de ea doctorului Freud. A consimţit. Am' informat-o apoi că aveam să reluăm conversaţia a doua zi.

Păru surprinsă.

— Despre ce altceva am mai putea vorbi, doctore? Ţi-am spus totul.

— Ţi-ai mai putea aminti şi alte lucruri.

— De ce spui asta?

— Pentru că încă suferi de amnezie. Când o să descoperim ceva legat de acest eveniment, cred că memoria îţi va revehi.

— Crezi că ascund ceva?

— Nu e vorba de a ascunde ceva, domnişoară Acton. Sau, mai degrabă, ascunzi ceva de tine însăţi.

— Nu ştii despre ce e vorba, răspunse fata. Când eram la un pas de uşă, mă opri cu vocea ei limpede şi delicată.

— Doctore Younger?

— Domnişoară Acton?

în ochii ei albaştri străluceau lacrimi. îşi înălţă bărbia.

— Chiar m-a sărutat. Chiar... mi-a propus lângă lac.

Nu realizasem cât de îngrijorată era de posibilitatea
că se putea ca nici eu, precum tatăl ei, să nu dau crezare lucrurilor pe care mi le spusese. Era ceva indescriptibil de înduioşător în felul în care folosise cuvântul „propus" în loc de „propunere".

— Domnişoară Acton, am răspuns, cred fiecare cuvânt pe care mi l-ai spus.

A izbucnit în lacrimi. Am plecat, urându-i doamnei Biggs o după-amiază plăcută în timp ce treceam pe lângă ea pe hol.

ÎNTR-UN SEPAREU INTIM al restaurantului din hotelul Manhattan, George Banwell era aşezat lângă primarul McClellan. Primarul observă că Banwell arăta de parcă ar fi fost implicat într-o luptă cu pumnii. Banwell ridică din umeri.

— O mică problemă cu o iapă tânără, spuse.

Primarul scoase un plic din buzunarul de la piept şi i-l întinse lui Banwell.

— Ăsta-i cecul tău. Te sfătuiesc să îţi vizitezi banca în după-amiaza asta. E o sumă foarte mare. Şi e ultima. Nu vor mai veni altele, indiferent ce va fi. Ne-am înţeles?

Banwell dădu din cap.

— Dacă vor fi cheltuieli suplimentare, le voi suporta eu însumi.

Primarul îi explică apoi că se părea că asasinul domnişoarei Riverford acţionase din nou. îl cunoştea Banwell pe Harcourt Acton?

— Bineînţeles că-l ştiu pe Acton, replică Banwell. El şi soţia lui se află acum la casa mea de vacanţă. Au ajuns ieri la Clara.

— Deci de asta n-am putut să dăm de ei, zise McClellan.

— Ce-i cu Acton? întrebă Banwell.

— A doua victimă a fost fiica lui.

— Nora? Nora Acton? Am văzut-o pe stradă, acum mai puţin de o oră.

— Da, slavă Domnului că a scăpat, răspunse primarul.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Banwell. Ţi-a spus cine a fost?

— Nu. Şi-a pierdut vocea şi nu-şi mai poate aminti nimic. Nu ştie cine a fost şi nici noi nu ştim. Acum o examinează nişte doctori specialişti. E aici, de fapt. Am adus-o la Manhattan până se întoarce Acton.

Banwell cântări situaţia.

— O mândreţe de fată.

— Desigur, încuviinţă primarul.

— Violată?

— Nu, slavă cerului.

— Slavă cerului.

I-AM GĂSIT PE ceilalţi în sălile cu antichitatea greacă

şi romană ale muzeului Metropolitan. în timp ce Freud se adâncea în conversaţie cu ghidul – cunoştinţele lui
Freud erau cât se poate de uluitoare am rămas în urmă cu Brill. Era mai liniştit în legătură cu manuscrisul. Editorul lui, Jelliffe, fusese la început la fel de surprins ca şi noi, dar şi-a amintit apoi că împrumutase cu o săptămână în urmă tiparniţa unui preot care îşi publicase o serie de pamflete biblice moralizatoare. Cumva, cele două afaceri se amestecaseră.

— Ştiai, l-am întrebat pe Brill, că Goethe e străbunicul lui Jung?

— Aiurea, spuse Brill, care locuise un an în Ziirich, lucrând pentru Jung. Legende de familie, autoglorificatoare. A ajuns şi la von Humboldt?

— Da, într-adevăr, am răspuns.

— Ai zice că e de-ajuns pentru un bărbat să se însoare bine, fără să mai trebuiască să-şi inventeze şi o ascendenţă nobilă.

■— Doar dacă nu o inventează tocmai în acel scop, am spus.

Brill mormăi ceva evaziv. Apoi, cu o repeziciune stranie, îşi ridică o şuviţă de pe frunte, dezvelind o julitură urâtă deasupra sprâncenei.

— Vezi asta? Rose mi-a făcut-o, aseară, după ce aţi plecat. A aruncat cu tigaia după mine.

— Doamne, am spus. De ce?

— Din cauza lui Jung.

— Cum?

— I-am spus lui Rose despre observaţiile pe care i le-am făcut lui Freud în legătură cu Jung, zise Brill. S-a înfuriat rău de tot. Mi-a spus că sunt gelos pe Jung pentru că Freud îl apreciază, şi că simt un prost, pentru că Freud îmi vede invidia şi va crede ce e mai rău despre mine. La care am răspuns că aveam motive să fiu gelos pe Jung, dat fiind felul în care ea se uitase la el toată seara. Privind înapoi, se

poate să fi fost o acuzaţie neadevărată, pentru că Jung era de fapt cel care se uita după ea. Ştii că şi ea are aceeaşi pregătire medicală ca mine? Dar nu-şi poate găsi de lucru ca doctor, iar eu nu pot să o întreţin, cu cei patru pacienţi ai mei.

— A aruncat cu tigaia după tine? am întrebat.

— Hai, nu mă lua cu privirea asta de diagnostician. Femeile aruncă cu lucruri. Toate o fac, mai devreme sau mai târziu. O să vezi. Toate, mai puţin Emma, soţia lui Jung. Emma îi aduce pur şi simplu lui Cari o avere, îi creşte copiii şi zâmbeşte când el o înşală. Le serveşte amantelor lui cina când el le aduce în casă. Omul e un vrăjitor. Nu, dacă mai aud o vorbă despre Goethe sau von Humboldt, s-ar putea să-l omor.

înainte să plecăm de la muzeu a fost cât pe ce să se declanşeze o criză. Freud a avut brusc nevoie să meargă la toaletă, exact ca la Coney Island, şi ghidul ne-a trimis Ia subsol. în timp ce coboram, Freud comentă:

— Nu-mi spuneţi. Va trebui să parcurg kilometri nesfârşiţi de coridoare şi în final vom ajunge într-un palat de marmură.

A avut dreptate în ambele privinţe. Am ajuns la palat abia în ultimul moment.

CORONERUL HUGEL NU se întoarse la birou până marţi seara. Petrecuse după-amiaza la casa Acton, în Gramercy Park. Ştia ce urma să scrie în raport: probele fizice – fire de păr, de mătase, de frânghie – dovedeau fără putinţă de îndoială că acelaşi bărbat care o asasinase pe Elizabeth Riverford o atacase pe Nora Acton. Dar coronerul se blestema pentru ceea ce *nu* găsise. Răscolise întregul dormitor. Căutase prin toată grădina din spate. Se târâse chiar prin ea pe coate. După cum se aşteptase, găsise crengi rupte, flori călcate în picioare şi multe alte semne ale fugii, dar nu descoperise nicăieri dovada pe care o căuta, acel indiciu solid care să reveleze

identitatea atacatorului.

Era epuizat când ajunse la birou. în ciuda ordinului primarului, Hugel nu comunicase echipei lui oferta unei recompense pentru oricine ar fi recuperat cadavrul domnişoarei Riverford. Dar putea fi cu greu învinovăţit pentru asta, îşi spunea coronerul. Primarul îi ordonase să se ducă direct la casa Acton, şi nu să se întoarcă la morgă.

în hol îl găsi aşteptând pe detectivul Littlemore. Acesta îi raportă că unul dintre băieţii din unitate, Gitlow, era în tren spre Chicago. Ajungea a doua zi, seara. Cu obişnuita sa bună-dispoziţie, Littlemore îi relată şi episodul straniu cu domnul Banwell şi iapa lui. Hugel ascultă atent şi apoi exclamă:

— Banwell! Trebuie să o fi văzut pe domnişoara Acton în faţa hotelului. Asta l-a speriat!

— N-aş zice că domnişoara Acton e tocmai înfricoşătoare, domnule Hugel, zise Littlemore.

— Prostule, fu răspunsul coronerului. Bineînţeles – credea că e moartă!

— De ce-ar fi crezut că e moartă?

— Pune-ţi capul la contribuţie, domnule detectiv.

— Dacă Banwell e tipul nostru, domnule Hugel, atunci ştia că-i în viaţă.

— Cum?

— Spuneţi că Banwell e tipul nostru, corect? însă oricine ar fi atacat-o pe domnişoara Acton ştia că-i în viaţă. Aşa că, dacă Banwell e tipul nostru, ştia că nu-i moartă.

— Ce? Prostii. Putea să creadă că a ucis-o. Sau... sau se poate să se fi temut că o să-l recunoască. Oricum ar fi, şi-a pierdut capul când a văzut-o.

— De ce credeţi că el e tipul nostru?

— Littlemore, are peste un metru optzeci. E de vârstă mijlocie. E bogat. Era brunet şi acum încărunţeşte. E dreptaci. Stătea în aceeaşi clădire cu prima victimă şi s-a panicat când a văzut-o pe a doua.

— De unde ştiţi asta?

— De la tine. Ai zis că vizitiul lui ţi-a spus că s-a speriat. Ce altă explicaţie ar putea fi?

— Nu, voiam să spun de unde ştiţi că e dreptaci?

— Pentru că l-am văzut ieri, domnule detectiv, şi îmi folosesc ochii.

— Oho, sunteţi teribil, domnule Hugel. Eu ce sunt, dreptaci sau stângaci? Detectivul îşi ascunse mâinile la spate.

— încetează, Littlemore!— Nu ştiu, domnule Hugel. Ar fi trebuit să-l vedeţi după ce s-a terminat toată tărăşenia. Era calm ca un dovleac, dădea ordine, aranja totul.

— Prostii. Un bun actor, dublat de un asasin. Ne-am găsit omul, domnule detectiv.

— Nu tocmai.

— Ai dreptate, medită coronerul. încă nu am nici o dovadă solidă. Avem nevoie de mai mult.

CAPITOLUL ZECE

PLECÂND DE LA Metropolitan, am luat o trăsură de-a lungul parcului până la noul campus al Universităţii Columbia, cu imensa ei bibliotecă. Nu mai fusesem acolo din 1897, când aveam cincisprezece ani şi mama ne târâse la inaugurarea clădirii Schermerhorn. Brill, din fericire, nu ştia de legătura mea îndepărtată cu clanul respectiv, altfel ar fi menţionat-o, fără îndoială, lui Freud.

Am vizitat clinica psihiatrică, unde Brill avea un cabinet. După aceea, Freud ne anunţă că voia să îi povestesc despre şedinţa mea cu domnişoara Acton. Astfel, în timp ce Brill şi Ferenczi rămaseră în urmă discutând despre tehnica terapeutică, Freud şi cu mine ne-am plimbat pe Riverside Drive, a cărei promenadă largă îngăduia o vedere frumoasă spre Palisade, stâncile sălbatice şi colţuroase din New Jersey de deasupra râului Hudson.

Nu am omis nimic, descriindu-i lui Freud atât prima şedinţă cu domnişoara Acton, încheiată cu un

eşec, cât şi a doua, încheiată cu dezvăluirile privindu-l pe prietenul tatălui ei, domnul Banwell. M-a chestionat îndeaproape, storcând fiecare detaliu, indiferent cât de irelevant putea să pară şi insistând să nu parafrazez, ci să redau exact cuvintele ei. La final, Freud stinse trabucul pe trotuar, strivindu-l sub talpă şi mă întrebă dacă eram de părere că episodul de pe acoperiş din urmă cu trei ani provocase pierderea vocii la acel moment.

— Aşa s-ar părea, am răspuns. A fost implicată şi interdicţia de a povesti. I s-a făcut ceva de nerelatat; prin urmare, şi-a provocat singură imposibilitatea de a povesti.

— Bun. Şi, deci, ruşinosul sărut al fetei de paisprezece ani a produs isteria? întrebă Freud, observându-mi reacţia.

Am înţeles: voia să spună opusul a ceea ce spunea. Episodul de pe acoperiş, din punctul de vedere al lui Freud, nu putea fi cauza isteriei domnişoarei Acton. Episodul nu era din copilărie, şi nu era nici oedipian. Numai traumele din copilărie conduc la nevroză, deşi un eveniment ulterior este, în mod tipic, declanşatorul amintirii îndelung reprimate, producând simptome isterice.

— Domnule doctor Freud, am întrebat, nu e oare posibil ca, în acest caz, o traumă din adolescenţă să fi cauzat isteria?

— E posibil, tinere, cu excepţia unui singur lucru: comportarea fetei pe acoperiş era deja în totalitate isterică. Freud scoase alt trabuc din buzunar, se răzgândi şi îl puse la loc. Lasă-mă să-ţi ofer o definiţie a istericului: o persoană căreia o ocazie de plăcere sexuală îi provoacă sentimente în mare măsură sau în întregime neplăcute.

-— Avea numai paisprezece ani.

— Şi ce vârstă avea Julieta în seara nupţiului?

— Treisprezece, am recunoscut.

— Un bărbat robust, pe deplin matur – despre care nu ştim decât că e puternic, înalt, plin de

succes şi înstărit – sărută o fată pe buze. El e, evident, într-o stare de excitaţie sexuală. într-adevăr, cred că putem fi siguri că Nora a avut o senzaţie directă a respectivei excitaţii. Când spune că încă-l mai simte pe Banwell trăgându-i trupul spre al lui, nu prea am îndoieli în ce priveşte ce parte a trupului a simţit. Toate astea ar fi produs cu siguranţă unei fete sănătoase de paisprezece ani o plăcută stimulare genitală. în loc de asta, Nora a fost copleşită de sentimentul neplăcut tipic părţii din spate a gâtului sau a esofagului – adică de dezgust. Cu alte cuvinte, era deja isterică mult înainte de acel sărut.

— Dar nu e posibil ca avansurile lui Banwell să nu fi fost... bine-venite?

— Tare mă îndoiesc că au fost astfel. Nu eşti de acord cu mine, Younger.

într-adevăr, nu eram de acord – absolut deloc, – deşi încercasem să nu arăt asta.

Freud continuă.

— Ţi-l imaginezi pe domnul Banwell aruncându-se asupra unei victime inocente şi reticente. Dar poate că ea a fost cea care l-a sedus: un bărbat chipeş, cel mai bun prieten al tatălui său. Cucerirea ar fi fost interesantă pentru o fată de vârsta ei; l-ar fi făcut probabil gelos pe tată.

— L-a respins, am spus.

— Chiar? întrebă Freud. După sărut, a păstrat secretul, chiar si după ce si-a recăpătat vocea. Corect?

— Da.'

— Cu ce are asta mai multă legătură – cu teama repetării evenimentului sau cu dorinţa acestei repetări?

înţelegeam logica lui Freud, dar explicaţia inocentă a comportării fetei nu părea încă infirmată.

— A refuzat să rămână singură cu el după aceea, am parat.

— Din contră, reluă Freud. A mers singură cu el,

doi ani mai târziu, pe malul unui lac, cel mai romantic mediu din câte există.

— Dar acolo l-a respins din nou.

— L-a pălmuit, spuse Freud. Asta nu e neapărat o respingere. O fată, ca şi pacientul unei analize, trebuie să spună „nu" înainte să spună „da".

— S-a plâns tatălui ei.

— Când?

— Imediat, am afirmat, un pic prea repede. Apoi am reflectat. De fapt, nu ştiu asta. N-am întrebat-o.

— Poate că aştepta ca domnul Banwell să facă altă încercare şi, dacă n-a mai făcut-o, i-a spus tatălui său, din ranchiună.

N-am zis nimic, dar Freud vedea că nu eram în întregime convins. Adăugă:

— în cazul ăsta, tinere, trebuie să ţii minte că nu eşti dezinteresat.

— Nu vă înţeleg, domnule, am spus.

— Ba înţelegi.

Am reflectat.

— Vreţi să spuneţi că *îmi doresc* ca domnişoara Acton să nu fi găsit avansurile domnului Banwell binevenite?

-— Aperi onoarea Norei.

Eram conştient că eu continuam să-i spun domnişoarei Acton „domnişoara Acton", în timp ce Freud îi spunea pe numele mic. Eram, de asemenea, conştient că îmi urcase sângele în obraji.

— Asta numai din cauză că sunt îndrăgostit de ea, am zis.

Freud nu spuse nimic.

— Trebuie să preluaţi analiza, domnule doctor Freud. Sau Brill. Ar fi trebuit să fie a lui Brill încă de la început.

— Prostii. E a ta, Younger. Te descurci foarte bine. Dar nu trebuie să-ţi iei sentimentele astea prea în serios. Sunt inevitabile în psihanaliză. Fac parte din tratament. Nora intră foarte probabil sub influenţa transferului, iar tu sub cea a contra

transferului. Trebuie să tratezi aceste sentimente ca pe nişte date; trebuie să le redistribui. Sunt ficive. Nu au mai multă realitate decât sentimentele pe care un actor le generează pe scenă. Un Hamlet bun va simţi furie împotriva unchiului său, dar nu va crede eronat că simte de fapt furie împotriva colegului său tragedian. La fel stau lucrurile şi în analiză.

Pentru o vreme, nici unul dintre noi nu vorbi. Apoi am întrebat:

— Aţi avut vreodată... sentimente pentru o pacientă, domnule doctor Freud?

— Au fost momente, spuse Freud lent, când salutam asemenea sentimente; îmi aminteau că nu eram cu totul în afara dorinţei. Da, am avut asemenea mici scăpări. Dar nu uita: am ajuns la psihanaliză când eram deja mult mai în vârstă decât tine, ceea ce a făcut totul mai uşor pentru mine. In plus, sunt însurat. La cunoaşterea faptului că aceste sentimente sunt nenaturale s-a adăugat, în cazul meu, o obligaţie morală pe care n-o pot încălca.

Poate părea ridicol, dar singurul gând care mi-a venit după ce Freud şi-a încheiat fraza a fost: cum putea „nenatural" să fie sinonim cu „fictiv"?

Freud continuă:

— Destul. Deocamdată, sarcina principală e descoperirea traumei preexistente care a cauzat reacţia isterică a fetei pe acoperiş. Spune-mi acum: de ce nu a spus Nora poliţiei unde erau părinţii ei?

Mă întrebasem şi eu acelaşi lucru. Domnişoara Acton îmi spusese că părinţii ei erau la casa de la ţară a lui George Banwell, dar nu menţionase faptul acesta poliţiştilor, lăsându-i în schimb să trimită mesaj după mesaj la casa de vacanţă a familiei ei, unde nu se afla nimeni. Pentru mine, totuşi, reticenţa respectivă nu era misterioasă. I-am invidiat întotdeauna pe cei capabili să capete consolare reală de la părinţi în momentele de criză; probabil că nici o consolare nu se compară cu aceasta. Dar nu era şi

cazul meu.

— Se poate, l-am întrebat pe Freud, să nu simtă nevoia de a-i avea pe părinţi alături după atac?

— Se poate, zise. Mi-am ascuns îndoiala de mine însumi faţă de tatăl meu cât timp a trăit. Ca şi tine. Freud făcu ultima observaţie ca şi când ar fi fost ceva arhicunoscut; de fapt, nu scosesem nici un cuvânt în legătură cu asta. Dar aici intervine întotdeauna un ingredient nevrotic. începe din acest punct mâine cu Nora, Younger. Ăsta e sfatul meu. E ceva legat de casa aceea de la ţară. Fără îndoială, se va asocia cu dorinţa inconştientă a fetei pentru tatăl ei. Mă întreb... Se opri şi închise ochii. Trecu o clipă lungă. Apoi, deschizând ochii, spuse: Ştiu.

— Ce? am întrebat.

— Ei bine, am o bănuială, Younger, dar nu o să-ţi spun despre ce e vorba. Nu vreau să plantez idei în mintea ta – sau a ei. Descoperă dacă are o amintire despre casa de la ţară, o amintire datând dinaintea episodului de pe acoperiş. Nu uita, fii opac cu ea. Trebuie să fii ca o oglindă, arătându-i numai ce îţi arată ea. Poate că a văzut ceva ce nu trebuia să vadă. Se poate să nu vrea să-ţi spună. Să n-o laşi să-ţi scape.

TÂRZIU ÎN DUPĂ-AMIAZA de marţi, Triumviratul se reuni în bibliotecă. Aveau multe de discutat. Unul dintre cei trei gentlemeni ţinea în mâinile lungi şi fine un raport primit recent, pe care-l împărtăşise şi celorlalţi. Raportul includea, printre altele, şi scrisori.

— Pe astea, spuse, nu le ardem.

— Ţi-am spus eu, sunt toţi nişte degeneraţi, adăugă bărbatul impunător şi rumen în obraji, cu favoriţi elaboraţi, de lângă el. Trebuie să scăpăm de ei. Unul câte unul.

— Oho, o să scăpăm, zise primul. Asta facem. Dar o să ne folosim de ei mai întâi.

Urmă o scurtă tăcere. Apoi vorbi al treilea bărbat, cel care chelea:

— Dar indiciile?

— Nu va fi nici un indiciu, răspunse primul, cu excepţia celor pe care vrem să le lăsăm.

DETECTIVUL JIMMY LITTLEMORE ieşi din metrou la intersecţia Străzii 72 cu Broadway, cea mai apropiată staţie de Balmoral. Domnul Hugel putea să parieze pe Banwell, însă Littlemore nu renunţa la pistele lui.

în seara anterioară, după ce dispăruse chinezul, Littlemore nu reuşise să afle nimic despre el. Ceilalţi muncitori de la spălătorie îl cunoşteau sub numele Chong, dar asta era tot ce ştiau despre el. Un asistent îi spusese să revină ziua şi să întrebe de Mayhew, contabilul.

Littlemore îl găsi pe Mayhew înregistrând nişte plăţi într-un birou din spate. Detectivul îl întrebă pe contabil despre chinezul care lucra la spălătorie.

— Chiar acum îi scriam numele, zise Mayhew, fără să ridice ochii de pe hârtie.

— Pentru că nu a venit azi la serviciu? întrebă Littlemore.

— De unde ştii?

— Am ghicit, zise detectivul. Mayhew avea informaţia pe care o căuta. Numele complet al chinezului era Chong Sing. Adresa era Bulevardul 8 numărul 782, în
Midtown. Littlemore întrebă dacă domnul Chong făcea livrări pentru spălătorie în Aripa de Alabastru – mai exact, pentru domnişoara Riverford.

Mayhew părea amuzat.

— Doar nu vorbeşti serios, zise.

— De ce nu?

— Omul e chinez.

— Şi?

— Asta-i o clădire de prima clasă, domnule detectiv, în mod normal, nici nu angajăm chinezi. Chong nu avea voie să iasă din subsol. A avut noroc că a fost angajat aici, la urma urmei.

— Pun pariu că era recunoscător, zise Littlemore. De ce l-aţi angajat?

Mayhew ridică din umeri.

— Habar n-am. Domnul Banwell ne-a rugat să-i găsim de lucru, şi asta am făcut. Evident, nu şi-a dat seama cât de norocos era.

Următoarea sarcină a lui Littlemore era să-l găsească pe birjarul care-l luase pe brunet duminică noaptea. Portarii îi spuseră detectivului să încerce la grajdurile de pe Bulevardul Amsterdam, de unde îşi luau caii toate birjele. Dar, ziceau, nu trebuie să se obosească să meargă acolo decât mai târziu. Birjarii din tura de noapte nu veneau decât pe la nouă şi jumătate sau zece.

Intervalul îi convenea de minune lui Littlemore. îi dădea posibilitatea ca, mai întâi, să arunce încă o privire în apartamentul domnişoarei Riverford, iar apoi să treacă pe la Betty. Fata era într-o dispoziţie mult mai bună. învoindu-se să meargă cu el la un teatru de cinci cenţi biletul, Betty îl prezentă pe detectiv mamei ei şi îşi îmbrăţişă la plecare frăţiorii – care rămaseră cu gura căscată când poliţistul le arătă pistolul şi fură încântaţi când îi lăsă să se joace cu insigna şi cu cătuşele. Betty, află, avea o nouă slujbă. Petrecuse o dimineaţă lipsită de noroc prezentându-se la marile hoteluri, sperând în van să găsească un loc pentru o cameristă pricepută. însă la o fabrică de cămăşi de lângă Washington Square avusese un interviu cu proprietarul, un anume domn Harris, care o angajase pe loc. Urma să înceapă a doua zi.

Programul noii slujbe a lui Betty nu era tocmai comod: de la şapte dimineaţa la opt seara. Nu era prea entuziasmată nici de salariu.

— Cel puţin plata se face pe bucată, zise ea. Domnul Harris spune că unele fete câştigă şi doi dolari pe zi.

Pe la nouă şi jumătate, Littlemore se duse la grajdul de pe Bulevardul Amsterdam, de lângă

Strada 100. Pe parcursul următoarelor două ore, o duzină bună de vizitii năimiţi veniră să lase sau să ia un cal. Littlemore vorbi cu fiecare dintre ei, dar nu obţinu nimic. După ce ultima boxă rămase goală, grăjdarul îi spuse lui Littlemore să aştepte un întârziat care avea propriul său cal. Oarecum firesc, puţin înainte de miezul nopţii, o mârţoagă deşălată intră cu paşi înceţi, condusă de un birjar bătrân. La început refuză să-i răspundă detectivului, dar când Littlemore începu să se joace cu o monedă de 25 de cenţi îi veni limbariţa. Luase, într-adevăr, un brunet din faţă de la Balmoral cu două seri în urmă. Dacă îşi amintea unde îl dusese? Da, îşi amintea: la hotelul Manhattan.

Littlemore rămăsese fără cuvinte, dar bătrânul birjar mai avea ceva de spus:

— Ştii ce face când ajunge acolo? Se urcă direct în altă birjă, una din chestiile alea roşu-verde pe gazolină, chiar în faţa mea. Bani din buzunarul meu, aşa-i spun eu, puşi în buzunarul altuia.

FREUD SCURTĂ CONVERSAŢIA, declarând abrupt că trebuia să se întoarcă de îndată la hotel. Am înţeles ce se întâmpla. Din fericire, aveam o birjă la îndemână.

Din clipa în care eu şi Freud păşirăm în hotel, Jung ne acostă. Trebuie că-l aşteptase pe Freud să se întoarcă. Cu o ardoare inexplicabilă, se postă în faţa lui Freud, blocându-i drumul, insistând să vorbească cu el fără întârziere. Momentul era cât se poate de puţin propice. Freud tocmai mă informase, cu o stânjeneală evidentă, cât de presantă era necesitatea.

— Cerule mare, Jung, spuse Freud, lasă-mă să trec. Trebuie să ajung în cameră.

— De ce? Aveţi iar... ăăă... nevoia?

— Vorbeşte mai încet, spuse Freud. Da. Acum lasă-mă să trec. E urgent.

— Ştiam eu. Enurezisul dumneavoastră, spuse

Jung, folosind termenul medical pentru micturiţie involuntară, e psihogen.

— Jung, e...

— E o nevroză. Vă pot ajuta!

— E... Freud se opri la începutul propoziţiei. Vocea i se schimbă cu totul. Vorbi egal şi foarte încet, privindu-l în faţă pe Jung: E prea târziu acum.

Se aşternu o pauză extrem de stânjenitoare. Apoi Freud continuă.

— Nu vă uitaţi în jos, nici unul dintre voi. Jung, întoarce-te şi mergi exact în faţa mea. Younger, tu stai în stânga mea. Nu, în *stânga.* Mergi direct către lift. Daţi-i drumul.

Grupaţi astfel, am pornit într-o procesiune rigidă către lift. Unul dintre recepţioneri se zgâia la noi; era iritant, dar nu cred că bănuia ceva. Spre uluirea mea, Jung nu se mai oprea din vorbit.

— Visul dumneavoastră cu contele Thun – el e cheia pentru toate astea. îmi permiteţi să-l analizez?

— Mă găsesc într-o poziţie din care cu greu aş putea să refuz, veni replica lui Freud.

Visul lui Freud cu contele Thun, fostul prim-ministru austriac, era cunoscut tuturor celor care-i citiseră opera. Ajungând la lift, am vrut să-i las singuri. Spre surpriza mea, Jung mă opri. Spuse că avea nevoie de mine. Am lăsat primul lift să treacă; în următorul am intrat numai noi.

în lift, Jung continuă:

— Contele Thun mă reprezenta pe *mine.* Thun: Jung – nu poate fi mai limpede. Ambele nume au câte patru litere. Amândouă au particula *un,* al cărei înţeles e evident. Familia lui e de origine germană, dar a fost obligată să emigreze; la fel ca a mea. El e, prin naştere, dintr-o stirpe mai aleasă decât dumneavoastră; la fel ca mine. E imaginea însăşi a aroganţei; şi eu sunt acuzat de aroganţă. In visul dumneavoastră, el e duşmanul dumneavoastră, dar e şi membru al cercului intim pe care-l aveţi; o

persoană pe care o conduceţi, dar care vă ameninţă – şi un arian, hotărât lucru, un arian. Concluzia e inexorabilă: aţi visat despre *mine,* dar a trebuit să distorsionaţi totul, pentru că nu vreţi să admiteţi că mă priviţi ca pe o ameninţare.

— Cari, spuse Freud rar, l-am visat pe contele Thun în 1898. Asta a fost acum mai bine de un deceniu. Tu şi cu mine ne-am întâlnit abia în 1907.

Se deschiseră uşile. Coridorul era gol. Freud ieşi repede afară; l-am urmat. Nu-mi puteam imagina ce gândea Jung, sau care avea să fie răspunsul lui. A fost următorul:

—Ştiu! Visăm ce va fi, aşa cum visăm ce a fost. Younger, exclamă, cu ochii nefiresc măriţi, tu poţi confirma asta!

— Eu?

— Da, bineînţeles că tu. Ai fost acolo. Ai văzut toată chestiunea. Brusc, Jung păru că se răzgândeşte şi i se adresă iar lui Freud: Nu-i nimic. Enurezisul dumneavoastră semnifică ambiţie. E un mijloc de a atrage atenţia asupra dumneavoastră – cum tocmai aţi făcut. Apare oricând simţiţi că aveţi un inamic, un număr opus, un *un* pe care trebuie să-l depăşiţi. Acum, eu sunt acest *un.* Din cauza asta a reapărut problema.

Ajunserăm la camera lui Freud. Căuta cheia în buzunar – sarcină neplăcută pentru el în acea împrejurare. Până la urmă, cheia îi căzu pe jos. Nimeni nu se mişcă. Apoi, Freud o ridică. După ce se îndreptă, spuse către Jung:

— Tare mă îndoiesc că mă bucur de darul profeţiei, ca Iosif, dar un lucru pot să-ţi spun: eşti urmaşul meu. Vei moşteni psihanaliza după ce mor şi vei deveni conducătorul ei chiar înainte de asta. O să am grijă să fie aşa. *Am* grijă. Ţi-am mai spus toate astea. Le-am spus şi celorlalţi; o spun iar acum. Nu va fi nimeni altcineva, Cari. Să nu te îndoieşti.

— Atunci povestiţi-mi şi restul visului cu contele Thun! ţipă Jung. Aţi spus mereu că e o parte a

visului pe care n-aţi dezvăluit-o. Dacă sunt moştenitorul dumneavoastră, povestiţi-mi. îmi va confirma analiza, sunt sigur. Cum era?

Freud clătină din cap. Cred că zâmbea – cu amărăciune, poate.

— Fiule, îi spuse lui Jung, sunt lucruri pe care nici măcar eu nu le pot divulga. N-aş mai avea niciodată autoritate. Acum lăsaţi-mă, amândoi. O să vin şi eu la restaurant într-o jumătate de oră.

Jung se întoarse fără o vorbă şi plecă aproape în goană.

PODUL MANHATTAN, APROAPE gata în vara lui 1909, era ultimul din cele trei mari poduri suspendate construite peste East River ca să lege insula Manhattan de ceea ce fusese, până în 1898, oraşul Brooklyn. Aceste poduri – Brooklyn, Williamsburg, Manhattan – erau, atunci când au fost construite, cele mai lungi structuri metalice existente, elogiate de *Scientific American* ca fiind cele mai măreţe isprăvi inginereşti pe care le văzuse vreodată lumea. Pe lângă inventarea cablului de oţel împletit, încă o inovaţie tehnologică deosebită le-a făcut posibile: ingenioasa concepere a chesonului pneumatic.

Problema la care chesonul dădea răspuns era următoarea. Masivele turnuri de sprijin ale acestor poduri, necesare pentru a susţine cablurile de suspensie, trebuiau să se sprijine pe fundaţii construite sub apă, la aproape treizeci de metri de suprafaţă. Fundaţiile respective nu puteau fi aşezate direct pe albia moale a râului. în loc de asta, strat după strat de nisip, nămol, argilă, lut sau prund trebuia să fie dragat, perforat sau uneori dinamitat, până se ajungea la rocă. Efectuarea unor asemenea excavaţii subacvatice era privită de toată lumea ca imposibilă – până când a apărut ideea chesonului pneumatic.

Chesonul era, în fond, o enormă cutie de lemn.

Chesonul podului Manhattan de pe partea cu New Yorkul avea o suprafaţă de o mie şase sute de metri pătraţi. Pereţii erau compuşi din nenumărate plăci de cherestea de pin galben, suprapuse până la o grosime de peste şase metri şi călăfătuite cu un milion de barili de cârlţi gudronaţi, smoală încinsă şi vernis. Partea cea mai de jos al chesonului era ranforsată cu fontă, atât pe dinăuntru, cât şi pe dinafară. Greutatea întregului: peste treizeci de mii de tone.

Chesonul avea plafon, dar nu avea un planşeu construit de om. Planşeul era albia însăşi a râului. In esenţă, chesonul pneumatic era cel mai mare clopot de scufundări construit vreodată.

în 1907, chesonul podului Manhattan a fost coborât pe fundul râului, iar apa i-a umplut compartimentele interne. Pe uscat, au fost aprinse motoare uriaşe cu abur care, funcţionând zi şi noapte, pompau aer prin ţevi din fier în enorma cutie de jos. Aerul comprimat, ajungând la presiuni enorme, scotea apa prin orificii de evacuare perforate în pereţii chesonului. Un ascensor lega chesonul de un dig. Oamenii coborau cu ascensorul până în cheson, unde puteau respira aerul comprimat, pompat înăuntru. De acolo aveau acces direct la albia râului şi, prin urmare, puteau să efectueze lucrările de construcţie sub apă considerate până atunci imposibile: spargerea rocii, excavarea nămolului, dinamitarea bolovanilor, turnarea betonului. Molozul era descărcat prin nişte compartimente ingenios concepute, numite ferestre, deşi nu se putea privi prin ele. Trei sute de oameni puteau munci simultan în cheson.

Un pericol invizibil îi aştepta acolo. Oamenii care ieşeau după o zi de muncă în primul cheson pneumatic – cel folosit pentru podul Brooklyn – începeau tot mai frecvent să simtă o ameţeală stranie. Aceasta era urmată de o rigidizare a încheieturilor, apoi de paralizia coatelor şi a

genunchilor, apoi de o insuportabilă durere în tot corpul. Medicii numeau această stare misterioasă „boala chesonului". Muncitorii îi spuneau „chirceală", din cauza posturii contorsionate pe care ajungeau să o ia suferinzii. Mii de muncitori şi-au distrus sănătatea din cauza ei, sute au paralizat şi mulţi au murit până să se descopere că încetinirea revenirii la suprafaţă – staţionarea oamenilor la etape intermediare ale ascensiunii – prevenea boala.

Până în 1909, ştiinţa decompresiei avansase impresionant. Se făcuseră tabele care prescriau exact de cât de multă decompresie avea nevoie o persoană, în funcţie de cât de mult timp petrecuse în cheson. Din aceste tabele, bărbatul care se pregătea să intre în cheson chiar după miezul nopţii de 31 august 1909 aflase că poate petrece cincisprezece minute acolo jos fără să aibă nevoie de nici o decompresie. Nu se temea deloc de coborârea sub apă. Făcuse de multe ori drumul respectiv. De data aceasta, totuşi, drumul avea să fie diferit într-o privinţă. Era singur.

îşi adusese unul dintre automobile aproape până în râu, conducând printre maşinării, cherestea, barăci strâmbe din tablă ondulată, colaci de câte cincisprezece metri de cablu de oţel şi grămezi de piatră spartă. Şantierul era pustiu; paznicul de noapte îşi încheiase rondul final, iar primele echipe de muncitori nu urmau să vină decât în zori. Turnul podului, aproape terminat, îşi arunca umbra asupra maşinii în lumina lunii, făcându-l pe de-a-ntregul invizibil de pe stradă. Motoarele cu aburi încă bubuiau, pompând aer în chesonul aflat cu treizeci de metri mai jos şi acoperind orice alte sunete.

Scoase, din partea din spate a maşinii, un cufăr mare şi negru, pe care îl transportă pe dig până la gura ascensorului care ducea în cheson. Un alt bărbat nu s-ar fi descurcat cu încărcătura, dar omul nostru era puternic, înalt şi atletic. Ştia cum să-şi salte un cufăr greu în spinare. Era un tablou

disonant, pentru că bărbatul purta cravată neagră şi frac.

Deschise ascensorul şi intră, trăgând cufărul după el. Două jeturi de gaz albastre asigurau lumina. Pe măsură ce ascensorul îşi urma drumul în jos, bubuitul motoarelor se schimba într-o pulsaţie depărtată. întunericul se făcu mai rece. Mirosea intens şi rânced a pământ şi a sare. Bărbatul simţea creşterea presiunii în urechea internă. Deschise fără dificultate siguranţa pneumatică, împinse trapa chesonului, dădu drumul cufărului pe o rampă – se auzi un ecou monstruos când acesta căzu – şi coborî pe scândurile de dedesubt.

Chesonul era iluminat tot cu lămpi cu gaz cu flacără albastră. în ele ardea oxigen pur, care dădea suficientă lumină ca să se poată munci fără să emită, pe de altă parte, fum sau miros. In licărirea lor neregulată, umbrele alunecau ca nişte pisici pe planşeu şi pe grinzi. Bărbatul se uită la ceas, se duse direct la una dintre aşa-zisele ferestre, îi deschise partea interioară şi, cu o opintire, împinse cufărul înăuntru. închizând la loc fereastra, operă două manete cu lanţ fixate pe zid. Prima deschise partea exterioară a ferestrei. A doua imprimă o mişcare de rotaţie compartimentului ferestrei, evacuând conţinutul – în cazul de faţă, un cufăr greu şi negru – în râu. Cu alte manivele, închise trapa exterioară şi activă o ţeavă cu aer care goli apa de râu din compartiment, pregătind fereastra pentru următorul utilizator.

Terminase. Se uită la ceas: trecuseră doar cinci minute de când intrase în cheson. Auzi apoi lemnul scârţâind.

Printre diferitele zgomote care pot fi auzite noaptea într-o încăpere, câteva sunt imediat recognoscibile. Unul e, de exemplu, inconfundabilul lipăit al unui animal mic. Mai e pocnetul unei uşi trântite de vânt. Mai e, apoi, zgomotul făcut de un adult care-şi mută greutatea de pe un picior pe altul,

sau calcă pe o podea de lemn: acesta era zgomotul pe care tocmai îl auzise bărbatul.

Se răsuci pe călcâie şi strigă:

— Cine-i acolo?

— Doar eu, domnule, răspunse o voce, sunând înşelător de îndepărtat în aerul comprimat.

— Care *eu*? zise bărbatul cu cravată neagră şi frac.

— Malley, domnule. Dintr-un colţ întunecat unde se intersectau două grinzi păşi în lumină un bărbat roşcovan, scund, dar îndesat ca un urs, plin de noroi, şleampăt şi zâmbitor.

— Seamus Malley?

— El însuşi, unicul, răspunse Malley. N-o să mă concediaţi, nu, domnule?

— Ce naiba cauţi aici, jos? zise bărbatul mai înalt. Cine mai e cu tine?

— Nimeni. E doar din cauză că m-au pus să muncesc douăsprezece ore marţea, domnule, şi apoi în tura de dimineaţă miercurea.

— îţi petreci noaptea aici?

— Ce rost mai are să ieşi la suprafaţă, mă întreb, dacă atunci când ajungi sus e timpul să cobori iar?

Malley era popular printre muncitori, apreciat pentru vocea lui de tenor, pe care îi plăcea să o exerseze în camerele cu mult ecou ale chesonului, şi pentru capacitatea aparent nelimitată de a consuma băuturi alcoolice de orice fel. Ultimul dintre cele două talente îi pricinuise multe necazuri la reşedinţa familiei Malley cu două zile în urmă, pentru că, fiind duminică, nu se cuvenea să fie consumată nici o picătură de alcool. înfuriată, soţia îi spusese să nu-şi mai arate faţa decât duminica următoare, şi numai dacă era treaz. Interdicţia aceasta îl obligase de fapt pe Malley să-şi găsească adăpost în cheson.

— Aşa că mi-am spus: Malley, rămâi aici peste noapte, de ce nu, aşa că zis şi făcut.

— M-ai văzut de la început, aşa-i, Seamus?

întrebă bărbatul.

— Câtuşi de puţin, domnule. Am dormit tot timpul, spuse Malley, care tremura ca un om care dormise într-un loc rece şi umed.

Bărbatul cu cravată neagră se îndoia de această afirmaţie, deşi se întâmpla să fie adevărată. Insă, adevărată sau nu, nu era nici o diferenţă, pentru că Malley îl văzuse acum.

— Ruşine să-mi fie, Seamus, spuse, dacă sunt eu omul care să te concedieze pentru atâta lucru. Nu ştii că mama, Dumnezeu s-o odihnească, era irlandeză?

— Nu ştiam, domnule.

— Păi nu m-a luat ea de mână acum treizeci de ani ca să-l văd pe Parnell coborând de pe vas, aici, chiar deasupra capetelor noastre, deasupra locului unde ne aflăm acum?

— Sunteţi un om norocos, domnule, răspunse Malley.

— Să-ţi spun eu de ce ai nevoie, Seamus: de o sticlă de trei sferturi de whiskey irlandez care să-ţi ţină companie aici, jos, şi se întâmplă să am o sticlă în maşină. Hai sus cu mine şi o să ţi-o dau, dacă bei cu mine un păhărel mai întâi. După care te întorci aici şi te faci comod.

— Sunteţi prea bun, domnule, prea bun, zise Malley.

— Ah, încetează cu vorbăria şi vino odată. împingându-l pe Malley în sus pe rampa ascensorului, bărbatul cu cravată neagră trase de manetă ca să înceapă ascensiunea. O să fiu nevoit să-ţi iau chirie, ştii. Aşa-i corect.

— Nici o problemă, dau oricât numai pentru panoramă, replică Malley. O să ratăm prima staţie, domnule. Trebuie să opriţi.

— Ba deloc, spuse bărbatul mai înalt. O să te întorci în cinci minute, Seamus. Nu ai de ce să te opreşti dacă te întorci imediat.

-— Aşa să fie, domnule?

— Aşa este. E totul scris în tabele.

Bărbatul cu cravată neagră scoase într-adevăr din vestă o copie a tabelelor privind decompresia şi o flutură prin faţa lui Malley. Era cât se poate de adevărat: o persoană din cheson putea face un drum rapid dus-întors fără probleme, cu condiţia să nu stea mai mult de câteva minute la suprafaţă.

— în regulă: te-ai pregătit să-ţi ţii răsuflarea?

— Răsuflarea? întrebă Malley.

Bărbatul cu cravată neagră apăsă puternic frâna ascensorului, făcând cabina să se oprească brusc.

— Unde ţi-e mintea, omule? strigă. Mergem direct la suprafaţă, ascultă-mă. Trebuie să-ţi ţii răsuflarea de aici până sus. Vrei să mori de chirceală? Parcurseseră cam o treime din drum, erau la douăzeci de metri de suprafaţă. De câtă vreme eşti jos, de cincisprezece ore?

— Mai degrabă de vreo douăzeci, domnule.

— Douăzeci de ore jos, Seamus – ai paraliza cu siguranţă, asta dacă ai mai supravieţui. Uite cum facem. Trage adânc aer în piept, ca mine, şi ţine-ţi răsuflarea dacă ţii la viaţa ta. Nu-i da drumul. O să simţi ceva presiune, dar nu-i da drumul, orice ar fi. Eşti gata?

Malley dădu din cap. Cei doi bărbaţi îşi umplură plămânii cu câte o provizie imensă de aer. Apoi, bărbatul cu cravată neagră porni încă o dată ascensorul. Pe măsură ce se ridicau, Malley simţea o povară crescândă în piept. Bărbatul cu cravată neagră nu o simţea, pentru că doar se prefăcea că îşi ţine răsuflarea. In realitate, expira constant, dar fără să se vadă, pe măsură ce ascensorul se apropia de suprafaţă. Din cauza zgomotului regulat al motoarelor cu abur, sunetul răsuflării lui nu putea fi auzit.

Pe Malley începu să-l doară pieptul. Pentru a-şi arăta jena şi dificultatea în a-şi mai ţine răsuflarea, îşi arătă cu degetul pieptul şi gura. Bărbatul cu

cravată neagră scutură din cap şi înălţă degetul arătător, subliniind cât de important era ca Malley să nu expire. II trase pe Malley către el şi îi puse palma lată pe gură şi pe nas, obturându-i complet căile respiratorii. Ridică din sprâncene, ca şi când l-ar fi întrebat dacă era mai bine. Malley încuviinţă, făcând o grimasă. Faţa i se înroşi, ochii i se bulbucară şi, când ascensorul se apropie de punctul terminus, tuşi involuntar în palma bărbatului cu cravată neagră. Palma acestuia se acoperi de sânge.

Plămânul uman e surprinzător de lipsit de elasticitate. Nu se poate întinde. La douăzeci de metri de suprafaţă, când Malley trăsese ultima dată aer în piept, presiunea ambiantă era de aproximativ trei atmosfere, ceea ce înseamnă că Malley avea în plămâni o cantitate de aer de trei ori mai mare decât cea normală. Pe măsură ce ascensorul urca, aerul se dilata. Plămânii se dilataseră rapid peste capacitatea lor, ca nişte baloane umplute prea mult. Curând, pleura plămânilor lui Malley – săculeţii care conţin aerul – începu să plesnească, un săculeţ după altul. Aerul eliberat îi invadă cavitatea pleurală – spaţiul dintre piept şi plămân, – cauzând starea numită pneumotorax, în care unul dintre plămâni cedează.

— Seamus, Seamus, nu cumva ai expirat?

Ajunseseră la suprafaţă, dar bărbatul cu cravată neagră nu făcea nici un gest să deschidă uşa ascensorului.

— Jur că nu, icni Malley. Sfântă Fecioară. Ce-i cu mine?

— Ţi s-a dus un plămân, asta-i tot, răspunse bărbatul cel înalt. N-o să mori din asta.

•— Trebuie – Malley căzu în genunchi – să mă întind.

— Să te întinzi? Nu, omule: trebuie să rămâi în picioare, mă auzi? Bărbatul mai înalt îl luă pe Malley de după umeri, îl ridică în picioare şi îl propti de peretele ascensorului. Aşa-i mai bine.

Precum cele mai multe gaze captive într-un lichid, bulele de aer din sângele unei persoane se ridică drept în sus. Faptul că Malley rămânea în poziţie verticală garanta că bulele de aer prezente încă în plămânii lui, forţându-şi ieşirea din capilarele pleurale sfâşiate, mergeau direct în inimă şi, de acolo, în artera coronară şi în carotidă.

— Mulţumesc, şopti Malley. O să mă fac bine?

— O să vedem dintr-un minut în altul, spuse bărbatul.

Malley îşi prinse în palme capul, care îi era tot mai greu. Vinişoarele din obraji erau albastre.

— Ce se întâmplă cu mine? întrebă.

— Păi, aş zice că ai un atac cerebral, Seamus.

— O să mor?

— O să fiu cinstit cu tine, omule: dacă te duc imediat jos, s-ar putea să te salvez.

Era adevărat. Recompresia e singurul mod de a salva o persoană care e în pericol să moară de decompresie.

— Dar ştii ce se întâmplă? Bărbatul cu cravată neagră nu se grăbi să continue, ştergându-şi sângele de pe mână cu o batistă curată înainte să răspundă: Mama nu era irlandeză.Malley deschise gura, ca şi când ar fi vrut să spună ceva. Se uită la bărbatul care-l omorâse. Apoi capul îi căzu pe spate, ochii îi deveniră sticloşi şi nu mai mişcă. Bărbatul cu cravată neagră deschise calm uşa ascensorului. Nu era nimeni în zonă. Se duse la maşină, găsi o sticlă de whiskey în spate, se întoarse la ascensor şi aşeză sticla lângă corpul prăbuşit. Cadavrul bietului Malley urma să fie descoperit peste câteva ore, spre a fi jelit drept încă o victimă a chesonului. Un om de ispravă, vor zice prietenii, dar care nu avusese pic de minte când se hotărâse să-şi petreacă nopţile acolo jos, într-un loc nepotrivit nici pentru oameni, nici pentru animale. De ce, se vor întreba câţiva, o fi

încercat să iasă la suprafaţă în toiul nopţii, şi cum de uitase să se oprească la staţiile intermediare? Probabil că fusese speriat, nu numai beat. Pe dig, nimeni nu băgă de seamă urmele de pământ roşu lăsate de picioarele asasinului. Toţi oamenii din cheson lăsau aceste urme, şi contururile pantofilor eleganţi ai bărbatului fură curând acoperite de călcăturile întâmplătoare ale sutelor de cizme grele.

PARTEA A III-A

CAPITOLUL UNSPREZECE

MIERCURI DIMINEAŢA M-AM trezit la şase. Nu o visasem pe Nora Acton – cel puţin din câte îmi aduceam aminte – dar, de cum am deschis ochii în cubul lambrisat în alb al camerei mele de hotel, gândul mi-a şi zburat la ea. Putea oare dorinţa sexuală pentru tatăl ei să stea la baza simptomelor domnişoarei Acton? în mod clar, acesta era miezul argumentaţiei lui Freud. Nu voiam să-i dau crezare; gândul îmi provoca repulsie.

Nu mi-a plăcut niciodată Oedip. Nu-mi plăcea piesa, nu-mi plăcea personajul, nu-mi plăcea nici teoria eponimă a lui Freud. Era partea din psihanaliză cu care nu mă puteam nicicum împăca. Că avem o viaţă mentală inconştientă, că ne reprimăm în mod constant dorinţele sexuale interzise şi agresivităţile când acestea apar, că respectivele dorinţe reprimate se manifestă în vise, în actele ratate ale comunicării, în nevroze – toate astea le credeam. Dar că bărbaţii vor să facă sex cu mamele lor, iar fetele cu taţii – nu acceptam. Freud ar fi spus, bineînţeles, că scepticismul meu era „rezistenţă". Ar fi spus că nu voiam ca teoria despre Oedip să fie adevărată. Fără îndoială că aşa era. Dar rezistenţa, oricum ar fi ea, cu siguranţă nu dovedeşte adevărul ideii căreia i se împotriveşte.

De aceea tot reveneam la *Hamlet* şi la irezistibila, dar exasperanta soluţie la enigma piesei.

în două propoziţii, Freud dărâmase concepţia demult acceptată după care Hamlet era, aşa cum spusese „străbunicul" lui Jung, Goethe, estetul hiperintelectual, absolut incapabil de acţiune decisivă. Aşa cum arată Freud, Hamlet întreprinde în mod repetat acţiuni decisive. II ucide pe Polonius. Plănuieşte şi execută piesa-în-piesă, trăgându-l pe Claudius pe sfoară şi făcându-I să-şi arate vinovăţia. Ii trimite pe Rosencrantz şi Guildenstern la moarte. Se pare că numai un singur lucru nu poate face: să se răzbune pe ticălosul care i-a ucis tatăl şi s-a culcat cu mama lui.

Iar motivul, spune Freud, adevăratul motiv e unul simplu. Hamlet vede în faptele unchiului realizarea propriilor sale dorinţe secrete: dorinţele oedipiene.

Claudius făcuse numai ceea ce Hamlet însuşi ar fi vrut să facă. „Astfel, aversiunea care ar trebui să-l conducă spre răzbunare" – ca să-l citez pe Freud – „e înlocuită în el de autoînvinovăţire, de mustrări de conştiinţă". Că Hamlet suferă de autoînvinovăţire, asta nu se poate nega. Se judecă mereu, fără încetare, foarte aspru – excesiv, aproape iraţional. Contemplă chiar posibilitatea sinuciderii. Sau, cel puţin, aşa e interpretat de obicei discursul care începe cu *A fi sau a nu fi.* Hamlet se întreabă dacă trebuie să-şi ia viaţa. De ce? De ce se simte Hamlet vinovat şi suicidar când se gândeşte să-şi răzbune tatăl? Timp de trei sute de ani, nimeni n-a putut explica cel mai faimos monolog din istoria teatrului – până la Freud.

După Freud, Hamlet ştie – inconştient – că şi el dorea să-şi ucidă tatăl şi să-i ia locul în pat, aşa cum făcuse Claudius. Claudius e, prin urmare, întruchiparea dorinţelor secrete ale lui Hamlet; e o oglindă a lui Hamlet însuşi. Gândurile lui Hamlet alunecă de la răzbunare la vină şi sinucidere pentru că în unchiul lui se vede pe el însuşi. Uciderea lui Claudius ar fi atât o reconstituire a propriilor sale

dorinţe oedipiene, cât şi un fel de sinucidere. De aceea e Hamlet paralizat şi nu poate acţiona. E isteric, suferind de vina copleşitoare a dorinţelor oedipiene pe care nu le-a reprimat eficient.

Şi, totuşi, simţeam că trebuie să existe altă explicaţie. Trebuie să existe un alt sens al lui *A fi sau a nu fi.* îmi închipuiam că, dacă aş putea să rezolv enigma monologului, mi-aş justifica obiecţia împotriva întregii teorii a complexului lui Oedip. Dar n-am putut.

La micul dejun, i-am găsit pe Brill şi pe Ferenczi la aceeaşi masă pe care o ocupaseră cu o zi în urmă. Brill ataca bărbăteşte un platou de friptură cu ouă. Ferenczi nu era chiar atât de în formă: spunea insistent că nu se va atinge nici măcar de o coajă de pâine în toată ziua aceea. Păreau amândoi cumva falşi în conversaţia cu mine; mi-am spus că i-am întrerupt dintr-o discuţie intimă.

— Chelnerii, zise Ferenczi, sunt toţi negri. E ceva obişnuit în America?

— Numai în cele mai bune localuri, răspunse Brill. Newyorkezii s-au opus emancipării, nu uita, până când au înţeles ce însemna asta: puteau să-i păstreze pe negri ca servitori, doar că urma să-i coste mai puţin.

— New Yorkul nu s-a opus emancipării, am intervenit.

— O răscoală nu înseamnă opoziţie? întrebă Brill.

Ferenczi spuse:

— Trebuie să-l ignori, Younger, să-l ignori trebuie.

— Da, ignoră-mă, răspunse Brill. Toată lumea o face. In schimb, trebuie să ne concentrăm toţi asupra lui Jung, pentru că „e mai important decât noi toţi la un loc".

Am înţeles că Jung fusese subiectul de discuţie înainte să apar. I-am întrebat dacă puteau să-mi

ofere o imagine mai limpede a relaţiei lui Jung cu Freud. Mi-au oferit-o.

Destul de recent, în ultimii doi ani, Freud atrăsese un număr de noi discipoli, toţi elveţieni. Jung era cel mai proeminent. Discipolii din Ziirich erau dispreţuiţi de cei dintâi discipoli ai lui Freud, cei din Viena, iar gelozia se accentuase după ce Freud îl numise pe Jung redactor-şef al *Anuarului psihanalitic,* primul periodic din lume dedicat noii psihologii. Din această poziţie, Jung avea puterea de a decide asupra meritelor muncii oricui altcuiva. Vienezii obiectau că Jung nu acceptase total „etiologia sexuală" – descoperirea esenţială a lui Freud, conform căreia dorinţele sexuale reprimate stau la baza isteriei şi a altor boli mintale. Simţeau că promovarea lui Jung demonstrează favoritism din partea lui Freud. Aici, îmi spuse Brill, vienezii aveau mai multă dreptate decât credeau. Freud nu numai că îl favoriza pe Jung, dar îl alesese deja şi ca „prinţ al coroanei" sau moştenitor – omul care urma să preia mişcarea.

N-am pomenit nimic despre faptul că îl auzisem pe Freud spunând exact acelaşi lucru cu o seară în urmă, mai ales fiindcă atunci ar fi trebuit să descriu accidentul lui Freud. în schimb, am observat că Jung părea extrem de sensibil Ia părerea lui Freud despre el.

— A, toţi suntem, răspunse Ferenczi. Dar, fără nici un dubiu, Freud şi Jung au o relaţie ca de la tată la fiu. I-am văzut cu ochii mei pe vapor. De asta e aşa de sensibil Jung la orice reproş. îl scoate din minţi. Mai ales în legătură cu transferul. Jung are – cum să spun? – o filozofie diferită când vine vorba de transfer.

— Chiar aşa? A publicat-o? am întrebat.

Ferenczi schimbă o privire cu Brill.

— Nu tocmai. Mă refer la modul de abordare a pacienţilor. A... ăăă... pacienţilor de sex feminin,

înţelegi tu.

începeam să înţeleg.

Brill şopti:

— Se culcă cu ele. E de notorietate publică.

— Eu, unul, niciodată nu m-am culcat cu pacientele, spuse Ferenczi. Dar n-am avut de înfruntat până acum prea multe ispite, aşa că felicitările în cazul meu ar fi întristător de premature.

— Doctorul Freud ştie?

De data asta Ferenczi fu cel care şopti:

— Una dintre pacientele lui Jung i-a scris lui Freud, cât se poate de supărată, descriindu-i totul. Freud mi-a arătat scrisorile pe vas. E chiar şi o scrisoare de la mama fetei – foarte bizară. Freud m-a consultat pentru verificare. Ferenczi era foarte mândru de asta. I-am spus că nu trebuie să ia cuvântul fetei ca literă de lege. Bineînţeles, ştiam deja totul. Toată lumea ştie. O fată foarte frumoasă... evreică... o studentă. Se spune că Jung nu a tratat-o bine.

— A, nu, zise Brill, privind spre intrarea salonului pentru micul dejun. Intra Freud, dar nu era singur. Era însoţit de un bărbat pe care-l cunoscusem în New
Haven, la un congres de psihanaliză, în urmă cu câteva luni. Era Ernest Jones, discipolul britanic al lui Freud.

Jones venise la New York pentru a se alătura grupului nostru în decursul acelei săptămâni. Sâmbătă urma să ne însoţească la Clark. Avea în jur de patruzeci de ani şi era la fel de scund ca Brill, dar ceva mai trupeş, cu o faţă din cale afară de albă, păr negru dat din belşug cu ulei, bărbie aproape inexistentă şi un zâmbet îngust pe buzele subţiri, trădând mai degrabă mulţumire de sine decât amabilitate. Avea obiceiul ciudat de a privi în altă direcţie decât în cea a persoanei cu care vorbea.

Freud, care glumea cu Jones în timp ce se apropiau de masa noastră, era în mod evident încântat să-l vadă. Nici Ferenczi, nici Brill nu păreau să-i împărtăşească sentimentul.

— Sândor Ferenczi, spuse Jones. Ce surpriză, bătrâne. Dar parcă nu erai invitat, nu? De Hali, vreau să spun, ca să susţii conferinţe la Clark?

— Nu, răspunse Ferenczi, dar...

-— Şi Abraham Brill, continuă Jones, plimbându-şi privirea prin restul sălii, ca şi când s-ar fi aşteptat să mai găsească alţi cunoscuţi. Cum ne mai merge? Tot numai trei pacienţi?

— Patru, zise Brill.

— Păi consideră-te norocos, bătrâne, răspunse Jones. Eu sunt aşa de asaltat de pacienţi la Toronto, că nu mai am nici un minut să pun ceva pe hârtie. Nu, tot ce am pe ţeavă sunt un manuscris pentru revista *Neurologie,* o chestie mică pentru *Nebunie* şi cursul pe care l-am ţinut la New Haven, pe care Prince vrea să-l publice. Dar tu, Brill, scoţi ceva?

Comentariile lui Jones produseseră o atmosferă câtuşi de puţin convivială. Brill afişă o expresie de dezamăgire prefăcută.

— Mă tem că numai cartea lui Freud despre isterie, zise.

Buzele lui Jones se mişcară, dar nu se auzi nimic.

— Da, numai traducerea din Freud, continuă Brill. Germana mea era mai ruginită decât aş fi crezut vreodată, dar e gata.

Pe chipul lui Jones se aşternu uşurarea.

— Freud n-are nevoie de traducere în germană, nătărăule, spuse râzând cu poftă. Freud scrie în germană. Are nevoie de traducător în *engleză.*

— Eu *sunt* traducătorul în engleză, zise Brill.

Jones părea consternat. Se întoarse către Freud:

— Tu... tu nu... îl laşi pe Brill să te traducă?

Iar către Brill:

— Dar engleza ta e suficient de bună, bătrâne?

Eşti un imigrant, la urma urmei.

— Ernest, zise Freud, afişezi gelozie.

— Eu? răspunse Jones. Gelos pe Brill? Cum aş putea fi?

în acea clipă, un băiat cu o tavă de argint strigă numele lui Brill. Pe tavă era un plic. Cu un aer important, Brill lăsă bacşiş o monedă de cinci centi.

— Dintotdeauna am vrut să primesc o telegramă într-un hotel, spuse vesel. Era cât pe ce să-mi trimit una ieri, numai ca să văd cum e.

Totuşi, când Brill scoase mesajul din plic, trăsăturile lui îngheţară. Ferenczi îi luă scrisoarea din mâini şi ne-o arătă. în telegramă se spuneau următoarele:

ATUNCI DOMNUL A SLOBOZIT PESTE SODOMA

PLOAIE DE PUCIOASĂ ŞI DE FOC STOP A VĂZUT

RIDICÂNDU-SE DE LA PĂMÂNT FUMEG ARE, CA

FUMUL DINTR-UN CUPTOR STOP FEMEIA ÎNSĂ

S-A UITAT ÎNAPOI ŞI S-A PREFĂCUT ÎN STÂLP DE

SARE STOP PÂNĂ NU E PREA TÂRZIU STOP

— Iar, şopti Brill.

— Eu zic, răspunse Jones, că n-avem nici un motiv să arătăm de parcă am fi văzut o stafie. E clar că vine de la un fanatic religios. E plină America de ei.

— De unde ştiau că voi fi aici? răspunse Brill, la fel de neliniştit.

PRIMARUL GEORGE MCCLELLAN locuia pe Row, într-una din casele maiestuoase în stilul renaşterii greceşti, care se aliniază în nordul lui Washington Square. Miercuri dis-de-dimineaţă, plecând de acasă, McClellan fu surprins să-l vadă pe coronerul Hugel grăbindu-se către el din parcul de peste drum.

Cei doi gentlemeni se întâlniră între coloanele corintice încadrând uşa din faţă a casei primarului.

— Hugel, zise McClellan, ce cauţi aici? Doamne, omule, arăţi de parcă n-ai mai fi dormit de câteva zile.

— Trebuia să fiu sigur că vă găsesc, exclamă gâfâind coronerul. Banwell a făcu t-o.

— Ce?

— George Banwell a omorât-o pe domnişoara Riverford, zise Hugel.

— Nu fi caraghios, replică primarul. II cunosc pe Banwell de douăzeci de ani.

— Din clipa în care am intrat în apartament, spuse Hugel, a încercat să obstrucţioneze investigaţia. M-a ameninţat că va cere să mi se ia cazul. A încercat să împiedice autopsia.

— îl cunoaşte pe tatăl fetei, pentru Dumnezeu.

— Şi ce are asta de-a face cu împiedicarea autopsiei?

— Cei mai mulţi oameni, Hugel, nu ar savura spectacolul cadavrului fiicei lor deschis cu fierăstrăul.

Dacă primarul încerca să-l ironizeze pe Hugel, coronerul nu reacţionă.

— Se potriveşte descrierii asasinului în fiecare privinţă. Locuieşte în aceeaşi clădire; e prieten cu familia, şi deci ea i-ar fi deschis uşa; şi a aranjat tot apartamentul înainte ca Littlemore să-l poată inspecta.

— Dar l-ai inspectat tu înainte, interveni primarul.

— Câtuşi de puţin, spuse Hugel. Am cercetat doar dormitorul. Littlemore trebuia să caute prin restul apartamentului.

— Banwell ştia că urma să vină Littlemore? I-ai spus tu?

— Nu, mârâi coronerul. Dar cum explicaţi teroarea care l-a cuprins la vederea domnişoarei Acton pe stradă, ieri? îi relată primarului

evenimentele din ziua precedentă, povestite de Littlemore. Banwell încerca să fugă, crezând că ea l-ar putea identifica drept agresor.

— Prostii, veni răspunsul primarului. Ne-am întâlnit la hotel imediat după aceea. Eşti la curent cu faptul că familia Banwell şi familia Acton sunt în cele mai bune relaţii de prietenie? Harcourt şi Mildred Acton sunt acum la casa de vacanţă a lui George.

— Vreţi să spuneţi că se cunoaşte cu familia Acton? întrebă Hugel. Păi asta e dovada! E singura persoană care cunoaşte ambele victime.

Primarul îl privi imperturbabil pe coroner.

— Ce-ai pe haină, Hugel? Arată a ou.

— *Este* ou. Hugel îşi şterse reverul cu o batistă galbenă. Huliganii de vizavi de parc au aruncat după mine cu ouă. Trebuie să-l arestăm pe Banwell imediat.

Primarul clătină din cap. Partea de sud din Washington Square nu era prea primitoare, şi McClellan nu reuşise să alunge din colţul sud-vestic al parcului o gaşcă de băieţi pentru care apropierea de casa primarului constituia probabil un stimulent al glumelor proaste. McClellan trecu pe lângă coroner, apropiindu-se de trăsura care-l aştepta.

— Mă surprinzi, Hugel. Speculaţie după speculaţie.

— Nu va mai fi speculaţie când o să vă treziţi cu încă o crimă.

— George Banwell nu a asasinat-o pe domnişoara Riverford, spuse primarul.

— De unde ştiţi?

— *Ştiu,* răspunse McClellan pe un ton definitiv. Nu mai vreau să aud nici o vorbă legată de această calomnie grotescă. Acum du-te acasă. Nu te poţi prezenta la birou în starea asta. Odihneşte-te. E un ordin.

CLĂDIREA PE CARE Littlemore o găsi pe Bulevardul 8, la numărul 782 – unde se presupunea că ar trebui să

locuiască Chong Sing, în apartamentul 4C – era o coşmelie de cinci etaje cu apartamente de închiriat ieftine, murdară, înnegrită, cu pulpe de porc prăjite şi mirositoare şi cu carcase unsuroase de raţă puse la păstrare în ferestrele de la etaj, dincolo de care era un restaurant chinezesc. Dedesubtul restaurantului, la nivelul străzii, era un magazin vechi de biciclete, al cărui proprietar era alb. Toate celelalte persoane din clădire şi din apropierea ei – bătrânele bulucindu-se să intre sau să iasă pe uşa din faţă, bărbatul care fuma o pipă lungă pe verandă, feţele iţindu-se de după perdelele de la etajele superioare – erau de origine orientală.

Când detectivul începu să urce al treilea rând de trepte neluminate, un omuleţ într-o tunică lungă apăru din întuneric, blocându-i drumul. Bărbatul avea o barbă subţire, o coadă atârnându-i pe spate şi dinţi de culoarea ruginei proaspete. Littlemore se opri.

— Tu merge drum greşit, spuse chinezul fără nici o altă introducere. Restaurant acolo jos. Etaj unu.

— Nu caut restaurantul, răspunse detectivul. II caut pe domnul Chong Sing. Stă la etajul patru. îl cunoşti?

— Nu. Chinezul continua să blocheze drumul lui Littlemore. Nici un Chong Sing sus.

— Vrei să spui că e plecat sau că nu locuieşte aici?

— Nici un Chong Sing sus, repetă chinezul. împunse cu degetele pieptul lui Littlemore. Tu pleacă.

Littlemore îl împinse la o parte şi continuă să urce pe scara îngustă, care îi scârţâia sub picioare. îl însoţea un miros de carne grasă. Păşind pe coridorul afumat al celui de-al patrulea etaj – fără ferestre şi întunecat, deşi era o dimineaţă luminoasă, – vedea ochi pândindu-l din spatele uşilor întredeschise. La

apartamentul 4C nu răspunse nimeni. Littlemore crezu că aude paşi care coborau în grabă pe scara din dos. La început, aroma cărnii prăjite stimulase apetitul detectivului; acum, la etajele neaerisite de sus, amestecată cu rotocoalele de fum de opiu, îi făcea greaţă.

CÂND AJUNSE LA primărie, doamna Neville îl informă pe primar că suna domnul Banwell. McClellan îi spuse să-i facă legătura.

— George, zise Banwell, aici e George.

— Pe George, chiar e, spuse George McClellan, completând un schimb de replici compus cu aproape douăzeci de ani în urmă, pe vremea când erau boboci ai clubului Manhattan.

— Voiam numai să-ţi spun că am dat de Acton aseară, zise Banwell. L-am pus la curent cu evenimentele teribile petrecute recent. A plecat valvârtej de dimineaţă. Ar trebui să ajungă la hotel pe la prânz. Mă întâlnesc cu el acolo.

— Excelent, spuse McClellan. Vin şi eu.

— Nora şi-a amintit ceva?

— Nu, zise primarul. Coronerul are un suspect, totuşi. Pe tine.

— Pe mine? exclamă Banwell. Nu mi-a plăcut dihorul ăla de când l-am văzut.

— Se pare că sentimentul e reciproc.

— Ce i-ai spus?

— I-am spus că nu eşti tu criminalul, zise primarul.

— Dar corpul lui Elizabeth? întrebă Banwell. Riverford mă sună din minut în minut.

— A fost furat, George, spuse primarul.

— Ce?

— Ştii problemele pe care le-am avut la morgă. Sper să-l recuperez. Poţi să-l mai duci cu vorba pe Riverford încă o zi?

— Să-l duc cu vorba? repetă Banwell. Fata lui a fost asasinată.

— Poţi măcar încerca să faci asta? întrebă

primarul.

— La naiba, zise Banwell. O să văd ce pot face. Apropo, cine sunt ăştia – *specialiştii* care o examinează pe Nora?

— Nu ţi-am spus? răspunse primarul. Sunt terapeuţi. Se pare că pot vindeca amnezia făcând doar conversaţie. O chestie fascinantă, de fapt. Pacientul le spune tot felul de lucruri.

— Ce fel de lucruri? întrebă Banwell.

— *Tot felul,* răspunse McClellan.

CORONERUL HUGEL, ASCULTÂND ordinele primarului, se întoarse acasă, adică în cele două etaje de sus ale unei căsuţe de lemn de pe strada Warren. Acolo, se aşeză pe patul desfundat, dar nu putu să adoarmă. Lumina era prea intensă, iar strigătele căruţaşilor prea puternice, chiar şi cu perna pe urechi.

Casa în care locuia Hugel era situată la capătul îndepărtat al cartierului pieţelor, în partea de jos a Manhattanului. La început, când închiriase camerele, era o zonă rezidenţială plăcută; în 1909, era deja supraaglomerată cu depozite de mărfuri şi fabrici. Hugel nu se mutase. Nu şi-ar fi permis, din salariul de coroner, două etaje întregi într-o parte mai bună a oraşului.

Hugel ura încăperile. Tavanul avea aceleaşi dezgustătoare pete cu margini maronii pe care trebuia să le suporte şi la birou. Hugel înjură amarnic. Era coronerul oraşului New York. De ce trebuia să locuiască în cartiere infame, ca acesta? De ce trebuia să poarte un costum atât de ponosit, în comparaţie cu haina bine periată şi cu croială elegantă a lui George Banwell?

Probele împotriva lui Banwell erau de departe suficiente pentru a-l aresta. De ce nu vedea primarul asta? Ar fi vrut să-l poată aresta el însuşi pe Banwell. Coronerul nu avea dreptul să facă arestări; ar fi vrut să-l aibă. Hugel recapitulă totul. Trebuia să mai fie ceva. Trebuia să fie un mod de a pune totul cap la cap. Dacă asasinul lui Elizabeth Riverford furase

cadavrul de la morgă pentru că o dovadă era legată de respectivul cadavru, atunci care putea fi acea dovadă? Deodată, îi veni o idee: uitase de fotografiile făcute în apartamentul domnişoarei Riverford. Oare nu putea una dintre fotografii să prezinte dovada lipsă?

Hugel coborî din pat şi se îmbrăcă repede. Le putea developa singur: deşi o folosea rar, avea propria lui cameră obscură la morgă. Nu, era mai sigur dacă Louis Riviere, expertul fotograf al secţiei de poliţie, făcea treaba asta.

AM MERS LA domnişoara Acton la nouă. Nu era nimeni în cameră. Spre norocul meu, am întrebat la recepţie şi am aflat că mă aştepta un bilet prin care domnişoara Acton mă informa că se întoarce la ora unsprezece: puteam să o vizitez atunci, dacă doream.

Era, din punct de vedere analitic, cu totul incorect. Mai întâi, nu o „vizitam" pe domnişoara Acton. Apoi, nu pacientul, ci doctorul trebuia să stabilească programul.

In orice caz, am vizitat-o pe domnişoara Acton la ora unsprezece. Era aşezată confortabil pe canapea, ca şi în dimineaţa trecută, luându-şi ceaiul, încadrată de uşile franţuzeşti care dădeau spre balcon. Fără să mă privească, domnişoara Acton mă invită să iau loc. M-a iritat şi acest lucru. Se simţea prea în largul ei. Decorul şedinţei de analiză ar fi trebuit să fie un birou – biroul meu – şi eu ar fi trebuit să conduc totul.

Apoi se uită la mine şi am fost complet uluit. Tremura şi era extrem de agitată.

— Cui i-ai spus? mă întrebă, nu acuzatoare, ci plină de nelinişte. Despre... despre ce mi-a făcut domnul Banwell?

— Doar doctorului Freud. De ce? Ce s-a întâmplat?

Se uită la doamna Biggs, care scoase o bucată

de
hârtie împăturită în două şi mi-o întinse. Pe bilet era scris cu cerneală: *Ţine-ţi gura.*

— Un băiat de pe stradă, zise iritată domnişoara Acton, mi l-a pus în mână şi a fugit. Crezi că domnul Banwell a fost cel care m-a atacat?

— Tu ce crezi?

— Nu ştiu, nu ştiu. De ce nu reuşesc să-mi aduc aminte? Nu poţi să mă faci să-mi aduc aminte? mă imploră. Dacă e acolo, afară, şi mă urmăreşte? Te rog, doctore, mă poţi ajuta?

N-o mai văzusem pe domnişoara Acton în starea asta. Era prima dată când îmi cerea cu adevărat ajutorul. Era, de asemenea, prima dată de când venise la hotel când părea înspăimântată de-a binelea.

— Pot încerca, am răspuns.

Doamna Biggs înţelese singură, de data aceasta, că era cazul să iasă din cameră. Am pus mesajul de ameninţare pe măsuţa de cafea şi i-am cerut fetei să se întindă, deşi era clar că nu-i plăcea. Era atât de agitată, încât abia putea să stea locului.

— Domnişoară Acton, am reluat, gândeşte-te la ce s-a întâmplat cu trei ani în urmă, înainte de incidentul de pe acoperiş. Erai cu familia la casa de vacanţă a lui Banwell.

— De ce îmi pui întrebări despre asta? izbucni. Vreau să-mi amintesc ce s-a întâmplat acum două zile, nu acum trei ani.

—Nu vrei să-ţi aminteşti ce s-a întâmplat acum trei ani?

— Nu asta am vrut să spun.

— Asta ai spus. Doctorul Freud crede că e posibil să fi văzut ceva atunci, ceva ce ai uitat şi acum nu te lasă să-ţi aduci aminte.

— Nu am uitat nimic.

— Deci ai văzut ceva.

Rămase tăcută.

— Nu are de ce să-ţi fie ruşine, domnişoară

Acton.

— Nu mai spune asta! ţipă, cu o furie cu totul neaşteptată. De ce ar trebui să-mi fie *mie* ruşine?

— Nu ştiu.

— Pleacă, zise.

— Domnişoară Acton...

— Pleacă. Nu-mi placi. Nu eşti inteligent.

Nu m-am clintit.

— Ce ai văzut?

Cum nu-mi dădea nici un răspuns, ci privea stăruitor în altă direcţie, m-am ridicat şi am riscat.

— îmi pare rău, domnişoară Acton, dar nu te pot ajuta. Aş vrea să fi putut.

Trase adânc aer în piept.

— L-am văzut pe tata cu Clara Banwell.

— Poţi să-mi descrii ce ai văzut?

— Of,' bine.

Am luat loc.

— Era o bibliotecă spaţioasă la etaj, zise. Deseori nu puteam să dorm şi, când nu reuşeam, mă duceam acolo.

Puteam să citesc la lumina lunii, chiar fără să aprind o lumânare. Intr-o noapte, uşa bibliotecii era întredeschisă. Mi-am dat seama că era cineva înăuntru. Am tras cu ochiul prin deschizătură. Tata şedea pe scaunul domnului Banwell, cu faţa la mine, acelaşi scaun în care şedeam şi eu întotdeauna. Puteam să-l recunosc la lumina lunii, dar capul îi era dat pe spate într-un mod dezgustător. Clara era în genunchi în faţa lui. Rochia îi era desfăcută. îi căzuse mai jos de talie. Spatele îi era în întregime gol. Are un spate încântător, doctore, perfect alb, imaculat, aceeaşi piele albă şi pură pe care o vezi în... în... şi de forma unei clepsidre, sau a unui violoncel. Şi... nu ştiu cum să spun... se unduia. Capul i se ridica şi cobora într-un ritm lent. Nu puteam să-i văd mâinile; cred că erau în faţa ei. O dată sau de două ori şi-a dat părul după umeri, dar se ridica şi cobora în continuare. Era hipnotizant. Nu

înţelegeam, bineînţeles, pe atunci la ce asistam. Mişcarea ei mi se părea foarte frumoasă, ca a unui val blând izbindu-se de ţărm. Dar ştiam foarte bine că făceau ceva rău.

— Continuă.

— Apoi tata a început să scoată un sunet respingător, enervant. Mă întrebam cum de putea Clara să suporte sunetul acela. Dar nu numai că îl suporta. Părea că unduiala se intensifică, devine tot mai decisă. El se încleştase de braţele scaunului. Ea se ridica şi cobora tot mai repede. Sunt sigură că eram fascinată, dar nu voiam să-i mai văd. M-am întors tiptil sus, în dormitorul meu.

— Şi după aceea?

— Nu mai e nici un după aceea. Asta a fost tot. Ne-am uitat unul la celălalt. Sper că ţi-ai satisfăcut curiozitatea, doctore Younger, pentru că eu nu cred că amnezia mea s-a vindecat.

Am încercat să regândesc din punct de vedere psihanalitic episodul pe care tocmai îl descrisese domnişoara Acton. Avea aparenţă de traumă, dar era o problemă: domnişoara Acton nu părea să fi fost traumatizată.

— Ai întâmpinat apoi vreo dificultate fizică? am întrebat-o. Pierderea vocii?

— Nu.

— Paralizia vreunei părţi a corpului? Răceală?

— Nu.

— Tatăl tău a aflat că l-ai văzut?

— E prea prost.

Am înregistrat asta.

— Când te gândeşti la amnezia ta, chiar acum, ce-ţi vine în minte?

— Nimic, zise.

— E imposibil să nu ai nimic în minte.

— Ai spus asta şi data trecută! exclamă supărată, apoi tăcu. Mă fixă cu ochii ei albaştri. Numai un lucru din tot ce ai făcut, spuse, mi-a dat de înţeles că m-ai putea ajuta, şi nu are nimic de-a

face cu întrebările tale.

— Care?

Lăsă ochii în pământ.

— Nu ştiu dacă ar trebui să-ţi spun.

— De ce?

— A, n-are importanţă de ce. S-a întâmplat la poliţie.

— Ţi-am examinat gâtul.

Vorbi încet, evitându-mi privirea.

— Da. Când mi-ai atins prima dată gâtul, pentru o clipă aproape că am văzut ceva – o imagine, o amintire, nu ştiu ce a fost.

Informaţia era neaşteptată, dar nu ilogică. Freud descoperise el însuşi că o atingere fizică poate elibera amintiri reprimate. Folosisem aceeaşi tehnică cu Priscilla. Era posibil ca şi amnezia domnişoarei Acton să fie sensibilă la aceeaşi formă de tratament.

— Ai vrea să încercăm din nou ceva similar? am întrebat-o.

— M-a speriat, zise.

— Probabil că o va face din nou.

încuviinţă. M-am dus lângă ea şi am întins palma, începu să-şi dezlege eşarfa. I-am spus că nu era nevoie; urma să-i ating fruntea, nu gâtul. Fu surprinsă. I-am explicat că atingerea sprâncenei era una dintre metodele standard ale doctorului Freud pentru provocarea amintirilor. Nu păru mulţumită, dar îmi spuse că pot continua. încet, i-am aşezat palma pe frunte. Nu avu nici o reacţie. Am întrebat-o dacă îi venise ceva în minte.

— Doar că palma ta e foarte rece, doctore.

— îmi pare rău, domnişoară Acton, dar se pare că trebuie să începem din nou să vorbim. Atingerea nu a avut efect.

M-am aşezat din nou. Părea aproape supărată.

— Poţi să-mi spui un lucru? am continuat. Ziceai că spatele doamnei Banwell – spatele ei gol – era la

fel de alb ca ceva ce ai văzut înainte. Dar nu ai spus ce.

— Şi ai vrea să ştii?

— De asta am întrebat.

— Ieşi afară, zise, ridicându-se în capul oaselor.

— Pardon?

— Afară! ţipă, şi aruncă bolul cu zahăr cubic spre mine. Apoi se ridică şi făcu acelaşi lucru cu farfurioara şi cu ceaşca. Sau, mai degrabă, pe acestea nu le aruncă spre mine; le aruncă pur şi simplu, cât de tare putu. Din fericire, cele două obiecte zburară în direcţii opuse, farfurioara în stânga, iar ceaşca sus, în dreapta mea, făcându-se fărâme când se lovi de perete. Domnişoara Acton luă ceainicul.

— Nu face asta, am spus.

— Te urăsc.

M-am ridicat, la rândul meu.

— Nu mă urăşti pe mine, domnişoară Acton. îţi urăşti tatăl pentru că te-a negociat cu Banwell – la schimb cu nevasta lui.

Dacă crezusem că reacţia fetei va fi să se prăbuşească înlăcrimată pe sofa, mă înşelasem. Se năpusti asupra mea ca o pisică sălbatică, lovindu-mă cu ceainicul. Mă nimeri în umărul stâng. Forţa ei era impresionantă; avea putere uimitoare pentru o făptură atât de mică. Capacul zbură de pe ceainic. Apa fierbinte mi se vărsă pe braţ. Mă duru într-adevăr destul de serios – apa încinsă, nu ceainicul, – dar nu m-am mişcat şi nici nu am reacţionat. Ceea ce, bănuiesc, a făcut-o să turbeze. Mă ţinti iar cu ceainicul, acum în zona capului.

Eram mult mai înalt decât ea, aşa că nu fu nevoie decât să mă retrag uşor. Ceainicul îşi rată ţinta şi am prins-o pe domnişoara Acton de braţ. Inerţia o duse mai departe, încât se întoarse cu spatele la mine. I-am prins mâinile în zona taliei, ţinând-o strâns lipită de mine.

— Dă-mi drumul, zise. Dă-mi drumul sau strig.

— Şi? O să le spui că te-am atacat?

— Număr până la trei, răspunse încrâncenată. Dă-mi drumul sau strig. Unu, doi, tre...

Am prins-o de gât, oprindu-i cuvintele înainte să-i iasă din gură. Nu ar fi trebuit să fac asta, dar mi se urcase sângele la cap. Gestul îi înăbuşi orice posibilitatea de a ţipa, dar avu şi un efect colateral neaşteptat. Toată tensiunea din corp îi dispăru. Scăpă ceainicul. Ochii i se deschiseră larg, dezorientaţi, cu irişii de safir săgetând rapid în stânga şi în dreapta. Nu ştiam ce era mai straniu: asaltul asupra mea sau transformarea aceasta subită. Am slăbit imediat strânsoarea.

— L-am văzut, şopti.

— Ţi-ai amintit? am întrebat-o.

— L-am văzut, repetă. Acum nu-l mai văd. Cred că eram legată. Nu puteam să mă mişc. Ah, de ce nu pot să-mi amintesc? Se întoarse deodată cu faţa la mine. Fă-o iar.

— Ce?

— Ceea ce tocmai ai făcut. O să-mi amintesc, sunt sigură.

încet, fără să-şi ia privirea de la mine, îşi desfăcu eşarfa, arătându-şi gâtul încă plin de vână tăi. îmi prinse dreapta în degetele ei delicate şi o duse către gât, exact ca atunci când o examinasem prima dată. I-am atins pielea fină de sub bărbie, grijuliu să evit zonele cu vânătăi urâte.

— Vreo reacţie? am întrebat.

— Nu, şopti. Trebuie să faci ce ai făcut înainte.

N-am spus nimic. Nu ştiam dacă se referea la ce făcusem la secţia de poliţie sau la ce făcusem cu o clipă în urmă.

— Sufocă-mă, zise.

N-am făcut nimic.

— Te rog, zise. Sufocă-mă.Mi-am aşezat arătătorul şi degetul gros pe gâtul ei, acolo unde erau urmele roşiatice. îşi muşcă buza; probabil că o duruse. Cu vânătăile acelea acoperite, dispăruse

orice semn al atacului anterior. Se vedea numai gâtul ei minunat arcuit. Am strâns. închise instantaneu ochii.

— Mai tare, spuse blând.

I-am cuprins ceafa în mâna stângă. Cu dreapta am început să strâng, să o sufoc. Spatele i se arcui, bărbia i se înălţă. îmi prinse strâns mâna, dar nu încercă să o înlăture.

— Vezi ceva? am întrebat-o.

Clătină încet din cap, cu ochii tot închişi. Am încercat să o cufund mai mult în viziune, apăsându-i mai tare pe gât. Răsuflarea i se opri în piept, apoi încetă cu totul. Buzele, stacojii, i se întredeschiseră.

Nu-mi vine uşor să mărturisesc reacţiile pe de-a-ntregul necuviincioase care mă copleşiră. Nu mai văzusem o gură atât de perfectă. Buzele, uşor umflate, îi tremurau. Pielea îi era la fel de albă ca zăpada imaculată. Părul lung scânteia, ca o cascadă preschimbată în aur de lumina soarelui. Am tras-o şi mai aproape. îşi ţinea o mână pe pieptul meu. Nu ştiu cum şi când ajunsese acolo.

Mi-am dat seama deodată că ochii ei albaştri priveau în sus, direct în ai mei. Când se deschiseseră? încerca să rostească un cuvânt. Nu înţelegeam. Cuvântul era *înceteazã.*

I-am eliberat gâtul, aşteptându-mă să tragă cu disperare aer în piept. Nu făcu asta. în schimb, zise încet, atât de încet încât abia am auzit:

— Sărută-mă.

Sunt obligat să recunosc că nu ştiu cum m-aş fi descurcat cu această invitaţie. însă, chiar în acea clipă, se auzi pe neaşteptate zarvă dincolo de uşă, urmată de zgomotul unei chei răsucite grăbit în broască. I-am dat imediat drumul din braţe. în decursul unei singure secunde, luă ceainicul de pe jos şi îl puse pe masă, ridicând în acelaşi timp de lângă el biletul pe care-l lăsasem acolo. Ne-am întors amândoi cu faţa la uşă.

— îmi amintesc, îmi şopti repede, în timp ce

clanţa se mişca. Ştiu cine a făcu t-o.

CAPITOLUL DOISPREZECE

LA PRÂNZ, ÎN aceeaşi zi de 1 septembrie, Smith Ely Jelliffe – editor, doctor şi profesor de specialitate în boli mintale la Universitatea Fordham – l-a dus pe Cari Jung într-un club de pe Strada 53, cu vedere spre parc. Freud nu era invitat; de asemenea, nici Ferenczi, nici Brill, nici Younger. Excluderea lor nu-l tulbură pe Jung. Era un alt semn, simţea, al creşterii prestigiului său internaţional. O persoană mai puţin magnanimă s-ar fi umflat în pene, ar fi fluturat invitaţia sub nasul celorlalţi. însă el, Jung, îşi luă în serios datoria caritabilă, aşa că le ascunse acest lucru.

Era dureros totuşi să fii obligat să te ascunzi atât de mult. începuse chiar din prima zi, de la plecarea din Bremen. Bineînţeles, de fapt Jung nu minţise. Aşa ceva, îşi spunea el, nu va face nicicând. Dar nu era vina lui; ei îl obligaseră să se separe.

De exemplu, Freud şi Ferenczi îşi luaseră cuşete de clasa a doua pe *George Washington.* Era el cu ceva de vină? Nedorind să-i umilească, fusese nevoit să le spună că, atunci când îşi luase biletul, erau disponibile numai locuri la clasa întâi. Apoi intervenise visul din prima noapte petrecută la bord. Mesajul adevărat al acestuia era evident – anume că îl depăşea pe Freud în intuiţie şi reputaţie, – aşa că, din solicitudine pentru mândria sensibilă a lui Freud, afirmase că oasele descoperite de el în vis aparţineau nevestei lui, şi nu profesorului. De fapt, adăugase limpede că oasele aparţineau nu numai soţiei, dar şi surorii acesteia: voia să vadă cum reacţionează Freud la asta, date fiind problemele lui Freud însuşi. Erau banalităţi, dar constituiseră punctul de plecare pentru disimularea mult mai complexă care devenise necesară de la sosirea lor în America.

Prânzul la clubul lui Jelliffe era cât se poate de

agreabil. Nouă sau zece bărbaţi erau aşezaţi în jurul mesei ovale. Pe lângă conversaţia ştiinţifică evoluată şi excelentul vin roşu, se producea şi o doză sănătoasă de umor fără perdea, pe care Jung îl aprecia întotdeauna. Mişcarea pentru dreptul la sufragiu al femeilor era ţinta predilectă a ironiilor. Unul dintre bărbaţi întrebă dacă întâlnise careva dintre ei o sufragetă cu care să se poată imagina în pat. Răspunsul unanim a fost nu. Cineva ar trebui să le înştiinţeze pe aceste doamne, spuse alt gentleman, că, până şi în eventualitatea că obţin dreptul la vot, asta nu înseamnă că se va culca cineva cu ele. Toţi fură de acord că cel mai bun leac pentru o femeie care cere dreptul la vot este oferirea unui serviciu fizic sănătos; tratamentul respectiv fiind însă atât de puţin apetisant, încât ar fi mai bine să li se acorde pur şi simplu dreptul la vot.

Jung se simţea în elementul lui. Dintr-odată, nu mai era necesar să te pretinzi mai puţin bogat decât erai. Nu aveai obligaţia de a-ţi nega ascendenţa. După masă, convivii se retraseră într-un fumoar, unde conversaţia continuă la un coniac. Rândurile se subţiară treptat până când Jung rămase numai cu Jelliffe şi cu trei bărbaţi mai în vârstă. Unul dintre aceştia făcu un semn subtil; Jelliffe se ridică imediat, gata de plecare. Jung se ridică şi el, presupunând că plecarea lui Jelliffe o implica şi pe a lui. Dar Jelliffe îl informă că cei trei domni voiau un cuvinţel cu el, între patru ochi, şi că îl va aştepta o trăsură după ce terminau.

De fapt, Jelliffe nu era membru al clubului. Tânjea să devină. Numai oamenii cu influenţă în societatea respectivă, care hotărau şi dobândirea calităţii de membru al acesteia, aveau dreptul să rămână în continuare. Ei îi ceruseră lui Jelliffe să-l aducă pe Jung.

— Ia loc, domnule doctor Jung, zise bărbatul care-l concediase pe Jelliffe, arătându-i cu un gest al mâinii sale elegante un fotoliu confortabil.

Jung încercă să-şi amintească numele acestui gentleman, dar făcuse cunoştinţă cu atât de multă lume şi era atât de puţin obişnuit cu vinul la prânz, încât nu reuşi.

— Dana, îi veni în ajutor bărbatul, ale cărui sprâncene negre contrastau puternic cu părul cărunt. Charles Dana. Tocmai am vorbit despre tine, Jung, cu bunul meu prieten, Ochs, în redacţie la *Times.* Vrea să dea o ştire cu tine.

— O ştire? întrebă Jung. Nu înţeleg.

— Legată de cursurile pe care le-am aranjat pentru tine la Fordham, săptămâna viitoare. Vrea un interviu. Intenţionează să publice o scurtă biografie – două pagini întregi. O să fii de-a dreptul celebru. Nu ştiam dacă eşti de acord. I-am spus că o să te întreb.

— Păi, răspunse Jung, eu... eu nu...

— Există doar o singură dificultate. Ochs – Dana pronunţa *Oaks* – se teme că eşti un freudian. Nu vrea ca ziarul să-i fie asociat cu... cu un... Ei, ştii ce se spune despre Freud.

— Un degenerat obsedat de sex, zise bărbatul corpolent din dreapta, netezindu-şi favoriţii stufoşi.

— Freud chiar crede ce scrie? întrebă al treilea gentleman, un domn cu început de chelie. Că fiecare fată pe care o tratează încearcă să-l seducă? Sau ce spune despre fecale – despre fecale, pentru Dumnezeu. Sau despre bărbaţii capricioşi care vor să facă sex folosindu-şi anusul?

— Dar despre băieţii care vor să-şi penetreze propriile mame? interveni iar bărbatul corpolent, cu o expresie de dezgust suprem.

— Dar despre Dumnezeu? întrebă Dana, îndesând tutunul în pipă. Trebuie să-ţi fie greu, Jung.

Jung nu era sigur la ce anume se făcea referinţă. Nu răspunse.

— Te cunosc, Jung, zise Dana. Ştiu ce eşti. Elveţian. Creştin. Om de ştiinţă, ca noi. Şi om al pasiunii. Un om care acţionează în funcţie de

dorinţe. Un om care nu se mulţumeşte cu o singură femeie. Nu e nevoie să ascundem asemenea lucruri aici. Aceşti aşa-numiţi bărbaţi care nu acţionează, care-şi lasă dorinţele să supureze ca nişte răni, care se trag din negustori ambulanţi, care s~ au simţit întotdeauna inferiori faţă de noi — numai ei puteau să clocească fantezii aşa de vulgare şi de animalice, aruncând prin teoriile lor şi pe Dumnezeu, şi pe om la canal. Trebuie să-ţi fie greu să fii asociat cu asta.

Lui Jung îi era tot mai greu să absoarbă fluxul cuvintelor. Pesemne că i se urcase alcoolul la cap. Gentlemanul chiar părea să-l cunoască, însă de unde?

— Este, uneori, răspunse Jung încet.

— Nu sunt absolut deloc antisemit. Intreabă-l numai pe Sachs, aici de faţă. Arătă către bărbatul din stânga, cel cu început de chelie. Din contră, îi admir pe evrei. Secretul lor e puritatea rasială, principiu pe care l-au înţeles mult mai bine decât noi. Asta i-a transformat într-o rasă măreaţă.

Bărbatul căruia i se spusese Sachs nu avu nici o reacţie; corpolentul doar îşi încreţi buzele cărnoase. Dana continuă:

— Duminica trecută însă, când mi-am ridicat privirea spre Mântuitorul însângerat şi mi-am amintit că acest evreu din Viena spune că pasiunea noastră pentru El e sexuală, mi-a venit greu să mă rog. Foarte greu. Mă gândesc că şi tu s-ar putea să fi întâmpinat dificultăţi similare. Sau discipolilor lui Freud li se cere să renunţe la biserică?

— Eu merg la biserică, veni replica stânjenită a lui Jung. ^

— în ce mă priveşte, zise Dana, nu pot spune că înţeleg mania asta pentru psihoterapeutică. Emanuelienii, Noua Gândire, hipnoza, doctorul Quackenbos...

— Quackenbos, pufni cel cu favoriţi.

— Secta doamnei Eddy, continuă Dana, psihanaliza – sunt toate forme de cult, după părerea

mea. Totuşi, jumătate din femeile Americii se dau în vânt după ele şi ar fi bine să nu se ducă în direcţia greşită. Insă vor merge în direcţia indicată de tine, crede-mă, după ce vor citi despre tine în *Times.* Ei, ca să n-o mai lungim, uite care-i treaba: te putem face cel mai cunoscut psihiatru din America, dar Ochs nu poate scrie despre tine decât dacă spui clar în cursurile tale de la Fordham – cât se poate de clar, fără nici un dubiu – că nu mergi pe linia obscenităţilor freudiene. O după-amiază plăcută, domnule doctor Jung.

ZARVA DIN FAŢA uşii de la camera de hotel a domnişoarei Acton continuă şi în timp ce clanţa se mişca în sus şi în jos. In cele din urmă uşa se deschise şi dădură buzna înăuntru cinci persoane, din care am recunoscut trei: pe primarul McClellan, pe detectivul Littlemore şi pe George Banwell. Ceilalţi doi erau un domn şi o doamnă, în mod evident bogaţi.

Bărbatul părea să se apropie de cincizeci de ani; pielea îi era deschisă la culoare, dar arsă de soare şi se cojea; bărbia îi era ascuţită, linia părului bătea serios în retragere şi un bandaj alb de tifon îi acoperea aproape în întregime ochiul stâng. Se vedea pe loc că era tatăl domnişoarei Acton, deşi membrele lungi care erau atât de graţioase în cazul ei păreau la el efeminate, iar trăsăturile atât de delicat feminine comunicau, în cazul lui, numai neîncredere. Femeia, despre care am presupus că era mama domnişoarei Acton, avea cel mult un metru cincizeci şi cinci. Avea o talie mai groasă decât a bărbatului ei, purta o grămadă de bijuterii, faţa îi era machiată din belşug, iar pantofii aveau tocuri periculos de înalte, probabil ca să îi adauge câţiva centimetri. Se poate să fi fost atrăgătoare cândva. Ea fu cea care vorbi mai întâi, strigând:

— Nora, biată fată nenorocită! Am trăit într-o agonie continuă de când am auzit veştile astea monstruoase. Suntem pe drum de câteva ore.

Harcourt, o să stai tot timpul degeaba în locul ăla?

Tatăl Norei îşi ceru scuze de la zdrahonul de femeie, îi întinse braţul şi o conduse în siguranţă către un scaun, pe care aceasta se prăbuşi cu un mare suspin de epuizare. Primarul mă prezentă lui Acton şi soţiei lui, Mildred. Reieşi că grupul lor abia intrase în hol, când cineva sunase la recepţie şi se plânsese că se aud zgomote în camera domnişoarei Acton. I-am asigurat că eram cât se poate de bine, dorindu-mi totuşi ca ceaşca să nu zacă spartă în bucăţele în faţa peretelui din partea opusă. Erau cu spatele la ea; cred că nu au observat-o.

— Totul va fi bine acum, Nora, zise domnul Acton. Primarul îmi spune că n-a apărut nimic în presă, mulţumesc cerului.

— De ce te-am ascultat? îşi întrebă Mildred Acton fiica. Am spus eu că nu trebuia să te lăsăm singură în New York. N-am spus, Harcourt? Vezi ce s-a întâmplat? Am crezut că mor când am auzit. Biggs! Unde-i Biggs asta? îţi va strânge lucrurile. Trebuie să te scoatem de aici, Nora, şi cât mai repede. Chiar cred că violatorul e aici, în hotel. Din momentul în care am intrat i-am simţit ochii aţintiţi asupra mea.

— Asupra ta, dragă? întrebă domnul Acton.

Nu pot spune că am observat la domnişoara Acton calda afecţiune sau senzaţia de protecţie aşteptată de la o fată care îşi vede părinţii după o despărţire şi plină de peripeţii. Nici nu puteam să o acuz pentru asta, dată fiind natura observaţiilor care i se făcuseră până atunci. Ciudat era că domnişoara Acton nu scosese încă nici un cuvânt. încercase de câteva ori să vorbească, dar nici una dintre tentative nu se concretizase la nivelul limbajului. Un aflux de sânge provocat de furie i se ridică în obraji. Atunci mi-am dat seama: fata îşi pierduse iar vocea. Sau aşa am crezut, până când domnişoara Acton zise, pe un ton liniştit şi egal:

— N-am fost violată, mamă.

— Şşşt, Nora, răspunse tatăl ei. Cuvântul ăsta n-a fost rostit încă.

— Nu poţi şti, biata de tine! exclamă mama ei. Nu ai nici o amintire despre atac. N-o să ştii niciodată.

Acum era momentul ca domnişoara Acton, dacă voia, să spună că şi-a recăpătat memoria. Nu făcu asta. în schimb, fata zise:

— O să rămân la hotel ca să-mi continui tratamentul. Nu vreau să merg acasă.

— O auzi? ţipă mama.

— Nu o să mă simt în siguranţă acasă, insistă domnişoara Acton. Bărbatul care m-a atacat poate să mă spioneze acolo. Domnule McClellan, chiar dumneavoastră aţi afirmat asta, duminică.

— Fata are dreptate, răspunse primarul. E mult mai în siguranţă la hotel. Criminalul nu ştie unde se află.

Ştiam că nu era adevărat, datorită biletului primit de domnişoara Acton pe stradă. Evident, şi domnişoara Acton ştia acest lucru. De fapt, am văzut cum palma dreaptă i se încleşta la auzul cuvintelor primarului; un colţ al biletului îi ieşea din pumn. Totuşi, nu spuse nimic, în schimb, îşi mută privirea de la McClellan la părinţii ei, ca şi cum el i-ar fi susţinut poziţia. Mi-am dat seama că evita privirea cercetătoare a domnului Banwell.

Banwell o scruta pe Nora cu o expresie ciudată. îi domina fizic pe ceilalţi. Era mai înalt decât toţi cei din cameră, cu excepţia mea, şi avea un piept proeminent. Părul negru dat pe spate şi netezit cu un unguent începuse să-i încărunţească elegant la tâmple. Privirea i se fixase asupra Norei. Poate părea ridicol, şi un alt observator ar nega fără îndoială, dar cel mai bun mod de a-i descrie expresia ar fi, după mine, să spună că dorea să îi facă rău. Vorbi în cele din urmă, dar vocea lui nu trădă sentimente de acest gen.

— Sigur, cel mai bun lucru pentru Nora e să iasă

din oraş, spuse, părând autoritar, dar sincer îngrijorat pentru siguranţa ei. De ce nu la casa mea de la ţară? Clara o poate primi.

— Prefer să stau aici, zise Nora, privind în jos.

— Oare? replică Banwell. Mama ta crede că asasinul e în hotel. Cum poţi fi sigură că nu te priveşte chiar acum?

Chipul domnişoarei Acton se înroşea în timp ce Banwell vorbea cu ea. Aveam senzaţia că, de teamă, tot corpul îi era încordat.

Am anunţat că plec. Domnişoara Acton mă privi neliniştită. Am adăugat, ca şi când mi-aş fi amintit ceva:

— A, domnişoară Acton, reţeta pentru sedativul de care am vorbit. Iat-o.

Am scos din buzunar un formular pentru prescripţii, l-am completat repede şi i l-am întins. Pe hârtie scria: *Era Banwell?*

Citi mesajul. Dădu din cap, uşor, dar hotărât.

— De ce nu mi-o dai mie? mă întrebă Banwell, mijindu-şi ochii. Omul meu de jos poate da fuga la farmacie chiar acum.

— Foarte bine, am răspuns. Am luat din mâna domnişoarei Acton atât reţeta, cât şi biletul anonim. I l-am dat pe cel din urmă.

— Vedeţi dacă omul dumneavoastră se descurcă cu asta.

Banwell citi biletul. Mă aşteptam să-l mototolească
şi să mă privească ameninţător, dându-şi arama de ticălos pe faţă, ca în romanele ieftine. In schimb, exclamă furios:

— Ce naiba e asta – *Ţine-ţi gura*? Ar fi bine să ai o explicaţie, tinere.

— E o ameninţare pe care domnişoara Acton a primit-o pe stradă în dimineaţa asta, am spus, după cum ştiţi foarte bine, domnule Banwell, de vreme ce dumneavoastră aţi scris-o.

Urmă un moment de tăcere uluită.

— Domnule primar, domnule Littlemore: acest om e criminalul pe care îl căutaţi. Domnişoara Acton şi-a amintit totul cu câteva minute înainte să intraţi. Vă sfătuiesc să-l arestaţi imediat.

— Cum îndrăzneşti? spuse Banwell.

— Cine e acest... acest individ? întrebă Mildred Acton, referindu-se la mine. De unde a apărut?

— Doctore Younger, zise primarul McClellan, nu înţelegi gravitatea unei acuzaţii false. Retrage-o. Dacă domnişoara Acton ţi-a spus asta, atunci memoria îi joacă feste.

— Domnule primar... începu detectivul Littlemore.

— Nu acum, Littlemore, spuse calm primarul. Doctore, îţi vei retrage acuzaţia, îi vei cere scuze domnului Banwell şi ne vei relata ce ţi-a spus domnişoara Acton.

— Dar, excelenţă... zise detectivul.

— Littlemore! tună primarul, atât de furios, încât poliţistul făcu un pas înapoi. Nu m-ai auzit?

— Domnule primar McClellan, am intervenit, nu înţeleg. Tocmai v-am spus că domnişoara Acton şi-a amintit despre atac. Detectivul dumneavoastră pare să aibă informaţii suplimentare care confirmă acest lucru.

Domnişoara Acton l-a identificat cu certitudine pe domnul Banwell drept cel care a atacat-o.

— Nora, zise mama fetei, spune-i acestui tânăr că a înţeles greşit.

— Nora, draga mea? interveni tatăl.

— Spune-i, Nora, zise Banwell.

— Nu-i spun, răspunse fata, fără să mai zică altceva.

— Domnule primar, am insistat, nu puteţi permite ca domnişoara Acton să fie luată la întrebări de bărbatul care a atacat-o – un bărbat care, pe deasupra, a ucis o altă femeie.

— Younger, sunt convins că eşti bine intenţionat, ripostă primarul, dar greşeşti. George Banwell şi cu mine am fost împreună duminică noaptea, când Elizabeth Riverford a fost ucisă. A fost cu mine – înţelegi, *cu mine* – toată seara şi toată noaptea, chiar şi luni dimineaţa. La patru sute de kilometri de oraş. Nu putea să omoare pe nimeni.

ÎN BIBLIOTECĂ, DUPĂ plecarea lui Jung, rotocoale de fum urcau spre tavan. Un servitor luă paharele, înlocui scrumierele şi apoi se retrase în tăcere.

— E cu noi? întrebă bărbatul cu început de chelie, care fusese numit Sachs.

— Fără îndoială, răspunse Dana. E chiar mai slab decât mi-am închipuit. Şi, în orice caz, avem destule ca să-l distrugem. Ochs a primit observaţiile tale, Allen?

— O, da, răspunse domnul corpolent, cu favoriţi şi cu buze groase. Le va publica în aceeaşi zi în care îi va lua interviu elveţianului.

— Dar cei din Matteawan? întrebă Sachs.

— Lasă asta în seama mea, răspunse Dana. Nu ne rămâne decât să le blocăm celelalte mijloace de difuzare. Ceea ce, până mâine, o să fie gata rezolvat.

CHIAR ŞI DUPĂ ce l-am auzit pe primar disculpându-l, nu puteam să accept nevinovăţia lui Banwell. Subiectiv, adică. Pentru că, obiectiv, nu aveam motive să nu-l cred sau să protestez.

Nora refuză să meargă acasă. Tatăl ei insistă. Mama era indignată de ceea ce ea numea încăpăţânarea fetei. Primarul rezolvă situaţia. Acum, că văzuse nota, zise, se convinsese că nu mai era în siguranţă la hotel. Dar casa familiei Acton putea fi păzită. într-adevăr, putea fi mai sigură decât un hotel mare, cu numeroasele lui intrări. Va pune poliţişti afară, în faţă şi în spate, zi şi noapte. Pe deasupra, îi aminti domnişoarei Acton, era încă minoră: conform legii, el era obligat să dea ascultare tatălui, chiar împotriva voinţei ei.

Credeam că domnişoara Acton va izbucni, într-un fel sau altul. în schimb, cedă, dar numai cu condiţia să i se permită să continue tratamentul medical a doua zi, dimineaţa.

— Mai ales acum, adăugă, când ştiu că nu pot avea încredere în memoria mea.

Spuse acest lucru cu aparentă sinceritate, dar era imposibil de spus dacă se îndoia de veridicitatea propriei memorii sau le făcea un reproş celor care refuzau să-i dea crezare.

Nu mă mai privi după aceea, nici măcar o dată. Coborârea tăcută cu liftul a fost chinuitoare, dar domnişoara Acton se reţinea cu o demnitate deloc specifică mamei sale, care părea a considera tot ce se întâmplase ca pe un afront personal. Se stabili că urma să mă duc la casa din Gramercy Park a doua zi de dimineaţă, apoi plecară cu un automobil spre centru. McClellan făcu la fel. Banwell, aruncând o ultimă privire în direcţia mea, deloc binevoitoare, se îndepărtă într-o trăsură, lăsându-ne pe mine şi pe detectivul Littlemore pe trotuar.

Poliţistul se întoarse spre mine:

— Ţi-a spus ea că a fost Banwell?

— Da, am zis.

— Şi o crezi, nu?

— O cred.

— Pot să te întreb ceva? zise Littlemore. Să zicem că o fată îşi pierde memoria. I se goleşte, pur şi simplu.Apoi memoria îi revine. Poţi paria pe ea că e adevărată când şi-o recapătă? Poţi să garantezi?

— Nu, am răspuns. Ar putea fi falsă. Ar putea să fie imaginaţie luată drept memorie.

— Dar o crezi?

— Da.

— Şi ce vrei să spui, doctore?

— Nu ştiu ce vreau să spun, am zis. Pot să te întreb *şi eu* ceva, domnule detectiv? Ce voiai să-i spui primarului în camera domnişoarei Acton?

— Voiam doar să-i amintesc că şi coronerul Hugel – cel care conduce ancheta – credea că Banwell e asasinul.

— Credea? am întrebat. Vrei să spui că nu mai crede?

— Păi acum nu mai poate să creadă, nu după cele spuse de primar, replică Littlemore.

— Nu e posibil ca Banwell să o fi atacat pe fată, chiar dacă altcineva a ucis-o pe cealaltă?

— Nu, răspunse detectivul. Avem dovezi. A fost aceeaşi persoană, în ambele dăţi.

Am intrat iar în hotel, nesigur de mine, de pacientul meu, de situaţia mea. Era oare posibil ca McClellan să îl acopere pe Banwell? Era în siguranţă Nora la ea acasă? Recepţionerul strigă numele meu. Tocmai sosise o scrisoare pentru mine. Era de la G. Stanley Hali, rector al Universităţii Clark. Scrisoarea era lungă – şi profund tulburătoare.

PLECÂND DE LA hotelul Manhattan, detectivul Littlemore se îndreptă spre staţia de taxiuri.

în seara dinainte, Littlemore aflase de la bătrânul taximetrist că bărbatul brunet – care plecase de la Balmoral duminică la miezul nopţii – se urcase într-un taxi cu motor, roşu cu verde, în faţa hotelului Manhattan. Informaţia îi dezvăluia multe detectivului. Cu doar un deceniu înainte, toate taxiurile din Manhattan erau trase de cai. Pe la 1900, o sută de taxiuri motorizate se învârteau prin oraş, dar erau toate electrice. Supraponderale din cauza bateriilor de patru sute de kilograme, taxiurile electrice erau populare, dar greoaie; uneori, pasagerii trebuiau să coboare şi să pună umărul la împins când aveau de urcat pante dificile. în 1907, Compania de Taxiuri din New York lansase primele taxiuri cu benzină, echipate cu aparate de taxat, pentru ca pasagerii să poată vedea preţul. Aceste taxiuri au avut un succes imediat – au avut, adică, succes la cei din lumea bună, singurii care-şi permiteau să plătească cincizeci de cenţi pe

kilometru – şi au ajuns repede să fie mai numeroase decât toate celelalte taxiuri din oraş, fie ele electrice sau cu cai. Recunoşteai întotdeauna un taxi din New York după însemnele lui roşii şi verzi.

Mai multe asemenea vehicule erau parcate în staţia de taxiuri din faţa hotelului Manhattan. Şoferii îi spuseră lui Littlemore să încerce la garajul Allen, de pe Strada 57, între bulevardele 11 şi 12, unde era sediul Companiei de Taxiuri din New York şi de unde putea uşor să afle cine fusese în tura respectivă, duminică. Detectivul avu noroc. Două ore mai târziu primise răspunsurile. Un şofer pe nume Luria luase un tip brunet din faţa hotelului Manhattan, duminică, după miezul nopţii. Luria îşi amintea exact, pentru că bărbatul nu coborâse din hotel, ci dintr-o birjă. Littlemore află unde mersese brunetul şi se duse în persoană la adresa respectivă, o casă particulară. Aici norocul nu mai fu de partea lui.

Casa era pe Bulevardul 40, imediat după Broadway. Era o construcţie cu două etaje, cu un inel pestriţ de metal pe uşă şi cu draperii roşii la ferestre. Littlemore trebui să bată de cinci sau de şase ori până veni o tânără atrăgătoare. Fata era remarcabil de sumar îmbrăcată pentru acea oră a după-amiezii. Când Littlemore îi spuse că era de la poliţie, ea dădu ochii peste cap şi îi zise să aştepte.

Fu condus într-un salon cu covoare orientale groase, cu o sumedenie aiuritoare de oglinzi pe pereţi şi de velur stacojiu pe mobile. Mirosul de tutun şi de alcool se păstrase în faldurile draperiilor. Sus plângea un copil. Cinci minute mai târziu, o altă femeie, mai în vârstă şi destul de grasă, îmbrăcată într-o robă de culoarea vinului de Bordeaux, coborî scările acoperite cu mochetă roşie.

— Ai mult tupeu, zise femeia, care se prezentă ca Susan Merrill – doamna Susan Merrill. Dintr-un seif ascuns în perete, în spatele unei oglinzi, scoase o cutie de valori din metal gravat, pe care o deschise cu o cheie. Numără cincizeci de dolari.

— Uite. Acum ieşi. Oricum sunt în întârziere.

— Nu vreau banii tăi, doamnă, zise Littlemore.

— A, nu mai spune. Mi-e greaţă de voi toţi. Greta, întoarce-te aici.

Fata sumar îmbrăcată se întinse pe canapea, căscând. Deşi era trei şi un sfert, dormise până când bătuse Littlemore la uşă.

— Greta, detectivul nu vrea banii noştri. Du-l în camera verde. Termină repede, domnule.

— Nu am venit nici pentru asta, doamnă, zise Littlemore. Vreau numai să îţi pun o întrebare. A venit aici un tip duminică noaptea, târziu. încerc să-l găsesc.

Doamna Merrill se uită suspicioasă la detectiv.

— Aha, deci acum îmi vreţi clienţii? Şi ce o să le faceţi, o să-i scuturaţi şi voi?

— Probabil că ai cunoscut nişte poliţişti răi, zise Littlemore.

— Mai sunt şi de alt soi?

— O fată a fost omorâtă duminică seara, răspunse Littlemore. Omul care a făcut-o a biciuit-o. A legat-o, a şi tăiat-o destul de urât. Apoi a strangulat-o. îl vreau pe tipul respectiv. Asta-i tot.

Femeia îşi strânse roba purpurie mai tare în jurul umerilor. Puse banii la loc în cutie şi o închise.

— Era o femeie de stradă?

— Nu, zise detectivul. Era o fată bogată. Foarte bogată. Locuia într-o clădire luxoasă în nordul oraşului.

— Mda, mare păcat. Şi ce are de-a face cu mine?

— Bărbatul care a venit aici, răspunse Littlemore. Credem că el ar putea fi criminalul.

— Ai idee, domnule detectiv, câţi bărbaţi vin aici duminică noaptea?

— Omul nostru a venit singur. înalt, brunet, cu o valiză sau o geantă neagră.

— Greta, îţi aminteşti să fi fost cineva de genul ăsta?

— Să mă gândesc, reflectă visătoarea Greta. Nu.

Nimeni.— Ei, ce mai vrei de la mine? zise doamna Merrill. Ai auzit-o.

— Dar sigur a venit aici, doamnă. Taximetristul l-a lăsat chiar în faţa uşii.

— în faţa uşii? Asta nu înseamnă că a şi intrat. Nu e singurul apartament din bloc.

Littlemore clătină încet din cap. I se părea că Greta e un pic prea blazată, iar doamna Merrill un pic prea dornică să-l vadă plecat.

CAPITOLUL TREISPREZECE

Îmi ceruse să o sărut.

Mergeam pe Strada 42, dar cu ochii minţii vedeam buzele întredeschise ale Norei Acton. îi simţeam încă gâtul moale între palmele mele. O auzeam şoptind cele două cuvinte.

Scrisoarea rectorului Hali era în buzunarul vestei. Ar fi trebuit să am un singur gând în minte: cum să abordez potenţiala anulare nu numai a conferinţei din săptămâna următoare de la Clark, ci şi a întregii reputaţii a doctorului Freud, cel puţin în America. Totuşi, nu puteam să văd decât gura domnişoarei Acton şi ochii ei închişi.

Nu mă minţeam singur. Ştiam care erau sentimentele ei pentru mine. Mai văzusem asta şi înainte, de prea multe ori. Una dintre pacientele mele din Worcester, o fată pe nume Rachel, insista să se dezbrace până la brâu la fiecare şedinţă de analiză. Găsea de fiecare dată alt motiv: bătaia neregulată a inimii, o coastă care, chipurile, era ruptă, o durere pulsând în partea inferioară a spatelui. Iar Rachel era doar una dintre multe alte paciente. în toate aceste cazuri, nu rezistasem niciodată tentaţiei – pentru că nu fusesem tentat. Din contră, emergenţa maşinaţiunilor de seducere la pacienţii analizelor mele mi s-a părut mereu macabră.

Dacă pacientele mele ar fi fost mai atrăgătoare, mă îndoiesc că felul lor de a se comporta mi-ar fi

inspirat aceeaşi senzaţie dezagreabilă. Nu am nici o virtute specială. Dar femeile acelea nu erau atrăgătoare. Cele mai multe erau suficient de bătrâne ca să-mi poată fi mame. Dorinţa lor mă dezgusta. Rachel era altfel. Era drăguţă: picioare lungi, ochi întunecaţi – un pic prea apropiaţi, ca să fiu sincer – şi un chip care putea fi socotit plăcut, sau mai mult decât plăcut. Dar era agresiv nevrotică, ceea ce nu mă incita absolut deloc.

îmi imaginam că alte fete, mai atrăgătoare, veneau la consult. îmi imaginam evenimente indescriptibile – dar nu imposibile – întâmplându-se în cabinet. Astfel am ajuns ca, de fiecare dată când o nouă pacientă doritoare de psihanaliză trecea pragul, să mă surprind evaluându-i farmecele. Ca urmare, am început să fiu dezgustat de mine însumi, sfârşind prin a mă întreba dacă trebuia să mai practic meseria de analist. Nu mai luasem nici un pacient pentru analiză în vara aceea – până la domnişoara Acton.

Iar acum ea mă invitase să o sărut. Nu era nici un secret în privinţa a ceea ce aş fi vrut să-i fac. Nu mai experimentasem niciodată o asemenea dorinţă de dominare, de posesiune. Mă îndoiam serios că eram sub puterea contratransferului. Ca să fiu deschis, simţisem aceeaşi dorinţă de prima dată când o avusesem în faţa ochilor pe domnişoara Acton. Dar, pentru ea, lucrurile stăteau în mod limpede altfel. Nu numai că îşi revenea după trauma unui atac fizic, mai mult, suferea un transfer de cea mai virulentă speţă.

Afişase toate semnele faptului că mă displăcea până în momentul în care simţise amintirile reprimate revenind, eliberate de presiunea fizică pe care i-o aplicasem asupra gâtului. în acea clipă, devenisem pentru ea un fel de figură a autorităţii. înainte de asta, antipatia era un termen prea blând. Mă ura; mi-o spusese. Din acea clipă, voia să mi se dăruiască – sau cel puţin aşa credea. Pentru că era

limpede ca lumina zilei, oricât de rău îmi părea să recunosc, că iubirea pe care o simţea, dacă se poate numi iubire, era un artefact, o ficţiune creată de intensitatea transferului analitic.

Deşi nu-mi aminteam să fi traversat Bulevardul 6 sau 7, m-am găsit deodată în mijlocul lui Times Square. Am mers în grădina de pe acoperişul lui Hammerstein's
Victoria, unde trebuia să mă întâlnesc cu Freud şi cu ceilalţi la prânz. Pe latura din dreapta, grădina de pe acoperiş era de fapt un teatru, cu scenă, terase, loje şi un alt acoperiş propriu la cincisprezece metri înălţime. Piesa, de fapt un spectacol de acrobaţie pe sârmă, era încă în desfăşurare. Artista de pe frânghie era o franţuzoaică cu bonetă, cu o rochie albastră de nuanţa cerului şi ciorapi albaştri. De fiecare dată când îşi agita umbrela căutându-şi echilibrul, femeile bine îmbrăcate din public ţipau la unison. N-am înţeles niciodată de ce reacţionează astfel cei din public: cu siguranţă, persoana de pe frânghie pretinde numai că e în pericol.

Nu i-am găsit pe ceilalţi. Evident, întârziasem; probabil că plecaseră. Aşa că am plecat spre locuinţa lui Brill, în Central Park West, unde ştiam că urmau să se întoarcă. Nu răspunse nimeni la uşă. Am traversat şi m-am aşezat pe o bancă, singur, cu Central Park în spate. Am scos scrisoarea lui Hali. După ce am recitit-o de cel puţin şase ori, am lăsat-o şi am scos altceva ce trebuia să citesc – nu cred că e nevoie să spun ce.

— LE AI? ÎL întrebă coronerul Hugel pe Louis Riviere, şeful secţiei fotografice interne, în subsolul sediului poliţiei.

— Acum le dau lustrul, strigă Riviere, aplecat deasupra unei chiuvete în camera obscură.

— Dar ţi-am lăsat plăcile fotografice la şapte dimineaţa, protestă Hugel. Sigur sunt gata.

— Linişteşte-te, te rog, zise Riviere, aprinzând lumina. Intră. Iată-le.

Hugel intră în camera obscură şi se uită la fotografii cu o agitaţie prea intensă. Le parcurse rapid, una câte una, lăsându-le deoparte pe cele care nu-l interesau. Apoi se opri, privind lung un cadru apropiat al gâtului fetei, prezentând un semn circular distinct.

— Ce-i asta, aici, pe gâtul fetei? întrebă.

— O vână taie, nu? zise Riviere.

— Nici o vânătaie obişnuită nu-i aşa de perfect circulară, răspunse coronerul, scoţându-şi ochelarii şi apropiind fotografia la trei centimetri de ochi. Se distingea o pată neagră rotundă şi granulară pe un gât aproape alb. Louis, unde-i lentila ta?

Riviere aduse ceva ce arăta ca un pahar de tărie răsturnat. Coronerul i-l smulse din mâini, îl aşeză pe fotografie în locul unde era pata întunecată şi privi prin ea.

— L-am prins! strigă. L-am prins!

Din afara camerei obscure se auzi glasul detectivului Littlemore:

— Ce s-a întâmplat, domnule Hugel?

— Littlemore, zise Hugel, eşti aici. Excelent.

— Dumneavoastră mi-aţi cerut să vin, domnule Hugel.

— Da, şi o să vezi acum de ce, spuse coronerul, cerându-i prin semne lui Littlemore să folosească lentila lui Riviere. Detectivul se supuse. Mărite, liniile granulare din interiorul cercului negru se prezentau mult mai distinct.

— Şi ziceţi, spuse Littlemore, că alea sunt litere?

— într-adevăr, răspunse coronerul triumfător. Două litere.

— E ceva ciudat cu ele, continuă Littlemore. Nu arată cum trebuie. A doua ar putea fi un }. Prima – nu ştiu.

— Nu arată cum trebuie pentru că sunt pe dos, domnule Littlemore, zise coronerul. Louis, explică-i te rog detectivului de ce simt invers literele.

Riviere se uită şi el prin lentilă.

— Le văd: două litere unite. Dacă sunt scrise invers, atunci cea din dreapta, despre care monsieur Littlemore zicea că e J, nu e J, ci G.

— Corect, spuse coronerul.

— Dar de ce, întrebă Riviere, ar trebui ca scrisul să fie pe dos?

— Pentru că, domnilor, e un imprimeu lăsat pe gâtul fetei de acul de la cravata atacatorului. Hugel făcu o pauză pentru efectul dramatic. Vă amintiţi că atacatorul şi-a folosit cravata de mătase ca să o sugrume pe domnişoara Riverford. A fost suficient de inteligent pentru a lua cravata de la locul crimei. Dar a făcut o greşeală. Pe cravată, când a comis crima, era şi acul lui – un ac gravat cu monograma proprie. Din întâmplare, acul a intrat în contact direct cu pielea moale şi sensibilă de pe gâtul fetei. Din cauza presiunii îndelungate, monograma s-a imprimat pe gât, aşa cum un inel prea strâmt lasă o urmă pe deget. Imprimarea respectivă, domnilor, înregistrează iniţialele asasinului la fel de limpede ca şi când ne-ar fi lăsat o carte de vizită, doar că în oglindă. Litera din dreapta e un G întors, pentru că G e iniţiala prenumelui bărbatului care a ucis-o pe Elizabeth Riverford. Litera din stânga e un B întors, pentru că acel bărbat e George Banwell. Acum ştim de ce a trebuit să-i fure cadavrul de la morgă. A văzut vânătaia trădătoare de pe gâtul ei şi şi-a dat seama că până la urmă o s-o descifrez. Ce nu a prevăzut e că sustragerea cadavrului era inutilă – datorită acestei fotografii!

— Domnule Hugel?... zise detectivul Littlemore.

Coronerul oftă din greu.

— Să-ţi mai explic o dată, domnule detectiv?

— Nu Banwell a făcut-o, domnule Hugel, zise Littlemore. Are un alibi.

— Imposibil, spuse Hugel. Apartamentul lui e la acelaşi etaj, în aceeaşi clădire. Crima s-a produs între miezul nopţii şi ora două dimineaţa, duminică. Banwell ar fi trebuit să se întoarcă de la orice

întâlnire, până la ora aceea.

— Are un alibi; repetă Littlemore, şi încă ce alibi. A fost cu primarul foată noaptea de duminică, până în dimineaţa de luni – în afara oraşului.

— Ce? zise coronerul.

— Mai e un d&fect în argumentaţia dumneavoastră, interveni Riviere. Nu sunteţi aşa de familiarizat cu fotografiile ca mine. Aţi făcut fotografiile astea singur?

— Da, răspunse coronerul încruntându-se. De ce?

— Sunt ferotipii. Cele mai învechite. Aveţi noroc că ţin o rezervă de sulfat de fier. Imaginile pe care le aveţi aici diferă de realitate. Stânga e dreapta, iar dreapta e stânga.

— Ce? zise iar coronerul.

— O imagine răsturnată, spuse Riviere. Iar un negativ dublu e o imagine pozitivă. Ceea ce înseamnă că fotografia arată monograma cum ar trebui, şi nu răsturnat.

— Nu se poate, ţipă Hugel, mai degrabă revoltat decât neîncrezător, ca şi cum Littlemore şi Riviere ar fi încercat să-i fure ceva.

— Ba fără îndoială că aşa e, monsieur Hugel, zise Riviere.

— Deci chiar *era* un J, spuse detectivul Littlemore. Tipul se numeşte Johnson, sau aşa cumva. Care-i prima literă?

Riviere îşi potrivi din nou ochiul pe lentilă.

— Nu prea arată a literă. Dar ar putea fi un E, aş zice – sau nu, poate un C.

— Charles Johnson, spuse detectivul.

Coronerul rămase pe loc, repetând:

— Nu se poate.

ÎN CELE DIN urmă un taxi opri în faţa locuinţei lui Brill, şi cei patru oameni – Freud, Brill, Ferenczi şi Jones – coborâră. Se lămuri că merseseră la un film după prânz, o poveste cu hoţi şi vardişti şi curse

sălbatice. Ferenczi nu se mai putea opri din povestit. De fapt, îmi spuse Brill, sărise de pe locul lui când o locomotivă păruse că îşi aruncă aburii direct către public; era primul lui film.

Freud mă întrebă dacă voiam să petrec o oră cu el în parc, ca să-i povestesc despre domnişoara Acton. Am spus că nimic nu mi-ar face mai mare plăcere, dar apăruse altceva; primisem veşti neplăcute prin poştă.

— Nu eşti singurul, zise Brill. Jones a primit o telegramă azi dimineaţă de la Morton Prince, din Boston. A fost arestat ieri.

— Doctorul Prince? Eram şocat.

— Acuzat de obscenitate, continuă Brill. Obscenitatea în chestiune: două articole pe care voia să le publice, descriind terapii ale isteriei efectuate prin metoda psihanalitică.

— N-ar trebui să-mi fac griji în legătură cu Prince, zise Jones. A fost primar în Boston cândva, ştii. Va ieşi bine din asta.

Morton Prince nu fusese nicicând primar în Boston – tatăl său fusese, – dar Jones era aşa de sigur în privinţa asta, încât n-am vrut să-l pun în încurcătură. Am întrebat în schimb:

— De unde putea şti poliţia ce intenţiona Prince să publice?

— Exact asta ne-am întrebat şi noi, zise Ferenczi.

— N-am avut niciodată încredere în Sidis, adăugă Brill, referindu-se la un doctor din consiliul editorial al revistei lui Prince. Dar nu trebuie să uităm că e vorba de Boston. Acolo arestează şi un sandviş cu piept de pui dacă nu e îmbrăcat cumsecade. Au arestat-o pe australianca aia – Kellerman, înotătoarea – pentru că avea un costum de baie care nu-i acoperea şi genunchii.

— Mă tem că noutăţile mele sunt încă şi mai rele, domnilor, am spus, şi îl privesc direct pe

doctorul Freud. Cursurile de săptămâna viitoare nu mai sunt atât de sigure. Doctorul Freud a fost atacat personal – vreau să spun că numele i-a fost atacat – în Worcester. Nici nu vă pot spune cât de rău îmi pare că eu trebuie să transmit mesajul.

Am început să rezum cât se putea mai mult din scrisoarea rectorului Hali, fără să intru în acuzaţiile sordide la adresa lui Freud. Un agent reprezentând o familie putred de bogată din New York se întâlnise cu Hali cu o zi în urmă, oferind Universităţii Clark o sumă pe care Hali o descrisese ca fiind „extrem de darnică". Familia era gata să ofere un ajutor pentru un spital cu cincizeci de paturi pentru boli mintale şi nervoase, achitând costul noii clădiri, dar suportând şi cheltuielile incluzând achiziţionarea celor mai moderne echipamente, angajarea de asistente medicale şi de personal, cât şi plata unor salarii suficient de mari pentru a atrage cei mai buni neurologi din New York şi Boston.

— Asta ar costa o jumătate de milion de dolari, zise Brill.

— Considerabil mai mult, am răspuns. Ne-ar face, dintr-un foc, institutul psihiatric cel mai avansat din ţară. L-am depăşi chiar şi pe McLean.

— Cine-i familia?

— Hali nu spune, i-am răspuns lui Brill.

— Dar e permis aşa ceva? întrebă Ferenczi. Nişte particulari să plătească o universitate publică?

— Se numeşte filantropie, răspunse Brill. De asta sunt aşa de bogate universităţile americane. Şi aşa vor depăşi curând marile universităţi europene.

— Aiurea, îi scăpă lui Jones. Niciodată.

— Spune mai departe, Younger, zise Freud. Nu e nimic inoportun în ce ne-ai povestit până acum.

— Familia a pus două condiţii, am continuat. Se pare că un membru al familiei e un doctor bine-cunoscut, cu anumite vederi în psihologie. Prima condiţie prevede că psihanaliza nu poate fi

practicată în noul spital şi nici nu poate fi inclusă în curriculumul Universităţii Clark pentru a fi predată. A doua e ca prelegerile doctorului Freud de săptămâna viitoare să fie anulate. Altfel, donaţia va merge la alt spital – în New York.

Urmară diferite exclamaţii de stupoare şi de dezaprobare. Numai Freud îşi păstră sângele rece.

— Şi Hali ce spune că va face? întrebă.

— Mă tem că asta nu e tot, am spus. Şi nici nu e partea cea mai rea. Rectorului Hali i s-a dat un dosar referitor la doctorul Freud.

— Spune mai repede, pentru Dumnezeu, mă admonestă Brill. Nu te juca de-a baba oarba.

Am explicat că dosarul trebuia să adune probe de comportament licenţios – de fapt, criminal – al lui Freud. Rectorului Hali i se spusese că gravele erori de comportament ale lui Freud vor fi în curând denunţate în presa din New York. Familia era sigură că Hali, după citirea documentelor conţinute în dosar, va fi de acord că apariţia lui Freud la Clark trebuie anulată, pentru binele universităţii.

— Rectorul Hali nu a trimis dosarul propriu-zis, am spus, dar scrisoarea rezumă acuzele. Pot să vă dau scrisoarea, domnule doctor Freud? Rectorul Hali mi-a cerut expres să vă spun că aveţi dreptul să fiţi informat despre tot ce se spune împotriva dumneavoastră.

— Foarte elegant din partea lui, remarcă Brill.

Nu ştiu de ce – poate din cauză că eram purtătorul scrisorii – mă simţeam răspunzător pentru dezastrul care se prefigura. Era ca şi când l-aş fi invitat personal pe Freud la Clark numai ca să-l distrug. Nu mă îngrijoram numai pentru soarta lui Freud. Aveam motive egoiste să nu vreau să-l văd doborât pe acest om, pe a cărui autoritate îmi sprijinisem atât de multe dintre credinţele proprii – de fapt, atât de mult din propria viaţă. Nu suntem sfinţi, dar îmi formasem cumva, de ani buni, credinţa că Freud era altfel decât noi. îmi închipuiam că el

(spre deosebire de mine) căpătase prin intuiţia psihologică acces la un plan superior tentaţiilor josnice. Mă rugam cerului ca acuzaţiile din scrisoarea lui Hali să fie false, deşi aveau acea acurateţe a detaliului care ţine de domeniul adevărului.

— Nu-i nevoie să citesc scrisoarea în particular, zise Freud. Povesteşte-ne ce s-a spus împotriva mea. Nu am secrete faţă de nimeni dintre cei de faţă.

Am început cu cea mai uşoară acuzaţie:

— Se spune că nu sunteţi căsătorit cu femeia cu care trăiţi, deşi o prezentaţi peste tot în lume ca fiind soţia dumneavoastră.

— Dar acesta nu e Freud, strigă Brill. E Jones.

— Ei, te rog frumos, replică Jones indignat.

— Of, hai, Jones, zise Brill. Toată lumea ştie că nu eşti însurat cu Loe.

— Freud să nu fie însurat, spuse Jones, privind înapoia umărului stâng. Ce absurd.

— Ce altceva? zise Freud.

— Că aţi fost concediat de la un spital respectat, am continuat stânjenit, pentru că nu încetaţi să discutaţi fantezii sexuale cu fetiţe de doisprezece şi treisprezece ani, care se aflau acolo pentru tratarea unor boli pur fizice, nu psihice.

— Dar e vorba de Jones! exclamă Brill.

Jones fusese cuprins de un interes brusc şi amănunţit pentru arhitectura clădirii în care se afla apartamentul lui Brill.

— Că aţi fost dat în judecată de soţul uneia dintre paciente şi împuşcat de altul, am spus.

— Iar Jones! ţipă Brill.

— Că aveţi în prezent o legătură sexuală, am adăugat, cu menajera dumneavoastră adolescentă.

Brill se uită de la Freud la mine, la Ferenczi, apoi la Jones, care acum scruta cerul, părând că studiază modelele de migraţie ale speciilor de păsări din Manhattan.

— Ernest? zise Brill. Sigur nu faci asta. Spune-ne că nu o faci.

O serie de zgomote muzicale însoţind dregerea vocii veniră dinspre Jones, dar nici un răspuns verbal.

— Eşti dezgustător, îi spuse Brill lui Jones. Complet dezgustător.

— Asta e tot, Younger? întrebă Freud.

— Nu, domnule, am răspuns. Acuza finală era cea mai rea. Mai e una: că sunteţi implicat în prezent în altă legătură sexuală, cu o pacientă a dumneavoastră, o rusoaică de nouăsprezece ani, studentă la medicină. Se spune că legătura e notorie, că mama fetei v-a scris, rugându-vă să nu-i distrugeţi copila. După toate aparenţele, dosarul reproduce răspunsul dumneavoastră adresat mamei. In scrisoarea dumneavoastră, sau în ceea ce pretind ei că ar fi acea scrisoare, cereţi bani mamei în schimbul... în schimbul reţinerii de la alte relaţii sexuale cu pacienta.

După ce am încheiat, nimeni nu vorbi pentru o bună bucată de vreme. în cele din urmă, Ferenczi izbucni:

— Dar ăsta e Jung, pentru Dumnezeu!

— Sândor! replică Freud vehement.

— Jung a scris asta? întrebă Brill. Mamei unei paciente?

Ferenczi se plesni peste gură.

— Hopa, zise. Dar, Freud, nu-i poţi lăsa să creadă că e vorba de tine. O să apară în ziare. îmi imaginez deja titlurile.

Şi eu mi le imaginam: FREUD ELIBERAT DE TOATE ACUZAŢIILE.

— Deci, reflectă mohorât Brill, suntem atacaţi simultan în Boston, în Worcester şi în New York. Nu poate fi o coincidenţă.

— Care-i atacul din New York? întrebă Ferenczi.

— Treaba cu Ieremia, cu Sodoma şi Gomora, răspunse iritat Brill. Cele două mesaje nu au fost singurele pe care le-am primit. Au mai fost multe.

Furăm cu toţii surprinşi şi îi cerurăm lui Brill să

ne explice.

— A început de îndată ce m-am apucat de traducerea cărţii lui Freud despre isterie, zise. De unde ştiau că fac asta, e un mister pentru mine. Dar, chiar în săptămâna în care am început, am primit primul mesaj, şi situaţia s-a înrăutăţit constant de atunci. Apăreau atunci când mă aşteptam mai puţin. Sunt ameninţat, sunt sigur de asta. De fiecare dată e vorba despre un pasaj biblic îndemnând la crimă – întotdeauna despre evrei şi despre desfrâu şi despre foc. Mă face să mă gândesc la un pogrom.

DE DATA ACEASTA, nimeni nu încercă să-l oprească pe Littlemore, în timp ce urca scările casei cu numărul 782 de pe Bulevardul 8. Era ora patru – ora pregătirii cinei la restaurant, din care se auzeau ţipete în dialectul chinezesc cantonez, punctate de sfârâiala şuierătoare a bucăţilor de pui aruncate în ulei încins. Littlemore, care nu mai mâncase de dimineaţă, nu ar fi refuzat nişte *chop suey* de porc. Simţea ochi pândindu-l din toate apartamentele, dar nu vedea pe nimeni. Auzi pe cineva fugind într-un hol de deasupra şi o discuţie în şoaptă. La apartamentul 4C, bătaia în uşă avu acelaşi efect ca şi înainte: nimic, în afară de sunetul unor paşi grăbiţi retrăgându-se pe scările din spate.

Littlemore se uită la ceas. Aprinse o ţigară ca să combată mirosurile plutind pe coridor, sperând că va ajunge la Betty la timp ca să o poată invita la cină. Câteva minute mai târziu, ofiţerul John Reardon urcă mărşăluind scările, remorcând un chinez docil şi speriat.

— Exact cum ai spus, domnule detectiv, zise ofiţerul Reardon. A dat buzna pe uşa din spate de parcă avea foc în pantaloni.

Littlemore îl studie pe nenorocitul de Chong Sing.

— Nu vrei să vorbeşti cu mine, domnule Chong, nu? întrebă. Să zicem că ne uităm prin apartamentul

tău. Deschide.

Chong Sing era mult mai scund decât Littlemore sau Reardon. Era genul îndesat, cu nasul lat şi mare şi cu pielea ridată. Gesticulă neputincios, încercând să arate că nu vorbea englezeşte.

— Deschide, îi comandă Littlemore, bătând în uşa încuiată.

Chinezul scoase o cheie şi descuie uşa. Camera lui era un model de ordine şi curăţenie. Nu găseai nici un fir de praf, nici o ceaşcă nelalocul ei. Două paturi de campanie, învelite cu nişte cuverturi jerpelite, îndeplineau, pe câte se părea, tripla funcţie de paturi, canapele şi mese. Pereţii erau goi. Mai multe seturi de beţişoare de tămâie ardeau într-un colţ, împrăştiind o aromă înţepătoare în aerul nemişcat şi fierbinte.

— Ai făcut curat pentru noi, zise Littlemore, măsurând camera cu privirea. Drăguţ. Dar ţi-a scăpat un loc, totuşi. Cu o mişcare a bărbiei, Littlemore făcu un semn în sus. Atât Chong Sing, cât şi ofiţerul Reardon ridicară ochii. Pe tavanul jos era o pată mare şi întunecată, lungă de aproape un metru, deasupra paturilor de campanie.

— Ce-i aia? întrebă poliţistul.

— Pată de fum, răspunse Littlemore. Opiu. Jack, ai observat ceva ciudat la fereastra asta?

Reardon aruncă o privire către fereastra mică a garsonierei.

— Nu. Ce-i cu ea? întrebă.

— E închisă, răspunse Littlemore. Patruzeci de grade, şi fereastra e închisă. Vezi ce-i afară.

Reardon deschise geamul şi se aplecă deasupra unui burlan îngust de aerisire. Luă câteva obiecte pe care le găsi pe bordura de dedesubt: o lampă cu ulei, o jumătate de duzină de pipe lungi, boluri şi un ac. Chong Sing părea să fie într-o confuzie totală, scuturând din cap, uitându-se de la detectiv la ofiţerul de poliţie şi iar înapoi la detectiv.— Ai o

întreagă prăvălie de opiu aici, nu, domnule Chong? zise detectivul. Ai fost vreodată în apartamentul domnişoarei Riverford, la Balmoral?

— Ha? făcu Chong Sing, ridicând neajutorat din umeri.

— De unde ai avut pământ roşu pe pantofi? persevera detectivul.

— Ha?

— Jack, zise Littlemore, du-l pe domnul Chong într-o celulă pe Strada 47. Spune-i căpitanului Post că e traficant de opiu.

Când ofiţerul Reardon îl apucă de braţ, Chong vorbi, în sfârşit.

— Aşteptat. Spus la tine. Eu stat în apartament numai ziua. Nu ştiu opiu. Nu văzut opiu înainte.

— Sigur, spuse Littlemore. Ia-l de aici, Jack.

— OK, OK, zise Chong. Spus la tine cine vinde opiu. OK?

— Ia-l de aici, zise detectivul.

Văzând cătuşele lui Reardon, Chong izbucni:

— Aşteptat! Spus la tine altceva. Arătat la tine altceva. Venit cu mine pe hol. Arătat ce cauţi.

Glasul lui Chong se schimbase. Părea că îi e cu adevărat frică acum. Littlemore îi făcu semn lui Reardon să-l lase pe Chong să iasă înaintea lor pe coridorul întunecat şi strâmt. Cu două etaje mai jos, zgomotul restaurantului putea fi încă desluşit şi, în timp ce-l urmau pe chinez de-a lungul holului, pe casa scărilor, Littlemore începu să audă coardele vibrând disonant ale instrumentelor muzicale chinezeşti. Mirosul de carne se înteţi. Toate uşile erau întredeschise, permiţând locatarilor să-i observe pe cei ce treceau – toate, mai puţin una. Singura uşă închisă aparţinea camerei de la celălalt capăt al coridorului. Aici Chong se opri.

— înăuntru, zise. înăuntru.

— Cine stă aici? întrebă detectivul.

— Vărul meu, spuse Chong. Leon. Stat aici înainte. Acum nimeni.

u

Uşa era încuiată. Nu răspunse nimeni la bătaia lui Littlemore dar, din momentul în care fu suficient de

aproape pentru a ridica mâna, detectivul ştiu că duhoarea cumplită de carne nu venea de fapt de la restaurant. Scoase din buzunar două lame subţiri de metal. Littlemore era un obişnuit al uşilor încuiate. O deschise curând şi pe aceasta.

Camera, deşi la fel de mare, alcătuia un contrast perfect cu cea a lui Chong Sing. Ornamente roşii şi ţipătoare împodobeau toate suprafeţele. O duzină de vase, şi mari, şi mici, erau risipite peste tot, cele mai multe sculptate în formă de dragoni şi de demoni. Pe pervaz era o cutie roşie lăcuită, cu o oglinjoară rotundă dedesubt; pe un dulap stătea o statuetă pictată a Fecioarei cu Pruncul. Aproape fiecare centimetru pătrat al pereţilor era acoperit cu fotografii înrămate, înfăţişând toate un chinez complet diferit de Chong Sing. Bărbatul din fotografii era înalt şi izbitor de chipeş, cu un nas acvilin şi o piele netedă şi imaculată. Era îmbrăcat cu jachetă americană, cămaşă şi cravată. Aproape toate pozele îl înfăţişau cu femei tinere – diferite femei tinere.

Ceea ce atrăgea atenţia, totuşi, era un obiect masiv plasat de-a dreptul în mijlocul camerei: un cufăr mare închis. Era genul de cufăr folosit de turiştii înstăriţi, cu piele pe margini şi cu balamale de alamă. Ca dimensiuni, avea trei sferturi de metru înălţime, tot atâta în lungime şi un metru lăţime. Era legat cu frânghie zdravănă de cort.

Aerul era fetid. Littlemore abia mai putea respira. Muzica chinezească venea direct din camera de deasupra; detectivului îi venea greu să gândească. Cufărul părea, şi asta nu era posibil, să

vibreze în atmosfera densă. Littlemore îşi deschise briceagul. Şi ofiţerul Reardon avea unul. Fără un cuvânt, se apropiară împreună de ladă şi începură să taie frânghiile groase. O mulţime de chinezi, mulţi cu batiste la gură, se adunară în uşă să privească.

— Pune-ţi briceagul la loc, Jack, zise Littlemore către ofiţerul Reardon. Supraveghează-l doar pe Chong.

Detectivul se chinuia cu frânghiile. Când desprinse ultima legătură, capacul cufărului se deschise bufnind. Reardon se dădu înapoi, fie din cauza surprizei, fie din cauza gazului rău mirositor care ţâşni din cufăr. Littlemore îşi acoperi gura cu mâneca, dar rămase pe loc. în ladă erau trei lucruri: o pălărie de damă împodobită cu o pasăre împăiată; un vraf gros de scrisori şi de plicuri legate la un loc cu sfoară; şi corpul contorsionat al unei tinere, oribil de descompus, îmbrăcată numai în desuuri, cu un medalion de argint la gât şi o cravată albă de mătase răsucită strâns în jurul gâtului.

Ofiţerul Reardon nu-l mai supraveghea pe Chong. în schimb, era cât pe ce să leşine. Văzând asta, Chong se strecură în mulţimea de chinezi care murmurau şi ieşi pe uşa deschisă.

AM URCAT TĂCUŢI cele patru rânduri de scări spre apartamentul lui Brill, fiecare întrebându-se, presupun, cum trebuiau tratate dificultăţile din Worcester. Mai aveam de petrecut câteva ore până să mergem la un dineu la care ne invitase Smith Jelliffe, editorul lui Brill. In faţa apartamentului de la al cincilea etaj, Ferenczi comentă ceva legat de un miros bizar de frunze arse, sau de hârtie arsă.

— Poate că incinerează cineva un mort în bucătărie? sugeră el plin de solicitudine.

Brill deschise uşa. Ceea ce văzurăm înăuntru era cu totul neaşteptat.

Ningea în apartamentul lui Brill – sau aşa părea. Un praf alb şi fin plutea prin cameră, rotindu-se în

curenţii de aer provocaţi de deschiderea uşii; podeaua era şi ea acoperită de acea materie. Toate cărţile lui Brill, ca şi mesele, tocurile geamurilor şi scaunele, erau îmbâcsite. Mirosea a foc peste tot. Rose Brill era în mijlocul camerei, cu mătura şi făraşul în mâini, acoperită din creştet până-n călcâie de o chiciură albă, curăţând frenetic.

— Abia am ajuns, strigă. închideţi uşa, pentru Dumnezeu. Ce-i asta?

Mi-am umplut palma cu pulberea albă.

— E cenuşă, am zis.

— Ai lăsat ceva pe foc? o întrebă Ferenczi.

— Nimic, răspunse, scoţându-şi firişoarele albe din ochi.

— Cineva a adus asta aici, zise Brill. Se învârtea prin cameră ca în transă, cu mâinile întinse în faţă, tot luând cenuşă în palme şi apoi aruncând-o. Se întoarse brusc către Rose: Uitaţi-vă la ea. Uitaţi-vă la ea.

— Ce-i cu ea? întrebă Freud.

— E un stâlp de sare.

CÂND CĂPITANUL POST sosi cu întăriri de la secţia din Strada 47, ordonă – în ciuda obiecţiilor detectivului Littlemore – arestarea a şase chinezi de la numărul 782 de pe Bulevardul 8, inclusiv pe managerul restaurantului şi doi patroni care avuseseră ghinionul să urce să vadă ce era cu scandalul respectiv. Corpul fu transportat la morgă şi începu o dublă vânătoare de oameni.

Primul gând al lui Littlemore a fost că găsise cadavrul lipsă al lui Elizabeth Riverford, dar era prea descompus. Nu era patolog de meserie, dar se îndoia că domnişoara Riverford, ucisă duminica seara, ar fi putut să intre într-o putrefacţie atât de avansată până miercuri. Domnul Hugel, se gândi Littlemore, avea să ştie sigur asta.

între timp, detectivul citise scrisorile găsite în cufăr. Erau scrisori de dragoste, mai mult de

treizeci. Toate începeau cu *Dragul meu Leon;* toate erau semnate *Elsie.* Vecinii nu se puneau de acord în ce priveşte numele locatarului. Unii îi spuneau Leon Ling; alţii spuneau că îl chema William Leon. Conducea un restaurant chinezesc, dar nu-l mai văzuse nimeni de o lună. Vorbea o engleză excelentă şi purta numai costume americane.

Littlemore examină fotografiile care atârnau pe pereţi. Locatarii confirmară că bărbatul din imagini era Leon, dar nu ştiau sau nu voiau să spună cine erau femeile. Littlemore observă că erau toate albe. Apoi mai observă ceva.Detectivul luă una dintre fotografii. îl înfăţişa pe Leon în picioare, zâmbind, încadrat de două tinere foarte atrăgătoare. La început, detectivul crezu că se înşală. Când se convinse că nu, puse fotografia în buzunarul vestei, stabili o întâlnire cu căpitanul Post pentru a doua zi şi părăsi clădirea.

Aerul după-amiezii târzii era încă neplăcut de fierbinte şi înăbuşitor, dar venea parcă direct din grădinile paradisului în comparaţie cu cel din camera lăsată în urmă de Littlemore. Tocmai trecuse de cinci când ajunse la apartamentul lui Betty. Nu era acasă. Mama ei încercă din răsputeri să-l facă pe detectiv să înţeleagă unde era „Benedetta", dar, cum femeia vorbea în italiană, şi încă foarte repede, detectivul nu pricepu o iotă. în cele din urmă, unul dintre fraţii mai mici ai lui Betty veni la uşă şi traduse: Betty era la închisoare.

Tot ceea ce ştia doamna Longobardi – pentru că o evreică drăguţă venise şi îi povestise – era că fuseseră nişte necazuri la fabrica unde Betty începuse să muncească din acea zi. Unele dintre fete fuseseră luate de acolo, iar printre ele şi Betty.

— Luate? întrebă Littlemore. Şi duse unde?

Mama nu ştia.

Littlemore fugi până la staţia de metrou de pe Strada 59. Merse în picioare până în centru, prea

agitat ca să ocupe un loc. La sediul poliţiei, află că greviştii se grupaseră la una dintre fabricile mari de textile din Greenwich Village, cei care pichetau începuseră să spargă ferestre, iar poliţia îi arestase pe cei mai zbuciumaţi douăzeci şi cinci dintre ei, ca să facă linişte pe străzi. Toţi zurbagiii erau acum la închisoare. Bărbaţii erau ţinuţi la Tombs, fetele în piaţa Jefferson.

CAPITOLUL PAISPREZECE

ÎN ANII 1870, un pâlc luxos de case victoriene în stilul goticului superior răsărise pe terenul triunghiular încadrat de intersecţia Străzii 10 cu Bulevardul 6, contrastând nepotrivit cu cartierul oricum de proastă reputaţie al muncitorilor. Noul tribunal, policromatic, era un talmeş-balmeş de acoperişuri cu pante abrupte, cu frontoane şi turnuleţe ivindu-se din fiecare vârf şi la fiecare unghi; turnul de veghe era încununat cu un crenel de 60 de metri. O închisoare cu cinci etaje în acelaşi stil era lipită de tribunal, iar de închisoare era lipit un alt edificiu, adăpostind piaţa. în chip colectiv, locul era cunoscut ca piaţa Jefferson; ideea era ca instituţiile legii şi ale ordinii să nu fie separate de cele ale vieţii zilnice.

Ziua, în tribunalul din piaţa Jefferson se judecau cazurile penale de mare importanţă. începând cu orele târzii, acelaşi tribunal se transforma în judecătoria de noapte a oraşului, tratând cazurile de moravuri. Prin urmare, închisoarea din piaţa Jefferson era ocupată cu precădere de prostituate aşteptând verdictul şi pedeapsa. Aici, în această închisoare, găsi Littlemore o Betty istovită, dar nevătămată, în seara de miercuri.

Fusese dusă într-o celulă spaţioasă şi aglomerată de la subsol. Vreo douăzeci şi cinci sau treizeci de femei se aflau înăuntru, împărţite în grupuri mici sau aşezate pe bănci lungi şi înguste

lipite de pereţi.

în celulă erau două tipuri de prizoniere. Mai întâi, vreo cincisprezece tinere în uniforme de lucru ca a lui
Betty – fuste închise la culoare şi simple, lungi, bine-înţeles, până la glezne, şi cămăşi albe cu mânecă lungă. Deţinutele acestea erau de la fabrica de cămăşi unde fusese angajată Betty pentru o jumătate de zi. Câteva dintre ele nu aveau mai mult de treisprezece ani.

Cu ele mai era o duzină de femei, de vârste diferite şi cu veşminte şi machiaje mult mai colorate. Cele mai multe erau gălăgioase şi cât se poate de relaxate, familiarizate cu locul. Una, totuşi, era chiar mai gălăgioasă decât celelalte, plângându-se mereu gardienilor şi cerând să i se spună cum era posibil ca o femeie în situaţia ei să fie ţinută la închisoare. Littlemore o recunoscu pe dată; era doamna Susan Merrill. Era singura care şedea pe un scaun, întrucât celelalte i-l cedaseră respectuoase. Purta un şal stacojiu pe umeri, iar în braţe avea un copilaş care dormea liniştit, în ciuda tărăboiului.

Insigna îi deschisese lui Littlemore uşile închisorii, dar nu putea să o scoată şi pe Betty de acolo. Stăteau în picioare, la doar câţiva centimetri unul de celălalt, separaţi de barele de metal lungi din tavan până în podea, vorbindu-şi încetişor.

— Prima ta zi de muncă, Betty, zise Littlemore, şi intri în grevă?

Nu intrase în grevă. Dimineaţa, când ajunsese la fabrică, Betty se dusese direct la al nouălea etaj şi se alăturase celorlalte o sută de fete. Erau însă cel puţin cincizeci de scaune goale în faţa unor maşini de cusut nefolosite. Se întâmplase următorul lucru: cu o zi în urmă, o sută cincizeci de cusătorese fuseseră date afară pentru că „ţineau cu sindicaliştii". în aceeaşi seară, ca răspuns, Sindicatul Internaţional al Textilistelor organizase o grevă la

fabrica lui Betty. în cursul dimineţii, un mic grup de muncitori şi de sindicalişti se adunase jos, în stradă, strigând la muncitorii de la etajele de deasupra.

— Spuneau că suntem spărgători de grevă, explică Betty. Acum ştiu de ce m-au angajat aşa de repede – erau înlocuite fetele din sindicat. Nu sunt o spărgătoare de grevă, Jimmy, aşa-i?

— Cred că nu, zise Littlemore, dar pentru ce făceau grevă, de fapt?

— A, n-o să-ţi vină să crezi. Mai întâi, e cald ca într-un cuptor. Apoi, le iau fetelor chirie pentru toate celea: pentru dulapuri, pentru maşinile de cusut, ace, scaunele pe care stăm. Nu iei nici jumătate din leafa pe care ţi-o promit. Jimmy, era acolo o fată care a muncit şaptezeci şi două de ore săptămâna trecută şi a luat trei dolari. Trei dolari! Asta înseamnă... înseamnă... cât înseamnă?

— Patru cenţi pe oră, zise Littlemore. E foarte puţin.

— Şi ăsta nu-i cel mai grav lucru. încuie toate uşile ca să ţină fetele la lucru; nu te poţi duce nici la baie.

— Of, Betty, trebuia să pleci pur şi simplu. Nu trebuia să te apuci să pichetezi cu oamenii ăia care spărgeau geamuri şi făceau toate alea.

Betty fu pe jumătate indignată, pe jumătate zăpăcită.

— N-am pichetat, Jimmy.

— Păi atunci de ce te-au arestat?

— Pentru că am plecat. *Ni s-a spus* că ajungem la închisoare dacă ne dăm demisia de acolo, dar nu i-am crezut. Şi n-a spart nimeni geamuri. Poliţiştii au fost cei care au lovit oamenii.

— Ăia nu erau poliţişti.

— Ba da, erau.

— O, Doamne, zise Littlemore. Trebuie să te scot de aici.

Chemă un gardian şi îi spuse că Betty era fata lui şi n-avea nici o legătură cu greva; ajunsese după

gratii din greşeală. La cuvintele „fata mea", Betty lăsă ochii în pământ şi surâse stânjenită.

Gardianul, prieten cu Littlemore, răspunse cu părere de rău că mâinile îi erau legate.

— Nu-i vorba de mine, Jimmy, zise. Trebuie să vorbeşti cu Becker.

— Cu Beck? întrebă Littlemore, şi ochii îi scânteiară. E Beck pe aici?

Gardianul îl conduse pe Littlemore pe hol, până la o cameră unde cinci bărbaţi beau, fumau şi jucau cu mare zarvă cărţi la lumina palidă a unui bec electric. Unul dintre ei era sergentul Charles Becker, un zdrahon semănând cu un hidrant, cu un cartuş pe post de cap şi vorbind cu o puternică voce baritonală. Becker, de cincisprezece ani în poliţie, un adevărat veteran, răspundea de cartierul cel mai corupt din Manhattan, Tenderloin, în care cazinourile şi bordelurile cele mai pompoase ale oraşului, inclusiv cel al lui Susan Merrill, se amestecau cu cele mai extravagante restaurante şi cabarete. Prezenţa lui Becker în acea închisoare era un mare noroc pentru Littlemore, care petrecuse şase luni ca ofiţer de patrulă în echipa lui Becker.

— Salutare, Beck, spuse tare Littlemore.

— Littlemouse! explodă Becker, amestecând cărţile. Băieţi, faceţi cunoştinţă cu frăţiorul meu detectiv din centru. Jimmy, ăştia de aici sunt Gyp, Whitey, Lefty şi Dago – îl mai ştii pe Dago, nu?

— Salut, Dago, zise detectivul.

— Acum doi sau trei ani, povesti Becker amicilor lui, referindu-se la Littlemore, tipul de faţă a rezolvat un caz în locul meu. Mi l-a pus pur şi simplu în palmă pe şmenar – cuvântul fu pronunţat *şmienar*, – care îşi tot achită de atunci nota de plată. întotdeauna ajung să plătească, băieţi. Ce cauţi pe aici, Jimmy, eşti la vânătoare?

Becker îl ascultă, dând din cap, fără să-şi desprindă nici o clipă privirea de la masa de poker. Cu tonul unui om care îşi savurează o manifestare de

mare mărinimie, ordonă gardienilor să o elibereze pe prietena detectivului. Littlemore îi mulţumi călduros lui Becker şi se întoarse grăbit la celulă, de unde o luă pe Betty. în drumul spre ieşire, Littlemore îşi vârî capul pe uşă şi îi mulţumi iar lui Becker.

— Auzi, Beck, zise. Se mai poate încă o favoare?

— Zi, frăţioare, răspunse Beck.

— E o doamnă cu un copilaş înăuntru. E vreo şansă să o lăsăm şi pe ea să plece?

Becker îşi stinse ţigara. Vocea îi rămase ca înainte, dar veselia amicilor lui se potoli deodată.

— O doamnă? întrebă Becker.

Littlemore îşi dădu seama că ceva nu era în regulă, dar nu ştia ce.

— Vorbeşte de Susie, şefule, zise Gyp, pe numele lui adevărat Horowitz.

— Susie? Doar n-o fi Susie Merrill în puşcăria mea, nu, Whitey? zise Becker.

— E la noi, aici, şefule, răspunse Whitey, pe numele lui adevărat Seidenschner.

— Ai ceva interese la Susie, Jimmy?

— Nu, Beck, zise Littlemore. Mă gîndeam doar căştii, cu un copil mic aici...

— Îhî, zise Becker.

— Lasă, uită că am spus asta, zise Littlemore. Adică, dacă ea e...

Becker mugi către gardieni să-i dea drumul lui Susie. Pe lângă ordinul acesta, slobozi mai multe imprecaţii, arătându-şi mânia pentru faptul că se afla un copilaş în închisoarea lui şi strigând că, dacă mai veneau „şi alte copiliţe" în celule, să fie aduse imediat la el. Cererea aceasta produse o furtună de hohote printre oamenii lui. Littlemore decise că era mai bine să plece. Ii mulţumi lui Becker a treia oară – fără să obţină nici un răspuns de data asta – şi plecă cu Betty.

Strada 10 era aproape pustie. O briză uşoară bătea dinspre vest. Pe treptele închisorii, în umbra impunătorului edificiu victorian, Betty se opri.

— O cunoşti pe femeia aia? întrebă. Pe cea cu copilul?

— Oarecum.

— Dar, Jimmy, e... e o matroană.

— Ştiu, zise Littlemore, făcând o grimasă. Am fost în localul ei.

Betty îl plesni pe detectiv peste faţă.

— Au, zise Littlemore. Am fost acolo doar ca să-i pun nişte întrebări legate de cazul Riverford.

— Of, Jimmy, de ce n-ai spus aşa de la început? întrebă Betty. îşi prinse obrajii în mâini, apoi îşi aşeză blând palma pe obrazul lui. Zâmbi. îmi pare rău.

Se îmbrăţişară. Erau tot îmbrăţişaţi şi un minut mai târziu, când porţile grele de stejar ale închisorii se deschiseră şi o rază de lumină căzu asupra lor. Susan Merrill stătea la ieşire, împovărată de copilaşul din braţe şi cu o pălărie enormă pe cap. Littlemore îi ţinu uşa.
Betty o rugă să o lase să-i ţină copilul, pe care femeia mai în vârstă i-l dădu bucuroasă.

— Deci tu m-ai scos, îi spuse Susie lui Littlemore. Bănuiesc că acum îţi închipui că îţi datorez ceva.

— Nu, doamnă.

Susie lăsă capul pe spate, ca să se poată uita mai bine la detectiv. Cerând copilul de la Betty, şopti atât de încet, încât Littlemore abia o auzi:

— O să sfârşeşti prin a fi omorât.

Nici Littlemore, nici Betty nu răspunseră.

— Ştiu pe cine cauţi, continuă Susie, vorbind la fel de încet. 18 martie 1907.

— Ce?

— Ştiu pe cine, şi ştiu de ce. Tu nu ştii, dar eu ştiu. Nu fac nimic pe gratis, totuşi.

— Ce-i cu 18 martie 1907?

— Asta tu să afli. Şi tu să-l *prinzi,* şuieră cu un venin atât de puternic, încât acoperi cu palma faţa

copilului, ca şi când ar fi vrut să-l protejeze.

— Ce-i cu ziua aia? insistă Littlemore.

— întreabă la uşa următoare, şopti Susie Merrill, înainte să dispară în noaptea ce se lăsa.

ROSE NE SCOASE din apartament – ceea ce era cât se poate de amabil din partea ei. Cu siguranţă că nu voia să-l vadă pe Freud implicat în curăţenie. Cât despre Brill, părea la fel de amorţit ca un soldat cu sindromul DaCosta. Nu mai venea la dineu, zise, şi ne rugă să prezentăm scuzele lui.

Jones luă metroul până la hotelul unde stătea, care era mai departe de centru şi mai ieftin decât al nostru, în timp ce Freud, Ferenczi şi cu mine am hotărât să mergem pe jos până la hotelul Manhattan, traversând parcul. Este extraordinar cât de pustiu poate să fie seara cel mai mare parc din New York. La început, am făcut schimb de ipoteze în legătură cu scena ieşită din comun din apartamentul lui Brill; apoi, Freud ne întrebă pe mine şi pe Ferenczi cum ar trebui să răspundă scrisorii rectorului Hali.

Ferenczi declară că trebuia să trimitem imediat o dezminţire de preferat telegrafic, explicând că toate acuzele de comportament imoral împotriva lui Freud priveau în realitate fapte comise de Jones şi Jung. Singura problemă era, din punctul de vedere al lui Ferenczi, dacă Hali o să ne creadă pe cuvânt.

— îl cunoşti pe Hali, Younger, zise Freud. Care-i părerea ta?

— Rectorul Hali ne va crede pe cuvânt, am răspuns, subînţelegând că mă va crede pe mine. Dar mă întreb, domnule doctor Freud, dacă nu cumva exact asta se aşteaptă să faceţi.

— Cine? întrebă Ferenczi.

— Oricine se află în spatele acestui complot, am spus.

— Nu înţeleg, zise Ferenczi.

— Ştiu unde bate Younger, răspunse Freud. Oricine a făcut asta ştie că acuzaţiile îi privesc pe

Jones şi pe Jung, nu pe mine. Deci: sunt pus în poziţia de a-mi incrimina prietenii, situaţie în care Hali nu mai poate spune că se confruntă cu nişte simple zvonuri. Din contră, eu o să fiu cel care va fi coroborat acuzaţiile, iar Hali va fi obligat să ia măsuri responsabile. E posibil să nu mai accepte ca Jones şi Jung să conferenţieze săptămâna viitoare. Eu îmi ţin în continuare cursurile, cu preţul căderii în dizgraţie a doi dintre discipolii mei – cei mai bine plasaţi pentru a-mi răspândi ideile în lume.

— Dar nu se poate să nu spuneţi nimic, protestă Ferenczi, ca şi când aţi fi vinovat.

Freud se gândi câteva clipe.

— Vom nega acuzaţiile – însă asta e tot ce vom face. O să-i trimit lui Hali o scrisoare scurtă, prezentând faptele: simt însurat, nu am fost niciodată concediat de la nici un spital, nu s-a tras niciodată asupra mea şi aşa mai departe. Younger, te va pune asta într-o situaţie delicată?

I-am înţeles întrebarea. Voia să ştie dacă mă simţeam obligat să-l informez pe Hali că, în vreme ce Freud era nevinovat la toate capetele de acuzare, Jones şi Jung nu erau. Fireşte, nu aş fi făcut aşa ceva.

— Deloc, domnule, am răspuns.

— Bine, zise Freud. După aceea, o să lăsăm totul în seama lui Hali. Dacă, de dragul unei „donaţii extrem de darnice", Hali e gata să nu lase adevărurile psihanalizei să fie predate în universitatea lui, atunci – iartă-mă, Youngernueun aliat demn de luat în seamă, iar America îşi merită circul.

— Rectorul Hali nu va fi niciodată de acord cu termenii lor, am spus, mai convins decât eram în realitate.

IEŞIND DIN ÎNCHISOAREA din piaţa Jefferson, Betty Longobardi îi spuse patru cuvinte lui Jimmy Littlemore:

— Să plecăm de aici.

Littlemore nu era chiar aşa de dornic să plece. O conduse pe Betty spre Bulevardul 6, cu fluviul lui de oameni care curgea spre nord, întorcându-se acasă de la slujbă. La colţ, la câţiva paşi de intrarea bogat împodobită a tribunalului, Littlemore se opri şi nu mai făcu nici un pas. Acoperind zgomotul asurzitor al unui tren suspendat, îi povesti avântat lui Betty întâmplările din acea zi.

— Femeia a zis că o să fii omorât, Jimmy, fu replica lui Betty, replică pe care Littlemore o simţi nu îndeajuns de plină de apreciere faţă de realizările lui.

— Mai spunea şi că ar trebui să întrebăm la uşa următoare, răspunse. Trebuie să fie vorba de tribunal. Haide; suntem chiar aici.

— Nu vreau.

— E un tribunal, Betty. Nimic nu se poate întâmpla într-un tribunal.

înăuntru, Littlemore îi arătă insigna funcţionarului de la intrare, care le spuse unde era biroul cu dosarele, dar îşi exprimă părerea că nu prea credea că mai e cineva acolo la ora aceea. După ce urcară două etaje, străbătând un labirint de coridoare pustii, Littlemore şi Betty ajunseră la o uşă pe care scria DOSARE. Uşa era încuiată şi se vedea că în cameră era întuneric. Intrarea prin efracţie nu era un *modus operandi* obişnuit al detectivului dar, având în vedere circumstanţele, se simţi îndreptăţit să facă asta. Betty se uita nervoasă în jur.

Littlemore aranjă broasca. închizând uşa în urma lor, aprinse o lampă electrică. Se aflau într-un cameră mică, cu un birou uriaş. Exista şi o ieşire prin spate. Era descuiată; şi dădea într-o arhivă mai spaţioasă. Aici verificară sertarele etichetate, dulap după dulap.

— Nu sunt date, zise Betty. Numai litere.

-— O să găsim şi un calendar, zise Littlemore.

Mereu e şi un calendar. O să vezi. Aşteaptă până-l găsim.

Nu îi luă mult. Se întoarse la birou, pe care se aflau două maşini de scris, sugative, călimări – şi un teanc de registre legate în piele, fiecare mai lat de şaizeci de centimetri. Littlemore îl deschise pe primul. Fiecare pagină reprezenta o zi din viaţa Curţii Supreme din New York, „Termene de judecată", partea I până la III. Paginile pe care Littlemore le dădea una după alta purtau date din 1909. Deschise al doilea registru, care se dovedi a fi calendarul anului 1908, apoi îl deschise pe al treilea. Răsfoindu-l, ajunse repede la 18 martie 1907. Văzu câteva zeci de rânduri de nume de cazuri şi de numere, scrise de o mână învăţată cu tocul şi cu cerneala, deseori tăiate cu o linie sau completate cu însemnări. Citi cu voce tare:

—10 şi 15 minute, calendarul zilei, partea a IITa: Wells vs Interborough R.T. Co. Truax, J. OK, Wells. Trebuie să-l găsim pe Wells.

Trecu grăbit pe lângă Betty şi se întoarse în arhivă, şi într-un sertar marcat *W* găsi cazul *Wells vs IRT:* trei pagini prinse una de cealaltă. Le frunzări.

— Nu-i nimic aici, zise. Un fel de accident în metrou. Nici nu s-a ajuns la tribunal.

Reveni la registru.

— *Bernstein vs idem,* citi. *Mensinub vs idem. Selxas vs idem.* Mamă, sunt cel puţin douăzeci de cazuri legate de metrou. Cred că trebuie să ne uităm prin toate.

— Poate că nu asta trebuie să căutăm, Jimmy. Nu mai e altceva?

—10 şi 15 minute, termen de judecată: Tarbles vs Tarbles. Un divorţ?

— Asta-i tot? întrebă Betty.

—10 şi 30 minute, termen de judecată, partea 1, termen penal (continuare a termenului din ianuarie). Fitzgerald, J. Statul vs Harry K. Thaw.

Se priviră lung. Betty şi Littlemore recunoscură

imediat numele, aşa cum ar fi făcut oricine la vremea respectivă în New York şi aproape oricine din ţară.

— E cel care... zise Betty.

—... l-a asasinat pe arhitect la Madison Square Garden, termină Littlemore. Apoi înţelese de ce se oprise Betty: se auzeau paşi apăsaţi apropiindu-se pe coridor.

— Cine o fi? şopti fata.

— Stinge lumina, îi ceru Littlemore lui Betty, care stătea lângă lampă. Bâjbâi sub abajur şi apăsă nervoasă butoanele, dar rezultatul eforturilor ei fu că aprinse încă un bec. Paşii se opriră. Apoi porniră din nou; se apropiau, nu mai era nici o îndoială, de biroul cu dosare.

-— O, nu, zise Betty. Să ne ascundem în arhivă.

— Nu prea cred, zise Littlemore.

Paşii se apropiară, oprindu-se în faţa uşii. Clanţa se răsuci şi uşa se deschise. Era un scundac cu pălărie de pâslă şi un costum din trei piese, unul ieftin, se părea, cu o umflătură în zona buzunarului de la piept, ca şi când ar fi avut un pistol.

— Nu-i nici o toaletă pe aici? întrebă.

— La etajul doi, zise Littlemore.

— Mulţumesc, zise bărbatul, trântind uşa.

— Hai, zise Littlemore, intrând iar în arhivă. Cazul *Statul vs Thaw* ocupa o duzină bună de sertare. Littlemore găsi transcrierea procesului: erau mii de pagini puse în teancuri de câte zece centimetri, prinse la un loc cu benzi subţiri de cauciuc. Pe alocuri, transcrierea era ilizibilă, cu litere inegale, fără punctuaţie, cu propoziţii întregi formate din cuvinte stâlcite. La data de 18 martie 1907 erau numai cincizeci sau şaizeci de pagini. Littlemore, răsfoindu-le, dădu repede peste câteva foi de hârtie care se deosebeau de celelalte: scrise curat, organizate în paragrafe bine evidenţiate.

— O depoziţie scrisă, spuse.

— Cerule, răspunse Betty. Uite!

Puse degetul pe cuvintele *m-a prins de gât* şi apoi, pe *biciui.*

Littlemore dădu grăbit prima pagină a depoziţiei. Era datată 27 *octombrie 1903* şi începea astfel: *Evelyn Nesbit, fiind sub jurământ, declară...*

— E soţia lui Thaw, actriţa, zise Betty. Evelyn Nesbit fusese descrisă în mai multe rânduri de câte un condei prea pătimaş al vremii ca fiind cea mai frumoasă femeie din toate timpurile. Se măritase cu Harry Thaw în 1905, cu un an mai devreme ca Thaw să-l ucidă pe Stanfoid White.

— înainte să ajungă soţia lui, zise Littlemore. Citiră mai departe:

Locuiesc la hotelul Savoy, la intersecţia Bulevardului 5 cu Strada 59, în oraşul New York. Sunt în vârstă de 18 ani, fiind născută în ziua de Crăciun a anului 1884.

Cu câteva luni înainte de jumătatea anului 1903, m-am aflat la spitalul dr. Bell, pe Strada 33 din zona de vest, unde am fost operată de apendicită, iar în luna iunie m-am dus în Europa, la cererea lui Henry Kendall Thaw. Domnul Thaw şi cu mine am călătorit prin Olanda, oprindu-ne în diverse locuri pentru trenuri de legătură, apoi am mers la Miinchen, în Germania. Am călătorit apoi prin munţii Bavariei, ajungând în cele din urmă în Tirol, în Austria. în tot acest timp, Thaw şi cu mine eram cunoscuţi ca soţ şi soţie şi eram reprezentaţi de numitul Thaw sub numele de domnul şi doamna Dellis.

— Şarpele, zise Betty.

— Ei, cel puţin a luat-o mai apoi de soţie, spuse Littlemore.

După ce am călătorit împreună timp de cinci sau şase săptămâni, numitul Thaw a închiriat un castel în
Tirolul Austriei, situat la poalele unui munte extrem de izolat. Castelul trebuie să fi fost construit acum câteva secole, pentru că toate camerele şi ferestrele erau foarte demodate. Am primit un dormitor pentru uz personal.

în prima seară eram foarte obosită şi m-am dus

la culcare imediat după cină. Dimineaţa am luat micul dejun cu numitul Thaw. După micul dejun, domnul Thaw a spus că voia să-mi povestească ceva şi mi-a cerut să merg în dormitor. Am intrat în cameră şi atunci numitul Thaw m-a apucat din senin de gât şi a sfâşiat halatul pe care-l purtam. Numitul Thaw era într-o stare de mare excitaţie. Ochii îi străluceau, iar în mâna dreaptă avea un bici pentru vite. M-a tras de mâini şi m-a aruncat pe pat. Eram lipsită de putere şi voiam să strig, dar numitul Thaw mi-a pus mâna pe gură şi a încercat să mă sufoce.

Apoi, tot din senin şi fără nici un motiv, a început să îmi aplice lovituri dese şi violente cu biciul pentru vite. M-a lovit atât de brutal, încât mi-a tăiat pielea şi m-a învineţit. L-am implorat să se oprească, dar a refuzat. Se oprea din când în când ca să se odihnească, dar apoi îşi începea din nou atacul.

Mă temeam cât se poate de serios pentru viaţa mea; servitorii nu puteau auzi ţipetele mele, din motivul că vocea mea nu ajungea în toate colţurile acelui castel vast, aşa că nu puteau să îmi vină în ajutor. Numitul Thaw ameninţa să mă ucidă şi, din cauza atacului său brutal, aşa cum l-am descris, eram incapabilă să mă mişc.

în dimineaţa următoare, Thaw a venit din nou în dormitorul meu şi mi-a administrat o corecţie similară cu cea din ziua anterioară. A luat un bici pentru vite şi l-a exersat pe pielea mea dezgolită, sfâşiind-o şi lăsându-mă apoi într-o stare apropiată de leşin. Mi-am pierdut cunoştinţa şi nu ştiu după câtă vreme mi-am revenit.

— Ce oribil, zise Betty. Dar s-a măritat cu el – de ce?

— Pentru bani, bănuiesc, spuse Littlemore. Răsfoi iar depoziţia. Crezi că asta e? Adică, asta voia Suzi să găsim?

— Asta trebuie să fie, Jimmy. E ceea ce a păţit şi sărmana domnişoară Riverford.

— Ştiu, zise Littlemore. Dar asta e o depoziţie. Arată Susie ca o persoană care ştie ceva despre depoziţii?

— Ce vrei să spui? Nu poate fi o coincidenţă.

— De ce şi-ar aminti ziua, ziua exactă, când depoziţia asta a fost citită la proces? Nu se leagă. Trebuie să fie altceva.

Littlemore se aşează pe podea, citind transcrierea. Betty oftă nerăbdătoare. Brusc, detectivul strigă:

— Stai o clipă. Am găsit. Uită-te la Î-ul de aici, Betty. Ăsta e procurorul, domnul Jerome, punând întrebări. Acum uită-te cine e martorul care răspunde.

In locul indicat de detectiv, transcrierea spunea următoarele:
î. Cum vă numiţi? R. Susan Merrill.
î. Spuneţi cu ce vă ocupaţi, vă rog. R. Ţin o casă cu camere pentru domni pe Strada 43. î. îl cunoaşteţi pe Harry Thaw? R. Da.

î. Când l-aţi cunoscut?
R. în 1903. M-a vizitat ca să-şi reţină camere. Ceea ce a şi făcut. î. în ce scop voia să facă acest lucru? R. Spunea că angajează tinere ca să joace pe scenă. î. A adus musafiri în cameră?

R. De cele mai multe ori, tinere de cincisprezece ani sau ceva

mai mult. Spuneau că vor să ajungă pe scenă. î. S-a întâmplat ceva neobişnuit în timpul vizitelor acestor fete? R. Da. O fată a intrat în camera lui. Puţin mai târziu, am auzit ţipete şi am dat fuga acolo. Era legată de stâlpul patului. El avea un bici în mâna dreaptă şi se pregătea să o lovească. Fata avea o grămadă de urme de bici pe corp. î. Cum era îmbrăcată? R. Foarte sumar. I. Ce s-a întâmplat după aceea?
R. Era turbat, şi a plecat ca din puşcă. Fata mi-a spus că încercase să o omoare. î. Puteţi descrie biciul? R. Era un bici pentru câini. De data aceea. î. Au fost şi alte dăţi?R. Au mai fost o dată două fete. Una dintre ele era dezbrăcată, cealaltă îmbrăcată parţial. Le biciuia cu o cravaşa de dame. I. Aţi vorbit vreodată cu el despre acest lucru? R. Da, am vorbit, l-am spus că erau nişte fete şi nu avea nici

un drept să le biciuiască. î. Ce explicaţie v-a dat

pentru ce făcea? R. Nu mi-a dat nici o explicaţie. Spunea că aveau nevoie de asta. î. Aţi informat vreodată poliţia? R. Nu. î. De ce?
R. A zis că dacă fac asta mă omoară.

CAPITOLUL CINCISPREZECE

— HAIDE, ZISE FREUD, schimbând subiectul în timp ce ne plimbam prin parc, mergând de la Brill spre hotel. Spune-ne cum te descurci cu domnişoara Nora.

Am ezitat, dar Freud mă asigură că puteam vorbi deschis de faţă cu Ferenczi, aşa că am relatat pe îndelete povestea: întâlnirea ilicită dintre domnul Acton şi doamna Banwell, întrezărită de o Nora în vârstă de paisprezece ani, scenă pe care Freud cumva o prevăzuse; ieşirea paroxistică a fetei în camera de hotel, îndreptată împotriva mea; recuperarea aparentă a memoriei, cu identificarea lui George Banwell ca atacator; sosirea bruscă a lui Banwell însuşi, alături de părinţii fetei şi de primar, care îi oferise lui Banwell alibiul.

Ferenczi, după ce-şi declară repulsia faţă de actul sexual dăruit de doamna Banwell lui Harcourt Acton – o reacţie pe care mi-a venit greu să o înţeleg, venind din partea unui psihanalist, – întrebă de ce n-ar fi putut Banwell să o atace pe Nora Acton chiar dacă nu o asasinase pe cealaltă fată. I-am explicat că şi eu îi pusesem detectivului exact aceeaşi întrebare, şi că aparent existau probe fizice indicând că ambele atacuri fuseseră realizate de acelaşi bărbat.

— Să lăsăm partea de criminalistică poliţiei, de acord? zise Freud. Dacă analiza noastră e Utilă poliţiei, cu atât mai bine. Dacă nu, ajutăm cel puţin pacientul. Am două întrebări pentru tine, Younger. Prima: nu găseşti nimic straniu în afirmaţia Norei că, atunci când a văzut-o pe doamna Banwell cu tatăl ei, n-a înţeles limpede la acea vreme ce anume se întâmpla?

— Cele mai multe fete de paisprezece ani din America nu sunt bine informate în legătură cu acest

lucru, domnule doctor Freud.

— Foarte bine, răspunse Freud. Dar nu asta vreau să spun. A sugerat că *acum* înţelege ce văzuse, aşa-i?

— Da.

— Te-ai aştepta ca o fată de şaptesprezece ani să fie mai bine informată decât una de paisprezece?

Am început să înţeleg unde voia să ajungă.

— Cum de ştie acum, întrebă Freud, ce nu ştia atunci?

— Mi-a sugerat ieri, am răspuns, că citeşte cărţi explicite cu acest subiect.

— A, da, aşa e, foarte bine. Ei bine, trebuie să ne mai gândim la lucrul acesta. Acum însă, a doua întrebare: spune-mi, Younger, de ce s-a întors împotriva ta?

— Adică de ce a aruncat cu ceaşca şi cu farfurioara în mine?

— Da, zise Freud.

— Şi de ce te-a atacat cu ceainicul cu apă fierbinte, adăugă Ferenczi.

Nu aveam nici un răspuns.

— Ferenczi, poţi să-ţi luminezi prietenul?

— Şi eu sunt în ceaţă, răspunse Ferenczi. E îndrăgostită de el. Asta cel puţin e evident.

— Tocmai o atinsesem pe frunte, am spus, şi eşuasem. M-am aşezat. I-am cerut să termine o analogie pe care o începuse mai devreme. Comparase albul spatelui doamnei Banwell cu altceva, dar se întrerupsese. I-am cerut să-şi ducă gândul până la capăt.

— De ce? întrebă Freud.

— Pentru că, domnule doctor Freud, aţi scris că oricând un pacient îşi începe o propoziţie, dar se întrerupe şi nu o termină, se produce o reprimare.

— Bravo, zise Freud. Şi cum a răspuns Nora?

— Mi-a spus să ies afară. Aşa, din senin. Apoi a început să arunce cu lucruri în mine.

— Pur şi simplu?

— Da. '

— Şi?

Din nou n-am avut replică.

— Nu ţi-a trecut prin minte că Nora poate fi geloasă din cauza interesului manifestat de tine pentru Clara Banwell? Mai ales pentru spatele ei dezgolit?

— Interes pentru doamna Banwell? am repetat. N-am întâlnit-o niciodată pe doamna Banwell.

— Subconştientul nu ia în considerare asemenea drăgălăşenii, zise Freud. Ia în considerare faptele. Nora tocmai îţi descrisese cum Clara Banwell îi oferea o felaţie tatălui ei, spectacol la care a asistat când avea paisprezece ani. Actul este, bineînţeles, respingător pentru orice persoană decentă; ne umple de cel mai adânc dezgust. Dar Nora nu afişează faţă de tine un asemenea dezgust, chiar dacă spune că înţelege pe deplin natura actului. Spune chiar că găsea atrăgătoare mişcările doamnei Banwell. Acum, este absolut imposibil ca Nora să fi fost martoră la acea scenă fără să simtă o gelozie profundă. Unei fete îi vine suficient de greu să-şi suporte propria mamă; nu va permite niciodată unei alte femei să aţâţe pasiunea tatălui fără să o respingă hotărât pe intrusă. Nora, deci, o invidia pe Clara. Voia ca ea să fie cea care să-i ofere felaţia tatălui ei. Dorinţa a fost reprimată; a nutrit-o însă mereu, de atunci încoace.

Cu o clipă în urmă, îl taxasem în gând pe Ferenczi pentru că-şi exprimase repulsia faţă de un act sexual „deviant" – o repulsie pe care eu, din cine ştie ce motiv, nu o prea împărtăşeam, în ciuda observaţiei lui Freud despre ceea ce simt oamenii decenţi. Tocmai ce îmi spuneam că fiecare lecţie a psihanalizei diminuează dezaprobarea societăţii pentru aşa-numita deviere sexuală. Şi, totuşi, mă pomeneam acum dominat de acelaşi sentiment. Dorinţa pe care Freud i-o atribuia domnişoarei Acton mă revolta. Dezgustul e atât de reconfortant; pare

un fel de probă morală. E greu să te eliberezi de orice sentiment moral care are drept ancoră dezgustul. Nu putem face asta fără a zgudui din temelii întregul nostru simţ al binelui şi al răului, ca şi când s-ar prăbuşi platforma care susţine întreaga construcţie.

— In acelaşi timp, continuă Freud, Nora şi-a alcătuit un plan pentru a-l seduce pe domnul Banwell, ca să se răzbune pe tatăl ei. Iată de ce a acceptat Nora, după numai câteva săptămâni, să-l însoţească singură pe Banwell pe acoperiş. Tot din acest motiv s-a plimbat singură cu el pe malul unui lac romantic, doi ani mai târziu. Probabil că l-a încurajat cu tot felul de sugestii legate de interesul ei pentru el, cum orice tânără poate cu uşurinţă să facă. Cât de surprins trebuie să fi fost el când ea l-a respins – nu numai o dată, ci de două ori.

— Lucru pe care l-a făcut pentru că adevăratul obiect al dorinţei era tatăl ei, interveni Ferenczi. Totuşi, de ce l-a atacat pe Younger?

— Da, chiar, de ce, Younger? întrebă Freud.

— Pentru că îl vede în mine pe tatăl ei?

— Exact. Când o analizezi, îi iei locul. E reacţia de transfer previzibilă. Prin urmare, dorinţa inconştientă a Norei e să-l gratifice acum pe Younger cu gura şi cu gâtul ei. Fantezia aceasta o preocupa atunci când Younger s-a apropiat ca să o atingă pe frunte. Ne-a spus, îţi aminteşti, că ea a început în acea clipă să-şi desfacă eşarfa. Gestul reprezenta o invitaţie adresată lui Younger de a profita de ea. Asta, pot spune, e şi explicaţia faptului că atingerea gâtului a avut succes, iar atingerea frunţii nu. Dar Younger a refuzat invitaţia, spunându-i să-şi lege la loc eşarfa. S-a simţit respinsă.

— Chiar a părut jignită, am completat. Nu ştiam de ce.

— Nu uita, continuă Freud, că fata e, natural, jenată de leziunile pe care le-a suferit. Altfel nu ar

purta deloc eşarfa. Era, deci, sensibilă la felul în care vei reacţiona la vederea gâtului sau a spatelui ei. Când i-ai spus să-şi lege la loc eşarfa, ai rănit-o. Şi când, puţin după aceea, ai adus în discuţie spatele Clarei Banwell, a fost ca şi când i-ai fi spus: „De Clara sunt interesat, nu de tine. Vreau să văd spatele Clarei, nu pe al tău". Ai repetat astfel, fără să vrei, actul de trădare al tatălui ei, provocându-i fetei acea reacţie bruscă de furie, altfel inexplicabilă. De aici şi atacul ei violent – urmat de dorinţa de a-ţi dărui gâtul şi gura.

— Irefutabil, zise Ferenczi, clătinându-şi capul în semn de admiraţie.

INTRÂND ÎN SALONUL casei lor din Gramercy Park, Nora Acton îşi informă mama că nu o să doarmă în dormitorul ei în noaptea aceea. în schimb, o să stea în salonaşul de la etajul întâi. Putea să-l vadă de acolo pe poliţistul care patrula afară. Altfel, spuse, nu s-ar simţi în siguranţă.

Acestea erau primele cuvinte pe care Nora le adresase părinţilor ei de când plecaseră de la hotel. Când ajunseseră acasă, se dusese direct în camera ei. Fusese chemat doctorul Higginson, dar Nora refuzase să-l vadă. Refuzase şi să vină la cină, declarând că nu-i era foame. Minţea; nu mâncase de dimineaţă, când doamna Biggs îi pregătise micul dejun.

Mildred Acton, prăbuşindu-se pe canapeaua din salon şi spunând că era epuizată, îi atrase atenţia fiicei sale că era cu totul iraţională. Cu un ofiţer de poliţie păzind uşa din faţă, cu încă ionul pentru uşa din spate, cum mai putea să fie în pericol? în orice caz, ideea ca Nora să-şi petreacă noaptea în salonaş era scoasă din chestiune. Vecinii puteau s-o vadă. Ce ar fi crezut? Familia trebuia să facă tot posibilul să se comporte ca şi când n-ar fi fost nici o ruşine.

— Mamă, zise Nora, cum poţi spune că am fost făcută de ruşine?

— Greşeşti, nu am spus aşa ceva. Harcourt, am

spus eu aşa ceva?

— Nu, dragă, zise Harcourt Acton, aplecat peste o măsuţă de cafea. Citea corespondenţa adunată în cinci săptămâni. Sigur că nu.

— Am spus clar că trebuie să te porţi ca şi când *n-ai fost* făcută de ruşine.

— Dar n-am fost, zise fata.

— Nu fi încăpăţânată, Nora, o sfătui mama ei.

Nora oftă.

— Ce-ai la ochi, tată?

— A, un accident la polo, explică Acton. M-am lovit cu propriul meu ciocan. Ce prostie din partea mea. Vă amintiţi retina mea desprinsă cu ceva vreme în urmă? E acelaşi ochi. Nu văd nimic cu el, la naiba. Ce ziceţi, ăsta da ghinion, nu?

Nimeni nu-i răspunse la întrebare.

— Ei, zise Acton, nu se compară cu al tău, Nora, bineînţeles. N-am vrut să...

— Nu te aşeza acolo! strigă doamna Acton către soţul ei, care era pe cale să se aşeze într-un fotoliu. Nu, nici acolo. Am curăţat scaunele chiar înainte să plecăm.

— Dar unde să mă aşez, dragă? întrebă Acton.

Nora închise ochii. Se întoarse să plece.

— Nora, zise mama ei. Cum se numeşte colegiul ăla al tău?

Fata se opri, cu fiecare muşchi încordat.

— Barnard, răspunse.

— Harcourt, trebuie să-i contactăm dimineaţă, la prima oră.

— De ce trebuie să-i contactaţi?

— Ca să le spunem că nu mergi, bineînţeles. E imposibil, acum. Doctorul Higginson spune că trebuie să te odihneşti. în primul rând, nici n-am fost niciodată de acord. Colegiu pentru domnişoare! Nu se pomenea aşa ceva pe vremea mea.

Norei îi urcă sângele în obraji.

— Nu poţi.

— Pardon? zise doamna Acton.

— O să primesc o educaţie.

— Ai auzit-o? M-a făcut needucată, spuse doamna Acton către soţul ei. Nu paharele alea, Harcourt, foloseşte-le pe cele de pe raftul de sus.

— Tată? întrebă Nora.

— Păi, Nora, zise Acton, trebuie să ne gândim la ce e mai bine pentru tine.

Nora îşi privi părinţii cu furie nedisimulată. Ieşi fugind din cameră şi urcă scările, fără să se oprească la primul etaj, unde era dormitorul ei, nici la al doilea, ci continuând să urce până la al treilea, cu tavan scund şi compus din câteva cămăruţe. Ajunsă aici, fugi direct în dormitorul doamnei Biggs şi se aruncă în patul bătrânei, îngropându-şi capul în plapuma aspră. Dacă tatăl ei nu o lasă să meargă la Barnard, îi spuse doamnei Biggs, o să fugă de acasă.

Doamna Biggs făcu tot ce putu ca să o liniştească. Un somn bun, zise, o să-i redea puterile. Era aproape miezul nopţii când, în cele din urmă, Nora consimţi să meargă la culcare. Ca să fie sigură că fata se simte în siguranţă, doamna Biggs avu grijă ca domnul Biggs să stea pe un scaun în faţa uşii dormitorului Norei, cu instrucţiuni să rămână acolo toată noaptea.

Bătrânul servitor nu dezertă din post în acea noapte, deşi începu să moţăie nu după multă vreme. Poliţiştii de asemenea, rămaseră la post. De aceea fu cât se poate de surprinzător când, în toiul nopţii, fata simţi deodată o batistă de bărbat apăsându-i pe gură şi o lamă rece şi ascuţită pe gât.

CUM NU MAI fusesem acasă la Jelliffe, nu eram pregătit pentru extravaganţa interiorului. Cuvântul *apartament* era inadecvat, dacă nu te gândeai la expresia *apartamente regale,* ca la Versailles, de exemplu, referinţă pe care era evident că locuinţa Jelliffe intenţiona să o aducă în minte. Porţelan chinezesc albastru, statui de marmură albă şi

picioare minunat răsucite – picioare de şifonier, picioare de divan, picioare de credenţ – erau la vedere peste tot. Dacă Jelliffe încerca să transmită oaspeţilor impresia de bogăţie personală, atunci sigur reuşea.

II cunoşteam destul de bine pe Freud, de acum, ca să văd că era dezgustat; bostonianul din mine avea aceeaşi reacţie. Ferenczi, din contră, era pur şi simplu copleşit de splendoare. L-am auzit schimbând amabilităţi cu cele două femei mai în vârstă invitate şi ele de Jelliffe, înainte de cină, în camera de zi, unde servitorii ne ofereau *hors d'oeuvres* pe tăvi nu de argint, ci de aur. în costumul lui alb, Ferenczi era singurul bărbat prezent care nu purta negru. Nu părea să fie stânjenit nici cât negru sub unghie.

— Atât de mult aur, spuse admirativ către doamne; pe tavanul situat mult deasupra capetelor noastre, scenele paradisiace pictate erau încadrate cu frunze de aur. îmi aduce aminte de Operahaz a noastră, construită de Ybl în Budapesta. Aţi fost acolo?

Nici una dintre cele două doamne nu fusese. De fapt, îşi mărturisiră confuzia. Nu le spusese Ferenczi că venea din Ungaria?!

— Da, da, spuse Ferenczi. A, uitaţi-vă la heruvimul acela din colţ, cu strugurii ăia micuţi ieşindu-i din gură. Nu-i adorabil?

Freud era adâncit în conversaţie cu James Hyslop, profesor de logică pensionat din Canada, care avea la ureche o trompetă de mărimea pâlniei unei maşini de vorbit Victrola. Jelliffe se agăţase de Charles Loomis Dana, neurologul eminent şi, spre deosebire de gazda noastră, membru al aceloraşi cercuri ca şi mătuşa Mamie. în Boston, familia Dana e o familie regală: membri ai „Fiilor Libertăţii", prieteni intimi ai familiei prezidenţiale Adams şi aşa mai departe. O cunoşteam pe o verişoară îndepărtată a lui Dana, o anume domnişoară Draper,

din Newport, care ne făcea să ne tăvălim de râs cu felul ei de a imita un bătrân croitor evreu. Jelliffe îmi amintea de un senator care-ţi zâmbeşte prefăcut când îţi strânge mâna. Avea o mină de înaltă preţuire de sine, purtându-şi pântecul impresionant ca şi când opulenţa ar fi însemnat bărbăţie.

Jelliffe mă chemă în grupul lui, pe care-l delecta cu poveşti despre celebrul lui client, Harry Thaw, trăind, se pare, ca un rege în spitalul în care era închis. Jelliffe ajunse chiar să spună că ar face schimb cu Thaw fără să stea pe gânduri. Se vădea din spusele lui că Jelliffe se umfla în pene cu celebritatea adusă de faptul că era psihiatrul lui Thaw.

— Vă puteţi închipui? adăugă. Acum un an ne-a convins pe toţi să-l declarăm nebun, ca să scape de acuzaţia de crimă. Acum vrea să ne facă să jurăm că e sănătos, ca să-l scoatem din azil! Şi o să-l scoatem!

Jelliffe râdea în hohote, cu braţul în jurul lui Dana. Mai mulţi ascultători i se alăturară; Dana rămase serios. In cameră erau vreo doisprezece musafiri, toţi cunoscuţi,
însă am înţeles că mai era aşteptat unul. Curând, un valet deschise uşa şi intră o femeie. — Doamna Clara Banwell, anunţă.

- PUTEŢI PSIHANALIZA PE oricine, domnule doctor Freud? întrebă doamna Banwell, când petrecerea se mută în sufrageria lui Jelliffe. Mă puteţi psihanaliza şi pe mine?

în anumite ocazii sociale, bărbaţi altfel onorabili şi serioşi încep să se comporte, inconştient, ca actorii pe scenă, intrând în rol pe măsură ce vorbesc, jucând în timp ce gesticulează. Cauza e, invariabil, o femeie; Clara Banwell produse acest efect asupra oaspeţilor masculini ai lui Jelliffe. Avea douăzeci şi şase de ani şi pielea albă ca a unei prinţese japoneze acoperite de pudră. La ea, totul era perfect. Avea forme splendide. Părul îi era

negru-pădure, ochii verde-marin, cu o lucire de inteligenţă fină şi provocatoare. O perlă orientală iridiscentă atârna la fiecare ureche, şi o perlă mare roz, cu cochilie cu tot, îmbrăcată într-un coşuleţ de diamante şi platină, era prinsă la gât cu un fir de argint. Când schiţa un surâs
- şi nu făcea niciodată mai mult decât să-l schiţeze,
– bărbaţii îi cădeau la picioare.

în 1909, oaspeţii la un dineu select în America alcătuiau o procesiune pe perechi când erau chemaţi la masă, fiecare doamnă fiind escortată la braţ de un bărbat. Doamna Banwell nu se afla la braţul lui Freud. îşi aşezase uşor degetele pe încheietura lui Younger la momentul decisiv, dar se adresase firesc lui Freud, captând atenţia tuturor în acel moment.

în dimineaţa aceea, Clara Banwell se întorsese de la ţară, în aceeaşi maşină cu domnul şi doamna Acton. Jelliffe o întâlnise în holul clădirii lor din întâmplare. Când află că soţul ei, domnul George Banwell, avea alte obligaţii sociale, o imploră pe Clara să vină la dineul lui. O asigură că va găsi oaspeţi cât se poate de interesanţi. Jelliffe o considera pe Clara complet irezistibilă
- iar pe soţul ei, complet insuportabil.

— Ceea ce vor femeile, răspunse Freud la întrebarea ei, în timp ce musafirii îşi ocupau locurile la o masă strălucind de cristaluri, e un mister, atât pentru analist, cât şi pentru poet. Dacă aţi putea dumneavoastră să ne spuneţi, doamnă Banwell – dar nu puteţi. Reprezentaţi problema, dar nu sunteţi în stare să o rezolvaţi mai mult decât noi, bieţii bărbaţi. Acum, ceea ce vor *bărbaţii* e aproape întotdeauna evident. Gazda noastră, spre exemplu, a luat cuţitul în locul lingurii, din greşeală.

Toţi ochii se întoarseră către silueta mătăhăloasă şi zâmbitoare a lui Jelliffe, plasat în capul mesei. Aşa era: avea cuţitul – nu pe cel de pâine, ci pe cel de carne – în mâna dreaptă.

— Ce înseamnă asta, domnule doctor Freud?

întrebă o doamnă mai în vârstă.

— înseamnă că doamna Banwell a stârnit impulsurile agresive ale gazdei noastre, zise Freud. Agresiunea aceasta, creată de circumstanţe de competiţie sexuală uşor de înţeles de către oricine, i-a condus mâna către instrumentul greşit, dezvăluind dorinţe de care el însuşi nu era conştient.

Se iscă un murmur în jurul mesei.

— Corect, corect, recunosc, strigă Jelliffe cu o bună dispoziţie deloc stânjenită, agitându-şi cuţitul în direcţia Clarei – mai puţin, bineînţeles, în ceea ce priveşte faptul că dorinţele în chestiune erau inconştiente.

Bădărănia lui civilizată produse o explozie generală de râsete apreciative.

— Din contră, continuă Freud, bunul meu prieten Ferenczi, aici de faţă, îşi tot leagă de ceva vreme şervetul de guler, ca o baveţică de copii. Face apel la instinctul dumneavoastră matern, doamnă Banwell.

Ferenczi îşi roti ochii în jurul mesei cu o perplexitate bonomă: numai acum observă că era singurul care folosea în acest fel şervetul pentru cină.

— Aţi conversat îndelung cu soţul meu înainte, domnule doctor Freud, zise doamna Hyslop, o femeie cu aspect de bunicuţă aşezată lângă Jelliffe. Ce puteţi spune despre el?

— Domnule profesor Hyslop, răspunse Freud, vreţi să-mi confirmaţi un lucru? Nu aţi pomenit numele mamei dumneavoastră, nu-i aşa?

— Ce spuneţi? zise Hyslop, ridicându-şi trompeta de la ureche.

— N-am vorbit de mama dumneavoastră, nu? întrebă Freud.

— Să vorbim de mama? repetă Hyslop. Deloc.

— Numele ei e Mary, zise Freud.

— De unde ştiţi asta? strigă Hyslop. Se uită acuzator la cei de la masă. De unde ştie asta? Nu i-

am spus numele mamei.

— Ba sigur că mi l-aţi spus, zise Freud, fără să vă daţi seama. Ceea ce mă uimeşte e numele soţiei dumneavoastră. Jelliffe mi-a spus că e Alva. Mărturisesc că mă aşteptam la o variantă a lui Mary. Eram aproape sigur de asta. De aceea vă întreb, doamnă Hyslop, dacă îmi permiteţi: v-a dat cumva soţul dumneavoastră un nume de alint?

— Păi al doilea prenume al meu e Maria, spuse surprinsă doamna Hyslop, şi mi-a spus mereu Mărie.

Aici, Jelliffe lăsă să-i scape un strigăt de surpriză şi Freud primi un rând de aplauze.

— M-am trezit cu un guturai în dimineaţa asta, interveni o doamnă de vizavi de Ferenczi. Şi la sfârşitul verii. Are asta vreo semnificaţie, domnule doctor Freud?

— Un guturai, doamnă? Freud luă o pauză de gândire. Mă tem că, uneori, un guturai e numai un guturai.

— Dar chiar sunt femeile atât de misterioase? reluă Clara Banwell. Cred că sunteţi prea blând cu sexul pe care îl reprezint. Ceea ce vor femeile e cel mai simplu lucru din lume.

Se întoarse la dreapta spre tânărul brunet, mult prea chipeş, al cărui papion alb era puţin strâmb. Nu spusese nimic până acum.

— Ce crezi, doctore Younger? Poţi să ne spui ce vrea o femeie?

Stratham Younger avea dificultăţi în a ţine pasul cu Clara Banwell. Deşi nu ştia asta, se străduia să-şi scoată din minte imaginea recurentă a minunatului spate gol al doamnei Banwell unduindu-se blând în lumina lunii şi a părului revărsat peste umeri. De asemenea, nu reuşea să o separe pe doamna George Banwell de domnul
George Banwell, pe care Younger nu se putea împiedica să-l considere un asasin, în ciuda alibiului pe care i-l oferise primarul.

Younger credea că Nora era cea mai frumoasă

fată pe care o văzuse vreodată. Totuşi, Clara Banwell era aproape la fel de atrăgătoare, dacă nu chiar mai mult. Dorinţa omului, spune Hegel, ia naştere întotdeauna ca dorinţă pentru dorinţa altuia. Era imposibil pentru orice bărbat să o privească pe Clara Banwell fără să-şi dorească să fie ales de ea dintre ceilalţi, să fie preferat, să i se ceară ceva. Jelliffe, de exemplu, s-ar fi aruncat bucuros în lama unei săbii dacă Clara ar fi binevoit să-l miluiască cu rugămintea de a face asta. în drumul spre sufragerie, când Clara îşi aşezase mâna pe braţul lui, Younger resimţise contactul în tot corpul. Şi totuşi, era ceva la ea ce îl îndemna să se ţină la distanţă. Poate era din cauză că îl întâlnise pe Harcourt Acton. Younger nu se considera un puritan, dar ideea că doamna Banwell putea să îl satisfacă pe un bărbat cu o aparenţă aşa de jalnică îl provoca fără să vrea.

— Sunt sigur, doamnă Banwell, răspunse, că, dacă ne-ai lumina pe toţi asupra subiectului femeii, ar fi de departe mai interesant decât dacă aş încerca eu asta.

— *Aş putea* să vă spun, bănuiesc, ce simt cu adevărat femeile în legătură cu bărbaţii, zise Clara ademenitor. Cel puţin în legătură cu bărbaţii de care le pasă. V-ar plăcea?

Un val de încuviinţări făcu înconjurul mesei, mai ales printre oaspeţii de sex masculin.

— Dar nu voi face asta decât dacă promit şi bărbaţii să spună ce simt cu adevărat în legătură cu femeile.

Târgul fu acceptat pe dată cu o aclamaţie generală, cu toate că Younger nu deschise gura, şi nici Charles Dana, aşezat în capătul celălalt al mesei.

— Ei bine, din moment ce mă forţaţi, domnilor, spuse Clara, o să vă mărturisesc secretul nostru. Femeile sunt inferioare bărbaţilor. Ştiu că e stângaci din partea mea să spun aşa ceva, dar a nega lucrul

acesta e o prostie. Toate bogăţiile omenirii, materiale şi spirituale, sunt create de bărbaţi. Oraşele noastre cu turnuri înalte, ştiinţa noastră, arta şi muzica – toate sunt edificate, descoperite, pictate şi compuse de voi, bărbaţii. Femeile ştiu asta. Nu putem să nu fim dominate de bărbaţii mai puternici, şi din cauza asta nu putem să vă suferim. Iubirea unei femei pentru bărbat e jumătate pasiune animalică, jumătate ură. Cu cât femeia îşi iubeşte mai mult bărbatul, cu atât îl urăşte mai mult. Dacă un bărbat merită să fie dorit, atunci trebuie să fie superior femeii; şi dacă e superior, o parte din ea trebuie să-l urască. Numai în frumuseţe vă depăşim, şi nu e deci de mirare că celebrăm frumseţea înainte de toate. Din acest motivs, conchise, o femeie se află în mare pericol în prezenţa unui bărbat frumos.

Ascultătorii erau fascinaţi, reacţie cu care Clara Banwell nu era câtuşi de puţin nefamiliară. Younger simţi că ea îi aruncase o ocheadă extrem de flatantă la capătul observaţiilor sale – nu era singurul bărbat de la masă care avu impresia asta, – dar îşi spuse că era probabil de vină imaginaţia lui. Lui Younger i se mai păru şi că era posibil ca doamna Younger tocmai să fi explicat extremele sălbatice ale sentimentului contradictoriu pe care mama lui i-l purtase soţului ei. Tatăl lui Younger se sinucisese în 1904; mama lui nu se mai recăsătorise. Se întrebă dacă mama lui nutrise dintotdeauna faţă de soţul ei sentimentul acela de iubire amestecată cu ură pe care îl descrisese doamna Banwell.

— Invidia e, cu siguranţă, forţa predominantă în viaţa mentală a femeilor, doamnă Banwell, zise Freud. De asta au femeile un simţ atât de redus al justiţiei.

— Bărbaţii nu sunt invidioşi? întrebă Clara.

— Bărbaţii sunt ambiţioşi, răspunse Freud. Invidia lor are, de obicei, această origine. Invidia femeii, dimpotrivă, e întotdeauna erotică. Diferenţa poate fi văzută în fanteziile diurne. Toţi le avem,

bineînţeles. La bărbaţi, totuşi, sunt de două feluri: erotice şi ambiţioase. Cele ale femeii sunt exclusiv erotice.

— Sunt sigură că ale mele nu sunt aşa, declară femeia corpolentă cu guturai.

— Cred că domnul doctor Freud are dreptate în toate privinţele, zise Clara Banwell, dar mai ales în ce priveşte ambiţia bărbaţilor. Soţul meu, George, de exemplu. E bărbatul perfect. Nu e deloc frumos. Dar e totuşi chipeş, cu douăzeci de ani mai în vârstă decât mine, plin de succes, puternic, încăpăţânat şi de nesupus. Pentru toate aceste lucruri îl iubesc. De asemenea, uită că exist din momentul în care nu mă mai are sub ochi; atât de mare îi e ambiţia. Pentru asta, îl urăsc. Natura îmi cere asta. Consecinţa fericită e că sunt liberă să fac ce îmi place – de exemplu, să fiu aici, la una dintre minunatele petreceri date de Smith, – iar George nu va şti nici măcar că am ieşit din casă.

— Clara, răspunse Jelliffe, sunt rănit. Nu mi-ai spus niciodată că te bucuri de o asemenea libertate.

— Spuneam că sunt liberă să fac ce îmi place *mie,* i-o întoarse Clara, nu ce îţi place *ţie.*

Râsul fu din nou general.

— Ei bine, acum am mărturisit. Ce spun bărbaţii? Nu dispreţuiesc ei în secret legăturile fidelităţii conjugale? Nu, Smith, te rog; ştiu ce gândeşti tu. Aş vrea o opinie mai obiectivă. Doctore Freud, e căsătoria un lucru bun?

— Pentru societate sau pentru individ? răspunse Freud. Pentru societate, căsătoria e fără îndoială un beneficiu. Dar povara moralităţii civilizate e, pentru mulţi, prea greu de suportat. De cât timp sunteţi în rolul de soţie, doamnă Banwell?

— M-am măritat cu George când aveam nouăsprezece ani, spuse Clara, şi imaginea unei Clara Banwell în vârstă de nouăsprezece ani în noaptea nunţii invadă minţile câtorva oaspeţi – nu numai din tabăra masculină. Adică acum şapte ani.

— în acest caz ştiţi destule, continuă Freud, dacă nu din propria experienţă, atunci din aceea a prietenilor, ca să nu fiţi surprinsă de ce vă voi spune. în cea mai mare parte a căsniciilor, relaţiile fizice satisfăcătoare nu durează prea mult. După patru sau cinci ani, mariajul tinde să eşueze cu totul sub acest aspect, şi când se întâmplă asta, intervine şi sfârşitul unei comuniuni spirituale. Prin urmare, într-o proporţie covârşitoare, mariajul se încheie cu o dezamăgire, atât spirituală, cât şi fizică. Din punct de vedere psihologic, bărbatul şi femeia sunt aduşi în faza premaritală – cu o singură diferenţă. Sunt mai săraci acum. Mai săraci, odată cu pierderea unei iluzii.

Clara Banwell îl privea concentrată pe Freud.

— Ce spune? strigă bătrânul profesor Hyslop, încercând să-şi apropie cornetul de la ureche de Freud.

— Justifică adulterul, răspunse Charles Dana, vorbind pentru prima oară. Ştiţi, doctore Freud, dincolo de trucurile de salon, atenţia pe care o acordaţi maladiilor provenite din frustrarea sexuală mă surprinde. Cu certitudine, problema noastră nu e că punem prea mult accent pe constrângerea permisivităţii sexuale, ci că punem prea puţin.

— Cum aşa? spuse Freud.

— Un miliard de oameni trăiesc acum pe pământul acesta. Un miliard. Şi numărul lor creşte geometric. Cum o să trăiască, doctore Freud? Şi ce o să mănânce? Vin cu milioanele pe ţărmurile noastre în fiecare an: cei mai săraci, cei mai puţin inteligenţi, cei mai înclinaţi către criminalitate. Din cauza lor, oraşul nostru e în pragul anarhiei. închisorile noastre dau pe afară. Se înmulţesc ca muştele. Şi fură de la noi. Nu-i putem învinovăţi; dacă un bărbat e prea sărac pentru a-şi hrăni copiii, trebuie să fure. Şi totuşi dumneavoastră, doctore Freud, dacă vă înţeleg bine ideile, păreţi interesat numai de relele aduse de reprimarea sexuală. Aş fi

crezut că un om de ştiinţă se cuvine să fie interesat de pericolele emancipării sexuale.

— Ce propui, Charles, să oprim imigrarea? întrebă Jelliffe.

— Sterilizarea, replică aprins Dana, tamponându-şi bărbia cu şervetul. Fermierul chibzuit ştie să nu lase o rasă proastă să se înmulţească. Oamenii nu sunt mai egali decât sunt vitele. Dacă vitelor li s-ar permite să se înmulţească liber, am avea numai carne proastă. Toţi imigranţii veniţi fără mijloace în ţara asta ar trebui sterilizaţi.

— Nu împotriva voinţei lor, Charles, nu-i aşa? întrebă doamna Hyslop.

— Nimeni nu-i obligă să vină aici, Alva, replică. Nimeni nu-i obligă să rămână. Cum ar putea deci să fie împotriva voinţei lor? Dacă vor să se reproducă, să plece. împotriva voinţei e că ni se cere să îe suportăm inoportunele odrasle, care ajung cerşetori şi hoţi. Fac o excepţie, desigur, pentru cei care pot trece un test de inteligenţă. Splendidă supă, Jelliffe, ţestoasă veritabilă, nu-i aşa? O, ştiu, veţi spune toţi că sunt crud şi lipsit de inimă. Dar le iau numai fertilitatea. Doctorul Freud le ia ceva mult mai important.

— Ce anume? întrebă Clara.

— Moralitatea, răspunse Dana. în ce fel de lume am trăi, doctore Freud, dacă punctele dunmeavoastră de vedere ar deveni generale? Aproape că mi-o pot imagina. Clasele cele mai de jos ar începe să batjocorească „moralitatea civilizată". Satisfacţia ar deveni idol. Toţi s-ar uni în respingerea disciplinei şi a negării de sine, fără de care viaţa nu are nici o demnitate. Gloata s-ar revolta; de ce n-ar face-o? Şi chiar gloata aceasta, ce va dori ea după ce regulile civilizaţiei vor fi abolite? Credeţi că va vrea numai sex? Va vrea noi reguli. Va vrea să asculte de un nou nebun. Va vrea sânge – probabil chiar sângele dumneavoastră, doctore Freud, dacă ne ghidăm după istorie. Va vrea să îşi dovedească

superioritatea, cum vor întotdeauna cei din clasele de jos. Şi va ucide pentru asta. Văd vărsare de sânge, mare vărsare de sânge, la o scară nemaivăzută. Vreţi să eliminaţi moralitatea civilizată, singurul lucru care ţine în frâu brutalitatea omului. Ce oferiţi în schimb, doctore Freud? Ce o să puneţi în loc?

— Doar adevărul, spuse Freud.

— Adevărul lui Oedip? zise Dana.

— Printre altele, spuse Freud.

— Şi mult bine i-a mai făcut.O LUMÂNARE PÂLPÂIA la căpătâiul patului Norei Acton. Felinarul din Gramercy Park îşi arunca lumina palidă pe draperii. Nu era destulă lumină nici măcar pentru a da o siluetă bărbatului a cărui prezenţă Nora o simţea, mai degrabă decât o vedea, în cameră. Voia să strige, dar mintea nu avea control asupra corpului. Cumva, mintea i se eliberase şi o luase razna singură pe propriile-i cărări. Părea că pluteşte deaupra patului, ridicându-se spre tavan, lăsându-şi trupul mic, îmbrăcat în cămăşuţa de noapte, pe patul de dedesubt.

Acum îl vedea clar pe cel care o ataca, dar de deasupra. Privind în jos către ea însăşi, văzu cum îi trăgea batista de pe faţă. Mai văzu cum îi apăsa un ruj pe gura adormită şi supusă. De ce i-ar pune culoare pe buze? îi plăcea cum arăta acum, se întrebase mereu cum i-ar sta. Ce va face bărbatul mai apoi? De deasupra, Nora îl privi aprinzându-şi o ţigară de la flacăra lumânării de lângă pat, punându-şi genunchiul pe corpul inert şi stingându-şi ţigara direct pe pielea ei, jos, la doar patru sau cinci centimetri de părţile ei cele mai intime.

Corpul tresări sub genunchiul care îl strivea. Văzu asta de sus; se văzu tresărind. Părea că o doare. Dar nu o durea, nu? Observând totul de deasupra, nu simţea nimic. Şi dacă ea, privindu-se, nu simţea durere, atunci nu era durere – nu era nimeni care să

simtă durerea – era?

PARTEA A IV-A

CAPITOLUL ŞAISPREZECE

VA TREBUI SĂ mă port ca şi când n-aş iubi-o, ca şi când n-aş avea nici un fel de sentimente pentru ea. Asta îmi spuneam joi dimineaţă, în timp ce mă bărbieream. La zece şi jumătate trebuia să merg la casa Acton ca să reiau analiza Norei. Ştiam că puteam să o am. Dar ar fi însemnat să o exploatez, să o manipulez, să profit de vulnerabilitatea ei terapeutică – să violez jurământul pe care l-am depus când am devenit medic.

E imposibil de descris ce idei îmi vin în minte când mă gândesc la fata asta, şi mă gândesc la ea aproape de fiecare dată când mă trezesc. Ei, nu imposibil, dar nerecomandabil. Ceea ce nu pot literal descrie e golul din plămâni pe care îl simt când nu mai e de faţă. E ca şi cum aş muri din nevoia de ea.

Mă simt ca Hamlet, paralizat. Cu următoarea diferenţă: simt că mor dacă nu acţionez, pe când Hamlet simte că moare dacă acţionează. Pentru Hamlet, *a fi* înseamnă a nu acţiona. A acţiona înseamnă a muri, a nu fi:

A fi sau a nu fi: iată-ntrebarea,
Mai vrednic oare e să rabzi în cuget
A'vitregiei praştii şi săgeţi
Sau fierul să-l ridici asupra mării
De griji – şi să le curmi? Să mori: să dormi.

1 William Shakespeare, *Hamlet,* Actul III, scena 1, p. 371, traducere de Leon D. Leviţchi şi Dan Duţescu, în *Opere Complete,* volumul 5, Editura Univers, Bucureşti, 1986. (N. tr.)

Cu alte cuvinte, *a fi* înseamnă pur şi simplu *să rabzi* soarta, să nu faci nimic şi prin asta să trăieşti, iar *a nu fi* înseamnă să acţionezi, *să ridici fierul (armele)* şi *să mori.* Pentru că acţiunea înseamnă moarte, Hamlet spune că ştie de ce nu a acţionat: teama de moarte, conchide monologul lui, sau de *ceva după moarte,* I-a făcut laş şi i-a erodat voinţa.

Astfel, pentru Hamlet *a fi* înseamnă stază,

suferinţă, laşitate, inacţiune, în timp ce *a nu fi* se leagă de curaj, spirit întreprinzător, acţiune. Sau aşa i-a înţeles toată lumea discursul. Dar am nişte îndoieli. Da, în final, după ce Hamlet acţionează împotriva unchiului său, moare. Poate ştie că acesta e destinul lui. Dar existenţa nu poate intra în ecuaţie cu inacţiunea. Viaţa şi acţiunea sunt prea strâns îngemănate. *A fi* nu poate însemna *a nu face nimic.* Pur şi simplu nu poate. Hamlet e paralizat deoarece, pentru el, acţiunea a ajuns cumva să echivaleze cu nonexistenţa – şi această falsă ecuaţie, această echivalenţă greşită n-a fost nicicând înţeleasă pe deplin.

Dar, din cauza lui Freud, nu mă mai pot gândi la Hamlet fără să mă gândesc la Oedip şi mă tem că ceva similar a început să-mi afecteze şi sentimentele pentru domnişoara Acton. Dacă Freud are dreptate în legătură cu dorinţa domnişoarei Acton de a avea relaţii sexuale cu tatăl ei, mă tem că n-aş putea suporta asta. Ştiu: e complet iraţional din partea mea. Dacă Freud are dreptate, toată lumea nutreşte asemenea dorinţe. Nimeni nu se poate abţine şi nimeni nu trebuie învinuit pentru ele. Totuşi, în clipa în care asociez toate acestea cu cazul domnişoarei Acton, îmi pierd capacitatea de a o iubi. îmi pierd cu totul capacitatea de a iubi: cum pot fiinţele omeneşti să fie iubite, dacă purtăm în noi asemenea dorinţe respingătoare?

DIMINEAŢA DE JOI începu cu mare vâlvă în casa Acton. Nora se trezi în zori, se năpusti jos din pat, dădu uşa de perete şi se prăvăli peste domnul Biggs, care dormea pe scaun în faţa dormitorului ei. Ştirea se răspândi, alarma sună: domnişoara Acton fusese atacată în cursul nopţii.

Cei doi poliţişti postaţi afară tropăiră în sus pe scări, apoi în jos, învârtindu-se de colo până colo şi nefăcând mai nimic. Fu chemat încă o dată doctorul Higginson. Bătrânul şi bine intenţionatul doctor, vizibil frământat de faptul că Nora era iar în postura

de victimă şi stânjenit din cauza locaţiei arsurii, îi dădu fetei un unguent calmant pe care să şi-l aplice cum considera necesar. După care plecă, clătinând din cap şi asigurând familia că Nora nu mai suferise alte vătămări. Alţi poliţişti îşi făcură apariţia. Detectivul Littlemore, care adormise la birou noaptea trecută, ajunse pe la opt.

Detectivul o găsi pe Nora şi pe părinţii ei înnebuniţi în dormitorul fetei. Bărbaţi în uniformă examinau podeaua acoperită de covoare şi ferestrele. Littlemore dădu trusa pentru amprente unuia dintre ei şi îi ceru să verifice dacă găsea vreunele utile pe clanţă, pe stâlpii patului sau pe pervaz. Nora era ghemuită într-un colţ al patului, centru nemişcat al vârtejului, încă în cămaşa de noapte, cu părul răvăşit, cu privirea năucă şi desprinsă de lucrurile din jur. I se lua o declaraţie după alta.

Fusese George Banwell, le spunea de fiecare dată. George Banwell venise în timpul nopţii, cu o ţigară şi un cuţit. Nu avea nimeni de gând să-l aresteze pe George Banwell? întrebarea aceasta provocă proteste neliniştite din partea domnului şi a doamnei Acton. Nu fusese George, spuneau; era imposibil să fie el. Cum putea Nora să fie sigură că-l văzuse pe el, în toiul nopţii?

Littlemore avea o problemă. Ar fi vrut să aibă împotriva lui Banwell altceva decât declaraţia fetei. La urma urmei, memoria domnişoarei Acton nu era literă de lege. Mai rău, chiar ea recunoştea că nu-l văzuse propriu-zis pe bărbatul din camera ei, noaptea trecută; fusese prea întuneric. Ceea ce spunea ea, şi Littlemore ar fi dorit să o spună altfel, era că „putea doar să-şi dea seama" că fusese Banwell. Dacă Littlemore l-ar fi arestat pe Banwell, primarul n-ar fi fost prea fericit. Excelenţei Sale nu i-ar fi plăcut ca Banwell să fie luat pe sus pentru anchetă.

Una peste alta, detectivul îşi spuse că era mai

bine să aştepte ordinele primarului.

— Dacă nu vă deranjează, domnişoară Acton, zise, aş putea să vă pun o întrebare?

— Dă-i drumul, spuse.

— II cunoaşteţi pe un anume William Leon?

— Pardon?

— William Leon, zise Littlemore. Chinez. Zis şi Leon Ling.

— Nu cunosc nici un chinez, domnule detectiv.

— Poate că asta vă va împrospăta memoria, domnişoară, zise detectivul. Scoase din buzunarul vestei o fotografie şi i-o întinse fetei. Era cea luată din apartamentul lui Leon, înfăţişându-l pe chinez cu cele două tinere. Una dintre ele era Nora Acton.

— De unde ai asta? întrebă fata.

— Spuneţi-mi doar cine-i el, domnişoară, zise Littlemore. E foarte important. Poate fi periculos.

— Nu ştiu. N-am ştiut niciodată. El a insistat să facă poza asta cu Clara şi cu mine.

— Clara?

—Clara Banwell, zise Nora. Ea e cea de lângă el. El era unul dintre chinezii lui Elsie Sigel.

Ambele nume erau extrem de interesante pentru detectivul Littlemore. Cu excepţia cazului în care William Leon avea o slăbiciune pentru domnişoarele numite Elsie, o identificase nu doar pe cealaltă femeie din fotografie, ci şi pe autorul scrisorilor din cufăr – şi, foarte posibil, pe fata moartă găsită împreună cu ele.

— Elsie Sigel, repetă Littlemore. Puteţi să-mi povestiţi despre ea, domnişoară? O evreică?

— Cerule, nu, zise Nora. Elsie făcea operă de misionariat. Trebuie să fi auzit de familia Sigel. Bunicul ei e celebru. Are statuie în Riverside Park.

Littlemore fluieră admirativ în gând. Generalul Franz Sigel era într-adevăr celebru, erou al Războiului Civil devenit un politician popular în New York. La funeraliile lui, în 1902, mai mult de zece mii de newyorkezi veniseră să-şi prezinte omagiile

bătrânului îmbrăcat în uniformă completă. Nu era de aşteptat ca nepoatele generalilor din Războiul Civil să scrie epistole amoroase managerilor restaurantelor chinezeşti. Nu era de aşteptat să scrie nici un fel de epistole chinezilor. întrebă cum îl cunoscuse domnişoara Sigel pe William Leon.

Nora îi spuse puţinul pe care îl ştia. în primăvara trecută, ea şi Clara îşi oferiseră voluntar serviciile unei asociaţii caritabile a domnului Riis. Vizitaseră familiile de chiriaşi din Lower East Side, dând ajutorul pe care-l puteau da. într-o duminică, în Chinatown, o întâlniseră pe Elsie Sigel ţinând o lecţie despre Biblie. Un elev de-al ei avea un aparat de fotografiat. Nora şi-l amintea bine, pentru că era atât de diferit de ceilalţi – mult mai bine îmbrăcat şi mai fluent în engleză. Nora nu-i aflase numele, dar Elsie părea să-l cunoască bine. Din cauza aparentei lui prietenii cu Elsie, Clara şi ea nu-i putuseră refuza cererile insistente de a face acea poză.

— Ştiţi unde locuieşte domnioara Sigel, domnişoară Acton? întrebă Littlemore.

— Nu, dar mă îndoiesc oricum că ai găsi-o acasă, zise Nora. Elsie a fugit cu un tânăr în iulie. La Washington, aşa zice lumea.

Littlemore dădu din cap. îi mulţumi Norei, apoi îl întrebă pe domnul Acton dacă avea un telefon pe care să-l poată folosi. Când prinse legătura cu sediul, lăsă instrucţiuni să fie găsiţi părinţii unei anume Elsie Sigel, nepoată a generalului Franz Sigel. Dacă membrii familiei Sigel confirmau că nu-şi mai văzuseră fata din iulie, atunci trebuiau duşi la morgă.

întorcându-se în dormitorul Norei, Littlemore le găsi numai pe ea şi pe doamna Biggs. Ultimul poliţist tocmai ieşea din cameră. îi spuse lui Littlemore că nu găsise deloc amprente, nici pe stâlpii patului, nici pe ferestre. Cât despre clanţe, prea mulţi oameni intraseră şi ieşiseră. Doamna Biggs încerca să pună ordine în harababura lăsată în

urmă de poliţişti; Nora rămăsese exact unde o lăsase. Littlemore studie dormitorul.

— Domnişoară Acton, zise, cum credeţi că a intrat bărbatul azi-noapte?

— Păi, trebuie că... Nu ştiu.

Era un mister, reflectă Littlemore. Casa Acton avea numai două uşi, cea din faţă şi cea din spate. Ambele fuseseră supravegheate de cei doi poliţişti vajnici şi amândoi juraseră că nimeni nu intrase pe vreuna dintre ele. Sigur, bătrânul Biggs adormise la post. Toată lumea spunea asta. însă Biggs îşi aşezase inteligent scaunul chiar în faţa uşii dormitorului; din cauza asta se împiedicase de el fata dis-de-dimineaţă. Ar fi fost foarte greu pentru oricine să treacă de Biggs fără ca el să se trezească.

Putea intrusul să se fi căţărat pe fereastră? Dormitorul Norei era la etaj. Nu vedea nici o posibilitate ca bărbatul să fi escaladat zidul şi, cum dormitorul dădea înspre parc, oricine ar fi încercat aşa ceva s-ar fi aflat în văzul ofiţerului care stătea în faţa casei. Ar fi putut să coboare de pe acoperiş? Probabil. Acoperişul era accesibil de pe clădirile alăturate. Dar vecinii jurau că nu se intrase în casele *lor* în noaptea trecută. De asemenea, lui Littlemore i se părea că un bărbat solid ar fi avut destul de furcă în încercarea de a se strecura prin una dintre ferestrele dormitorului Norei.

în timpul inspecţiei pe care detectivul Littlemore o făcea acestor ferestre – care nu arătau nici un semn de intrare sau de ieşire forţată, – începură să apară hibe în povestea Norei. Prima dintre ele fu descoperirea, făcută de către doamna Biggs, a unei ţigări stinse aruncate în coşul de hârtii al Norei. Ţigara avea pe ea urme de ruj. Doamna Biggs părea foarte surprinsă. La fel era şi detectivul.

— Ea dumneavoastră, domnişoară? întrebă.

— Bineînţeles că nu, zise Nora. Nu fumez. Nu am nici măcar un ruj.

— Şi atunci ce aveţi pe buze?

Nora îşi duse mâna la gură. Abia atunci îşi aminti că-l văzuse pe Banwell rujând-o. îi ieşise până atunci din minte acest lucru ciudat. întregul episod era atât de tulbure, atât de înceţoşat în amintirea ei. îi povesti detectivului ce făcuse Banwell. îi spuse că tot el trebuie să fi pus ruj pe ţigară şi că probabil o aruncase în coş la plecare. Nu pomeni cel mai ciudat lucru pe care şi-l amintea: că-l văzuse pe Banwell de deasupra, nu de dedesubt. Dar insistă asupra faptului că nu avea trusă de machiaj.

— Vă deranjează dacă arunc o privire prin cameră, domnişoară Acton? întrebă Littlemore.

— Oamenii voştri mi-au răscolit camera timp de o oră, răspunse.

— Vă deranjează, domnişoară?

— Nu.

Nici unul dintre poliţişti nu căutase până atunci în lucrurile personale ale Norei. Littlemore făcu asta. în sertarul cel mai de jos al măsuţei de toaletă găsi câteva obiecte de cosmetică, printre care şi pudră de faţă, o sticluţă cu parfum şi ruj. Mai era şi un pachet de ţigări.

— Nu sunt ale mele, zise Nora. Nu ştiu de unde au apărut.

Littlemore îşi chemă iar ofiţerii în cameră, pentru o examinare mai amănunţită. Câteva minute mai târziu, pe raftul de sus al dulapului, ascuns sub un teanc de pulovere de iarnă, un poliţist găsi ceva neaşteptat. Era un bici scurt, cu mânerul curbat. Littlemore nu cunoştea practicile medievale ale autopedepsirii, dar chiar şi aşa putea să-şi dea seama că acest tip particular de bici permitea flagelarea în locuri greu de ajuns – cum ar fi spatele victimei.

„Bine că nu l-am arestat pe Banwell", îşi spuse Jimmy Littlemore.

Detectivul nu mai ştiu ce să creadă, totuşi, când

alt ofiţer îi arătă ce descoperise în curtea din spate. Poliţistul se suise în copac, încercând să vadă dacă se putea ajunge de acolo pe acoperiş. Nu se putea, însă la coborâre omul văzu ceva ce i se păru la început o monedă: un disc micuţ şi strălucitor de metal, înfipt adânc în trunchi, la vreo treizeci de centimetri deasupra nivelului solului. îi dădu obiectul lui Littlemore: era un ac bărbătesc de cravată, din aur, rotund şi monogramat, cu un fir de mătase albă agăţat de încuietoare. Iniţialele de pe ac erau *GB.*

BRILL ÎNTÂRZIA, TOCMAI el, la micul dejun. Când apăru, arăta groaznic: neras, înspăimântat, cu un colţ al gulerului îndreptat în sus. Ne spuse mie, lui Freud şi lui Ferenczi că Rose nu-şi găsise somnul toată noaptea. Cu o oră în urmă îi dăduse nişte laudanum; nici el nu apucase să doarmă. Spuse că trebuia să vorbească cu noi în particular. Prin urmare, ne-am retras toţi patru în camera lui Freud, lăsând un mesaj la recepţie pentru Jones şi altul pentru Jung – deşi nici unul dintre noi nu ştia dacă Jung mai era în hotel.

— Nu pot face asta, izbucni Brill când ajunserăm în camera lui Freud. îmi pare rău, dar nu pot s-o fac. I-am spus deja lui Jelliffe.

Se referea, pe cât se părea, la traducerea cărţii lui Freud.

— Dacă era vorba numai de mine, vă jur c-o făceam – dar nu pot s-o pun pe Rose în pericol. E tot ce am. înţelegeţi, nu?

L-am convins să se aşeze. Când se calmă îndeajuns ca să poată vorbi coerent, Brill încercă să ne explice că cenuşa din casa lui avea legătură cu telegramele biblice pe care le tot primise.

— Aţi văzut-o, zise, referindu-se din nou la Rose. Au transformat-o într-un stâlp de sare. Aşa scrie în telegramă, şi aşa s-a întâmplat.

— Cineva ţi-a adus dinadins cenuşă în casă?

întrebă Ferenczi. Dar de ce?

— Ca un avertisment, spuse Brill.

— De la cine? am întrebat.

— De la aceiaşi oameni care au făcut să fie arestat Prince la Boston. Aceiaşi oameni care încearcă să blocheze cursurile lui Freud la Clark.

— De unde ştiu unde stai? zise Ferenczi.

— De unde ştiu că Jones se culcă cu menajera? fu replica lui Brill.

— Nu trebuie să ne grăbim cu concluziile, spuse Freud, dar e cu siguranţă adevărat că cineva a adunat numeroase informaţii private despre noi. Brill scoase un plic din vestă, iar din plic extrase un pătrăţel mototolit de hârtie arsă, cu câteva litere încă vizibile pe el. Un *ii* (cu umlaut, deci) era cel mai distinct.Cu un spaţiu sau două mai la dreapta era o literă care ar fi putut fi un *H* mare. Nu se mai distingea nimic altceva.

— Am găsit asta în camera de zi, zise Brill. Mi-au ars manuscrisul. Manuscrisul lui Freud. Şi au presărat cenuşa în apartament. Data viitoare o să dea foc întregii clădiri. E în telegramă: „ploaie de foc"; „stop până nu e prea târziu". Dacă public cartea lui Freud, o să ne omoare pe Rose şi pe mine.

Ferenczi îl contrazise, argumentând că temerile lui erau în orice caz disproporţionate, dar Freud îl întrerupse.

— Oricare ar fi explicaţia, Abraham, zise, punând mâna pe umărul lui Brill, să lăsăm cartea deocamdată. Cartea poate să aştepte. Nu-i aşa de importantă pentru mine cum eşti tu.

Brill lăsă capul în jos şi îşi puse mâna peste cea a lui Freud. Am crezut că va începe să plângă. Chiar atunci, un băiat de la recepţie bătu la uşă şi intră cu cafea şi cu o tavă cu prăjiturele comandate de Freud. Brill îşi veni în fire. Acceptă o ceaşcă de cafea. Părea enorm de uşurat de ultimele cuvinte ale lui Freud, ca şi când i-ar fi luat de pe inimă o povară imensă. Suflându-şi nasul, spuse pe un ton cu totul

schimbat – vechiul şi obişnuitul lui ton, serios doar pe jumătate:

— Nu pentru mine trebuie să vă faceţi griji. Dar Jung? Ştii, Freud, că Ferenczi şi cu mine îl considerăm pe Jung psihotic? E opinia noastră medicală, îndelung cântărită. Spune-i, Sândor.

— Ei, chiar psihotic n-aş zice, răspunse Ferenczi. Dar sunt semne ale unei potenţiale căderi nervoase.

— Prostii, zise Freud. Ce semne?

— Aude voci, răspunse Ferenczi. Se plânge că podeaua apartamentului lui Brill e moale. întrerupe conversaţiile. Şi spune tuturor celor cu care se întâlneşte că bunicul lui a fost acuzat pe nedrept de crimă.

— Pot găsi pentru asta alte explicaţii decât psihoza, zise Freud.

Puteam să-mi dau seama că se gândea la altceva, dar nu ne spuse la ce anume. Mă întrebam dacă era cazul să aduc vorba despre surprinzătoarea interpretare dată de Jung visului lui Freud despre contele Thun, dar mă preocupa faptul că era posibil ca Freud să nu le fi pomenit de ea lui Brill şi lui Ferenczi. N-ar fi trebuit să-mi fac atâtea griji.

— Şi, pe deasupra, zice că ai visat despre el acum zece ani! strigă Brill. Omul e nebun.

Freud inspiră adânc şi răspunse:

— Domnilor, ştiţi la fel de bine ca şi mine că Jung are anumite convingeri despre clarviziune şi despre ocultism. Sunt bucuros că împărtăşiţi scepticismul meu în această privinţă, dar Jung nu e deloc singurul cu vederi mai largi.

— Vederi mai largi, bodogăni Brill. Dacă eu aş fi avut vederi aşa de largi, mi-ai fi spus că halucinez. Are vederi mai largi şi în ce priveşte complexul lui Oedip. Nu mai acceptă etiologia sexuală, ştii.

— Aţi vrea să fie aşa, răspunse Freud calm, ca să-l reneg. Jung acceptă teoria sexuală fără rezerve. De fapt, săptămâna viitoare prezintă un caz de

sexualitate infantilă, la Clark.

— Zău? L-ai întrebat ce are de gând să spună la Fordham?

Freud nu răspunse, dar îl privi pe Brill cu ochii mijiţi.

— Jelliffe mi-a spus că el şi cu Jung au vorbit despre asta şi că Jung e foarte preocupat de supraaprecierea rolului sexului în psihonevroze. Ăsta a fost cuvântul lui: *supraapreciere.*

— Ei bine, cu siguranţă că nu vrea să-l supraaprecieze, ripostă Freud. Nici eu nu vreau să-l supraapreciez. Ascultaţi-mă amândoi. Ştiu că aţi suferit din cauza antisemitismului lui Jung. Mă cruţă pe mine şi, prin urmare, se răzbună cu mai multă energie pe voi. Ştiu, de asemenea, şi încă foarte bine, vă asigur, care sunt dificultăţile lui Jung în acceptarea teoriei sexuale. Dar ţineţi minte: a fost mai greu pentru el să mă urmeze decât v-a fost vouă. Va fi mai greu şi pentru Younger, aici de faţă. Un ne-evreu trebuie să depăşească o rezistenţă interioară mai mare. Iar Jung nu e numai creştin, e şi fiu de pastor.

Nimeni nu spuse nimic, aşa că am riscat o obiecţie:

— îmi cer scuze, domnule doctor Freud, dar de ce ar conta dacă cineva e creştin sau evreu?

— Tinere, răspunse Freud aspru, îmi aduci aminte de unul dintre romanele fratelui lui James; cum îl cheamă?

— Henry, domnule?

— Da, Henry.

Dacă îmi închipuisem că Freud avea să-mi spună mai multe, mă înşelasem. în schimb, se întoarse către Ferenczi şi Brill.

— Aţi prefera ca psihanaliza să fie o afacere naţională evreiască? Bineînţeles, e nedrept din partea mea să-l promovez pe Jung când alţii au fost de la început alături de mine. însă noi, evreii, trebuie

să fim gata să suportăm o anumită câtime de nedreptate dacă vrem să ne croim loc în lume. Nu avem altă alegere. Dacă m-aş fi numit Jones, fiţi siguri că ideile mele, oricum sunt ele, ar fi întâlnit o rezistenţă mult mai mică. Uitaţi-vă la Darwin. Contestă Geneza şi e aclamat ca un erou. Numai un ne-evreu poate duce psihanaliza pe pământul făgăduinţei. Trebuie să-l asociem pe Jung la *die Sache.* Toate speranţele noastre depind de el.

Cuvintele rostite de Freud în germană însemnau *cauză.* Nu ştiu de ce nu a folosit limba engleză. Preţ de câteva minute nu vorbi nimeni. Ne-am cufundat cu toţii în activităţile presupuse de micul dejun. Brill, totuşi, nu mânca. îşi rodea în schimb unghiile. Am crezut că nu va mai urma nici o discuţie despre Jung, dar m-am înşelat din nou.

— Şi dispariţiile lui? întrebă Brill. Jelliffe mi-a spus că Jung a plecat de la Balmoral duminică, nu mai târziu de miezul nopţii, dar recepţionerul de aici susţine că Jung nu s-a întors la hotel până la ora două. Asta înseamnă două ore nejustificate după miezul nopţii. In ziua următoare, Jung pretinde că a moţăit la el în cameră toată după-amiaza, dar recepţionerul spune că a fost plecat până seara. Ai bătut la uşa lui Jung luni după-amiaza, Younger. Şi eu am bătut, îndelung şi tare. Nu cred că era aici. Unde era?

L-am întrerupt:

— Scuze. Ziceai că Jung a fost la Balmoral duminică seara?

— Corect, răspunse Brill. Acasă la Jelliffe. Ai fost acolo aseară.

■— A, am spus. Nu mi-am dat seama.

— Să-ţi dai seama de ce?

— De nimic, am spus. E doar o coincidenţă stranie.

— Ce coincidenţă?

— Fata cealaltă – fata care a fost asasinată – a fost omorâtă la Balmoral. M-am foit jenat pe scaun.

Duminică noaptea. între miezul nopţii şi ora două.

Brill şi Ferenczi se uitară unul la altul.

— Domnilor, spuse Freud, nu fiţi ridicoli.

— Iar Nora a fost atacată luni seara, sublinie Brill. Unde?

— Abraham, zise Freud.

— Nimeni nu e acuzat de nimic, replică Brill inocent, dar cu o expresie prea însufleţită. îl întreb doar pe Younger unde e casa Norei.

— în Gramercy Park, am răspuns.

— Domnilor, nu vreau să mai aud nici o vorbă despre asta, declară Freud.

Altă bătaie la uşă; intră chiar Jung. Ne-am salutat – cu răceală, după cum era de aşteptat. Jung, care nu părea să observe stânjeneala noastră, îşi puse o linguriţă de zahăr în cafea şi întrebă dacă ne simţiserăm bine la dineul de la Jelliffe.

— A, Jung, spuse din senin Brill, ai fost văzut luni.

— Cum adică? zise Jung

— Ne-ai spus, zise mustrător Brill, că ţi-ai petrecut după-amiaza de luni dormind la tine în cameră. Dar a reieşit că ai fost văzut prin oraş.

Freud, clătinând din cap, se retrase la fereastră. O deschise larg.

— Nu am spus niciodată că am stat în cameră toată după-amiaza de luni, răspunse Jung pe un ton liniştit.

— Ciudat, zise Brill. Aş fi jurat că ai spus asta. Bine că mi-am adus aminte: ne gândeam să vizităm Gramercy Park azi. Ce zici, vrei să vii cu noi?

— înţeleg, spuse Jung.

— Ce înţelegi? întrebă Brill.

— De ce n-o spui pur şi simplu? ripostă Jung.

— N-am idee despre ce vorbeşti, răspunse Brill. Vorbea în mod deliberat ca un actor prost care mimează fără succes ignoranţa.

— Aşa, deci: am fost observat în Gramercy Park, zise rece Jung. Ce o să faceţi, o să mă turnaţi la

poliţie? Se întoarse către Freud. Ei, dacă scopul pentru care am fost adus aici a fost acela de a mă interoga, o să mă scuzaţi dacă nu iau micul dejun cu voi. Deschise uşa ca să iasă şi se uită lung la Brill: Nu mi-e ruşine de nimic.

GRAŢIE CELEBRITĂŢII RĂPOSATULUI general Sigel, poliţia nu întâmpină nici o dificultate în găsirea adresei nepoatei lui, Elsie. Locuia cu părinţii pe Bulevardul Wadsworth, la intersecţia cu Strada 180. Un ofiţer de la secţia din Washington Heights trimis la casa respectivă îi escortă pe domnul şi doamna Sigel, împreună cu nepoata lor Mabel, până la clădirea Van den Heuvel. Acolo, într-o sală de aşteptare din faţa morgii, se întâlniră cu detectivul Littlemore.

Acesta află de la ei că Elsie, în vârstă de nouăsprezece ani, chiar dispăruse în urmă cu o lună, întrucât nu se mai întorsese dintr-o vizită la bunica Ellie, în Brooklyn. După câteva zile de la dispariţia ei, familia Sigel primise o telegramă de la Elsie din Washington D.C., în care se spunea că era acolo împreună cu un tânăr cu care, evident, se măritase. îşi implora părinţii să nu-şi facă griji pentru ea, asigurându-i că era bine, şi promitea că se întoarce la toamnă. Părinţii păstraseră telegrama, pe care i-o arătară detectivului. Fusese într-adevăr expediată de la un hotel din capitală, iar numele lui Elsie apărea în partea de jos, dar bineînţeles că nu se putea verifica în nici un fel dacă ea era expeditorul real. Domnul Sigel nu contactase încă poliţia, sperând că va mai primi veşti de la fiica lui şi temându-se de izbucnirea unui scandal.

Littlemore arătă familiei Sigel scrisorile din cufărul lui William Leon. Recunoscură scrisul. Detectivul le arătă apoi medalionul de argint găsit la gâtul fetei moarte şi pălăria cu pasăre. Nici domnul, nici doamna Sigel nu mai văzuseră până atunci obiectele respective şi afirmară decişi că nu-i aparţineau lui Elsie, – dar Mabel îi contrazise.

Medalionul era al ei; ea i-l dăruise lui Elsie în iunie.

Littlemore, luându-l deoparte pe domnul Sigel, îi spuse că ar fi mai bine să arunce o privire la trupul găsit în apartamentul lui Leon. Jos, în morgă, domnul Sigel nu reuşi la început să identifice cadavrul; era prea descompus. Cu un aer sumbru, îi spuse detectivului că va şti care e adevărul dacă se uită la dinţi; caninul stâng al fetei sale era strâmb. Aşa era şi cel al trupului mic, aflat în descompunere, întins pe lespedea de marmură.

— Ea e, spuse încet domnul Sigel.

Când cei doi reveniră în sala de aşteptare, domnul Sigel îi aruncă soţiei sale o privire împietrită şi acuzatoare. Femeia probabil că înţelese: o apucară convulsiile. Dură mult până se linişti. Apoi soţul ei spuse povestea următoare.

Doamna Sigel muncea pentru Domnul în Chinatown. Ani de-a rândul se străduise să-i convertească la creştinism pe chinezii păgâni. In luna decembrie a anului trecut, începuse să o ia pe Elsie cu ea la casa misiunii. Elsie se dedicase acestei activităţi cu o pasiune care o încânta pe mama ei, dar îl deranja pe tată. în ciuda puternicei dezaprobări a domnului Sigel, fata ajunse curând dornică să meargă în Chinatown de câteva ori pe săptămână şi să predea singură lecţiile duminicale de Biblie. Unul dintre cei mai sârguincioşi elevi de-ai ei, îşi aminti cu amărăciune domnul Sigel, îndrăznise chiar să o viziteze acasă în urmă cu câteva luni. Domnul Sigel nu ştia cum îl cheamă. Littlemore îi arătă o fotografie cu William Leon; tatăl închise ochii şi dădu din cap.

După ce familia Sigel plecă de la morgă pentru a-şi îndura atât nefericirea, cât şi notorietatea – ziariştii aşteptau deja afară —, detectivul Littlemore se întrebă unde putea fi domnul Hugel. Coronerul, presupunea Littlemore, ar fi vrut să conducă el însuşi autopsia şi să audă mărturia familiei Sigel.

însă coronerul era absent.In schimb, unul dintre asistenţii lui, doctorul O'Hanlon, examinase corpul. îl informă pe Littlemore că domnişoara Sigel fusese strangulată până îşi dăduse sufletul şi că era moartă de trei până la patru săptămâni – iar Hugel era sus, în biroul lui, manifestând o totală lipsă de interes pentru caz.

CAPITOLUL ŞAPTESPREZECE

PREAFRUMOASA CLARA BANWELL, îmbrăcată într-o rochie verde ce i se asorta cu ochii, o dezbrăca pe la fel de preafrumoasa şi aproape disperata Nora Acton – liniştind-o, alinând-o, încurajând-o. Sosind la puţină vreme după plecarea lui Littlemore, Clara îi dăduse graţios afară din dormitorul Norei pe toţi, fie ei poliţişti sau membri ai familiei. Când Nora fu goală, Clara îi pregăti o baie rece şi o ajută să intre în cadă. Nora, suspinând, o rugă pe Clara să o lase să vorbească: se întâmplaseră atât de multe lucruri oribile.

Clara puse două degete pe buzele Norei.

— Şşşt, zise. Nu vorbi, draga mea. închide ochii.

Nora se supuse. Clara o îmbăie blând, îi spălă părul
şi îi şterse uşor rănile pe cale de cicatrizare cu o pânză catifelată şi umedă.

— Nu mă cred, spuse Nora, reţinându-şi lacrimile.

— Ştiu. E în regulă.

Clara încerca să o calmeze pe fata cu nervii zdruncinaţi. îi ceru doamnei Biggs, care se agita înfrigurată în hol, să aducă alifia lăsată de doctorul Higginson.

— Clara?

— Da.

— De ce n-ai venit mai devreme?

— Şşşt, răspunse Clara, spălând-o pe Nora pe faţă cu apa răcoroasă. Acum sunt aici.

Mai târziu, după ce apa se scursese, Nora stătea

în cadă, cu bustul înfăşurat într-un prosop alb, cu ochii închişi.

— Ce-mi faci, Clara? întrebă.

— Iţi rad locul acela. Aşa trebuie, ca să putem curăţa arsura asta oribilă. In plus, va fi mai drăguţ aşa.

Clara aşează protector palma Norei peste zona cea mai delicată a trupului fetei.

— Aici, spuse. Apasă, draga mea.

Clara îşi pusese palma puternică peste cea a Norei, menţinând o presiune fermă şi schimbându-şi din când în când poziţia ca să-şi poată duce la bun sfârşit treaba.

— Nora, George a fost cu mine toată noaptea. Poliţiştii m-au întrebat şi a trebuit să le spun. Trebuie să le spui şi tu, acum. Altfel o să te ridice. Sunt deja în tratative cu un sanatoriu.

— Nu m-ar deranja un sanatoriu.

— Nu fi prostuţă. Nu vrei mai bine să vii cu mine la ţară? Asta o să facem, draga mea. Tu şi cu mine, numai noi două, cum ne place. Putem vorbi acolo despre toate.

Clara termină ce avea de făcut cu briciul. întinse pe arsură balsamul calmant lăsat de doctor.

— însă trebuie să le spui.

— Ce trebuie să le spun?

— Păi, că ţi-ai făcut singură toate astea. Ai fost atât de furioasă pe toţi: pe George, pe mama ta, pe tatăl tău, chiar şi pe mine. Ai încercat să te răzbuni pe noi.

— Nu, n-aş putea fi supărată pe tine.

— Of, draga mea, nici eu pe tine.

Clara îşi îndreptă atenţia spre cele două răni de pe coapsele Norei. Aplică şi pe acestea unguentul, mişcându-şi degetele cu blândeţe.

— însă trebuie să le spui acum. Spune-le cât de rău îţi pare pentru tot. O să te simţi mult mai uşurată. Şi apoi poţi să vii să stai cu mine cât vrei.

CHIAR ŞI CORONERUL, un om cu temperament sangvinic, trecea rareori de la furie la exaltare şi apoi la disperare atât de repede ca acum, când asculta raportul detectivului Littlemore privind evenimentele petrecute în casa Acton în acea dimineaţă.

Littlemore încercă să-l facă pe coroner să devină interesat de Elsie Sigel, dar Hugel respinse subiectul respectiv. Coronerul aflase despre tot tărăboiul de la casa Acton din întâmplare, de la unul dintre băieţii care făceau pe curierii. De aici şi furia lui: de ce fusese informat Littlemore, dar nu şi el? Apoi, auzind povestea Norei, Hugel jubilă, strigând:

— Ha!

Şi:

— Acum l-am prins!

Şi:

— Ţi-am spus eu, aşa-i?

în cele din urmă, aflând despre descoperirea rujului, a ţigărilor şi a biciului ascunse în dormitorul fetei, se prăbuşi la loc pe scaun.

— S-a terminat, spuse Hugel încet. Faţa i se întunecă. Fata trebuie dusă la spital.

— Nu, aşteptaţi, domnule Hugel. Ascultaţi-mă.

Littlemore îi povesti coronerului despre acul de cravată.

Hugel aproape că nu băgă în seamă informaţia.

— Prea puţin, prea târziu, zise cu amărăciune. Se strâmbă dezgustat. Am crezut tot ce mi-a spus. Fata trebuie dusă la spital, mă auzi?

— Credeţi că e nebună.

Coronerul trase adânc aer în piept.

— Te felicit, domnule detectiv, pentru logica ta de fier. Cazul Riverford-Acton e închis acum. Informează-l pe primar. Eu nu vorbesc cu el.

Detectivul clipi, fără să înţeleagă.

— Nu puteţi închide cazul, domnule Hugel.

— Nu *există* nici un caz, spuse coronerul. Nu pot instrumenta un dosar de crimă fără un corp delict,

înţelegi? Nu e nici o crimă dacă nu ai un cadavru. Şi nu pot ancheta un atac dacă nu am nici un atac. Să o acuzăm pe domnişoara Acton de atac criminal asupra propriei persoane?

— Aşteptaţi, domnule Hugel, nu am apucat să vă povestesc. Vă aduceţi aminte de bărbatul brunet? Am aflat unde s-a dus. Mai întâi, s-a dus la hotelul Manhattan – ce spuneţi de asta?, – iar apoi la un bordel de pe Strada 40. Aşa că m-am dus şi eu la bordel, şi doamna de acolo mi-a vândut pontul cu Harry Thaw, care...

— Ce tot îndrugi acolo, Littlemore?

— Harry Thaw, tipul care l-a omorât pe Stanford White.

— Ştiu cine e Harry Thaw, spuse coronerul, făcând un efort considerabil pentru a se stăpâni.

— Nu o să vă vină să credeţi, domnule Hugel, dar dacă nu chinezul e asasinul, atunci cred că Harry Thaw e omul nostru.

—Harry Thaw...

— A scăpat, vă aduceţi aminte? A ieşit basma curată, zise Littlemore. Ei bine, la proces, soţia lui a dat o depoziţie şi...

— O să-l bagi şi pe Harry Houdini în povestea asta?

— Houdini? Houdini e maestrul evadărilor, domnule Hugel.

— Ştiu cine-i Houdini, spuse foarte încet coronerul.

— De ce l-aş băga şi pe el în asta? întrebă Littlemore.

— Pentru că Harry Thaw e într-o celulă încuiată, domnule detectiv. Nu a scăpat basma curată. E închis la Spitalul de Stat Matteawan, la secţia de dementi de tip criminal.

— Da? Credeam c-a scăpat. Dar atunci... atunci nu poate fi omul nostru.

— Nu.

— Nu înţeleg. Doamna din casa în care a intrat

brunetul...

— *Scoate-ţi-l din cap pe brunet!* explodă coronerul. Niciodată nu mă ascultă nimeni. Dacă scriu un raport, nu-l citeşte nimeni. Dacă hotărăsc să arestez pe cineva, decizia mea e ignorată. închid cazul.

— Dar firele... răspunse Littlemore. Firele de păr. Rănile. Dumneavoastră aţi spus-o, domnule Hugel, chiar dumneavoastră.

— Ce am spus?

— Aţi spus că acelaşi om care a ucis-o pe domnişoara Riverford a atacat-o şi pe Nora Acton. Aţi spus că aveţi dovezi pentru asta. Asta înseamnă că nu a fost totul pus la cale de domnişoara Acton. *A existat* un atac, domnule Hugel. *Există* un caz. *Cineva* a atacat-o luni pe domnişoara Acton.

— Ce am spus, domnule detectiv, a fost că probele fizice susţin ipoteza că atacatorul e aceeaşi persoană în ambele cazuri, nu că sunt o dovadă. Citeşte raportul.

— Nu credeţi că domnişoara Acton... nu credeţi că domnişoara Acton s-a biciuit singură, nu?

Coronerul privi în gol cu ochii lui morocănoşi şi obosiţi.

— Dezgustător, spuse.

— Dar acul de cravată? Spuneaţi că aveaţi un ac de cravată cu iniţialele lui Banwell. E exact ce căutaţi, domnule Hugel.

— Littlemore, tu n-ai urechi? L-ai auzit pe Riviere. Urma de pe gâtul lui Elizabeth Riverford nu era *GB.* Am făcut o greşeală, bombăni furios Hugel. Am făcut greşeală după greşeală.

—-Şi cum a ajuns acul în copac?

— De unde să ştiu eu? urlă Hugel. De ce n-o întrebi pe ea? N-avem nimic. Nimic. Numai pe fata asta diabolică. Nici un juriu din ţară n-ar crede-o acum. Probabil că a înfipt cu mâna ei acul în copac. E... e o psihopată. Trebuie dusă la spital.

SÂNDOR FERENCZI, ZÂMBIND şi dând încurajator din

cap, ieşi cu spatele pe uşa camerei de hotel a lui Jung, ca un curtean retrăgându-se din faţa prezenţei regale. Transmisese, cu o anume tulburare, cererea lui Freud de a se întâlni cu Jung între patru ochi.

— Spune-i că o să-l vizitez în zece minute, răspunsese Jung. Cu plăcere.

Ferenczi se aştepta să dea de un elveţian implacabil şi foarte ţâfnos, nu de acel Jung senin care-l salutase. Ferenczi era nevoit să-l informeze pe Freud că schimbarea de temperament a lui Jung i se părea ciudată. Mai mult, era nevoit să-i spună lui Freud ce făcea Jung.

Sute de pietre şi de pietricele, precum şi un braţ de rămurele rupte şi de iarbă erau împrăştiate pe podeaua camerei lui Jung. Ferenczi nu-şi putea imagina de unde le adunase pe toate: probabil de pe terenurile virane înţesate de şantiere, aparent omniprezente în New York. Jung şedea pe jos cu picioarele încrucişate, jucându-se cu aceste materiale. Mutase deoparte toată mobila din cameră – fotolii, lămpi, măsuţa de cafea, – astfel încât rămăsese în mijloc un mare spaţiu gol. In acest spaţiu construise un sătuc din pietre, cu câteva duzini de căsuţe înconjurând un castel. Fiecare casă avea în spate câteva smocuri de iarbă: probabil o grădină de zarzavaturi sau o curte. Jung se străduia să înfigă în mijlocul castelului o crenguţă bifurcată, cu fire lungi de iarbă prinse de ea, dar nu reuşea să facă stindardul acesta să stea drept. Ferenczi bănuia că din cauza asta avea nevoie Jung de încă zece minute înainte de a veni. Asta presupunând, adăugă Ferenczi pentru sine, că întârzierea nu avea nimic de-a face cu revolverul de pe noptiera de lângă patul lui Jung.

E cu SIGURANŢĂ imposibil ca o casă să-şi exprime sentimentele, dar aş fi pariat contrariul pe măsură ce mă apropiam de casa din piatră de var din Gramercy Park a familiei Acton, în dimineaţa târzie a zilei de joi. înainte să-mi răspundă cineva la uşă,

ştiam că înăuntru ceva nu era în regulă.

îmi deschise doamna Biggs. Femeia îşi frângea mâinile, la propriu. îmi spuse, şoptind îndurerată, că era numai vina ei. Făcuse curat, doar atât, spunea. N-ar fi arătat nimănui ce găsise, dacă ar fi ştiut.

Treptat, doamna Biggs se linişti şi am aflat de la ea toate evenimentele groaznice ale nopţii trecute, inclusiv descoperirea ţigării buclucaşe. Cel puţin, adăugă doamna Biggs cu uşurare, acum era sus doamna Banwell. Era limpede că bătrâna servitoare o considera pe Clara Banwell capabilă să ţină situaţia sub control mult mai competent decât mama sau tatăl fetei. Doamna Biggs mă conduse în salon. Cincisprezece minute mai târziu intră Clara Banwell.

Doamna Banwell era îmbrăcată de plecare. Purta o pălărie simplă cu un văl diafan şi avea o umbreluţă de soare care trebuie să fi fost foarte scumpă, având în vedere mânerul iridiscent.

— Iartă-mă, doctore Younger, spuse. Nu vreau să te reţin de la întâlnirea cu Nora. Am putea însă schimba două vorbe înainte să plec?

— Desigur, doamnă Banwell.

Când îşi scoase pălăria şi vălul, nu am putut să nu remarc lungimea şi grosimea genelor ce-i încadrau ochii insinuanţi. Nu era una dintre acele driade ale doamnei Wharton, „supuse convenţiilor salonului". Mai degrabă convenţiile i se supuneau ei. S-ar fi zis că toate uzanţele noastre fuseseră alese astfel încât să-i pună în valoare corpul, pielea ivorie, ochii verzi. Nu puteam să deduc nimic din expresia ei; reuşea să pară în acelaşi timp mândră şi vulnerabilă.

— Ştiu acum ce ţi-a spus Nora, zise. Despre mine. Aseară nu ştiam.

— îmi pare rău, am răspuns. Face parte din soarta deloc de invidiat a unui doctor.

— Presupui că pacienţii îţi spun adevărul?

N-am răspuns.

— Ei bine, în cazul de faţă chiar e adevărat, zise.

Nora m-a văzut cu tatăl ei, exact aşa cum ţi-a povestit. Dar, din moment ce ştii deja atâtea, vreau să ştii şi restul. Nu m-am purtat astfel fără ştirea soţului meu.

— Te asigur, doamnă Banwell...

— Te rog, nu. Crezi că încerc să mă justific.

A luat o fotografie de pe cămin: era Nora, pe la treisprezece sau paisprezece ani.

— Am trecut de mult de faza autojustificării, doctore. Ce vreau să-ţi spun e în favoarea Norei, nu în favoarea mea. îmi amintesc când s-au mutat în casa asta. George a reconstruit-o pentru ei. Nora era şocant de atrăgătoare, încă de pe atunci. Şi avea numai paisprezece ani. Te-ai fi gândit că zeiţele şi-au lăsat pentru o clipă deoparte certurile şi au creat-o ca un dar pentru Zeus. Nu am copii, doctore.

— înţeleg.

— Chiar înţelegi? Nu am copii pentru că nu mă lasă soţul meu. Zice că mi-ar strica silueta. N-am avut niciodată... relaţii sexuale... obişnuite, soţul meu şi cu mine. Niciodată. Nu e de acord.

— Poate că e impotent.

— George?

Păru amuzată la acest gând.

— E greu de crezut că un bărbat s-ar reţine voluntar, în circumstanţele date.

— Cred că-mi faci un compliment, doctore. Ei bine, George nu se reţine. îmi cere să-l satisfac în... alte feluri. Pentru relaţiile obişnuite recurge la alte femei. Soţul meu doreşte multe dintre tinerele cu care se întâlneşte, şi le şi obţine. A vrut-o pe Nora. Se întâmpla ca şi tatăl Norei să mă dorească. George a văzut, prin urmare, un mod de a obţine ce voia. M-a obligat să-l seduc pe Harcourt Acton. Bineînţeles, nu mi s-a permis să fac cu Harcourt ce mi se interzicea cu propriul soţ. De aici rezultă ce a văzut Nora.

— Soţul tău credea că putea să-l facă pe Acton să-şi prostitueze propria-i fiică?

— Lui Harcourt nu i se cerea, de fapt, să o cedeze pe Nora, doctore. Soţul meu nu avea nevoie decât ca Harcourt să simtă că fericirea lui depinde de mine în asemenea măsură, încât ar fi cu totul distrus de orice ruptură care ar putea interveni între familiile noastre. Astfel, la momentul potrivit, s-ar fi prefăcut că nu vede şi nu aude nimic.

Am înţeles. După ce doamna Banwell şi-a început relaţia cu domnul Acton, George Banwell i-a făcut Norei primele avansuri. Strategia lui, evident, dăduse rezultate. Când Nora protestase faţă de tatăl ei şi îi ceruse să-l alunge pe Banwell, domnul Acton preferase să nu o creadă şi să o mustre – ca şi când, după cum Nora însăşi îmi spusese, ea ar fi făcut ceva rău. Şi chiar făcuse: ameninţase preţiosul lui aranjament cu doamna Banwell.

— Trebuie să te gândeşti, adăugă doamna Banwell, ce înseamnă pentru un bărbat ca Harcourt Acton să i se ofere ceea ce numai în visele lui primea – de fapt, ceea ce nici măcar nu avea curaj să viseze. Chiar cred că omul ar fi făcut orice i-aş fi cerut.

Am simţit o apăsare ciudată mai jos de stern.

— A obţinut soţul tău ce dorea?

— întrebi din raţiuni profesionale, doctore?

— Bineînţeles.

— Bineînţeles. Răspunsul, cred, e nu. Nu încă, în orice caz.

Puse fotografia Norei la loc pe consola căminului, lângă una a părinţilor fetei.

— în orice caz, doctore, Nora ştie că sunt... nefericită... în căsnicie. Cred că acum încearcă să mă salveze.

— Cum?

— Nora are o imaginaţie foarte bogată. Nu trebuie să uiţi că, deşi în ochii bărbaţilor Nora arată ca o femeie, ea e încă un copil. Un copil care n-a fost niciodată înţeles de părinţi. Un copil fără fraţi. Nora a trăit aproape toată viaţa într-o lume a ei.

— Spuneai că încearcă să te salveze. Cum?

— Se poate să creadă că îl poate distruge pe George spunând poliţiei că el a atacat-o. Se poate chiar să creadă asta. Sărmana, e posibil ca noi să fi exagerat şi ea să sufere acum de halucinaţii.

— Sau e posibil ca soţul tău să o fi atacat.

— Nu spun că e incapabil de asta. Departe de mine. Soţul meu e capabil de aproape orice. Dar, în acest caz, se întâmplă să nu o fi făcut. George a venit azi-noapte imediat după ce m-am întors de la petrecere. Era unsprezece şi jumătate. Nora spune că nu s-a întors în camera ei decât la doisprezece fără un sfert.

— Soţul tău ar fi putut pleca de acasă în timpul nopţii, doamnă Banwell.

— Da, ştiu, ar fi putut pleca în alte nopţi, dar nu şi azi-noapte. Era prea ocupat, înţelegi, să-şi facă mendrele cu mine. Toată noaptea.

Surâse, un surâs foarte mic, ironic, perfect, şi îşi frecă fără să vrea încheietura mâinii. Mânecile lungi îi ascundeau încheieturile, dar îmi prinse privirea. Trase adânc aer în piept.

— Bănuiesc că pot să-ţi arăt.

Se apropie de mine, atât de mult încât i-am văzut diamantele strălucind în lobul urechii şi i-am simţit mireasma părului. îşi ridică puţin mânecile şi dădu la iveală o iritaţie probabil dureroasă, de origine recentă, pe ambele încheieturi. Am auzit că există bărbaţi care, pentru propria plăcere, îşi leagă femeile. Nu pot fi sigur că aceasta era semnificaţia pielii învineţite pe care mi-o arăta doamna Banwell, dar sigur e că imaginea mi-a apărut în minte.

Râse uşor. Sunetul era crispat, nu amar.

— Sunt o femeie depravată, doctore, şi în acelaşi timp virgină. Ai mai auzit de aşa ceva?

— Doamnă Banwell, nu sunt avocat, dar cred că aveţi motive mai mult decât suficiente pentru divorţ. De fapt, s-ar putea ca nici să nu fiţi măritată, din moment ce mariajul nu s-a consumat.

— Divorţ? Nu-l cunoşti pe George. Mai degrabă

m-ar omorî decât să mă lase să plec.

Zâmbi din nou. Nu m-am putut opri să nu mă gândesc cum ar fi dacă aş săruta-o.

— Şi cine m-ar mai vrea, doctore, chiar dacă aş fi liberă? Ce bărbat s-ar mai atinge de mine, ştiind ce am făcut?

— Orice bărbat, am spus.

•— Eşti drăguţ, dar minţi. Ridică ochii şi mă privi. Minţi cu cruzime. Ai putea să mă atingi chiar acum. Dar n-ai face-o niciodată.

I-am contemplat trăsăturile fără cusur, disperant de fermecătoare.

— Nu, doamnă Banwell, n-aş face-o niciodată. Dar nu din motivele pe care le pomeniţi.

în aceeaşi clipă, Nora Acton apăru în cadrul uşii.

DUPĂ DISCUŢIA CU coronerul, pasul detectivului Littlemore nu a mai fost la fel de energic ca înainte. Ştirea că Harry Thaw era încă închis în azil fusese o lovitură grea. De când citise transcrierea poveştii lui Thaw, Littlemore îşi imaginase că avea de-a face cu un caz mai important decât îşi închipuia oricine şi că era pe cale să-l rezolve. Acum, nu mai ştia nici măcar dacă are de-a face cu un caz.

Detectivul îşi formase o părere foarte bună despre domnul Hugel, în ciuda tuturor izbucnirilor şi idiosincraziilor lui. Littlemore era sigur că Hugel putea rezolva cazul. Era de presupus că poliţia nu o să renunţe, pur şi simplu. Şi mai ales coronerul – era prea inteligent.

Littlemore credea în poliţie. Lucra acolo de opt ani, de când minţise în legătură cu vârsta lui ca să poată deveni poliţist junior de patrulă. Fusese prima lui slujbă adevărată şi rămăsese ataşat de ea. îi plăcuse să stea în cazarma poliţiei încă de când intrase acolo prima dată. îi plăcea să mănânce cu ceilalţi poliţişti, să le asculte poveştile. Ştia că mai existau şi uscături, dar considera că aceştia reprezentau excepţiile. Dacă i-ai fi spus, de exemplu, că eroul lui, sergentul Becker, storcea de la fiecare

bordel şi cazinou din Tenderloin bani de protecţie, Littlemore ar fi simţit că-l pocneşti în moalele capului. Dacă i-ai fi spus că noul comisar de poliţie voia şi el să intre în joc, ar fi spus că ai luat-o razna. Pe scurt, detectivul îşi respecta superiorii, iar Hugel îl dezamăgise.

însă Littlemore nu se întorsese niciodată împotriva cuiva care îl dezamăgise. Reacţia lui era pe dos. Voia să-l ajute pe coroner să-şi revină. Trebuia să găsească ceva cu care să-l convingă pe coroner că aveau încă un caz. Hugel fusese sigur de la bun început că Banwell era criminalul; poate că avusese dreptate tot timpul.

Desigur, Littlemore credea în primarul McClellan chiar mai mult decât în coronerul Hugel, iar primarul îi oferise lui Banwell un alibi solid pentru noaptea în care fusese asasinată domnişoara Riverford. Dar era posibil ca Banwell să aibă un complice – un complice chinez, poate. Nu-l angajase Banwell însuşi pe Chong Sing la spălătoria de la Balmoral? Iar acum se dovedea că asasinul domnişoarei Riverford putea să nu fie aceeaşi persoană care o atacase pe domnişoara Acton: asta-i spusese domnul Hugel puţin mai devreme. Complicele lui Banwell, prin urmare, putea să o fi ucis pe domnişoara Riverford, iar Banwell să o fi atacat pe domnişoara Acton. Littlemore înţelegea că, dacă această teorie era adevărată, atunci Hugel făcuse o greşeală. Insă detectivul, deşi preţuia mult calităţile coronerului, nu-l considera totuşi infailibil. Iar Hugel, credea Littlemore, nu s-ar supăra să greşească în privinţa unui detaliu dacă ar avea dreptate la nivelul întregului.

Detectivul, recăpătându-şi sprinteneala din mers, ştia deci că avea ceva treabă de făcut. Mai întâi, se duse până la sediu şi-l găsi pe Louis Riviere în camera obscură de la subsol. Littlemore îl întrebă pe Rivere dacă putea să scoată o imagine în oglindă a fotografiei care reproducea urma de pe gâtul lui

Elizabeth Riverford. Francezul îi spuse să treacă să o ia pe la sfârşitul zilei.

— Şi poţi să o şi măreşti, Louie? întrebă Littlemore.

— De ce nu? răspunse Riviere. Lumina e bună.

Apoi, detectivul se îndreptă spre partea de sus a oraşului. Luă metroul până pe Strada 42, iar de acolo merse pe jos până la casa lui Susie Merrill. Nu răspunse nimeni, aşa că ocupă o poziţie cu un cvartal mai jos, pe cealaltă parte a străzii. O oră mai târziu, robusta Susie ieşi, purtând încă una din enormele ei pălării, de data aceasta decorată cu o mixtură de fructe. Littlemore o urmări până la Child's, un salon de pe Broadway. Se aşeză singură la masă. Littlemore aşteptă până fu servită ca să vadă dacă mai apare cineva. Când doamna Merrill atacă platoul cu tocătură de vită, Littlemore se strecură pe scaunul din faţa ei.

— Bună, Susie, zise. Am găsit... ce voiai să găsesc.

— Ce cauţi aici? Ieşi afară. Ţi-am spus să nu mă bagi în asta.

— Nu, nu mi-ai spus.

— Ei, atunci îţi spun acum, zise Susie. Vrei să fim amândoi omorâţi?

— De cine, Susie? Thaw e la balamuc.

— A, da?

— Da.

— Atunci bănuiesc că nu poate fi asasinul pe care-l cauţi, observă Susie.

— Bănuiesc că nu.

— Deci n-avem despre ce vorbi, nu?

— Nu fă pe deşteapta cu mine, Susie.

— Dacă vrei să mori, n-ai decât, dar nu mă băga şi pe mine în asta.

Doamna Merrill se ridică şi puse treizeci de cenţi pe masă: o monedă de zece pentru cafea, una pentru tocătură cu ou şi una pentru chelneriţă.

— Am un copil acasă, zise. Littlemore o apucă de

braţ.

— Mai gândeşte-te, Susie. Vreau răspunsuri şi o să mă întorc după ele.

CAPITOLUL OPTSPREZECE

CLARA BANWELL NU arăta nimic din jena pe care o simţeam eu sub privirea îngheţată a Norei. Umplând aerul cu un flux uşor de cuvinte, îşi luă rămas-bun, purtându-se ca şi cum nu am fi fost surprinşi stând la doar câţiva centimetri unul de celălalt. îmi întinse mâna, o sărută pe Nora pe obraz şi adăugă prevenitor că nu era cazul să o conducem până la uşă; nu voia să mai întârzie nici măcar cu o clipă tratamentul Norei. Câteva secunde mai târziu, am auzit uşa din faţă închizându-se în urma ei.

Nora stătea în acelaşi loc pe care-l ocupase doamna Banwell cu câteva minute mai devreme. Nu avea rost să mă apuc să studiez felul în care arăta, date fiind tulburătoarele evenimente din noaptea precedentă, dar nu m-am putut abţine. Era absurd. Te puteai plimba mile întregi prin New York – cum făcusem eu în dimineaţa aceea – sau puteai petrece o lună în staţia de metrou Grand Central şi să nu vezi nici o femeie de o excepţională graţie fizică. Dar iată că, în decurs de cinci minute, două asemenea femei se perindaseră prin faţa mea în salonul casei Acton. însă ce contrast între ele!

Nora nu avea nici o podoabă, nici o bijuterie, nici o broderie. Nu avea umbreluţă de soare; nu avea văl. Purta o bluză albă simplă, cu mâneci până la cot, strânsă pe talia imposibil de îngustă într-o fustă plisată de culoarea cerului. Partea de sus a bluzei era uşor decoltată, lăsând la vedere structura delicată a claviculei şi gâtul lung, desăvârşit, aproape imaculat acum, întrucât vânătăile păliseră. Părul blond era, ca de obicei, prins la spate într-o coadă care-i ajungea aproape până la talie. Era, după cum spusese doamna Banwell, doar o fată. Tinereţea i se vădea în toate planurile şi în toate

curbele corpului, dar mai ales în culoarea aprinsă a obrajilor şi în strălucirea ochilor, care radiau de optimism, de prospeţime şi, aş adăuga, de furie.

— Te urăsc mai mult decât pe orice alt om pe care l-am cunoscut vreodată, îmi spuse.

Aşa, deci: eram din nou, mai sigur ca niciodată, postat în poziţia tatălui ei. Condusă parcă de o soartă inexorabilă, dăduse peste mine şi peste Clara Banwell unul lângă altul în salon, exact la fel cum dăduse peste tatăl ei şi Clara Banwell acuplându-se în alt salon, cu trei ani în urmă. Diferenţa semnificativă – şi anume că nu se petrecuse nimic între doamna Banwell şi mine – era, evident, ignorată. Nimic surprinzător. Nu la mine se uita acum cu mânie. Se uita la tatăl ei, îmbrăcat în hainele mele. Dacă aş fi căutat să consolidez transferul analitic, n-aş fi putut găsi o stratagemă mai bună. Dacă aş fi sperat să-i aduc analiza la un climax, n-aş fi putut să cer o conspiraţie mai norocoasă a evenimentelor. Aveam acum oportunitatea – şi datoria – să încerc să-i arăt Norei transpunerea eronată care se petrecea în mintea ei, astfel încât să recunoască faptul că mânia pe care-şi imagina că o simte împotriva mea era de fapt furia rău direcţionată nutrită faţă de tatăl ei.

Cu alte cuvinte, eram obligat să-mi îngrop propria emoţie. Trebuia să-mi ascund şi cea mai mică fărâmă din sentimentul pe care i-l purtam, indiferent cât de autentic şi de dominator era.

— Atunci sunt în dezavantaj, domnişoară Acton, am replicat, pentru că te iubesc mai mult decât pe orice altă femeie pe care am cunoscut-o.

Preţ de câteva bătăi de inimă, ne învălui o linişte desăvârşită.

— Mă iubeşti? întrebă.

— Da.

— Dar tu şi Clara eraţi...

— Nu eram. Jur.

— Nu eraţi?

— Nu.

Nora începu să respire greu. Prea greu: hainele nu-i erau strâmte, dar părea că poartă pe dedesubt ceva ce o strângea. Respiraţia îi era în întregime concentrată în partea superioară a bustului. îngrijorat că ar putea leşina, am condus-o până la uşa din faţă şi am deschis-o. Avea nevoie de aer. Peste drum era crângul pestriţ al parcului Gramercy. Nora păşi afară. I-am sugerat că părinţii ei ar trebui să ştie dacă ieşea din casă.

— De ce? mă întrebă. Mergem numai până în parc.

Am traversat strada şi, în faţa uneia dintre porţile
din fier forjat, Nora scoase din poşetuţă o cheie de culoare aurie şi neagră. Fu un moment ciudat atunci când i-am deschis poarta: trebuia să iau decizia dacă să-i ofer braţul în timp ce ne plimbam. Am ales să nu fac asta.

Din punct de vedere terapeutic, mă aflam într-o mare încurcătură. Nu mă temeam pentru mine însumi, deşi găseam demn de remarcat faptul că sentimentele mele pentru această fată păreau insensibile la ideea că era foarte posibil să fie instabilă sau chiar bolnavă mintal. Dacă Nora chiar se arsese singură, existau două posibilităţi. Fie o făcuse cu o deliberare pe deplin conştientă şi minţea pe toată lumea, fie o o făcuse într-o stare disociată, hipnoidă ori somnambulă, detaşată de restul conştientului ei. în ansamblu, cred că preferam prima alternativă, dar nici una dintre ele nu era prea atrăgătoare.

Nu regretam că îmi mărturisisem sentimentele, împrejurările îmi forţaseră mâna. Dar, dacă declararea iubirii putea fi considerată onorabilă, acţiunea în acest sens ar fi fost exact contrariul. Nici mojicul de cea mai joasă speţă nu ar profita de o fată aflată în situaţia respectivă. Trebuia să găsesc un

mod de a-i spune asta. Trebuia să ies din rolul de îndrăgostit în care intrasem cu stângăcie şi să încerc să redevin doctorul ei.

— Domnişoară Acton, am spus.

— N-o să-mi spui Nora, doctore?

— Nu.

— De ce?

— Pentru că sunt încă doctorul tău. Nu poţi fi Nora pentru mine. Eşti pacienta mea.

Nu eram sigur cum va reacţiona la asta, dar am continuat:

— Spune-mi ce s-a întâmplat azi-noapte. Nu, aşteaptă: spuneai ieri la hotel că ţi-a revenit memoria privind atacul de luni. Povesteşte-mi mai întâi ce-ţi aminteşti în legătură cu asta.

— Chiar trebuie?

— Da.

Mă întrebă dacă puteam să ne aşezăm, şi am găsit o bancă într-un colţ retras. Tot nu ştia, îmi spuse, cum începuse sau cum ajunsese acolo. Acea parte a memoriei încă îi lipsea. îşi aducea aminte că era legată în dormitorul părinţilor. Era în picioare, cu încheieturile legate de ceva aflat deasupra capului. Era doar în furou. Toate perdelele şi jaluzelele erau trase.

Bărbatul stătea în spatele ei. îi legase o panglică uşoară – de mătase, poate – în jurul gâtului şi o strângea atât de tare, încât nu mai putea nici să respire, cu atât mai puţin să strige după ajutor. De asemenea, o lovea cu o curea sau cu o cravaşă. Durea, dar nu insuportabil – era mai mult ca un fel de pălmuire. Mătasea din jurul gâtului era cea care o speria; se gândea că voia să o omoare. Dar, de fiecare dată când era pe punctul de a leşina, slăbea strânsoarea doar atât cât să o lase să-şi recapete răsuflarea.

începu să o lovească mult mai tare. Durerea se făcu atât de mare, încât crezu că nu o să mai poată

suporta. Apoi lăsă biciul, se apropie de ea atât de mult, încât îi putea simţi răsuflarea crudă pe umeri, şi puse o mână pe ea. Nu-mi spuse unde; n-am întrebat. In acelaşi timp, o parte a corpului lui – „o parte tare", zise – veni în contact cu şoldul ei. Bărbatul scoase un sunet urât şi apoi făcu o greşeală; cravata din jurul gâtului ei îşi slăbi brusc strânsoarea. Trase adânc aer în piept şi ţipă – ţipă cât de tare şi cât de lung putu. Apoi, probabil, leşinase. Primul lucru de care îşi amintea după aceea era că doamna Biggs era lângă ea.

Nora îşi păstră calmul în timp ce îmi expuse toate acestea, cu mâinile împreunate în poală. Fără să-şi schimbe atitudinea, mă întrebă:

— Eşti dezgustat de mine?

— Nu, am spus. In amintirea despre atac, bărbatul era Banwell?

— Aşa am crezut. Dar primarul a spus...

— Primarul a spus că Banwell era cu el duminică seara, când *cealaltă* fată a fost ucisă. Dacă îţi aminteşti că Banwell era atacatorul, trebuie să spui.

— Nu ştiu, zise Nora cu vocea plină de lacrimi. Cred că da. Nu ştiu. A stat tot timpul în spatele meu.

— Povesteşte-mi despre noaptea trecută, am îndemnat-o.

îmi relată povestea cu intrusul din dormitor. De data aceasta, zise, era sigură că fusese Banwell. Spre sfârşit, totuşi, se crispă încă o dată. Era oare ceva ce nu-mi spunea?

— Nici măcar nu am un ruj al meu, conchise serioasă. Iar lucrul acela oribil pe care mi l-au găsit în dulap – de unde aş fi putut lua aşa ceva?

Am făcut observaţia evidentă:

— Dar acum eşti machiată.

Avea pe buze o idee de luciu şi o roşeaţă slabă în obraji.

— Dar e de la Clara! protestă. Ea m-a fardat. Spunea că îmi vine bine.

Am şezut în tăcere o vreme.

în cele din urmă, vorbi:

— Nu crezi nici un cuvânt din ce ţi-am spus.

— Nu cred că m-ai minţi.

— Ba da, răspunse. Am făcu t-o.

— Când?

— Când am spus că te urăsc, răspunse, după o lungă pauză.

— Spune ce-mi ascunzi.

— Ce vrei să zici? întrebă.

— Mai e ceva în legătură cu noaptea trecută – ceva care te face să te îndoieşti de tine.

— De unde ştii? întrebă.

— Spune-mi şi gata.

îmi mărturisi fără tragere de inimă că era ceva inexplicabil în tot episodul. Punctul ei de observaţie, din care văzuse desfăşurarea groaznicului eveniment, nu era la nivelul ochilor, ci într-un loc situat atât deasupra ei, cât şi deasupra intrusului. Se văzuse, de fapt, pe ea însăşi întinsă pe pat, ca şi când ar fi fost un observator al scenei, nu victima.

— Cum se poate aşa ceva, doctore? strigă moale. Nu e posibil, nu?

Voiam să o consolez, dar ce aveam de spus nu era prea încurajator.

— Ceea ce descrii e felul în care vedem uneori lucrurile în vis.

— Dar dacă am visat totul, cum am căpătat arsurile? şopti. Nu m-am ars singură, nu? Nu?

Nu puteam răspunde. îmi imaginam un scenariu chiar mai rău. Se putea oare să-şi fi produs rănile acelea teribile singură – primele răni? Am încercat să mi-o imaginez purtându-şi cuţitul sau briciul peste pielea delicată, făcând-o sa sângereze. îmi era imposibil să cred asta.

De departe, dinspre centru, un muget de voci omeneşti erupse brusc, urale puternice răsunând la mare distanţă. Nora întrebă ce putea fi. Am spus că erau probabil grevişti. Liderii de sindicat organizaseră un marş în centru, ca urmare a unor probleme de muncă apărute cu o zi în urmă. Un

agitator notoriu pe nume Gompers anunţase o grevă care urma să pună în impas industria oraşului.

— Au tot dreptul să facă grevă, zise Nora, în mod limpede dornică să schimbe subiectul. Capitaliştilor ar trebui să le fie ruşine de ei înşişi, pentru că îi angajează pe oameni şi nu-i plătesc destul pentru a-şi hrăni familiile. Ai văzut casele în care stau?

îmi povesti cum, cu o vară în urmă, Clara Banwell şi ea vizitaseră familiile de chiriaşi din Lower East Side. Fusese ideea Clarei. Astfel, spuse Nora, o întâlnise pe Elsie Sigel cu chinezul despre care întrebase detectivul Littlemore.

— Elsie Sigel? am repetat. Mătuşa Mamie îmi pomenise de domnişoara Sigel la gala ei. Cea care a fugit la Washington?

— Da, spuse Nora. Credeam că e o prostie din partea ei să facă muncă de misionariat când oamenii mor din lipsă de mâncare şi de adăpost. Iar Elsie lucra numai cu bărbaţi, când femeile şi copiii sunt cei care suferă cu adevărat.

Clara, îmi explică Nora, îşi făcuse o specialitate din vizitarea acelor familii în care bărbaţii dăduseră bir cu fugiţii sau muriseră în accidente de muncă. Clara şi Nora ajunseseră să cunoască multe astfel de familii în vizitele lor, petrecând ore întregi în casele respective. Nora se îngrijea de cei mici, iar Clara se împrietenea cu femeile şi cu copii mai măricei. începuseră să meargă la aceste familii o dată pe săptămână, ducându-le mâncare şi lucruri de trebuinţă. De două ori duseseră copii la spital, salvându-i de boli grave sau chiar de moarte. Odată, îmi zise Nora pe un ton mai sumbru, o fată dispăruse; Clara şi cu ea bătuseră fiecare secţie de poliţie şi fiecare spital din zonă, găsind-o în cele din urmă la morgă. Medicul legist spunea că fata fusese violată. Mama fetei nu avea pe nimeni care să o aline şi să o susţină; Clara a făcut ambele lucruri. Nora văzuse o sărăcie de neconceput în vara aceea,

dar, de asemenea – sau cel puţin aşa bănuiam, – o căldură a iubirii familiale care îi fusese până atunci necunoscută.

Când încheie, Nora şi cu mine râmaserăm nemişcaţi, uitându-ne imul la celălalt. Zise din senin:

— M-ai săruta dacă ţi-aş cere asta?

— Nu-mi cere asta, domnişoară Acton, am spus.

îmi luă mâna şi mi-o trase spre ea, lipindu-şi obrazul
de degetele mele.

— *Nu,* am spus aspru.

îmi lăsă imediat mâna. Totul era din vina mea. îi dădusem toate motivele să creadă că putea să-şi ia acea libertate, aşa cum făcuse. Acum, îi dădeam peste mână pentru că făcuse asta.

— Trebuie să mă crezi, i-am spus. Nu-mi doresc nimic mai mult, dar nu pot. Ar însemna să profit de tine.

— Vreau să profiţi de mine, zise.

— Nu.

— Pentru că am şaptesprezece ani?— Pentru că eşti pacienta mea. Ascultă-mă. Sentimentele pe care crezi că le ai pentru mine... nu trebuie să le dai atenţie. Nu sunt reale. Sunt un produs al analizei. Se întâmplă la fiecare pacient care e psihanalizat.

Se uită la mine de parcă glumeam.

— Crezi că întrebările tale prosteşti m-au făcut să te *preferi*

— Gândeşte-te mai bine. La un moment dat, simţi indiferenţă în ce mă priveşte. Apoi furie. Apoi gelozie. Apoi... altceva. Dar nu e vorba de mine. Nu e vorba de ce fac eu. Nu e vorba de cine sunt. Cum ar putea fi? Nu mă cunoşti. Nu ştii absolut nimic despre mine. Toate sentimentele acestea vin din altă zonă a vieţii tale. Ies la suprafaţă din cauza unor întrebări prosteşti pe care ţi le pun. Dar ţin de altceva. Sunt sentimente pe care le ai pentru altcineva, nu pentru mine.

— Crezi că iubesc pe altcineva? Pe cine? Doar nu pe George Banwell?

— S-ar putea.

— Niciodată. Se strâmbă cu cel mai sincer dezgust. II urăsc.

Am riscat. Detestam faptul că trebuia să fac asta – pentru că mă aşteptam să mă privească cu scârbă după aceea, – iar momentul era cât se poate de prost ales, dar era totuşi de datoria mea.

— Doctorul Freud are o teorie, domnişoară Acton. Se poate să ţi se aplice şi ţie.

— Ce teorie?

Era din ce în ce mai jignită.

— Te avertizez, e dezgustătoare până la extrem. Crede că fiecare dintre noi nutrim, de la vârsta cea mai fragedă... că ne dorim în secret... ei bine, în cazul tău, crede că, atunci când ai văzut-o pe doamna Banwell cu tatăl tău, când ai văzut-o îngenunchind în faţa tatălui tău şi... ăăă... angajându-se în...

— Nu-i nevoie să-i spui pe nume, mă întrerupse.

— Crede că ai fost geloasă.

Mă privi perplexă.

îmi venea greu să mă exprim limpede.

— Geloasă în mod direct, fizic. Ce vreau să spun e că doctorul Freud crede că, atunci când ai văzut ceea ce doamna Banwell îi făcea tatălui tău, ai vrut să fii tu cea care... că ai avut fantezii în care tu erai cea care...

— încetează! strigă. îşi acoperi urechile cu palmele.

— îmi pare rău.

— De unde ştie asta?

Era înfricoşată. Mâinile îi acopereau acum gura.

I-am înregistrat reacţia. I-am auzit cuvintele. Dar încercam să cred că nu le auzisem. Voiam să spun: *Cred că am halucinaţii; mi s-a părut pentru o clipă că m-ai întrebat de unde ştie Freud.*

— N-am spus niciodată asta, nimănui, şopti, făcându-se toată stacojie. Nimănui. Cum e posibil să ştie?

Nu puteam decât să o privesc perplex, aşa cum mă privise ea cu o clipă în urmă.

— Ah, sunt o *stricată*! strigă.

O luă la fugă spre casă.

DUPĂ CE PLECĂ de la Child's, Littlemore merse pe jos până la secţia de poliţie de pe Strada 47, ca să vadă dacă fuseseră reţinuţi Chong Sing sau William Leon. într-adevăr, amândoi fuseseră arestaţi – de sute de ori, îi spuse iritat căpitanul Post detectivului. In câteva ore de la publicarea descrierii infractorilor, primiseră câteva zeci de telefoane din toate colţurile oraşului, şi chiar din Jersey, de la persoane care pretindeau că-l văzuseră pe Chong. Cu Leon era chiar şi mai rău. Orice chinez cu costum şi cravată era William Leon.

— Jack Reardon s-a învârtit toată ziua de colo până colo prin oraş, de parcă era o găină cu capul tăiat, zise căpitanul Post, referindu-se la ofiţerul care, fiind cu Littlemore atunci când fusese descoperit cadavrul domnişoarei Sigel, era singurul om al lui Post care chiar îl văzuse pe fugarul Chong Sing. Reardon fusese trimis la secţiile de poliţie din oraş la care era reţinut câte un „domn Chong" şi, oriunde se dusese, Reardon constatase o arestare greşită.— N-are nici un rost. Am închis jumătate din Chinatown şi tot nu i-am prins. A trebuit să le spun băieţilor să nu mai facă alte arestări. Uite. Vrei să verifici tu astea?

Post îi aruncă lui Littlemore un dosar cu semnalări raportate, dar neverificate ale lui Chong Sing şi William Leon. Detectivul parcurse lista, urmărind cu degetul notiţele scrise de mână. Se opri la jumătatea paginii, unde o descriere de un rând îi reţinu privirea. Spunea următoarele: *Canal lângă râu. Chinez văzut muncind la docuri. Se potriveşte*

cu descrierea suspectului Chong Sing.

— Ai o maşină? întrebă Littlemore. Vreau să-l verific pe ăsta.

— De ce?

— Pentru că pe docurile alea e pământ roşu, răspunse detectivul.

Littlemore luă o maşină a căpitanului Post – singura, de altfel – până în centru, însoţit de un poliţist în uniformă. Merseră pe Canal Street şi îşi urmară drumul până la marginea estică a oraşului, acolo unde imensul pod Manhattan, de curând ridicat, se arcuia peste East River. Littlemore opri la intrarea pe şantier şi se uită la muncitori.

— Uite-l, zise detectivul, arătând cu degetul. El e.

Ar fi fost greu să nu-l remarci pe Chong Sing: un chinez singuratic, sărind în ochi din masa de muncitori albi şi negri. împingea o roabă plină cu blocuri de zgură.

— Mergi drept către el, îl instrui Littlemore pe ofiţer. Dacă o ia la fugă, îl prind eu.

Chong Sing nu fugi. La vederea ofiţerului de poliţie, doar coborî capul şi continuă să împingă roaba. Când ofiţerul îi puse braţul pe umăr, Chong se supuse fără o vorbă. Ceilalţi muncitori se opriră, privind cum se desfăşura arestarea lipsită în fond de evenimente, dar nici unul dintre ei nu interveni. Când ofiţerul ajunse înapoi la maşina de poliţie unde aştepta detectivul Littlemore, bărbaţii se întorseseră deja la muncă ca şi când nimic nu s-ar fi întâmplat.

-— De ce ai fugit ieri, domnule Chong?

— Nu fugit, zise Chong. Mers la lucru. Vezi? Mers la lucru.

— O să te pun sub acuzare în calitate de complice la crimă. înţelegi ce înseamnă asta? Ai putea fi spânzurat.

Littlemore făcu un gest prin care încerca să explice sensul ultimului cuvânt pe care-l rostise.

— Nu ştiu nimic, pledă chinezul. Leon plecat. Miros venit după aia din camera Leon. Asta tot.

— Sigur, zise detectivul.

Littlemore îi ceru ofiţerului să-l ducă pe Chong Sing la Tombs. Detectivul rămase în urmă. Voia să arunce o privire mai atentă în zona docurilor. Piesele puzzle-ului se reconfigurau în mintea detectivului – şi începeau să se potrivească. Littlemore ştia că o să găsească noroi la picioarele podului Manhattan, şi bănuia că George Banwell călcase în noroiul acela.

Toată lumea ştia că Banwell era cel care construia stâlpii podului Manhattan. Când primarul McClellan dăduse contractul Companiei Americane pentru Oţel a lui Banwell, ziarele lui Hearst protestaseră într-un glas că e vorba de corupţie, condamnându-l pe primar pentru favorizarea unui prieten vechi şi prevăzând într-o veselie întârzieri, prăbuşiri şi costuri suplimentare. Până la urmă, Banwell ridicase stâlpii nu numai încadrându-se în buget, dar şi în timp record. Supraveghease personal construcţia – fapt care îl şi făcuse pe Littlemore să intre la idei.

Littlemore merse către râu, amestecându-se în mulţimea de bărbaţi. Se putea amesteca în orice grup, dacă voia. Littlemore se pricepea să pară în largul lui oriunde, pentru că *era* în largul lui, mai ales atunci când lucrurile începeau să se aranjeze. Chong Sing muncea în două locuri pentru domnul George Banwell. Interesant, nu?

Detectivul ajunse în zona aglomerată a pilonului central exact la schimbul de ture. Sute de oameni murdari şi încălţaţi cu cizme de cauciuc ieşeau din pilon, în timp ce alţii formau o coadă lungă aşteptând să ia ascensorul până jos, în cheson. Zgomotul turbinelor, un duduit mecanic constant, umplea aerul cu un ritm furios.

Dacă Littlemore ar fi fost întrebat de unde ştia că e o problemă, o anumită nemulţumire care plutea

în aer, n-ar fi putut să răspundă. Pornind o discuţie cu câţiva dintre oameni, află repede despre tristul sfârşit al lui Seamus Malley. Sărmanul Malley era, spuneau muncitorii, încă o victimă a bolii chesonului. Când deschiseseră uşa ascensorului cu două zile în urmă, îl găsiseră zăcând mort, cu sânge închegat în urechi şi la gură.

Oamenii se plângeau amarnic de cheson, căruia îi spuneau „lădoiul" sau „sicriul". Unii credeau că e blestemat. Toţi aveau indispoziţii fizice pe care le puneau pe seama lui. Cei mai mulţi erau bucuroşi că treaba era aproape gata, dar cei cu capetele mai cărunte bombăneau şi răspundeau că o să le lipsească cât de curând zilele de nisipari – *nisipar* fiind numele dat unui muncitor la cheson, – mai exact atunci când n-or să mai aibă de unde să-şi primească salariile. Care salarii? zise unul dintre băieţi. Se putea socoti salariu o plată de trei dolari pentru douăsprezece ore de muncă?

— Uitaţi-vă la Malley, zise. Nu-şi permitea nici măcar un acoperiş deasupra capului cu „salariul" nostru. Din cauza asta a murit. Ei l-au omorât. Ne omoară pe toţi.

Altul răspunse că Malley avea un acoperiş, se ştie, dar avea şi o nevastă – şi *de asta* îşi petrecea nopţile jos, în lădoi.

Littlemore, observând urme de pământ roşu peste tot în jurul pilonului, se lăsă pe vine ca să-şi lege şireturile şi luă pe furiş câteva mostre. întrebă dacă domnul Banwell venise vreodată acolo. Răspunsul fu că da. De fapt, i se spuse, domnul Banwell făcea cel puţin o dată pe zi o coborâre în sicriu, ca să inspecteze cum mergea munca. Uneori chiar şi Excelenţa Sa primarul cobora cu el.

Detectivul întrebă cum era să munceşti pentru Banwell. Ca dracu', fu răspunsul. Bărbaţii căzură toţi de acord că lui Banwell nu-i păsa cât de mulţi mureau în cheson, dacă treaba era făcută mai repede astfel. Din câte îşi aminteau, abia ieri

Banwell se arătase pentru prima dată interesat de vieţile lor.

— Cum vine asta? întrebă Littlemore.

— Ne-a spus să nu ne batem capul cu fereastra a cincea.

„Ferestrele", îi explicară oamenii lui Littlemore, erau jgheaburile prin care se elimina molozul din cheson. Fiecare avea un număr, iar fereastra a cincea se blocase în acea săptămână. In mod normal, şeful – adică Banwell – le-ar fi ordonat să o deblocheze imediat, iar nisiparii urau să facă asta, pentru că presupunea o manevră dificilă şi periculoasă, cu cel puţin un om aflat în interiorul ferestrei atunci când aceasta era inundată de apă. însă în ziua precedentă fusese pentru prima dată când Banwell le spusese să nu se ostenească. Careva sugeră că şeful începuse să se înmoaie. Ceilalţi respinseră ideea; spuseră că Banwell nu vedea ce rost mai avea să rişte când podul era aproape gata.

Littlemore rumegă informaţia. Apoi se duse către ascensor.

Omul care făcea pe liftierul – un moşneag zbârcit, fără un fir de păr pe cap – era aşezat pe un taburet de lemn. Detectivul îl întrebă cine închisese uşa ascensorului cu două nopţi în urmă, adică în noaptea în care murise Malley.

— Eu, zise bătrânul, cu un aer de proprietar.

— Ascensorul era aici, sus, când ai închis, sau era jos?

— Aici, sus, normal. Nu prea te duce capul, nu, tinere? Cum putea ascensorul să fie jos dacă eu eram aici, sus?

întrebarea era bună. Ascensorul era operat manual. Numai dinăuntru puteai să-l faci să urce sau să coboare. Aşadar, când liftierul îşi terminase ultimul drum din noaptea aceea, ascensorul trebuia să fie sus. Dacă liftierul îi pusese lui Littlemore o întrebare bună, detectivul răspunse cu una şi mai bună.

— Şi atunci cum a ajuns aici, sus?

— Ce?

— Tipul care a murit, zise Littlemore. Malley. A rămas jos în noaptea de marţi, când toţi ceilalţi au urcat?

— Aşa-i. Bătrânul clătină din cap. Bietul nătărău. Nici măcar nu era pentru prima oară. I-am spus să nu rămână. I-am spus.— Şi l-au găsit chiar aici, în ascensor, sus, în dimineaţa următoare?

— Da. Mort ca un peşte mort. Poţi încă să vezi urmele de sânge. Tot încerc să le curăţ de două zile încoace şi nu reuşesc. Le-am spălat şi cu săpun, şi cu sodă. Le vezi?

— Deci cum a ajuns aici, sus? întrebă iar detectivul.

CAPITOLUL NOUĂSPREZECE

CARL JUNG STĂTEA drept, cât era de înalt, în holul apartamentului lui Freud. Era îmbrăcat sobru, din cap până-n picioare. Nimic din înfăţişarea lui nu amintea de bărbatul care se juca ceva mai înainte cu beţişoare şi pietricele pe podeaua camerei sale de hotel.

Freud, în vestă şi cămaşă cu mâneci lungi, îşi invită musafirul să se simtă ca acasă. Instinctul îi spunea că era o întrevedere decisivă. Hotărât lucru, Jung nu arăta cu totul în regulă. Freud nu punea preţ pe acuzaţiile lui Brill, dar începea să admită că Jung, probabil, ieşea tot mai mult din sfera lui de influenţă – a lui Freud, adică.

Jung era, şi Freud ştia asta, cel mai inteligent şi mai creativ dintre discipolii lui – primul care avea potenţialul de a face noi descoperiri. Dar Jung avea, fără îndoială, un complex al tatălui. Când, într-una din scrisorile lor timpurii, Jung îl rugase pe Freud să-i trimită o fotografie de-a lui, spunând că o va „venera", Freud fusese măgulit. însă când îi ceruse explicit lui Freud să nu-l considere un egal, ci un fiu, Freud începuse să fie îngrijorat. îşi spusese că trebuia să fie mai cu băgare de seamă.

Freud realizase că, din câte ştia, Jung nu avea

alţi prieteni de sex masculin. Jung se înconjura mai degrabă de femei, multe femei – prea multe. Aceasta era cealaltă dificultate. Dată fiind scrisoarea lui Hali, Freud nu mai putea evita discuţia cu Jung despre fata care-i scrisese, pretinzând că era pacienta şi amanta lui Jung. Freud văzuse şi scrisoarea şocantă trimisă de Jung mamei fetei. Pe deasupra, mai era şi relatarea lui Ferenczi despre starea camerei de hotel a lui Jung.

Singurul punct asupra căruia Freud n-avea nici un fel de îndoială era cel care privea credinţa lui Jung în principiile fundamentale ale psihanalizei. în scrisorile lor particulare şi în decursul orelor întregi de conversaţie intimă, Freud testase, stimulase, probase. Nu putea fi nici un dubiu: Jung era pe deplin convins de etiologia sexuală. Şi ajunsese la această convingere în cel mai bun mod cu putinţă, depăşindu-şi scepticismul după ce văzuse ipotezele lui Freud confirmându-se una după alta în practica clinică.

— Am vorbit mereu deschis unul cu celălalt, spuse Freud. Putem face asta şi acum?

— Nimic nu mi-ar plăcea mai mult, zise Jung. Mai ales acum, eliberat de autoritatea ta paternă.

Freud încercă să nu pară surprins.

— Bun, bun. Cafea?

— Nu, mulţumesc. Da. S-a întâmplat ieri, când ai ales să ţii ascuns adevărul despre visul cu contele Thun, ca să-ţi păstrezi autoritatea. înţelegi paradoxul. Te temeai ca nu cumva să-ţi pierzi autoritatea şi, ca urmare, ai pierdut-o. Te-a interesat mai mult autoritatea decât adevărul; pentru mine nu există autoritate mai mare decât adevărul. Dar e mai bine aşa. Cauza ta va prospera numai prin independenţa mea. De fapt, prosperă deja. Am rezolvat problema incestului!

Din această avalanşă de cuvinte, Freud se opri doar la două.

— Cauza *mea?*

— Cum?

— Aşa ai spus, „cauza ta", repetă Freud.

— N-am spus asta.

— Ba da. E a doua oară.

— Păi, *e* a ta – nu? A ta *şi* a mea. Va fi infinit mai puternică acum. Nu m-ai auzit? Am rezolvat problema incestului.

— Cum adică „rezolvat"? zise Freud. Care problemă?

— Ştim că fiul matur nu-şi doreşte sexual mama, cu picioarele ei pline de varice şi cu sânii ei căzuţi. Asta e evident pentru oricine. Nici bebeluşul, care nu are nici o noţiune despre penetrare. De ce gravitează atunci atât de frecvent nevrozele adultului în jurul complexului lui Oedip, după cum confirmă cazurile tale şi ale mele? Răspunsul mi-a venit azi-noapte, în vis. Conflictul adult *reactivează substanţa infantilă.* Libidoul reprimat al nevroticului e împins înapoi în canalele infantile – aşa cum ai spus mereu!, – unde găseşte imaginea mamei, care a fost cândva o valoare atât de specială pentru el. Libidoul se fixează asupra ei, fără ca mama să fi fost vreodată cu adevărat dorită.

Afirmaţiile acestea îi cauzară lui Sigmund Freud o curioasă reacţie fizică: un val de sânge îi urcă în arterele care îi înconjurau cortexul cerebral, făcându-l să simtă o apăsare grea în craniu. înghiţi şi spuse:

— Negi complexul lui Oedip?

— Deloc. Cum aş putea? Eu am inventat termenul.

— Numai termenul de *complex* e al tău, zise Freud. Reţii complexul, dar negi partea lui oedipiană.

— Nu! strigă Jung. Păstrez toate intuiţiile tale fundamentale. Nevroticii au un complex al lui Oedip. Nevrozele îi fac să creadă că au pofte sexuale pentru mamele lor.

— Spui că nu există dorinţe incestuoase reale.

Nu la cei sănătoşi.

— Nici la nevrotici! E uluitor. Nevroticul dezvoltă un complex al mamei pentru că libidoul lui e forţat să intre pe canalele infantile. Astfel, nevroticul îşi găseşte un motiv imaginar pentru a se pedepsi. Se simte vinovat pentru o dorinţă pe care n-a avut-o niciodată.

— înţeleg. Şi atunci, ce i-a provocat nevroza? întrebă Freud.

— Conflictul prezent. Orice dorinţă pe care nevroticul nu şi-o admite. Orice încercare a vieţii căreia nu-i poate face faţă.

— Ah, conflictul prezent, zise Freud.

Nu-şi mai simţea greu capul. în schimb, o uşurare ciudată puse stăpânire pe el.

— Deci nu mai e nevoie să cercetăm trecutul sexual al pacientului. Şi, de fapt, întreaga lui copilărie.

— Exact, spuse Jung. N-aş fi crezut până acum aşa ceva. Dintr-o perspectivă pur clinică, conflictul prezent e ceea ce trebuie descoperit şi prelucrat. Materialul sexual reactivat din copilărie poate fi cercetat, dar e o momeală, o capcană. E efortul pacientului de a scăpa de nevroză. Scriu acum toate astea. O să vezi cât de mulţi adepţi va câştiga psihanaliza prin reducerea rolului sexualităţii.

— A, elimin-o cu totul – atunci va fi şi mai bine, zise Freud. Pot să te întreb ceva? Dacă incestul nu e în realitate dorit, atunci de ce e tabu?

— Tabu?

— Da, spuse Freud. De ce ar exista o prohibiţie a incestului în toate societăţile omeneşti din istorie, dacă nimeni nu l-a dorit vreodată?

— Pentru că... pentru că... multe lucruri simt tabu fără să fi fost vreodată dorite cu adevărat.

— Spune-mi unul.

— Păi, multe lucruri. E o listă lungă, zise Freud.

— Spune-mi unul.

— Păi, de exemplu, cultul animalelor preistorice,

totemurile, ăăă...

Jung nu-şi termină propoziţia.

— Pot să te mai întreb ceva? zise Freud. Spui că ai avut intuiţia asta interpretând un vis. Mă întreb ce vis o fi fost. Poate că e posibilă altă interpretare.

— N-am spus că a venit din interpretarea unui vis, ripostă Jung. Am spus că era *într-un* vis. De fapt, nu prea dormeam.

— Nu înţeleg, spuse Freud.

— Ştii cum sunt vocile pe care le auzi noaptea, chiar înainte să adormi. M-am antrenat să le ascult. Una dintre ele îmi vorbeşte cu o înţelepciune străveche. L-am văzut. E un bătrân, un gnostic egiptean – o himeră, de fapt, – pe nume Philemon. El mi-a revelat misterul ăsta.

Freud nu răspunse.

— Nu mă intimidează insinuările neîncrederii tale, spuse Jung. Sunt mai multe lucruri în cer şi pe pământ, Herr Professor, decât visează psihologia ta.

— Aşa aş zice şi eu. Dar să te laşi condus de o voce, Jung?

— Poate că te-am făcut să-ţi creezi o impresie greşită, răspunse Jung. Nu accept fără motiv cuvintele lui
Philemon. Şi-a prezentat teza prin intermediul unei exegeze a culturilor primitive ale mamei. Te asigur, la început nu l-am crezut. I-am adus mai multe obiecţii, şi a putut să răspundă la fiecare.

— Conversezi cu el?

— în mod evident, te nemulţumeşte inovaţia mea teoretică.

— Mă îngrijorează sursa ei, zise Freud.

— Nu. Eşti îngrijorat în legătură cu teoriile tale, cu teoriile tale sexuale, spuse Jung cu o indignare vizibil crescândă. Aşa că schimbi subiectul şi încerci să mă ademeneşti într-o conversaţie despre supranatural. Nu mă las ademenit. Am motive obiective.

— Dictate de către un spirit?

— Doar pentru că n-ai avut niciodată experienţa unor asemenea fenomene, nu înseamnă că ele nu există.

— Recunosc asta, zise Freud, dar ai nevoie de dovezi concrete, Jung.

— L-am văzut, îţi spun! strigă Jung. De ce n-ar fi asta o dovadă? Plângea când îmi povestea cum faraonii răzuiau numele taţilor lor de pe fiecare stelă funerară – fapt pe care nici măcar nu-l cunoşteam, dar mi-a fost mai târziu confirmat. Cine eşti tu să spui ce e dovadă şi ce nu? Iei de bună propria ta concluzie: nu există; prin urmare, ce văd şi ce aud eu nu contează ca probă evidentă.

— Ce auzi *tu.* Nu e o dovadă, Cari, dacă numai o persoană aude de asta.

Un sunet bizar începu să se ridice din spatele canapelei pe care şedea Freud: un scârţâit sau un mormăit, ca şi când ceva ar fi încercat să iasă afară din zid.

— Ce-i asta? întrebă Freud.

— Nu ştiu, răspunse Jung.

Scârţâitul se auzi tot mai tare, până umplu camera. Când ajunse la punctul maxim, se schimbă într-un trosnet sec, ca o bubuitură de tunet.

— Ce naiba? zise Freud.

— Cunosc sunetul ăsta, spuse Jung. în ochi i se aprinse o lucire triumfătoare. Am mai auzit sunetul ăsta înainte. *Uite* dovada ta concretă! A fost o exteriorizare catalitică.

— Ce?

— Un flux al psihicului manifestat printr-un obiect extern, explică Jung. Eu l-am produs!

— Of, haide, Jung, zise Freud. Cred că mai degrabă a fost un foc de armă.

— Greşeşti. Şi, ca să-ţi dovedesc, o să-l produc din nou – în clipa asta!

Din momentul în care Jung rosti cuvintele acestea uimitoare, mormăitul începu iar. Exact la fel,

urcă până la o culme insuportabilă şi apoi explodă cu o detunătură colosală.

— Ce mai zici acum? întrebă Jung.

Freud nu răspunse nimic. Leşinase şi aluneca de pe canapea.

DETECTIVUL LITTLEMORE, PĂRĂSIND grăbit docurile din Canal Street, punea totul cap la cap. Era primul asasinat pe care-l rezolvase vreodată. Domnul Hugel avea să fie în al nouălea cer.

Nici vorbă de Harry Thaw; fusese George Banwell, de la bun început. Banwell o omorâse pe domnişoara Riverford şi îi furase corpul de la morgă. Littlemore şi-l imagină pe Banwell conducând pe marginea râului, târând cadavrul până la pilon şi coborând cu ascensorul în cheson. Banwell avea cheia cu care să descuie uşa ascensorului. Chesonul era locul perfect pentru a scăpa de un cadavru.

însă Banwell crezuse că va fi singur în cheson. Probabil că rămăsese înmărmurit când îl descoperise acolo pe Malley. Ce explicaţie putea să-i dea Banwell pentru că venise acolo în toiul nopţii cu un cadavru în cârcă? Nu putea să dea explicaţii, aşa că l-a omorât.

Blocarea celei de-a cincea ferestre, ca şi reacţia lui Banwell la ea erau proba finală. Nu voia să descopere nimeni ce anume blocase fereastra a cincea, nu?

Detectivul vedea toate acestea în timp ce se zorea abia trăgându-şi suflarea pe Canal Street – toate acestea, mai puţin maşina mare, roşu cu negru, un Stanley Steamer, care îl urmărea încet la o jumătate de cvartal în spate. Cu ochii minţii, în timp ce trecea strada, Littlemore se vedea promovat locotenent; îl vedea pe primar decorându-l; o vedea pe Betty admirându-i noua uniformă; dar nu văzu brusca accelerare a Steamer-ului. Nu văzu vehiculul făcând o uşoară mişcare laterală pentru a-l lovi mortal, şi apoi fireşte că nu putu să se vadă pe el însuşi răsucindu-se în aer, cu picioarele strivite de

aripa maşinii.

Corpul se prăbuşi pe Canal Street, în timp ce maşina se îndepărta în viteză pe Second Avenue. Dintre martorii îngroziţi, unii îl înjurară pe şoferul care-l lovise şi fugise de la locul accidentului. Unul îl făcu ucigaş. Un poliţist de patrulă se afla din întâmplare la colţ. Se grăbi până la Littlemore, care zăcea pe jos, dar mai avea destulă putere cât să-i şoptească ceva la ureche. Poliţistul se încruntă, apoi dădu din cap. Trecură zece minute şi în cele din urmă apăru o ambulanţă trasă de cai. Nu se îndreptă spre vreun spital; duse corpul detectivului direct la morgă.

JUNG ÎL APUCĂ pe Freud pe după umeri şi îl întinse pe sofa. Freud i se păru deodată bătrân şi neputincios, cu temuta putere de judecată la fel de molâie acum ca şi braţele şi picioarele atârnând inerte. Freud îşi reveni în câteva secunde.

— Ce plăcută trebuie să fie moartea.

— Eşti bolnav? întrebă Jung.

— Cum ai făcut asta? Sunetul.

Jung ridică din umeri.

— O să reconsider parapsihologia – ai cuvântul meu, zise Freud. Şi purtarea lui Brill... îmi pare nespus de rău. Nu vorbea în numele meu.

— Ştiu.

— în ultimul an ţi-am cerut prea insistent să mă informezi în legătură cu ce faci, zise Freud. Ştiu. O să retrag şi libidoul în exces, îţi promit şi asta. Dar sunt îngrijorat, Cari. Ferenczi ţi-a văzut... satul.

•— Da, am găsit o nouă metodă de a reactiva amintirile din copilărie. Prin joc. Construiam oraşe întregi când eram mic.

— înţeleg.

Freud se ridică, cu batista pe frunte. Luă paharul cu apă de la Jung.

— Lasă-mă să te analizez, zise Jung. Te pot ajuta.

— Să mă analizezi *pe mine*? A, din cauza leşinului de acum. Crezi că a fost nevrotic?

— Bineînţeles.

— Sunt de acord, spuse Freud. Dar îi ştiu deja cauza.

— Ambiţia ta. Te-a orbit, ai fost oribil de orb. Cum am fost şi eu.

Freud inspiră adânc.

— Orb, vrei să zici, faţă de frica mea de a fi detronat, faţă de resentimentele mele, faţă de eforturile mele neprecupeţite de a-ţi împiedica evoluţia?

Jung tresări.

— Ştiai?

— Ştiam ce o să spui, zise Freud. Ce am făcut să merit toate acuzaţiile astea? Nu te-am avansat mereu, nu te-am pomenit pacienţilor mei, nu te-am citat, nu te-am creditat? Nu am făcut tot ce-mi stătea în putere pentru tine, chiar şi cu preţul ofensării vechilor mei prieteni, oferindu-ţi poziţii pe care le puteam păstra pentru mine?

— Dar îmi subevaluezi cel mai important merit: descoperirile. Am rezolvat problema incestului. E o revoluţie. Şi totuşi o bagatelizezi.

Freud se frecă la ochi.

— Te asigur că nu fac asta. îi apreciez prea bine enormitatea. Ne-ai povestit un vis pe care l-ai avut la bordul lui *George Washington.* îţi aduci aminte? Te afli undeva în adânc, într-o pivniţă sau într-o peşteră, departe de suprafaţă. Vezi un schelet. Spuneai că oasele aparţineau soţiei tale, Emma, şi surorii ei.

— Presupun că da, zise Jung. De ce?

— Presupui?

— Da, exact. Ce-i cu asta?

— Ale cui erau de fapt oasele?

— Ce vrei să spui? întrebă Jung.

— Minţeai.

Jung nu răspunse.

— Haide, zise Freud, după douăzeci de ani în care am tot văzut pacienţi eschivându-se, crezi că nu pot să-mi dau seama?

Jung tot nu răspunse.

— Scheletul era al meu, nu-i aşa? zise Freud.

— Şi ce dacă? spuse Jung. Visul îmi spunea că te depăşesc. Am vrut să te scutesc de asta.

— Mă voiai mort, Cari. Ai făcut din mine tatăl tău, şi acum mă vrei mort.

— înţeleg, zise Jung. înţeleg unde baţi. Inovaţiile mele teoretice sunt o încercare de a te detrona. Asta spui mereu, nu? Dacă cineva nu e de acord cu tine, nu poate fi decât un sindrom nevrotic. O rezistenţă, o dorinţă oedipiană, un paricid – orice, dar nu adevărul obiectiv. Iartă-mă, probabil că m-am molipsit de dorinţa de a fi măcar o dată înţeles din punct de vedere intelectual. Nu diagnosticat, doar înţeles. Dar poate că, pentru psihanaliză, aşa ceva nu e posibil. Poate că funcţia reală a psihanalizei e să-i insulte şi să-i mutileze pe ceilalţi prin aluzii subtile la complexele lor – de parcă asta ar explica ceva. Ce teorie abisală!

— Ascultă ce spui, Jung. încearcă să-ţi auzi vocea, îţi cer numai să iei în calcul posibilitatea, doar posibilitatea, ca în tine să lucreze acum ceea ce tu însuţi ai numit „complexul tatălui". Ar fi mare păcat să expui public concepţii ale căror motivaţii reale le vei înţelege doar mai târziu.

— M-ai întrebat dacă putem vorbi deschis, zise Jung. Eu unul asta încerc. Văd ce vrei. îţi înţeleg jocul. Diseci simptomele celorlalţi, fiecare scăpare a limbii, observându-le continuu punctele slabe, transformându-i pe toţi în nişte copii, în timp ce tu rămâi deasupra, savurându-ţi autoritatea de tată. Nimeni nu îndrăzneşte să-l tragă pe Maestru de barbă. Ei bine, nu eu sunt cel nevrotic. Nu eu sunt cel care a leşinat. Nu eu am incontinenţă urinară. Ai spus un lucru adevărat azi: leşinul tău a fost nevrotic. Da, am suferit din cauza unei nevroze – dar era *a ta,* nu a mea. Cred că *urăşti* nevroticii; cred că analiza e un debuşeu pentru asta. Ne transformi pe toţi în fiii tăi, aştepţi de la noi forme de agresiune –

despre care te-ai asigurat că vor veni – şi apoi sari ca ars, strigând că e vorba despre Oedip sau despre dorinţa de moarte. Ei bine, nu dau doi bani pe diagnosticele tale.

în cameră se lăsă o linişte desăvârşită.

— Bineînţeles, vei interpreta toate astea ca pe o critică, spuse Jung, cu o notă de neîncredere strecurându-i-se în voce, dar îţi vorbesc aşa din prietenie.

Freud scoase un trabuc.

— E pentru binele tău, spuse Jung. Nu pentru al meu.

Freud îşi termină paharul de apă. Fără să-şi aprindă
trabucul, se ridică şi se îndreptă spre uşa camerei de hotel.

■— Noi, analiştii, avem o înţelegere, zise. Nimeni nu trebuie să se simtă stânjenit pentru propriul său strop de nevroză. Dar să juri că eşti imaginea sănătăţii când te comporţi anormal sugerează o lipsă totală de intuiţie a propriei boli. Eşti liber. Scuteşte-mă de prietenia ta. Adio.

Freud îi deschise uşa, invitându-l să iasă. Din prag, Jung făcu o ultimă remarcă:

— O să vezi ce înseamnă asta pentru tine. Restul e tăcere.

GRAMERCY PARK ERA inexplicabil de rece şi de liniştit. Am rămas pe bancă multă vreme după ce ea fugise, uitându-mă la casa ei, apoi la vechea casă a unchiului meu, Fish, aflată chiar pe colţ, unde obişnuiam să merg în vizită când eram mic. Unchiul Fish nu ne lăsa niciodată să luăm cheia de la parc. La început mi-a venit ideea aiurită că, de vreme ce Nora plecase acasă cu cheia, nu o să mai pot ieşi. Apoi mi-am dat seama că, probabil, cheia folosea la intrat, nu şi la ieşit.

Deşi mă dezgusta sub orice aspect, eram în

sfârşit obligat să recunosc adevărul teoriei lui Freud despre Oedip. O respinsesem atât de multă vreme. Desigur, câţiva pacienţi îmi făcuseră confesiuni cărora le-aş fi putut da o interpretare oedipiană. Dar nici un pacient nu admisese vreodată deschis, fără reţineri, că avea dorinţe incestuoase.

Nora şi le recunoscuse pe ale ei. Mă aşteptam să-i admir autocunoaşterea. Dar nu mă puteam opri să nu simt repulsie.

Du-te la mănăstire. Mă gândeam la îndemnul repetat al lui Hamlet către Ofelia, chiar după pasajul cu *a fi sau a nu fi,* în care îi spune să se ducă la mănăstire. Voia să fie *zămislitoare de păcătoşi*? – asta e întrebarea lui pentru ea. *Să fii castă precum gheaţa... tot nu vei scăpa de bârfeală.* Voia să-şi pună culori pe faţă? *Dumnezeu v-a dat un chip, şi voi vă faceţi altul.*

Cred că inima mea judeca astfel: ştiam că n-aş suporta să o ating acum pe Nora. Abia dacă mă puteam gândi la ea... în felul acela. Dar nu puteam suporta nici gândul ca alt bărbat să o atingă.

Ştiu cât de iraţională era reacţia mea. Nora nu era vinovată pentru ceea ce simţea. Nu ea alesese să aibă dorinţe incestuoase, nu? Ştiam asta, dar nu schimba nimic.

M-am ridicat de pe bancă, trecându-mi mâinile prin păr. M-am concentrat asupra aspectelor medicale ale cazului. Eram încă doctorul ei. Din punct de vedere clinic, faptul că Nora recunoştea că-l văzuse pe atacatorul din noaptea trecută de deasupra era mult mai important decât acela că îşi recunoştea dorinţele oedipiene. Ii spusesem că asemenea experienţe erau comune în vis, dar, în combinaţie cu arsurile cât se poate de reale de pe piele, relatarea ei se apropia mai degrabă de psihoză. Probabil că avea nevoie de ceva mai mult decât analiză. După cât se părea, trebuia să fie spitalizată. *La mănăstire, du-te.*

Cu toate acestea, nu puteam să cred că îşi

făcuse singură şi primele răni – biciuirea brutală pe care o suferise luni. Nu eram nici în stare să afirm cu certitudine că atacul de noaptea trecută fusese o halucinaţie. îmi veniră în minte unele amintiri asociate cu şcoala medicală.

Universitatea din New York nu era departe de centru. Se dovedi că poarta de intrare în Gramercy Park era într-adevăr încuiată. A trebuit să sar gardul – şi m-am simţit, inexplicabil, ca un criminal.

Traversând Washington Square, am trecut pe sub arcul monumental al lui Stanford White şi m-am minunat de caracterul criminal al iubirii. Ce ar mai fi construit marele arhitect dacă n-ar fi fost împuşcat de un soţ nebun şi gelos, acelaşi om pe care Jelliffe încerca să-l scoată de la azil? în josul străzii era excelenta bibliotecă a Universităţii din New York.

Am început cu lucrarea profesorului James despre oxidul nitros, pe care o ştiam deja bine de la Harvard, dar nu am găsit nimic care să corespundă descrierii. Textele de anesteziologie generală nu-mi erau de nici un folos. Aşa că m-am dus la literatura psihiatrică. în catalogul tematic era o intrare referitoare la PROIECŢIE ASTRALĂ, dar reieşi că era o carte cu aiureli teozofice. Am dat apoi peste o duzină de intrări la categoria BILOCAŢIE. Printre acestea, după două ore de cercetări, am găsit ce căutam.

Eram norocos: Durville făcea în cartea lui abia publicată câteva referiri la apariţii. Bozzano înregistrase un caz extrem de sugestiv, iar Osty unul chiar şi mai elocvent în numărul din mai-iunie al *Reinte Metapsychique.* însă un caz pe care l-am găsit la Battersby elimina orice dubiu. Battersby cita următoarea relatare:

Mă zbăteam violent, încât două asistente medicale şi doctorul nu puteau să mă ţină... Următorul lucru de care îmi aduc aminte e un ţipăt pătrunzător, iar eu eram sus, în aer, privind în jos spre patul deasupracăruia se aplecau asistentele şi doctorul.

Eram conştientă că încercau în zadar să oprească ţipătul; de fapt, îi auzeam spunând: „Domnişoară B., domnişoară B., nu mai strigaţi. Speriaţi ceilalţi pacienţi." In acelaşi timp, ştiam foarte bine că eram separată de corpul meu care ţipa şi pe care nu puteam să-l opresc.

Nu AVEAM NUMĂRUL de telefon al detectivului Littlemore, dar ştiam că lucrează la secţia nouă de poliţie din centru. Dacă nu-l găseam acolo, puteam cel puţin să-i las vorbă.

CAPITOLUL DOUĂZECI

ÎN CLĂDIREA VAN den Heuvel, un curier fugi până la biroul de sus al coronerului Hugel ca să-l anunţe că o ambulanţă mai adusese un cadavru la morgă. Impasibil, coronerul îl concedie, însă tinerelul nu vru să plece. Nu era orice cadavru, zise; era cadavrul detectivului Littlemore. Coronerul, înconjurat de cutii şi de hârtii împrăştiate în teancuri pe toată podeaua, înjură şi o luă la fugă spre subsol, mai repede chiar decât băiatul.

Corpul lui Littlemore nu era în morgă. Era în anticamera folosită de Hugel ca laborator pentru autopsii. Detectivul fusese pus pe o targă şi aşezat pe una din mesele de disecţie. Oamenii de la ambulanţă plecaseră deja.

Hugel şi curierul îngheţară la vederea corpului contorsionat al detectivului. Hugel apucă strâns, prea strâns umărul băiatului.

— Dumnezeule, spuse coronerul. E numai vina mea.

— Nu, nu e, domnule Hugel, spuse cadavrul, deschizând ochii.

Curierul ţipă.

— Ei, drăcia dracului! spuse Hugel.

Detectivul se ridică în capul oaselor şi se scutură de
praf. Văzu pe faţa colonelului un amestec în părţi egale de mâhnire întârziată şi de furie în curs de

acumulare.

— Scuze, domnule Hugel, zise spăşit. M-am gândit că am avea un as în mânecă dacă tipul care a vrut să mă omoare va crede că a reuşit.
Coronerul plecă. Littlemore sări de pe masă; în momentul în care atinse podeaua, ţipă de durere.Piciorul drept era mult mai afectat decât crezuse. O luă pe urmele lui Hugel, descriindu-i teoria morţii lui Seamus Malley.

— Ridicol, fu răspunsul lui Hugel.

Continuă să urce scările, refuzând până şi să se uite la Littlemore, care şchiopăta în urma lui.

— De ce, după ce l-ar fi omorât pe Malley ăsta, i-ar fi târât Banwell corpul în ascensor? Ca să aibă companie în drumul spre suprafaţă?

— Poate că Malley a murit în ascensor.

— A, înţeleg, zise coronerul. Banwell îl omoară în ascensor şi îl lasă acolo ca să crească la maxim probabilitatea de a fi arestat pentru două crime. Banwell nu e prost, domnule detectiv. E un om calculat. Dacă ar fi făcut ce spui tu, ar fi coborât cu ascensorul în cheson şi s-ar fi descotorosit de Malley ăsta în acelaşi fel în care s-a descotorosit de domnişoara Riverford.

— Dar noroiul, domnule Hugel, am uitat să vă spun despre noroi...

— Nici nu vreau să aud, zise coronerul. Ajunseră în birou. Nu vreau să mai aud nimic despre asta. Du-te la primar, ce mai stai? Fără îndoială că te va asculta. Ţi-am spus, cazul e închis.

Littlemore clipi şi scutură din cap. Observă teancurile de documente şi cutiile risipite pe podeaua biroului.

— Plecaţi undeva, domnule Hugel?

— Da, chiar plec, zise coronerul. îmi dau demisia din slujba asta.

— Demisia?

— Nu pot lucra în asemenea condiţii. Nu-mi sunt respectate deciziile.

— Şi unde o să vă duceţi, domnule Hugel?

— Crezi că ăsta-i singurul oraş unde e nevoie de un medic legist? Coronerul aranja cutiile cu dosare împrăştiate prin birou. De fapt, am înţeles că e un post liber în Cleveland, Ohio. Opiniile mele vor fi apreciate acolo. Mă vor plăti mai puţin, fără îndoială, dar asta nu-i o problemă; am pus deja deoparte o sumă substanţială. Nimeni nu se va putea plânge de dosarele mele, domnule detectiv. Succesorul meu va găsi un sistem perfect organizat – creat de mine. Ştii cum arăta morga înainte să vin eu aici?

în acea clipă, Louis Riviere şi Stratham Younger apărură pe coridor.

— Monsieur Littlemore! strigă Riviere. Trăieşte!

— Din păcate, zise coronerul. Domnilor, vă rog să mă scuzaţi, dar am treabă.

CLARA BANWELL SE răcorea în cadă când auzi uşa de la intrare trântindu-se. Era o baie turcească, cu faianţă albastră din Andaluzia, instalată în apartamentul familiei Banwell la cererea specială a Clarei. La auzul vocii soţului ei strigând-o pe nume, se înveli repede în două prosoape albe de baie, unul în jurul bustului, celălalt pe cap.

Cu apa şiroind încă pe ea, îşi găsi soţul în sufrageria lungă de cincisprezece metri, cu un pahar mare în mână, privind către Hudson River. îşi turna bourbon peste gheaţă.

— Vino aici, zise Banwell din partea opusă a camerei, fără să se întoarcă. Ai văzut-o?

— Da. Clara rămase unde era.

— Şi?

— Poliţia crede că şi-a făcut singură rănile. Toţi cred fie că e fie nebună, fie că se răzbună pe tine.

— Ce le-ai spus? o întrebă.

— Că ai fost acasă toată noaptea.

Banwell mârâi.

— Şi ea ce spune?

— Nora e foarte fragilă, George. Cred...

Zgomotul buteliei de whiskey izbindu-se de suprafaţa de sticlă a mesei o întrerupse. Masa nu se sparse, dar o parte din alcool se revărsă pe gura sticlei. George Banwell se întoarse cu faţa la soţia lui.

— Vino aici, spuse iar.

— Nu vreau.

— Vino aici.

Se supuse. Când ajunse aproape, el arătă cu privirea în jos.

— Nu, zise ea.

— Ba da.

îi desfăcu cureaua. în timp ce ea o scotea din găicile pantalonilor, el îşi turnă alt pahar. Clara îi întinse fâşia de piele neagră. Apoi ridică braţele, cu palmele lipite. Banwell îi înfăşură cureaua în jurul încheieturilor, prinse catarama şi strânse. Ea se înfioră.

O smuci către el şi încercă să o sărute pe buze. Ea îl lăsă să-i sărute numai colţurile gurii, întorcând capul într-o parte şi apoi în cealaltă. Bărbatul îşi lăsă fruntea pe gâtul ei gol; Clara trase aer în piept.

— Nu, spuse.

O forţă să îngenuncheze. Deşi mâinile îi erau legate cu cureaua, putea să şi le mişte destul cât să-i desfacă pantalonii. El îi smulse prosopul alb de pe corp.

Ceva mai târziu, George Banwell şedea pe canapea, complet îmbrăcat, bând bourbon, iar Clara, goală, era îngenuncheată pe podea cu spatele la soţul ei.

— Spune-mi ce zicea ea, îi ceru bărbatul, slăbindu-şi cravata.

— George, se întoarse Clara către el, nu s-ar putea termina totul acum? E doar o fetiţă. Cum ţi-ar mai putea face rău?

Simţi imediat că vorbele ei nu domoliseră, ci

alimentaseră furia latentă a soţului ei. Acesta se ridică în picioare şi îşi încheie nasturii.

— Doar o fetiţă, repetă Banwell.

FRANCEZUL TREBUIE CA avea o slăbiciune pentru detectivul Littlemore. îl sărută pe amândoi obrajii.

— Ar trebui să fac mai des pe mortul, zise Littlemore. Niciodată n-ai fost aşa de drăguţ cu mine, Louie.

Riviere puse un plic mare în braţele detectivului.

— A ieşit perfect, zise. M-am întrecut pe mine însumi, de fapt. Nu mă aşteptam să iasă asemenea detalii la mărire. Cu totul neobişnuit.

Cu aceasta, francezul se retrase, strigând că era un *au revoir,* şi nu un *adieu.*

Eram acum singur cu detectivul.

— Tu... ai făcut pe mortul? l-am întrebat.

— A fost o glumă. Când mi-am revenit, eram deja în ambulanţă, şi mi-am zis că poate fi amuzant.

Am reflectat.

— Şi a fost?

Littlemore se uită în jur.

— Destul de amuzant, zise. Ia spune, ce cauţi *tu* aici?

I-am spus detectivului că făcusem o descoperire ce
putea fi importantă în cazul domnişoarei Acton. Brusc, n-am mai ştiut totuşi cum să prezint lucrurile. Nora experimentase o formă de bilocaţie – fenomenul în care intervine impresia existenţei în două locuri în acelaşi timp. îmi aduceam vag aminte că citisem, în perioada de la Harvard, despre bilocaţie în legătură cu experimentele timpurii cu noile anestezice care modificaseră într-atât medicina chirurgicală. Cercetarea mea confirma ipoteza: eram acum convins că Norei i se dăduse cloroform. Până dimineaţa, acesta nu lăsa nici un fel de miros şi nu producea efecte secundare semnificative.

Problema mea era că Nora îmi mărturisise că nu-i povestise detectivului Littlemore nimic despre

modul straniu în care percepuse evenimentul. îi fusese teamă că nu o va crede. Am preferat să fiu direct.

— E ceva ce domnişoara Acton nu ţi-a spus în legătură cu atacul de noaptea trecută. L-a văzut – adică a perceput participarea ei şi atacul – ca şi când ar fi fost deasupra.

Auzindu-mi cuvintele, am realizat că alesesem cea mai puţin accesibilă şi cea mai puţin convingătoare dintre toate explicaţiile posibile. Expresia detectivului nu îmi schimbă cu nimic impresia. Am adăugat:

— Ca şi când ar fi plutit deasupra patului.

— Plutire deasupra patului? repetă Littlemore.

— Exact.

— Cloroform! zise.

Aproape că am rămas mut de uimire.

— De unde naiba ştii asta?

— H.G. Wells. E preferatul meu. El are o povestire în care i se întâmplă exact acelaşi lucru unui tip care e operat, după ce i se dă cloroform.

— Am irosit degeaba o după-amiază la bibliotecă.

— Ba nu, zise detectivul. Poţi să justifici asta – din punct de vedere ştiinţific, vreau să spun? Chestia cu plutirea şi cloroformul?

— Da. De ce?

— Auzi, ţine minte asta, bine? Acum trebuie să verific altceva, dacă tot suntem aici. Poţi să vii cu mine?

Littlemore o luă de-a lungul coridorului şi apoi începu să coboare scările, şchiopătând rău. îmi explică peste umăr:

— Hugel are nişte microscoape bune de tot acolo jos.

în subsol, am ajuns la un mic laborator criminalistic,
cu patru mese de marmură şi echipament medical de calitate excelentă. Detectivul scoase din buzunar trei

plicuri mici, conţinând fiecare bucăţele de pământ sau de noroi roşiatic. Una dintre mostre, îmi spuse, era din apartamentul lui Elizabeth Riverford, cealaltă din subsolul de la Balmoral şi a treia de lângă podul Manhattan – de lângă un pilon aparţinând lui George Banwell. Puse cele trei mostre pe câte o lamelă de sticlă, apoi aşeză fiecare lamelă la câte un microscop. Le verifică repede pe toate.

— Se potrivesc toate trei, zise. Ştiam eu.

Deschise apoi plicul de la Riviere. După cum vedeam
acum, fotografia reprezenta gâtul unei fete, având pe el un semn întunecat şi rotund. Dacă l-am înţeles corect pe detectiv, şi se poate să nu-l fi înţeles cum trebuie, era imaginea în oglindă a unei urme pe care o găsiseră pe gâtul domnişoarei asasinate, adică al domnişoarei Riverford. Littlemore examină cu atenţie fotografia, comparând-o cu un ac de cravată din aur pe care-l scoase din alt buzunar. îmi arătă acul – purta monograma *GB* – şi mă invită să compar acul şi fotografia.

Le-am comparat. Cu acul de cravată în mână, am observat conturul imposibil de confundat al unui însemn similar în interiorul petei negre şi rotunde din fotografie.

— Sunt la fel, am spus.

— Mda, zise Littlemore, sunt aproape identice. Sigura problemă e că, după Riviere, n-ar trebuie să fie identice. Ar trebui să fie în oglindă. Nu pricep asta. Ştii unde am găsit acul de cravată? în curtea din dos a casei Acton. Pentru mine, acul ăsta e dovada că Banwell a fost acasă la familia Acton, cătărându-se, poate, în copac ca să ajungă la fereastra domnişoarei Acton.

Se aşeză pe un scaun, şi era evident că piciorul drept îl durea prea tare ca să se poată sprijini pe el.

— Mai crezi că Banwell e vinovat, doctore?

— Da.

— Trebuie să vii cu mine la primar, zise

detectivul.

SMITH ELY JELLIFFE, aşezat confortabil pe un loc din primul rând al Hipodromului, cel mai mare teatru de sală din lume, plângea încetişor. La fel făceau şi cei mai mulţi dintre spectatori. Spectacolul care îi mişca atât de mult era marşul solemn al scufundătoarelor, şaizeci şi patru la număr, în lacul adânc de şase metri care era parte a scenei gigantice a Hipodromului. (Apa din lac era reală; prize subacvatice de aer şi coridoare subterane asigurau o rută secretă spre culise.) Cine şi-ar fi putut reţine lacrimile când minunatele, mândrele fete în costume de baie dispăreau în apa clipocindă pentru a nu mai vedea niciodată pământul, blestemate să-l distreze veşnic, departe de casa lor, pe regele marţian în circul lui?

Suferinţa lui Jelliffe era alinată de conştiinţa faptului că urma să revadă două dintre acele fete – şi încă în scurt timp. O jumătate de oră mai târziu, cu câte o scufundătoare pe tocuri înalte la fiecare braţ, Jelliffe păşi cu o satisfacţie vizibilă în sufrageria cu colonade din Grădinile Romane ale lui Murray de pe Strada 42. In spatele lui Jelliffe se târau doi lungi şerpi boa roz, câte unul de la fiecare fată. în faţa lui erau coloanele masive de ghips ale Grădinii, acoperite de frunze şi înălţându-se până în tavan, la treizeci de metri deasupra pardoselii, acolo unde clipeau stele electrice şi o lună strâmbă trecea pe cer cu o viteză nefirească. O fântână pompeiană cu trei braţe susura în mijlocul restaurantului, iar figuri feciorelnice nude zburdau pe fiecare perete în *trompe l'oeil*.

Ca greutate, Jelliffe făcea cât cele două fete la un loc. Credea că pântecele său de vârstă mijlocie îi dădea un aspect impresionant – în ochii sexului feminin, adică. Era cu deosebire încântat de prezenţa scufundătoarelor, pentru că spera să facă o impresie bună în acea seară. Lua cina cu Triumviratul. Nu-l mai chemaseră niciodată la cină.

Ajunsese cel mai aproape de cercul lor în timpul acelui prânz ocazional din club. însă se vedea clar că acţiunile lui crescuseră odată ce luase legătura cu noii psihoterapeuţi.

Jelliffe nu avea nevoie de bani. Ce voia el erau renume, respect, rang, prestigiu – şi Triumviratul i le putea da pe toate. Ei îi trimiseseră, de exemplu, pe avocaţii lui Harry Thaw la el, făcându-l pe Jelliffe să simtă pentru prima dată gustul celebrităţii. Cea mai grandioasă zi a vieţii lui fusese aceea în care portretul lui apăruse în ziarele de duminică, cu explicaţia „unul dintre cei mai distinşi alienişti din stat".

Triumviratul se interesa de asemenea surprinzător de insistent de editura lui. Erau evident progresişti. La început, obiectaseră împotriva faptului că accepta orice articol în care era menţionată psihanaliza, dar apoi îşi schimbaseră atitudinea. Cam cu un an în urmă, îi ceruseră lui Jelliffe să le trimită extrase din toate lucrările care îl pomeneau pe Freud, înştiinţându-l ulterior în legătură cu cele pe care le sancţionau. Triumviratul îl sfătuise să-l publice pe Jung. Tot ei îl încurajaseră să accepte traducerea lui Brill a cărţii lui Freud, când se părea că intenţiona să o publice Morton Prince, în Boston. De fapt, îi angajaseră lui Jelliffe un redactor care să stilizeze traducerea lui Brill.

Jelliffe se gândise îndelung câte fete să aducă la cină. Fetele erau specialitatea lui. Cimentase nu puţine legături sociale şi profesionale cu asemenea mortar. Cunoştea cele mai bune stabilimente pentru bărbaţi. Când era întrebat, recomanda întotdeauna Clubul Jucătorilor din Gramercy Park. Cei din Triumvirat nu-l întrebaseră niciodată. Totuşi, când îl invitaseră să li se alăture la Grădinile Romane, Jelliffe simţise că era o ocazie propice. Aşa cum ştia toată lumea, la etajele de sus Grădinile adăposteau douăzeci şi patru de apartamente pentru burlaci, fiecare cu pat dublu, baie separată şi o sticlă de

şampanie la gheaţă. La început, Jelliffe se gândise la patru fete şi patru camere, dar apoi i se păruse că nu era destul de colegial. Prin urmare venise numai cu două: credea că aşa, obligaţi să facă cu rândul, se vor împrieteni şi mai mult.

Jelliffe făcu impresie, dar nu cea la care se aştepta. Condus la separeul în care lua masa Triumviratul, petrecăreţul şi doamnele lui fură întâmpinaţi cu o *froideur* fără echivoc de către cei trei domni aşezaţi acolo. Nici măcar nu se ridică vreunul. Jelliffe, nereuşind să detecteze cauza, îi salută bărbăteşte pe cei care-l invitaseră, strigă la *maître d'hotel* să mai aducă scaune şi anunţă că după cină aveau rezervate două apartamente de burlaci. Cu o mişcare a mâinii lui elegante, dr. Charles Dana anulă comanda pentru scaunele în plus. Jelliffe înghiţi ruşinea şi mormăi către fete că ar fi mai bine să-l aştepte sus.

Puţin după aceea, Triumviratul îi comunică lui Jelliffe informaţia că Abraham Brill amânase fără avertisment, pe termen nelimitat, publicarea cărţii lui Freud. Păcat, zise Dana. Dar cursurile doctorului Jung de la Fordham? Jelliffe îi anunţă că planurile lui privind cursurile de la Fordham avansau repede şi că cei de la *New York Times* îl contactaseră ca să aranjeze un interviu cu Jung.

Dana se întoarse către colegul lui corpolent şi cu favoriţi.

— Starr, nu ţi-au luat şi ţie interviu cei de la *Timesl*

Golind o stridie, Starr spuse că da, la naiba, fusese şi el intervievat şi le răspunsese cât se poate de direct. Conversaţia alunecă apoi înspre Harry Thaw, în legătură cu care i se spuse lui Jelliffe, în termeni ce nu admiteau interpretare, că orice experiment trebuia să înceteze.

Cum cina se apropia de sfârşit, Jelliffe se îngrijoră că nu-şi prezentase bine cauza. Dana şi Sachs nici măcar nu dăduseră mâna cu el la plecare.

Dar proasta dispoziţie i se schimbă când Starr, care rămăsese în urma celorlalţi, întrebă dacă auzise bine când Jelliffe spusese că rezervase două camere la etaj. Jelliffe confirmă. Cei doi domni corpolenţi se priviră, imaginându-şi amândoi o dansatoare înfăşurată în boa stând întinsă alături de o sticlă de şampanie la gheaţă, nedeschisă. Starr fu de părere că lucrurile gata plătite nu trebuie irosite.

— Ţi-AI PIERDUT MINŢILE, domnule detectiv? întrebă primarul McClellan joi seara, în spatele uşilor închise ale biroului său.

Littlemore ceruse o echipă de oameni cu care să meargă până la podul Manhattan ca să investigheze fereastra care nu funcţiona. El şi cu mine eram aşezaţi în faţa biroului primarului. McClellan stătea acum în picioare.

— Domnule Littlemore, zise McClellan, care moştenise evident comportamentul militar al tatălui său, i-am promis acestui oraş un metrou, şi i l-am dat. I-am promis acestui oraş Times Square, şi i-am dat-o. I-am promis acestui oraş podul Manhattan, şi jur pe Dumnezeu că i-l voi da, chiar dacă va fi ultimul lucru pe care-l voi face din acest birou. Cu nici un chip munca la pod nu trebuie stânjenită – nici măcar pentru un afurisit de minut. Şi cu nici un chip nu trebuie deranjat George Banwell. M-ai înţeles?

— Da, domnule, zise Littlemore.

— Elizabeth Riverford a fost asasinată acum patru zile şi, din câte îmi dau seama, tot ce aţi făcut a fost să-i pierdeţi cadavrul.

— De fapt, am găsit un cadavru, Excelenţă, zise Littlemore cu sfială.

— A, da, al domnişoarei Sigel, zise McClellan, care acum îmi face necazuri mai mari chiar decât domnişoara Riverford. Ai văzut ediţia de după-amiază a ziarelor? E în toate. Cum poate primarul acestui oraş să permită ca o fată de familie bună să fie găsită în cufărul unui chinez? De parcă eu

personal aş fi responsabil de asta! Scoateţi-l din cap pe George Banwell, domnule detectiv. Găseşte-mi-l pe William Leon.

— Excelenţă, cu tot respectul, zise Littlemore, eu cred că aceste două cazuri, Riverford şi Sigel, sunt legate. Şi mai cred că domnul Banwell e implicat în amândouă.

McClellan îşi încrucişă braţele.

— Crezi că acest Leon nu e de fapt asasinul domnişoarei Sigel?

— Cred că e posibil, domnule.

Primarul răsuflă adânc.

— Domnule Littlemore, domnul Chong al tău – bărbatul pe care tu însuţi l-ai arestat – a mărturisit acum o oră. Vărul lui, Leon, a ucis-o pe domnişoara Sigel luna trecută într-un acces de gelozie, după ce a văzut-o cu un alt chinez. Poliţia a fost acasă la acest din urmă bărbat şi a găsit alte scrisori de la domnişoara Sigel. Leon a strangulat-o şi a ucis-o. Chong a mărturisit. L-a ajutat chiar să pună cadavrul în cufărul lui Leon. E bine? Eşti mulţumit?

— Nu sunt sigur, domnule, zise Littlemore.

— Ar fi bine să fii sigur. Vreau răspunsuri. Unde e Leon? A fost domnişoara Acton atacată noaptea trecută sau nu? A fost atacată vreodată? Trebuie să fac eu treaba tuturor? Şi să-ţi mai spun un lucru, domnule detectiv, zise McClellan. Dacă tu sau oricine altcineva daţi buzna în biroul meu pretinzând că Elizabeth Riverford a fost ucisă de omul care ştiu că nu avea cum să o ucidă, vă concediez pe toţi. E limpede ce am spus?

— Da, Excelenţă, da, domnule, răspunse detectivul.

Furăm lăsaţi cu mărinimie să plecăm. Pe hol i-am
spus:

— Cel puţin ştim că primarul e în mod deschis împotriva noastră.

— Nu *eu* am pierdut cadavrul domnişoarei

Riverford, obiectă Littlemore, cu o amărăciune ce nu-i era caracteristică. Ce i-a apucat pe toţi? Am găsit un ac de cravată, pământ, o moarte neelucidată pe şantierul tipului respectiv, acesta se potriveşte cu descrierea coronerului, se sperie când o vede pe domnişoara Acton, ea ne spune că el a atacat-o, iar noi nu putem nici măcar să mergem să vedem ce blochează jgheabul subacvatic pentru gunoi al tipului?

Am făcut observaţia evidentă că, dacă Banwell nu se afla în oraş în noaptea când Elizabeth Riverford fusese ucisă, nu putea fi el asasinul.— Mda, dar poate că are un complice care a făcut asta, ripostă Littlemore. Ştii ceva despre chirceală, doctore?

— Da. De ce?

— Pentru că ştiu ce am de făcut, zise Littlemore, care şchiopăta tot mai rău, dar nu pot să o fac singur. Mă ajuţi?

Când am aflat ce-mi propunea detectivul, mi-am spus la început că era cel mai nebunesc plan pe care-l auzisem vreodată. Gândindu-mă mai bine însă, am început să-mi schimb părerea.

NORA ACTON STĂTEA pe acoperişul casei. Briza îi răvăşea şuviţele delicate de păr care îi atârnau pe frunte. Putea vedea Gramercy Park în întregime, inclusiv banca pe care, cu câteva ore mai devreme, şezuse cu doctorul Younger. Se îndoia că va mai sta vreodată acolo cu el.

Nu suporta să fie închisă în casă. Tatăl ei se încuiase în birou. Nora bănuia ce făcea înăuntru. Nu lucra: tatăl ei n-avea nimic de lucru. Cu ani în urmă, descoperise colecţia secretă de cărţi a tatălui ei. Cărţi revoltătoare. Afară, doi poliţişti păzeau iarăşi uşa din faţă şi pe cea din spate. Dimineaţa îşi abandonaseră posturile; acum se întorseseră.

Nora se întrebă dacă ar muri după ce ar sări de pe acoperiş. Se gândi că nu. Intră iar în casă şi coborî în bucătărie. Căută într-un sertar adânc şi

găsi un cuţit mare, folosit de doamna Biggs la sculptat lemnul. II luă cu ea sus şi-l puse sub pernă.

Ce putea face? Nu putea spune nimănui adevărul şi nici nu mai putea să mintă. Nimeni nu ar crede-o. Nimeni nu o crezuse.

Nora nu intenţiona să utilizeze cuţitul împotriva ei înseşi. Nu voia deloc să moară. Putea totuşi să încerce să se apere dacă el venea din nou.

PARTEA A V-A

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI UNU

LITTLEMORE SE OCUPA de broască, iar eu stăteam în spatele lui. Trebuie să fi fost cam pe la ora două noaptea. Treaba mea era să-i acopăr spatele, dar nu puteam să văd nimic în beznă. Nici nu puteam să aud nimic, pentru că totul era dominat de hărmălaia mecanică acoperind toate celelalte sunete. M-am surprins privind bolta înstelată de deasupra noastră.

O deschise în mai puţin de un minut. Ascensorul era neaşteptat de spaţios. Littlemore trase uşa după el şi ne trezirăm închişi în cabina prost luminată. Două flăcări de gaz făceau totuşi destulă lumină ca să-i permită lui Littlemore să opereze maneta. Cu o hurducătură, detectivul şi cu mine începurăm coborârea lentă spre cheson.

— Sigur eşti în regulă? mă întrebă Littlemore.

Una dintre cele două flăcări albastre i se reflecta în ochi – şi cealaltă în ai mei, presupun. Nimic altceva nu era vizibil. Motoarele care duduiau deasupra noastră păstrau un ritm constant şi puternic. Era ca şi cum am fi coborât prin artera aortă a unui flux gigantic de sânge.

— încă nu-i prea târziu. Ne putem întoarce.

— Ai dreptate, am spus. Hai să ne întoarcem.

Ascensorul se opri brusc.

— Vorbeşti serios? mă întrebă Littlemore.

— Nu. Glumeam. Hai, du-ne jos.

— Mersi, zise.

îmi amintea de cineva, Littlemore, dar nu-mi dădeam seama de cine. Apoi mi-am amintit: când eram mic, părinţii ne duceau la ţară în fiecare vară – nu la „căsuţa" mătuşii Mamie din Newport, ci la o casă adevărată, a noastră, lângă Springfield, fără apă curentă. îmi plăcea mult casa. Aveam acolo un prieten foarte bun, pe Tommy Noian, care locuia tot anul la o fermă din apropiere. Tommy şi cu mine ne plimbam la nesfârşit de-a lungul gardurilor de lemn care separau fermele una de alta. Nu mă mai gândisem la Tommy de multă vreme.

— Ce crezi că o să-ţi facă primarul după ce află? l-am întrebat.

— O să mă concedieze, zise Littlemore. Simţi presiunea din urechi? Prinde-te de nări şi suflă. Aşa scapi de ea. Tata m-a învăţat.

Eu ştiam alt truc. Printre multele abilităţi inutile pe care le am se numără şi capacitatea de a-mi controla după bunul plac muşchii interni ai urechii care deschid trompa lui Eustache. Ritmul ascensorului era agonizant de lent. Abia dacă ne mişcăm.

— Cât durează să ajungi jos? am întrebat.

— Cinci minute, aşa mi-a spus tipul, zise detectivul. Tata putea să stea sub apă peste două minute.

— Se pare că te înţelegeai cu el.

■— Cu tata? încă mă înţeleg. Cel mai bun om pe care-l cunosc.

■— Dar mama ta?

— Cea mai bună femeie, zise Littlemore. Aş face orice pentru ea. Ştii, mă gândeam că, dacă aş găsi o fată care să semene cu mama, m-aş însura cu ea într-o clipită.

— E ciudat că spui asta.

— Până când am cunoscut-o pe Betty, zise Littlemore. Era camerista domnişoarei Riverford. Am văzut-o prima dată acum... cât sunt de atunci, trei zile – şi deja sunt nebun după ea. Nebun-nebun.

Nu seamănă deloc cu mama. Italiancă. Destul de focoasă, cred. Mi-a tras aseară o scatoalcă de încă o mai simt.

— Te-a lovit?

— Mda. Credea că am umblat aiurea, zise detectivul. Doar trei zile, şi deja nu mai am voie să umblu aiurea. Ai auzit ceva mai tare ca asta?

— Poate. Domnişoara Acton a aruncat ieri după mine cu un ceainic fierbinte.

— Au, zise Littlemore. Am văzut farfurioara pe podea.

în ascensor începu să se audă un şuierat, datorat faptului că se schimba aerul din puţ. Bubuitul motoarelor de la suprafaţă era acum mai depărtat – o vibraţie greoaie, mai degrabă palpabilă decât audibilă.

— Am avut o pacientă acum multă vreme, am spus. Mi-a spus... mi-a spus... că voia să facă sex cu tatăl ei.

— Ce?

— Cum ai auzit, am spus.

— E dezgustător.

— Nu-i aşa?

— E poate cel mai dezgustător lucru pe care l-am auzit, zise detectivul.

— Păi, eu...

— Ţine-te bine.

— *în regulă.* Am rostit asta mult mai puternic decât mă aşteptam; ecoul răsună interminabil în cabina ascensorului. Scuze, am zis.

— Nici o problemă. A fost vina mea, răspunse Littlemore, deşi nu fusese vina lui.

Ar fi fost de neconceput ca tatăl meu să cedeze în felul ăsta. Nu arăta niciodată ce simţea. Tata trăia după un principiu simplu: nu-ţi arăta niciodată durerea. Mult timp am crezut că durerea era singurul său sentiment – pentru că, dacă ar mai fi fost şi altul, bănuiam că putea să şi-l arate fără să-şi încalce principiul. Abia ceva mai târziu am înţeles.

Toate sentimentele sunt dureroase, într-un fel sau altul. Bucuria cea mai exuberantă înseamnă şi un junghi în inimă, iar iubirea – iubirea e o criză a sufletului. Prin urmare, date fiind principiile lui, tata nu-şi arăta în nici un fel sentimentele. Nu numai că nu arăta *ce* simţea, dar nu arăta *că* simţea ceva.

Mama ura firea lui necomunicativă – spunea că, până l-a urmă, aceasta l-a băgat în mormânt, – dar era, într-un mod ciudat, ceea ce admiram cel mai mult la el. în noaptea în care şi-a pus capăt zilelor, comportarea lui la cină n-a fost deloc diferită. Şi eu pun în practică, în fiecare zi a vieţii mele, principiul tatălui meu, chiar dacă nu reuşesc nici măcar pe jumătate la fel de bine jumătate din disimulările pe care le reuşea el. Mă hotărâsem cu multă vreme în urmă: o să spun ce gândesc, dar nu o să arăt nici un fel de emoţie. Asta înţeleg eu prin *jumătate.* Ca să spun adevărul, nu prea cred în exprimarea emoţiilor altfel decât prin limbaj. Toate modurile de expresie sunt forme de interpretare. Toate sunt spectacol. Toate sunt asemănătoare.

Hamlet spune ceva similar. E, practic, primul lucru pe care-l spune în piesă. Mama sa îl întreabă de ce pare încă atât de abătut după moartea tatălui său. *Nu, doamnă,* e răspunsul lui. *Nu-mi pare – este; „pare?" Nu-l cunosc.* După care critică aspru toate formele de exteriorizare a durerii: *cernita-mi mantie* sau *negrul strai solemn,* precum şi *bogatul ochiului şuvoi.* Toate aceste manifestări, după cum spune el, *par – sunt gesturi ce se pot juca...*

— Dumnezeule! am spus în întuneric. Dumnezeule. Am înţeles.

— Şi eu! exclamă la fel de vioi Littlemore. Ştiu cum a omorât-o pe Elizabeth Riverford, deşi nu era în oraş. Banwell, vreau să spun. Era *cu* el. Nimeni altcineva nu ştia. Nici primarul. Banwell o ucide, oriunde s-ar fi aflat, şi apoi o duce înapoi în apartament, o leagă şi face să pară că asasinatul a avut loc acolo. Nu pot să cred că nu am înţeles mai

repede. La asta te gândeai?

— Nu.

— Nu? Dar la ce te gândeai, doctore?

— Nu contează, am spus. La ceva ce mă frământa de multă vreme.

— Ce anume?

In mod inexplicabil, m-am hotărât să încerc să-i explic.

— Ai auzit de *a fi sau a nu fi?*

— Şi de *iată-ntrebarea?*

— Da.

— Shakespeare. Toată lumea ştie asta, zise Litlemore. Ce-i cu asta? Mereu am vrut să aflu.

— Asta am înţeles acum.

— Viaţă sau moarte, corect? Să se omoare, sau să nu se omoare?

— Asta a crezut mereu toată lumea, am zis. Dar nu-i aşa – absolut deloc.

Ideea îmi venise dintr-odată: o iluminare totală, precum soarele după furtună. Totuşi, chiar atunci, ascensorul ajunse la capătul coborârii sale şi se opri brusc. Mai aveam de convins o siguranţă pneumatică. Littlemore îngenunche pentru a răsuci robinetele de presiune de deasupra podelei. Jeturi puternice de aer ţâşniră din ele. Mirosea cumva ciudat: uscat şi muced, în acelaşi timp. Presiunea aerului deveni insuportabilă. Capul începu să mi se îngreuneze. Ochii păreau că îmi apasă direct pe creier. Probabil că şi detectivul suferă de aceleaşi simptome: îşi sufla furios nasul, strângându-şi în acelaşi timp nările. Mă temeam că o să plesnească precum o tobă. Dar până la urmă reuşi, ca şi mine, să se adapteze presiunii. Am deschis uşa chesonului. NORA ACTON SE ridică din pat la două şi jumătate în acea dimineaţă, fără să fie molestată, dar şi fără să fi dormit. Putea să-l vadă pe fereastră pe poliţistul care patrula pe trotuar. în seara aceea erau trei: unul în faţă, unul în spate şi unul pe acoperiş, care sosise odată cu lăsarea serii.

La lumina lumânării, Nora compuse o scurtă scrisoare, aşternută cu scrisul ei ordonat pe o coală de hârtie albă de papetărie. O puse în plic, scrise adresa şi lipi un timbru. Coborî apoi şi o strecură pe uşa din faţă prin fanta destinată corespondenţei, de unde ajunse în cutia de afară. Poşta venea de două ori pe zi. Poştaşul urma să ridice scrisoarea înainte de şapte dimineaţa, şi aceasta urma să fie livrată cu ceva vreme înainte de prânz.

Nu MĂ AŞTEPTASEM să fie aşa de enorm. Flăcări albastre de gaz licăreau pe pereţii chesonului, aruncând pânze pâlpâitoare de lumini şi umbre pe grinzile de deasupra şi pe podeaua acoperită de bălţi de dedesubt. Din ascensor, am coborât pe o rampă abruptă. Littlemore se descurca greu, strâmbându-se de fiecare dată când era nevoit să-şi lase greutatea pe piciorul drept. Ajunserăm în punctul de intersecţie al celor şase pasarele de lemn care mergeau în toate direcţiile. Se puteau vedea în depărtare încăperile în succesiunea lor.

— Cât timp avem, doctore? întrebă Littlemore.

— Douăzeci de minute, am spus. După aceea trebuie să facem decompresia în drumul spre suprafaţă.

— OK. Căutăm fereastra a cincea. Ar trebui să aibă numerele pe ele. Să ne despărţim.

Detectivul se îndepărtă, şchiopătând rău, într-o parte, iar eu am luat-o în cealaltă. La început totul a fost învăluit în tăcere, o tăcere sinistră şi cavernoasă, punctată numai de ecoul plin al picăturilor de apă şi de zgomotul neregulat al paşilor lui Littlemore, din ce în ce mai depărtaţi. Am devenit apoi conştient de un huruit pe un ton jos, ca de bas, asemănător cu mârâitul unei fiare enorme. Venea, cred, chiar de la râu: era zgomotul apei adânci.

Chesonul era bizar de pustiu. Mă aşteptam să găsesc maşini, sfredele, oameni – semne de muncă. In schimb, erau doar răngi şi lopeţi rupte, abandonate printre bolovani răzleţi şi băltoace de

apă întunecată. Am intrat într-o cameră largă, dar probabil că era una internă, pentru că nu am văzut nici un jgheab pentru resturi, nici o fereastră, cum le spunea Littlemore. O scândură mi se rupse sub picior, în timp ce mergeam pe ea. Pârâitul fu urmat de ceva ce suna ca un tropăit grăbit. Să fi fost şoareci acolo jos, la peste treizeci de metri de suprafaţă?

Tropăitul încetă atât de brusc, încât nici nu mai eram sigur dacă fusese real sau existase doar în mintea mea. Am intrat în altă cameră, la fel de goală ca şi cea dinainte. Pasarela pe care o urmam se termină. Păşeam acum prin băltoace, pe un teren noroios, şi fiecare clipocire era amplificată de ecou. în camera următoare, o serie de trei plăci mari de oţel, plasate cam la un metru de podea, se alinia pe peretele depărtat; găsisem ferestrele. Un şir de lanţuri şi de cabluri atârna printre ele. Prima fereastră purta pe ea numărul şapte. Următoarea avea numărul şase. Când m-am aplecat să mă uit la ultima, o mână mi se aşeză pe umăr.

■— Le-am găsit, doctore, zise detectivul.

— Isuse, Littlemore, am spus.

Deblocă placa numerotată „cinci" şi trase de mânerul aferent. Se ridică precum o perdea şi dispăru în peretele de lemn de deasupra. în spatele ei se afla un spaţiu cam de mărimea unui coşciug, înalt de şaptezeci de centimetri şi larg de aproape doi metri, blindat cu fier pe fiecare latură şi plin de pietre, noroi şi moloz. Peretele opus al compartimentului era, se vedea clar, o trapă exterioară, dând înspre râu: mai mult ca sigur, unul dintre lanţuri trebuia să o deschidă.

— Nu-i nimic aici, am spus.

— N-ar trebui să fie, răspunse Littlemore.

Se aşeză cu o dificultate considerabilă şi începu să-şi scoată pantofii.

— Bun, de îndată ce sunt înăuntru, închide fereastra şi dă drumul apei. Dă-mi un minut,

doctore, exact un minut, şi apoi...

•— Aşteaptă – doar nu intri în apă?

— Ba poţi să fii sigur că intru, zise, suflecându-şi pantalonii. Cadavrul fetei e chiar în trapa exterioară. Trebuie să fie acolo. O s-o trag înăuntru. Apoi tu o să mă tragi afară, şi mergem acasă liniştiţi.

— Şi piciorul tău?

— E în regulă.

— Abia poţi merge, am spus.

Chiar şi numai înotul ar fi fost dureros pentru el, dată fiind starea piciorului – mă temeam că era vorba de o fractură uşoară, – dar lupta cu bolovanii sau cu un cadavru sub apă, la treizeci de metri adâncime, ieşea cu totul din discuţie. Un curent puternic l-ar fi putut îneca.

— E singura soluţie, zise Littlemore.

— Nu, nu e, am spus. Mă duc eu.

— Nici nu mă gândesc, zise detectivul.

încercă să se ghemuiască pentru a intra în compartiment, dar nu putu să-şi îndoaie piciorul drept. Se răsuci şi se strădui în zadar să intre cu spatele. Mă privi neputincios.

— Of, dă-te la o parte, am zis. Oricum, numai tu ştii cum să manevrezi drăcia asta.

Astfel, cu totul surprinzător, un minut mai târziu, persoana înghesuită în compartiment eram chiar eu, dezbrăcat până la brâu şi fără pantofi şi ciorapi. Am examinat spaţiul cât de atent am putut, ştiind că urma să fiu scufundat în apă o clipă mai târziu. De sus atârna un mâner de fier. M-am agăţat strâns de el. Din pereţi ieşeau tuburi de cauciuc. Mi-am spus că o să stau în apă cât mai puţin timp posibil. După şaizeci de secunde, Littlemore trebuia să deschidă fereastra dinăuntru. Mă îndoiam că o să găsesc un cadavru pe care să-l trag înăuntru. Teoria lui Littlemore părea acum total neverosimilă. Plăcile ferestrei erau prea groase şi prea grele. Nu vedeam cum putea să le blocheze corpul unei fete.

Littlemore strigă un ultim avertisment. In spatele meu, trapa interioară se închise cu o bufnitură. Bezna era aşa de adâncă, încât am fost dezorientat. într-un fel, nu-mi dădusem seama că o să fiu în întuneric. Acum, vuietul râului era mult mai puternic, răsunând până în celula în care mă aflam. Am auzit o bătaie în perete, semnalul lui Littlemore că era pe cale să deschidă – sau să încerce să deschidă – trapa exterioară.

în acea clipă, am simţit o îndoială groaznică: ar fi trebuit mai întâi să testăm fereastra. Ştiam că era ceva în neregulă cu ea. Dacă Littlemore nu mai putea să o deschidă după ce mă aflam în apă? Am lovit cu pumnul în perete ca să-l fac pe Littlemore să se oprească. Dar fie nu auzi, fie îmi interpretă semnalul ca pe un răspuns afirmativ. Pentru că după aceea am auzit un zăngănit de lanţuri şi am simţit şocul subit al apei incredibil de rece. întregul compartiment basculă şi am fost proiectat cu putere în adâncul râului.

ÎN SPATELE GARDULUI de fier forjat care înconjura Gramercy Park, un bărbat brunet şi înalt aştepta în întuneric. Era ora trei dimineaţa. Parcul era pustiu, iluminat sporadic de felinarele cu gaz presărate ici-colo. In cele mai multe dintre casele învecinate era întuneric, doar în una dintre ele – unde era Clubul Jucătorilor – luminile erau aprinse şi se auzea muzică. Capela Calvary era întunecată şi tăcută, iar clopotniţa ei părea o masă de negură verticală.

Bărbatul brunet îl observa pe poliţistul care patrula în faţa casei Acton. In cercul mic de lumină aruncat de un felinar, Cari Jung îl văzu pe ofiţer conversând cu un alt poliţist, care plecă după câteva minute, dând colţul pe o alee care se părea că duce în spatele casei. Jung îşi calculă opţiunile. După câteva minute se întoarse şi, enervat, porni spre hotelul Manhattan.

LITTLEMORE ERA CHINUIT de un gând oribil. I se

spusese că fereastra a cincea nu funcţiona bine. Şi-l imagină pe Younger sub apă, bătând disperat în peretele chesonului, cu ochii ieşiţi din orbite, în timp ce el, Littlemore, era înăuntru şi se holba neputincios la lanţuri. Ce-l apucase să nu se ducă el însuşi acolo?

După exact un minut, Littlemore trase de manete într-o succesiune rapidă, aducând la loc fereastra şi închizând trapa exterioară. Mecanismul funcţionă perfect. Deschise trapa interioară. Câţiva litri de apă se scurseră înăuntru. Se aştepta la asta. Dar nu se aştepta, totuşi, ca în compartiment să fie ce era: adică nimic.

— O, nu, zise Littlemore. O, nu.

Trânti fereastra, deschise trapa exterioară, numără zece secunde şi refăcu procesul în sens invers. Deschise fereastra. Şi mai multă apă; nici urmă de Younger. Cu o grabă nebună, Littlemore făcu iar acelaşi lucru, dar cu acelaşi rezultat. începu să se roage. Din toată inima şi cu toată tăria, se ruga să-l găsească pe doctor înăuntrul ferestrei.

— Te rog, Doamne, imploră. Fă să fie acolo. Uită de tot restul. Numai să fie acolo.

Pentru a treia oară, Littlemore deschise placa de oţel a celei de-a cincea ferestre, udându-şi leoarcă pantofii şi partea de jos a pantalonilor. Compartimentul era acum bine spălat. Cei patru pereţi metalici străluceau. Dar tot gol rămăsese.

Detectivul se uită la ceas: trecuseră două minute şi un sfert. Exact atât fusese şi recordul tatălui său – două minute şi cincisprezece secunde, – dar plutind fără efort într-un iaz călduţ şi liniştit. Doctorul Younger nu avea cum să fi supravieţuit atâta vreme. Littlemore ştia asta, dar nu putea să accepte. Stupid, mecanic, repetă a patra oară mişcările, şi apoi a cincea oară, cu acelaşi efect. Se lăsă în genunchi, uitându-se îndelung în compartimentul metalic gol. Nu băgă de seamă durerea din picior. Băgă de seamă, dar nu se mişcă, atunci când rama de un

milion de tone a chesonului suferi un şoc puternic mult deasupra lui. Şocul fu urmat de un hârşâit – un hârşâit metalic prelungit, – la aceeaşi distanţă deasupra capului. S-ar fi zis că acoperişul chesonului fusese izbit de partea de jos a unui submarin în trecere.

Când acest sunet încetă, deveni totuşi conştient de un altul. Unul slab. O bătaie. Littlemore privi în jur; nu-i putea identifica sursa. Se târî către stânga pe genunchi şi pe coate, ţinându-şi răsuflarea, neîndrăznind să spere. Bătăile veneau din spatele plăcii de oţel de la a şasea fereastră. Din genunchi, Littlemore, trase manetele, deblocă placa şi o deschise. Alţi litri de apă se revărsară, direct pe faţa detectivului, care era tot în genunchi, şi din fereastră se prăbuşi apoi un cufăr mare şi negru, care îi căzu pe spate. După aceea se ivi capul lui Stratham Younger, cu un furtun de cauciuc în gură.

Apa care intra nu se opri cu totul; continua să se prelingă din fereastră, ca apa dintr-o cadă care dă pe afară. Littlemore, cu cufărul pe burtă, îl privea mut pe doctor. Younger scuipă furtunul.

— Tu-tuburi pentru respirat, zise doctorul, care de atâta frig nu-şi putea controla tremuratul. I-în ferestre.

— Dar de ce nu te-ai întors pe fereastra a cincea?

— N-n-n-am putut, zise Younger clănţănind din dinţi. N-n-nu se deschidea destul trapa exterioară. A ş-ş-şasea era deschisă.

Dând cufărul jos de pe el, Littlemore zise:

— L-ai găsit, doctore! L-ai găsit! Uită-te la el!

Detectivul curăţa noroiul de pe cufăr.

— E exact ca acela pe care l-am găsit în camera lui Leon!

— Deschide-l, zise Younger, cu capul încă iţindu-se din fereastra a şasea.

Littlemore se pregătea să răspundă că erau lacăte la încuietorile cufărului, când chesonul se

cutremură din nou şi urmă iar puternicul hârşâit metalic de deasupra.

— Ce-a fost asta? întrebă Younger.

— Nu ştiu, zise Littlemore, dar e a doua oară. Hai. Să mergem.

— Avem o mică problemă, zise Younger, care nu se clintise de la fereastra din care se scurgea încă apă. Mi-am prins piciorul.

Trapa exterioară a ferestrei a şasea se trântise ca o capcană de urşi peste încheietura lui Younger. Din acest motiv apa se tot scurgea prin fereastră: trapa rămăsese întredeschisă, iar piciorul lui Younger era în râu. Cu piciorul liber, Younger împingea trapa cât putea de tare, dar aceasta rămânea nemişcată.

— Nu te obosi, zise Littlemore, şchiopătând spre lanţurile de pe perete. O să ţi-o deschid eu. Intr-o secundă.

— Ai grijă, zise Littlemore. O să intre o tonă de apă peste noi.

— O s-o închid în clipa în care îţi tragi piciorul înăuntru. Gata? Acum. Ha!

Littlemore trăgea degeaba de lanţ. Trapa nu se clinti.

— Poate că trapa exterioară nu poate fi deschisă decât dacă o închizi înainte pe cea interioară. Bagă-ţi capul la loc.

Younger se supuse fără tragere de inimă. îşi trase capul înapoi în fereastra a şasea şi luă iar în gură tubul pentru respirat, pregătindu-se pentru un alt potop. De data asta însă, Littlemore nu putu închide trapa interioară. Trase cu toate puterea de manetă, dar placa nu voia să coboare. Younger sugeră că era posibil ca trapa interioară să nu poată fi operată când cea exterioară era deschisă.

— Dar sunt deschise amândouă, zise Littlemore.

— Deci sunt amândouă inoperabile.

— Minunat, zise detectivul.

Littlemore încercă să forţeze încheietura lui

Younger să iasă din strânsoare. Se străduí să o scoată direct, răsucind-o. Tentativa nu avu nici un efect, în afară de junghiurile dureroase provocate doctorului.

— Littlemore!

— Da, ce-i?

— De ce se sting luminile?

Mai multe flăcări albastre de gaz din cealaltă parte a camerei încetaseră să mai lumineze ca nişte torţe şi acum păreau doar nişte chibrituri. Apoi se stinseră cu totul.

— Cineva opreşte gazul, zise detectivul, ieşind din fereastră.

încă o dată, zgomotul metalului frecându-se de lemn se auzi în depărtare. De data aceasta, hârşâitul se încheie cu un bubuit depărtat, urmat de un alt zgomot. Littlemore şi Younger priviră către grinzile prost luminate; auzeau ceva ce semăna cu apropierea duduitoare a unui metrou. Apoi văzură ce era: o coloană de apă, groasă poate de treizeci de centimetri, căzând graţios din tavan. Când atinse pământul, scoase un muget colosal, explodând în toate direcţiile. East River curgea în cheson.

— Sfinte Sisoe, zise Littlemore.

-— Dumnezeule mare, adăugă Younger.

East River nu se scurgea numai în camera lor. Cataracte similare se prăbuşeau din o jumătate de duzină de spărturi răspândite prin tot chesonul. Vuietul era asurzitor.

Se întâmpla următorul lucru: munca la chesonul podului Manhattan ajunsese la capăt. De asta nu văzuse Younger nici un fel de maşinării sau de unelte. Planul prevedea inundarea chesonului după ce treaba era terminată. Cu scurt timp în urmă, George Banwell hotărâse dintr-odată să grăbească acest eveniment. Trezise noaptea târziu doi ingineri, cu ordine clare. Urmându-le, inginerii se duseseră la şantierul din Canal Street şi puseseră în funcţiune motoarele.

Acestea operau un soi de stropitoare construită în acoperişul gros de şapte metri al chesonului. Din cauza dinamitărilor care trebuia să aibă loc în cheson, proiectanţii se temeau de foc. Precauţiile lor se dovediseră justificate: chesonul chiar se aprinsese o dată şi fusese salvat numai prin inundarea camerelor lui interne. Trei rânduri de plăci de fier trebuiau deschise pentru a lăsa apa să intre; de aceea se auziseră cele trei hârşâituri separate.

Apa ajungea deja la glezne şi se ridica tot mai mult. Younger se străduia tot mai tare să-şi elibereze piciorul, dar nu reuşea.

— E neplăcut, zise. N-ai cumva un cuţit?

Littlemore îşi căută briceagul şi i-l întinse repede.

Younger aruncă o privire dezaprobatoare la tăişul de şapte centimetri.

— Cu asta nu merge.

— Nu merge ce? strigă detectivul. Abia dacă se mai puteau auzi peste mugetul potopului.

— Mă gândeam că aş putea să-l tai, ţipă Younger.

— Ce să tai?

Apa le ajungea acum până la genunchi şi nivelul ei creştea repede.

— Piciorul, zise doctorul.

Uitându-se la briceagul lui Littlemore, adăugă:

— Bănuiesc că aş putea să mă omor. E mai bine decât să mă înec.

— Dă-mi-l, zise detectivul, smulgând briceagul din mâna lui Younger. Apa era acum la doar zece centimetri de partea de jos a ferestrei. Tubul pentru respirat. Foloseşte-l.

— A, da. Bună idee, spuse Younger, şi luă iar tubul în gură. II scoase imediat: Ce zici de asta? Au oprit aerul.

Littlemore apucă alt furtun şi îl testă. Rezultatul nu fu câtuşi de puţin diferit.

— Ei bine, domnule detectiv, zise Younger,

luându-şi inima în dinţi, cred că ar cam fi momentul pentru tine să...

— Mai taci, replică Littlemore. Nici măcar să nu te gândeşti. Nu plec nicăieri.

— Nu fi prost. Ia cufărul şi du-te la ascensor.

— Nu plec nicăieri, repetă Littlemore.

Younger se întinse şi-l apucă pe Littlemore de cămaşă, îl trase spre el şi îi şopti crâncen la ureche:

— Nora. Am părăsit-o. Nu am crezut-o şi am părăsit-o. Acum o s-o închidă. Mă auzi? O s-o ducă la azil – ori asta, ori o ucide Banwell.

— Doctore...

— Nu mă lua cu doctore, zise Younger. Trebuie să o salvezi. Ascultă-mă. Eu pot să mor. Nu tu m-ai obligat să vin aici jos; eu voiam să văd dovada. Tu eşti singurul care o crede, acum. Trebuie să o ajuţi. *Trebuie.* Salveaz-o. Şi spune-i că... a, lasă. Dar pleacă odată!

Younger îl împinse atât de puternic pe Littlemore, încât detectivul se dezechilibră şi căzu în apă. Se ridică. Apa urcase peste marginea de jos a ferestrei. Littlemore se uită lung la doctor, apoi se întoarse şi plecă atât de repede pe cât putea, trecând de cataractă prin apa care-i ajungea la coapse. Dispăru.

— Ai uitat cufărul! strigă Younger după el, dar detectivul nu păru să-l audă. Inundaţia se ridica acum până aproape de jumătatea ferestrei. Cu mare efort, Younger reuşi să-şi ridice capul la câţiva centimetri deasupra apei. Apoi Littlemore reapăru. Purta în braţe o ţeavă de peste un metru şi jumătate şi un bolovan.

— Littlemore! strigă Younger. Pleacă!

— N-ai auzit de Arhimede? zise detectivul. Facem o pârghie.

Trecu pe lângă Younger şi puse bolovanul înăuntrul ferestrei, plină acum aproape până sus. Cu capul sub apa tot mai mare, Littlemore aşeză o extremitate a ţevii sub trapa exterioară, lângă

încheietura captivă a lui Younger, şi potrivi restul ţevii pe bolovan, formând o pârghie. Apăsă cu amândouă mâinile pe capătul liber al ţevii. Din păcate, singurul efect fu împingerea bolovanul în afara razei de acţiune a ţevii.

— La naiba, zise Littlemore, ieşind de sub apă.

Ochii lui Younger erau tot deasupra apei, dar gura
nu. Şi nici nasul. Ridică o sprânceană, privindu-l pe Littlemore.

— Ah, Doamne, zise detectivul.

Luă o gură de aer şi plonjă iar sub apă. Poziţionă iar bolovanul şi ţeava în acelaşi fel şi trase zdravăn de ţeavă. De data aceasta bolovanul rămase la loc, dar trapa exterioară tot nu se mişcă. Littlemore se înălţă cât putu de mult deasupra apei şi coborî cu toată greutatea pe levier. însă ţeava de plumb era corodată rău, şi forţa greutăţii lui Littlemore o rupse pur şi simplu în două. In clipa în care ţeava cedă, trapa exterioară se deschise cu câţiva centimetri – destul cât să-şi tragă Younger piciorul.

Amândoi bărbaţii ieşiră din apă în acelaşi timp, însă Littlemore horcăia şi se agita teribil, pe când Younger abia dacă bătea puţin apa. Trase o singură dată aer în plămâni, cât să şi-i umple, şi zise:

— A fost melodramatic, nu?

— Cu plăcere, răspunse Littlemore, îndreptându-se.

— Ce-ţi face piciorul? întrebă doctorul.

— Bine. Dar al tău?

— Bine, zise Younger. Ce-ai zice să ieşim din iadul ăsta?

Trăgând cufărul după ei şi luptându-se cu cascadele,
ajunseră iar în camera centrală. Rampa abruptă care ducea spre ascensor era deja pe jumătate sub apă. Apa şiroia şi de pe acoperişul ascensorului, scurgându-se pe rampă şi formând o perdea lichidă în jurul cabinei. Totuşi, dincolo de perdeaua aceasta,

ascensorul părea să fie uscat.

Aşezându-se fiecare de câte o parte a cufărului, Littlemore şi Younger reuşiră să-l tragă pe rampă, să-l împingă în ascensor şi să se înghesuie şi ei înăuntru. Răsuflând greu, Younger închise uşa de fier. Lucrurile se liniştiră brusc. Potopul din cheson era doar un vuiet înfundat venind de departe. în ascensor, flăcările albastre de gaz rămăseseră aprinse. Littlemore zise:

— Mergem sus.

Trase maneta până la poziţia pentru urcat – şi nu se întâmplă nimic. încercă din nou. Nimic.

— Ce surpriză, zise Littlemore.

Younger se căţără pe cufăr şi ciocăni în tavan.

— Tot puţul e inundat, spuse.

— Uite, zise detectivul, arătând deasupra capului doctorului, e o trapă în tavan.

Aşa era: ascensorul avea în centrul tavanului două panouri mari prinse în balamale solide.— Şi aşa se deschide, zise Younger, arătând un lanţ gros de pe un perete, cu un mâner roşu de lemn la capăt. Coborî de pe cufăr şi apucă mânerul. Mergem sus, domnule detectiv – însă puţin mai repede decât am coborât.

— Nu! strigă Littlemore. Eşti nebun? Ştii cam ce greutate are apa de deasupra? Dacă nu ne înecăm, sigur o să fim striviţi.

— Nu. Asta-i o cabină presurizată, zise Younger. Superpresurizată. In clipa în care deschid trapa, o să urcăm prin puţul plin de apă ca un gheizer.

— Spune mai departe, zise Littlemore.

— Şi ascultă-mă. Trebuie să expiri tot timpul până ajungem sus. îţi recomand să strigi. Vorbesc serios. Dacă îţi ţii răsuflarea, fie şi numai pentru câteva secunde, plămânii o să ţi se spargă exact ca două baloane.

— Şi dacă ne încurcăm în cablurile ascensorului?

— *Atunci* ne înecăm, zise Younger.

— Bun plan.

— Sunt deschis la propuneri.

Panoul de sticlă de la uşa ascensorului îi permise lui Littlemore să arunce o privire în cheson. Era aproape întuneric. Apa curgea de peste tot. Detectivul înghiţi în sec.

— Dar cufărul?

— îl luăm cu noi.

Cufărul avea două mânere îmbrăcate în piele. Fiecare bărbat prinse câte unul.

— Nu uita să strigi, Littlemore. Gata?

— Cred că da.

— Unu, doi... *trei.* Younger trase de mânerul roşu. Panourile din tavan se deschiseră imediat şi doi bărbaţi urlând pentru viaţa lor, cu un cufăr mare negru între ei, ţâşniră prin puţul plin de apă al unui ascensor ca şi cum ar fi fost aruncaţi prin ţeava unui tun.

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI DOI

FOAIERUL GENEROS AL apartamentului de lux din Balmoral al familiei Banwell avea o pardoseală de marmură de un alb lăptos cu vinişoare argintii, în centrul căreia un mozaic verde închis forma monograma *GB.* Acest *GB* îi procura domnului George Banwell o satisfacţie extraordinară de fiecare dată când îl vedea; îi plăcea să-şi pună iniţialele pe tot ce avea. Clara Banwell detesta monograma. îndrăznise odată să aducă în foaier un covor oriental scump, explicându-i soţului ei că marmura era atât de bine şlefuită, încât oaspeţii lor ar putea să alunece pe ea. în ziua următoare, foaierul era din nou gol. Clara nu-şi mai văzu vreodată covorul şi nimeni nu mai aminti de el, nici ea, nici soţul ei.

Vineri dimineaţa, la ora zece, un valet primi în foaier corespondenţa domnului Banwell. Un plic avea pe el scrisul frumos şi curbiliniu al Norei Acton. Era adresat doamnei Clara Banwell. Din nefericire

pentru Nora, George Banwell era încă acasă. Din fericire, Parker, valetul, avea obiceiul să ducă mai întâi corespondenţa doamnei Banwell, şi tot aşa făcu şi în acea dimineaţă de vineri. Din nefericire, Clara mai avea încă scrisoarea Norei în mână când Banwell intră în dormitor.

Clara, cu spatele la uşă, simţi prezenţa soţului ei în cameră. Se întoarse să-l salute, ţinând la spate scrisoarea Norei.

— George, zise. Eşti încă acasă.

Banwell o măsură din cap până-n picioare.

— Păstrează asta pentru altcineva, răspunse.

— Poftim?

— Expresia asta inocentă. Mi-o amintesc de când erai pe scenă.

— Credeam că îţi plăcea cum arătam pe scenă, zise Clara.

— încă îmi place. Dar ştiu ce înseamnă.

George Banwell se apropie de soţia lui, o prinse în braţe şi îi luă scrisoarea din mâini.

— Nu face asta, zise Clara. George, o să te enerveze.

Citirea scrisorii altcuiva poate să-ţi dea gustul violării
intimităţii a două persoane deodată, atât a expeditorului, cât şi a destinatarului. Când Banwell văzu că scrisoarea luată de la soţia sa era de la Nora, gustul respectiv se făcu şi mai dulce. Momentul începu totuşi să-şi piardă din dulceaţă pe măsură ce inspecta conţinutul scrisorii.

— Nu ştie nimic, zise Clara.

Banwell continuă să citească, şi trăsăturile i se înăspreau continuu.

— Oricum n-ar crede-o nimeni, George.

George Banwell îi întinse scrisoarea.

— De ce? întrebă încet Clara, luând-o.

— De ce ce?

— De ce te urăşte aşa de tare?

SE CRĂPA DE ziuă când Littlemore şi cu mine ajunserăm în cele din urmă la maşina de poliţie pe care detectivul o adusese la câteva blocuri mai la sud de podul Manhattan. Fuseserăm aruncaţi prin puţul ascensorului vreo trei metri în aer, înainte să cădem la loc în apă. Nu putuserăm să mai ajungem iar sus. Prin urmare, fuseserăm nevoiţi să ne ţinem de cablurile ascensorului, îngheţaţi şi epuizaţi, până când apa se ridicase destul cât să ne scoată şi pe noi deasupra, la nivelul pilonului. Acolo, am încărcat cufărul în barca cu vâsle cu care veniserăm în noaptea trecută până la pilon. Din fericire, maşina lui Littlemore ne aştepta la doc, vreo două blocuri mai la sud; nu cred că vreunul dintre noi ar fi putut vâsli mai departe. Aveam senzaţia că Littlemore încălcase nişte reguli pentru a obţine acea maşină, dar era problema lui.

I-am spus detectivului că trebuia să telefonăm la familia Acton; nu mai puteam să pierdem nici un minut. Aveam o presimţire teribilă că se întâmplase ceva în noaptea trecută. Ud leoarcă, detectivul conduse până la secţie. Am aşteptat în maşină, în timp ce Littlemore intră şchiopătând. Se întoarse după câteva minute: era linişte la casa Acton. Nora era teafără.

De la secţia de poliţie, am mers la apartamentul lui Littlemore, pe strada Mulberry. Ajunşi acolo, ne schimbarăm în haine curate – detectivul îmi împrumută un costum care nu mi se prea potrivea – şi am băut cam un litru de cafea fierbinte fiecare. Am mers apoi la morgă. Am sugerat să spargem capacul cufărului cu un târnăcop, dar Littlemore era hotărât ca, din acel moment, să procedeze ca la carte. Trimise un băiat după lăcătuşi şi am aşteptat, cu părul încă ud, plimbându-ne nerăbdători dintr-un colţ în altul. Sau, mai degrabă, eu mă plimbam, pentru că îmi curăţasem şi bandajasem încheietura. Littlemore şedea pe o masă de disecţie, odihnindu-şi piciorul rănit. Cufărul era la picioarele lui. Eram

singuri. Littlemore sperase să-l găsească pe coroner, cel pe care-l întâlnisem ieri, dar domnul respectiv nu era acolo.

Ar fi trebuit să-l las pe Littlemore. Ar fi trebuit să mă întâlnesc cu doctorul Freud şi cu ceilalţi oaspeţi la hotel. Vinerea respectivă era ultima noastră zi petrecută în întregime la New York. Trebuia să plecăm cu toţii la Worcester în seara zilei următoare. Dacă în cufăr era domnişoara Riverford, asta dovedea limpede că Banwell era ucigaşul ei, iar Littlemore putea în sfârşit să-l aresteze.

— Spune, doctore, exclamă Littlemore, poţi să-ţi dai seama dacă a fost ucisă prin strangulare?

Detectivul mă conduse în sala rece a morgii. Găsi şi apoi trase cearşaful de pe trupul parţial îmbălsămat al domnişoarei Elsie Sigel. Littlemore îmi spusese deja ce ştia despre ea.

— Fata asta n-a fost strangulată, am spus.

— înseamnă că Chong Sing minte. De unde ştii?

— Nu are nici un edem pe gât, i-am răspuns. Şi uită-te la osul ăsta mic de aici: e intact. în mod normal se rupe dacă cineva e ucis prin strangulare. Nu e nici o urmă de traumă traheală sau esofagiană. Foarte improbabil. Dar pare a fi asfixiere.

— Care-i diferenţa?

— A murit din lipsă de oxigen. Dar nu prin strangulare.

Littlemore făcu o grimasă.

— Vrei să spui că a fost închisă de vie în cufăr şi abia apoi s-a sufocat?

— Aşa pare, am spus. Ciudat. îi vezi unghiile?

— Mi se par normale, doctore.

— Tocmai asta-i ciudat. Au vârfurile intacte, nu sunt rupte.

Littlemore pricepu imediat.

— Nu s-a luptat, zise. Nu a încercat să iasă.

Ne-am uitat unul la celălalt.

— Cloroform, zise detectivul.

în acea clipă, se auzi o bătaie în uşa

laboratorului. Sosiseră lăcătuşii, Samuel şi Isaac Friedlander. Cu un instrument care semăna cu un foarfece de grădină supradimensionat, tăiară cele două lacăte de la încuietorile cufărului. Littlemore îi puse să semneze o declaraţie atestând activităţile pe care le efectuaseră şi le ceru să aştepte ca să poată depună mărturie în ce privea conţinutul cufărului. Trăgând adânc aer în piept, deschise capacul.

N-am simţit nici un miros. La început nu am văzut decât un amestec zăpăcitor şi compact de haine îmbibate cu apă şi bijuterii. Apoi, Littlemore îmi arătă o claie de păr încurcat.

— Uite-o, zise. N-o să fie prea plăcut.

Punându-şi o pereche de mănuşi, Littlemore apucă
de păr şi trase – şi în mână îi rămase numai o şuviţă udă şi încurcată.

— A tăiat-o, spuse unul dintre cei doi Friedlanderi.

— A făcut-o bucăţi, zise celălalt.

— Isuse, zise Littlemore scrâşnind din dinţi, şi puse claia de păr pe masă. Apoi o luă imediat înapoi. Stai un pic. Asta-i o perucă.

Detectivul începu să golească cufărul, un obiect după altul, înregistrându-le în inventar şi punându-le în pungi sau în cutii. Pe lângă perucă, mai erau câteva perechi de pantofi cu toc înalt, o bogată colecţie de lenjerie, o jumătate de duzină de rochii de seară, un maldăr întreg de bijuterii şi de articole de toaletă, un şal de nurcă, un mantou subţire de damă – dar nici o femeie.

— Ce naiba? întrebă Littlemore, scărpinându-se în cap. Unde-i fata? Trebuie să fi fost alt cufăr. Doctore, probabil că ai luat celălalt cufăr.

I-am comunicat detectivului gândurile mele referitoare la această ipoteză.

LITTLEMORE MĂ ÎNSOŢI în strada barbar de însorită. L-am întrebat pe detectiv ce voia să facă în continuare.

Planul lui, îmi spuse, era să verifice cât mai amănunţit cufărul şi tot ce era în el, ca să poată face cumva legătura cu Banwell sau cu fata asasinată. Poate că familia Riverford din Chicago avea să identifice unele dintre obiecte ca fiind ale fetei.

— Dacă pot să pun o etichetă cu numele Elizabeth Riverford pe unul dintre colierele alea, l-am prins, zise detectivul. Cine altul decât Banwell, vreau să spun, ar fi putut să-i pună lucrurile într-un cufăr sub podul Manhattan a doua zi după ce a fost asasinată? Şi de ce ar fi făcut-o, dacă nu el era ucigaşul?

— De ce ar fi făcut-o dacă *era* ucigaşul? am întrebat.

— De ce ar fi făcut-o dacă nu era?

— Asta e o conversaţie productivă, am remarcat.

— OK, nu ştiu de ce. Detectivul îşi aprinse o ţigară. Ştii, sunt o mulţime de lucruri legate de cazul ăsta pe care nu le înţeleg. La un moment dat credeam că ucigaşul e Harry Thaw.

— *Acel* Harry Thaw?

— Mda. Mă pregăteam pentru cea mai mare lovitură dată vreodată de un detectiv. Apoi s-a dovedit că Thaw e închis la o casă de nebuni undeva în nordul statului.

— N-aş spune că e chiar închis.

I-am explicat ce ştiam de la Jelliffe: că Thaw era supus unor condiţii de detenţie cât se putea de blânde. Littlemore vru să ştie de unde aveam informaţia. I-am spus că Jelliffe era unul dintre principalii doctori psihiatri ai lui Thaw şi că, din câte ştiam, se părea că familia lui Thaw plătea întregul personal medical.

Detectivul se holbă la mine.

— Numele ăsta – Jelliffe. îl ştiu de undeva. Nu cumva stă la Balmoral?

— Ba da. Am luat cina acolo alaltăieri.

— Fiu de târfă ce e, zise Littlemore.

— Cred că-i prima dată când te aud înjurând, domnule detectiv.

— Cred că-i prima dată când înjur. Pe curând, doctore.

Mişcându-se cât de repede putea, se strecură şchiopătând înapoi în clădire, mulţumindu-mi peste umăr în timp ce dispărea.

Mi-am dat seama că nu aveam bani. Portofelul meu se afla într-o pereche de pantaloni care atârnau pe o sfoară de rufe la fereastra bucătăriei lui Littlemore. Am găsit o monedă de cinci cenţi în buzunarul pantalonilor detectivului. A fost bine că m-am trezit când metroul oprea în staţia Grand Central, altfel cine ştie unde aş fi ajuns.

DETECTIVUL LITTLEMORE BĂTEA furios la poarta unei case cu două etaje de pe Strada 40, aproape de intersecţia cu Broadway. După o clipă, uşa fu deschisă de o fată pe care nu o mai văzuse niciodată.

— Unde-i Susie? întrebă Littlemore.

Fata, care avea o ţigară în gură, îi spuse doar că doamna Merrill era plecată. Auzind voci de femei în hol,
Littlemore intră cu forţa până în salon. In camera împânzită din belşug cu oglinzi se aflau vreo jumătate de duzină de fete în diferite stadii de despuiere, negrul şi stacojiul fiind culorile preferate ale hainelor sumare pe care le purtau. în mijlocul grupului era fata pe care o căuta Littlemore.

— Bună, Greta, zise.

Fata clipi şi nu răspunse nimic. Părea mult mai puţin visătoare decât în ziua precedentă.

— A fost aici la sfârşitul săptămânii trecute, aşa-i? întrebă detectivul.

Greta tot nu răspunse.

— Ştii despre cine vorbesc, zise Littlemore. Harry.

— Cunoaştem o grămadă de Harry, spuse una dintre fete.

— Harry Thaw, zise detectivul.

Greta pufni. Abia în acea clipă Littlemore realiză că fata plângea. încerca să se abţină, dar nu putea şi îşi ascunse faţa în batistă. Celelalte fete se adunară imediat în jurul ei, spunând-i tot felul de cuvinte de alinare.

— Tu eşti, nu, Greta? zise Littlemore. Tu eşti cea pe care a biciuit-o. A făcut asta şi duminica trecută? Puse apoi întrebarea tuturor fetelor: I-a făcut Thaw rău? Asta s-a întâmplat?

— Of, las-o în pace, zise fata cu ţigara în gură.

Pe lângă batistă, Greta mai strângea în mâini şi o bucată de pânză roz cu sforicele, de asemenea roz, la un capăt. Era o baveţică. Detectivul realiză că plânsetul copilului, atât de sonor la ultima vizită, lipsea de data asta.

— Ce s-a întâmplat cu bebeluşul? întrebă.

Greta îngheţă.

Littlemore riscă.

— Ce s-a întâmplat cu copilul tău, Greta?

— De ce nu m-a lăsat s-o păstrez? izbucni Greta, fără să se adreseze cuiva anume.

începu din nou să suspine. Celelalte fete făceau tot ce puteau ca să o liniştească, dar ea era de neconsolat.

— N-a făcut nici un rău nimănui.

— I-a luat cineva copilul? întrebă Littlemore.

Greta duse din nou batista la ochi. O fată spuse:

— Susie i l-a luat. Urât din partea ei, după mine. A găsit o familie în Hell's Kitchen la care a dus-o. Nu vrea nici măcar să-i spună Gretei cine sunt ăia.

— Şi îi mai ia tot ei bani pentru asta, adăugă alta. Trei dolari pe săptămână. Nu-i corect.

— Şi pun pariu că Susie le dă ălora numai un dolar jumate, comentă cu răutate fumătoarea.

— Nu-mi pasă de bani, zise Greta. O vreau doar pe Fannie. O vreau înapoi.

— Poate că o pot aduce eu înapoi, zise Littlemore.

— Ai putea? spuse Greta plină de speranţă.

— Aş putea încerca.

— O să fac orice îmi ceri, îl imploră Greta. Orice.

Littlemore luă în calcul posibilitatea obţinerii de informaţii de la o femeie al cărei copil tocmai îi fusese luat.

— E gratis, zise, punându-şi pălăria pe cap. Spune-i lui Susie că o să mă întorc.

Ajunse la uşa din faţă când auzi vocea Gretei în urma lui.

— *A fost* aici, zise. A venit pe la unu dimineaţa.

— Thaw? zise Littlemore. Duminica trecută?

Greta dădu din cap.

— Poţi să întrebi toate fetele. Părea cam nebun. A întrebat de mine. Am fost mereu favorita lui. I-am spus lui Susie că nu voiam, dar nu i-a păsat. A început să se ia de el şi să-i spună de banii cu care îi era dator pentru că ne făcea să ne ţinem gura, dar el râdea doar în hohote şi...

— Ce bani ca să vă ţineţi gura?

— Banii pentru ca noi să nu depunem mărturie la proces şi să spunem lucrurile pe care ni le făcea. Susie a primit sute de dolari. Ea îi spunea că erau pentru noi, dar îi ţinea ea pe toţi. Noi n-am văzut nici un penny. Dar mama lui n-a mai plătit după ce el a ajuns la azil. De asta era aşa de furioasă Susie. I-a spus că trebuie să plătească dublu, şi cu banii jos, dacă mă vrea. L-a făcut să promită că se va purta frumos. Dar nu s-a purtat.

Greta avea iar privirea aceea pierdută în depărtare, de parcă ar fi descris lucruri întâmplate altcuiva.

— După ce m-a dezbrăcat, a smuls cearşafurile de pe pat şi a spus că o să mă lege, aşa cum obişnuia. I-am spus să iasă afară, altfel... A spus: „Altfel ce?", şi a început să râdă ca un nebun. După aia, a spus: „Nu ştii că sunt nebun? Pot să fac tot ce vreau. Ce o să-mi facă, o să mă închidă?" Atunci a intrat Susie. Ascultase la uşă tot timpul, cred.

— Ba nu, interveni o fată, pentru că grupul o urmase pe Greta în hol. *Eu* ascultam. I-am spus lui Susie ce făcea tipul. Aşa că Susie s-a dus glonţ în cameră. Lui i-a fost din totdeauna frică de ea. Bineînţeles că ea n-ar fi făcut nimic dacă Thaw ar fi plătit pe loc, cum îi ceruse ea. Dar ar fi trebuit să-l vedeţi cum a şters-o de repede, şobolanul.

— A venit în camera mea, spuse alta, lamentându-se şi dând din mâini ca un copil. Apoi a intrat şi Susie şi l-a dat iar afară.

Fata cu ţigara ştia sfârşitul poveştii.

— L-a fugărit prin toată casa. Ştiţi unde l-a prins? In spatele frigiderului. îşi rodea unghiile. Susie l-a luat de ureche, l-a târât pe hol şi l-a aruncat în stradă ca pe un gunoi, că oricum e un gunoi. De asta a şi ajuns la închisoare, ştii. Becker a trecut pe aici la vreo două zile după aia.

— Becker? întrebă Littlemore.

— Da, Becker, veni răspunsul. Nimic nu se întâmplă fără ştirea lui Becker.

— O să spuneţi la tribunal că Thaw a fost aici duminica trecută? vru să ştie Littlemore.

Nu răspunse nici una dintre fete, doar Greta zise în cele din urmă:

— O s-o fac eu, dacă mi-o găseşti pe Fannie.

Littlemore era iar pe punctul să plece, când fumă-
toarea întrebă:

— Vrei să ştii unde s-a dus după ce a plecat?

— De unde ai putea tu să ştii asta? se întoarse detectivul.

— L-am auzit pe prietenul lui când îi spunea şoferului. De la fereastra de sus.

— Care prieten?

— Cel cu care venise.

— Credeam că era singur.

— Nţ, spuse fata. Era cu grăsanul. Ăsta se crede darul lui Dumnezeu pentru fete. La banii lui, aş zice că e. Doctorul Smith, aşa îşi spune.

— Doctorul Smith, repetă detectivul, cu senzaţia

că mai auzise recent numele respectiv. Unde s-au dus?

— In Gramercy Park. L-am auzit clar spunând asta şoferului.

— Să fiu al naibii, zise Littlemore.

ERA TRECUT DE zece când am ajuns la hotel. Dându-mi cheia, recepţionerul se uită cu coada ochiului la haina roasă a lui Littlemore, care lăsa un spaţiu evident între capătul mânecilor ei şi începutul palmelor mele. Sosise o scrisoare pentru mine, mi se comunică, dar domnul doctor Brill o ridicase în numele meu. Recepţionerul îmi arătă cu un gest un colţ al sălii; acolo se aflau Brill, Rose şi Ferenczi.

— Dumnezeule, Younger, zise Brill după ce i-am salutat. Arăţi groaznic. Ce ai făcut toată noaptea?

— Am încercat doar să-mi ţin capul deasupra valului, serios, am zis.

— Abraham, îşi mustră Rose soţul, poartă numai haina altcuiva, asta e tot.

— Rose a venit aici, îmi spuse Brill, ca să spună tuturor ce laş sunt.

— Nu, îl contrazise ferm Rose, am venit să îi spun doctorului Freud că el şi Abraham trebuie să meargă până la capăt cu publicarea cărţii. Laşi sunt cei care trimit acele mesaje groaznice. Abraham mi-a spus totul, doctore Younger, şi nu o să ne lăsăm intimidaţi. Imaginează-ţi ce ar însemna arderea unei cărţi în ţara asta. Nu ştiu că la noi presa e liberă?

— Au intrat în apartamentul nostru, Roşie, zise Brill. L-au umplut cu cenuşă.

— Şi acum vrei să te ascunzi chiar şi în gaură de şarpe? îi răspunse.

— Ţi-am spus eu, îmi zise Brill, dându-şi neputincios ochii peste cap.

— Ei bine, eu nu mă ascund. Şi nu o să te las nici pe tine să te ascunzi după fustele mele, pretinzând că mă aperi. Doctore Younger, trebuie să mă ajuţi. Spune-i domnului doctor Freud că ar fi o insultă

pentru mine ca grija pentru siguranţa mea să-i întârzie apariţia cărţii. Suntem în America. Pentru ce au murit tinerii ăia la Gettysburg?

— Ca să fie siguri că sclavia e înlocuită de sclavie remunerată? întrebă Brill.

— Ţine-ţi gura, replică Rose. Abraham şi-a pus sufletul în cartea asta. Aşa viaţa lui a căpătat sens. Nu suntem bogaţi, dar avem în ţara asta două lucruri care valorează mai mult decât orice: demnitatea şi libertatea. Ce ne mai rămâne dacă dăm înapoi în faţa unor asemenea oameni?

— Acum mai candidează şi pentru un post în guvern, comentă Brill, determinând-o pe Rose să declanşeze un atac cu poşeta asupra umărului său. Dar înţelegeţi de ce m-am însurat cu ea.

— Vorbesc serios, continuă Rose, rearanjându-şi pălăria. Cartea lui Freud trebuie publicată. Nu plec din hotelul ăsta până nu îi spun chiar eu.

Am aplaudat bravura lui Rose, drept pentru care Brill mă admonestă, declarând că singurul risc pe care mi l-am asumat vreodată a fost să dansez cu debutante ofilite. Am spus că avea, probabil, dreptate şi am întrebat ce făcea Freud. După câte se părea, nu ieşise deloc din cameră în acea dimineaţă. Din ce spunea Ferenczi, care bătuse la uşa lui, era „în indigestie". Mai mult, adăugă în şoaptă Ferenczi, Freud şi Jung se certaseră teribil seara trecută.

— Va fi şi mai rău când Freud va vedea ce i-a trimis Hali lui Younger în dimineaţa asta, zise Brill, întinzându-mi scrisoarea pe care o luase de la recepţie.

— Doar nu mi-ai deschis corespondenţa, Brill? am întrebat.

— Nu-i aşa că-i groaznic? zise Rose, referindu-se la soţul ei. A făcut asta fără să ne întrebe şi pe noi. Nu l-aş fi lăsat în ruptul capului.

— Era de la Hali, pentru Dumnezeu, protestă Brill. Younger dispăruse. Dacă Hali intenţionează să anuleze cursurile lui Freud, nu crezi că ar trebui să

ştim?

— Imposibil, am declarat.

— în principiu, e sigur, replică Brill. Convinge-te cu ochii tăi.

Plicul era uriaş. înăuntru era o hârtie de tip pergament, îndoită de mai multe ori. Când am desfăcut-o, am văzut că era un articol de ziar pe şapte coloane, întins pe toată pagina, purtând titlul, cu litere de-o şchioapă, „AMERICA ÎN FAŢA CELUI MAI TRAGIC MOMENT AL EI" – DR. CARL JUNG. Dedesubt era fotografia mare a unui Jung respectabil, cu ochelari, recomandat drept „celebrul psihiatru elveţian". Mi s-a părut ciudat că hârtia era prea groasă şi de calitate prea bună pentru tiparul unui ziar. încă şi mai bizar, data indicată în susul paginii era duminică, 5 septembrie, ceea ce însemna că articolul era postdatat cu două zile.

— E şpaltul unui articol care va apărea în ediţia de duminică a ziarului *Times,* îmi spuse Brill. Citeşte ce scrie Hali.

Reţinându-mi iritarea, am făcut ce-mi cerea. Scrisoarea lui Hali spunea următoarele:

Dragul meu Younger,

Am primit azi ceea ce ţi-am anexat de la familia care a oferit universităţii o donaţie atât de darnică. Mi se spune că e o pagină din *New York Times* şi că va apărea duminică. O să vezi ce relatează. Familia a fost îndeajuns de amabilă pentru a mă înştiinţa, astfel încât să pot acţiona acum, şi nu după ce pata ruşinoasă a scandalului va fi de neşters. Te rog, asigură-l pe domnul doctor Freud că nu am nici o dorinţă particulară de a-i anula cursurile pe care le-am aşteptat cu atâta nerăbdare, dar cu siguranţă nu ar servi nici intereselor lui, nici alor noastre dacă prezenţa sa aici ar stârni un anumit tip de atenţie publică. Fireşte, în ce mă priveşte, nu dau credit insinuărilor răuvoitoare, dar sunt obligat să iau în considerare ce cred ceilalţi. Sper din toată inima că acest presupus articol de ziar nu e autentic şi că a douăzecea noastră aniversare se va desfăşura fără umbre şi fără incidente.

Al tău, etc. etc.

Scrisoarea, spre disperarea mea, confirma cuvintele lui Brill: Hali era pe punctul de a anula cursurile lui Freud. Cine orchestra această campanie împotriva lui? Şi ce avea Jung de-a face cu asta?

— Sincer, spuse Brill, smulgându-mi articolul de ziar din mâini, nu ştiu cine iese mai rău din povestea asta idioată, Freud sau Jung. Ascultă asta. Unde-i? A, da: „Fetelor din America le place cum fac dragoste bărbaţii europeni". Sunt vorbele lui Jung al nostru. Iţi vine să crezi? „Ne preferă pentru că *ele* simt că noi avem ceva periculos." Nu vorbeşte decât despre cât de mult îl vor fetele din America. „E natural pentru femei să se teamă când iubesc. Femeia din America vrea să fie dominată şi posedată în modul arhaic european. Bărbatul american vrea să fie doar fiul ascultător al soţiei-mamă." Asta e „tragedia Americii". Şi-a pierdut minţile cu totul.

— Dar ăsta nu-i un atac împotriva lui Freud, am spus.

— Au pe altcineva care-l atacă.

— Pe cine? am întrebat.

— O sursă anonimă, zise Brill, identificat numai ca un doctor vorbind în numele „respectabilei" comunităţi medicale din America. Ascultă ce spune:

L-am cunoscut foarte bine pe doctorul Sigmund Freud la Viena, în urmă cu câţiva ani. Viena nu e un oraş moral. Chiar dimpotrivă. Homosexualitatea, de exemplu, e considerată acolo drept semn al unui temperament plin de spirit. Muncind timp de o iarnă cot la cot cu Freud în acelaşi laborator, am aflat că îi plăcea viaţa vieneză – îi plăcea cât se poate de mult. Nu găsea nimic revoltător în concubinaj sau chiar în creşterea unor copii născuţi în afara căsniciei. Nu era genul de om care să trăiască după principii înalte. Teoria lui ştiinţifică, dacă i se poate spune astfel, e rezultatul acestui mediu de desfrâu şi al felului de viaţă pe care a dus-o acolo.

— Dumnezeule, am spus.

— E un atac pur personal, comentă Ferenczi. O

să publice gazetele americane asemenea murdării?— Asta e libertatea presei de care vorbeam, zise Brill, înfruntând privirea aspră a soţiei. Au câştigat. Hali va anula totul. Ce putem face?

— Freud ştie? am întrebat.

— Da. I-a spus Ferenczi, zise Brill.

— I-am citit fragmente din articol prin uşă, explică Ferenczi. Nu-i chiar atât de supărat. Zice că a auzit şi lucruri mai rele.

— Dar Hali nu a mai auzit, am observat.

Freud fusese mult timp ţinta calomniilor. Se aşteptase la asta; până la un anumit punct, devenise imun. Hali, în schimb, avea o perfectă oroare de scandal, ca orice altă persoană din vechile medii puritane din New England. Demascarea lui Freud ca libertin de către *New York Times* chiar în ziua inaugurării festivităţilor de la Clark ar fi fost prea mult pentru el. Am spus tare:

— Freud are idee ce newyorkez l-a cunoscut la Viena?

— Nici unul, strigă Brill. Spune că n-a colaborat niciodată cu americani.

— Cum? am spus. Atunci asta-i şansa noastră. Poate că tot articolul e un fals. Brill, sună-ţi prietenul de la *Times.* Dacă au într-adevăr de gând să publice asta, spune-le că e o calomnie. Nu pot publica o minciună evidentă.

— Şi ei or să mă creadă pe cuvânt? răspunse Brill.

înainte să apuc să-i răspund, am observat că Ferenczi şi Rose se uitau undeva chiar în spatele meu. M-am întors şi am dat peste doi ochi albaştri care mă priveau. Era Nora Acton.

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI TREI

CRED CĂ MI-A stat inima preţ de câteva secunde. Tot ce ţinea de făptura Norei Acton – şuviţele rebele care îi dansau în jurul obrajilor, ochii albaştri care mă implorau, braţele subţiri, palmele acoperite de

mănuşi albe, porţiunea zveltă dintre piept şi talie – totul conspira împotriva mea.

Văzând-o pe Nora în holul hotelului, m-am suspectat că aveam nevoie de tratament mai mult decât ea. Pe de o parte, mă îndoiam că o să mai simt ceva asemănător pentru altcineva; pe de alta, eram dezgustat. în cheson, când priveam moartea în faţă, mă puteam gândi numai la Nora. Văzând-o acum în carne şi oase, nu puteam să-mi scot din minte dorinţele ei secrete şi dezgustătoare.

Probabil că am pierdut mai mult timp privind-o decât era politicos. Rose Brill îmi veni în ajutor, zicând:

— Trebuie să fii domnişoara Acton. Noi suntem prieteni ai doctorului Freud şi ai doctorului Younger. Te putem ajuta, draga mea?

Cu o graţie admirabilă, Nora îşi flutură mâinile, schimbă amabilităţi şi lăsă să se înţeleagă, fără să spună de-a dreptul, că voia să discute cu mine între patru ochi. Ştiam fără dubiu că fata era pradă unei mari tulburări interioare. Stăpânirea ei de sine era remarcabilă, şi nu doar pentru o persoană în vârstă de şaptesprezece ani.

Când eram departe de ceilalţi, îmi spuse:

— Am fugit de acasă. Nu am ştiut la cine altcineva să mă duc. îmi pare rău. Ştiu că îţi provoc repulsie.

Ultimele ei cuvinte parcă fuseseră un cuţit în inimă.

— Cum ai putea să ai un asemenea efect asupra cuiva, domnişoară Acton?

— Ţi-am văzut expresia. îl urăsc pe doctorul Freud ăsta al tău. Cum de ştia?

— De ce ai fugit de acasă?

Ochii fetei se umplură de lacrimi.

— Vor să mă ducă la azil. La sanatoriu, aşa îi spun ei; la o casă de odihnă, mai spun. Mama a vorbit cu ei la telefon încă din zori. Le-a spus că am

halucinaţii, că sunt atacată noaptea – şi a vorbit tare ca să fie sigură că o aud, şi că o aud şi domnul şi doamna Biggs. De ce nu pot să-mi amintesc mai... mai normal?

— Pentru că ţi-a dat cloroform.

— Cloroform?

— Un anestezic chirurgical, am continuat. Produce exact efectele pe care le-ai simţit.

— Deci *a fost* acolo. Ştiam eu. De ce ar face asta?

— Ca să pară că tu singură ţi-ai făcut asta. Ca nimeni să nu mai creadă nici ce spui despre celălalt atac.

Se uită la mine, apoi întoarse capul.

— I-am spus detectivului Littlemore, am zis.

— O să vină iar la mine domnul Banwell?

— Nu ştiu.

— Cel puţin părinţii mei nu mă pot trimite acum la spital.

— Ba pot, am spus. Esti fiica lor.

— Ce?

— Decizia le aparţine, atâta vreme cât eşti minoră, am explicat. Părinţii tăi pot să nu mă creadă pe cuvânt. Nu putem dovedi asta. Cloroformul nu lasă nici o urmă.

— Ce vârstă trebuie să aibă o persoană ca să nu mai fie copil? mă întrebă cu o grabă subită.

— Optsprezece ani.

— O să fac optsprezece duminica asta.

— Chiar aşa?

Voiam să-i spun că atunci nu mai e cazul să se teamă de o detenţie involuntară, dar mă copleşi o presimţire.

— Ce s-a întâmplat? mă întrebă.

— Trebuie să-i ţinem departe până duminică. Dacă reuşesc să te interneze azi sau mâine, nu mai poţi fi scoasă de acolo decât când părinţii tăi sunt de acord.

— Chiar dacă am peste optsprezece ani?

— Da.

— *Chiar* o să fug, zise. Ştiu – la căsuţa noastră de vacanţă. Acum, că ei s-au întors, e goală. E ultimul loc în care mă va căuta. E ultimul loc în care mă va căuta oricare dintre ei. Poţi să mă duci acolo? Facem doar o oră cu feribotul. Day Line opreşte chiar în Tarry Town, dacă le ceri asta. Te rog, doctore. Nu am pe nimeni altcineva.

Am reflectat. Scoaterea Norei din oraş era o chestiune foarte delicată. George Banwell ajunsese cumva în dormitorul ei complet neobservat; putea ajunge iar la ea. Iar Nora nu putea să meargă singură cu feribotul: o femeie tânără, mai ales una cu înfăţişarea domnişoarei Acton, nu era în siguranţă călătorind singură pe râu. Toţi mai puteau aştepta până seara. Freud era în pat. Dacă eforturile lui Brill de a-l contacta pe prietenul lui de la *New York Times* se dovedeau infructuoase, pasul următor era să mă duc personal la Worcester să vorbesc cu Hali, dar puteam face asta şi a doua zi.

— O să te duc, am spus.

— Şi o să porţi costumul ăsta? mă întrebă.

LA O JUMĂTATE de oră după sosirea corespondenţei de dimineaţă, camerista familiei Banwell o informă pe Clara că un vizitator – „un poliţist, doamnă" – o aştepta în foaier. Clara îşi urmă servitoarea până în holul acoperit cu marmură, unde valetul ţinea pălăria unui omuleţ palid în costum maro, cu ochii ca două mărgele aruncând priviri aproape disperate, cu o mustaţă stufoasă şi cu sprâncene la fel de stufoase.

Clara tresări când îl văzu.

•— Dumneavoastră sunteţi... ? întrebă rece.

— Coronerul Charles Hugel, replică el, nu mai puţin rece. Sunt anchetator-şef în cazul privind asasinarea domnişoarei Riverford. Aş vrea să discut cu dumneavoastră.

— înţeleg, răspunse Clara. Se întoarse spre valet. Cu siguranţă e treaba domnului Banwell, Parker, nu a mea.

— îmi cer scuze, doamnă, se apără Parker. Domnul a întrebat de dumneavoastră.

Clara se întoarse iar către coroner.

— Voiaţi să vorbiţi cu mine, domnule... domnule...

— Hugel, zise Hugel. Eu... nu, mă gândeam că, dacă soţul dumneavoastră tot a ieşit, doamnă Banwell, atunci...

— Soţul meu nu a ieşit, zise Clara. Parker, anunţă-l pe domnul Banwell că avem un musafir. Domnule Hugel, sunt sigură că o să mă scuzaţi.

Câteva minute mai târziu, Clara auzi din camera ei de toaletă o cascadă de înjurături proferate pe tonul grav al vocii lui George Banwell, urmate de bubuitul uşii din faţă. Pentru o clipă, mâinile Clarei – care pudrau faţa ei încântătoare – începură să tremure, apoi se stăpâni şi tremurul lor încetă.

O ORĂ şi un sfert mai târziu, Nora Acton şi cu mine ne îndreptam spre nord, urmând cursul râului Hudson de-a lungul spectaculoasei coaste gălbui din New Jersey. Ieşiserăm din hotelul Manhattan printr-o uşă de la subsol, ca să nu riscăm nimic – după ce îmi schimbasem hainele. Pe partea dinspre New York a râului, o flotă compusă din vase de lemn cu trei catarge era ancorată sub Grant's Tomb, iar pânzele albe unduiau leneşe în amiaza strălucitoare. Totul făcea parte din pregătirile intense pentru festivităţile Hudson-Fulton care urmau să aibă loc la toamnă. Câteva scame de nori pluteau pe cerul altfel imaculat. Domnişoara Acton şedea pe o bancă la prova, cu părul fluturându-i în vânt.

— E minunat, nu-i aşa? zise.

— Dacă-ţi plac vapoarele, da, am răspuns.

— Ţie nu-ţi plac?

— Sunt împotriva lor, am spus. Mai întâi, e vântul. Cui îi place să primească rafale în faţă poate

să stea pur şi simplu în faţa unui ventilator electric. Apoi, e vorba de gazele de eşapament. Şi de sirena asta diabolică – vizibilitatea e perfectă, nu e nimeni pe o rază de câţiva kilometri, şi ei sună din sirena asta blestemată atât de tare, încât ucid bancuri întregi de peşti.

— Tata m-a retras de la Colegiul Barnard în dimineaţa asta. A sunat la secretariat. Mama l-a pus.

— Asta se poate rezolva, am spus, stânjenit pentru că pălăvrăgisem atât de ridicol.

— Tatăl tău te-a învăţat cum să tragi cu puşca, doctore Younger? mă întrebă.

întrebarea mă luă prin surprindere. Nu puteam să-mi dau seama ce voia să spună – sau dacă ştia cel puţin ce voia să spună.

— Ce te face să crezi că ştiu să trag?

— Nu ştiu toţi bărbaţii din clasa socială din care facem parte?

Pronunţase *clasa socială* aproape dispreţuitor.

— Nu, am răspuns, decât dacă te referi la trasul de limbă.

— Ei bine, *tu* stii să tragi, zise. Te-am văzut.

— Unde?

— Ţi-am spus: la spectacolul cu cai de anul trecut. Erai la standul de tir.

— Chiar aşa?

— Da, zise. Păreai să te distrezi pe cinste.

Am privit-o îndelung, încercând să-mi dau seama cât de multe ştia. Sinuciderea tatălui meu implicase o puşcă. De fapt, ca să nu mă exprim prea pretenţios, îşi zburase creierii.

— Unchiul meu m-a învăţat, am spus. Nu tata.

— Unchiul Schermerhorn sau unchiul Fish?

— Ştii despre mine mai multe decât credeam, domnişoară Acton.

— Cine se înregistrează la Registrul Social nu se poate plânge dacă relaţiile lui de rudenie devin informaţii publice.

— Nu eu m-am înscris. Am fost înscris, exact ca

şi tine.

— Ai păstrat doliu când a murit?

— Cine?

— Tatăl tău.

— Ce vrei să ştii de fapt, domnişoară Acton?

— Ai fost în doliu?

— Nimeni nu jeleşte după o sinucidere, am spus.

— Crezi? Da, bănuiesc că moartea taţilor e ceva comun. Tatăl tău a pierdut şi el un tată, la urma urmei, şi acel tată şi l-a pierdut şi el pe al lui.

— Credeam că îl urăşti pe Shakespeare.

— Cum e, doctore, să fii crescut de o persoană pe care o urăşti?

— Nu ar trebui să ştii asta mai bine decât mine, domnişoară Acton?

— Eu? zise. Eu am fost crescută de o persoană pe care o iubesc.

— Nu prea arăţi sentimentul acesta când vorbeşti despre părinţii tăi.

— Nu vorbesc despre părinţii mei, răspunse Nora. Vorbesc despre doamna Biggs.

— Eu nu mi-am urât tatăl, am spus.

— Eu îl urăsc pe al meu. Cel puţin nu mi-e teamă să spun asta.

Vântul se făcu mai puternic. Era posibil să se schimbe vremea. Nora privea ţintă către ţărm. Nu ştiam ce anume voia să mă facă să simt.

— Avem lucrul ăsta în comun, domnişoară Acton, am spus. Amândoi am crescut vrând să nu ajungem ca părinţii noştri. Ca nici unul dintre ei. Dar sfidarea, spune doctorul Freud, arată la fel de mult ataşament ca şi ascultarea.

— înţeleg: tu ai realizat detaşarea.

Câteva minute mai târziu, îmi ceru să-i spun mai multe despre teoriile doctorului Freud. Am făcut asta, evitând orice menţionare a lui Oedip sau a altor lucruri de aceeaşi natură. încălcând eticheta profesională uzuală, i-am descris unele dintre persoanele analizate de mine anterior – sub

protecţia anonimatului, bineînţeles, – sperând să ilustrez procesul transferului şi efectele lui extreme asupra pacienţilor analizei. Cu acelaşi scop i-am povestit şi de Rachel, fata care încerca să se dezbrace în faţa mea la fiecare şedinţă.

— Arăta bine? întrebă Nora.

— Nu.

— Minţi, zise. Bărbaţilor le place întotdeauna genul ăsta de fată. Presupun că ai făcut sex cu ea.

— Sigur că nu, am răspuns, surprins de cât de explicită putea să fie.

— Nu sunt îndrăgostită de tine, doctore, spuse ca şi când ar fi fost replica perfect logică pe care trebuia să o dea în continuare. Ştiu că asta crezi. Am crezut greşit ieri că am anumite sentimente pentru tine, dar era rezultatul unor circumstanţe foarte solicitante şi al propriei tale declaraţii de afecţiune în ce mă priveşte.

— Domnişoară Acton...

— Nu te alarma. Nu te acuz de nimic. înţeleg că ceea ai spus ieri nu-ţi mai reflectă în mod real sentimentele, aşa cum ceea ce am spus eu ieri nu le mai reflectă pe ale mele. Nu am nici un fel de sentimente pentru tine. Transferul ăsta al tău, despre care spui că îi face pe pacienţi să îşi iubească sau să îşi urască doctorii, nu se aplică în cazul meu. Sunt pacienta ta, după cum ai spus. Asta e tot.

Am lăsat cuvintele să treacă fără să-i răspund, în timp ce feribotul mergea grăbit în susul râului. VINERI, PUŢIN DUPĂ prânz, detectivul Littlemore se afla în faţa unei celule mici şi murdare din fortăreaţa masivă şi cenuşiu folosit ca loc de detenţie, cunoscut sub numele de Tombs, adică Mormintele. Lumina zilei nu intra niciodată acolo, nu era nici o fereastră la vedere. Lângă Littlemore era un gardian. Cei doi priveau printre barele de fier trupul lui Chong Sing, prăbuşit inconştient pe mizerabilul pat de fier. Maioul alb îi era pătat peste tot. Picioarele îi erau

goale şi murdare.

— Doarme? întrebă Littlemore.

Pufnind în râs, gardianul îl lămuri că sergentul Becker îl ţinuse treaz pe Chong toată noaptea. La început, Littlemore fu surprins să audă numele lui Becker. Apoi înţelese: domnişoara Sigel fusese găsită în
Tenderloin, şi prin urmare ancheta fusese încredinţată, în mod firesc, lui Becker. Totuşi, detectivul era nedumerit. Chong vorbise deja cu o zi în urmă; recunoscuse că îl văzuse pe vărul lui Leon asasinând fata. Aşa spusese primarul. Ce mai voise Becker de la el în noaptea trecută?

Gardianul putea să răspundă la această întrebare. Becker îl făcuse pe Chong să vorbească şi prima dată. Dar Chong nu recunoştea că ar fi asistat la omorul propriu-zis. Insista asupra faptului că intrase în camera lui Leon numai după ce fata murise.

— Şi Becker n-a înghiţit asta? întrebă Littlemore.

Gardianul fredonă câteva note şi scutură din cap.

— L-a ţinut o bucată bună. Toată noaptea, cum ţi-am spus. Ar fi trebuit să-l vezi.

Chong Sing cel adormit se întoarse pe o parte, arătându-şi ochiul drept, vânăt şi umflat ca o prună. Sub nasul lui Sing şi sub ureche se vedea sânge uscat. Se putea ca nasul să fie rupt, dar Littlemore nu avea cum să fie sigur.

— Ah, Doamne, zise detectivul. Până la urmă, Chong a cedat?

— Îhî.

Littlemore îi ceru gardianului să deschidă uşa celulei. II trezi pe prizonierul adormit. Detectivul îşi trase un scaun, îşi aprinse o ţigară şi îi oferi una chinezului. Chong îl privi mohorât pe noul său anchetator. Luă ţigara.

— Ştiu că înţelegi engleza, domnule Chong, zise

Littlemore. E posibil să te pot ajuta. Răspunde-mi doar la două întrebări. Când ai început să lucrezi la Balmoral, la sfârşitul lui iulie?

Chong Sing dădu din cap.

— Dar la pod? întrebă detectivul.

— Tot cam pe atunci, zise răguşit chinezul. Poate câteva zile mai târziu.

— Dacă nu erai acolo, Chong, atunci cum ai văzut?

— Ha?

— Dacă te-ai dus în camera lui Leon *după* ce el a omorât fata, de unde ştii că el a omorât-o?

— Am povestit deja, răspunse Chong. Am auzit luptă. M-am uitat pe gaura cheii.

Littlemore se uită la gardian, care confirmă că Chong spusese aceeaşi poveste şi în ziua trecută. Detectivul se întoarse iar către Chong Sing.

— Aşa a fost?

— Aşa.

— Nu, n-a fost aşa. Am fost acolo, domnule Chong, îţi aminteşti? Am intrat în camera lui Leon. Am forţat broasca. M-am uitat pe gaura cheii. Nu se poate vedea nimic pe gaura cheii.

Chong tăcea.

— Cum ai obţinut slujbele alea, Chong? Cum ai obţinut două slujbe pentru domnul Banwell?

Chinezul ridică din umeri.

— încerc să te ajut, zise Littlemore.

— Leon, spuse încet chinezul. El mi-a obţinut slujbele.

— De unde-l cunoştea Leon pe Banwell?

— Nu ştiu.

— Nu ştii?

— Nu ştiu, repetă Chong Sing. N-am omorât pe nimeni.

Littlemore se ridică şi îi făcu semn gardianului să deschidă iar celula.

— Ştiu că nu, zise.

CĂSUŢA DE VARĂ a familiei Acton era o căsuţă în sensul din Newport al cuvântului, adică o proprietate care aspira la standardele regalităţii de grad secund din Europa – şi, de fapt, chiar le depăşea. Intenţionasem să mă întorc în oraş după ce o conduceam pe Nora până la uşă, dar am descoperit că nu puteam. Nu voiam să o las singură, nici chiar aici.

Servitorii o salutară pe Nora cu căldură, deschizând uşile şi ferestrele cu mare zarvă. Părea că nu ştiu nimic despre problemele ei. Deşi abia vorbea, era evident că Nora voia să văd totul. Mă conduse la primul etaj al corpului principal al casei. O scară de marmură cu aripi duble pornea din galeria holului de la intrare, înalt de două etaje. în dreapta era o cupolă cu vitralii; în stânga, o bibliotecă octogonală cu grinzi de lemn. Abundau coloanele de marmură şi ghipsul poleit.

în spate era o verandă acoperită cu ţiglă. O pajişte vălurită, cu iarbă proaspătă şi stejari înalţi, cobora până la râul ce se vedea în depărtare. Fata începu să se plimbe prin verdeaţă. Am urmat-o, şi am ajuns curând la grajduri, unde aerul mirosea sănătos a cal şi a fân proaspăt. Aflarăm că bucătarul îşi luase libertatea să trimită un coş de picnic, pentru cazul în care domnişoara Nora voia să facă o plimbare călare.

Se dovedi că nu călărea câtuşi de puţin mai prost decât mine. După un galop rapid, am întins o pătură într-un loc umbros cu o vedere magnifică spre Hudson. în coşul de picnic găsirăm o duzină de stridii la gheaţă, pui rece, crochete de cartofi, o cutie de tablă plină cu biscuiţi de casă şi o salată de cireşe şi pepene. Pe lângă un flacon de ceai cu gheaţă, bucătarul mai pusese şi o jumătate de sticlă de vin roşu, evident pentru „domnul". Nu mai mâncasem nimic din seara trecută.

Când terminarăm, Nora mă întrebă:

— Eşti cinstit?

— Până la prostie, am spus, dar numai din cauză că sunt un actor atât de neîndemânatic. O să-i sune servitorii pe părinţii tăi să le spună că eşti aici?

— N-avem telefon aici.

îşi scoase pălăria de panama, lăsând soarele să-şi aştearnă razele în părul ei.

— îmi pare rău pentru purtarea mea de pe feribot, doctore. Nu ştiu de ce am adus vorba despre tatăl tău. Te rog să mă ierţi. Mă simt de parcă aş fi într-o casă mistuită de flăcări şi n-am pe unde ieşi. Clara e singura persoană la care am putut să apelez, şi acum nici măcar ea nu mă mai poate ajuta.

— *Există* o ieşire, am spus. O să stai aici până duminică. Atunci o să ai optsprezece ani şi nu o să mai fii sub controlul părinţilor. în acelaşi timp, cu ceva noroc, detectivul Littlemore va găsi legătura dintre dovezile pe care le-am descoperit şi Banwell şi îl vom putea aresta.

— Ce dovezi?

I-am povestit despre expediţia iri cheson. Chiar în acel moment, i-am explicat, detectivul Littlemore putea să aibă deja confirmarea faptului că obiectele din cufăr aparţinuseră domnişoarei Riverford, şi asta era tot ce îi trebuia pentru a-l aresta pe Banwell. Poate că Banwell era deja arestat.

— Tare mă îndoiesc, zise Nora închizând ochii. Povesteşte-mi altceva.

— Ce?

— Povesteşte-mi orice, atâta vreme cât nu e vorba de George Banwell.

ÎN LOCUINŢA ACTON din Gramercy Park, mama Norei întorcea pe dos dormitorul fiicei ei. Nora dispăruse. Mildred Acton o trimise pe doamna Biggs să vadă dacă Nora era în parc, dar fata nu era acolo. Gândul că fusese păcălită de fiica ei o umplea pe doamna Acton de indignare. Se părea că fata ei era alienată, rea şi alienată. Nu puteai crede nimic din ce zicea. Doamna Acton asistase la descoperirea ţigărilor şi a

cosmeticalelor din dormitorul fiicei ei; cine ştie ce mai putea fi ascuns acolo?

Doamna Acton nu găsi nimic demn de confiscat până nu băgă mâna sub perna fetei. încremeni când dădu de un cuţit de bucătărie.

Descoperirea avu un efect ciudat asupra lui Mildred Acton. într-o frântură de secundă, prin minte i se perindară o serie de imagini sângeroase. Printre acestea era şi amintirea naşterii singurului ei copil, amintire care, la rândul ei, îi readuse ca întotdeauna în minte şi faptul că ea şi soţul ei dormeau din acea zi în paturi diferite. După o clipă, aceste imagini sângeroase şi asociaţiile provocate de ele dispărură. Doamna Acton le uitase deja, dar ele îi declanşaseră o anumită stare. Cu un mare simţ al responsabilităţii în protejarea fiicei sale de ea însăşi, duse cuţitul la loc în bucătărie.

Doamna Acton ar fi vrut ca soţul ei să facă ceva. Ar fi vrut să nu fie atât de neajutorat, închis mereu în birou, când erau în oraş, sau jucând polo, când erau la ţară.

Harcourt o răsfăţa îngrozitor pe Nora. Dar Harcourt eşua, de altfel, în tot ce făcea. Dacă n-ar fi moştenit o mică avere de la tatăl lui, omul ar fi ajuns la închisoarea datornicilor. Mildred îi spusese asta de multe ori.

Doamna Acton hotărî că trebuia să-l cheme imediat pe doctorul Sachs pentru încă un tratament prin electromasaj. Era adevărat, făcuse unul cu o zi în urmă şi preţul era scandalos, dar simţea că nu mai putea sta fără să i se mai facă unul. Doctorul Sachs se pricepea aşa de bine. Ar fi fost mai bine, reflectă, dacă ar fi găsit un doctor creştin la fel de expert. Dar nu spune toată lumea că cei mai buni doctori sunt evrei?

FIREŞTE, NU-MI VENI nimic în minte când Nora îmi ceru să-i spun ceva care să o facă să uite de problemele ei. Apoi mi-am amintit.

— Aseară, i-am spus, am rezolvat enigma lui *A fi sau a nu fi.*

— Nu ştiam că se cerea o soluţie, răspunse.

— A, de secole se încearcă rezolvarea ei. Dar n-a reuşit nimeni, pentru că toţi s-au gândit că *a nu fi* înseamnă a muri.

— Şi nu-i aşa?

— Problema apare dacă o citeşti astfel. întregul discurs pune în ecuaţie *a nu fi* cu acţiunea: folosirea armelor, răzbunarea şi aşa mai departe. Aşa că, dacă *a nu fi* ar însemna a muri, atunci moartea ar fi legată de acţiune, dar e sigur că acest lucru e valabil numai în cazul vieţii. Cum a ajuns acţiunea să fie legată de nefiinţă? Dacă am putea răspunde la această întrebare, am şti de ce pentru Hamlet *a fi* înseamnă a nu acţiona, şi am rezolva astfel adevărata enigmă: de ce nu acţionează, de ce rămâne paralizat atât de mult timp. Te plictisesc, iartă-mă.

— Ba deloc. Dar *a nu fi* nu poate însemna decât moarte, zise Nora. Anu fi înseamnă... Ridică din umeri: înseamnă a nu fi.

Până acum stătusem sprijinit într-un cot. M-am ridicat în capul oaselor.

— Nu. Adică da, vreau să spun. *A nu fi* are şi un alt înţeles. Opusul lui *a fi* nu e numai moartea. Nu pentru Hamlet. *A nu fi* înseamnă şi a părea.

— A părea ce?

— Pur şi simplu *a părea.*

M-am ridicat în picioare, am început să mă învârt de colo până colo şi (mi-e şi ruşine să spun) să-mi frâng sălbatic degetele.

— Cheia enigmei a fost tot timpul acolo, chiar de la începutul piesei, de când spune Hamlet: *Nu, doamnă, nu-mi pare – este; „pare"? Nu-l cunosc.* Gândeşte-te mai bine. In Danemarca totul e putred. Toată lumea ar trebui să fie în doliu pentru tatăl lui Hamlet. Mai ales mama lui Hamlet ar trebui să ţină doliu. Iar el, Hamlet, ar trebuie să fie rege. în schimb, Danemarca sărbătoreşte căsătoria mamei

lui cu – dintre toţi oamenii de pe Pământ! – ticălosul unchi, care a pus stăpânire pe tron. Şi ceea ce-l înveninează cel mai mult e mimarea tristeţii, *aparenţa,* îmbrăcarea în negru a unor persoane care abia aşteaptă să petreacă la mesele de nuntă şi să se tăvălească precum animalele în pat. Hamlet nu vrea să facă parte dintr-o asemenea lume. Nu se va preface. Refuză să *pară.* El *este.* Apoi află de asasinarea tatălui său. Jură să se răzbune. Dar, din acel moment, intră în lumea aparenţelor. Primul pas e acela de *a-şi pune o mască* – de a *pretinde* că e nebun. Apoi, ascultă înfiorat cum un actor plânge pentru Hecuba. După care instruieşte actorii cum trebuie să joace ca să fie convingători. Scrie chiar un scenariu pentru ei, care va fi jucat în noaptea respectivă, o poveste despre care e nevoit să pretindă că e anodină, dar care va pune de fapt în scenă asasinarea tatălui său, ca să-l surprindă pe unchiul său şi să-l facă să-şi recunoască vinovăţia. Coboară deci în domeniul jocului, al aparenţelor. Pentru Hamlet, *a fi sau a nu fi* nu înseamnă „a fi sau a nu *exista",* ci „a fi sau a *părea";* asta e decizia pe care trebuie să o ia. A părea înseamnă a acţiona – a disimula, a juca un rol. Asta e soluţia întregului *Hamlet,* chiar aici, sub nasul tuturor. A nu fi înseamnă a părea, iar a părea înseamnă a acţiona. A fi, prin urmare, înseamnă a nu acţiona. De aici şi paralizia lui! Hamlet era hotărât să nu pară, iar asta însemna să nu acţioneze. Dacă se conformează acestei hotărâri, dacă *este,* atunci nu poate acţiona. Dar, dacă apucă armele şi îşi răzbună tatăl, *trebuie* să acţioneze – trebuie să aleagă să pară, mai degrabă decât să fie.

Mi-am privit publicul format dintr-o singură persoană.

— înţeleg, zise. Pentru că trebuie să-i păcălească pe toţi ca să ajungă la unchiul său.

— Da, da, dar e vorba de ceva universal. Orice

acţiune înseamnă şi actorie. Orice punere în fapt e şi o punere în scenă. Există un motiv pentru care aceste cuvinte au un dublu sens. A proiecta înseamnă a planifica, dar şi a înşela. Arta înseamnă minciună. Meşteşug – minciună. Nu e nici o ieşire. Dacă vrem să jucăm un rol în lume, trebuie să acţionăm, să fim actori. Să spunem că un bărbat psihanalizează o femeie. Ajunge doctorul ei; îşi asumă un rol. Nu minte, dar joacă. Dacă îşi iese din rolul acela, îşi asumă altul – de prieten, de iubit, de soţ, oricare ar fi. Putem să ne alegem rolul, dar asta e tot.

Nora îşi ridică sprâncenele.

— Am făcut pe actriţa, zise. Cu tine.

Se întâmplă uneori următorul lucru: momentul adevărului intervine la mijlocul unei scene, când acţiunea are aparent alt scop şi atenţia e distrasă. Ştiam ce voia, probabil, să zică: se referea la fantezia secretă cu tatăl ei, pe care mi-o mărturisise cu o zi în urmă, dar pe care fireşte că încercase să o ţină secretă.

— E din vina mea, am răspuns. Nu voiam să aud adevărul. Am simţit mult timp acelaşi lucru în legătură cu *Hamlet.* Nu voiam să cred că punctul de vedere al lui Freud asupra piesei ar putea fi corect.

— Doctorul Freud are un punct de vedere în legătură cu *Hamlet*? mă întrebă.

— Da, e... e vorba de ce ţi-am spus deja. Că Hamlet are dorinţa secretă de... de a face sex cu mama lui.

— Doctorul Freud spune asta? exclamă. Şi tu îl crezi? Ce respingător.

— Păi, cam aşa e, dar sunt surprins să te aud pe tine spunând acelaşi lucru.

— De ce? întrebă.

— Din cauza secretului pe care mi l-ai spus ieri.

— Ce am spus?

— Mi-ai mărturisit, am spus, acelaşi tip de

dorinţă incestuoasă.

— Eşti nebun.

Am coborât tonul, dar i-am vorbit sever.

— Domnişoară Acton, ai admis deschis ieri, în parc, că ai fost geloasă când ai văzut-o pe Clara Banwell cu tatăl tău. Ai spus că ai fi dorit ca tu să fii cea care...

Se făcu roşie ca purpura.

— încetează! Da, am spus că eram geloasă, dar nu pe Clara! Ce dezgustător! Eram geloasă pe tata!

Ne-am privit faţă în faţă, amândoi în picioare, peste păturica de lână. Două veveriţe care tot zburdaseră în jurul unui copac din apropiere împietriră şi începură să ne privească bănuitoare.

— Din cauza asta credeai că eşti o stricată? am întrebat-o.

— Da, şopti.

— Asta nu înseamnă să fii o stricată, am spus. Cel puţin nu comparativ cu cealaltă situaţie.

Remarca mea nu o amuză. I-am atins obrazul. Lăsă capul în jos. Luându-i bărbia în palmă, i-am ridicat faţa către a mea şi m-am aplecat. Mă împinse.

— Să nu faci asta, zise.

Nu voia să mă privească în ochi. Se îndepărtă de mine şi strânse lucrurile risipite pe jos, adună resturile şi le puse în coş, apoi scutură firimiturile de pe pătură. Am călărit tăcuţi până la grajduri şi ne-am întors apoi în casă.

Aşadar, toate rafinatele mele scrupule etice care-mi spuneau să nu profit de interesul de transfer al Norei pentru mine – presupunând că exista aşa ceva – se evaporaseră brusc când descoperisem că îmi mărturisise o dorinţă saphică, nu una incestuoasă. Mi-era jenă că descopeream aşa ceva despre mine, dar avea logică. Din momentul în care am înţeles adevărul, n-am mai avut senzaţia că Nora ar simţi că îşi sărută tatăl atunci când m-ar săruta pe mine. Poate că ar fi trebuit să trag concluzia că ar

simţi că o sărută pe Clara, dar nu mi se părea că lucrurile stăteau astfel.

Casa era acum liniştită, aerul de duminică după-amiaza perfect nemişcat, camerele spaţioase dinăuntru umbroase şi goale. Toate ferestrele erau iar închise – ca să ţină soarele departe de covoare şi de mobile, bănuiesc. Nora, meditativă şi tăcută, mă conduse într-o bibliotecă octogonală cu lemnărie splendid sculptată. încuie uşile şi îmi arătă un fotoliu. Voia să mă aşez pe el – şi asta am şi făcut. Nora îngenunche pe podea în faţa mea.

Pentru prima dată de când mă respinsese, vorbi.

— îţi aminteşti când m-ai văzut prima dată? Când nu puteam vorbi?

Nu reuşeam să-i descifrez expresia. Arăta în acelaşi timp spăşită şi virginală.

— Bineînţeles, am zis.

— Nu mi-am pierdut vocea.

— Pardon?

— M-am prefăcut doar, zise.

Am încercat să nu las să se vadă cât de tare mi se uscase dintr-odată gura.

— Iată de ce puteai vorbi în dimineaţa următoare, am spus.

Dădu din cap.

— De ce? am întrebat.

— Şi amnezia.

— Ce-i cu ea?

— Nici ea nu era adevărată, spuse.

— N-ai avut nici o amnezie?

— M-am prefăcut.

Fata mă privea stăruitor. Aveam senzaţia ciudată că era o persoană pe care n-o mai văzusem niciodată. Am încercat să recontextualizez tot ce ştiam sau credeam că ştiu în jurul acestor fapte noi. Am încercat să restructurez toate scenele diferite ale săptămânii trecute, să le dau coerenţă – dar nu am putut.

— De ce?

Scutură din cap, muşcându-şi buza de jos.

— încercai să-l distrugi pe Banwell? am întrebat. Voiai să spui că el te atacase?

— Da.

— Dar minţeai.

— Da. Insă restul – aproape în întregime – e adevărat. Părea că cerşeşte milă. Nu simţeam aşa ceva. Nu era
de mirare că spusese că transferul n-avea nici un efect asupra ei. Nu o psihanalizasem deloc.

— Ţi-ai bătut joc de mine, am zis.

— Nu asta am vrut. N-am putut... e aşa de...

— Tot ce mi-ai spus a fost o minciună.

— Nu. Chiar a vrut să mă violeze când aveam paisprezece ani. Aîncercat din nou, când aveam şaisprezece. Şi l-am văzut pe tata cu Clara. Chiar aici, în camera asta.

— Mi-ai spus că l-ai văzut pe tatăl tău cu Clara la casa de vacanţă a familiei Banwell.

— Da.

— De ce ai minţit?

— N-am minţit.

Mintea mea începu să-şi pună în mişcare rotiţele. Mi-am amintit: casa de vacanţă a părinţilor ei era în Berkshires, în Massachusetts. Nu ne aflam în casa de vacanţă a părinţilor ei. Eram în cea a familiei Banwell. Servitorii o cunoşteau nu pentru că ar fi fost servitorii ei, ci pentru că venise aici atât de des. Adevărul situaţiei devenise deodată aşa de fragil, încât putea să se spargă în orice clipă. M-am ridicat. Mă prinse de mâini şi se uită în sus, căutându-mi ochii.

— Ţi-ai făcut singură semnele de pe corp, am spus. Te-ai biciuit. Te-ai rănit. Te-ai ars.

Clătină din cap.

O serie de amintiri îmi veniră în minte. Mai întâi, o ajutasem pe Nora să urce în trăsură în faţa hotelului. Mâinile mele îi cuprinseseră talia aproape în întregime, atingând inclusiv partea inferioară a

şirei spinării, şi totuşi nu tresărise de durere. Când îi atinsesem gâtul pentru a-i declanşa amintirile – dar totul era o minciună, – îi atinsesem iar şi ceafa. Şi, din nou, nici măcar nu clipise.

— N-ai nici o rană, am spus. Le-ai simulat. Ţi le-ai pictat şi n-ai dat nimănui voie să te atingă. N-ai fost niciodată atacată.

— Nu, spuse.

— Nu, adică nu ai fost atacată, sau ba nu, adică ai fost?

— Nu, repetă.

Am prins-o de încheieturile mâinilor. Se strâmbă de durere.

— îţi pun o întrebare simplă. Ai fost biciuită? Nu-mi pasă cine a făcut-o. Te-a biciuit cineva – dacă nu Banwell, atunci alt bărbat? Da sau nu. Spune-mi.

Clătină iar din cap.

— Nu, şopti. Da. Nu. Da. Atât de tare, încât am crezut că mor.

Dacă n-ar fi fost totul atât de groaznic, faptul că îşi schimbase povestea de patru ori în cinci secunde ar fi fost chiar amuzant.

— Arată-mi spatele, i-am spus.

Scutură din cap.

— Ştii că e adevărat. Ţi-a spus doctorul Higginson.

— L-ai păcălit şi pe el.

Am apucat partea de sus a rochiei, am sfâşiat-o şi am lăsat-o să-i cadă de pe umeri. Gâfâi, dar nu se mişcă şi nici nu încercă să mă oprească. Umerii îi erau nevătămaţi. I-am văzut şi porţiunea de deasupra sânilor; tot imaculată, tot nevătămată. Am răsucit-o. Nu părea să aibă răni pe spate, dar nu puteam vedea mai jos de omoplaţi. Purta un corset alb şi strâns.

— O să-mi sfâşii şi corsetul? mă întrebă.

— Nu. Am văzut destul. Mă întorc în oraş, şi tu vii cu mine.

Poate că, la urma urmei, locul ei era într-un

sanatoriu. Dacă nu, nu ştiam unde îi era locul, dar trebuia să se ocupe altcineva de ea, nu eu. Nici nu voiam să fiu răspunzător pentru că o adusesem pe vapor până la casa de la ţară a familiei Banwell.— Te duc acasă.

— Foarte bine, zise.

— A, nu te mai temi că vei fi închisă într-un azil? Era altă minciună?

— Nu. E adevărat. Dar trebuie să plec de aici.

— Crezi că sunt prost? am întrebat, ştiind că răspunsul era da. Dacă ai fi fost în pericol să fii dusă la azil, ai fi refuzat să pleci.

— Nu pot rămâne aici peste noapte. Domnul Banwell ar afla, în cele din urmă. Servitorii pot să-i trimită diseară o telegramă din oraş.

— Şi ce dacă? am întrebat.

— Ar veni după mine să mă omoare.

Am râs dispreţuitor, dar ea mă privi liniştită. M-am uitat în ochii albaştri şi mincinoşi cât de intens am putut. Fie credea ce spunea, fie era cel mai bun mincinos pe care-l văzusem vreodată – şi ştiam deja că aşa stăteau lucrurile.

— îţi baţi iar joc de mine, am spus, dar o să accept că de data asta crezi ce spui. Banwell ştie că l-ai indicat ca fiind cel care te-a atacat; poate că ai motive să te temi de el, chiar dacă ai inventat atacul. în orice caz, e un argument în plus să te duc acasă.

— Nu pot merge aşa, zise, uitându-se la rochia sfâşiată. O să iau o rochie de-a Clarei.

în timp ce se îndrepta spre uşă, am strigat în urma ei.

— De ce m-ai adus aici?

— Ca să-ţi spun adevărul.

Deschise uşa şi fugi în sus pe scara de marmură, strângându-şi rochia la piept cu amândouă mâinile. Din fericire, nu era acolo nici un servitor care să o vadă. Ar fi sunat probabil la poliţie şi ar fi raportat un viol.

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI PATRU

— Nu SPUN CĂ el a omorât-o, Excelenţa Voastră. Spun doar că ascunde ceva.

Detectivul Littlemore vorbea cu primarul McClellan în biroul acestuia, vineri după-masa. Se referea la George Banwell.

— Ce dovezi ai? întrebă McClellan exasperat. Fii scurt, omule; nu pot să-ţi dau mai mult de cinci minute.

Littlemore cântări în sinea lui dacă era cazul să-i spună primarului despre cufărul pe care-l găsise împreună cu Younger în cheson, dar hotărî că nu era, din moment ce, până în acea clipă, cufărul nu oferise nici o dovadă decisivă, şi mai ales pentru că, în primul rând, nu ar fi avut ce să caute acolo jos.

— Am primit informaţii de la Gitlow, domnule, din Chicago. A verificat la poliţie. A parcurs tot registrul de stare civilă al oraşului. S-a uitat şi în cartea de telefon. Fata nu era din Chicago, domnule. Nu a auzit nimeni de Elizabeth Riverford în Chicago.

McClellan se uită lung şi aspru la detectiv.

— Am fost cu George Banwell duminică seara, zise. Ţi-am spus de trei ori.

— Ştiu, domnule. Şi sunt sigur că domnişoara Riverford nu putea să fie cu dumneavoastră, oriunde aţi fost, fără să ştiţi asta, nu, domnule?

— Ce?

-— Sunt sigur că domnul Banwell nu a adus-o în secret pe domnişoara Riverford cu el, domnule, şi nu a ucis-o pe la miezul nopţii, apoi a adus-o înapoi în oraş şi în apartament, ca să pară că a fost ucisă acolo. Sper că mă puteţi urmări, Excelenţă.

— Dumnezeule, domnule detectiv!

— Pur şi simplu nu ştiu unde aţi fost, domnule, sau cum a ajuns acolo domnul Banwell, sau dacă aţi fost împreună tot timpul.

McClellan trase adânc aer în piept.

— Foarte bine. Duminică seara, domnule Littlemore, am luat cina cu Charles Murphy la Grand

View Hotel, lângă Saranac Inn. Cina a fost aranjată chiar în acea zi
- de către George Banwell. A mai fost invitat şi domnul Haffen.

Littlemore fu surprins. Murphy era capul organizaţiei corupte Tammany Hali. Louis Haffen, membru în Tammany, fusese preşedintele Consiliului Local Bronx
- până duminica trecută.

— Dar abia făcuseră̆ţi ca Haffen să fie dat afară din primărie, domnule. De către guvernatorul Hughes.

— Hughes era peste drum, la „Mr. Colgate", cu guvernatorul Fort.

— Nu înţeleg, domnule.

— Eram acolo, detectiv, să aud condiţiile puse de Murphy ca să mă susţină în calitate de candidat al lui Tammany pentru primărie.

Littlemore nu spuse nimic. Informaţia îl uluise. Toată lumea ştia că primarul se declarase inamicul celor din Tammany Hali. Jurase să nu cadă la înţelegere cu oameni de teapa lui Murphy.

McClellan continuă.

— George m-a convins să mă duc. A argumentat că, odată cu destituirea lui Haffen, Murphy ar putea fi dispus să negocieze. Şi era. Murphy voia să-l numesc pe Haffen şef la finanţe. Nu pe loc, ci într-o lună sau două. Dacă acceptam, judecătorul Gaynor urma să se retragă, eu aş fi fost nominalizat drept candidat şi victoria ar fi fost a mea. Pretindea că Hughes voia să fiu desemnat candidat, ceea ce mai degrabă m-a surprins, şi se ofereau să se ducă încă din seara aceea la guvernator, dacă le dădeam doar cuvântul meu pentru asta.

— Ce le-aţi spus, domnule?

— I-am spus că domnul Haffen nu avea nevoie de un post nou, pentru că delapidase deja un sfert de milion de dolari din bugetul local în decursul slujbei sale anterioare. George a fost destul de

dezamăgit. Ar fi vrut să accept. Fără îndoială că a profitat de prietenia noastră, Littlemore, dar şi-a câştigat fiecare dolar pe care i l-a plătit oraşul. De fapt, am făcut ultima plată către el săptămâna asta, şi nu i-am dat nici un penny în plus faţă de contractul original. Şi nu, nu văd cum ar fi putut-o omorî pe domnişoara Riverford la Saranac Inn. Am plecat de la Grand View pe la nouă şi jumătate sau zece, am trecut pe la „Colgate" şi ne-am întors împreună în oraş. Am mers cu maşina mea şi am ajuns în Manhattan pe la şapte dimineaţa. Nu cred că momentele în care nu l-am văzut pe Banwell în noaptea aceea au durat mai mult de cinci sau zece minute. De ce ar da adresa greşită a familiei domnişoarei Riverford e un mister pentru mine – dacă a făcut într-adevăr asta. Se poate să fi vrut să spună că Riverford locuieşte într-unui din oraşele învecinate.

— Le verificăm acum, domnule.

— în orice caz, nu putea să o ucidă.

— Nu cred că a făcut asta, Excelenţă. Voiam doar să-l elimin dintre suspecţi. Dar sunt aproape, domnule. Foarte aproape. Am o pistă bună pe care pot ajunge la criminal.

— Cerule, Littlemore! De ce n-ai spus aşa? Cine e?

— Nu vă supăraţi, domnule, dar o să ştiu dacă pista e chiar cea bună abia în seara asta. Aştept până atunci.

Primarul încuviinţă. Dar, înainte de a-l lăsa pe Littlemore să plece, îi întinse detectivului o carte de vizită cu un număr de telefon pe ea.

— Ăsta-i telefonul meu de acasă, zise. Sună-mă imediat, la orice oră, dacă descoperi ceva.

VINERI, LA OPT şi jumătate, Sigmund Freud răspunse la bătaia în uşa camerei de hotel. Purta un halat de baie peste pantalonii de seară, cămaşă albă şi cravată neagră.

în faţa uşii era un tânăr înalt, părând epuizat, atât fizic, cât şi moral.

— Tu erai, Younger, zise Freud. Dumnezeule, arăţi groaznic.

Stratham Younger nu răspunse. Freud îşi dădu imediat seama că se întâmplase ceva. Dar capitalul de compătimire al lui Freud era aproape epuizat. Răvăşeala tânărului semnifica pentru el dezordinea generală în care căzuseră lucrurile după sosirea la New York. Chiar era necesar ca fiecare american să fie implicat într-un dezastru? Nu putea măcar unul dintre ei să-şi păstreze firea şi să arate cum se cade?

— Am venit să văd cum vă simţiţi, domnule, zise Younger.

— în afară de faptul că nu am digestie şi nu-l mai am nici pe cel mai important discipol al meu, mă simt destul de bine, mulţumesc, răspunse Freud. Anularea cursurilor mele de la universitate va fi şi ea, fireşte, o sursă de satisfacţie. Una peste alta, călătoria în ţara voastră e încununată de succes.

— S-a dus Brill la cei de la *Times,* domnule? întrebă Younger. A aflat dacă articolul era autentic?

— Da. E autentic, zise Freud. Jung a dat interviul.

— O să mă duc la rectorul Hali mâine, domnule doctor Freud. Am citit articolul. E bârfă, bârfă anonimă. Simt sigur că îl pot convinge pe Hali să nu anuleze cursurile. Jung nu spune nimic împotriva dumneavoastră.

— Nimic împotriva mea? Freud râse ironic, amintindu-şi de ultima lui întâlnire cu Jung. L-a respins pe Oedip. A respins etiologia sexuală. Neagă până şi faptul că experienţele din copilărie ale unei persoane sunt sursa nevrozelor sale. Prin urmare, cercurile voastre medicale preferă să-l urmeze pe el, nu pe mine. Iar rectorul Hali pare că vrea să le îngroaşe rândurile.

Cei doi bărbaţi erau tot în pragul camerei, de o parte şi de alta. Freud nu-l invită pe Younger

înăuntru.

Younger rupse în cele din urmă tăcerea.

— Aveam douăzeci şi doi de ani când v-am citit prima dată lucrările, domnule. Din momentul acela, am ştiut că lumea nu va rămâne la fel. Ideile dumneavoastră sunt cele mai importante idei ale secolului. America e nesăţioasă să le afle. Sunt sigur.

Freud deschise gura ca să răspundă, dar cuvintele i se opriră pe buze. Se înmuie.

— Younger, eşti un tânăr de treabă, zise oftând. îmi pare rău. Cât priveşte nesaţul sau foamea, n-ar trebui să mizez prea mult pe ele: un om înfometat mănâncă orice. Că veni vorba, mergem la Brill să luăm cina. Ferenczi e pe drum. Vii cu noi?

— Nu pot, răspunse Younger. N-aş putea nici măcar să ţin ochii deschişi.

— Pentru Dumnezeu, ce ai tot făcut? întrebă Freud.

— Mi-ar veni greu să vă descriu ultimele mele douăzeci şi patru de ore, domnule. înainte să vin aici am fost cu domnişoara Acton.

— înţeleg.

Freud vedea că Younger aşteaptă să fie întrebat, dar nu se socotea în stare să facă asta. De fapt, Freud se simţea la fel de epuizat ca Younger.

— Ei bine, o să-mi povesteşti despre toate astea mâine.

— Mâine... In regulă, răspunse Younger, pregătindu-se să plece.

Intuind dezamăgirea lui, Freud adăugă:

— A, voiam să-ţi spun. Clara Banwell – ar trebui să ne gândim mai mult la ea.

— Cum adică, domnule?

— Toată viaţa de familie e organizată în jurul celei mai distruse persoane. Ştim că Nora i-a substituit, în esenţă, pe părinţii ei cu Banwell. întrebarea e care persoană din această constelaţie a suferit cele mai mari traume psihice.

— Şi credeţi că aceasta ar putea fi doamna

Banwell?

— Nu trebuie să presupunem că ar fi Nora. Doamna Banwell e o persoană captivantă, cum sunt deseori narcisiştii, dar bărbaţii din viaţa ei au rănit-o profund, fără doar şi poate. Soţul ei, cel puţin, cu siguranţă. Ai auzit ce povestea.

— Da, zise Younger. Mi-a spus mai multe despre asta.

— Acasă la Jelliffe?

— Nu, domnule. Am vorbit iar cu ea, acasă la domnişoara Acton.

— înţeleg, zise Freud, ridicând o sprânceană. Cred că datorită ei a aflat Nora că doamna Banwell i-a oferit o felaţie tatălui fetei.

— Cum adică?

— Adu-ţi aminte, zise Freud. închise ochii şi, fără să-i mai deschidă, reproduse schimbul de replici dintre el şi Younger legate de acest subiect, cu două zile în urmă, începând cu propriile lui cuvinte: „Nu găseşti nimic straniu în afirmaţia Norei că, atunci când a văzut-o pe doamna Banwell cu tatăl ei, n-a înţeles cu precizie la acea vreme ce anume se întâmpla? — Cele mai multe fete de paisprezece ani din America nu sunt bine informate în legătură cu acest lucru, domnule doctor Freud.

— Foarte bine, dar nu asta vreau să spun. A implicat că *acum* înţelege ce văzuse, aşa-i?"

Younger era uluit.

— Aveţi o memorie fonografică, domnule?

— Da. E o deprindere bună pentru un analist. Ar trebui să o cultivi şi tu. Pe vremuri, puteam să ţin minte conversaţii luni întregi, acum le uit după câteva zile. în orice caz, cred că o să afli că doamna Banwell însăşi a instruit-o pe Nora în legătură cu natura actului. Cred că şi-a făcu t-o confidentă şi i-a stârnit compasiunea. Altfel, sentimentele Norei pentru ea sunt inexplicabile.

— Sentimentele Norei pentru doamna Banwell...

repetă Younger.

— Haide, tinere, gândeşte-te mai bine. în loc să o urască pe doamna Banwell, aşa cum ar fi normal, Nora a acceptat-o, mai presus de toate, ca pe un substitut de mamă. Asta înseamnă că doamna Banwell a găsit un mod de a-şi forma o legătură specială cu fata, ceea ce e o realizare remarcabilă, date fiind circumstanţele. Aproape sigur, i-a destăinuit Norei secrete erotice interzise – un mijloc preferat al femeilor pentru a stabili o prietenie intimă.

— înţeleg, zise glacial Younger.

— Da? Asta a făcut, fără îndoială, lucrurile mai complicate pentru Nora. Şi dovedeşte, de asemenea, lipsa de scrupule a doamnei Banwell. O femeie nu spune asemenea lucruri unei fete pe care vrea să o păstreze inocentă. Ei bine, văd că vrei să-mi spui ceva, dar eşti prea obosit. N-ar avea nici un rost să continuăm acum. îmi spui mâine. Du-te şi odihneşte-te.

SMITH ELY JELLIFFE fredona o arie în timp ce intra la Balmoral vineri noaptea, puţin după ora unsprezece. Dând un bacşiş generos portarilor, îi informă, fără să fie de fapt întrebat, că petrecuse seara la Metropolitan, în compania unei făpturi feminine de cea mai bună rasă – din rasa celor care ştiu cu ce să se ocupe în timpul unui spectacol de operă. Cu faţa radioasă, Jelliffe arăta ca un bărbat convins de largheţea propriului suflet.

Strălucirea îi fu întrucâtva întunecată de apariţia unui tânăr într-un costum ros, blocându-i intrarea în lift. Se întunecă apoi cu câteva grade în plus când tânărul se prezentă drept detectiv de poliţie.

— Sunteţi doctorul lui Harry Thaw, aşa e, domnule Jelliffe? întrebă Littlemore.

— îţi dai seama cât e ceasul, nu, bunul meu domn? zise Jelliffe.

— Răspundeţi numai la întrebare.

— Domnul Thaw se află în grija mea, admise Jelliffe. Toată lumea ştie. S-a vorbit mult despre asta.

— S-a aflat tot în grija dumneavoastră şi aici, în oraş, în weekendul trecut?

— Nu ştiu despre ce vorbeşti, zise Jelliffe.

— Sigur că nu, răspunse detectivul, chemând o fată care, îmbrăcată ostentativ, aştepta pe o sofa de piele la celălalt capăt al holului de marmură. Greta se apropie. Littlemore o întrebă dacă îl recunoştea pe Jelliffe.

— Da, el e, zise Greta. Doctorul Smith. A venit cu Harry şi a plecat cu el.

în acea după-amiază, înainte să meargă la primar, detectivul se întorsese la birou, recitise transcrierea procesului şi găsise pasajul în care Jelliffe certifica faptul că Thaw era nebun. Când văzuse în transcriere că primul nume al lui Jelliffe era Smith, pusese totul cap la cap.

— Deci, domnule doctor Smith, zise Littlemore, vreţi să lămurim totul aici, sau la secţie?

Detectivul nu trebui să aştepte mult până veni mărturisirea.

— Nu a fost câtuşi de puţin decizia mea, se plânse Jelliffe. A fost a lui Dana. Dana s-a ocupat de tot.

Littlemore îi ceru lui Jelliffe să-i conducă în apartamentul lui. Când intrară în foaierul bogat împodobit al lui Jelliffe, detectivul dădu apreciativ din cap.

— Doamne, dar aveţi multe de pierdut, domnule doctor Jelliffe, zise Littlemore. Deci l-aţi adus pe Thaw în oraş weekendul trecut? Cum aţi făcut, aţi mituit gardienii?

— Da, dar a fost decizia lui Dana, nu a mea, insistă Jelliffe. Se prăbuşi greoi pe un scaun de la masa din sufragerie. Am făcut doar ceea ce a spus el că ar trebui să facem.

Littlemore se uită la doctor.

— A fost ideea dumneavoastră să-l duceţi la Susie?

— Thaw a ales-o, nu eu. Te rog, domnule detectiv. Era o necesitate medicală. Un om sănătos poate înnebuni într-un loc cum e Matteawan. înconjurat de demenţi. Privat de debuşeurile fizice normale.

— Dar Thaw *e* nebun, zise Littlemore. Din cauza asta e la balamuc.

— Nu e nebun. E foarte încordat, răspunse Jelliffe. Are un temperament nervos. Nu foloseşte la nimic să închizi un asemenea om.

— E destul de rău destul că aţi spus altceva la proces, remarcă Littlemore. Nu a fost prima dată când l-aţi adus pe Thaw în oraş, nu-i aşa? L-aţi adus aici şi în urmă cu o lună, nu?

— Nu, jur, zise Jelliffe. Asta a fost prima dată.

— Sigur că da, spuse Littlemore. Şi cum a ajuns Thaw să o cunoască pe Elsie Sigel?

Jelliffe negă că ar fi auzit vreodată de Elsie Sigel înainte de a citi despre ea în ziare în după-amiaza zilei trecute.

— Când l-aţi dus pe Thaw la Susie, continuă Littlemore, ştiaţi ce îi place să le facă fetelor? Şi asta era tot o necesitate medicală?

Jelliffe lăsă privirea în pământ.

— Auzisem de înclinaţiile lui, mormăi, dar credeam că le rezolvaserăm.

— Îhî, zise Littlemore. Detectivul privi cu dezgust unghiile manichiurate ale lui Jelliffe, aşezate pe burta imensă. înainte să mergeţi la Susie în noaptea aceea, când Thaw a fost aici, în apartament, cât de mult a lipsit? L-aţi lăsat singur? A ieşit? Ce s-a întâmplat?

— Aici? zise Jelliffe, neliniştit şi confuz. Nu l-aş fi adus niciodată aici.

— Nu te juca cu mine, Smith. Am destule ca să te fac complice la crimă – înainte şi după ce a avut

loc.

— Crimă? întrebă Jelliffe. Dumnezeule. Nu se poate. Nu a fost nici o crimă.

— O fată a fost ucisă chiar aici, în clădirea asta, duminică seara, adică în aceeaşi seară în care Thaw a fost în apartamentul tău.

Jelliffe era palid.

— Nu, zise. Thaw a venit în oraş sâmbătă seara. L-am dus eu însumi cu trenul la Matteawan, duminică dimineaţa. Acolo a rămas şi duminică, şi luni. Poţi să-l întrebi pe Dana. Poţi să verifici registrele de la Matteawan.

0 să-ţi dovedească asta.

Disperarea lui Jelliffe suna sincer, dar Littlemore avea dovezi care indicau contrariul.

— Bună încercare, Smith, zise, dar am vreo şase fete care te-au văzut duminica trecută cu Thaw la Susie. Nu-

1 aşa, Greta?

— Ba da, spuse Greta. Pe la unu sau două, duminică dimineaţa. Exact cum ţi-am spus.

Littlemore îngheţă.

— Stai o clipă, stai o clipă. Vrei să spui sâmbătă noaptea, sau e vorba de duminică?

— Sâmbătă noaptea, duminică dimineaţa, e acelaşi lucru, răspunse Greta.

— Greta, zise detectivul, am nevoie să fiu sigur în privinţa asta. Când a venit Thaw, sâmbătă noaptea sau duminică noaptea?

— Sâmbătă noaptea, spuse Greta. Nu lucrez duminică noaptea.

Littlemore era iar în încurcătură. Ipoteza Thaw se conturase la fel de sigură şi de concretă ca un bloc masiv de zece tone. Totul conducea către ea. Acum însă, reieşea că Thaw fusese la Susie în altă noapte – în noaptea dinainte.

— O să verific registrele de la spital, îi spuse Littlemore lui Jelliffe, şi ar fi bine să ai dreptate. Hai, Greta. Plecăm.

Jelliffe, înghiţind în sec, se ridică în scaun.

— Aş zise că îmi datorezi nişte scuze, domnule detectiv, zise.

— Poate, spuse Littlemore. Dar, dacă mai spui asta o dată, o să faci între un an şi cinci la Sing Sing pentru complicitate la evadarea unui prizonier al statului. Ca să nu mai vorbesc de faptul că nu o să mai practici niciodată medicina.

ERA A DOUA noapte la rând când Cari Jung se plimba pe lângă Capela Calvary, peste drum de Gramercy Park. De data aceasta avea un revolver în buzunar. Poate că îi dădea curaj. Fără să ezite, merse hotărât de-a lungul gardului de fier forjat al parcului, traversă strada şi se duse direct la ofiţerul care stătea în faţa casei Acton. Poliţistul îl întrebă ce căuta. Jung îi răspunse că era în căutarea unui club cu teatru: ştia oare poliţistul să-i spună unde era?

— Clubul Jucătorilor, asta căutaţi, zise poliţistul. Numărul şaisprezece, patru case mai în jos.

Jung bătu la uşa cu numărul şaisprezece şi, când menţionă numele lui Smith Jelliffe, fu lăsat să intre. Aerul vibra de muzică şi de râsete feminine. Acum, că era înăuntru, lui Jung nu-i venea să creadă că fusese atât de nerod încât să vină de două ori până la uşa aceea şi să facă apoi cale întoarsă. Cine şi-ar fi închipuit: un bărbat de statura lui să se teamă să intre într-o casă unde femeile puteau fi cumpărate cu bani.

Fata de la garderoba clubului, salutându-l pe Jung în foaier, fu o clipă surprinsă când el îşi scoase revolverul. Dar bărbatul i-l întinse cu o politeţe europeană, explicându-i că văzuse un poliţist la câteva case distanţă şi se gândise că ar putea fi vreun asasin prin preajmă.

— E în regulă, spuse fata, zâmbindu-i atrăgător. O clipă, am crezut că *dumneavoastră* sunteţi asasinul.

Cei doi izbucniră în râs şi uşa din faţă se închise; la scurtă vreme, un alt bărbat coborî dintr-o trăsură la umbra Capelei Calvary. Trăsura plecă, lăsându-l

singur aproape exact în locul ocupat de Jung în noaptea trecută. Bărbatul purta cravată albă. în ciuda arşiţei serii de vară, mai avea încă un rând de haine, un palton şi mănuşi albe din piele de căprioară. Pălăria era coborâtă pentru a-i ascunde cât mai mult posibil faţa. Bărbatul nu se mişca. Privea din întuneric, de unde nu putea fi văzut de poliţiştii de la casa Acton.

CUM AUZI UŞA închizându-se, Smith Jelliffe se repezi la telefon. Ceru centralistei să-i facă legătura cu Spitalul de Stat Matteawan. Aşteptă cincisprezece minute, dar dădu în cele din urmă de un gardian din spital cu care era în relaţii excelente. Jelliffe începu să-i dea nişte ordine panicate, dar fu repede întrerupt.

— E prea târziu, zise gardianul. A plecat.

•— A plecat?

— A ieşit acum trei ore.

Jelliffe puse receptorul în furcă. Apoi, cu degete tremurânde, formă numărul casei de pe Bulevardul 5 a lui Charles Dana. Nu răspunse nimeni. Era aproape miezul nopţii. După şase apeluri, Jelliffe închise.

— Dumnezeule, spuse.

PESTE DRUM DE Balmoral, Littlemore îi spuse „la revedere" Gretei sub felinar. Noaptea era la fel de fierbinte şi de înăbuşitoare ca atunci când ajunseseră acolo.

— Pot să spun că a venit duminică noaptea, dacă vrei, zise Greta.

Littlemore nu se putu stăpâni să nu râdă. Dădu din cap, făcând semn unui taxi care trecea.

— Acum nu o să mai încerci să mi-o găseşti pe Fannie, nu? întrebă resemnată.

— Nu, nu o să încerc, zise Littlemore. O s-o găsesc sigur.

îi spuse şoferului să o ducă pe Strada 40 şi îi dădu un dolar pentru cursă. Greta făcu ochii mari.

— Eşti un dulce, ştii? zise. Nu vrei cumva să te

însori cu mine? Suntem amândoi roşcaţi.

Littlemore râse iar.

— îmi pare rău, drăguţă, dar sunt deja arvunit.

Greta îl sărută pe obraz. După ce taxiul se îndepărtă,
Littlemore se întoarse şi aproape se ciocni de Betty Longobardi, care stătea chiar în spatele lui. în drumul său prin oraş, detectivul se oprise la casa familiei Longobardi şi îi lăsase vorbă lui Betty să-l caute la Balmoral de îndată ce ajunge acasă.

— Dă drumul la explicaţii, zise Betty, şi sper să fie bune.

Littlemore zise că trebuia pur şi simplu să aibă încredere în el, apoi o duse în locul unde-şi parcase maşina. Detectivul scoase din portbagaj un sac voluminos.

— Trebuie să-ţi arăt nişte lucruri care e posibil să-i fi aparţinut domnişoarei Riverford. Eşti singura persoană care le poate identifica.

Littlemore goli conţinutul sacului în portbagaj. Hainele erau prea degradate de apă ca să mai poată fi recunoscute. Bijuteriile şi pantofii, după câte credea Betty, păreau familiare, dar nu putea fi sigură. Apoi văzu o mânecă acoperită cu paiete iţindu-se dintr-un ghemotoc compact de ţesături. Trase afară rochia căreia îi aparţinea mâneca şi o duse sub felinar.

— E a ei! Am văzut-o îmbrăcată cu ea.

— Stai o clipă, zise Littlemore. Stai o clipă. Scotoci prin grămada de haine. Vezi aici haine pe care o femeie îe-ar purta ziua?

— Astea nu, zise Betty, ridicând din sprâncene în timp ce verifica lenjeria. Nici astea. Nu prea, Jimmy. Toate sunt haine de seară.

— Haine de seară, repetă detectivul încet.

— Ce e? întrebă Betty.

Littlemore, căzut pe gânduri, nu spunea nimic.

— Ce-i, Jimmy?

— Dar atunci domnul Hugel...

Grăbit, detectivul începu să se scotocească prin

buzunare şi să le întoarcă pe dos până când găsi un plic cu mai multe fotografii. Ii arătă lui Betty una dintre ele.

— Recunoşti figura asta? întrebă.

— Sigur, zise fata, dar de ce...

— Ne întoarcem sus, o întrerupse Littlemore. Luă din portbagaj un obiect greu de aramă, arătând ca un far de maşină fixat pe un sfeşnic. Era o lanternă electrică. Apoi intră cu Betty înapoi în Balmoral. Luară liftul din Aripa de Alabastru până la ultimul etaj.

— Ce înălţime avea domnişoara Riverford? întrebă Littlemore în timp ce urcau.

— Era un pic mai înaltă ca mine. Betty avea un metru şaizeci. Sau, cel puţin, părea mai înaltă.

— Cum adică?

— Era mereu pe tocuri, explică Betty. Tocuri înalte de tot. Nu prea era obişnuită cu ele.

— Ce greutate avea?

— Nu ştiu, Jimmy. De ce?

Holul celui de-al optsprezecelea etaj era gol. Trecând peste obiecţiile lui Betty, Littlemore aranjă broasca de la uşa apartamentului lui Elizabeth Riverford şi deschise. înăuntru era întuneric şi linişte. Nu mai era nici o lustră pe tavan. Lămpile fuseseră luate.

— Ce căutăm aici? întrebă Betty.

— încerc să-mi dau seama de ceva.

Littlemore merse pe coridor până la dormitorul domnişoarei Riverford, încercând să străpungă întunericul cu lumina neregulată a lanternei.

— Eu nu intru acolo, zise Betty, venind şovăitoare după el.

Ajunseră la uşă. Când Littlemore se întinse către clanţă, mâna îi încremeni la jumătatea drumului. Un sunet ascuţit străpunse deodată tăcerea. Venea din dormitor. Sunetul crescu în intensitate până ajunse

un vaier în toată regula.

Betty îl apucă pe Littlemore de braţ.

— Ăsta e sunetul de care ţi-am spus, Jimmy, sunetul pe care l-am auzit toţi în dimineaţa în care a murit domnişoara Riverford.

Detectivul deschise uşa. Vaierul deveni şi mai puternic.

— Nu intra, şopti Betty.

Sunetul încetă brusc. Totul se cufundă iar în tăcere. Littlemore intră în cameră. Prea înfricoşată ca să rămână unde era, Betty intră şi ea, agăţându-se de mâneca lui. Mobila era la locul ei: patul, oglinda, noptiera, şifonierele. Toate aruncau umbre bizare în raza lanternei detectivului. Littlemore îşi lipi urechea de zid şi începu să-l ciocănească cu degetele, ascultând atent. Se mută apoi cu doi metri mai încolo şi făcu acelaşi lucru.

— Ce faci? şopti Betty.

Littlemore pocni din degete.

— Şemineul, zise. Am văzut pământul lângă şemineu.

Se îndreptă spre şemineu şi dădu la o parte apărătoarea din plasă de fier, întinzându-se pe podea. Folosindu-se de lanternă, se uită pe horn. La capătul de sus al vetrei, Littlemore văzu cărămizi, mortar – şi trei deschizături alcătuind un triunghi, cea din vârf circulară.

— Asta e, zise detectivul. Asta trebuie să fie. Acum, fie ce-o fi...

Littlemore îndreptă lanterna spre suportul de fier de lângă şemineu. Unul dintre instrumente era un vătrai în formă de trident. Doi dinţi erau bine ascuţiţi, celălalt era bont. Cele trei capete alcătuiau împreună un triunghi. Littlemore se ridică repede, luă vătraiul şi începu să împungă partea din spate a hornului cu el. Când găsi deschizăturile, cele trei capete ale vătraiului se potriviră în ele ca şi când ar fi fost special concepute pentru asta – aşa cum şi fuseseră, bineînţeles. O clipă mai târziu, întreaga vatră culisă pe nişte balamale ascunse şi o rafală

puternică îl izbi pe Littlemore în faţă.

— Măi, măi, spuse Littlemore. înăuntru, flăcări mici albastre luminau pereţii. Unde am mai văzut din astea? Hai, Betty.

Intrară în pasaj; Betty îl ţinea strâns de mână pe Littlemore. Când trecură pe lângă un grilaj pătrat de fier, detectivul îşi lipi urechea de el şi îi spuse şi lui Betty să facă la fel. Auziră în depărtare acelaşi sunet ca un vaier care o înspăimântase într-atât pe Betty.

— Un puţ pentru aerisire, zise Littlemore. Un fel de sistem cu aer comprimat. Trebuie să fie o pompă pe undeva. Când porneşte, scoate sunetul ăla. Când se opreşte pompa, se opreşte şi sunetul.

Mai merseră câteva zeci de metri, trecând pe lângă o duzină de grilaje similare şi cotind brusc de vreo trei sau patru ori. Unghiile lui Betty se înfigeau din ce în ce mai adânc în braţul lui Littlemore. în cele din urmă, ajunseră la capăt. Un zid le bara drumul, dar pe acelaşi zid lucea o plăcuţă de metal dedesubtul unei lămpi cu gaz. Littlemore apăsă pe plăcuţă şi zidul se dădu la o parte din faţa lor.

La lumina lanternei electrice, putură să vadă că erau într-un birou luxos mobilat. Pe pereţi se aliniau cuminţi rafturi, deşi, în loc de cărţi, pe acestea se afla o colecţie bogată de machete de poduri şi clădiri. în mijlocul încăperii se afla un birou masiv, cu două lămpi de aramă. Littlemore aprinse una dintre ele. Tăcuţi, detectivul şi Betty ieşiră din birou şi străbătură un hol. Traversară un foaier îmbrăcat în marmură albă. Apoi auziră un sunet înăbuşit. La capătul holului, după cea mai spaţioasă cameră de zi pe care o văzuseră vreodată Littlemore şi Betty, o uşă se zguduia intermitent şi clanţa ei se răsucea într-o parte şi în alta. Evident, cineva era în spatele uşii şi încerca în zadar să o deschidă. Littlemore se prezentă şi spuse că era poliţist.

îi răspunse o voce feminină.

— Deschideţi uşa. Lăsaţi-mă să ies.

Lui Littlemore nu-i luă mult să facă asta. Când

uşa se deschise, se dovedi că după ea era o garderobă şi văzu spatele unei femei cu mâinile legate, înghesuită într-un spaţiu care nu era suficient pentru o persoană. Doamna Clara Banwell se întoarse, îi mulţumi detectivului şi îl rugă să o dezlege.

SUDOAREA STRĂLUCEA PE fruntea lui Henry Kendall Thaw în timp ce îl supraveghea pe poliţistul de vizavi de
Gramercy Park, care patrula încoace şi încolo sub felinarul cu gaz din faţa casei Acton. Ii umezise şi cămaşa pe care o purta sub smoching. Ii picura în josul mânecilor şi al pantalonilor.

Din punctul său de observaţie de pe Strada 21, între bulevardele 4 şi Lexington, Thaw putea să vadă tot şirul de case impunătoare de pe latura sudică a parcului. Vedea Clubul Jucătorilor strălucind vesel în noaptea de vineri. De fapt, putea să vadă chiar şi dincolo de perdelele transparente de la ferestrele primului etaj al clubului, acolo unde bărbaţi în vârstă, cocoţaţi evident pe pantofi cu tocuri înalte, şi femei tinere cu umerii dezgoliţi se plimbau dintr-o parte în alta, bând Duplex şi cocteiluri Bronx.

Ochii lui Thaw erau mai buni decât ai lui Jung. Defectă, la trei etaje deasupa poliţistului, o mişcare pe acoperişul casei Acton. îşi dădu seama, în ciuda cerului întunecat al nopţii, că era un alt poliţist şi reuşi să distingă şi conturul puştii pe care acesta o avea în mâini. Thaw era un bărbat vânos, atât de subţire încât părea fragil, cu braţele puţin mai lungi decât ar fi fost normal. Faţa îi era surprinzător de copilăroasă pentru un bărbat care se apropia de patruzeci de ani. Aproape că l-ai fi considerat chipeş, dacă nu ar fi avut ochii un pic prea înfundaţi în orbite şi buzele un pic prea groase. Fie că se mişca, fie că stătea pe loc, părea că nu poate să-şi ţină răsuflarea.

Acum, Thaw se mişca. Mergea spre est, ţinându-se în umbră. îşi trase şi mai jos borul pălăriei când traversă Bulevardul Lexington: cunoştea foarte bine casa de pe colţ. O privise cândva preţ de câteva ore, aşteptând să vadă dacă iese din ea o anumită fată, o fată drăguţă pe care voia atât de mult să o rănească, încât îl furnicau degetele. Ocoli gardul de fier al parcului până când ajunse în colţul sud-estic al acestuia, cu Irving Place despărţindu-l de poliţiştii atenţi. Ofiţerii nu-l văzură intrând pe aleile din spatele caselor de pe latura de sud a lui Gramercy Park.

LA DOUĂ MILE distanţă, în apartamentul de la etaj al căsuţei din strada Warren, coronerul Charles Hugel terminase să-şi facă bagajele. Stătea în picioare în mijlocul camerei de zi, muşcându-şi degetele. Trimisese primarului scrisoarea de demisie. îşi înştiinţase gazda. Se dusese la bancă şi îşi lichidase contul. Toţi banii pe care îi avea erau în faţa lui, aranjaţi în teancuri ordonate pe podea. Trebuia să se hotărască asupra felului in care avea să-i ia cu el. Se lăsă pe vine şi începu să numere bancnotele – pentru a treia oară întrebându-se dacă îi ajungeau să se stabilească într-un oraş mai mic. Mâinile îi fură cuprinse de un spasm şi bancnotele de cincizeci de dolari se risipiră în aer când auzi o bătaie în uşă.

DACĂ POLIŢISTUL DIN faţa casei Acton s-ar fi uitat doar în sus, ar fi putut observa că fereastra de la dormitorul Norei era acum mai întunecată. Ar fi putut să-şi dea seama că după perdele se afla un bărbat. Dar nu se uită în sus.

Intrusul îşi desfăcu cravata albă de mătase de la gât. în tăcere, o scoase de sub guler şi şi-o înfăşură în jurul mâinilor. Se apropie de patul Norei. Deşi era întuneric, putea distinge silueta fetei care dormea pe pat. Putea să vadă linia în care bărbia delicată lăsa locul gâtului dulce şi neocrotit. Strecurând cravata între tăblie şi pernă, o trase în jos, încet, pe

sub pernă, tot mai aproape de gâtul fetei, infinit de încet, până când cele două capete apărură la vedere. în tot acest timp, îi ascultă respiraţia, la fel de liniştită şi de moale.

O întrebare bună este dacă acel cuţit de bucătărie ar fi fost de vreun folos, în cazul în care doamna Mildred Acton nu l-ar fi luat de sub pernă. Ar fi ajuns Nora Acton la el, trezită în toiul nopţii de un bărbat? Dacă ar fi ajuns la el, ar fi putut să-l folosească? Nora dormea întotdeauna pe burtă. Chiar dacă ar fi pus mâna pe arma respectivă, ar fi putut oare – cu respiraţia tăiată – să îşi salveze viaţa?

De fapt toate aceste întrebări sunt bune, dar un pic prea academice, având în vedere că nu numai cuţitul lipsea, ci şi Nora.

-— Mâinile sus, domnule Banwell, zise o voce din spatele intrusului aflat lângă patul Norei. O lanternă electrică, aflată în mâinile unui poliţist în uniformă care stătea la uşă, lumină deodată camera. George Banwell îşi acoperi faţa cu mâinile.

— îndepărtaţi-vă de pat, domnule Banwell, zise detectivul Littlemore, împungându-l cu ţeava pistolului în spate. E în regulă, Betty, poţi să te ridici acum.

Betty Longobardi se ridică din pat, temătoare, dar şi sfidătoare. In timp ce pipăia buzunarele lui Banwell, detectivul aruncă o privire către şemineul din camera Norei. Acolo, după cum se aştepta, zidul era dat la o parte, dezvăluind un coridor secret aflat în spatele lui.

— în regulă. Lasă mâinile jos acum. La spate. încet şi cu grijă.

Banwell nu se mişcă.

— Care-i preţul tău? întrebă.

— Mai mare decât poţi tu plăti, răspunse Littlemore.

— Douăzeci de mii, zise Banwell, cu mâinile tot deasupra capului. Vă dau câte douăzeci de mii la

fiecare.

— Mâinile la spate, repetă Littlemore.

— Cincizeci de mii, spuse Banwell.

Privind pe furiş în direcţia razei de lumină, văzu că în pragul uşii erau doi bărbaţi, unul care ţinea lanterna şi altul în spatele lui, pe lângă cel care îi ţinea pistolul în coaste. La cuvintele „cincizeci de mii", cei doi bărbaţi din pragul uşii tresăriră tulburaţi. Banwell li se adresă lor.

— Gândiţi-vă, băieţi. Sunteţi deştepţi, pot să-mi dau seama numai uitându-mă la voi. De unde credeţi că şi-a făcut plinul şeful vostru, Byrnes? Ştiţi cât are Byrnes în bancă? Trei sute cincizeci de mii. Exact. Eu l-am umplut de bani, şi tot eu vă pot face şi pe voi bogaţi.

— Primarului nu-i va plăcea încercarea ta de a ne mitui, zise Littlemore, trăgând în jos un braţ de-al lui Banwell şi punându-i cătuşele la încheietură.

— O să-l ascultaţi pe prostul ăsta din spatele meu? strigă Banwell, adresându-se tot celor doi bărbaţi din cadrul uşii, cu o voce puternică şi încrezătoare, în ciuda situaţiei nefavorabile în care se afla. O să-l distrug la proces. O să-l distrug, mă auziţi? Fiţi deştepţi. Vreţi să fiţi săraci toată viaţa? Gândiţi-vă la soţiile voastre, la copii. Vreţi să fie şi ei săraci toată viaţa? Nu vă faceţi griji în legătură cu primarul. Pe primar îl am în buzunar.

— Zău, George? zise bărbatul din spatele ofiţerului care ţinea lanterna. Păşi în raza de lumină. Era primarul McClellan. Chiar aşa?

Littlemore prinse cătuşele şi de cealaltă încheietură a lui Banwell, şi acestea se închiseră cu un clinchet satisfăcut. Cu o repeziciune surprinzătoare pentru un bărbat de talia lui, Banwell se smulse din strânsoarea detectivului şi, cu braţele la spate, o zbughi către pasajul secret. Dar fu nevoit să se oprească pentru a încerca să intre, şi acesta fu ghinionul lui. Littlemore avea pistolul în mână. Putea să tragă în plin, dar se stăpâni. In schimb, făcu un

pas mare în faţă şi îl lovi pe Banwell cu patul armei în creştet. Banwell scoase un strigăt şi se prăbuşi la pământ.
Câteva minute mai târziu, detectivul Littlemore îl aşează pe George Banwell, care era aproape inconştient, la picioarele scării casei Acton şi îl legă de balustradă cu încă o pereche de cătuşe, împrumutată de la unul din poliţiştii în uniformă. Lui Banwell îi curgea sânge pe faţă. Un alt poliţist îi scoase pe Harcourt şi Mildred Acton, amândoi tulburaţi, din dormitorul lor.ÎN CLUBUL JUCĂTORILOR, fata de la garderobă primi un nou vizitator care o surprinse – nu numai pentru că intrase pe uşa din spate, ci şi pentru că bărbatul purta palton în toiul verii. Lui Harry Thaw îi făcea o plăcere specială să îşi savureze libertatea în camerele proiectate chiar de omul pe care îl asasinase cu trei ani în urmă, domnul Stanford White. Se prezentă sub numele de Monroe Reid, din Philadelphia. Declină această identitate şi în faţa unei alte persoane care nu era din oraş, un domn străin pe care-l întâlni în mica sală de bal în care dansatorii îşi făceau numărul pe o scenă înălţată deasupra podelei. Harry Thaw şi Cari Jung se înţeleseră cât se poate de bine în acea seară. Când Jung spuse că îl cunoştea pe unul dintre membrii clubului, Smith Jelliffe, Thaw exclamă că şi el îl cunoştea bine, deşi nu dezvălui tot adevărul despre felul în care se cunoscuseră.
— BINE LUCRAT, DOMNULE detectiv, îi spuse primarul McClellan lui Littlemore în camera de zi a casei Acton. N-aş fi crezut dacă n-aş fi văzut cu ochii mei.

Doamna Biggs pansa rana lui Banwell. Domnul Acton îşi turnă din belşug în pahar.

— Crezi că poţi să ne spui ce se întâmplă, McClellan? întrebă.

— Mă tem că nu prea ştiu, răspunse primarul. Tot nu pot să-mi închipui cum a putut George să o ucidă pe domnişoara Riverford.

Se auzi soneria. Doamna Biggs se uită la stăpânii ei, care la rândul lor se uitară la primar. Littlemore zise că răspunde el. Câteva clipe după aceea, toţi îl văzură pe coronerul Charles Hugel intrând în cameră, bine păzit de ofiţerul John Reardon.

— Ia-l, domnule detectiv, zise Reardon. Avea bagajele făcute, exact aşa cum ai spus că o să fie.

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI CINCI

TELEFONUL SUNĂ ÎN camera mea de la hotel, trezindumă. Nu-mi aminteam să fi adormit; abia dacă îmi aminteam că mă întorsesem acolo. Era recepţia.

— Cât e ceasul? am întrebat.

— E aproape miezul nopţii, domnule.

— Şi ce zi? Ceaţa din creier nu voia să-mi dispară.

— Tot vineri, domnule. Iertaţi-mă, domnule doctor Younger, dar dumneavoastră mi-aţi spus să vă informez dacă domnişoara Acton primeşte vizite.

— Da, şi?

— O anume doamnă Banwell e în drum spre camera domnişoarei Acton.

— Doamna Banwell? am spus. în regulă. Nu lăsaţi pe nimeni să urce fără să mă anunţaţi mai întâi.

Nora şi cu mine luaserăm trenul înapoi de la Tarry Town. Abia dacă ne vorbiserăm. Când ajunseserăm la Grand Central, Nora mă implorase să o duc înapoi la hotelul Manhattan – ca să vedem dacă mai avea încă reţinută camera pe numele ei. Mă întrebă dacă nu putea, în cazul în care lucrurile stăteau astfel, să rămână acolo până duminică, pentru a nu mai fi nevoită să se teamă că părinţii ar putea să o interneze împotriva voinţei sale.

Fără să chibzuiesc prea bine, am acceptat să o conduc înapoi la hotel. Am avertizat-o totuşi că, indiferent ce se întâmpla, în dimineaţa următoare trebuia să-l anunţ pe tatăl ei unde se afla. Eram

sigur – şi i-am spus şi ei asta – că va reuşi să inventeze o poveste cu care să-şi ţină părinţii la distanţă pentru încă douăzeci şi patru de ore. Se întâmplă să aibă dreptate: camera nu fusese eliberată. Receptionerul îi dădu cheile si ea dispăru în lift.

Nu consideram prea înţeleaptă vizita doamnei Banwell de la miezul nopţii: se putea ca soţul ei s-o fi urmărit. Probabil că Nora îi telefonase. Dar, dacă Nora mă putuse păcăli cu atâta îndemânare, atunci era posibil ca şi Clara să-şi păcălească soţul cu o minciună despre plimbarea de seară.

îmi veniră în minte observaţiile lui Freud despre sentimentele Norei pentru Clara. El credea încă, fireşte, că Nora nutrea sentimente incestuoase. Eu nu mai credeam asta. De fapt, dată fiind interpretarea mea la *a fi sau a nu fi,* îndrăzneam să cred că, în sfârşit, o încheiasem cu întregul complex al lui Oedip. Freud avusese dreptate tot timpul: da, pusese o oglindă în faţa naturii, dar văzuse în ea o imagine inversată a realităţii.

E vorba de tată, nu de fiu. Da, când un băieţel intră în scenă alături de tată şi de mamă, o parte a trioului tinde să sufere de o gelozie profundă – tatăl. Simte, în mod natural, că băiatul e un intrus în relaţia sa specială şi exclusivă cu soţia. Poate foarte bine simţi că vrea să scape de intrusul plângăcios pe care mama îl proclamă atât de perfect. Poate chiar să îi dorească moartea.

Complexul lui Oedip e real, dar subiectul tuturor atributelor sale sunt părinţii, nu copilul. Şi totul se înrăutăţeşte pe măsură ce copilul creşte. O fată ajunge repede să îşi înfrunte părinţii având un chip a cărui tinereţe şi frumuseţe mama nu se poate împiedica să le invidieze. Un băiat trebuie în cele din urmă să se confrunte cu tatăl care, pe măsură ce fiul său creşte, nu ponte decât să simtă ameninţarea generaţiilor care vin să-l înlocuiască.

Dar ce părinte şi-ar recunoaşte dorinţa de a-şi

ucide odrasla? Ce tată ar admite că e gelos pe propriul său fiu? Aşadar, complexul lui Oedip a trebuit să fie *proiectat asupra copiilor*. O voce trebuie să şoptească în urechea tatălui lui Oedip că nu el – tatăl – nutreşte dorinţa secretă de a-şi vedea fiul mort, ci mai degrabă Oedip îşi râvneşte mama şi plănuieşte moartea tatălui său. Cu cât aceste gelozii sunt resimţite mai intens de către părinţi, cu atât mai destructiv se poartă aceştia cu copiii lor şi, în unele cazuri, pot ajunge să şi-i întoarcă împotrivă – creând exact situaţia de care se temeau. Asta e chiar lecţia povestită în *Oedip.* Freud a interpretat greşit *Oedip:* secretul dorinţelor oedipiene se află în inima părinţilor, nu în cea a copiilor.

Trist e că descoperirea aceasta, aşa cum a fost ea, mi se părea atât de searbădă, atât de nefolositoare. La ce bun? La ce bun toată analiza?
— E SCANDALOS CE se-ntâmplă, zise coronerul Hugel pe un ton care sugera o indignare abia controlată. Pretind o explicaţie.

George Banwell gemu de durere când doamna Biggs îi aplică un plasture pe creştet. Sângele i se închegase în păr, dar nu-i mai curgea pe obraji.

— Ce înseamnă asta, Littlemore? întrebă primarul.

— Vreţi să-i spuneţi dumneavoastră, domnule Hugel? fu răspunsul detectivului. Sau vreţi să-i spun eu?

— Ce să-mi spună? întrebă McClellan.

— Dă-mi drumul, zise coronerul către Reardon.

— Dă-i drumul, ofiţer, ordonă primarul. Reardon se supuse pe dată.

— E altă glumă de-a ta, Littlemore? întrebă Hugel, aranjându-şi costumul. Nu asculta nimic din ce spune, McClellan. E omul care a făcut pe mortul ieri, pe masa mea de disecţie.

— Ai făcut asta? îl întrebă primarul pe Littlemore.

— Da, domnule.

— Vezi? zise Hugel către McClellan, ridicând glasul. Nu mai sunt în slujba acestui oraş. Demisia mea a intrat în vigoare azi, la ora cinci; e pe biroul tău, McClellan, deşi fără îndoială că n-ai citit-o. Plec acasă. Noapte bună.

— Nu-l lăsaţi să plece, domnule primar, interveni Littlemore.

Coronerul nu-l băgă în seamă. Punându-şi pălăria pe cap, porni spre uşă.

— Nu-l lăsaţi să plece, domnule, repetă Littlemore.

— Domnule Hugel, rămâi unde eşti, te rog, ordonă McClellan. Detectivul mi-a arătat deja în noaptea asta un lucru pe care nu l-aş fi crezut posibil. Vreau să-l ascult.

— Mulţumesc, Excelenţă, zise Littlemore. Ar fi bine să încep cu o fotografie. E făcută de coronerul Hugel, domnule. E o fotografie a domnişoarei Riverford cu iniţialele domnului Banwell imprimate pe gâtul fetei.

Banwell tresări la picioarele scării.

-— Ce anume? întrebă.

— Iniţialele lui? Cum adică? întrebă şi McClellan.

— Am o copie aici, domnule, zise Littlemore. îi dădu primarului fotografia. E cam complicat, domnule. Vedeţi, din ce spunea domnul Hugel, cadavrul domnişoarei Riverford fusese furat de la morgă pentru că avea nişte indicii pe el.

— Da, aşa mi-ai spus şi mie, Hugel, zise primarul.

Coronerul tăcea, privindu-l foarte atent pe Littlemore.

— Apoi, Riviere a developat plăcile fotografice de la domnul Hugel, continuă detectivul, şi, bineînţeles, am găsit această fotografie a gâtului domnişoarei Riverford cu urma respectivă imprimată pe el. Asasinul o strangulează pe domnişoara

Riverford cu cravata, cravata mai are încă acul pe ea, iar pe ac se află monograma, înţelegeţi, deci, Excelenţă, fotografia arată iniţialele asasinului pe gâtul domnişoarei Riverford. Asta ne-aţi spus, nu-i aşa, domnule Hugel?

— Uimitor, zise primarul, privind atent fotografia şi apropiind-o de ochi. Dumnezeule, văd monograma: *GB.*

— Da, domnule. Am făcut rost şi de un ac de cravată al domnului Banwell şi puteţi vedea că sunt identice.

Littlemore scoase acul de cravată al lui Banwell din buzunarul pantalonilor şi i-l întinse primarului.

-— Ia te uită, zise primarul. Identice.

— Prostii, zise Banwell. E o înscenare.

■— Dumnezeule, Hugel, zise primarul, ignorându-l pe Banwell. De ce nu mi-ai spus, omule? Aveai dovezi solide împotriva lui.

— Dar eu nu... nu pot... să văd fotografia, zise Hugel.

Primarul îi dădu coronerului fotografia.Hugel scutură din cap în timp ce o examina.

— Dar fotografia mea...

— Domnul Hugel nu a văzut niciodată fotografia aceasta, Excelenţă, zise Littlemore.

— Nu înţeleg, zise primarul.

— în fotografia domnului Hugel – în fotografia originală, domnule iniţialele de pe gât nu erau *GB.* Erau reversul lui *GB,* era imaginea în oglindă.

— Păi, de fapt, trebuiau să fie în revers, nu? medită McClellan. Monograma trebuia să se imprime invers, ca sigiliul pe un plic.

— Aici e şmecheria, zise Littlemore. Aţi înţeles bine, Excelenţă: acul trebuia să se imprime pe dos, astfel încât GB-ul în revers din fotografia domnului Hugel să arate că domnul Banwell e criminalul. Exact asta a spus domnul Hugel. Singura problemă era că fotografia domnului Hugel arăta deja o imagine inversată. Riviere ne-a spus. La asta nu s-a

gândit domnul Hugel. Fotografia lui arăta un *GB* pe dos – aşa-i?, – dar ea era deja o imagine inversată a gâtului fetei. Ceea ce înseamnă că urma de pe gâtul ei
|
era un *GB* corect, şi asta mai înseamnă că monograma asasinului *nu* era un *GB* corect, ci unul inversat.

— Mai spune încă o dată, zise McClellan.

Littlemore repetă. De fapt, repetă de mai multe ori,
până când primarul înţelese. Mai explică şi că îi ceruse lui Riviere să scoată o imagine în oglindă a fotografiei lui Hugel, inversând iar GB-ul, făcându-l să arate normal, ca să poată compara iniţialele cu cele ale monogramei reale a domnului Banwell. Această fotografie în oglindă o arătase primarului.

— Dar tot nu are sens, zise primarul iritat. N-are absolut nici un sens. Cum se poate ca monograma din originalul lui Hugel să fie exact reversul celei a lui George Banwell?

— Nu se poate decât într-un singur fel, Excelenţă, spuse Littlemore. Cineva a desenat-o.

— Poftim?

— Cineva a desenat-o. Cineva a imprimat-o direct pe plăci, înainte ca Riviere să le developeze. Cineva care avea acces atât la acul de cravată al domnului Banwell,
cât şi la plăcile domnului Hugel. Cineva care voia să ne facă să credem că domnul Banwell a ucis-o pe Elizabeth Riverford. Oricine a făcut asta s-a străduit din greu. Au plănuit bine aproape totul, dar au făcut o greşeală: au făcut fotografia să arate o imagine în oglindă când n-ar fi trebuit să facă asta. Ştiau că urma de pe gâtul domnişoarei Riverford trebuia să fie imaginea în oglindă a monogramei reale, aşadar că şi-au închipuit că fotografia trebuia să înfăţişeze o imagine în oglindă. Dar au uitat că ferotipia e deja o imagine în oglindă. Asta a fost marea lor greşeală.

Când au pus un GB inversat în fotografie, s-au dat de gol.

Hugel interveni:

— Păi, nici măcar eu nu prea înţeleg ce spune cap sec ăsta. Avem o fotografie clară a gâtului fetei. Şi scrie *GR* pe ea – nu negativ, sau dublu negativ, sau triplu negativ, sau ce tot bălmăjeşte Littlemore acolo. Pur şi simplu *GB.* E dovada că Banwell e asasinul.

Urmă un scurt moment de tăcere; primarul o rupse:

— Domnule detectiv, zise, cred că ţi-am urmărit raţionamentul. Dar trebuie să spun că lucrurile au fost întoarse de atâtea ori, încât nu mai ştiu cine are dreptate. E ăsta singurul motiv pentru care crezi că domnul Hugel a contaminat probele? E posibil ca Hugel să aibă dreptate? Ca fotografia să dovedească, până la urmă, că George Banwell e asasinul?

Littlemore se încruntă.

— Să vedem. Cred că *sunt* o mulţime de dovezi împotriva domnului Banwell, nu-i aşa? Domnule primar, pot să-i pun nişte întrebări domnului Banwell?

— Dă-i drumul, răspunse McClellan.

— Domnule Banwell, mă auzi bine?

— Ce vrei? mârâi Banwell.

— Ştii, domnule Banwell, acum, că mă gândesc la asta, sunt destul de sigur că putem să obţinem condamnarea pentru asasinarea domnişoarei Riverford. Am descoperit pasajul secret dintre apartamente.

— Bravo, răspunse Banwell.

— în apartamentul ei era pământ de felul celui care se află pe şantierul de la podul Manhattan.

— Aveţi o dovadă.

— Şi am găsit cufărul cu lucrurile domnişoarei Riverford – cel pe care l-aţi aruncat în East River, chiar dedesubtul podului Manhattan.

— Imposibil! strigă Banwell.

— L-am recuperat azi-noapte, domnule Banwell. Chiar înainte să inunzi chesonul.

— Ai fost azi-noapte în chesonul de la podul Manhattan, Littlemore? vru să ştie McClellan.

— Da, domnule, zise spăşit Littlemore. îmi pare rău, domnule primar.

— A, nu contează, răspunse McClellan. Spune mai departe.

— E o înscenare, interveni Banwell. McClellan, am fost cu tine toată noaptea de duminică. La Saranac Inn. Ştii că nu aveam cum să o omor.

— Nu aşa va vedea lucrurile şi procurorul, răspunse Littlemore. Va spune că ai pus pe cineva să o aducă cu maşina pe domnişoara Riverford până la Saranac, că te-ai furişat de la cina cu primarul, te-ai întâlnit undeva cu ea câteva minute şi ai ucis-o. Apoi ai cerut să-i fie dus cadavrul înapoi la Balmoral, ca să pară că a murit acolo. Ţi-ai închipuit că te poţi folosi chiar de primar pentru alibi. Din păcate, ţi-ai lăsat iniţialele pe gâtul ei. Asta va spune procurorul, domnule Banwell.

— Nu eu am omorât-o, îţi spun, zise Banwell. Pot să dovedesc.

— Cum poţi s-o dovedeşti, George? întrebă McClellan.

— *Nimeni* nu a ucis-o pe Elizabeth Riverford, zise Banwell.

— Ce? zise primarul. Trăieşte? Unde?

Banwell clătină din cap.

— Pentru Dumnezeu, omule, zise McClellan, explică-mi.

— Nu *există* nici o Elizabeth Riverford, zise Banwell.

— Şi nici n-a existat vreodată, adăugă Littlemore.

Banwell expiră adânc. Hugel inspiră, tot adânc. Pri-
marulprotestă:

— îmi explică şi mie cineva ce se întâmplă?

— Mai întâi, m-a pus pe gânduri greutatea ei, zise Littlemore. Raportul domnului Hugel spunea că domriişoara Riverford avea un metru şaizeci şi opt şi cântărea cincizeci şi opt de kilograme. Dar chestia din tavan de care fusese legată nu putea susţine o fată de cincizeci şi opt de kilograme. Ar fi cedat imediat. Am testat asta.

— S-ar putea să mă fi înşelat uşor în ce priveşte înălţimea şi greutatea, zise Hugel. Eram sub o presiune considerabilă.

— Nu v-aţi înşelat, domnule Hugel, spuse Littlemore. Aţi făcut-o dinadins. Şi, de asemenea, n-aţi menţionat că părul domnişoarei Riverford nu era în realitate negru.

— Bineînţeles că era negru, zise Hugel. Toată lumea de la Balmoral va depune mărturie că era negru.

— O perucă, spuse Littlemore. Am găsit una exact la fel în cufărul lui Banwell.

Hugel făcu apel la primar:

— Şi-a pierdut minţile. II plăteşte cineva ca să spună lucrurile astea. De ce aş falsifica deliberat aparenţa fizică a domnişoarei Riverford?

— De ce, domnule detectiv? zise McClellan.

— Pentru că, dacă ar fi spus tuturor că Elizabeth Riverford avea un metru şaizeci, cincizeci şi două de kilograme şi păr lung şi blond, lucrurile ar fi luat-o razna când domnişoara Nora Acton, înaltă de un metru şaizeci, cântărind cincizeci şi două de kilograme şi având părul lung şi blond, ar fi apărut cu răni identice exact a doua zi – în ziua în care a dispărut cadavrul domnişoarei Riverford – nu-i aşa, domnule Hugel?

NORA SE ARUNCĂ în braţele Clarei în momentul în care aceasta intră în camera de hotel.

— Draga mea, zise Clara, mulţumesc cerului că eşti bine. Sunt aşa de bucuroasă că m-ai căutat.

— O să le spun totul, exclamă Nora. Am încercat să păstrez secretul, dar nu pot.

—■ Ştiu. Mi-ai spus asta în scrisoarea ta. E în regulă. Spune-le totul.

— Nu, răspunse Nora, aproape plângând, vreau să spun *chiar* totul.

— Am înţeles. E în regulă.

— Nu crede nici măcar că am fost rănită, zise Nora. Doctorul Younger. Crede că mi-am pictat rănile.

— Ce îngrozitor.

— O merit, Clara. Totul a ieşit prost. Sunt aşa de rea. Totul a fost în zadar. Ar fi mai bine dacă aş muri.

— Şşşt. Ar fi mai bine să ne calmăm, amândouă.

Se duse la un bufet pe care erau o carafă plină pe
jumătate şi câteva pahare.

— Uite. A, ce brandy groaznic. Dar o să torn un pic pentru amândouă. O să-l împărţim.

îi dădu Norei un păhărel cu o gură de alcool auriu rotindu-se în globul mic de sticlă. Nora nu mai băuse până atunci brandy, dar Clara îi arătă cum să-l guste şi, după ce prima senzaţie de arsură dispăru, să bea tot paharul. Se vărsă puţin şi pe partea din faţă a rochiei Norei.

— Doamne, zise Clara. Asta e rochia mea?

-— Da, răspunse Nora. Iartă-mă. Am fost azi la Tarry Town. Te superi?

— Sigur că nu. îţi stă aşa de bine. Mereu ţi s-au potrivit hainele mele.

Clara turnă încă puţin în păhărel şi bău, închizând ochii. Apoi duse paharul la buzele Norei.

— Ştii că m-am gândit la tine când am cumpărat rochia asta? Pantofii trebuiau să se asorteze cu ea – cei pe care-i port acum. Ia-i, încearcă-i. Ai o gleznă aşa de delicată. Hai să ne scoatem totul din minte şi să te îmbrăcăm, cum făceam pe vremuri.

— Să-i iau? zise Nora, încercând să zâmbească.
— ADICĂ EUZABETH RIVERFORD era Nora Acton? îl întrebă primarul McClellan, fără să înţeleagă, pe detectivul Littlemore.

— Pot dovedi asta, Excelenţă, zise Littlemore. Făcu un semn către Betty şi scoase o fotografie din buzunar. Domnule primar, Betty, aici de faţă, a fost camerista domnişoarei Riverford la Balmoral. Aceasta e o fotografie pe care am găsit-o în apartamentul lui Leon Ling. Betty, spune-le domnilor cine e femeia aceasta.

— Cea din stânga e domnişoara Riverford, zise Betty. Părul arată altfel, dar ea e.

■— Domnule Acton, vreţi vă rog să vă uitaţi acum la fotografie?

Littlemore îi întinse lui Harcourt Acton fotografia în care apăreau Nora Acton, William Leon şi Clara Banwell.

— E Nora, zise Acton.

McClellan scutură din cap.

— Nora Acton locuia la Balmoral sub numele de Elizabeth Riverford? De ce?

— Nu locuia acolo, mormăi Banwell. Trebuia să vină câteva nopţi pe săptămână, asta-i tot. De ce te uiţi aşa la mine? De ce nu te uiţi la Acton?

— Ştiai? îl întrebă neîncrezător McClellan pe domnul Acton.

-— Sigur că nu, răspunse doamna Acton în locul soţului ei. Nora trebuie să fi făcut asta de capul ei.

Harcourt Acton nu spuse nimic.

-— Dacă nu ştia, atunci e un prostănac, constată Banwell. Dar nu m-am atins de ea. Oricum, a fost ideea Clarei.

— Şi Clara ştia? Primarul era încă şi mai neîncrezător.

•— Dacă ştia? Ea a aranjat tot. Pe Banwell îl lăsă vocea.

Apoi îi reveni. Acum lăsaţi-mă să plec. N-am comis nici o crimă.

— în afară de faptul că m-aţi călcat ieri cu maşina, zise detectivul Littlemore. Plus faptul că aţi încercat să mituiţi un ofiţer de poliţie şi să o

asasinaţi pe domnişoara Acton. Şi că l-aţi ucis pe Seamus Malley. Aş zice că aţi avut o săptămână destul de plină, domnule Banwell.

La auzul numelui Malley, Banwell se zbătu să se ridice de jos, în ciuda cătuşelor care-l ţineau legat de balustradă. Zguduit, Hugel se repezi la uşă. Ambii eşuară în scopul pe care şi-l propuneau. Banwell reuşi doar să-şi rănească încheieturile. Coronerul fu prins de ofiţerul Reardon.

— Dar de ce, Hugel? întrebă primarul.

Coronerul nu-i răspunse.

— Dumnezeule, continuă primarul, adresându-se tot coronerului. Ştiai că Elizabeth Riverford era Nora. Tu ai biciuit-o? Dumnezeule.

— Nu am biciuit-o, strigă plângăreţ Hugel, încă imobilizat de Reardon. Nu am biciuit pe nimeni. încercam doar să ajut. Trebuia doar să obţin condamnarea lui. Ea mi-a promis. Eu niciodată n-aş... ea a plănuit totul... ea mi-a spus ce să fac... ea mi-a promis...

— Nora? întrebă primarul. Ce Dumnezeu ţi-a promis?

— Nu Nora, zise Hugel. Făcu semn către Banwell. Soţia lui.

NORA ACTON ÎŞI scoase pantofii şi îi încercă pe ai Clarei. Tocurile erau înalte şi ascuţite, dar pantofii erau dintr-o minunată piele moale şi neagră. Când fata ridică ochii, văzu în mâna Clarei un obiect neaşteptat: un revolver mic, cu pat de sidef.

— E aşa de cald aici, draga mea, zise Clara. Hai să ieşim pe balcon.

-— De ce ţii arma îndreptată către mine, Clara?

— Pentru că te urăsc, dragă. Ai făcut dragoste cu soţul meu.

— N-am făcut, protestă Nora.

— El voia asta. Cu disperare. E acelaşi lucru; ba nu, e mai rău.

— Dar îl urăşti pe George.

— Da? Cred că da, zise Clara. Vă urăsc pe amândoi la fel.

— A, nu. Nu spune asta. Mai degrabă aş muri.

— Ei bine, atunci aşa să fie.

— Dar, Clara, tu rn-ai făcut să...

— Da, eu te-am făcut, zise Clara. Şi acum tot eu o să te desfac. Gândeşte-te puţin la situaţia în care mă aflu, dragă. Cum aş putea să te las să spui poliţiei ce ştii? Sunt aşa de aproape de succes. Tot ce-mi stă în cale e... eşti tu. Sus, draga mea. Pe balcon. Dă-i drumul. Nu mă sili să te împuşc.

Nora se ridică. Se clătină. Tocurile stiletto ale Clarei erau mult prea înalte pentru ea. Abia putea merge. Sprijinindu-se de speteaza canapelei, apoi de un fotoliu, apoi de masă, se îndreptă spre uşile franţuzeşti care dădeau spre balcon.

— Aşa, zise Clara. încă un pic.

Nora făcu un pas pe balcon şi se împiedică. Se prinse de balustradă şi se ridică, privind spre oraş. La unsprezece etaje deasupra pământului, vântul bătea puternic. Nora îi simţi răceala pe frunte şi pe obraji.

— Mi-ai dat pantofii ăştia, zise, ca să îţi fie mai uşor să mă împingi, nu?

— Nu, răspunse Clara, ca să pară un accident. Nu erai obişnuită cu tocurile. Nu erai obişnuită nici să bei brandy, şi vor vedea pe rochia ta urme de brandy. Un accident groaznic. Nu vreau să te împing, draga mea. Nu vrei să sari singură? Dă-ţi pur şi simplu drumul. Cred că şi tu ai prefera să se întâmple aşa.

Nora văzu ceasul din turnul Metropolitan Life, departe spre sud. Era miezul nopţii. Văzu incandescenţa Broadway-ului spre vest.

— A fi sau a nu fi, şopti.

— Mă tem că a nu fi, zise Clara.

— Pot să-ţi cer un lucru?

— Nu ştiu, draga mea. Ce anume?

— Vrei să mă săruţi? întrebă Nora. Doar o dată, înainte să mor?

Clara Banwell reflectă câteva clipe.

— Bine, spuse.

Nora se întoarse încet, cu braţele la spate, strângând balustrada, clipind ca să-şi alunge lacrimile din ochii albaştri. îşi înălţă uşor bărbia. Clara, cu revolverul aţintit spre pieptul Norei, îi îndepărtă o şuviţă de pe obraz. Nora închise ochii. APLECAT DEASUPRA CHIUVETEI din camera de hotel, mi-am stropit faţa cu apă rece. Era clar acum pentru mine că Nora fusese ţinta unui complex Oedip inversat, exact de tipul celui pe care abia îl înţelesesem. Fără îndoială, mama ei era ucigător de geloasă pe ea. Insă cazul Norei era mai complex, datorită familiei Banwell. Freud avea dreptate: soţii Banwell deveniseră, într-un sens, substitutul mamei şi al tatălui pentru Nora. Banwell o dorea pe Nora – din nou, complexul Oedip inversat, – dar se părea că Nora o dorea pe Clara. Asta nu se potrivea. Şi, de fapt, nici Clara nu se potrivea în schemă. Situaţia ei era cea mai complexă. Se împrietenise cu Nora, după cum arătase Freud, luându-şi-o confidentă, descriindu-i propriile experienţe sexuale. Freud credea că Nora era geloasă pe Clara. Dar, conform ipotezelor mele, Clara ar fi trebuit să fie geloasă pe Nora. Ar fi trebuit să o urască. Ar fi trebuit să-şi dorească să o...

M-am ridicat brusc şi am fugit din cameră. ÎN CLIPA ÎN care buzele li se întâlniră, Nora o prinse pe Clara de mână, de mâna în care ţinea pistolul. Revolverul se descărcă. Nora nu putu să smulgă arma din mâinile Clarei, dar reuşi să-i îndrepte ţeava în altă parte. Glonţul zbură şi se pierdu şuierând, deasupra oraşului.

Nora o zgârie pe Clara pe faţă, făcând să-i ţâşnească sângele deasupra şi dedesubtul ochiului

stâng. Când Clara ţipă de durere, Nora o muşcă de mână – tot de cea în care ţinea pistolul – cât putu de tare. Revolverul căzu pe pardoseala de beton a balconului şi sări înapoi în cameră.

Clara o lovi pe Nora peste faţă. O lovi încă o dată, apoi o trase de păr spre marginea balconului. începu să o împingă din spate, peste balustradă, până când pletele Norei ajunseră să atârne spre strada care se vedea mult, mult dedesubt.

Nora ridică un pantof şi lovi cu toată puterea, iar tocul stiletto se înfipse direct în piciorul gol al Clarei. Femeia ţipă îngrozitor şi slăbi strânsoarea, iar Nora reuşi să se elibereze. Se strecură pe lângă Clara, trecu de uşile franţuzeşti, dar se prăbuşi repede, pentru că nu putea să fugă pe tocurile prea înalte. Se târî mai departe pe coate, încercând să ajungă la pistol. Atinse patul de sidef cu vârfurile degetelor, când Clara o trase înapoi, apucând-o de rochie. Clara o împinse într-o parte, păşi peste ea, se duse în mijlocul camerei şi ridică pistolul.

— Foarte bine, draga mea, zise Clara, răsuflând greu. Habar n-aveam ce zace în tine.

Fură întrerupte de un trosnet. Uşa încuiată se deschise, lovindu-se de perete, aşchii de lemn zburară în aer şi Stratham Younger dădu buzna înăuntru.

— DOCTORE YOUNGER, ZISE Clara Banwell, stând în mijlocul camerei de zi a Norei cu un revolver îndreptat direct spre pieptul meu, sunt încântată să te văd. închide uşa, te rog.

Nora era întinsă pe podea, la vreo patru metri de mine. Avea o vânătaie pe obraz dar, slavă Domnului, nu vedeam sânge nicăieri.

— Eşti rănită? am întrebat-o.

Clătină din cap.

Dând drumul aerului pe care nici nu-mi dădusem seama că îl ţineam în piept, am închis uşa.

— Şi, doamnă Banwell, cum te simţi în seara

asta?

Colţurile gurii Clarei se ridicară aproape imperceptibil. Era zgâriată rău deasupra şi dedesubtul ochiului stâng.

— O să mă simt mai bine în curând, zise. Ieşi pe balcon, doctore.

Nu m-am clintit.

— Pe balcon, doctore, repetă.

— Nu, doamnă Banwell.

— Da? Clara se întoarse. Vrei să te împuşc acolo unde eşti?

— Nu poţi, am spus. Ţi-ai înregistrat numele la recepţie. Dacă mă omori, te vor spânzura pentru crimă.

— Greşeşti complet, răspunse Clara. O s-o spânzure pe Nora, nu pe mine. Le voi spune că ea te-a omorât, şi nu văd de ce nu m-ar crede. Ai uitat? Ea e psihopata. Ea s-a ars singură cu ţigara. Chiar şi părinţii ei cred asta.

— Doamnă Banwell, n-o urăşti pe Nora. Îţi urăşti soţul. Ai fost victima lui timp de şapte ani. Şi Nora e victima lui. Nu deveni instrumentul lui.

Clara mă privi lung. Am făcut un pas în direcţia ei.

— Stai unde eşti, zise tăios Clara. Te pricepi surprinzător de puţin la oameni pentru un psiholog, doctore Younger. Şi eşti aşa de credul. Ai crezut tot ce ţi-am spus. Crezi tot ce îţi spun femeile? Sau le crezi numai pe cele cu care vrei să te culci?

— Nu vreau să mă culc cu tine, doamnă Banwell.

— Toţi bărbaţii vor să se culce cu mine.

— Te rog, lasă pistolul jos, am spus. Eşti surescitată. Ai toate motivele să fii, dar îţi îndrepţi furia către cine nu trebuie. Soţul tău te bate, doamnă Banwell. Nu a consumat niciodată mariajul. Te-a obligat să... faci nişte lucruri...

Clara râse.

— A, încetează. Eşti prea comic. O să mi se facă

rău.

Nu râsul în sine, ci nota condescendentă din el mă
convinse să mă opresc brusc.

— Nu m-a pus niciodată să fac nimic, zise Clara. Nu sunt victima nimănui, doctore. In noaptea nunţii, eu i-am spus că nu o să mă aibă niciodată. Eu, nu el. Cât a fost de uşor... l-am spus că era cel mai puternic bărbat pe care l-am cunoscut vreodată. I-am spus că o să-i fac lucruri care o să-i placă mult. Ceea ce am şi făcut. I-am spus că o să-i aduc şi alte fete, fetiţe chiar, cu care putea să facă tot ce voia. Ceea ce am şi făcut. I-am spus că putea să mă rănească, iar eu o să-l satisfac în timp ce mă răneşte. Ceea ce am şi făcut.

Nora şi cu mine o privirăm lung pe Clara în tăcere.

— Şi i-a plăcut, adăugă zâmbind.

Se lăsă iarăşi tăcerea. în cele din urmă am întrebat-o.

— De ce?

— Pentru că îl *cunoşteam,* zise Clara. Poftele lui sunt insaţiabile. Mă voia, bineînţeles, dar nu numai pe mine. Urmau să mai fie şi altele. Multe, multe altele. Crezi că aş putea consimţi să fiu una printre multe altele, doctore? L-am urât din clipa în care l-am văzut prima dată.

— Nu Nora te-a adus în situaţia asta, am spus.

— *Ba da,* spuse scurt Clara. A distrus totul.

— Cum? De data asta, Nora era cea care întreba.

— *Existând,* răspunse Clara cu duşmănie nedisimulată, refuzând până şi să se uite în direcţia Norei. A... s-a îndrăgostit de ea. îndrăgostit. Ca un câine. Nu ca un câine deştept. Ca unul prost. Ea era aşa de răsfăţată, fără să fie totuşi răsfăţată. Ce contradicţie încântătoare. A devenit o obsesie. Aşa că trebuia să-i aduc câinelui osul pe care-l voia, nu?

Nu poţi trăi cu un bărbat care se smiorcăie în halul ăsta.

— Din cauza asta ai fost de acord să ai o relaţie cu tata? întrebă Nora.

— Nu am fost *de acord,* zise Clara dispreţuitor, adresându-se lui Younger, nu Norei. A fost ideea mea. Cel mai slab, cel mai plictisitor bărbat pe care l-am cunoscut. Dacă există un rai pentru femeile altruiste, eu... dar, chiar şi aşa, ea a stricat totul. L-a respins pe George. Chiar l-a respins. Clara trase adânc aer în piept; în cele din urmă, se linişti din nou. Am încercat o mulţime de alte lucruri ca să-I vindec. Multe alte lucruri. într-adevăr mult prea multe.

— Elsie Sigel, am spus.

O mică tresărire a colţului buzelor îi trădă surpriza, dar vocea nu-i tremură câtuşi de puţin.

— Chiar *ai* talent, doctore, talent detectivistic. Te-ai gândit vreodată să-ţi schimbi meseria?

— I-ai procurat soţului tău altă fată de familie bună, am continuat. Te-ai gândit că ar putea să-l ajute să o uite pe Nora.

— *Foarte* bine. Nu cred că altă femeie de pe lumea asta, în afară de mine, ar fi putut s-o facă. Dar, când i-am găsit chinezul, am avut-o la cheremul meu. îi trimisese scrisori de dragoste – unui chinez! El mi le-a vândut mie, şi eu i-am spus bietei fete că era de datoria mea să le dau tatălui ei dacă nu mă ajuta. Dar câinele meu de bărbat nu era interesat de ea. Ar fi trebuit să-l vedeţi în timp ce-şi făcea mişcările. Mintea îi era concentrată – acum Clara aruncă o privire către Nora, care se afla încă într-o stare de prostraţie – numai asupra osului său.

— Tu ai omorât-o, am spus. Cu cloroform. Acelaşi cloroform pe care i l-ai dat bărbatului tău ca să-l folosească pe Nora.

Clara zâmbi.

— Am zis eu că trebuia să te faci detectiv. Pur şi simplu, Elsie n-a putut să-şi ţină gura. Şi avea o voce

extrem de neplăcută. N-am avut încotro. Ar fi dat în vileag totul. Puteam să văd asta în ochii ei.

— De ce nu rn-ai omorât numai *pe mine*? izbucni Nora.

— A, mi-a trecut şi asta prin cap, drăguţă, dar n-ar fi mers. N-ai idee ce am simţit văzând ce faţă a făcut soţul meu când a înţeles că tu, iubirea vieţii lui, făceai tot ce-ţi stătea în putere ca să-l ruinezi, ca să-l distrugi. Era mai important până şi decât banii lui. Mă rog, aproape mai important, şi oricum banii lui o să-mi rămână mie. Doctore Younger, cred că m-ai făcut să vorbesc destul.

— Nu ne poţi omorî, doamnă Banwell, am spus. Dacă ne găsesc pe amândoi morţi, împuşcaţi cu pistolul tău, nimeni n-o să creadă că eşti nevinovată. Vei fi spânzurată. Lasă-l jos.

Am mai făcut un pas înainte.

— Opreşte-te! ţipă Clara, îndreptând arma spre Nora. Nu te temi pentru viaţa ta, dar te vei teme pentru a ei. Acum, mergi spre balcon.

Am mai făcut un pas în faţă – nu spre balcon, ci spre Clara.

— Opreşte-te! repetă Clara. Eşti nebun? O să trag în ea.

— O să tragi *către* ea, doamnă Banwell, am răspuns. Şi nu o să nimereşti. Ce-ai în mână, un pistol pentru snobi, cu un singur cartuş, şi ăla de douăzeci şi doi? N-ai putea să nimereşti cu el nici o uşă de hambar, poate doar dacă ai fi la mai puţin de un metru de ea. Eu sunt acum la mai puţin de un metru de tine, doamnă Banwell. Trage în mine.

— Foarte bine, zise Clara, şi trase în mine.

Am avut impresia clară, dar imposibil de relatat în cuvinte, că glonţul iese pe ţeava revolverului Clarei, zboară încet spre mine şi îmi găureşte cămaşa albă. Am simţit un junghi sub prima coastă din stânga. Abia după aceea am auzit împuşcătura.

Arma avu un recul uşor. Am prins-o pe Clara de

mână. Se luptă să se elibereze, dar nu reuşi. Am împins-o spre balcon – eu mergeam cu faţa, ea cu spatele, cu pistolul deasupra capetelor, îndreptat spre tavan. Nora se ridică, dar am clătinat din cap. Clara împinse o lampă de masă enormă în direcţia Norei; i se sparse la picioare, împroşcând-o cu cioburi. Am împins-o în continuare spre balcon. Am trecut de prag. I-am dat un brânci brutal şi am lipit-o de balustradă, cu arma tot deasupra capului.

— E mult până jos, 'doamnă Banwell, am şoptit în întuneric, simţind arsura glonţului care mi se plimba prin măruntaie. Lasă arma.

— Nu poţi s-o faci, zise. Nu poţi să mă omori.

— Nu pot?

— Nu. Asta-i diferenţa dintre noi.

Brusc, am simţit un fier înroşit în stomac. Fusesem sigur că puteam să o împiedic să-şi folosească mâna ridicată în sus. Acum nu mai eram. Mi-am dat seama că forţa putea să îmi dispară în orice clipă. Arsura dintre coaste apăru din nou. Am ridicat-o cu vreo treizeci de centimetri de la podea, fără să-i eliberez încheietura, şi am împins-o în peretele lateral al balconului. Eram acum faţă în faţă, piept la piept, cu braţele încleştate între noi, cu ochii şi gurile doar la câţiva centimetri distanţă, ea tot cu spatele lipit de zid. Mă uitam în jos către Clara, iar ea privea în sus către mine. Furia le urâţeşte pe unele femei, pe altele le face şi mai frumoase. Clara făcea parte din a doua categorie.

încă ţinea arma în mână, cu degetul pe trăgaci, undeva între corpurile noastre.

•— Nu ştii către care dintre noi e îndreptat pistolul, nu? am întrebat-o, lipind-o şi mai tare de perete, făcând-o să geamă. Vrei să ştii? E îndreptată către tine. Către inima ta.

Simţeam sângele curgându-mi abundent pe cămaşă. Clara nu spunea nimic, dar mă privea în ochi.

Adunându-mi puterile, am continuat:

— Ai dreptate, se poate să blufez. De ce nu apeşi pe trăgaci ca să afli? E singura ta şansă. încă o clipă şi nu
0 să mai poţi rezista. Dă-i drumul. Apasă pe trăgaci. Apasă, Clara.

Apăsă pe trăgaci. Se auzi un pocnet înăbuşit. Ochii
1 se deschiseră larg.

— Nu, zise.

Corpul i se încordă. Mă privi fără să clipească.
— Nu, repetă. Apoi şopti: Ăsta a fost actul meu.
Ochii nu i se închiseră. Se lăsă moale. Căzu moartă la picioarele mele.

Aveam acum pistolul în mână. Am intrat înapoi în cameră. Am încercat să ajung la Nora, dar n-am reuşit. Am mers în schimb clătinându-mă până la canapea. M-am aşezat, ţinându-mă cu mâna de abdomen, cu sângele curgându-mi printre degete şi pătându-mi tot mai tare cămaşa. Nora alergă la mine.

— Tocuri, am spus. îmi place cum îţi stă cu tocuri.
— Nu muri, şopti. N-am spus nimic.

— Te rog, nu muri, mă imploră. O să mori?

— Mă tem că da, domnişoară Acton.

Mi-am întors privirea spre cadavrul Clarei, apoi spre balustrada balconului, dincolo de care se vedeau câteva stele pe cerul îndepărtat al nopţii. De când instalaseră lămpi pe Broadway, lumina stelelor deasupra centrului oraşului era doar o amintire. în cele din urmă, am mai privit o dată ochii albaştri ai Norei.

— Arată-mi, am spus.

— Ce să-ţi arăt?

— Nu vreau să mor fără să ştiu.

Nora înţelese. Se întoarse cu spatele la mine, ca în ziua primei noastre şedinţe în aceeaşi cameră. Cu spatele sprijinit pe canapea, am întins o mână – cea

curată – şi i-am desfăcut nasturii. După ce partea din spate a rochiei se deschise, am dezlegat şireturile corsetului şi i-am desfăcut găicile. Sub panglicile dantelate, mai jos de omoplaţi, erau câteva răni încă nevindecate. Am atins una dintre ele. Nora ţipă, dar apoi se stăpâni.— Bun, am zis, ridicându-mă de pe canapea. Am lămurit şi asta. Acum e timpul să sunăm la poliţie şi să obţin îngrijire medicală, nu crezi?

— Dar ai spus că mori, şopti Nora privindu-mă stupefiată.

— O să mor, am zis. Cândva. Dar nu dintr-o muş-cătură de purice.

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI ŞASE

CÂND M-AM TREZIT, târziu, în dimineaţa zilei de sâmbătă, o asistentă aducea doi vizitatori: pe Abraham Brii 1 şi Săndor Ferenczi.

Brill şi Ferenczi se chinuiau să zâmbească. încercară să braveze, întrebând gălăgios cum se simţea „eroul nostru", insistând să le povestesc totul, dar până la urmă nu-şi mai putură ascunde mâhnirea. I-am întrebat ce se întâmplase.

— S-a sfârşit totul, zise Brill. A sosit altă scrisoare de la Hali.

— Pentru tine, de fapt, adăugă Ferenczi.

— Pe care Brill, natural, a citit-o, am observat.

— Pentru Dumnezeu, Younger, exclamă Brill, din câte ştiam noi tu puteai fi mort.

— Şi începea sezonul de deschis corespondenţa mea.

Reieşi că scrisoarea lui Hali conţinea atât veşti bune,
cât şi veşti proaste. Refuzase donaţia pentru Clark. Explicase că nu putea să accepte nici un fel de fonduri condiţionate de abandonarea libertăţii academice a universităţii. Dar se hotărâse în legătură cu cursurile lui Freud. Dacă nu primea de la noi, până la ora patru, asigurarea că *Times* nu va

publica articolul pe care îl văzuse, cursurile lui Freud urmau să fie anulate. îşi cerea mii de scuze. Lui Freud îi va fi acordat în continuare onorariul promis. Hali va da o declaraţie prin care va preciza că Freud nu a putut să ţină cursurile din cauza stării precare a sănătăţii sale. Mai mult, Hali va alege drept înlocuitor pentru cursul inaugural o persoană pe care în mod sigur şi Freud ar fi recomandat-o, şi anume pe Cari Jung.

Ultima parte, cred, era cea care-l rănise cel mai mult pe Brill.

— Măcar dacă am şti cine e în spatele întregii afaceri, zise.

Puteam practic să-i aud dinţii scrâşnind.

Se auzi o bătaie în uşă. Littlemore îşi vâri capul înăuntru. După ce am făcut prezentările, i-am cerut lui Brill să-i descrie detectivului situaţia în care ne aflam. Ceea ce şi făcu, până la ultimul detaliu. Cel mai rău, conchise Brill, era că nu ştiam cine putea fi duşmanul. Cine ar fi fost atât de hotărât să împiedice apariţia cărţii lui Freud şi să-i anuleze cursurile de la Worcester?

— Dacă ţineţi să vă dau un sfat, zise Littlemore, ar trebui să avem o mică discuţie cu prietenul dumneavoastră, doctorul Smith Jelliffe.

— Jelliffe? zise Brill. Aiurea. E editorul meu. Nu are decât de câştigat dacă lui Freud îi ies bine cursurile. M-a tot grăbit în ultimele luni să termin traducerea.

— E un mod greşit de a pune problema, răspunse Littlemore. Nu încercaţi să vă daţi seama de toate din prima. Tipul nostru, Jelliffe, ia manuscrisul cărţii şi îl dă înapoi plin de tot felul de ciudăţenii. Şi apoi spune că au fost puse acolo de un pastor care a împrumutat tiparniţa de la el? E cusută cu aţă albă. Cu el trebuie să vorbim prima dată.

Au încercat să mă oprească, dar m-am îmbrăcat să merg cu ei. Dacă aş fi avut mai multă minte, i-aş fi

rugat să mă ajute să-mi leg şireturile de la pantofi; aproape că mi-am rupt copcile făcând asta. înainte să ne ducem la Jelliffe, ne-am oprit la apartamentul lui Brill. Littlemore voia să luăm de acolo o dovadă. LITTLEMORE FĂCU UN semn cu mâna unui sergent din holul Balmoralului. Poliţia inspectase toată dimineaţa apartamentul familiei Banwell, acum gol. Littlemore era şi înainte o prezenţă respectată printre oamenii în uniformă, dar acum devenise brusc o personalitate. Ştirea că îi arestase atât pe Banwell, cât şi pe Hugel se răspândise deja în poliţie.

Deschise Srnith Ely Jelliffe, îmbrăcat în pijama şi cu un prosop ud pe cap. Fu surprins să-i vadă pe cei trei doctori, Younger, Brill şi Ferenczi, dar surpriza i se transformă în spaimă când îşi văzu acuzatorul, detectivul de noaptea trecută, urmându-i imperturbabil.

— N-am ştiut, izbucni Jelliffe în justificări faţă de Littlemore, n-am aflat nimic decât după ce ai plecat. A stat în oraş numai câteva ore. Nu a fost nici un fel de incident, jur. E deja înapoi la spital. Poţi suna să vezi. Nu se va mai întâmpla.

— Voi doi vă cunoaşteţi? întrebă Brill.

Littlemore îl interogă preţ de câteva minute pe Jelliffe
despre Harry Thaw, spre uimirea generală a celorlalţi. După ce detectivul se declară mulţumit, îl întrebă de ce i-a trimis lui Brill ameninţări anonime, de ce i-a ars manuscrisul şi i-a pus cenuşă în apartament şi de ce l-a calomniat pe doctorul Freud în ziar.

Jelliffe jură că era nevinovat. Spuse că nu ştia nimic despre arderea vreunei cărţi sau despre trimiterea unor ameninţări.

— A, da? zise Littlemore. Atunci cine a pus paginile alea în manuscris, cele cu chestii din Biblie?

— Nu ştiu, spuse Jelliffe. Trebuie să fi fost cei de

la biserică.

— Sigur că da, zise Littlemore.

îi arătă lui Jelliffe dovada pentru care ne opriserăm pe drum – o foaie de hârtie din manuscrisul lui Brill pe care erau nu numai versete din Ieremia, ci şi o mică imagine imprimată a unui bărbat cu turban, bărbos şi mânios – şi continuă:

— Atunci cum a ajuns asta aici? Nu mi se pare prea bisericoasă.

Lui Jelliffe îi căzu faţa.

— Ce-i asta? întrebă Brill. O recunoşti?

— Charaka, zise Jelliffe.

— Ce? întrebă Littlemore.

— Charaka e un doctor hindus din antichitate, răspunse Ferenczi. Am spus eu că e hindus. Vă amintiţi că am spus că e hindus?

Younger spuse:

— Triumviratul.

— Nu, zise Brill.

— Ba da, insistă Jelliffe.

— Ce? întrebă Ferenczi.

Younger i se adresă lui Brill:

— Ar fi trebuit să ne dăm seama de la început. Ce persoană din New York nu numai că face parte din consiliul de conducere al ziarului lui Morton Prince şi are acces la tot ce vrea să publice el, dar poate şi să aranjeze arestarea unui om în Boston cât ai zice peşte?

— Dana, zise Brill.

— Dar familia care oferea donaţia Universităţii Clark? Hali ne-a spus că unul dintre ei este un doctor versat în psihanaliză. în ţară există o singură familie care e suficient de bogată ca să poată finanţa un spital întreg şi se poate lăuda că are în componenţa ei un neurolog celebru în toată lumea.

— Bernard Sachs! exclamă Brill. Iar doctorul anonim din *Times* e Starr. Ar fi trebuit să-l recunosc pe închipuitul ăla pompos din clipa în care am citit articolul. Starr se laudă mereu că ar fi studiat în

laboratorul Iui Charcot cu ani în urmă. S-ar putea să-l fi întâlnit acolo pe Freud.

— Cine? întrebă Ferenczi. Ce e Triumviratul?

Younger şi Brill îi explicară pe rând. Bărbaţii despre
care tocmai vorbiseră – Charles Loomis Dana, Bernard Sachs şi M. Allen Starr – erau cei mai renumiţi neurologi din ţară. Erau cunoscuţi colectiv sub numele de „Triumviratul din New York". îşi datorau prestigiul şi puterea extraordinară unei combinaţii impresionante de educaţie, ascendenţă şi bani. Dana era autorul celui mai influent studiu la nivel naţional privind bolile nervoase ale adulţilor. Sachs avea o reputaţie mondială – în special datorită lucrării sale asupra unei boli descrise prima dată de englezul Warren Tay – şi scrisese primul manual despre bolile nervoase ale copiilor. Fireşte, membrii familiei Sachs nu erau, din punct de vedere social, egalii celor mai reprezentativi membri ai familiei Dana; nu puteau face parte din societatea aleasă pentru că nu aveau religia potrivită. Dar erau mai bogaţi. Fratele lui Bernard Sachs se însurase cu o Goldman; banca privată înfiinţată ca rezultat al acestei alianţe era pe cale să devină unul din punctele forte de pe Wall Street. Starr, profesor la Columbia, era cel mai puţin realizat dintre cei trei.

— E un flecar, zise Brill referindu-se la Starr, o marionetă de-a lui Dana.

— Dar de ce ar vrea să-l distrugă pe Freud? întrebă Ferenczi.

— Pentru că sunt neurologi, răspunse Brill. Freud îi înspăimântă.

— Nu înţeleg.

— Ei reprezintă şcoala somatică, zise Younger. Cred că toate bolile nervoase rezultă din disfuncţii neurologice, nu din cauze psihologice. Nu cred în traume din copilărie; nu cred că reprimarea sexuală cauzează boli mintale. Psihanaliza e diavolul pentru ei. O numesc „o sectă".

— Şi pentru un dezacord ştiinţific, întrebă Ferenczi, ar face asemenea lucruri – manuscrise arse, ameninţări, acuzaţii false?

— Ştiinţa nu are nimic de-a face cu asta, răspunse Brill. Neurologii controlează totul. Ei sunt „specialiştii nervilor", experţi în „boli nervoase". Toate femeile îi caută pentru isterii, palpitaţii, anxietăţi, frustrări. Practica medicală le aduce milioane. Au dreptate să creadă că noi suntem diavolul. O să-i scoatem din afaceri. Nimeni nu se va mai duce la un neurolog când va înţelege că bolile psihologice au legătură cu psihologia, nu cu neurologia.

— Dana a fost la petrecerea ta, Jelliffe, urmă Younger. A fost mai ostil la adresa lui Freud decât oricine altcineva. Ştia de cartea lui Brill?

— Da, răspunse Jelliffe, dar n-ar fi ars-o. A aprobat-o. M-a încurajat să o public. Mi-a găsit chiar un redactor care să mă ajute la pregătirea variantei finale.

— Un redactor? întrebă Younger. A scos redactorul ăsta manuscrisul din biroul tău?

— Desigur, răspunse Jelliffe. L-a iuat deseori acasă, ca să lucreze la el.

— Ei bine, acum ne-am convins, zise Brill. Ticălosul.

— Care-i povestea cu Charaka? întrebă Littlemore.

— E clubul lor, zise Jelliffe. Unul dintre cele mai exclusiviste din oraş. Greu ajunge cineva să fie primit acolo. Membrii lui poartă un inel care are drept sigiliu un chip. Chipul de aici – cel de pe foaie.

— E o cabală, zise Brill. O societate secretă.

— Dar sunt oameni de ştiinţă, protestă Ferenczi. Ar arde manuscrisul şi ar împrăştia cenuşa în apartamentul lui Brill?

— Probabil că ard şi tămâie şi sacrifică fecioare, răspunse Brill.

— întrebarea e dacă ei sunt responsabili pentru povestea cu Jung din *Times,* zise Younger. Asta trebuie să aflăm.

— Ei sunt? îl întrebă Littlemore pe Jelliffe.

— Păi, eu... se poate să-i fi auzit vorbind o dată despre asta, zise Jelliffe. Şi da, au făcut aranjamente ca Jung să vorbească la Fordham.

— Bineînţeles, zise Brill. îl lansează pe Jung ca să-l doboare pe Freud. Şi Hali o ia de bună. Ce ne facem? Nu ne putem lupta cu Charles Dana.

— N-aş fi aşa de sigur, îl contrazise Littlemore. I se adresă iar lui Jelliffe. Ai pomenit de un Dana azi-noapte, nu? E aceeaşi persoană?

Jelliffe dădu din cap.

SERVITORUL DE LA uşa casei mici, dar elegante de la intersecţia Străzii 53 cu Bulevardul 5 ne informă că domnul doctor Dana nu era acasă.

— Spune-i că un detectiv vrea să-i pună câteva întrebări în legătură cu Harry Thaw, spuse Littlemore. Şi precizează-i că vin direct de la doctorul Smith Jelliffe. Poate că va fi acasă după ce aude asta.

La sfatul detectivului, numai eu şi Littlemore ne duseserăm acasă la Charles Dana; Brill şi Ferenczi se întorseseră la hotel. Un minut mai târziu, am fost invitaţi înăuntru.

Casa lui Dana nu avea nimic din opulenţa apartamentului lui Jelliffe sau a celorlalte case construite recent pe Bulevardul 5 – inclusiv a celor aparţinând unor rude de-ale mele. A lui era din cărămidă roşie. Mobila era elegantă, fără să fie masivă. Când Littlemore şi cu mine am intrat în hol, l-am văzut pe Dana ieşind dintr-o bibliotecă întunecoasă şi bine garnisită. închise uşile după el şi ne salută. Era surprins de prezenţa mea, cred, dar reacţionă cu un aplomb perfect. întrebă de mătuşa Mamie, iar eu l-am întrebat de unii dintre verii iui. Nu era curios să afle de ce îl însoţeam pe Littlemore.

Nu puteai să nu fii impresionat de gentileţea omului. îşi arăta vârsta – şaizeci de ani, aş fi zis, – dar i se potrivea bine. Ne conduse în altă cameră, unde bănuiesc că făcea afaceri şi îşi primea pacienţii.

Conversaţia noastră cu Dana fu scurtă. Tonul lui Littlemore se schimbă. Pe Jelliffe îl hărţuise. Formulase acuzaţii şi îl provocase pe Jelliffe să le nege. Cu Dana se purtă mult mai atent – lăsând totuşi impresia că ştiam detalii pe care Dana n-ar fi vrut să ştim.

Dana nu arătă nici una dintre slăbiciunile lui Jelliffe. Admise că Thaw îi folosise serviciile în legătură cu procesul, dar sublinie că rolul lui, spre deosebire de al lui Jelliffe, fusese doar cel de consilier. Nu pronunţase nici o opinie în legătură cu starea mentală a lui Thaw, nici în trecut, nici în prezent.

— Dar aveţi vreo opinie despre venirea lui Thaw în New York în weekendul trecut? întrebă Littlemore.

— A fost Thaw în New York atunci? răspunse Dana.

— Jelliffe spune că a fost decizia dumneavoastră.

-— Nu eu sunt doctorul lui Thaw, domnule detectiv. Jelliffe este. Am încetat relaţia mea profesională cu domnul Thaw anul trecut, după cum demonstrează documentele publice. Doctorul Jelliffe mi-a cerut ocazional opinia şi l-am sfătuit cât m-am priceput. Nu ştiu nimic despre deciziile privind tratamentul luate de Jelliffe în ultima vreme, şi cu siguranţă nu se poate spune că le-aş fi influenţat.

— Cât se poate de corect, zise Littlemore. Bănuiesc că vă pot aresta pentru conspiraţie în vederea evadării unui prizonier al statului, dar se pare că nu aş obţine condamnarea.

— Am îndoieli serioase, zise Dana. Dar eu aş putea, probabil, să fac să fiţi concediat dacă aţi încerca.

— Şi mai bănuiesc, zise Littlemore, că nu aţi luat

nici o decizie nici în ce priveşte furtul unui manuscris, arderea lui şi împrăştierea cenuşii în casa domnului doctor Abraham Brill?

Pentru prima dată, Dana păru descumpănit.

— Frumos inel aveţi, domnule doctor Dana, continuă Littlemore.

Nu observasem; pe un deget de la mâna dreaptă, Dana purta un inel cu sigiliu. Nimeni nu scoase o vorbă. Dana îşi împreună degetele lungi – fără să ascundă totuşi inelul – şi se lăsă pe spate în scaun.

— Ce doriţi, de fapt, domnule Littlemore? întrebă. Se întoarse spre mine. Sau poate ar trebui să vă adresez dumneavoastră această întrebare, domnule doctor Younger.

Mi-am dres glasul.

— E o împletitură de minciuni, am spus. Acuzaţiile pe care le-aţi lansat împotriva doctorului Freud. Fiecare dintre ele e falsă.

— Să presupunem că ştiu despre ce vorbiţi, răspunse Dana. Vă întreb încă o dată: ce doriţi?

— E ora trei şi jumătate, am răspuns. într-o jumătate de oră o să-i trimit o telegramă lui G. Stanley Hali, la Worcester. O să-i spun că un anumit articol nu va fi publicat mâine în *New York Times.* Vreau ca telegrama mea să fie adevărată.

Dana tăcu o vreme, susţinându-mi privirea.

— Să vă spun ceva, zise în cele din urmă. Problema e următoarea: deocamdată cunoaşterea creierului uman e incompletă. Nu avem medicamente care să schimbe felul de a gândi al oamenilor. Să le vindece deziluziile. Să le potolească dorinţele sexuale, împiedicându-i în acelaşi timp să suprapopuleze lumea. Să-i facă fericiţi. Totul e neurologie, înţelegeţi. Aşa trebuie să fie. Psihanaliza ne întoarce cu o sută de ani în urmă. Licenţiozitatea ei va prinde la mase. Lascivitatea ei va prinde la minţile savanţilor tineri şi chiar la unele dintre cele mai în vârstă. Va transforma masele în

turme de exhibiţionişti şi doctorii în mistici. Dar, într-o zi, oamenii se vor trezi şi vor vedea că împăratul e gol. Mai devreme sau mai târziu, vom descoperi medicamente care pot schimba felul de a gândi. Vom putea controla ce simt oamenii. întrebarea e dacă până atunci vom mai avea destulă ruşine ca să fim stânjeniţi de faptul că toată lumea umblă dezbrăcată. Trimiteţi telegrama, domnule doctor Younger. Va fi adevărată – cel puţin deocamdată.

DUPĂ CE IEŞIRĂM din casa lui Dana, Littlemore mă luă la el în maşină.

— Deci, doctore, începu el, ştiu ce simţi pentru Nora şi aşa mai departe, dar nu eşti... adică, de ce a făcut-o?

— Pentru Clara, am răspuns.

— Dar de ce?

N-am mai răspuns.

Littlemore clătină din cap.

— Toată lumea făcea orice pentru Clara.

— Ii procura fete lui Banwell, am zis.

— Stiu, răspunse Littlemore.

— Ştii?

— Aseară, Nora ne povestea mie şi lui Betty despre munca ei de misionariat împreună cu Clara în familiile de emigranţi din oraş, şi nu prea îmi suna bine, dacă înţelegi ce vreau să spun, mai ales după tot ce mai aflasem. Aşa că am luat nişte nume şi nişte adrese de la Nora şi le-am verificat în dimineaţa asta. Am găsit câteva familii pe care le-a „ajutat" Clara. Majoritatea n-au vrut să vorbească, dar până la urmă am dedus povestea. Iţi spun, e urâtă. Clara găsea fete fără taţi, uneori chiar orfane. Fete foarte tinere – de treisprezece, paisprezece, cincisprezece ani. Le dădea bani celor care le aveau în grijă şi i le ducea lui Banwell.

Littlemore conduse mai departe în tăcere.

— Ai aflat, am întrebat, cum a ajuns acolo pasajul din camera Norei?

— Da. Banwell ne-a spus şi el varianta lui astăzi, zise detectivul. Pune totul în cârca Clarei. Nu a bănuit nicicând că ar fi împotriva lui – nu până ieri. Acum trei sau patru ani, familia Acton l-a angajat să reconstruiască locuinţa din Gramercy Park. Aşa s-au cunoscut.

— Şi Banwell a ajuns să fie obsedat de Nora, am spus.

— Se pare că da. Ea avea... cât, paisprezece ani pe vremea aia, dar el ţinea să o aibă. Aşa că povestea e următoarea: băieţii lui muncesc la casă şi găsesc pasajul ăsta vechi între una din camerele de la etaj şi şopronul din grădina din spate. Se pare că familia Acton nu ştia de existenţa lui. Dar ei erau plecaţi din oraş, şi Banwell nu le-a dat de ştire. A aranjat pasajul astfel încât să poată intra de pe aleea din spate fără să calce pe proprietatea lui Acton. Şi a proiectat casa în aşa fel încât camera de la etaj să devină noul dormitor al Norei. L-am întrebat dacă planul lui era să intre într-o noapte în dormitorul Norei şi să o violeze. Ştii ce a făcut? Mi-a râs în nas. După el, n-a violat niciodată pe nimeni. Toate şi-au dorit asta. In cazul Norei, şi-a închipuit că o va seduce şi va avea nevoie de o cale dus-întors în camera ei pe care părinţii să nu o cunoască. Dar bănuiesc că Nora s-a încăpăţânat să nu se lase sedusă.

— L-a respins, am spus.

— Aşa ne-a spus şi el. Jură că nu s-a atins de ea. Că nu a folosit pasajul secret până săptămâna asta. Ştii, cred că a fost chiar rănit. Poate nu a fost niciodată respins de o fată.

— Posibil, am spus. Poate că era îndrăgostit de ea.

— Crezi?

— Cred. Şi Clara a hotărât să i-o obţină pe Nora.

— Cum putea face asta? întrebă Littlemore.

— Probabil că a încercat să o facă pe Nora să se îndrăgostească *de ea.*

— Ce?

N-am răspuns.

— Nu ştiu nimic despre *asta,* continuă Littlemore, dar pot să-ţi spun atât: Banwell susţine că distribuirea Norei în rolul lui Elizabeth Riverford a fost ideea Clarei. Când a construit Balmoralul, a făcut un alt pasaj, legat de data asta de biroul lui. Apartamentul la care ducea pasajul urma să fie cuibuşorul lui de nebunii. L-a aranjat exact cum voia: pat mare cu lucrătură de bronz, cearşafuri de mătase, tot tacâmul. A umplut dulapurile cu lenjerie şi blănuri. A mai pus şi două costume de-ale lui într-un dulap pe care îl ţinea încuiat. Cu puţin timp în urmă, dacă e să-l credem pe Banwell, Clara l-a anunţat că Nora a spus în sfârşit da. Ideea era ca Nora să închirieze apartamentul sub un nume fals şi să vină să-l vadă când putea. Nu ştiu ce-i adevărat şi ce nu în asta. Nu am vrut să-i pun Norei întrebări în legătură cu ea.

Ştiam. Nora îmi povestise tot noaptea trecută, când aşteptam poliţia.

Intr-o zi din iulie, Clara îi spusese Norei printre lacrimi că nu mai putea să-şi suporte căsnicia. George o biciuia şi o viola în fiecare noapte. Se temea pentru viaţa ei, dar nu-l putea părăsi, pentru că ar fi omorât-o dacă ar fi făcut asta.

Nora fusese îngrozită, dar Clara îi spusese că nimeni nu putea face nimic. Doar un singur lucru ar fi putut-o salva, însă era imposibil. Clara cunoştea un om plasat foarte sus pe scara ierarhică a poliţiei: pe Hugel, evident; Clara îl cunoscuse când ea şi Nora „ajutau" o familie de emigranţi a căror fată murise. Din ce spunea Clara, reieşea că îi dezvăluise nefericita ei situaţie. Hugel o compătimise, dar îi spusese că legea era lipsită de putere, pentru că bărbatul are dreptul legal de a-şi viola soţia. Când Clara adăugase totuşi că George violase şi alte fete – şi că Ie plătea familiile să tacă, iar cel puţin una dintre ele fusese ucisă, – coronerul se revoltase şi

hotărâse că nu se putea face decât un singur lucru: trebuia înscenată o crimă.

Era nevoie ca o fată să fie găsită, în aparenţă moartă, în apartamentul pe care Banwell îl rezervase amantelor lui. Trebuia să pară că murise de mâna lui. Se putea face, pentru că el însuşi (coronerul) urma să administreze drogul care inducea catalepsia şi tot el urma să fie medicul legist. O dovadă lăsată la locul crimei era menită să-l identifice pe Banwell ca agresor. Clara o făcuse pe Nora să creadă că întreaga schemă fusese concepută de coroner.

Nora îşi amintea că fusese şocată de cutezanţa planului. O întrebase pe Clara dacă i se părea posibil.

Nu, răspunsese Clara. Nu putea cere nimănui să joace rolul amantei şi al victimei lui Banwell. Ea (Clara) trebuia pur şi simplu să-şi îndure soarta.

Şi atunci Nora spusese că o va face ea.

Clara reacţionase cu un şoc aparent. Categoric nu, răspunsese. Fata care ar fi jucat rolul victimei ar fi trebuit să se lase rănită. Nora o întrebase pe Clara dacă prin rănită înţelegea violată. Bineînţeles că nu, spusese Clara, dar victima ar fi trebuit să se lase legată cu o panglică sau cu o frânghie în jurul gâtului, iar Clara ar fi trebuit chiar să lase o urmă sau două. Nora insistase că poate să facă ea asta. In cele din urmă, Clara cedase şi îşi duseseră mai departe planul. Nora nu ştia sigur ce se întâmplase la Balmoral duminică noaptea, fără îndoială din cauza drogului cataleptic al coronerului. Şi-o amintea pe Clara care-i spunea să nu ţipe şi îşi mai amintea că îşi tot uita numele fals. Restul, în schimb, era nedesluşit. I-am explicat toate astea lui Littlemore.

— Ştiu ce s-a întâmplat pe urmă, zise. Când Nora s-a trezit luni dimineaţa, era cu Hugel la morgă. I-a dat vestea proastă: cravata pe care ar fi

trebuit să o găsească la locul crimei, cravata de mătase cu monograma lui Banwell care trebuia să dovedească vinovăţia acestuia nu mai era acolo. Asta din cauză că Banwell intrase prin pasajul secret imediat ce aflase de „crimă". Trebuia să-şi ia hainele de acolo, ca să nu putem face legătura între el şi domnişoara Riverford.

— Dar Banwell era plecat din oraş duminică noaptea, cu primarul, am spus. Hugel nu ştia asta?

— Nici unul dintre ei nu ştia. Banwell ar fi trebuit să ia masa în oraş. Plecarea cu primarul la Saranac a intervenit în ultima clipă. Totul s-a făcut în mare secret. Nici Clara nu avea cum să afle, pentru că nu există nici un telefon la casa de la ţară a familiei Banwell. Prin urmare, Clara pleacă pe furiş din Tarry Town în seara aceea, face ce avea de făcut cu Nora pe la nouă şi se întoarce. îi spune lui Hugel să fixeze ora morţii între doisprezece şi două, pentru că Banwell ar fi trebuit să ajungă acasă până atunci.

— Dar, dimineaţa, Banwell şi-a văzut cravata şi a luat-o înainte să ajungă Hugel.

— Corect. Fără cravată, Hugel e în dificultate. Nu poate da de Clara. Aşa că hotărăşte să însceneze alt atac fals, de data asta acasă la Nora, unde trebuia lăsată o altă dovadă. Trebuie să se asigure că Banwell va fi condamnat, nu? Asta era înţelegerea lui cu Clara. Ea îi plătise zece mii de dolari avans şi urma să mai primească încă treizeci de mii dacă Banwell era condamnat. Dar ceva a mers prost şi a doua oară, nu ştiu ce. Hugel n-a vrut să-mi spună.

Puteam din nou să completez spaţiile goale. Nora acceptase să mimeze şi al doilea atac, atât pentru că tot mai credea că o salvează pe Clara, cât şi pentru că nu ştia cum să explice altfel toate rănile cu care se trezise. La al doilea atac, coronerul trebuia numai să o lege şi să plece. Nu trebuia să mai fie rănită absolut deloc. Şi nu a fost. (Din cauza asta nu putuse să-mi răspundă cu o zi în urmă la

întrebări. O întrebasem dacă o biciuise vreun *bărbat.* îi era teamă să-mi spună adevărul, deoarece Clara jurase că Banwell ar omorî-o – pe Clara – dacă ar afla.) Dar, când coronerul o legase pe Nora, se tulburase cu totul. Nu înceta să o privească lung. Transpira şi părea să aibă probleme cu respiraţia, spunea Nora. N-a ameninţat-o, nici nu a molestat-o, dar îi tot potrivea frânghia în jurul încheieturilor. Nu-i mai venea să plece. Apoi a atacat-o.

— Coronerul tău, se pare, şi-a pierdut controlul, am spus, fără să intru în detalii. Nora a ţipat.

— Şi Hugel a intrat în panică, nu? zise Littlemore. A fugit pe aleea din spate. Avea cu el acul de cravată al lui Banwell; voia să-l lase în dormitor. Dar s-a fâstâcit atât de tare, încât a uitat. Aşa că l-a aruncat în grădină, gândindu-se că o să-l găsim când o să cercetăm zona.

După ce coronerul fugise, Nora nu mai ştia ce să facă. Coronerul ar fi trebuit să o lase acolo inconştientă, dar plecase fără să-i administreze narcoticul. Aflată în încurcătură, Nora se prefăcuse că nu mai putea vorbi şi nici nu-şi mai putea aminti ce se întâmplase. Pierderea reală a vocii din urmă cu trei ani şi amnezia tot reală – deşi destul de limitată – din noaptea precedentă îi dăduseră ideea.

— De ce a aruncat Banwell cufăml în râu? am întrebat.

— Tipul era la ananghie, zise Littlemore. Gândeşte-te. Dacă ne-ar fi lăsat să examinăm toate lucrurile din apartament, i-am fi luat urma şi i-am fi pus crima în cârcă. Dar nu putea să ne spună pur şi simplu că Elizabeth era Nora. Chiar dacă l-am fi crezut, s-ar fi ales cu un scandal imens şi ar fi ajuns probabil la închisoare pentru corupere de minori. Aşa că i-a spus primarului că vrea să trimită lucrurile domnişoarei Riverford înapoi la Chicago. Le-a pus într-un cufăr şi le-a coborât în cheson. A crezut că era locul perfect – până când a dat de Malley.

— Aproape că ne-a păcălit, am spus.

— Cu Malley?

— Nu. Când... când a ars-o pe Nora.

Numai gândul la asta mă făcea să-mi doresc să-l fi ucis pe celălalt membru al familiei Banwell.

— Mda, zise Littlemore. Voia să credem că Nora e nebună şi că a înscenat totul singură. Şi-a închipuit că, dacă îi reuşeşte asta, scapă. Nu mai conta ce spunea Nora; nimeni n-ar mai fi crezut-o.

— Ce l-a făcut să se întoarcă azi-noapte după ea, ca s-o ucidă? am întrebat.

-— Nora i-a trimis Clarei o scrisoare, răspunse. Spunea că voia să spună poliţiei despre tot ce făcuse Banwell Clarei şi celorlalte fete, imigrantelor. Se pare că Banwell a văzut-o.

— Mă întreb dacă Clara i-a dat-o, am spus.

— Se poate. Dar apoi Hugel a venit în vizită. Banwell era acasă când Hugel a ajuns acolo şi a început să pună totul cap la cap. In noaptea aceea a legat-o pe Clara, ca să nu-l încurce, şi s-a dus la casa Acton. Atunci am dat eu de pasajul secret de la Balmoral. Doamne, ce bine se pricepea Clara. Mi-a spus că soţul ei plecase să o ucidă pe Nora, dar m-a făcut să cred că eu o forţasem să-mi spună. Nu ştiu dacă şi-a dat seama atunci că Nora nici nu era acasă. Cum a aflat Clara că Nora era la hotel?

— Nora i-a dat telefon, am spus. Dar chinezul?

— Leon? N-o să-l găsească niciodată, răspunse Littlemore. Am avut azi o conversaţie lungă cu domnul Chong. Se pare că vărul Leon a venit la el acum o lună şi i-a spus că un tip bogat îi plăteşte dacă îl scapă de un cufăr. In noaptea aceea, ei doi s-au dus până la Blamoral şi au adus cufărul în camera lui Leon. A doua zi, Leon îşi făcea bagajele. Unde pleci? l-a întrebat Chong. La Washington, i-a spus Leon, şi apoi în China. Chong s-a enervat. Ce e în cufăr? a întrebat. Uită-te singur, a răspuns Leon. Aşa că Chong l-a deschis şi a văzut-o pe una dintre prietenele lui Leon moartă înăuntru. Chong s-a

enervat; i-a spus că poliţia o să creadă că Leon a ucis-o. Leon a râs şi a zis că exact asta trebuia să creadă poliţia. Leon i-a mai spus lui Chong să se ducă a doua zi la Balmoral, pentru că o să i se ofere o slujbă bună. Chong a luat-o razna de furie. Şi-a închipuit că Leon a fost plătit mult mai bine, altfel nu s-ar fi putut întoarce în China. Aşa că, fiind un chinez adevărat, Chong a cerut drept recompensă două slujbe în loc de una, şi Leon a aranjat să le primească.

Opri maşina în faţa hotelului. Tăceam, fiecare cufundat în gândurile lui.

Apoi, Littlemore zise:

— E un lucru pe care nu-l înţeleg. De ce s-a străduit atât de tare Clara să i-o aducă pe Nora lui Banwell, dacă era aşa de geloasă pe ea? N-are nici un sens.

— Nu ştiu, i-am răspuns, coborând din maşină. Unii oameni simt nevoia să aibă în preajmă exact ceea ce-i va tortura cel mai tare.

— Serios?

— Da.

— De ce? întrebă Littlemore.

— Habar n-am, domnule detectiv. E un mister nerezolvat.

— Mi-ai adus aminte: nu mai sunt detectiv, zise. Primarul mă face locotenent.

O PLOAIE TORENŢIALĂ cădea peste grupul nostru – format din Freud, un Jung vizibil stânjenit, Brill, Ferenczi, Jones şi cu mine sâmbătă seara, în portul din South Street. In vreme ce bagajele le erau duse pe vaporul care pleca noaptea dinspre New York spre Fall River, Freud mă trase deoparte.

— Nu vii cu noi? îmi spuse, vorbind dinspre coconul umbrelei sale către coconul umbrelei mele.

— Nu, domnule. Chirurgul spune că n-am voie să călătoresc o zi sau două.

— înţeleg, răspunse sceptic. Şi Nora rămâne aici, în New York, fireşte.

— Da, am spus.

— Dar mai e ceva, nu-i aşa? Freud îşi mângâie barba.

Am preferat să schimb subiectul.

— Cum merg lucrurile cu doctorul Jung, dacă îmi permiteţi să întreb?

Ştiam – şi Freud ştia că ştiu – de scena extraordinară care avusese loc cu o seară în urmă între Jung şi Freud.

— Mai bine, răspunse Freud. Ştii, cred că era gelos pe tine.

— Pe mine?

— Da, zise Freud. Mi-am dat seama în cele din urmă că a considerat faptul că te-am desemnat pe tine să o analizezi pe Nora o trădare. Când i-am explicat că te-am ales numai pentru că locuieşti aici, situaţia s-a îmbunătăţit imediat.

Privi ploaia.

— Nu va dura, oricum. Nu prea mult.

— N-o înţeleg pe doamna Banwell, domnule doctor Freud, am spus. Nu-i înţeleg sentimentele pentru domnişoara Acton.

Freud se gândi puţin.

— Ei bine, Younger, ai rezolvat misterul. Remarcabil.

— Dumneavoastră l-aţi rezolvat, domnule. M-aţi avertizat aseară că totul se mişcă pe orbita doamnei Banwell şi că prietenia Clarei cu domnişoara Acton nu era total inocentă. Chiar nu o înţeleg pe doamna Banwell, domnule doctor Freud. Nu înţeleg ce o motiva *pe ea.*

— Dacă ar fi să încerc să ghicesc, zise Freud, aş spune că Nora era pentru doamna Banwell o oglindă în care se vedea pe ea însăşi cum era cu zece ani în urmă – şi în care vedea deci, prin contrast, ce devenise. Cu siguranţă, asta explică dorinţa ei de a o corupe pe Nora şi de a o răni. Nu trebuie să uiţi anii de chin pe care i-a îndurat ca obiect al dorinţei unui sadic.

— Dar a rămas cu el.

Era imposibil ca numai banii să o fi motivat să stea cu Banwell.

— Era masochistă?

— Nu există aşa ceva, Younger, nu în formă pură. Orice masochist e şi un sadic. La bărbaţi, în orice caz, masochismul nu e niciodată primar – e sadism aplicat propriei persoane—, iar doamna Banwell avea indiscutabil o puternică latură masculină. E posibil să fi plănuit de multă vreme distrugerea soţului ei.

Mai aveam o întrebare. Nu eram sigur dacă trebuia să o pun; părea atât de simplă şi de ignorantă. Dar m-am decis s-o rostesc.

— Este homosexualitatea patologică, domnule doctor Freud?

— Te întrebi dacă Nora are înclinaţii homosexuale, zise.

— Chiar sunt aşa de transparent?

— Nici un bărbat nu poate păstra vreun secret, răspunse Freud. Dacă gura ştie să tacă, vorbeşte cu degetele.

Am rezistat impulsului de a-mi privi degetele.

— N-am nevoie să mă uit la mâinile tale, continuă. Nu eşti transparent. Când sunt cu tine, dragul meu, mă întreb pur şi simplu ce aş simţi în locul tău. Dar să-ţi răspund la întrebare. Homosexualitatea nu reprezintă, desigur, un avantaj, dar nu poate fi clasificată drept boală. Nu e câtuşi de puţin o ruşine, un viciu, o degradare. Mai ales la femei poate fi vorba de un narcisism primar, de o iubire de sine care le îndreaptă dorinţa spre celelalte fiinţe de acelaşi sex. N-aş spune totuşi că Nora are înclinaţii homosexuale. Aş spune mai degrabă că a fost sedusă. Dar ar fi trebuit să-mi dau seama de la început de iubirea ei pentru doamna Banwell. Era în mod limpede cel mai puternic curent subconştient din viaţa ei psihică. Mi-ai povestit din prima zi cât de afectuos vorbea despre doamna

Banwell, când ar fi trebuit, firește, să simtă o gelozie crâncenă față de o femeie care întreținea acte sexuale cu tatăl ei – acte pe care ar fi vrut să le întrețină cu el ea însăși. Numai o dorință extrem de puternică pentru doamna Banwell ar fi permis reprimarea acestei gelozii.

In mod natural, nu m-am putut alătura total acestui punct de vedere. Am dat doar din cap în semn de răspuns.

— Nu ești de acord? mă întrebă.

— Nu cred că Nora era geloasă pe Clara în felul acela, am spus.

Freud ridică din sprâncene.

— Nu poți să nu fii de acord decât dacă respingi teoria complexului lui Oedip.

Din nou, n-am spus nimic.

— Ah, zise Freud. Și repetă: Ah. Trase adânc aer în piept, suspină și mă privi lung. Din cauza asta nu vii la Clark cu noi.

M-am gândit dacă era cazul să discut cu Freud reinterpretarea complexului lui Oedip. Mi-ar fi plăcut; mi-ar fi plăcut chiar să discut mai multe despre *Hamlet* cu el. Dar mi-am dat seama că nu puteam. Știam cât de mult suferise din cauza aparentei trădări a lui Jung. Urmau să mai fie și alte ocazii. Trebuia să fiu la Worcester marți dimineața, la primul său curs.

— în cazul acesta, reluă Freud, dă-mi voie să discut una dintre posibilități cu tine înainte să plec. Nu ești cel dintâi care respinge complexul lui Oedip. Nu ești nici ultimul. Dar poate că ai un motiv special să faci asta, asociat cu persoana mea. M-ai admirat de departe, dragul meu. în asemenea relații se creează mereu un fel de iubire filială. Acum, întâlnindu-mă în carne și oase, ai ocazia să duci până la capăt investiția aceasta afectivă și te temi să o faci. Te temi că te voi părăsi, cum a făcut și tatăl tău. Așadar, încerci să contracarezi retragerea mea anticipată negând complexul lui Oedip.

Ploua cu găleata. Freud mă privea blând.

— Cineva v-a spus că tatăl meu s-a sinucis, am zis.

— Da.

— Dar nu s-a întâmplat aşa.

— Cum adică? întrebă Freud.

— Eu l-am ucis.

— Poftim?

— Era singurul mod de a-mi depăşi complexul lui Oedip, am spus.

Freud se uita la mine. O clipă, m-am temut că s-ar putea să mă ia în serios. Apoi râse cu poftă şi îmi strânse mâna. îmi mulţumi pentru ajutorul dat în cursul săptămânii petrecute în New York, şi mai ales pentru că-i salvasem cursurile de la Clark. L-am însoţit pe vas. Arăta mai îngândurat decât în urmă cu o săptămână, mai adus de spate, iar ochii lui păreau mai bătrâni cu un deceniu. Când coboram, l-am auzit strigându-mă. Era lângă balustradă; apucasem să fac un pas sau doi pe pasarelă.

— Vreau să fiu sincer cu tine, dragul meu, zise de sub umbrelă, cu ploaia şiroind pe el. Ţara asta a voastră... n-am încredere în ea. Ai grijă. Scoate la iveală tot ce e mai rău din oameni – cruzimea, ambiţia, primitivismul. Sunt prea mulţi bani. Văd puritanismul pentru care e celebră, dar e fragil. Se va spulbera în goana după plăcere care tocmai începe. America, mă tem, e o greşeală. O greşeală gigantică, desigur, totuşi o greşeală.

A I-OST ULTIMA dată când l-am văzut pe Freud în America. în aceeaşi noapte, am dus-o pe Nora pe acoperişul clădirii Gillender, la intersecţia dintre Bulevardul Nassau şi Wall Street, un loc în care averi uriaşe se făceau şi se desfăceau zilnic. în noaptea de sâmbătă, Wall Street era pustie.

M-am dus direct la familia Acton după ce l-am condus pe Freud. Doamna Biggs mă salută ca pe un vechi prieten. Harcourt şi Mildred Acton nu erau de

văzut nicăieri; evident, nu primeau vizite. Am întrebat cum se simţea Nora. Doamna Biggs se retrase gălăgios, şi Nora cobori imediat.

Nici unul dintre noi ştia ce să zică. In cele din urmă, am întrebat-o dacă era de acord să facem o plimbare; eram de părere că e recomandabilă din punct de vedere medical. Dintr-odată, am fost sigur că va refuza şi că nu aveam să o mai văd vreodată.

— Bine, zise.

Ploaia se oprise. Mirosul pavajului ud, care în oraş trece drept prospeţime, se ridica plăcut în aer. In centru, caldarâmul fusese înlocuit cu piatră cubică, şi tropăitul depărtat al cailor, lipsa maşinilor sau omnibuzelor îmi aminteau de New Yorkul din vremea copilăriei. Nu ne vorbeam prea mult.

Portarul de la Gillender înţelese că doream să vedem faimoasa panoramă şi ne lăsă să intrăm. Din sala de sub dom, la al nouăsprezecelea etaj, se putea vedea oraşul prin patru ferestre mari, fiecare orientată spre un punct cardinal. înspre nord, se vedea Manhattanul electric extinzându-se milă după milă; spre sud, se distingea extremitatea insulei, apa şi torţa aprinsă a Statuii Libertăţii.

— O să demoleze clădirea cât de curând, am spus.

în 1897, când fusese ridicată, clădirea Gillender era
una dintre cei mai înalte din Manhattan. Cu silueta ei zveltă şi cu proporţiile clasice, era şi una dintre cele mai admirate.

— Va fi cea mai înaltă clădire demolată din istoria lumii.

— Ai fost vreodată fericit? mă întrebă deodată Nora.

M-am gândit puţin.

— Doctorul Freud spune că nefericirea apare când nu ne putem elibera de amintiri.

— Spune şi cum ne putem elibera de amintiri?

— Aducându-ne aminte de ele.

O vreme am tăcut amândoi.

— Nu sună prea logic, doctore, zise Nora.

— Nu.

Nora îmi arătă un acoperiş aflat la o stradă distanţă spre nord.

— Uite. E clădirea Hanover, unde domnul Banwell m-a bruscat acum trei ani.

N-am spus nimic.

— Ştiai? mă întrebă. Ştiai că se vede de aici? Din nou n-am răspuns.

— încă mă tratezi, zise Nora.

— Nu te-am tratat niciodată. Privea în gol.

— Am fost atât de proastă.

— Nici pe departe la fel de proastă ca mine.

— Şi ai de gând să faci acum? mă întrebă ea.

— Mă întorc în Worcester, am spus. Practic medicina. Studenţii se întorc în câteva săptămâni.

— Eu încep cursurile pe 24, zise Nora.

— Deci până la urmă te duci la Barnard?

— Da. Mi-am cumpărat deja cărţile. Plec de acasă. O să stau undeva în nord, într-un internat numit Brooks Hali.

— Şi ce vei studia la Barnard, domnişoară Acton? am întrebat. Femeile lui Shakespeare?

— De fapt, răspunse fără să se sinchisească, mă gândesc să mă concentrez asupra dramei elisabetane şi psihologiei. A – şi asupra cursurilor de investigaţie.

— O combinaţie absurdă de specializări. Nimeni n-o va lua în serios.

Se aşternu altă pauză.

— Cred că ar trebui să ne luăm rămas-bun, am spus.

— Eu am fost fericită o dată, răspunse.

— Odată?

— Noaptea trecută, zise. Adio, doctore. Mulţumesc. N-am răspuns. Era un lucru bun. Dacă nu i-aş fi dat răgazul acela, era posibil să nu fi spus cuvintele pe care tânjeam să le aud.

— Măcar o să mă săruţi de adio? mă întrebă.

— Să te sărut? Eşti minoră, domnişoară Acton.

Nici măcar să visez la asta nu pot.

— Sunt Cenuşăreasa, zise, doar că pe dos. La miezul nopţii împlinesc optsprezece ani.

Miezul nopţii sosi. Şi aşa se face că, până la urmă, nu am fost în stare să plec nici că măcar o dată din New York, în luna aceea care abia începuse.

EPILOG

În iulie 1910, George Banwell a fost achitat pentru asasinarea lui Seamus Malley, judecătorul respingând acuzaţia din lipsă de probe. Banwell a fost totuşi condamnat pentru tentativă de omor împotriva Norei Acton. Şi-a petrecut restul vieţii după gratii.

Charles Hugel a primit optsprezece luni pentru acceptare de mită şi falsificare de probe. Dormea rău la închisoare, şi în unele nopţi nu dormea deloc. A contractat o boală nervoasă de care nu s-a mai vindecat niciodată.

Intr-o frumoasă zi de vară a anului 1913, Harry Thaw a ieşit pe uşa din faţă a Spitalului de Stat Matteawan pentru dementi de tip criminal, s-a urcat în maşina care îl aştepta şi a plecat în Canada. Acolo a fost prins şi extrădat în New York, unde a fost judecat pentru evadare. Acuzarea s-a comportat imprudent. Pentru a-l condamna pe Thaw, procurorul trebuia să convingă juriul că acesta era sănătos în momentul evadării, dar, dacă juriul îl considera sănătos, atunci avea dreptul legal să evadeze, pentru că, potrivit legii, un om sănătos nu poate fi închis într-un azil de nebuni. La finalul procesului, Thaw a obţinut eliberarea imediată şi necondiţionată. Nouă ani mai târziu, a lovit cu biciul un tânăr şi a ajuns din nou într-o celulă.

Chong Sing a fost eliberat pe cauţiune în 9 septembrie 1909, întrucât s-a considerat că mărturia anterioară fusese obţinută prin coerciţie. Nu i s-a adus nici o acuzaţie. în ciuda unei razii internaţionale, William Leon n-a mai fost găsit.

George McClellan nu a mai candidat în 1909 şi

nu a mai fost ales niciodată primar. Dar s-a dovedit că avusese dreptate când spusese că va termina podul Manhattan, chiar dacă ar fi ultimul lucru pe care l-ar face din funcţia de primar. în acea vreme, mandatul se încheia în ultima zi a anului calendaristic. în 31 decembrie 1909, McClellan a tăiat panglica podului Manhattan, deschizându-l pentru trafic.

Jimmy Littlemore a fost avansat oficial la gradul de locotenent în 15 septembrie 1909. S-a căsătorit cu Betty chiar înainte de Crăciun. Greta a fost şi ea invitată la nuntă, împreună cu fetiţa ei.

Ernest Jones nu a aflat niciodată despre implicarea lui Freud în investigarea crimelor lui George şi Clara Banwell. Freud nu voia ca rolul lui, aşa cum fusese, să fie făcut public, şi nu avea încredere că Jones va păstra secretul. Jones a auzit totuşi despre societatea Charaka. Ceea ce l-a încântat în mod special a fost inelul lor cu sigiliu. S-a hotărât să facă un astfel de inel pentru toţi discipolii cu adevărat loiali lui Freud, pentru ca aceştia să se poată recunoaşte între ei oriunde s-ar afla. Jung, nu mai e nevoie să o spunem, nu a primit inelul.

ÎN DECENIILE CE au urmat cursurilor lui Freud de la Clark, a fost tot mai limpede că anul 1909 reprezentase un moment de cumpănă în psihiatria şi cultura americană. Prezentarea lui Freud la universitate fusese semnalul succesului. Traducerea semnată de Brill a cărţii lui Freud despre isterie a apărut – cu o uşoară întârziere – după încheierea procesului. Psihanaliza a prins rădăcini în America şi a căpătat repede o autoritate uimitoare. Teoriile sexuale ale lui Freud triumfaseră, iar cultura psihoterapeutică începuse să se răspândească. Cursurile de la Fordham ale lui Jung, în care se distanţează explicit de Freud, au durat până în 1912. în acelaşi an, *Times* a publicat ambele articole de o pagină pline de elogii la adresa afirmaţiilor lui Jung

şi Moses Allen Starr despre viaţa „specială" a lui Freud la Viena.Dar era prea târziu. Steaua lui Jung nu s-a ridicat nicăieri la fel de sus precum cea a lui Freud. Ruptura cu Freud i-a provocat o serie de depresii profunde, marcate de câteva episoade psihotice sau cvaspsihotice. Ulterior avea să taxeze ironic ideile lui Freud drept „psihologie evreiască".

Psihanaliza a anulat legătura dintre neurologie şi bolile nervoase. De fapt, a aruncat sintagma „boală nervoasă" în desuetudine, înlocuind-o cu un întreg vocabular nou ce conţine expresii ca dorinţă reprimată, fantezie subconştientă, id, ego, supraego şi, bineînţeles, sexualitate. Psihologia a renăscut, iar tratamentul neurologic somatic al bolilor nervoase a fost considerat timp de aproape un secol învechit, retrograd şi obscurantist.

Freud însuşi nu a primit cu plăcerea care ar fi fost de aşteptat succesul psihanalizei în Statele Unite. Inducându-şi în eroare colegii, l-a numit pe Smith Ely Jelliffe „criminal". Ideile lui puteau fi celebre în America, spunea el dar nu erau înţelese. „Neîncrederea mea în America", i-a mărturisit Freud unui prieten spre sfârşitul vieţii, „e de neclintit".

NOTA AUTORULUI

Interpretarea crimei e o operă de ficţiune de la un capăt la celălalt, dar se bazează în mare parte pe fapte reale. Sigmund Freud a vizitat cu adevărat, bineînţeles, Statele Unite în 1909, ajungând aici la bordul vasului cu aburi *George Washington,* împreună cu Cari Jung şi Sândor Ferenczi, în seara zilei de 29 august (în ciuda faptului că biografia clasică a lui Ernest Jones menţiona iniţial data de 27 septembrie, „corectată" în ediţiile ulterioare cu aceea, de asemenea eronată, de 27 august). Freud chiar a stat la hotelul Manhattan din New York timp de o săptămână, înainte să plece la Universitatea Clark pentru a-şi susţine celebrele cursuri, şi a dobândit un soi de oroare faţă de America. în timp ce se afla în Statele Unite, lui Freud i s-a cerut într-

adevăr să ţină şedinţe ad-hoc de psihanaliză, deşi, din câte ştim, nu de către primarul oraşului New York.
Manhattanul anului 1909, aşa cum este el descris în această carte, e rodul unei munci asidue de cercetare. Aproape fiecare detaliu – arhitectura, străzile, înalta societate, până şi culoarea tăbliţelor de pe taxiuri – e bazat pe informaţii verificate. Fără îndoială, s-au strecurat şi erori; cititorii care le sesizează sunt rugaţi să le prezinte la adresa www.interpretationofmurder.com. Responsabilitatea pentru erorile rămase este numai a mea.
N-am putut, totuşi, să mă raportez numai la fapte reale în cazul fiecărui detaliu din New York. In primul rând, amplasarea anumitor clădiri a trebuit să fie schimbată. Morga principală a oraşului, de exemplu, se afla în acea vreme în cadrul spitalului Bellevue, pe Strada 26, iar eu l-am plasat pe coronerul Hugel – un personaj fictiv – în centru, într-o clădire complet fictivă. La fel, am fost nevoit să inventez Balmoral, în care e găsit cadavrul lui Elizabeth
Riverford, dar cititorii bine informaţi vor recunoaşte imediat clădirea reală – hotelul Ansonia – după care e inspirat, inclusiv fântâna cu foci. Sau, dacă am respectat în cea mai mare parte datele privind chesonul podului Manhattan, trebuie să spun că acesta a fost umplut cu beton în septembrie 1909 şi nu avea camerele presurizate descrise în carte sub numele de „ferestre". în realitate, a existat un singur puţ presurizat, dar aveam nevoie de „ferestre" din motive care nu mai trebuie explicate celor care au citit deja cartea.

De asemenea, am plasat anumite evenimente istorice mai înainte sau mai înapoi în timp. Un exemplu mărunt este citarea de către Abraham Brill a expresiei lui Theodore Roosevelt, „americani în al doilea rând". Experţii în istorie vor arăta că Roosevelt şi-a susţinut bine-cunoscutul discurs despre cei care sunt „americani în al doilea rând" abia în 1915. (Expresia peiorativă era totuşi larg răspândită şi la 1900, iar presa a înregistrat

punctele de vedere ale lui Roosevelt şi înainte de 1915. Cititorii interesaţi pot consulta, de exemplu, *New York Times* din 17 februarie 1912, la pagina 3, şi vor vedea că Roosevelt i-a „înfierat pe cei care sunt americani numai în al doilea rând" într-un articol pe care tocmai îl publicase în Germania. Brill, conştient de accentul german pe care l-a avut toată viaţa, ar fi fost foarte sensibil la această chestiune.) Sau, iarăşi, textele consultate de doctorul Younger pentru a descoperi din ce cauză Nora Acton se vede pe ea însăşi întinsă pe pat sunt reale, dar câteva dintre ele au fost scrise după 1909. Pe de altă parte, detectivul Littlemore ar fi putut să citească proza scurtă a lui H.G. Wells în care e descris un eveniment similar; povestirea respectivă, *Sub cutit,* a fost publicată prima dată în 1896.

Altă mică schimbare temporală priveşte greva de la fabrica de cămăşi Triangle, la care este angajată Betty: greva a avut loc în luna noiembrie a anului 1909 (iar celebrul incendiu s-a produs în 1911). O altă schimbare a fost făcută pentru balul fictiv al doamnei Fish de la Waldorf-Astoria. In realitate, sezonul de evenimente sociale din Manhattanul anului 1909 ar fi trebuit să înceapă mai târziu. întâmplător, acel Waldorf-Astoria descris aici nu e hotelul pe care îl cunoaştem sub acelaşi nume azi, aflat în zona Park Avenue, la nord de staţia Grand Central. Primul Waldorf-Astoria se găsea la intersecţia Bulevardului 5 cu Strada 34; a fost demolat în 1930, pentru a face loc celebrei Empire State Building.

Un caz mai semnificativ de deplasare temporală e reprezentat de modul în care tratez ruptura dintre Jung şi Freud, care s-a petrecut în realitate treptat, de-a lungul unei perioade de trei ani, culminând în 1912. Am comasai evenimentele relevante şi am plasat unele dintre ele în America, deşi se întâmplaseră altundeva. Totuşi, scenele dintre Freud şi Jung descrise în cartea mea – oricât de incredibile par – au avut într-adevăr loc. De exemplu, un pocnet puternic şi misterios chiar i-a întrerupt pe cei doi bărbaţi în mijlocul unei discuţii despre ocultism

(Freud situându-se pe poziţia scepticului), iar Jung a pretins într-adevăr că el produsese telekinetic sunetul, printr-un fenomen numit „exteriorizare catalitică". Cum Freud luase în zeflemea afirmaţia, Jung anunţase o repetare imediată a sunetului pentru a-şi dovedi teoria şi, în mod inexplicabil, cuvintele i s-au adeverit. Episodul s-a petrecut totuşi nu într-o cameră a hotelului Manhattan, în septembrie 1909, ci în casa lui Freud din Viena, în luna martie a aceluiaşi an. Mai mult, Freud a leşinat de două ori în prezenţa lui Jung, inclusiv în 20 august 1909, înainte ca pasagerii să se îmbarce pentru America. „Accidentul" enuretic al lui Freud din New York a fost dezvăluit de Jung însuşi în 1951 – deşi se prea poate ca Jung să fi inventat povestea ca să-l discrediteze pe Freud.

Biografii lui Jung nu s-au pus de acord în ce priveşte pretinsele lui flirturi, prefăcătorii şi antisemitism. Portretul lui Jung din această carte e doar atât: un portret bazat pe operele lui, pe scrisori şi pe concluziile la care au ajuns unii, nu toţi, dintre cei care au scris despre el.

Cititorii se pot întreba dacă Freud şi Jung şi-ar fi exprimat într-adevăr punctele de vedere atribuite lor în *Interpretarea crimei.* Răspunsul e că, aproape în fiecare caz, şi le-au exprimat. O mare parte din dialogul între Freud şi Jung îşi are originea în propriile lor scrisori, eseuri şi declaraţii apărute în surse publice. De exemplu, Freud spune în cartea mea: „Satisfacerea unui instinct sălbatic produce incomparabil mai multă plăcere decât a unuia civilizat". Cititorii interesaţi pot găsi propoziţia corespunzătoare în lucrarea din 1930, *Civilizaţia şi neajunsurile ei,* la pagina 79 a volumului 21 din ediţia standard a operelor complete ale lui Freud.

După cum admiratorii lui Freud îşi vor fi dat imediat seama, Nora e derivată din Dora, tânăra descrisă în cazul cel mai controversat al lui Freud. Numele real al Dorei era Ida Bauer; nu era americancă, nici nu fusese tratată de Freud în America, deşi a murit la New York, în 1945. Nora nu e în nici un fel o copie la indigo a Dorei, dar datele

fundamentale ale situaţiei – avansurile pe care i le-a făcut prietenul cel mai bun al tatălui ei, refuzul tatălui de a fi de partea ei, aventura lui cu soţia aceluiaşi prieten şi atracţia Norei pentru soţia respectivă – pot fi găsite toate în cazul Dora. Interpretarea oedipiană a isteriei Norei, aşa cum este ea comunicată de Freud lui Younger în cartea mea, inclusiv componenta orală, e chiar interpretarea lui Freud a Dorei din viaţa reală. Cu toate acestea, atacurile fizice şi misterul asasinatului sunt, bineînţeles, complet imaginare.

încercarea primarului George B. McClellan de a smulge primăria de sub controlul celor de la Tammany Hali este cunoscută. De fapt, e posibil chiar ca McClellan să fi supravegheat personal o anchetă importantă în cazul unei crime din septembrie 1909, pentru că în acea perioadă a pus practic întregul departament de poliţie sub controlul primarului. Pe de altă parte, interesul lui McClellan în asigurarea unei candidaturi pentru încă un mandat e pură speculaţie. El a declarat public că nu mai candidează.

Charles Loomis Dana, Bernard Sachs şi M. Allen Starr sunt figuri istorice. Au fost într-adevăr cunoscuţi sub numele de „Triumvirat" şi erau cu toţii duşmani de moarte ai lui Freud şi ai psihanalizei. Vreau să subliniez totuşi că actele abominabile atribuite lor aici sunt complet fictive. Nu a existat nici un complot pentru blocarea cursurilor lui Freud de la Clark. Am exagerat de asemenea, în scopul creşterii tensiunii dramatice, valoarea averii lui Dana, precum şi relaţiile lui de sânge cu familiile importante purtând acelaşi nume. Deşi se pare că descindea din acelaşi strămoş ilustru ca şi ceilalţi Dana mai cunoscuţi, Charles L. Dana se născuse în Vermont şi este posibil ca nici măcar să nu-şi fi cunoscut gradul exact de rudenie cu Charles A. Dana, cu ceilalţi Dana din New York sau cu cei din Boston. Smith Ely Jelliffe e o altă figură istorică pe care am romanţat-o. De exemplu, Jelliffe nu era bogat şi nici nu avem vreun motiv să credem că era afemeiat. (Să spunem în treacăt că, deşi Clubul Jucătorilor e real, ideea că acolo înflorea prostituţia

e tot o pură speculaţie.) E adevărat totuşi că Jelliffe a fost atât principalul psihiatru expert în cazul lui HarryThaw, cât şi editorul primei cărţi a lui Freud în engleză – *Studii alese despre isterie,* tradusă de Abraham BrilL E de asemenea adevărat că Jeiliffe a asistat la întâlnirile Clubului Charaka, societatea exclusivistă (dar nu secretă) fondată de Dana şi Sachs.

Relatările despre atacurile sadice ale lui Thaw asupra soţiei lui şi asupra altor tinere sunt luate aproape cuvânt cu cuvânt din surse documentaro. Ca să fiu exact, şocanta depoziţie a doamnei Merrill a fost dată nu la procesul lui Thaw din 1907, ci la una dintre audierile ulterioare ale lui Thaw, în care i se testa sănătatea mintală. Mai mult (deşi considerată de nenumărate ori fapt real), informaţia potrivit căreia Thaw a fost judecat la tribunalul din piaţa Jefferson e numai o legendă; a fost într-adevăr pus sub acuzare în acel tribunal, dar ambele procese pentru crimă s-au desfăşurat în clădirea de pe Centre Street, de lângă Tombs. Nu există nici o dovadă că Thaw ar fi vizitat vreodată stabilimentul doamnei Merrill în perioada detenţiei la azilul Matteawan. Dată fiind uşurinţa cu care a evadat, o asemenea absenţă nepermisă nu e totuşi de neconceput.

Cadavrul domnişoarei Elsie Sigel, nepoata generalului Franz Sigel, a fost într-adevăr descoperit în vara anului 1909 într-un cufăr dintr-un apartament de pe Bulevardul 8, aparţinând unui anume Leon Ling. Personajul din cartea mea numit Chong Sing e o combinaţie între Chong Sing cel real şi un alt individ implicat la rândul lui în caz. Cadavrul domnişoarei Sigel a fost însă descoperit cu aproximativ două luni şi jumătate înainte ca Freud să ajungă în New York, şi nu are rost să mai spun că descoperirea nu a fost făcută de către detectivul Jimmy Littlemore, care e un personaj complet imaginar.

La fel de imaginar e şi doctorul Stratham Younger, precum şi povestea de dragoste dintre el şi Nora.

MULŢUMIRI

Cele mai profunde mulţumiri strălucitoarei mele soţii, Amy Chua, care a avut ideea cărţii, şi iubitelor mele fiice, Sophia şi Louisa, care (citind o versiune de genul „cu acordul părinţilor") au văzut greşeli acolo unde nimeni nu le vedea, începând chiar cu prima pagină. Am o datorie uriaşă faţă de Suzanne Gluck şi John Sterling pentru că au crezut în acest roman, şi faţă de Jennifer Barth şi George Hodgman pentru că l-au îmbunătăţit. Vreau să le mulţumesc părinţilor mei, fratelui şi surorii mele pentru adânca lor înţelegere şi afecţiune. Debby Rubenfeld, Jordan Smoller, Alexis Contant, Anne Dailey, Marina Santilli, Susan Birke Fiedler, Lisa Gray, Anne Tofflemire şi James Bundy au avut amabilitatea să-mi ofere nepreţuite lecturi critice încă de la început. Heather Halberstadt a verificat faptele cu o formidabilă eficienţă, şi îi sunt recunoscător lui Kenn Russell pentru privirea sa meticuloasă.